

Марио Пузо

КРЪСТНИКЪТ

МАРИО ПУЗО

КРЪСТНИКЪТ

Превод: Елена Юркова

chitanka.info

АТАНАС СВИЛЕНОВ

МАФИЯТА КАТО ВАРИАНТ НА АМЕРИКАНСКОТО ОБЩЕСТВО

Книгата на Марио Пузо „Кръстникът“ излиза за пръв път през 1969 година и веднага има голям успех в родината на автора ѝ — Съединените американски щати: за една година я преиздават пет пъти, превръща се в безспорен „бестселър“. Но този факт все още не е нещо необикновено — подобна съдба са имали и други книги, разказващи за мафията, като например „Документите на Валаки“ от Питър Маас, в която са възпроизведени свидетелстванията на един от нейните главатари през 30-те години, или „Лански“ на Ханк Месик, също посветена на реална крупна фигура от „подземния престъпен свят“, или „Мафията не е работодател, който осигурява еднакви възможности“ на Николас Гейдж и други. Американският читател, а и не само той, проявява голямо любопитство да узнае повече за хора, които и без това са обект на сензационни манипулации и които са въздигнати едва ли не до ранг на романтични герои благодарение особено на киното, отделило им голямо внимание и раздуло митологията им до невероятни размери. Най-чудовищното обаче тук е това, че не само със спокойно съзерцание се възприема едно метастазно обществено явление, но и че зрителят неусетно се идентифицира с гангстера-герой, че съпреживява с болка несполуките му и трепери от възторг при победите му. Победи, които се изразяват главно в това, че е „пречукан“ някой, че в нечие тяло е изстрелян цял пълнител на автоматичното оръжие, че е пратена „за зелен хайвер“ полицията... Нашумелият Винсент Тереза, бивш висш член на американската мафия, който под страх, че животът му е застрашен от неговите съучастници, свидетелствува срещу тях и заживя под покровителството на федералните власти, в автобиографията си „Моят живот в мафията“ справедливо пише, че публиката живее с една представа за неговите кръгове, която не е нищо друго освен „голяма

мента“, т.е. лъжа. Той казва, че екранът, а и многото романи, създадени по стереотипа на киното, предлагат главно повод, за силни усещания, но не са, и размисъл за това какви са реалните последици от дейността на мафията. Странно защо, но хората считат, че тях лично куршумът няма да ги засегне, че тях лично няма да ги оберат, че близките им няма да пострадат. Не им минава и през ум мисълта за „най-невинното“, което им причинява мафията: че им измъква под формата на данъчни спекулации милиони долари, които иначе биха могли да отидат в обществените фондове за подпомагане, вместо да се пропилят на хазарт в Лас Вегас, че ги изнудват чрез лихварство, чрез мошеничество. „Но публиката не желае да знае тези неща — пише Винсент Тереза. — Тя обича да гледа как се лее кръв, като посреща с одобрителни възгласи «добрите» момчета и освирква лошите. Погледнете какво става на състезания по бокс и борба. Милиони хора ги гледат — било в залите, било по телевизията. И всички си изплюват дробовете от викане, когато единият от боксьорите ухапе другия по ухото или единият борец блъска главата на другия с всички сили по пода. Като че ли всеки седи и си мисли: «Как ми се иска да бъда на мястото на по-силния».

Същото е и когато хората четат за мафията. На тях им доставя удоволствие, когато четат, че Джо — босът е бил прострелян в главата или че Тони — Фъстъка е бил наръган с нож в гърдите. Да погледнем нещата право в очите: повечето от мафиозите не биха прочели всичките тези глупости, нито пък биха ги гледали на филм. Те знаят какво представлява мафията. Те всяка нощ си лягат, без да знаят дали ще се събудят на следната сутрин, а когато се събудят, си блъскат главите как да измъкнат парите на хората и не ги интересува какво би написал някой си за тях. Те не обичат да виждат нещата черно на бяло, защото това ги прави твърде видими, твърде много привлича вниманието върху тях, а освен това и нямат време за губене, за да четат за това, което те самите вършат.“

Но за романа на Марио Пузо мнението на Тереза е по-различно, много по-благоклонно и това е вече показателен факт. Той казва, че от многото книги за мафията тази е най-плътно доближена до истината. Добавя веднага, че това е истината за мафията през 40-те години все пак, защото оттогава досега нещата са се доста изменили. „Днес — добавя той — тя проникна в такива висши административни кръгове и

така взаимно се обвързва с тях, че никой няма да позволи да се дръпне пердето поне малко и да се види как точно изглеждат нещата. Не само мафията няма да позволи — няма да позволят това и ония, които имат властта в ръцете си.“ В сравнение с днес, твърди Винсент Тереза, времето на дон Корлеоне изглежда като идилия.

Да се помъчим да разберем поне частица от онова, което дава основание на Тереза да съзира в книгата на Пузо „най-голяма доза истина“, „най-плътно доближаване“ до реалността. Той е прав, като казва, че за разлика от едноименния филм, романът разкрива мотивите за влизането на дон Корлеоне в мафията. В Щатите той е дошъл от Сицилия с намерението да работи и печели честно. Но не само предразсъдъците, които проличават в отношението на местното население към него и сънародниците му, го отбиват да тръгне по друг път, а преди всичко характерът на системата, в която наред с честния бизнес отлично процъфтява и престъпният. Рискът да се насочиш към него съществува, той не се възприема веднага от дон Корлеоне, съвестта му се бори дали да приеме „кривия“ път, но все повече и повече се натрупват обстоятелства, които го тласкат към дирене на своеобразна справедливост, към търсене на възмездие за обруганото достойнство, за класовата неприязън. Наистина в книгата на Марио Пузо акцентът в това отношение не е за пренебрегване — в нея се разкрива ясно, че не някаква биологическа предопределеност и не сицилианската наследственост са факторите, които довеждат дон Корлеоне до мафията, а борбата за оцеляване в едно общество, в което нравствените принципи се пренебрегват на всяка крачка и където примерите за издигане не с честен труд, а с нечисти средства са на всяка крачка.

Някои критици в опитите си да разшифроват тайната на успеха на книгата и на заснетия по нея филм (който „дирижира многократно“ този успех, макар че не предаде напълно духа на оригинала) достигнаха до „разковничето“ чрез нейния жанр. Те посочиха, че семейният роман, семейната сага, телевизионната семейна серия винаги са се радвали на голям успех, че почти е сигурно пълното приобщаване на публиката и идентифицирането, когато се раздипля сложната история на едно семейство. Просто заживяваме с това семейство, тъй като моделът на семейната привързаност е в бита около нас и не е трудно да го пренесем и върху историята на „сходни“ с нас

хора. Когато млади съпрузи се борят да устроят дома си, когато отглеждат децата си и полагат грижи за тяхното възпитание и издигане, когато се тачи огънят на семейното огнище и около него се изглаждат всички недоразумения и разпри — това трогва сърцата ни, потопява ги в сантименталност и ние сме готови да проследим всичко. Дори и гарнирането на семейната сага с доста голяма доза гангстеризъм, както е конкретно в случая с „Кръстникът“.

Всички тези наблюдения в голяма степен са верни, както е вярно и определението на романа като „Мафията като семейна сага“. Но си заслужава да отидем по-нататък и да видим дали само от желание да използва проверения калъп на жанра си служи с него Марио Пузо. Не вярвам мотивите му да са само от комерческо естество, от мерак непременно търговският ефект да е безотказен. Според мен има и едно друго обяснение за съжителството на мафиозен бит и семейна атмосфера. В този опит за примиряване се крие всъщност драматизмът на хората от рода на дон Корлеоне, които някъде дълбоко в душите си са запазили носталгията по чистото и добро минало, носталгията на стремежа да преуспеят с работа и честен труд. Но този стремеж, както вече изтъкнахме, се сблъсква с една действителност, в която трудно се върви напред с работа и честен труд. Затова са възприети други средства, но с едно все пак запазено докрай съзнание какво представляват те, какво друго лошо, морално изкривено носят заедно с приложението си. И ако в мафиозната дейност действа законът на престъпността, в семейната обстановка тягата на чистото, доброто, патриархалното все пак някак се съхранява. Дон Корлеоне прави всичко възможно да запази колкото се може повече от нея, в нейния дух се мъчи да възпитава малкия си син Майкъл, държи го настрана от „семейния бизнес“. Споменатият вече многократно Винсент Тереза дори твърди, че това е всеобщ принцип на ръководителите на кланове от рода на дон Корлеоне, че в този смисъл той не намира за вярно, че останалите му синове с одобрение го наследяват в дейността му в мафията. Затова пък му харесва развитието на образа на Майкъл, неговото принудително навлизане в света на престъпността. Това навлизане, разбира се, е и своеобразно наказание, развенчаване на илюзията, че можеш да живееш от престъплението, а близките ти да останат чужди за него, чисти и невинни.

Но аз се връщам отново към съжителството на семейна, на патриархална идилия с жестокия бит на мафията. Връщам се, за да подчертая, че в това съжителство се крие и един протест, заложен в книгата, че хора като дон Корлеоне са принудени от самата американска действителност да пренебрегнат природата си и да приемат престъпността. Има нещо човешко, хуманно в този протест, в който съзирам и разкриване на част от позицията на автора като позиция на истински писател. Добре е, че е налице това присъствие, което извисява романа над евтините търговски съчинителства, макар инак да си давам сметка, че са направени и множество компромиси именно с оглед на комерческия успех. Тях нашият възпитан с реалистична и хуманна голяма литература читател без особени трудности ще открие и ще си отговори на въпроса защо все пак си заслужава да се запознае с книгата на Пузо. Ако не за друго, заслужава си поне заради това, защото романът е едно свидетелство отвътре за нравствената деградация, която се шири в американското общество и която прави възможно не само съществуването на мафията, но и все по-видимото ѝ стабилизиране.

КНИГА ПЪРВА

*Зад всяко голямо богатство
се крие престъпление.*

Балзак

ПЪРВА ГЛАВА

Америго Бонасера седеше в зала № 3 на нюйоркския съд за наказателни дела и очакваше да получи справедливост; да възтържествува възмездието над мъжете, които толкова жестоко бяха осакатили дъщеря му и се бяха опитали да я обезчестят.

Съдията — човек с груби, предизвикващи страх черти — нави ръкавите на черната си мантия, сякаш се канеше физически да накаже двамата младежи, които стояха пред него. Лицето му беше замръзнало във величествено презрение. Но във всичко имаше някакъв фалш, който Америго Бонасера предусещаше, но не можеше да осъзнае.

— Държали сте се като най-отвратителни изроди — рязко започна съдията. Тъй, тъй, мислеше си Америго Бонасера. Животни. Животни. Двамата младежи с лъскави, късо подстригани коси, чиито гладки и чисти лица изразяваха смирено разкаяние, наведоха чинно глави.

Съдията продължи:

— Държали сте се като диви зверове в джунглата, но имате късмет, че не сте упражнили сексуално насилие над бедното момиче, защото тогава щях да ви тикна зад решетките за двайсет години. — Той поспря за малко, очите му лукаво блеснаха изпод внушителните гъсти вежди към прежълтения Америго Бонасера, а след това погледът му се сведе над купчината следствени доклади, оставени пред него. Той се намръщи, сви рамене, сякаш действуваше против собствената си воля, и заговори отново: — И единствено заради младостта ви, чистите ви досиета и добрите ви семейства, а и защото законът в своето величие не търси отмъщение, аз ви осъждам на три години затвор. Присъдата е условна.

Само четиридесетте години служба в погребалното бюро помогнаха на Америго Бонасера да скрие обезсърчението и омразата, които го завладяха. Неговата красива млада дъщеря беше още в болницата със счупена и хваната със скоба челюст — нима сега тези животни щяха да излязат на свобода? Всичко беше фарс. Той гледаше

щастливите родители, които се струпяха около скъпите си синчета. Да, сега те всички бяха щастливи, сега всички се усмихваха.

Черна горчива жлъч се надигна в гърлото на Бонасера и преля през здраво стиснатите му зъби. Той извади своята бяла ленена носна кърпа и я притисна към устните си. Още стоеше така, когато двамата младежи минаха покрай него по пътеката, свободни и самоуверени, невъзмутими и усмихнати, без дори да го погледнат. Той не им каза нито дума, стоеше, притиснал чистата ленена кърпа към устата си.

Подминаха го и родителите на животните — двама мъже с жените си, на негова възраст, чието облекло обаче беше по-американско от неговото. Те го погледнаха, по лицата им беше изписан срам, но в очите им имаше странно тържествуващо предизвикателство.

Загубил контрол, Бонасера се наклони към пътеката и извика с предразнял глас:

— И вие ще плачете така, както плаках аз. Ще ви разплача, както вашите деца ме разплакаха. — Ленената кърпичка сега беше на очите му. Адвокатите на обвиняемите вървяха последни и избутаха клиентите си напред в сплотена малка група, заедно с двамата младежи, които се бяха повърнали назад по пътеката, сякаш да защитят родителите си. Грамаден съдебен пристав се придвижи бързо да препречи изхода на реда, на който седеше Бонасера, но това беше излишно.

През всичките години, прекарани в Америка, Америго Бонасера се бе доверявал на закона и реда. Така бе преуспял. Сега, въпреки че мозъкът му пламтеше от омраза и в главата му се блъскаше страшната мисъл да купи револвер и да убие двамата младежи, Бонасера се обърна към съпругата си, която още нищо не разбираше, и каза:

— Те се подиграха с нас. — Той млъкна и тогава, без вече да се страхува какво ще му коства това, заяви: — За да получим справедливост, трябва на колене да се молим на дон Корлеоне.

В един луксозно обзаведен хотел в Лос Анжелос Джони Фонтейн се бе напил от ревност така, както всеки обикновен съпруг. Проснат върху червената кушетка, той пиеше скоч направо от бутилката и после, за да оправи вкуса си, топеше устни в кристална кофичка с вода и бучки лед. Беше четири часа сутринта и в пияната му глава се

въртеше желанието да убие безпътната си съпруга, когато тя се върне в къщи. Ако въобще някога се върнеше. Беше вече много късно да звъни на първата си съпруга да пита за децата, а и чувствуваше неудобство да се обади на когото и да е от приятелите си, сега, когато кариерата му рухваше. На времето щяха да бъдат очаровани и поласкани, че ги търси в четири часа сутринта, но сега това им досаждаше. Той дори се усмихна, като си спомни, че вълненията на Джони Фонтейн по пътя към върха бяха заплелявали някои от най-големите кинозвезди в Америка.

Докато гълташе жадно скоч от бутилката, той най-после чу ключа на жена си в ключалката, но продължи да пие, докато тя влезе в стаята и застана пред него. За него тя беше божествено красива, с лице на ангел и одухотворени теменужени очи, с толкова крехка и все пак идеално сложена фигура. На екрана красотата ѝ се открояваше още по-силно и се одухотворяваше. Стотици хиляди мъже от целия свят бяха влюбени в образа на Марго Аштън и плащаха, за да го видят на екрана.

— Къде, по дяволите, беше? — запита Джони Фонтейн.

— По мъже — каза тя.

Зле беше преценила колко е пиян. Той прескочи масичката за сервиране и я сграбчи за гърлото. Но като се намери така близо до това чародейно лице, до тези прелестни теменужени очи, гневът му се стопи и той се почувствува безпомощен. Тя сгреши, че се усмихна подигравателно, но като видя как юмрукът му се свива, изкрещя:

— Джони, не по лицето, снимам филм.

Смееше се. Той я удари с юмрук в стомаха и тя падна на пода. Строполи се върху нея. Усещаше благоухания и дъх и докато тя се мъчеше да си поеме въздух, я удряше по ръцете и по гладките като коприна загорели бедра. Биеше я така, както някога, като малък хулиган, биеше по-малките сополанковци в нюйоркския Хелз Кичън^[1]. Болезнени силни удари, които не оставяха трайни недъзи като разклатени зъби или счупен нос. И все пак не я удряше достатъчно силно. Не можеше. А тя се кикотеше. Просната на пода, с брокатената си рокля, вдигната над бедрата, тя му се присмиваше и го дразнеше:

— Хайде, яхвай ме. Яхни ме, Джони, нали това в същност искаш.

Джони Фонтейн стана. Той мразеше жената на пода, но красотата ѝ беше като магически щит. Марго се претърколи настрани и с един грациозен скок се изправи на крака с лице към него. Заподскача в

подражание на детински танц, като си повтаряше: „Джони, мене хич не ме боли. Джони, мене хич не ме боли.“ После почти тъжно и с тържествено красиво изражение на лицето каза:

— Ах ти, жалко глупаво копеле, биеш ме като дете. Ех, Джони, винаги ще си останеш един ужасно романтичен италианец, ти дори се любиш като дете. Още си мислиш, че сексът е като онези скучни песни, които пееше. — Поклати глава и добави: — Горкият Джони. Довиждане, Джони.

Тя отиде в спалнята и той я чу как завъртя ключа в ключалката.

Джони седеше на пода, закрил лице с ръцете си. Обхвана го противно унизително отчаяние. И тогава упоритостта, присъща на децата от улицата, помогнала му да оцелее в джунглата на Холивуд, го накара да вдигне телефона и да поръча кола, която да го закара до летището. Имаше само един човек, който можеше да го спаси. Джони щеше да се върне в Ню Йорк. Щеше да се върне при единствения човек, притежаващ власт и мъдрост, от които той се нуждаеше, и любов, в която още вярваше. Това бе кръстникът му Корлеоне.

Пекарят Назорине, топчест и зачервен от гняв като своите големи италиански самуни хляб, още с прах от брашно по дрехите си, изглежда навъсено жена си, дъщеря си — станала вече за женене — и чирака си Енцо. Енцо беше облякъл своята униформа на военнопленник с лента на ръкава със зелени букви, изтръпнал от ужас, че тази сцена може да забави явяването му в Гавърнърс Айлънд. Като един от хилядите италиански военнопленници, ежедневно освобождавани под гаранция, за да работят в американски предприятия, той живееше в постоянен страх, че може отново да бъде затворен. Ето защо малката комедия, която се разиграваше в момента, беше за него сериозна работа.

Назорине му изрева свирепост:

— Успя ли да обезчестиш семейството ми и да оставиш на дъщеря ми малък подарък да те помни сега, когато войната свърши и знаеш, че Америка ще те ритне в задника и ще те върне в мръсното ти село в Сицилия?

Енцо, възниськ як момък, сложи ръка на сърцето си и почти през сълзи, но добродушно каза:

— Падроне, кълна се в светата майка, че никога не съм се възползвал от добрината ти. Обичам дъщеря ти почтено и почтено поисках ръката ѝ. Зная, че нямам право, но ако ме върнат обратно в Италия, никога няма да мога да се ожения за Катрин.

Филомена, жената на Назорине, заговори без заобикалки:

— Престани с тези глупости — заяви тя на топчестия си мъж. — Знаеш какво трябва да направиш. Задръж Енцо тук и го скрий у нашите братовчеди в Лонг Айлънд.

Катрин плачеше. Тя се беше вече позакръглила, грозничка, никнеха ѝ мустаци. Никога нямаше да си намери толкова красив съпруг като Енцо и друг мъж, който да докосва интимните места на тялото ѝ с толкова почтителна любов.

— Ще отида да живея в Италия — изкрещя тя на баща си. — Ще избягам, ако не задържиш Енцо тук.

Назорине хвърли пронизателен поглед към нея. Биваше си я тази негова дъщеря. Той я бе виждал как допира наедрелия си задник до корема на Енцо, когато чиракът се провираше зад нея, за да напълни кошниците на щанда с топъл хляб от пещта. Топлият самун на младия нехранимайко щеше да остане в нейната пещ, мислеше си похотливо Назорине, ако не се вземеха мерки. Енцо трябваше да остане в Америка и да стане американски гражданин. А имаше само един човек, който можеше да уреди тази работа. Кръстникът. Дон Корлеоне.

Тези и много други хора бяха получили официални покани за сватбата на госпожица Констанца Корлеоне, която щеше да се отпразнува в последната събота на август 1945 година. Бащата на младоженката, дон Вито Корлеоне, никога не забравяше старите си приятели и съседи, въпреки че той самият сега живееше в огромна къща в Лонг Айлънд. Приемът щеше да бъде в същата тази къща и празненството щеше да продължи през целия ден. Нямаше съмнение, че това щеше да бъде събитие от голямо значение. Войната с японците бе току-що свършила, така че натрапчивият страх за синовете в армията нямаше да помрачава веселието. Едно сватбено тържество бе точно онова, от което хората се нуждаеха, за да изразят радостта си.

И така в тази съботна утрин приятелите на дон Корлеоне дойдоха от Ню Йорк, за да го почетат. За сватбени подаръци носеха

кремави пликове, натъпкани единствено с банкноти. Във всеки плик имаше картичка, която удостоверяваше самоличността на дарителя и размера на неговото уважение към Кръстника. Едно напълно заслужено уважение.

Дон Вито Корлеоне беше човек, при когото всички идваха за помощ и никой не си отиваше разочарован. Той не даваше празни обещания, нито се извиняваше като страхливец, че ръцете му са вързани от по-могъщи сили в света. Не бе необходимо да ти е приятел, а още по-маловажно беше дали имаш средства, с които да му се отплатиш. Изискваше се само едно. Ти, самият ти, да засвидетелствуваш приятелството си. И тогава, независимо колко беден и безсилен бе молителят, дон Корлеоне вземаше присърце нещастieto му. Не допускаше нищо да му попречи да избави човека от неволята му. Неговата награда? Приятелство, уважението да го наричат „дон“, а понякога и с по-нежното обръщение „кръстник“. Възможно бе да получи и някакъв скромнен подарък — четири-пет литра домашно вино или кошница лютиви сладки, специално приготвени да украсят коледната му трапеза, но единствено от уважение и никога с користна цел. Разбираше се от само себе си и се приемаше просто като проява на добро възпитание, че си му длъжник и че той има правото по всяко време да те помоли за някоя малка услуга, с която да изкупиш дълга си.

Сега, в този тържествен ден — сватбата на дъщеря му, дон Вито Корлеоне стоеше на входа на своя дом в Лонг Айленд, за да посреща гостите — все близки и доверени хора. За добрия си шанс в живота много от тях бяха задължени на дон Корлеоне и на такива интимни събирания като това те си позволяваха да го наричат „кръстник“. Дори хората, които обслужваха гостите, бяха негови стари приятели. Барманът му беше стар другар, чийто подарък беше всичкият алкохол за сватбата и изключително умелото обслужване на бара. Келнерите бяха приятелите на синовете на дон Корлеоне. Ястията за градинското увеселение бяха приготвени от съпругата му и нейните приятелки, а самата градина от един акър бе празнично украсена с ярки гирлянди от младите приятелки на младоженката.

Дон Корлеоне посрещаше еднакво сърдечно всички — бедни и богати, скромни и могъщи. Той не пренебрегваше никого. Такъв бе характерът му. Гостите така шумно се възхищаваха от това колко добре

изглежда в своя смокинг, че един неопитен наблюдател лесно би взел дон Корлеоне за самия щастлив младоженец.

Двама от тримата му синове стояха до него на вратата. Най-големият бе кръстен Сантино, но с изключение на баща му, всички останали го наричаха Сони. По-старите италианци го гледаха с подозрение, а по-младите — с възхищение. Сони Корлеоне беше висок за италоамериканец от първо поколение — над метър и осемдесет, и гъстата му къдрава коса го правеше да изглежда още по-висок. Имаше лице на охранен Купидон с правилни черти, а пълните му, леко извити нагоре устни и трапчинката на брадата бяха някак неприлично чувствени. Беше як като бик и за никого не беше тайна колко щедро природата го бе надарила, та измъчената му съпруга се страхуваше от брачното легло, както неверниците са се страхували от изтезанията. Шушукаше се, че когато като младеж посещавал къщи с лоша слава, и най-безстрашната и закоравяла putain^[2] искала двойна цена, след щателен оглед на огромната му, внушаваща страхопочитание мъжественост.

Тук на сватбеното тържество няколко млади съпруги с едри бедра и големи устни измерваха Сони Корлеоне с хладнокръвни и самонадеяни погледи. Но точно днес те си губеха времето напразно. Сони Корлеоне, въпреки присъствието на своята съпруга и трите си малки деца, се бе ориентирал към кумата на сестра си Луси Мансини. Това младо момиче, напълно осведомено за намеренията му, седеше на една градинска маса в официална розова рокля и с букет цветя в лъскавата си черна коса. Тя бе флиртувала със Сони по време на подготовката за сватбата през изминалата седмица и бе стиснала ръката му тази сутрин пред олтара. Едно момиче не можеше да си позволи повече от това.

Не я интересуваше, че той никога нямаше да бъде велик мъж като баща си. Сони Корлеоне беше силен и смел. Беше щедър и се смяташе, че сърцето му е толкова голямо, колкото и някои други части на тялото му. Не беше кротък като своя баща, а с буйна и гореща кръв, което го караше да допуска грешки в преценките си. И въпреки че много помагаше на баща си в бизнеса, мнозина бяха онези, които се съмняваха, че той ще го наследи.

Вторият син. Фредерико, наричан още Фред или Фредо, беше дете, за което всеки италианец се молеше на боговете. Той бе покорен

и предан, винаги в помощ на баща си и на трийсетгодишна възраст все още живееше с родителите си. Нисък и широкоплещест, той не беше красив, но имаше същата характерна за семейството глава на Купидон с шлем от къдрава коса над кръглото лице и чувствени извити устни. Само че у Фред тези устни не бяха чувствени, а студени като гранит. Макар и склонен към раздразнителност, той все пак беше опора за баща си, никога не спореше с него и не му създаваше грижи с неприлично поведение с жени. Въпреки всички тези достойнства, той нямаше онова обаяние на личността и животинска сила, толкова необходими, за да се разпорежда с хората, и затова се смяташе, че и той няма да наследи семейния бизнес.

Третият син, Майкъл Корлеоне, не стоеше при баща си и двамата си братя на вратата, а седеше на една маса в най-отдалечения ъгъл на градината. Дори там обаче не можеше да се отърве от проявите на внимание, които приятелите на семейството му оказваха.

Майкъл Корлеоне беше най-малкият син на дон Корлеоне и единственият, който бе отказал да се вслуша в напътствията на великия човек. Той нямаше пухкавото лице на Купидон като другите деца, а черната му лъскава коса беше по-скоро права, отколкото къдрава. Кожата му беше гладка и матова и ако беше момиче, щяха да кажат, че е красив. Беше толкова нежен, че по едно време дон Корлеоне се бе загрижил за мъжествеността на най-малкия си син и забрави за тревогите си чак когато Майкъл Корлеоне навърши седемнайсет години.

Сега този най-малък син седеше на една маса в най-отдалечения ъгъл на градината, за да подчертае отчуждението си от бащата и семейството. До него седеше американското момиче, за което всички бяха чували, но никой не я бе виждал до този ден. Той, разбира се, спази приличието, като я представи на всички присъстващи на сватбата, включително и на своето семейство. Не им направи особено впечатление: беше прекалено слаба, прекалено руса, лицето ѝ — прекалено интелигентно за жена, а държането ѝ — прекалено свободно за момиче. Името и също звучеше странно в техните уши: наричаше се Кей Адамс. Ако им бе казала, че семейството ѝ се е преселило в Америка преди двеста години и че името ѝ е съвсем обикновено, те само биха свили рамене.

Всички гости забелязаха, че дон Корлеоне не обръщаше специално внимание на третия си син. Преди войната Майкъл бе неговият любимец и очевидно наследникът, избран да поеме семейния бизнес, когато му дойде времето. Той притежаваше цялата спотаена сила и ум на великия си баща, вродения инстинкт да действа по такъв начин, че хората не можеха да направят нищо друго, освен да го уважават. Когато обаче избухна Втората световна война, Майкъл Корлеоне отиде доброволец във флота. С това той пренебрегна изричната забрана на баща си.

Дон Корлеоне нямаше никакво желание, нито намерение да позволи най-малкият му син да бъде убит заради чужди интереси. Бяха подкупени лекари, направени тайни приготовления, пръснати много пари, за да се вземат необходимите предпазни мерки. Но Майкъл беше пълнолетен и нищо не можеше да се направи против собствената му воля. Той се записа доброволец и се би в Тихия океан. Стана капитан и бе награден с медали. През 1944 година снимката му бе отпечатана в списание „Лайф“ заедно с фоторепортаж за неговите подвизи. Един приятел бе показал списанието на дон Корлеоне (семейството му не бе посмяло), а той бе изсумтял презрително:

— Майкъл прави тези чудеса за чуждите хора.

Когато в началото на 1945 година Майкъл Корлеоне бе демобилизиран, за да лекува тежка контузия, той нямаше никаква представа, че баща му бе уредил освобождаването му от военна служба. Остана в къщи за няколко седмици и после, без да се посъветва с никого, се записа в колежа „Дартмут“ в Хановър, щата Ню Хампшър, и така напусна бащината къща, за да се върне отново за сватбата на сестра си и да представи своята бъдеща съпруга — това невзрачно американско момиче.

Майкъл Корлеоне забавляваше Кей Адамс, като и разказваше истории за някои от по-колоритните гости на сватбата. От своя страна, той се забавляваше, като виждаше, че тя намира тези хора за екзотични, и както винаги, се възхищаваше от живия ѝ интерес към всичко ново и непрехитно. Накрая вниманието ѝ бе привлечено от малка група мъже, събрани около бъчва с домашно вино. Това бяха Америго Бонасера, пекарят Назорине, Антъни Копола и Лука Брази. С присъщото и изострено внимание тя отбеляза, че тези четирима души не изглеждаха в много добро настроение. Майкъл се усмихна:

— Те наистина не са в добро настроение — каза той. — Очакват да се срещнат с баща ми насаме. Ще молят за услуга.

И наистина, лесно се забелязваше, че четиримата мъже постоянно следяха с очи дон Корлеоне.

Докато дон Корлеоне посрещаше гостите, един черен шевролет спря в далечния край на павираната алея. Двама мъже на предната седалка извадиха бележници от джобовете на саката си и без да правят дори опит да се крият, започнаха да записват регистрационните номера на останалите коли, паркирани по алеята. Сони се обърна към баща си и каза:

— Онези типове там трябва да са ченгета. Дон Корлеоне сви рамене:

— Улицата не е моя. Могат да правят каквото си искат. Едрото Купидоново лице на Сони почервения от гняв:

— За тези долни копелета няма нищо свято. — Той слезе по стълбите на къщата и пресече алеята по посока на черната лимузина. Ядосано навря лицето си близо до това на шофьора, който не трепна, а разтвори с плясък портфейла си, за да му покаже зелената си лична карта. Сони отстъпи, без да каже нито дума. Изплю се така, че хрчката му се лепна върху задната врата на колата, и се отдалечи. Надяваше се, че шофьорът ще излезе от лимузината и ще го последва по алеята, но остана разочарован. Когато стигна до стълбите, каза на баща си:

— Тези типове са от ФБР. Записват всички регистрационни номера. Мръсни копелета.

Дон Корлеоне знаеше кои са. Най-близките му приятели бяха посъветвани да не идват на сватбата със собствените си автомобили. Въпреки че не одобряваше глупавото демонстративно избухване на сина си, то щеше да изиграе своята роля. Щеше да убеди натрапниците, че пристигането им е било неочаквано и не са успели да се подготвят за него. Ето защо дон Корлеоне не се ядоса. Отдавна бе разбрал, че обществото налага обиди, които трябва да се понасят, и единственото успокоение беше, че и най-слабият, ако си отваря очите, може да отмъсти и на най-силния. И защото знаеше това, той никога не позволяваше да го напусне онази кротост, от която се възхищаваха всичките му приятели.

В този момент в градината зад къщата засвири оркестър от четириима души. Всички гости бяха пристигнали. Дон Корлеоне прогони натрапниците от мислите си и поведе двамата си сина към градината.

В огромната градина имаше вече стотици гости; някои танцуваха на дървената естрада, окичена с цветя, други седяха на дълги маси, отрупани догоре с ароматни ястия и пет литрови кани с тъмночервено домашно вино. Младоженката, Кони Корлеоне, седеше в цялото си величие на специално издигната маса с младоженеца, кумата, шаферите и шаферките. Така бе по стар селски обичай в Италия. Това не беше по вкуса на младоженката, но Кони се бе съгласила на „италианска“ сватба, за да достави удоволствие на баща си, когото така бе разгневил със своя избор на съпруг.

Младоженецът, Карло Рици, беше мелез, дете на сицилианец и североиталианка, от която бе наследил русата коса и сините очи. Родителите му живееха в Невада, но Карло бе напуснал този щат поради една малка неприятност със закона. В Ню Йорк се беше запознал със Сони Корлеоне, а после и със сестра му. Разбира се, дон Корлеоне бе изпратил доверени приятели в Невада и те му докладваха, че неприятностите на Карло с полицията са свързани с едно младежко прегрешение с оръжие, което не е сериозно и може лесно да се изтрие от списъците и младежът да остане с чисто досие. Те се върнаха също с подробна информация за официалния хазарт в Невада — нещо, което силно заинтересува дон Корлеоне и за което той не преставаше да мисли оттогава. Част от величието на дон Корлеоне се състоеше и в това, че извличаше полза от всичко.

Кони Корлеоне беше не много красиво момиче — слаба и нервна, и бе сигурно, че с възрастта ще стане и свадлива. Но днес, преобразена от бялата булчина рокля и нетърпението на девица, бе толкова лъчезарна, че изглеждаше почти красива. Тя държеше ръката си под масата върху мускулестото бедро на младоженеца. Устните ѝ с формата на купидоновия лък се издадоха напред, за да му изпратят въздушна целувка.

За нея той беше невероятно красив. Още много млад, Карло Рици бе работил тежка физическа работа на открито в пустинята. Сега

ръцете му бяха огромни, а раменете издуваха смокинга му. Той се радваше на възхищението в очите на жена си и ѝ пълнеше чашата с вино. Карло бе изключително любезен с нея, сякаш и двамата бяха герои от пиеса. Очите му обаче неспирно проблясваха към огромната копринена чантичка, която младоженката носеше на дясното си рамо и която сега бе натъпкана с пликове, пълни с пари. Колко ли имаше вътре? Десет хиляди? Двайсет хиляди? Карло Рици се усмихна. Това бе само началото. В края на краищата той бе влязъл в кралско семейство. Ще трябва да се грижат за него.

Сред тълпата от гости един елегантен млад мъж с пригладена лъскава коса като на пор също изучаваше копринената чантичка. Единствено по навик Поли Гато обмисляше как би могъл да открадне претъпканото дамско портмоне. Тази мисъл го забавляваше. Но знаеше, че това е безсмислена и наивна мечта като тази на малките деца да се бият срещу танкове с детски автомати. Той наблюдаваше своя шеф, Питър Клеменза — дебел мъж на средна възраст, как върти младите момичета по дървения дансинг в страстна селска тарантела. Клеменза беше много висок и много едър, но танцуваше с такова умение и увлечение и така безсрамно блъскаше гърдите на по-младите и дребни жени с твърдия си корем, че всички гости му ръкопляскаха. Някои по-възрастни жени го сграбчваха за ръката, за да, му станат следващи партньорки. По-младите мъже почтително напуснаха дансинга и запляскаха с ръце в такт с бясното дрънкане на мандолината. Когато най-после Клеменза се строполи на един стол, Поли Гато му занесе чаша ледено тъмночервено вино и избърса потта от високото му чело с копринената си носна кърпа. Клеменза пухтеше като кит, докато гълташе жадно виното. Но вместо да благодари на. Поли, той му заповяда грубо:

— Не си прави труда да бъдеш съдия по танци. Гледай си работата. Разходи се из околността и виж дали всичко е наред.

Поли се шмугна в тълпата.

Оркестърът почиваше. Млад мъж на име Нино Валенти взе една оставена мандолина, сложи левия си крак на един стол и започна да пее вулгарна сицилианска любовна песен. Нино Валенти, вече леко пиян, имаше красиво лице, макар и подпухнало от постоянното пиене. Той въртеше очите си, докато устата му с наслада произнасяше,

неприличните думи. Жените пицяха от удоволствие, а мъжете крещяха последната дума от всеки куплет заедно с певеца.

Дон Корлеоне, прочут с пуританския си нрав, тактично изчезна в къщата, независимо че възпълната му съпруга радостно пицеше с останалите. Като видя това, Сони Корлеоне се отправи към масата на младоженците и седна до младата кума Луси Мансини. Нямаше нищо опасно. Жена му беше в кухнята, за да даде последните нареждания за сервирането на сватбената торта. Сони пошепна няколко думи на ухото на младото момиче и то стана. Той почака няколко минути, после я последва нехайно, като се спираше тук-там да поговори с някой гост, докато си пробиваше път през тълпата.

Очите на всички ги проследиха. Кумата, изцяло поамериканчена от трите години в колеж, беше зряло момиче, създадо си вече „репутация“. През цялата подготовка на сватбата тя бе флиртувала със Сони Корлеоне, като го дразнеше и закачаше, и смяташе това за допустимо, защото той беше кум и неин партньор на тържеството. Сега, като, повдигаше розовата си рокля от земята, Луси Мансини влезе в къщата, усмихвайки се с подправена невинност, и леко изтича нагоре по стълбите към банята. Остана вътре няколко минути. Когато излезе оттам, Сони Корлеоне беше на горната площадка и ѝ махаше да се качи.

Застанал до затворения прозорец на „кабинета“ на дон Корлеоне — ъглова стая, съвсем малко издигната над земята, Томас Хейгън наблюдаваше сватбеното тържество в обкичената с гирлянди градина. Стените зад него бяха отрупани с юридически книги. Хейгън беше адвокатът на дон Корлеоне, а изпълняваше също и длъжността на *consigliori* или съветник, и като такъв държеше най-възловото място в семейния бизнес след дон Корлеоне. Той и дон Корлеоне бяха решили много заплетени проблеми в тази стая и когато видя Кръстника да напуска празненството и да влиза в къщата, стана му ясно, че и в деня на сватбата ще се наложи да поработят малко. Дон Корлеоне идваше при него. След миг Хейгън забеляза Сони Корлеоне как шепне на ухото на Луси Мансини и видя тяхната малка комедия, когато той я последва в къщата. Хейгън се намръщи, поколеба се дали да съобщи това на дон Корлеоне и реши да мълчи. Отиде до бюрото и взе написан на ръка списък на хората, които бяха удостоени с честта да се срещнат

с дон Корлеоне насаме. Когато дон Корлеоне влезе в стаята, Хейгън му подаде списъка. Дон Корлеоне кимна и каза.

— Остави Бонасера последен.

Хейгън мина през двойната врата и отиде в градината към мястото, където около бъчвата с вино се бяха скупчили молителите. Той посочи пекаря, топчестия Назорине.

Дон Корлеоне посрещна пекаря с прегръдка. Двамата бяха играли заедно като деца в Италия и бяха пораснали като приятели. Всеки Великден в дома на дон Корлеоне пристигаха съвсем топли баници със сирене и пълнозърнести пирог с златистожълта кора, големи колкото кормилото на камион. По Коледа или на рождените дни на членовете от семейството пищни пасти с крем засвидетелствуваха уважението на Назорине. През всичките тези години, оскъдни или щедри, Назорине с радост плащаше дължимото на съюза на пекарите, организиран от дон Корлеоне в младежките му години. Никога не бе молил за услуга в замяна, освен за възможността да си купи на черна борса купони за захар по време на войната. Сега бе дошло време пекарят да потърси правата си на верен приятел и дон Корлеоне очакваше нетърпеливо и с голямо удоволствие да удовлетвори молбата му.

Той даде на пекаря една пура „Ди нобили“ и чаша жълто „Стрега“ и сложи ръка на рамото му, за да го насърчи. Това бе израз на човещина от страна на дон Корлеоне. От горчив опит той знаеше колко кураж е нужен, за да поискаш услуга от друг човек.

Пекарят разказа историята на своята дъщеря и Енцо. Едно хубаво италианско момче от Сицилия, пленено от американската армия, изпратено в Съединените щати като военнопленник, освободено под гаранция, за да ги подпомогне в трудното военно време. Чиста и почтена любов се заражда между честния Енцо и неговата стеснителна Катрин, но сега, когато войната е свършила, бедното момче ще бъде репатрирано в Италия и дъщерята на Назорине сигурно ще умре от мъка. Единствено Кръстника Корлеоне може да помогне на злочестите влюбени. Той е тяхната последна надежда.

Дон Корлеоне се разхождаше с Назорине напред-назад из стаята, сложил ръка на рамото на пекаря, и кимаше с разбиране, за да го окуражава. Когато пекарят свърши, дон Корлеоне му се усмихна и каза:

— Скъпи мой приятелю, забрави своите грижи.

Той много внимателно му обясни какво трябва да се направи: да се подаде молба до конгресмена от техния избирателен район; конгресменът ще предложи специален законопроект, който ще даде възможност на Енцо да стане поданик. Законопроектът непременно ще бъде одобрен от Конгреса. Това бе привилегия, която всички тези мошеници си отстъпваха един на друг. Дон Корлеоне обясни, че това ще струва пари; цената в момента била две хиляди долара. Той, дон Корлеоне, ще гарантира изпълнението и ще приеме Назорине да си плати. Съгласен ли е приятелят му?

Пекарят енергично кимна с глава. Той не очакваше толкова голяма услуга да му бъде направена без нищо. Беше естествено. Специален законодателен акт на Конгреса не излиза евтино. Назорине благодареше с почти разплакан глас. Дон Корлеоне го изпрати до вратата, уверявайки го, че компетентни хора ще бъдат изпратени в пекарната да уредят всички подробности и да попълнят всички необходими документи. Пекарят го прегърна, преди да изчезне в градината.

Хейгън се усмихна на дон Корлеоне:

— Това е добро капиталовложение за Назорине: зет и пожизнен евтин чирак в пекарната — всичко за две хиляди долара. — Той помълча за миг. — На кого да възложи тази работа?

Дон Корлеоне сви вежди и се замисли:

— Не на нашия човек. Дай я на евреина от съседния район. Домашните адреси да бъдат сменени. Мисля, че ще има много такива случаи сега, когато войната свърши. Трябва да имаме резервни хора във Вашингтон, които да могат да се справят с наплива, без да се вдига цената. — Хейгън си записа указанията в бележника. — Не на конгресмена Лутеко. Виж Фишър.

Следващият човек, когото Хейгън доведе, беше много елементарен случай. Казваше се Антъни Копола и бе син на човек, с когото дон Корлеоне бе работил в железопътния парк на младини. Копола имаше нужда от петстотин долара, за да отвори ресторант за пици, и парите щеше да даде като депозит за прибори и специалната фурна. Поради някакви причини, които не спомена, кредит не му бил отпуснат. Дон Корлеоне бръкна в джоба си и извади пачка банкноти, но те не стигнаха. Той направи гримаса и се обърна към Хейгън:

— Дай ми сто долара назаем. Ще ти ги върна в понеделник, когато отида до банката.

Молителят запротестира, че четиристотин долара са предостатъчни, — но дон Корлеоне го потупа по рамото, като се извиняваше:

— Тази разточителна сватба малко намали наличните ми средства. — Той взе парите от протегнатата ръка на Хейгън и ги подаде на Антъни Копола заедно със своите банкноти.

Хейгън го наблюдаваше с безмълвно възхищение. Дон Корлеоне винаги казваше, че когато човек проявява щедрост, той трябва да покаже, че тази щедрост е само за определен човек. Колко ласкателно е за Антъни Копола, че човек като дон Корлеоне взема пари назаем, за да му услужи. Не че Копола не знаеше, че дон Корлеоне е милионер, но колко милионери биха си позволили да бъдат обезпокоени от един беден приятел?

Дон Корлеоне повдигна въпросително глава.

— Не е в списъка, но Лука Брази иска да ви види. Той разбира, че това не може да стане публично, но държи да ви поздрави лично.

За първи път дон Корлеоне изглеждаше недоволен. Отговорът бе уклончив:

— Необходимо ли е? — попита той. Хейгън сви рамене:

— Вие го разбирате по-добре от мен. Той бе много благодарен, че го поканихте на сватбата. Никога не го е очаквал. Мисля, че иска да изрази благодарността си.

Дон Корлеоне кимна и направи знак да доведат Лука Брази при него.

В градината Кей Адамс бе поразена от безумната ярост, изписана върху лицето на Лука Брази. Тя попита за него. Майкъл бе довел Кей на сватбата, за да може постепенно и възможно без особено силен шок да разбере истината за неговия баща. Но досега тя като че ли гледаше на дон Корлеоне като на малко неетичен бизнесмен. Майкъл реши да ѝ каже по заобиколен начин част от истината. Той ѝ обясни, че Лука Брази е едно от страшилищата на престъпния свят на Изток. Говорело се, че големият му талант се състоял в това да извърши убийство съвсем сам, без съучастници, което автоматично прави невъзможно откриването и осъждането на престъпника от закона. Майкъл направи гримаса и каза:

— Не зная дали всичко това е вярно, но зная, че е нещо като приятел на баща ми.

За първи път Кей започна да разбира. Тя попита малко недоверчиво:

— Да не намекваш, че такъв човек може да работи при баща ти?

По дяволите, помисли си той и каза направо:

— Почти преди петнайсет години някои хора искаха да поемат вноса на зехтин от баща ми. Те се опитаха да го убият и почти щяха да успеят. Тогава Лука Брази тръгна по дирите им. Историята разказва, че убил шест души за две седмици и така завършила прочутата зехтинова война.

Той се усмихна, сякаш това бе шега. Кей потрепери.

— Искаш да кажеш, че гангстери са стреляли срещу баща ти?

— Преди петнайсет години — каза Майкъл. — Оттогава всичко е спокойно. — Той се уплаши, че е отишъл твърде далече.

— Опитваш се да ме уплашиш — каза Кей. — Просто не искаш да се омъжа за теб. — Тя се усмихна и го мушна с лакът в ребрата. — Добре измислено.

Майкъл й се усмихна.

— Искам да помислиш върху това — каза той.

— Наистина ли е убил шест души? — попита Кей.

— Така твърдят вестниците — каза Майкъл. — Никой не можа да го докаже. Но има друга история за него, която никой никога не разказва. Предполага се, че е толкова ужасна, че дори баща ми не иска да я разкаже. Том Хейгън я знае, но не иска да ми я каже. Веднъж се пошегувах и попитах: „Кога ще съм достатъчно голям, за да узная онази история за Лука?“, а Том отговори: „Когато станеш на сто години.“ — Майкъл отпи от чашата с вино. — Сигурно си я бива тази история. И сигурно си го бива този Лука.

Лука Брази наистина беше човек, който може да изплаши и самия дявол в ада. Нисък, набит, с голяма глава, присъствието му бе сигнал за тревога. Лицето му бе застинало в постоянна маска на ярост. Очите му бяха кафяви, но не с онази характерна за кафявия цвят топлина, а по-скоро с мъртъв отблясък. Устните му не бяха толкова жестоки, колкото безжизнени: тънки, сякаш гумени и с цвят на телешко месо.

Славата му на жесток човек вдъхваше страхопочитание, а предаността му към дон Корлеоне беше легендарна. Той сам бе едно от основните колела в изградената от дон Корлеоне машина на властта. Хората като него бяха рядкост.

Лука Брази не се страхуваше от полицията, не се страхуваше от обществото, не се страхуваше от бога, не се страхуваше от ада, не се страхуваше от хората и не ги обичаше. Но той бе решил, бе избрал да се страхува и обича дон Корлеоне. Въведен в стаята при дон Корлеоне, страшният Брази замръзна на мястото си почтително. Той заекваше, когато поднасяше своите бомбастични поздравления и общоприетото пожелание първото внуче да бъде момче. След това подаде на Дон Корлеоне плик, натъпкан с пари, като сватбен подарък за младоженците.

Значи това бе искал да направи. Хейгън забеляза промяната у дон Корлеоне. Кръстникът прие Брази като крал, поздравяващ поданик, който му е направил огромна услуга, без фамилиарничене, но с царствено внимание. С всяко движение, с всяка дума дон Корлеоне даваше на Лука Брази да разбере, че го цени. Нито за миг не показва учудване, че сватбеният подарък му се връчва лично. Той го разбираше.

Сигурно бе, че парите в плика са повече от онези, които бе дал всеки друг. Много часове бяха нужни на Брази, за да реши каква сума да даде, сравнявайки я със сумите, които другите гости можеха да предложат. Той искаше да бъде най-щедрият, за да покаже, че неговата почит е най-голяма. Ето защо бе дал своя плик лично на дон Корлеоне — нетактичност, която дон Корлеоне пренебрегна в своята надута благодарствена реч. Хейгън видя как лицето на Лука Брази изгуби своята маска на ярост и се разтопи от гордост и удоволствие. Брази целуна ръка на дон Корлеоне, преди да излезе от вратата, която Хейгън държеше отворена за него. Хейгън благоразумно му се усмихна приятелски, на което набитият мъж отвърна с учтиво разтягане на гумените, с цвят на телешко месо устни.

Когато вратата се затвори, дон Корлеоне въздъхна с облекчение. Брази бе единственият човек в света, който можеше да го смути. Този човек бе като природна сила, която в същност никога не можеше да се укроти. С него трябваше да се борава така внимателно, както с

динамит. Дон Корлеоне сви рамене. Но дори динамитът може да бъде безопасно взривен при нужда. Той погледна въпросително към Хейгън:

— Само Бонасера ли остана?

Хейгън кимна. Дон Корлеоне сви вежди и се замисли, после каза:

— Преди да го доведеш, кажи на Сантино да дойде тук. Трябва да се научи на някои неща.

Навън в градината Хейгън разтревожено търсеше Сони Корлеоне. Той каза на чакащия Бонасера да бъде търпелив и отиде при Майкъл и неговата приятелка.

— Виждал ли си Сони насам? — попита той. Майкъл поклати отрицателно глава. По дяволите, помисли си Хейгън, ако Сони още оправя кумата, ще се получат големи неприятности. Съпругата му, семейството на младото момиче — може да е фатално. Той разтревожен забърза към входа, през който бе видял Сони да изчезва преди почти половин час.

Като видя Хейгън да влиза в къщата, Кей Адамс попита Майкъл:

— Кой е той? Ти ми го представи за свой брат, но името му е различно, а и никак не прилича на италианец.

— Той заживя с нас още когато бе на дванайсет години — каза Майкъл. — Родителите му починали и той се скитал по улиците с опасна инфекция на очите. Една вечер Сони го доведе и той просто остана. Нямаше къде да отиде. Живя с нас, докато се ожени.

Кей Адамс бе развълнувана.

— Това е наистина романтично — каза тя. — Баща ти трябва да е сърдечен човек. Да осиновяваш някого просто така, когато имаш толкова свои деца.

Майкъл не си направи труда да ѝ обясни, че един италиански емигрант счита семейство с четири деца за малко. Само каза:

— Том не бе осиновен. Той просто живя с нас.

— А! — възкликна Кей, после попита с любопитство: — Но защо не го осиновихте?

Майкъл се засмя:

— Защото баща ми каза, че ще бъде неучтиво Том да смени името си. Неучтиво спрямо собствените му родители.

Те видяха как Хейгън набута Сони през двукрилата врата в кабинета на дон Корлеоне, а после повика с пръст Америго Бонасера.

— Защо безпокоят баща ти с работа в такъв ден? — попита Кей.

Майкъл отново се засмя:

— Защото знаят, че по традиция никой сицилианец не може да отхвърли молба в деня на сватбата на дъщеря си. И никога нито един сицилианец не пропуска такъв случай.

Луси Мансини повдигна розовата си рокля от пода и изтича нагоре по стълбите. Масивното Купидоново лице на Сони Корлеоне, зачервено и безсрамно от пиянска страст, я уплаши, но тя го бе дразнила през последната седмица, за да го доведе до този край. По време на двете си любовни авантюри в колежа тя не бе почувствувала нищо и нито една от тях не бе продължила повече от седмица. Когато се скараха, вторият ѝ любовник бе измърморил нещо, че е „много голяма там долу“. Луси бе разбрала и през останалата част от семестъра бе отказвала да ходи на срещи.

През лятото, когато се подготвяше за сватбата на най-добрата си приятелка Кони Корлеоне, Луси чу историите, които се шепнеха за Сони. Един неделен следобед в кухнята на семейството жената на Сони, Сандра, разправяше открито за това. Сандра беше груба, добродушна жена, родена в Италия, но преселена в Америка още като малко дете. Яка, с големи гърди, тя беше родила вече три деца за пет години брачен живот. Сандра и останалите жени се шегуваха с Кони за ужасите на брачното легло.

— Господи — беше се изкикотила Сандра, — когато за първи път видях пръта на Сони и разбрах, че ще го пъха в мен, изревах на умряло. След първата година вътрешностите ми бяха омекнали като макарони, варени един час. Когато чух, че правил това и с други момичета, отидох в черква и запалих свещ.

Всички се бяха засмели, но Луси бе почувствувала как плътта между краката ѝ се свива конвулсивно.

Сега, когато тичаше нагоре по стълбите към Сони, по тялото ѝ премина огромна вълна от желание. На площадката Сони сграбчи ръката ѝ и я повлече през хола в една празна спалня. Краката, ѝ отмаляха, когато вратата зад тях се затвори. Почувствува устните на Сони върху своите; те бяха горчиви, с вкус на изгорял тютюн. Тя отвори устата си. В този момент почувствува как ръката му се движи нагоре под роклята ѝ, чу шума от скъсването на плат и почувствува

голямата му топла ръка да раздира сатенените ѝ пликчета, за да я погали между краката. Тя обви ръце около врата му и остана да виси така, докато той разкопчаваше панталоните си. После той сложи и двете си ръце под нея и я повдигна. Тя леко подскочи във въздуха, така че краката ѝ се увиха около горната част на бедрата му. Езикът му беше в устата ѝ и тя го смучеше. Той направи такъв силен тласък, че главата ѝ се удари във вратата. Почувствува как нещо парещо мина между краката ѝ. Тя пусна дясната си ръка надолу, за да го насочи, почти разплакана от благодарствен екстаз. Невероятното удоволствие, което изпита, я накара да се задъха, да вдигне тялото си и приеме яростните сврели на неговите светкавични тласъци, безбройни и мъчителни. Тя се повдигаше все по-високо и по-високо, докато накрая, за първи път в живота си, бе разтърсена от върховна възбуда. Краката ѝ се отпуснаха бавно, като освободиха тялото му, и стъпиха на пода. Двамата стояха облежнати един на друг, останали без дъх.

Не знаеха колко време са стояли така, когато чуха тихо почукване на вратата. Сони бързо закопча панталоните си, като в същото време затисна вратата така, че да не може да се отвори. Луси смъкна надолу роклята си като обезумяла, очите ѝ блестяха, но онова, което ѝ бе доставило толкова голямо удоволствие, бе вече скрито в безстрастен черен панталон. Чуха гласа на Том Хейгън, който много тихо попита:

— Сони, вътре ли си?

Сони въздъхна с облекчение. Той смигна на Луси:

— Да, Том, какво има?

С все същия тих глас Хейгън каза:

— Дон Корлеоне иска да отидеш в кабинета му. Веднага.

Те чуха стъпките му, които се отдалечаваха. Сони почака малко, целуна силно Луси по устните и се измъкна от вратата след Хейгън.

Луси среса косата си. Чувствуваше тялото си болезнено отмаляло, а устните — обезформени и меки. Излезе от вратата и въпреки че усещаше лепкавата влага между краката си, не отиде в банята да се измие, а изтича направо надолу по стълбите и излезе в градината. Тя зае своето място на масата на младоженците до Кони, която раздразнено възкликна:

— Луси, къде беше? Изглеждаш като пияна. Стой тука. Русият младоженец наля на Луси чаша вино и се усмихна заговорнически. Но на Луси не ѝ пукаше. Тя вдигна гроздовия тъмночервен сок до

пресъхналата си уста и пи. Почувствува лепкавата влага между бедрата си и стисна крака. Тялото ѝ трепереше. Докато пиеше, над ръба на чашата очите ѝ жадно търсеха Сони Корлеоне. Никой друг не я интересуваше. Тя лукаво пошепна на ухото на Кони:

— Още няколко часа и ще разбереш всичко.

Кони се изкикоти. Луси смирено скръсти ръце на масата, но някак си предателски ликуваща, сякаш бе откраднала от младоженката някакво съкровище.

Америго Бонасера последва Хейгън в ъгловата стая на къщата и завари дон Корлеоне да седи зад огромното бюро. Сони Корлеоне стоеше до прозореца и гледаше навън към градината. За първи път през този следобед дон Корлеоне се държеше хладно. Той нито прегърна посетителя, нито се ръкува с него. Посърналият собственик на погребално бюро дължеше поканата си на, факта, че неговата жена и жената на дон Корлеоне бяха много близки приятелки. На самия Америго Бонасера дон Корлеоне гледаше зле.

Бонасера започна да излага молбата си предпазливо и със заобикалки.

— Моля да извините дъщеря ми, кръщелницата на вашата съпруга, че днес не можа да дойде да уважи семейството ви. Тя все още е в болница.

Той хвърли поглед към Сони Корлеоне и Том Хейгън, за да покаже, че не иска да говори пред тях, но дон Корлеоне беше безмилостен.

— Ние всички знаем за нещастieto с дъщеря ти — каза дон Корлеоне. — Ако по някакъв начин мога да ѝ помогна, трябва само да кажеш. В края на краищата жена ми ѝ е кръстница. Никога не съм забравял тази чест.

Това бе упрек. Собственикът на погребалното бюро никога не наричаше дон Корлеоне „кръстник“ според обичая. Бонасера, целият преbledнял, вече попита направо:

— Може ли да говоря с вас насаме?

Дон Корлеоне поклати отрицателно глава.

— На тези двама мъже доверявам живота си. Те са двете ми десни ръце. Не желая да ги обидя, като ги отпратя.

Собственикът на погребалното бюро затвори очи за миг, после заговори. Гласът му беше тих, същият глас, с който успокояваше опечалените.

— Възпитах дъщеря си по американски. Аз вярвам в Америка. Америка ми даде моето богатство. Дадох на дъщеря си свобода, но я научих също никога да не опозорява семейството си. Тя си намери „приятел“, който не беше италианец. Ходеше с него на кино. Закъсняваше. Но той нито веднъж не дойде да се запознае с родителите ѝ. Приех всичко това, без да се възпротивя, грешката е моя. Преди два месеца я завел на разходка с кола. С тях бил и един негов приятел. Накарали я да пие уиски, а после се опитали да я изнасят. Тя се възпротивила. Запазила честта си. Били я. Като животно. Когато отидох в болницата да я видя, и двете ѝ очи бяха насинени. Носът ѝ бе счупен. Челюстта ѝ беше счупена. Трябваше да я наместват. Въпреки болките си, тя изплака: „Татко, татко, защо го направиха? Защо направиха това с мен?“ Плаках и аз.

Бонасера не можа да продължи, защото плачеше отново, въпреки че гласът не бе издал вълнението му.

Дон Корлеоне, сякаш против волята си, направи знак, за да изрази съчувствието си, и Бонасера продължи — вече с по-човешки глас, изпълнен със страдание:

— Защо плаках ли? Тя бе слънцето в живота ми, моята любяща дъщеря. Красиво момиче. Вярваше в хората, но сега вече никога няма да им се довери. И никога вече няма да бъде красива.

Той трепереше, а бледото му лице придоби грозен тъмночервен цвят.

— Като добър американец отидох в полицията. Онези двамата бяха арестувани. Изправиха ги пред съд. Доказателствата бяха поразителни и ги признаха за виновни. Съдията ги осъди на три години затвор и отложи изпълнението на присъдата. Още същия ден те бяха освободени. Седях в заседателната зала като глупак, а онези копелета ми се хилеха. И тогава казах на жена си: „За да получим справедливост, трябва да отидем при дон Корлеоне.“

Дон Корлеоне бе навел глава, за да уважи мъката на човека. Но когато заговори, думите бяха студени — израз на засегнатото му достойнство.

— Защо отиде в полицията? Защо още в началото не дойде при мен?

Бонасера измънка почти без глас:

— Какво искаш от мен? Кажи какво желаеш? Но само направи това, за което те моля.

В думите му имаше нещо нагло.

Дон Корлеоне каза мрачно:

— И какво е това?

Бонасера погледна към Хейгън и Сони Корлеоне и поклати отрицателно глава. Дон Корлеоне, който още седеше на бюрото на Хейгън, се наклони напред към собственика на погребалното бюро. Бонасера се поколеба, после се наведе и така доближи устните си до окосменото ухо на дон Корлеоне, че почти го докосна. Дон Корлеоне слушаше, както свещеник на изповед, вперил поглед встрани, безчувствен и непричастен. Стояха така доста дълго, докато Бонасера спря да шепне и се изправи в целия си ръст. Дон Корлеоне повдигна мрачно поглед към него. Бонасера се изчерви, но отвърна на погледа, без да трепне.

Накрая дон Корлеоне заговори:

— Това не мога да направя. Отиваш твърде далеч.

Бонасера отговори високо и ясно:

— Ще ти платя каквото пожелаеш.

Като чу това, Хейгън трепна — един нервен тик на главата му. Сони Корлеоне скръсти ръце и като се отмести от прозореца, за да види за първи път сцената в стаята, се усмихна язвително.

Дон Корлеоне се изправи зад бюрото. Лицето му все още беше безучастно, но гласът му прокълня, студен като самата смърт.

— Ти и аз се познаваме от много години — каза той на собственика на погребално бюро, — но ти до този ден нито веднъж не дойде при мен за съвет или помощ. Не си спомням кога за последен път си ме канил на кафе в дома си, въпреки че моята жена е кръстница на единственото ти дете. Нека бъдем откровени. Ти отхвърли моето приятелство с презрение. Страхуваше се да ми бъдеш длъжник.

Бонасера смънка:

— Не исках да си имам неприятности. Дон Корлеоне вдигна ръка:

— Не. Не говори. За теб Америка бе рай. Работата ти вървеше, живееше добре и си мислеше, че светът е безопасно място, където можеш да се забавляваш както пожелаеш. Ти никога не се въоръжи с истински приятели. Та защо, нали полицията те пази, има съдилища, на теб и твоите близки не можеше да се случи нищо лошо. Ти нямаше нужда от дон Корлеоне. Чудесно. Моите чувства бяха накърнени, но аз не съм човек, който натрапва приятелството си на онези, които не го ценят, на онези, които не ме уважават.

Дон Корлеоне спря и хвърли една учтива, но иронична усмивка към собственика на погребалното бюро:

— Сега идваш при мен и казваш: „Дон Корлеоне, искам справедливост.“ А освен това не молиш с уважение. Не ми предлагаш приятелството си. Идваш в моя дом в деня на сватбата на дъщеря ми, молиш ме да извърша убийство и ми казваш: „Ще ти платя каквото поискаш.“ Не, не, аз не се засягам, но какво съм ти направил, за да се държиш толкова неучтиво с мен?

Бонасера извика от болка и страх:

— Америка бе добра с мен. Исках да съм добър гражданин. Исках детето ми да бъде добър американец.

Дон Корлеоне плесна ръце с явно задоволство:

— Добре казано. Много хубаво. Тогава няма от какво да се оплакваш, съдията е постановил. Америка е постановила. Занеси на дъщеря си цветя и кутия бонбони, когато отидеш да я посетиш в болницата. Това ще я успокои. Бъди доволен. В края на краищата това не е било кой знае колко сериозно нещо, момчетата са били млади, буйни, а едното от тях е и син на влиятелен политик. Не, мой скъпи Америго, ти винаги си бил честен. Трябва да призная, че макар и да отблъсна приятелството ми, аз съм готов да се доверя на думата, дадена от Америго Бонасера, повече, отколкото на думата на всеки друг. Дай ми дума, че ще забравиш тази лудост. Не е по американски. Прости. Забрави. Животът е изпълнен с нещастия.

Жестоката и надменна ирония, с която всичко това бе казано, овладеният гняв на дон Корлеоне, бяха докарали нещастния собственик на погребално бюро до състоянието на тресяща се пихтиеста маса, но той отново отвърна ясно и смело:

— Аз те моля за справедливост.

Дон Корлеоне отговори рязко:

— Съдът ти е дал справедливост.

Бонасера упорито поклати глава:

— Не, те дадоха справедливост на онези. Те не дадоха справедливост на мен.

Дон Корлеоне призна това точно разграничение с одобрително кимване, после попита:

— Каква е твоята справедливост?

— Око за око, зъб за зъб — каза Бонасера.

— Ти искаш повече — каза Дон Корлеоне. — Твоята дъщеря е жива.

Бонасера каза неохотно:

— Нека страдат, както страда тя.

Дон Корлеоне го изчака да продължи. Бонасера събра последния си остатък от кураж и каза:

— Колко трябва да платя? — Това бе отчаяно ридание. Дон Корлеоне се обърна с гръб. Това бе краят на разговора. Бонасера не помръдна.

И тогава, въздъхвайки като добродушен човек, който не може да се сърди на заблудения си приятел, дон Корлеоне се обърна към собственика на погребалното бюро, пребледнял сега подобно покойниците си. Донът бе внимателен и търпелив.

— Защо се страхуваш да засвидетелствуваш верността си към мен? — попита той. — Ходиш по съдилища и чакаш с месеци. Пръскаш пари по адвокати, които много добре знаят, че ще се подиграят с теб. Приемаш присъда от съдия, който се продава като последната проститутка на улицата. Преди години, когато имаше нужда от пари, отиде в банките, за да плащаш съсипваща лихва и с шапка в ръка, като просяк, да чакаш да душат наоколо, да навират, носовете си дори в задника ти, за да се уверят, че ще можеш да им се изплатиш.

Дон Корлеоне спря, гласът му стана по-суров:

— Ако беше дошъл при мен, моите пари щяха да са и твои. Ако беше дошъл за справедливост при мен, тези отрепки, които съсипаха дъщеря ти, сега щяха да проливат горчиви сълзи. Ако по някаква лоша случайност честен човек като теб си спечелеше врагове, те щяха да са и мои врагове. — Дон Корлеоне вдигна ръка, като сочеше с пръст Бонасера: — И тогава, повярвай ми, те щяха да се страхуват от теб.

Бонасера наведе глава и измърмори със сподавен глас:

— Бъди мой приятел. Приемам.

Дон Корлеоне сложи ръка на рамото на човека:

— Добре — каза той, — ще получиш своята справедливост. Един ден, и дано той никога не идва, при теб ще дойда аз, за да ми послужиш в замяна. Дотогава считай тази справедливост като подарък от жена ми — кръстницата на твоята дъщеря.

Когато вратата зад признателния собственик на погребално бюро се затвори, дон Корлеоне се обърна към Хейгън и нареди:

— Дай тази работа на Клеменза и му кажи да използва само хора, на които може да се разчита, хора, на които няма да им прилошее от миризмата на кръв. В края на краищата не сме убийци, независимо какви халюцинации има в глупавата глава на този гробар.

Той забеляза, че първородният му син се е втренчил през прозореца и гледа веселието в градината. Безнадеждно е, помисли си дон Корлеоне. Ако отказва да се учи, Сантино никога няма да може да поеме семейния бизнес и никога няма да стане дон. Трябваше да намери някой друг. И то скоро. В края на краищата не беше безсмъртен. От градината долетя щастлив гръмогласен възглас, който стресна тримата мъже. Сони Корлеоне се долепи до прозореца. Онова, което видя, го накара бързо да се придвижи към вратата с щастлива усмивка на лицето.

— Джони, дошъл е на сватбата. Какво ви казвах? Хейгън отиде към прозореца.

— Наистина е кръщелникът ви — каза той на дон Корлеоне. — Да го доведе ли тук?

— Не — каза дон Корлеоне, — нека хората му се порадват. Да дойде, когато свърши. — Той се усмихна на Хейгън. — Виждаш ли? Той е добър кръщелник.

Хейгън почувствува пристъп на ревност и сухо каза:

— Изминаха две години. Сигурно има неприятности и иска да му помогнете.

— А при кого да отиде, ако не при кръстника си? — попита дон Корлеоне.

Първа видя Джони Фонтейн да влиза в градината Кони Корлеоне. Тя забрави за своето достойнство на младоженка и изпищя: „Джони“. После се хвърли в прегръдките му. Той я притисна здраво, целуна я по

устата, а ръката му остана на кръста ѝ, докато другите идваха да го поздравяват. Всички бяха негови стари приятели, хора, с които бе израснал в Уест Сайд. После Кони го повлече към новия си съпруг. Джони с удивление забеляза, че русият млад мъж бе малко огорчен от това, че не е вече център на внимание. С цялата си чаровност той стисна ръка на младоженеца и вдигна тост в негова чест с чаша вино.

От подиума на оркестъра се обади познат глас:

— Защо не ни изпееш една песен, Джони?

Той погледна нагоре и видя Нино Валенти да му се усмихва. Джони Фонтейн скочи на подиума и сграбчи Нино в прегръдка. Преди години двамата бяха неразделни, бяха пели заедно, заедно бяха излизали с момичета, докато Джони започна да става известен и да пее по радиото. След като бе отишъл в Холивуд да се снима във филми, Джони няколко пъти се бе обаждал на Нино, просто да си поговорят и бе обещал да му осигури ангажимент като певец в някой клуб. Но не го бе сторил. Сега, като видя Нино и неговата весела, подигравателна и пиянска усмивка, цялата му обич се възвърна.

Нино започна да дрънка на мандолината. Джони Фонтейн сложи ръка на рамото му.

— Това е за младоженката — каза той и като удари с крак, запя думите на една вулгарна сицилианска любовна песен. Докато той пееше, Нино правеше многозначителни движения с тялото си. Младоженката се изчерви горделиво, а тълпата от гости изрева от задоволство. Още преди края на песента всички вече тропаха с крака и крещяха няколкото закачливи и двусмислени думи, с които завършваше всеки куплет. Накрая не спряха да ръкопляскаат; докато Джони не се изкашля, за да запее друга песен.

Всички се гордееха с него. Той бе излязъл от тяхната среда и бе станал известен певец, кинозвезда и спеше с най-търсените жени в света. Но все пак бе уважил своя кръстник, като бе пропътувал три хиляди мили, за да присъствува на сватбата. И още обичаше старите си приятели като Нино Валенти. Мнозина от присъстващите тук бяха виждали Джони и Нино да пеят заедно още като момчета, когато никой и не помисляше, че Джони Фонтейн ще се издигне толкова, че да държи сърцата на петдесет милиона жени в ръцете си.

Джони Фонтейн се наведе и повдигна младоженката на подиума, така че Кони застана между него и Нино. Двамата, мъже се наведоха с

лице един към друг, и Нино издрънка още няколко пронизващи акорда на мандолината. Това бе техен стар номер: мнимо съперничество и ухаждане, в което използваха гласовете си като мечове, като всеки от тях последователно изкрещяваше по един куплет. Възможно най-учтиво Джони позволи гласа на Нино да заглуши неговия, позволи Нино да вземе младоженката от ръката му, позволи му да мине към последния победоносен куплет, докато собственият му глас замря. От всички присъстващи на сватбата се изтръгнаха викове на одобрение, а тримата накрая се прегърнаха. Гостите молеха за още една песен.

Само дон Корлеоне, който стоеше на страничния вход на къщата, чувствуваше, че нещо не е в ред. Весело, с престорено добро настроение, като внимаваше да не обиди гостите си, той извика:

— Кръщелникът ми е изминал три хиляди мили, за да ни уважи, но никой не се сеца да му предложи нещо за пиене.

В същия миг дузина ръце с пълни чаши с вино се протегнаха към Джони Фонтейн. Той отпи от всички по малко и се втурна към кръстника си да го прегърне. Докато правеше това, той пошепна нещо на ухото му. Дон Корлеоне го отведе в къщата.

Том Хейгън подаде ръка, когато Джони влезе в стаята. Джони се ръкува и каза: „Как си Том?“, но без обичайния си чар, който се дължеше на искреното му сърдечно отношение към хората. Хейгън остана малко засегнат от тази въздържаност, но не се обиди. Това също влизаше в задължението му на пръв помощник на дона.

Джони Фонтейн се обърна към дон Корлеоне:

— Когато получих поканата за сватбата, си рекох: „Моят кръстник не ми се сърди вече.“ Обаждах ти се пет пъти след развода си, но Том винаги ми казваше, че те няма или си зает, от което ми беше ясно, че ми се сърдиш.

Дон Корлеоне пълнеше чаши от жълтата бутилка със „Стрега“.

— Всичко това е забравено. Кажи ми сега мога ли да направя още нещо за теб? Не си нито прекалено известен, нито прекалено богат, за да не мога да ти помогна.

Джони изгълта изгарящата жълта течност и подаде чашата си за още. Опита се да изглежда весел и каза:

— Не съм много богат, Кръстник. Вървя надолу. Ти беше прав. Не трябваше да напускам жена си и децата си, за да се ожения за тази развратница. Не те упреквам, че ми се разсърди.

Дон Корлеоне сви рамене:

— Тревожех се за теб, защото си ми кръщелник. Това е всичко.

Джони се разхождаше напред-назад из стаята:

— Бях луд по тази мръсница. Най-голямата кинозвезда в Холивуд. Красива като ангел. А знаеш ли какво прави, след като завърши някой филм? Ако гримьорът си е свършил добре работата, позволява му да я свали. Ако операторът е направил така, че да изглежда още по-красива, завежда го в гримьорната си и го сваля. Не подбира. Използува тялото си, както аз използвам дребните пари в джоба си за бакшиш. Курва, създадена за дявола.

Дон Корлеоне рязко го прекъсна:

— Как е семейството ти? Джони въздъхна:

— Погрижих се за тях. След развода дадох на Джини и децата повече, отколкото определи съдът. Посещавам ги веднъж седмично. Липсват ми. Понякога ми се струва, че ще полудея. — Той изпи още една чаша. — Сега втората ми жена ми се присмива. Не може да разбере защо ревнувам. Нарича ме старомоден италианец, подиграва се с пеенето ми. Преди да тръгна насам, я набих добре, но не по лицето, защото снимаше филм. Бих я, удрях я с юмруци по ръцете и краката като дете, а тя все ми се смееше. — Той запали цигара. — Така че, кръстник, сега просто не ми се живее.

Дон Корлеоне каза неспринудено:

— Това са неприятности, в които не мога да ти помогна. — Той помълча, после попита: — Какво става с гласа ти?

Всичката самоувереност, чар и насмешка изчезнаха от лицето на Джони Фонтейн. Той отговори почти на пресекулки:

— Кръстник, не мога вече да пея. Нещо става с гласа ми, а лекарите не могат да кажат какво.

Хейгън и дон Корлеоне го погледнаха учудено — Джони беше винаги толкова издръжлив. Фонтейн продължи:

— Двата филма ми донесоха много пари. Бях голяма кинозвезда. Сега ме изхвърлят. Директорът на студиото винаги ме е мразил и сега ми го връща.

Дон Корлеоне застана пред кръщелника си и мрачно попита:

— Защо не те харесва този човек?

— Знаеш, че пеех онези песни по поръчка на либералните организации — глупости, които ти не одобряваше. Е, добре, това не се

харесваше и на Джак Уолц. Обяви ме за комунист, но не можа да ми навреди. После му отнех едно момиче, което бе запазил за себе си. Прекарах с нея само една нощ, но тя тръгна след мен. Какво, по дяволите, можех да направя? Сега втората ми жена, курвата, ме изхвърля. А Джини и децата не биха ме приели отново, освен ако не моля за това на колене. На всичко отгоре не мога вече и да пея. Кръстник, какво, по дяволите, мога да направя?

Лицето на дон Корлеоне бе станало студено, без дори сянка от съчувствие. Той каза с презрение:

— Първо можеш да започнеш да се държиш като мъж. — Изведнъж лицето му се изкриви от гняв и той изкрещя: — Като мъж! — пресегна се през бюрото и сграбчи Джони Фонтейн за косата с жест на страстна привързаност. — За бога, възможно ли е толкова дълго време да си бил при мен и да не станеш нищо по-добро от това? Холивудски лигльо, който се оплаква и моли за съжаление. Който хленчи като жена: „Какво да правя? Ах, какво да правя?“

Начинът, до който дон Корлеоне го имитира, бе изключителен и дойде така неочаквано, че изумените Хейгън и Джони избухнаха в смях. Дон Корлеоне остана доволен. За миг си помисли колко много обича този свой кръщелник. А как щяха да реагират неговите трима сина на такъв словесен бой? Сантино щеше да се начумери и да се държи зле седмица след това. Фредо щеше да се уплаши. Майкъл щеше да му се усмихне студено и да напусне къщата, без да се мерне там месеци наред. А Джони, о, какво чудесно момче беше той! Вече се усмихваше и събираше сили, разбрал намеренията на своя кръстник.

Дон Корлеоне продължи:

— Отнел си жената на шефа си — човек, по-силен от теб, а после се оплакваш, че не иска да ти помогне. Каква глупост.

Напусна семейството си, остави децата си без баща, за да се ожениш за една курва и после хленчиш, защото не те приемат обратно с отворени обятия. Курвата не удряш в лицето, защото снима филм, а после се чудиш, че ти се присмива. Живял си като глупак и си стигнал до глупашки край.

Дон Корлеоне спря, след което попита със спокоен глас:

— Ще се вслушаш ли този път в съвета ми?

Джони Фонтейн сви рамене:

— Не мога пак да се оженя за Джини, не мога при условията, които тя поставя. Аз трябва да играя на комар, трябва да пия, трябва да излизам с приятели. След мене тичаха красиви жени и аз не можех да им откажа. А после, когато се връщах при Джини, се чувствах мръсник. О, Исусе, не мога да преживея всичко това отново.

Много рядко дон Корлеоне показваше раздразнението си.

— Не съм ти казал да се жениш отново. Прави каквото искаш. Хубаво е, че искаш да си баща на децата си. Мъж, който не е баща на децата си, никога не може да бъде истински мъж. Но тогава ще трябва да накараш майка им да те приеме. Кой казва, че не можеш да ги виждаш всеки ден? Че не можеш да живееш в същата къща? Че не можеш да живееш така, както искаш ти?

Джони Фонтейн се засмя:

— Кръстник, не всички жени са като старите италиански съпруги. Джини не би се съгласила.

Сега дон Корлеоне каза с подигравателен тон:

— Защото си постъпил като лигльо. Дал си й повече, отколкото е определил съдът. Не си ударил другата в лицето, защото снимала филм. Позволяваш на жените да диктуват действията ти, а те не могат да се оправят в този свят, въпреки че сигурно те ще бъдат светците на небето, а ние, мъжете, ще горим в ада. Наблюдавал съм те през всичките тези години. — Гласът на дон Корлеоне стана искрен. — Ти беше добър кръщелник, уважаваше ме. Но какво ще кажеш за другите си стари приятели? Една година се движиш с един, на следващата — с друг. Онова италианско момче, което беше толкова смешно във филмите, има лош късмет и ти никога вече не го погледна, защото беше по-известен от него. А твоя стар, стар приятел, с когото ходеше на училище и който ти беше партньор в пеенето? Нино. Той пие прекалено много от разочарование, но никога не се оплаква. Работи здраво, превозва чакъл с камиона и пее за няколко долара през почивните си дни. Никога не говори против теб. Не можеш ли поне малко да му помогнеш? Защо не? Той пее добре.

Джони Фонтейн каза търпеливо, но с досада:

— Кръстник, той просто не е достатъчно талантлив. Нино може да пее, но не е изпълнител от висока класа.

Дон Корлеоне почти притвори очи, после каза:

— А ти, кръщелнико, сега ти нямаш достатъчно талант. Да ти намеря ли работа да караш камион като Нино? — След като Джони не отговори, дон Корлеоне продължи: — Приятелството е всичко. Приятелството е повече от таланта. Повече от правителството. То е почти наравно със семейството. Никога не забравяй това. Ако се беше обградил със стена от приятели, днес нямаше да ме молиш за помощ. А сега ми кажи защо не можеш да пееш? В градината пъ добре. Толкова добре, колкото и Нино.

Хейгън и Джони се усмихнаха на тази деликатна нападка. Сега бе ред на Джони да бъде снизходително търпелив.

— Гласът ми е слаб. Ако изпея една-две песни, после с часове, дори с дни не мога да пея. Не мога да издържам репетициите, нито снимките. Гласът ми е слаб. Имам някакво заболяване.

— И така, имаш неприятности с жените. Гласът ти не е в ред. Разкажи ми сега за неприятностите, които имаш с този дърт холивудски туз, който не ти дава да работиш.

С този въпрос Дон Корлеоне се залавяше вече за работа.

— Той е по-важен от останалите дърти тузове — каза Джони. — Той е собственик на студиото. Съветник е на президента по въпросите на военната кинопропаганда. Точно преди месец купи правата за снимане на филм по най-големия роман на годината. Бестселър. А главният герой е точно човек като мен. Няма да е необходимо дори да се превъплъщавам в друг, а само да играя самия себе си. Не се иска даже да пея. Възможно е също да спечеля наградата на Академията. Всички знаят, че ролята е само за мен и че тя ще ме направи отново голям. Като актьор. Но това копеле Джак Уолц си отмъщава и няма да ми я даде. Предложих му да играя без пари, срещу минимално заплащане, но той пак отказа. Изпрати да ми кажат, че ако отида и целуна задника му в студиото, може и да си помисли.

Дон Корлеоне отмина тази глупост, присъща на хората на чувствата, с махване на ръка. Деловите хора винаги можеха да се разберат по проблеми, възникнали помежду им. Той потупа кръщелника си по рамото.

— Ти си обезкуражен. Мислиш си, че никой не се интересува от теб. И много си отслабнал. Изглежда, доста пиеш, а? Не спиш и взимаш хапчета. — Той поклати неодобрително глава. — Сега искам да изпълняваш заповедите ми — заяви дон Корлеоне. — Искам да

останеш в моя дом един месец. Искам да се храниш добре, да почиваш и да спиш. Искам да си с мен — обичам компанията ти и може би ще научиш от кръстника си нещо за света, което би ти помогнало дори във великия Холивуд. Но никакво пеене, никакво пиене и никакви жени. В края на месеца може да се върнеш в Холивуд и този дъртак, тази важна птица ще ти даде ролята, която искаш. Така добре ли е?

Джони Фонтейн не можеше напълно да повярва, че дон Корлеоне разполага с толкова власт. Но кръстникът му никога не бе казвал, че нещо може да бъде направено, без то да стане.

— Този човек е личен приятел на Едгар Хувър — каза Джони. — Не може дори да му повишиш глас.

— Той е бизнесмен — любезно каза Дон Корлеоне. — Ще му направя предложение, което няма да може да отхвърли.

— Вече е много късно — каза Джони. — Всички договори са подписани и снимките започват след една седмица. Абсолютно невъзможно е.

Дон Корлеоне отвърна:

— Иди, иди на празненството. Приятелите ти те чакат. Остави всичко на мен. — Той избута Джони Фонтейн от стаята.

Хейгън седеше на бюрото и си вземаше бележки. Дон Корлеоне пое дълбоко въздух, въздъхна и попита:

— Има ли още нещо?

— Не може повече да отлагаме срещата със Солоцо. Ще трябва да го приемете тази седмица. — Хейгън държеше писалката си върху календара.

Дон Корлеоне сви рамене:

— Сега вече сватбата мина и може да насрочиш срещата за когато пожелаеш.

За Хейгън този отговор значеше две неща. Най-важното, че отговорът, даден на Върджил Солоцо, ще бъде „не“. И второ, че дон Корлеоне, който бе отказал да отговори преди сватбата на дъщеря си, очаква неговото „не“ да им създаде неприятности.

Той попита предпазливо:

— Да наредя ли на Клеменза да изпрати няколко души да живеят в къщата?

Дон Корлеоне отговори нетърпеливо:

— Защо? Не отговорих преди сватбата, защото на голям ден като този не бива да има облаци дори в далечината. Освен това трябваше предварително да зная за какво иска да разговаряме. Сега вече зная. Това, което ще предложи, е нечестно.

Хейгън попита:

— Значи ще откажете? — Когато дон Корлеоне кимна, Хейгън каза: — Мисля, че преди да дадете отговора си, това трябва да се обсъди от всички, от цялото семейство.

Дон Корлеоне се засмя:

— Така ли? Добре, ще го обсъдим. Когато се върнеш от Калифорния. Искam утре да заминеш за там и да уредиш работата на Джони. Срещни се с този филмов туз. И кажи на Солоцо, че ще го приема, когато се върнеш от Калифорния. Има ли още нещо?

Хейгън сдържано каза:

— Обадиha се от болницата. Consigliori Абандандо е на смъртно легло и няма да издържи до сутринта. Семейството му е било помолено да отиде там и да чака.

През изминалата година, откакто ракът бе приковал Абандандо на болнично легло, поста на consigliori заемаше Хейгън. Сега той очакваше да чуе от дон Корлеоне, че остава на този пост завинаги. Шансът не беше на негова страна. По традиция толкова висок пост се даваше само на човек, на когото и двамата родители са италианци. Вече имаше неприятности във връзка с временното му заемане на длъжността. Освен това беше едва трийсет и пет годишен и както обикновено се предполага, недостатъчно възрастен, за да е добил необходимият опит и умения, за да бъде добър consigliori.

Но дон Корлеоне не го насърчи. Той само попита:

— Кога заминават дъщеря ми с младоженеца? Хейгън погледна часовника си:

— След няколко минути ще разрежат тортата и после до половин час тръгват. — Това му напомни нещо друго. — А, за вашия нов зет. Ще му поверим ли нещо важно в семейството?

Беше изненадан от енергичността на отговора:

— Никога. — Дон Корлеоне удари по масата с дланта си. — Никога. Дайте му нещо, с което да живее, добре да живее. Но никога не допускайте да узнае нещо за семейния бизнес. Кажете и на другите, на Сони, Фредо, Клеменза. — Дон Корлеоне млъкна. — Уведомете

синовете ми, и тримата, че ще ме придружат до болницата, за да видим бедния Абандандо. Искам да му засвидетелствуват своето последно уважение. Кажете на Фреди да докара голямата кола и попитайте Джони дали ще дойде с нас. Ще ми направи особено голяма услуга. — Той забеляза, че Хейгън го гледа въпросително. — Искам да заминеш за Калифорния тази вечер. Няма да имаш време да отидеш да видиш Абандандо. Но не заминавай, преди да съм се върнал от болницата и да съм разговарял с теб. Разбрано ли е?

— Разбрано — каза Хейгън. — Кога трябва да ви чака Фредо с колата?

— Когато гостите си отидат — каза дон Корлеоне. — Абандандо ще ме дочака.

— Обади се сенаторът — каза Хейгън. — Извинява се, че не е дошъл лично, и се надява, че ще го разберете. Вероятно има предвид тези двамата от ФБР, които записваха регистрационните номера от отсрещната страна на улицата. Но изпрати подаръка си по специален куриер.

Дон Корлеоне кимна. Не намери за необходимо да споменава, че самият той бе предупредил сенатора да не идва.

— Хубав подарък ли изпрати?

Хейгън направи ефективна гримаса на одобрение, типично италианска, но необичайна за неговото немско-ирландско лице:

— Старинен предмет от сребро, много ценен. Децата могат да го продадат за най-малко един бон. Сенаторът е изгубил доста време, докато намери най-подходящото нещо. За хора като него това е много по-важно, отколкото цената.

Дон Корлеоне не скри задоволството си, че толкова голям човек като сенатора е показал такова уважение към него. Сенаторът, както и Лука Брази, бяха сред основните колела в изградената от дон Корлеоне машина на властта и с този подарък той също засвидетелствуваше още веднъж своята преданост.

Когато Джони Фонтейн се появи в градината, Кей Адамс го позна веднага. Тя бе наистина удивена.

— Никога не си ми казвал, че семейството ти се познава с Джони Фонтейн — каза тя. — Сега вече съм сигурна, че ще се ожения за теб.

— Искаш ли да те запозная? — попита Майкъл.

— Не сега — отговори Кей и въздъхна. — Бях влюбена в него три години. Винаги идвах в Ню Йорк, когато пееше в зала „Капитол“ и не ми оставаше глас от викане. Беше чудесен.

— Ще го видим по-късно — каза Майкъл.

Когато Джони свърши с пеенето и изчезна в къщата с дон Корлеоне, Кей се обърна към Майкъл дяволито:

— А сега не се опитвай да ми кажеш, че голяма кинозвезда като Джони Фонтейн ще иска услуга от баща ти.

— Той е кръщелник на баща ми — каза Майкъл. — И ако не беше баща ми, можеше и да не бъде голяма кинозвезда днес.

Кей Адамс се засмя от удоволствие:

— Още една страшна история. Майкъл поклати отрицателно глава:

— Тази не мога да ти я разкажа — каза той.

— О, довери ми се — помоли го тя.

И той ѝ разказа. Разказа ѝ я, без да става смешен. Разказа и я без гордост. Без никакви обяснения — освен това, че преди осем години баща му бил по-буен и тъй като работата засягала кръщелника му, дон Корлеоне я счел за въпрос на чест, засягащ го лично.

Историята бе разказана набързо. Преди осем години, когато пеел с един известен танцов оркестър, Джони Фонтейн постигнал изключителен успех. Станал най-голямата атракция на радиото. За нещастие ръководителят на оркестъра — добре известна личност в шоубизнеса на име Лес Хали — накарал Джони да подпише личен контракт за пет години. Това било обикновена практика в шоубизнеса. По този начин Лес Хали можел да продава Джони и да прибира по-голямата част от парите.

Дон Корлеоне се включил лично в преговорите. Предложил на Лес Хали двайсет хиляди долара, за да освободи Джони Фонтейн от личния му договор. Хали предложил да взима само петдесет процента от печалбата на Джони. Дон Корлеоне се развеселил. Той смъкнал предложената от него сума от двайсет на десет хиляди долара. Ръководителят на оркестъра — очевидно човек, незапознат с нищо извън света на своя шоубизнес, не схванал значението на предлаганата му по-малка сума. Отказал.

На следващия ден дон Корлеоне отишъл лично да посети ръководителя на оркестъра. Завел със себе си двамата свои най-добри приятели, Абандандо, който бил неговият *consiglieri*, и Лука Брази. Без никакви други свидетели, дон Корлеоне убедил Лес Хали да подпише документ, с който се отказвал от всичките си права над Джони Фонтейн срещу заплащане в чек на стойност десет хиляди долара. Дон Корлеоне постигнал това, като насочил пистолет в челото на ръководителя на оркестъра, уверявайки го най-сериозно, че точно след една минута върху този документ ще останат или подписът му, или неговият мозък. Лес Хали подписал. Дон Корлеоне прибрал пистолета си и подал чека.

Останалото беше вече известно. Джони Фонтейн продължил да пее и станал най-голямата сензация в страната. Направил мюзикъли в Холивуд, които донесли на студиото му цяло състояние. Плочите му донесли милиони долари. После се развел с жена си — неговата младежка любов, и изоставил двете си деца, за да се ожени за най-бляскавата руса кинозвезда. Скоро обаче разбрал, че е курва. Започнал да пие, да играе комар, да ходи по жени. Загубил гласа си. Плочите му вече не се продавали. Студиото не подновило договора му. И ето сега той се връща при кръстника си.

Кей каза замислено:

— Сигурен ли си, че не ревнуваш баща си? Всичко, което ми разказа за него, показва, че прави неща все за другите. Трябва да е много добродушен. — Тя се засмя пресилено. — Въпреки че методите му не са съвсем законни.

Майкъл въздъхна.

— Предполагам, че наистина така звучи, но нека ти кажа още нещо. Знаеш ли за изследователите на Арктика, които оставят след себе си складове с провизии, разпръснати по целия път към Северния полюс? Просто така, в случай че един ден им потрябват. Това представляват и услугите на баща ми. Един ден той ще почука на вратата на всеки един от тези хора и най-добре за тях ще е да му отворят.

Беше се почти здрачило, когато изнесоха сватбената торта, възхитиха ѝ се и я изядоха. Специално приготвена от Назорине, тя бе изкусно украсена с раковини от крем, така зашеметяващо вкусни, че младоженката лакомо ги обра, преди да изчезне на сватбено

пътешествие със своя рус младоженец. Дон Корлеоне учтиво ускори разотиването на гостите, като междувременно забеляза, че черната лимузина с хората от ФБР вече не се виждаше наоколо.

Накрая единствената кола, останала на алеята, беше дългият черен кадилак с Фреди зад волана. Дон Корлеоне седна на предната седалка, като се настани доста бързо за годините и размерите си. Сони, Майкъл и Джони Фонтейн седнаха на задната седалка. Дон Корлеоне се обърна към сина си Майкъл:

— Ще може ли приятелката ти да се върне сама в града? Майкъл кимна:

— Том каза, че ще се погрижи за това.

Дон Корлеоне поклати глава в знак на задоволство от експедитивността на Хейгън.

Поради все още действащите ограничения на бензина движението по Белт Паркуей към Манхатън беше малко. За по-малко от час кадилакът пристигна на улицата, където се намираше „Френч Хоспитъл“. По време на пътуването дон Корлеоне попита най-малкия си син дали му върви в училището. Майкъл кимна. После Сони от задната седалка попита баща си:

— Джони казва, че му уреждаш онази работа в Холивуд. Искаш ли да отида там и да помогна?

Дон Корлеоне бе рязък:

— Том заминава тази вечер. Той няма да има нужда от никаква помощ, работата е проста.

Сони Корлеоне се засмя:

— Джони мисли, че не можеш да се справиш, затова реших, че може да искаш аз да отида там.

Дон Корлеоне обърна главата си.

— Защо се съмняваш в мен? — попита той Джони Фонтейн. — Не е ли изпълнявал кръстникът ти винаги онова, което е казвал, че ще направи? Взимали ли са ме някога за глупак?

Джони нервно се извини:

— Кръстник, този човек действително е важна птица. Няма да можеш да го убедиш дори с пари. Има големи връзки. И ме мрази. Не знам как би могъл да се справиш.

Дон Корлеоне се поразвесели и каза нежно:

— Казвам ти, че ще имаш ролята. — Той мушна Майкъл с лакът.
— Няма да разочароваме моя кръщелник, нали, Майкъл?

Майкъл, който никога дори за миг не се съмняваше в баща си, кимна с глава.

Когато вървяха към входа на болницата, дон Корлеоне хвана Майкъл за ръката, така че другите останаха отпред.

— Като завършиш колежа, ела при мен да поговорим — каза дон Корлеоне. — Имам няколко идеи, които ще ти харесат.

Майкъл не отговори нищо. Дон Корлеоне изсумтя ядосано:

— Зная какво мислиш. Няма да те карам да вършиш неща, които не одобряваш. Това е нещо специално. Сега прави каквото искаш, в края на краищата си мъж. Но когато свършиш образованието си, ела при мен, както подобава на син.

Семейството на Абандандо — съпругата и трите му дъщери, облечени в черно — стоеше наред покрития с бели плочки коридор в болницата като стадо дебели крави. Когато видяха дон Корлеоне да излиза от асансьора, те сякаш инстинктивно, подобно на голяма вълна, се надигнаха от белите плочки, за да отидат при него за закрила. Майката беше мощна, но царствена в своя траур, докато дъщерите бяха дебели и безлични. Госпожа Абандандо едва докосна бузата на дон Корлеоне, като подсмърчаше и припяваше:

— О, вие сте светец, щом в деня на сватбата на дъщеря си идвате тук.

Дон Корлеоне пренебрегна тези благодарности.

— Не дължа ли уважение на такъв приятел? Приятел, който е бил дясната ми ръка цели двайсет години?

Веднага бе разбрал, че бъдещата вдовица не знае, че нейният съпруг ще почине тази нощ. Абандандо лежеше в тази болница тежко болен от рак вече почти година и неговото фатално заболяване бе започнало да изглежда за съпругата му като нещо почти неделимо от живота. Състоянието му тази вечер за нея бе просто още една криза. Тя продължи да бръщолеви:

— Влезте и вижте бедния ми съпруг, той пита за вас. Горкият човек искаше да дойде на сватбата, за да изрази уважението си, но лекарят не му позволи. Тогава помоли да дойдете вие и да го видите в

този голям ден, но аз не вярвах, че е възможно. Да, мъжете разбират приятелството повече от нас, жените. Вървете, ще го зарадвате.

Една сестра и един лекар излязоха от стаята на Абандандо. Лекарят беше млад мъж със сериозно лице и със самочувствието на човек, роден да командува, или с други думи — със самочувствието на човек, който през целия си живот е бил много богат. Една от дъщерите го попита плахо:

— Доктор Кенеди, може ли вече да влезем да го видим? Доктор Кенеди изгледа с раздразнение огромната група.

Не разбираха ли тези хора, че човекът вътре умира, и то в мъчителни болки? Много по-добре щеше да бъде, ако всички го оставеха да умре спокойно.

— Само най-близките от семейството — каза той със своя безкрайно любезен глас.

Учуди се, когато съпругата и дъщерите се обърнаха към ниския, набит мъж, облечен в непохватно ушит смокинг, сякаш за да чуят неговото решение.

Набитият мъж заговори. В гласа му имаше съвсем незначителни следи от италиански акцент.

— Скъпи докторе — каза дон Корлеоне, — вярно ли е, че той умира?

— Да — каза доктор Кенеди.

— В такъв случай вие не можете да направите нищо повече за него — каза дон Корлеоне. — Ще поемем този товар върху себе си. Ние ще го успокоим. Ще затворим очите му. Ще го погребем и ще плачем на гроба му, а после ще се погрижим за неговата съпруга и дъщерите му.

Като чу тези думи, казани съвсем открито, принуждавайки я да разбере истината, госпожа Абандандо се разплака.

Доктор Кенеди сви рамене. Невъзможно бе да обясни на тези селяни. В същото време той призна грубата истина в думите на мъжа. Неговата роля бе изиграна. Все още безкрайно любезен, той каза:

— Моля, почакайте, докато сестрата ви позволи да влезете. Тя трябва да извърши още няколко необходими процедури на пациента.

Той се отдалечи надолу по коридора с развяна бяла престилка.

Сестрата се върна в стаята и те зачакаха. Най-после се появи отново, като държеше вратата отворена да влязат. Тя пошепна:

— Унесен е от болките и треската, затова моля да не го вълнувате. С изключение на съпругата, другите могат да останат в стаята само няколко минути.

Тя позна Джони Фонтейн, когато той мина покрай нея, и очите ѝ се разшириха. В знак на благодарност той ѝ хвърли лека усмивка и тя се втрени в него с неприкрито желание. Той я заведе в списъка за евентуални справки и последва останалите в стаята на болния.

Абандандо се бе борил дълго със смъртта и сега, вече победен, лежеше изтощен на повдигнатото легло. Станал беше кожа и кости, а онова, което преди беше, буйна черна коса, сега се бе превърнало в противни сплъстени кичури. Дон Корлеоне каза весело:

— Абандандо, скъпи приятелю. Довел съм синовете си да те уважат и представи си, даже Джони е пристигнал чак от Холивуд.

Умиращият човек с благодарност повдигна трескавите си очи към дон Корлеоне. Той остави младите мъже да стиснат кокалестата му ръка в своите пълни ръце. Съпругата и дъщерите му се наредиха покрай леглото, като го целуваха по бузата и подред стискаха другата му ръка.

Дон Корлеоне стисна ръката на стария си приятел. Той каза успокоително:

— Бързай да оздравееш и ще направим заедно едно пътуване до Италия, до нашето родно село. Ще играем с дървени топки пред пивницата, както някога са играли бащите ни.

Умиращият поклати глава. Той махна на младите мъже и семейството си да се отдръпнат настрана, а с другата кокалеста ръка се вкопчи в дон Корлеоне. Опита се да каже нещо. Дон Корлеоне наведе глава, после седна на стола до леглото. Абандандо ломотеше нещо за тяхното детство. После неговите черни като въглени очи станаха лукави. Той зашепна. Дон Корлеоне се наведе по-близо. Другите в стаята се удивиха, като видяха, че сълзи се стичат по бузите на дон Корлеоне, когато той поклати отрицателно глава. Треперещият глас стана по-силен и изпълни стаята. С мъчително, свръхчовешко усилие Абандандо повдигна глава от възглавницата си и с невиждащи очи посочи с пръст дон Корлеоне.

— Кръстник, кръстник — викаше той напосоки, — спаси ме от смъртта, моля те. Плътта изгаря и се стопява от костите ми и чувствавам как червеи изяждат мозъка ми. Кръстник, излекувай ме, ти

имаш тази власт, изсуши сълзите в очите на бедната ми жена. В Корлеоне играехме заедно като деца. Ще позволиш ли сега да умра? Страхувам се от ада заради греховете си.

Дон Корлеоне мълчеше. Абандандо продължи:

— Днес е сватбата на дъщеря ти, не можеш да ми откажеш.

Дон Корлеоне заговори спокойно и сериозно, за да проникнат думите му през това богохулническо бълнуване.

— Стари приятелю — каза той, — нямам тази власт. Повярвай ми, ако я имах, щях да съм по-милостив дори от бога. Не се страхувай от смъртта и от ада. Ще наредя да отслужват литургия за душата ти всяка сутрин и всяка вечер. Жена ти и децата ти ще се молят за теб. Нима господ ще те накаже след толкова много молби за милост?

Изпитото лице доби коварно изражение, което беше противно. Абандандо каза лукаво:

— Значи всичко е уредено!

Когато дон Корлеоне отговори, гласът му бе студен и в него нямаше утеха.

— Ти богохулстваш. Примири се.

Абандандо падна върху възглавницата. Очите му загубиха дивия си блясък, породен от надеждата. Сестрата се върна в стаята и съвсем делово започна да ги избутва навън. Дон Корлеоне стана, но Абандандо протегна ръката си.

— Кръстник — каза той, — остани тук с мен и ми помогни да посрещна смъртта. Навярно ако тя те види до мен, ще се уплаши и ще ме остави на мира. Или може би ще кажеш няколко думи, ще дръпнеш конците, а?

Умиращият намигна, сякаш се подиграваше на дон Корлеоне, но сега в същност не говореше сериозно.

— В края на краищата вие сте кръвни братя.

После, сякаш страхувайки се, че дон Корлеоне ще се обиди, той сграбчи ръката му.

— Остани с мен, позволи ми да държа ръката ти. Ще надхитрим тази мръсница, както сме надхитрявали и много други. Кръстник, не ме предавай.

Дон Корлеоне махна да отпрати, другите от стаята. Те излязоха. Той взе изнемошялата ръка на Абандандо в своите две широки длани. Нежно, успокояващо, той окуражаваше своя приятел, докато чакаха

заедно смъртта. Сякаш дон Корлеоне наистина можеше да измъкне живота на Абандандо от ръцете на тази най-отвратителна и престъпна предателка на човека.

За Кони Корлеоне сватбеният ден завърши добре. Карло Рици изпълни задълженията си на младоженец умело и с жар, подклаждан от съдържанието на сватбеното портмоне на младоженката, сумата, в което възлизаше на повече от двайсет хиляди долара. Все пак младоженката се раздели с много по-голяма охота с девствеността си, отколкото с портмонето. За последното той трябваше да посини едното ѝ око.

Сигурна, че ще ѝ определи среща, Луси Мансини чакаше Сони Корлеоне да ѝ се обади в дома ѝ. Накрая тя позвъни у тях, но когато чу да отговаря женски глас, затвори телефона. Тя не можеше да знае, че почти всички на сватбата бяха забелязали нейното и на Сони отсъствие през фаталния половин час и че клюката, че Сони Корлеоне си е намерил нова жертва и е свършил онази работа с кумата на сестра си, вече се разпространява.

Америго Бонасера сънуваше кошмари. В съня си той видя как дон Корлеоне — с кепе, работен комбинезон и големи ръкавици — разтоварва пред неговата зала за покойници надупчени от куршуми трупове и креци: „Помни, Америго, на никого нито дума и бързо да ги погребеш.“ Той стенеше в съня си толкова високо и продължително, че жена му го разтърси, за да го събуди.

— Ох, що за човек си? — измърмори тя. — Да сънуваш кошмари след сватба?

Кей Адамс бе съпроводена до своя хотел в Ню Йорк от Поли Гато и Клеменза. Колата беше голяма, луксозна, караше я Гато. Клеменза седна отзад, а на Кей предложиха мястото отпред. И двамата мъже ѝ се сториха страшно екзотични. Говореха като филмови герои от Бруклин; и двамата се отнасяха към нея с прекалена изисканост. По време на пътуването размени по няколко думи с тях и се учуди, когато заговориха за Майкъл с нескрита обич и уважение. Той ѝ бе дал да разбере, че е чужд в света на баща си. А сега Клеменза я уверяваше със своя хрипящ гърлен глас, че Стария смята Майкъл за най-добрия от синовете си, този, който сигурно ще наследи семейния бизнес.

— Какъв е този бизнес? — попита съвсем естествено Кей.

Поли Гато ѝ хвърли бърз поглед, докато завиваше. Клеменза възкликна учудено зад нея:

— Майк не ви ли е казал? Господин Корлеоне е най-големият вносител на италиански зехтин в Щатите. Сега, когато войната свърши, бизнесът може много да се разрасне. Ще има нужда от умни мъже като Майк.

В хотела Клеменза настоя да отиде с нея до рецепцията. Когато тя отказа, той просто ѝ заяви:

— Шефът нареди лично да се уверя, че сте се прибрали без произшествия. Трябва да го изпълня.

Като получи ключа от стаята си, той я придружи до асансьора и я почака, докато се качи. Тя му махна, усмихвайки се, и бе изненадана, когато той ѝ отвърна с усмивка, изразяваща истинско удоволствие. Добре беше, че не го видя как се върна при администратора на хотела и попита:

— Под какво име е записана?

Администраторът погледна Клеменза студено. Клеменза подхвърли към служителя смачканата зелена хартийка, която държеше в ръка, онзи я взе и веднага каза:

— Господин и госпожа Майкъл Корлеоне. Когато бяха отново в колата, Поли Гато каза:

— Хубава дама.

Клеменза изпъшка:

— Майк я сваля. — А може, мислеше си той, действително да са женени. — Ела да ме вземеш рано сутринта — каза той на Поли Гато. — Хейгън има за нас някаква работа, която трябва веднага да се свърши.

Едва в неделя през нощта Том Хейгън успя да целуне жена си за довиждане и да потегли за аерогарата. Със своето специално предимство № 1 (подарък в знак на благодарност от един генерал от Пентагона), той нямаше никакви проблеми с качването на самолета за Лос Анжелос.

Изминал бе един напрегнат, но успешен за Том Хейгън ден. Абандандо бе починал в три часа сутринта и когато дон Корлеоне се бе

върнал от болницата, бе уведомил Хейгън, че отсега нататък той официално е новият *consigliori* на семейството. Това означаваше, че Хейгън щеше да стане много богат човек, да не говорим за властта, която придобиваше.

Дон Корлеоне бе нарушил една дългогодишна традиция. *Consigliori* бе винаги чистокръвен сицилианец и фактът, че Хейгън бе израснал като член на семейството на дон Корлеоне, нямаше никакво значение за традицията. Това бе въпрос на кръвна принадлежност. Само на сицилианец, закърмен с правилата на омерта, закона на мълчанието, можеше да се довери ключовият пост на *consigliori*. Между главата на семейството дон Корлеоне, който диктуваше политиката, и опериращото звено от хора, които в действителност изпълняваха нарежданията му, имаше три звена, или буфери. По този начин нищо не можеше да се проследи до върха. Освен ако *consigliori* не се окажеше предател. В неделя сутринта дон Корлеоне бе дал изчерпателни инструкции за това какво трябва да се направи с двамата младежи, които бяха пребили дъщерята на Америго Бонасера. Но той бе дал тези нареждания на Том Хейгън насаме. Същия ден по-късно Хейгън, също насаме, без свидетели, бе инструктирал Клеменза. На свой ред Клеменза бе наредил на Поли Гато да изпълни заповедта. След това Поли Гато щеше да събере необходимата човешка сила и да изпълни нарежданията. Поли Гато и неговите хора нямаше да знаят защо се изпълнява тази задача и кой в действителност е заповядал. Трябваше във всяко едно от тези звена на веригата да се окаже предател, за да бъде намесен самият дон. И въпреки че досега такъв случай нямаше, възможността винаги съществуваше. Цярът за тази възможност също бе известен. Само едно звено от веригата трябваше да се ликвидира.

Consigliori беше и онова, което означаваше названието. Бе съветникът на своя дон, дясната му ръка, неговият помощен мозък. Той бе също най-близкият му спътник и приятел. Шофираше колата му при важни пътувания, а на конференции излизаше да вземе нещо освежаващо — кафе, сандвичи, пури. Знаеше всичко или почти всичко, което знаеше неговият дон; известни му бяха всички лостове на властта. Бе единственият човек в света, който можеше да го смаже и унищожи. Но досега нито един *consigliori* не бе предал своя дон, нито се помнеше подобен случай в някоя от могъщите сицилиански

фамилии, установили се в Америка. Защото нямаше никакъв смисъл. Всеки consigliere знаеше, че ако остане верен, ще стане богат, ще има власт и ще си спечели уважение. В случай на нещастие жена му и децата му ще бъдат закриляни и ще се грижат за тях, все едно че е жив или свободен. Стига да удържеше на думата си.

В някои случаи един consigliere трябваше да действа от името на своя шеф по-открито и въпреки това да не го намесва. Точно по такава работа отиваше Хейгън в Калифорния. Той разбираше, че кариерата му на consigliere ще бъде силно повлияна от успеха или провала на тази негова мисия. Според семейните стандарти дали Джони Фонтейн щеше да получи своята жадувана роля в този филм за войната, или не, беше нещо без особено значение. Много по-важна бе срещата със Солоцо, която Хейгън бе уговорил за следващия петък. Но Хейгън знаеше, че и двете бяха еднакво важни за дон Корлеоне, а това вече решаваше нещата за всеки добър consigliere.

Витловият самолет разбърка и без това нервния стомах на Том Хейгън и той поръча на стюардесата едно martini, за да го успокои. И дон Корлеоне, и Джони го бяха информирали накратко за характера на филмовия продуцент Джак Уолц. От всичко, което Джони бе казал, Хейгън знаеше, че няма никога да успее да убеди Уолц. Но също така ни най-малко не се съмняваше, че дон Корлеоне ще удържи обещанието си към Джони. Неговата роля бе само на човек, който води преговорите и посредници.

Излегнат на седалката, Хейгън премисляше цялата информация, която бе получил през този ден. Джак Уолц бе един от тримата най-влиятелни кинопродуценти в Холивуд, собственик на студио, подписало контракти с десетки филмови звезди. Той бе член на Консултативния съвет на президента на САЩ по въпросите на военната информация, отдел „Кинематография“, което в същност означаваше, че той съдействува за създаването на пропагандни филми. Бе канен на вечеря в Белия дом. Угощавал бе Едгар Хувър в своя дом в Холивуд. Но нито едно от тези неща не бе толкова внушително, колкото изглеждаше. Всички тези контакти бяха официални. Уолц не притежаваше собствена политическа сила главно защото бе крайно реакционен, а освен това бе и мегаломан, който страшно обичаше да упражнява силата си, без да се интересува, че това му създава хиляди неприятели.

Хейгън въздъхна. Не виждаше никакъв начин да се справи с Джак Уолц. Отвори чантата си и се опита да поработи, но беше много изморен. Поръча си още едно мартини и се замисли за живота си. За нищо не съжаляваше; в действителност той имаше изключителен шанс. Независимо от причината, пътят, който беше избрал, преди десет години, се бе оказал правилен. Преуспяваше, беше щастлив колкото всеки зрял човек би могъл с основание да очаква и намираше живота интересен.

Том Хейгън бе трийсет и пет годишен, ниско подстриган, много слаб и със съвсем обикновена външност. Той беше адвокат, но в същност не се занимаваше с юридическите подробности в бизнеса на семейство Корлеоне, въпреки че след вземането на последния си изпит бе работил три години като адвокат.

На единайсет години бе другар в игрите на единайсетгодишния Сони Корлеоне. Майката на Хейгън бе ослепяла и по-късно почина. Бащата на Хейгън, който пиеше много, бе станал отчаян пияница. Беше работил като дърводелец от сутрин до вечер през целия си живот. Той не бе извършил нито една нечестна постъпка. Но пиянството бе разбило семейството му и накрая го бе погубило. Том Хейгън остана сирак, обикаляше улиците и спеше по коридорите. По-малката му сестра бе изпратена в сиропиталище, но през двайсетте години социалните агенции не се занимаваха с дванайсетгодишни момчета, които бяха толкова неблагодарни, че бягаха от техните подаяния. Хейгън страдаше от инфекция на очите. Съседите шушукаха, че е бил заразен или я е наследил от майка си и следователно може да се прихване и от него. И го избягваха. Сони Корлеоне, сърдечно и властно единайсетгодишно момче, бе завел приятеля си в къщи и бе настоял да го приютят. Бяха дали на Том Хейгън чиния горещи спагети с тлъст доматиен сос, чийто вкус той никога не забрави, и после го бяха сложили да спи на желязно сгъваемо легло. Съвсем естествено, без да каже дума или да го обсъжда по какъвто и да е начин, дон Корлеоне бе разрешил момчето да остане в семейството му. Той лично го бе завел на лекар и инфекцията му бе излекувана. Изпратил го беше в колеж, а после да учи право. Във всичко това дон Корлеоне бе действувал не като баща, а по-скоро като настойник. Нямаше демонстрации на привързаност, но колкото и странно да бе, дон Корлеоне се бе отнасял по-внимателно с Хейгън, отколкото със собствените си синове. Той не

му бе налагал родителската си воля. След колежа момчето само бе избрало да учи право. То бе чуло веднъж дон Корлеоне да казва: „Адвокатът със своята чанта може да открадне повече, отколкото сто души с оръжие.“ Междувременно, за голямо неудоволствие на баща си, Сони и Фреди бяха настояли да влязат в семейния бизнес веднага след завършване на средното си образование. Само Майкъл бе продължил в колеж, но се бе записал доброволец във флота в деня след десанта в Пърл Харбър.

След последния си изпит по право, Хейгън се бе оженил и си бе създал свое семейство. Младоженката, младо италианско момиче от Ню Джърси, бе възпитаничка на колеж, което бе рядкост за онова време. След сватбата, която, разбира се бе отпразнувана в дома на дон Корлеоне, донът бе предложил на Хейгън помощта си във всяко негово начинание — да му изпрати клиенти, да му обзаведе кантора, да му помогне да се сдобие с имот.

Том Хейгън бе навел глава и му бе казал:

— Бих желал да работя за вас.

Дон Корлеоне бе останал изненадан, но доволен.

— Знаеш ли кой съм аз? — бе попитал той.

Хейгън бе кимнал. В действителност той не знаеше докъде се простира властта на дон Корлеоне, поне тогава. Не бе узнал това и през следващите десет години, до момента, когато започна да изпълнява длъжността на *consigliori* след заболяването на Абандандо. Но тогава бе кимнал и бе срещнал погледа на дон Корлеоне.

— Ще работя за вас, както вашите синове — бе казал Хейгън, което значеше — с безкрайна преданост и изцяло в подчинение на родителската божественост на дон Корлеоне. Със своята разумност, която още тогава създаваше легендата за неговото величие, дон Корлеоне бе показал на младия мъж, за първи път откакто той бе дошъл в неговото семейство, своята бащина обич. Той бе прегърнал бързо Хейгън и след това се бе отнасял с него повече като с истински син, въпреки че понякога казваше: „Том, никога не забравяй родителите си“ — сякаш да го напомни не само на Хейгън, но и на самия себе си.

Не бе възможно Хейгън да ги забрави. Майка му бе почти слабоумна и небрежна и толкова измъчена от анемия, че не бе в състояние да изпитва или да се преструва, че изпитва обич към децата

си. Баща си Хейгън бе мразил. Слепотата на майка му, преди тя да умре, го бе ужасила и инфекцията на собствените му очи бе за него като удар на съдбата. Той бе сигурен, че ще ослепее. Когато баща му бе починал, с разсъдъка на единайсетгодишния Том Хейгън бе станало нещо странно. Той бе скитал по улиците като животно, чакащо смъртта, до съдбоносния ден, в който Сони го бе намерил да спи в дъното на един коридор и го бе завел в своя дом. Онова, което се бе случило после, бе чудо. Години след това Хейгън имаше кошмарни нощи, сънуваше, че е пораснал сляп и почуква с бял бастун, а зад него слепите му деца, чук-чук, почукват с малките си бели бастунчета и просят по улиците. Понякога, когато се събуждаше сутрин, в първия съзнателен миг в ума му изплуваше образът на дон Корлеоне и той се чувствуваше сигурен.

Дон Корлеоне бе настоял той да практикува три години общо право като допълнение към задълженията му в семейния бизнес. Този опит се бе оказал безценен по-късно, а също бе ликвидирал всички колебания на Хейгън относно работата му при Дон Корлеоне. Тогава бе прекарал две години на обучение в канторите на една от най-добрите фирми за адвокати-криминалисти, където дон Корлеоне имаше известно влияние. За всеки бе ясно, че той има нюх към този клон от правото. Справяше се добре и когато започна да работи, изцяло в семейния бизнес, дон Корлеоне не бе имал възможност нито веднъж през следващите шест години да го упрекне за нещо.

Когато го натовариха със задълженията на *consiglieri*, останалите могъщи сицилиански фамилии започнаха с презрение да наричат семейство Корлеоне „Ирландската банда“. Това бе развеселило Хейгън. Но също го бе научило, че не може никога да се надява да наследи своя дон като глава на семейния бизнес. Но той бе доволен. Това никога не бе стояло пред него като цел, защото подобна амбиция би била неуважение към благодетеля му и неговото кръвно семейство.

Беше още тъмно, когато самолетът се приземи в Лос Анжелис. Хейгън отиде в хотела си, взе душ, обръсна се, а после наблюдава пукването на зората над града. Поръча да му изпратят закуска и вестници в стаята и си отпочина до срещата с Джак Уолц в десет сутринта. Срещата бе уредена учудващо лесно.

Предишния ден Хейгън се бе обадил на най-могъщия човек във филмовите профсъюзи — Били Гоф. Като действуваше според инструкциите на дон Корлеоне, Хейгън бе казал на Гоф да му уреди среща с Джек Уолц за следващия ден, а също и че трябва да намекне на Уолц, че ако Хейгън не остане доволен от резултатите от разговора, възможно е избухването на работническа стачка във филмовото студио. След час Гоф се бе обадил на Хейгън. Срещата щеше да се състои в десет сутринта. Уолц получил съобщението за възможната работническа стачка, но това не му направило особено впечатление, бе казал Гоф. И бе добавил:

— Ако наистина се стигне дотам, ще трябва лично да разговарям с дон Корлеоне.

— Ако се стигне дотам, той ще разговаря с вас — бе отвърнал Хейгън. Казвайки това, той бе избегнал да даде каквито и да е обещания. Не бе изненадан, че Гоф е така благосклонен към желанията на дон Корлеоне. Технически семейната империя не се разпростираше извън областта на Ню Йорк, но дон Корлеоне бе станал силен, подпомагайки най-напред профсъюзни ръководители. Все още много от тях му бяха задължени за неговото приятелство.

Определянето на срещата за десет сутринта обаче беше лош знак. Това означаваше, че той ще е пръв в списъка на посетителите и няма да бъде поканен на обед. А това пък значеше, че Уолц не придава особено значение на тази среща. Сигурно Гоф не го бе заплашил както трябва, вероятно защото името му фигурираше във ведомостта на Уолц за подкупи. Понякога умението на шефа да остане в сянка бе в ущърб на семейния бизнес, защото за външните хора името му не значеше нищо.

Анализът му се оказа точен. Уолц го накара да чака половин час след определеното време. Но на Хейгън му бе все едно. Приемната бе изцяло в плюш, много комфортна и на една тъмносиня кушетка срещу него седеше най-красивото дете, което Хейгън някога бе виждал. Беше на не повече от единайсет-дванайсет години, облечено в много скъпи дрехи, но семпло, като голяма жена. Имаше невероятно руса коса, големи тъмносини очи и уста като малина. За него се грижеше една жена, очевидно майката, която се опитваше със студена надменност да накара Хейгън да сведе поглед, а това извикваше у него желанието да я

удари с юмрук в лицето. Детето-ангел и майката-дракон, си мислеше Хейгън, като отвърщаше на студения втрещен поглед на майката.

Най-после дойде една много добре облечена пълна жена на средна възраст, за да го отведе през редица канцеларии до кабинета на кинопродуцента, голям колкото апартамент. Силно впечатление му направи красотата на канцелариите и на хората, работещи в тях. Той се усмихна. Те всички бяха свадливи, защото се опитваха да се доберат до нещичко в киното, и започваха с административни длъжности; ала повечето щяха да работят в тези канцеларии до края на живота си, или поне дотогава, докато не приемеха поражението си и не се върнеха по родните си места.

Джак Уолц беше висок, едър мъж, с голям корем, почти скрит от идеално ушития костюм. Хейгън знаеше историята му. На десет години Уолц блъскал празни бирени бъчви и колички в Ист Сайд. На двадесет помагал на баща си жестоко да експлоатира шивашки работници. На трийсет напуснал Ню Йорк и се преместил на Запад; вложил пари в евтини атракционни заведения и проправял пътя на киното. На четирийсет и осем станал най-могъщия филмов магнат в Холивуд, но все още с груб език, ненаситен любовник, яростен вълк, опустошаващ стада от беззащитни млади звездички. На петдесет се преобразил. Вземал уроци по риторика, учил се как да се облича от един английски камериер и как да се държи в обществото от един английски иконом. Когато първата му жена умряла, оженил се за световноизвестна и красива актриса, която не обичала да играе. Сега на шейсет, събирал картини от стари майстори, бе член на Консултативния съвет на президента и бе учредил на свое име една мултимиллионерска фондация, която да оказва подкрепа на киноизкуството. Дъщеря му се бе оженила за английски лорд, а синът му — за италианска принцеса.

Неговата последна страст, както добросъвестно съобщаваха всички американски вестникари, бе конезаводът му за състезателни коне, за който през последната година бе похарчил десет милиона долара. Направил бе сензация, закупувайки прославения английски състезателен кон Хартум за невероятната сума от шестстотин хиляди долара и обявявайки след това, че непобедимият бегач няма да се състезава, а ще бъде използван за разплод единствено за неговия конезавод.

Уолц прие Хейгън любезно. Неговото чудесно и равно загоряло лице, педантично обръснато, се изкриви в гримаса, която трябваше да означава усмивка. Въпреки изразходваните пари и услугите на най-компетентни козметици, възрастта му личеше: кожата на лицето му изглеждаше, сякаш я бяха съшивали. В движенията му обаче имаше много жизненост; и той, както и дон Корлеоне, имаше вид на човек, който напълно контролира света, в който живее.

Хейгън премина направо към същността на въпроса. Каза, че е пратеник на приятел на Джони Фонтейн и че този приятел е много могъщ човек, който ще засвидетелствува своята благодарност и неувяхващо приятелство към господин Уолц, ако господин Уолц е така добър да му направи една малка услуга. Тази малка услуга се състои в това да се даде роля на Джони Фонтейн в новия военен филм, който студиото планира да започне през следващата седмица.

Съшитото лице бе безчувствено и любезно.

— Какви услуги може да ми направи вашият приятел? — попита Уолц. В гласа му имаше само следа от снизходителност.

Хейгън пренебрегна снизхождението и обясни:

— Заплашва ви известна неприятност с работниците. Моят приятел може абсолютно да гарантира, че ще ликвидира тази неприятност. Имате също много известен актьор, който носи много пари на студиото, но който съвсем наскоро премина от марихуана на хероин. Моят приятел ще гарантира този актьор никога вече да не получи хероин. И ако в бъдеще се появят други някои дреболии, само едно позвъняване до мен ще разрешава проблемите ви.

Джак Уолц изслуша това, сякаш чуваше хвалбите на дете. После, с преднамерено източен диалект, каза рязко:

— Опитвате се да ме изнудвате? Хейгън отвърна невъзмутимо:

— Определено не. Дошъл съм да искам услуга за приятел. Опитвах се да обясня, че от това вие няма да загубите нищо.

Сякаш по собствено желание, Уолц изкриви лицето си в гневна гримаса. Устата се сви презрително, гъстите, боядисани с черно вежди се събраха, образувайки дебела линия над проблясващите очи. Той се наведе през бюрото към Хейгън:

— Виж какво, хитър кучи сине, позволи да ти обясня някои неща, на теб и твоя шеф, който и да е той. Джони Фонтейн никога няма да получи тази роля. Не ми пука колко италиански разбойници от

мафията ще излязат насреща ми. — Той се облегна назад. — И един съвет за теб, приятелю. Едгар Хувър, предполагам, чувал си за него — Уолц се усмихна язвително, — е мой личен приятел. Ако му кажа, че са ме изнудвали, въобще няма да разберете откъде и какво ви е сполетяло.

Хейгън слушаше търпеливо. Очаквал бе нещо по-добро от човек с положението на Уолц. Как е било възможно човек, реагиращ така глупаво, да се издигне и оглави компания, струваща стотици милиони? Това бе нещо, за което си струваше да се помисли, тъй като дон Корлеоне търсеше нови неща, в които да вложи пари. И ако най-големите умове на тази индустрия бяха действително толкова тъпи, то си струваше да се вложат пари в киното. Самата обида никак не го засегна. Хейгън бе учил изкуството да се водят преговори лично при дон Корлеоне. „Никога не се ядосвай — го бе учил той. — Никога не заплашвай. Убеждавай хората.“ Думата „убеждавам“ звучеше много по-добре на италиански — *rajjman*, съединявам се. Това бе изкуството човек да пренебрегне всички обиди и всички заплахи; да даде и другата си буза. Той бе виждал дон Корлеоне да седи на масата за преговори в продължение на осем часа, да преглъща обиди, опитвайки се да накара един известен мегаломан и деспот да поправи поведението си. В края на осмия час дон Корлеоне бе вдигнал безпомощно ръце и бе казал на останалите на масата: „Никой не може да убеди този човек“ — и гордо бе излязъл от залата. Деспотичният мъж бе пребледнял от страх. Изпратени бяха емисари да върнат дон Корлеоне в залата. Постигнато бе съгласие, но два месеца по-късно деспотичният мъж бе застрелян в любимата си бръснарница.

Ето защо Хейгън започна отново, говорейки с най-обикновен глас.

— Погледнете визитната ми картичка — каза той. — Аз съм адвокат. Мислите ли, че бих рискувал? Произнесох ли една заплашителна дума? Позволете ми само да кажа, че съм готов да приема всяко поставено от вас условие срещу, участието на Джони Фонтейн. Смятам, че предложих вече достатъчно много за една толкова дребна услуга. Услуга, която, както разбирам, ще бъде и във ваш интерес, ако я направите.

Джони казва, че признавате, че той е най-подходящият за тази роля. Позволете да кажа, че тази услуга нямаше никога да бъде

поискана, ако това не беше така. В същност, ако се тревожите за капиталовложенията си, моят клиент ще финансира филма. Но разрешете ми да бъда абсолютно точен. Разбираме, че вашето „не“ си е „не“. Никой не може, нито се опитва да ви насили. Знаем за приятелството ви с господин Хувър и бих могъл да добавя, че моят шеф ви уважава за това. Той много уважава тази връзка.

Уолц си играеше с голяма писалка с червено птиче перо. При споменаването на пари интересът му се възбуди и той престана да си играе. След това покровителствено каза:

— Бюджетът на този филм възлиза на пет милиона. Хейгън леко подсвирна, за да покаже, че се е изненадал.

После съвсем естествено каза:

— Шефът ми има много приятели, които подкрепят решенията му.

За първи път Уолц поглеждаше сериозно на нещата. Той разгледа визитната картичка на Хейгън.

— Никога не съм чувал за вас — каза той. — Познавам повечето известни адвокати в Ню Йорк, но кой, по дяволите, сте вие?

— Аз съм адвокат на една известна реномирана корпорация — каза Хейгън сухо. — Сега по изключение се занимавам с този случай. — Той стана. — Няма да ви отнемам повече време. — Подаде ръката си и Уолц се ръкува. Хейгън направи няколко крачки към вратата и отново се обърна към Уолц. — Разбирам, налага ви се да се занимавате с много хора, които се опитват да изглеждат по-важни, отколкото са. В моя случай е вярно обратното. Защо не се осведомите за мен от нашия общ приятел? Ако размислите, обадете ми се в хотела. — Той спря за малко. — Може да ви звучи като кощунство, но моят клиент е в състояние да направи за вас неща, които дори господин Хувър би намерил, че са извън неговите възможности.

Видя как очите на кинорежисьора се свиват. Най-после Уолц схващаше какво му говорят.

— Между другото, аз се възхищавам от филмите ви — каза Хейгън с възможно най-раболепния глас, който можа да постигне. — Надявам се, че ще можете да продължите хубавата си работа. Страната ни има нужда от нея.

Късно този следобед секретарката на режисьора се обади на Хейгън, че след един час ще мине кола да го вземе и да го закара в

извънградското жилище на господин Уолц за вечеря. Съобщи му, че пътуването ще трае около три часа, но че колата е снабдена с бар и няколко вида ордъври. Хейгън знаеше, че Уолц отива дотам с частния си самолет и се чудеше защо не бе поканен да пътува с него. Гласът на секретарката добави учтиво:

— Господин Уолц предлага да си вземете нещата за преспиване, а на сутринта ще ви закарат до летището.

— Ще постъпя, както ми предлагате — каза Хейгън. Това бе един учудващ факт. Откъде знаеше Уолц, че ще пътува обратно за Ню Йорк със сутрешния самолет? Той помисли известно време. Най-правдоподобното обяснение бе, че Уолц е изпратил детективи по следите му, за да съберат всичката възможна информация. Тогава Уолц със сигурност знаеше, че той представлява дон Корлеоне, което значеше, че знае нещо за него, което, от своя страна, означаваше, че сега бе готов да приеме нещата сериозно. Може пък нещо да излезе, помисли си Хейгън. А може би Уолц бе по-хитър, отколкото му се бе сторило сутринта.

* * *

Домът на Джак Уолц изглеждаше като неправдоподобен кинодекор. Имаше къща като на плантатор, заобиколена от великолепно, покрита с черна земя алея за езда, конюшни и пасища за цяло хергеле коне. Храстите, цветните лехи и тревата бяха така грижливо поддържани, както маникюрът на кинозвезда.

Уолц посрещна Хейгън на една остъклена, с климатична инсталация веранда. Продуцентът бе облечен неофициално със синя копринена риза с отворена яка, с бежови памучни панталони и меки кожени сандали. Оградено с всички тези цветове и скъпи материи, съшитото му, упорито лице бе поразително. Той подаде на Хейгън необичайно голяма чаша с мартини и взе една за себе си от приготвения поднос. Изглеждаше по-приятелски настроен, отколкото през ранните часове на този ден. Сложи ръка на рамото на Хейгън и каза:

— Имаме малко време преди вечеря. Да отидем да видим моите коне. — Докато отиваха към конюшните, той каза: — Проучих ви, Том,

трябваше да ми кажете, че Корлеоне ви е шеф. Аз си помислих, че сте някой третокласен ходатай, нает от Джони да ме провокира. А аз не се поддавам на провокации. Не че искам да си създавам врагове, просто никога не съм вярвал в това. Но сега нека се позабавляваме. За случая можем да поговорим и след вечеря.

Съвсем неочаквано Уолц се оказа наистина мил домакин. Той обясни новите си методи и нововъведения, с които се надяваше да направи своя конезавод най-преуспяващия в Америка. Конезаводът бе изцяло пожарообезопасен, максимално хигиенизиран и се охраняваше от специална команда частни детективи. Най-накрая Уолц го заведе до една конюшня, на външната стена на която беше сложена огромна бронзова табела. На табелата бе написано името „Хартум“.

Неопитността не попречи на Хейгън да забележи, че конят в тази конюшня бе едно прекрасно животно. Хартум бе смолисточерен и само на огромното му чело имаше бяло като диамант петно. Големите кафяви очи блестяха като златни ябълки, а черната козина върху здравето тяло бе като коприна. С детинска гордост Уолц каза:

— Най-добрият състезателен кон в света. Купих го миналата година в Англия за шестстотин бона. Обзалагам се, че дори руските царе не са давали толкова много пари за един кон. Но той няма да се състезава. Ще го оставя за разплод. Ще създам най-големия конезавод за състезателни коне, съществувал някога в тази страна. — Той погали гривата на коня и нежно извика: — Хартум, Хартум. — В гласа му имаше истинска обич и животното му отвърна. Уолц се обърна към Хейгън:

— Знаете ли колко добър ездач съм. За първи път яздих, когато бях на петдесет години. — Той се засмя. — Може би някоя от бабите ми в Русия е била изнасилена от казак и аз съм наследил кръвта му. — Той погъделичка Хартум по корема и с искрено възхищение каза: — Вижте му само чреслото. И аз бих искал да съм като него.

Те се върнаха в къщата, за да вечерят. Сервираха трима келнери под ръководството на един иконом. Покривката бе със златни нишки, приборите бяха сребърни, но Хейгън намери храната посредствена. Очевидно Уолц живееше сам и също толкова очевидно бе, че не е човек, който държи на храната. Хейгън изчака, докато и двамата запалиха по една огромна хаванска пура, и попита:

— Ще получи ли Джони ролята или не?

— Не мога — каза Уолц. — Не мога да включа Джони в този филм, дори да искам. Договорите за всички роли са подписани и снимките започват през следващата седмица. Не мога да променя нещата по никакъв начин.

Хейгън каза раздразнено:

— Господин Уолц, голямото предимство да имаш работа с хора с най-високо положение е, че подобно извинение е несъстоятелно. Вие можете да направите всичко, каквото пожелаете. — Той дръпна от пурата си. — Не вярвате ли, че моят клиент е в състояние да удържи на обещанията си?

Уолц отговори сухо:

— Уверен съм, че ще имам неприятности с работниците. Гоф ми се обади за това по телефона, кучият му син, и по начина, по който ми говореше, човек никога не би допуснал, че му плащам тайно по сто хиляди годишно. Убеден съм, че можете да откажете този мой некадърен актьор от хероина. Но това не ме интересува, а мога и сам да финансирам филмите си. Мразя това копеле Фонтейн. Предайте на шефа си, че това е единствената услуга, която не мога да направя за него, но също и че трябва да ме изпита пак, като поиска каквото и да е друго. Каквото и да е.

Хейгън си помисли: „Ах ти, подъл мръсничко, защо тогава, по дяволите, ме доведе чак тук?“ Продуцентът си имаше нещо на ум. Хейгън студено каза:

— Мисля, че не разбирате добре как стоят нещата. Господин Корлеоне е кръстник на Джони Фонтейн. Това е много близка, много свята религиозна връзка. — Уолц наведе почтително глава, щом се спомена за религия. Хейгън продължи: — Италианците имат една малка шега, която казва: Животът е толкова тежък, че човек трябва да има двама бащи, които да се грижат за него, и затова имат кръстници. Тъй като бащата на Джони почина, господин Корлеоне взе задълженията си още по-присърце. А колкото до това, да ви изпита още веднъж, господин Корлеоне е много чувствителен. Той никога не моли повторно този, който веднъж му е отказал.

Уолц сви рамене:

— Съжалявам. Отговорът ми отново е не. И понеже така и така сте тук, кажете колко ще ми струва уреждането на тази неприятност с работниците? Плащам в брой. Веднага.

Това даваше отговор на една от загадките за Хейгън защо Уолц му отделя толкова време, след като вече е решил да не дава ролята на Джони. Нищо не можеше да бъде променено на тази среща. Уолц се чувствуваше сигурен, не се страхуваше от могъществото на дон Корлеоне. И съвсем естествено: със своите широки политически връзки, с познанството си с шефа на ФБР, с огромното си състояние и абсолютната си власт във филмовата индустрия Уолц нямаше защо да се страхува от дон Корлеоне. На всеки интелигентен човек, дори на Хейгън, бе ясно, че той правилно е преценил положението си. Той не можеше да бъде уязвен от дон Корлеоне, ако беше готов да понесе щетите, които работническата стачка можеше да му нанесе. Имаше само една грешка в цялото това уравнение. Дон Корлеоне бе обещал на кръщелника си, че ролята ще му бъде дадена, а той никога, доколкото Хейгън знаеше, не се бе отмятал от думата си в такива случаи.

Хейгън спокойно каза:

— Вие преднамерено ме разбирате грешно. Опитвате се да ме направите съучастник в едно изнудване. Господин Корлеоне обещава само да поговори във ваша полза за тази неприятност с работниците като ваш приятел в замяна на вашето решение на въпроса в полза на неговия клиент. Една приятелска размяна на услуги и нищо повече. Но виждам, че не вземате нещата сериозно. Лично аз мисля, че грешите.

Уолц, който сякаш бе чакал само удобен случай, избухна:

— Отлично разбрах — каза той. — Това е стилът на мафията, нали? Уж се занимавате само със зехтиново масло и сладки приказки, а в същност онова, което в действителност вършите, е да заплашвате. Нека ви кажа направо. Джони Фонтейн никога няма да получи тази роля, а тя е само за него. Тя ще го направи велик. Но никога няма да стане, защото мразя тази мъжка проститутка и ще го изхвърля от киното. И ще ви кажа защо. Той провали едно от най-скъпите ми протежета. Цели пет години обучавах това момиче да играе, да пее, да танцува, пръскайки стотици хиляди долари. Щях да я направя звезда. Ще бъда още по-откровен, за да ви покажа, че не съм коравосърдечен човек и ще ви призная, че работата не беше само в парите. Това момиче беше красиво и имаше най-хубавия задник, който някога съм виждал, а съм виждал стотици такива из целия свят. Тя бе в състояние да те изсмуче като водна помпа. И после какво, появява се Джони с този мазен глас и италиански чар и тя изчезва. Захвърли всичко, само

за да ме направи смешен. Човек с моето положение, господин Хейгън, не може да си позволи да бъде смешен. Аз трябва да си разчистя сметките с Джони.

За първи път Уолц успя да учуди Хейгън. Той не можеше да проумее как един толкова състоятелен човек може да допусне подобни дреболии да определят преценката му за делови неща, и го толкова важни. В света на Хейгън, в света на дон Корлеоне физическата красота и сексуалните качества на жените нямаха ни най-малка стойност при решаване на светските проблеми. Това беше личен въпрос, освен, разбира се, когато ставаше дума за брак и опозоряване на семейството. Хейгън реши да опита за последен път:

— Вие сте напълно прав, господин Уолц — каза Хейгън. — Но нима вашият повод за оплакване е толкова сериозен? Не мисля, че сте разбрали колко важна е тази малка услуга за моя клиент. Господин Корлеоне е държал малкия Джони в ръцете си, когато са го кръщавали. Когато бащата на Джони умря, господин Корлеоне пое родителските задължения. В действителност много хора, които искат да покажат уважението и благодарността си за оказаната им помощ, го наричат „кръстник“. Господин Корлеоне никога не разочарова своите приятели.

Уолц рязко стана:

— Достатъчно слушах. На мен главорези не могат да ми заповядат, аз им заповядам. Само ако вдигна тази телефонна слушалка, вие ще прекарате нощта в затвора. А ако този разбойник от мафията се опита да предприеме нещо по-специално, ще разберете, че аз не съм никакъв ръководител на оркестър. Да, и аз съм чувал за тази история. Слушайте, вашият господин Корлеоне ще си изпати зле. Дори ако се наложи да използвам влиянието си в Белия дом.

О, глупав, глупав, кучи сине. Как, по дяволите, е станал такава важна птица, чудеше се Хейгън. Съветник на президента, шеф на най-голямото киностудио в света. Определено дон Корлеоне трябва да влезе във филмовия бизнес. А този приятел приемаше думите му в сантименталния им буквален смисъл. Не схващаше истинското им значение.

— Благодаря за вечерята и приятната вечер — каза Хейгън. — Възможно ли е да ми дадете превоз до летището? Не мисля, че ще остана да пренощувам. — Той се усмихна студено на Уолц. —

Господин Корлеоне е човек, който държи лошите новини да му се съобщават веднага.

Докато чакаше колата си в силно осветеното преддверие на голямата къща, Хейгън забеляза две жени, които се канеха да влязат във вече паркираната отпред дълга лимузина. Това бяха красивото дванайсетгодишно русо момиче и неговата майка, които бе видял в кабинета на Уолц тази сутрин. Но сега прекрасно очертаната уста на момичето се бе превърнала в подута розова маса. Морскосините ѝ очи бяха замъглени, а когато слизаше по стълбите към отворената врата на колата, дългите ѝ крака се подгъваха като на куцо жребче. Майката подкрепяше детето, помогна му да влезе в колата, като съскаше команди на ухото му. Тя обърна главата си, за да хвърли на Хейгън един бърз бегъл поглед и той видя в очите ѝ триумфален хищнически пламък. После тя също изчезна в лимузината.

Значи затова не бях поканен да пътувам със самолета от Лос Анжелос, помисли си Хейгън. Момичето и неговата майка бяха пътували с продуцента. Това бе дало на Уолц достатъчно време да отпочине преди вечерята и да си свърши работата с малкото момиченце. И Джони искаше да живее в този свят! Дано има късмет и дано Уолц има късмет.

Поли Гато мразеше прибързаните работи, особено когато имаше намесено и насилие. Обичаше да планира нещата предварително. Защото случай като тазвечерния, макар и съвсем обикновен, можеше да се превърне в сериозна работа, ако някой направеше грешка. Сега, като пиеше бирата си, той хвърли поглед наоколо, за да провери как върви работата между двамата млади негодници и двете малки курвета на бара.

Поли Гато знаеше всичко необходимо за тези двама негодника. Казваха се Джери Уагнър и Кевин Мунън. И двамата бяха около двайсетгодишни, красавци, кестеняви, високи и добре сложени. И двамата трябваше да започнат занятията си в колеж извън града след две седмици, бащите и на двамата имаха политическо влияние и това, заедно с факта, че бяха студенти, им бе помогнало да избегнат досега военната служба. И двамата имаха условна присъда за нанасяне на побой над: дъщерята на Америго Бонасера. Мръсните му копелета,

мислеше си Поли Гато. Отървали се от военна служба, нарушават условното си пускане на свобода, като пият в бар след полунощ, преследват уличници. Млади развратници. Поли Гато също бе отложен от военна служба, защото лекарят бе представил на военната комисия документи, посочващи, че неговият пациент от мъжки пол, бял, двайсет и шест годишен, неженен, е преминал лечение с електрически шок поради умственото си състояние. Всичко беше фалшиво, разбира се, но Поли Гато смяташе, че е заслужил освобождаването си от служба. Това бе уредено от Клеменза, след като Гато бе навлязъл в семейния бизнес.

Клеменза му бе наредил тази работа да се ускори и свърши, преди момчетата да се върнат в колежа. Защо, по дяволите, това трябваше да стане в Ню Йорк, чудеше се Гато. Клеменза винаги даваше допълнителни заповеди, вместо да разпредели работата. Сега, ако двете малки скитнички излезеха с развратниците, и тази нощ щеше да бъде пропиляна.

Той дочу едно от момичетата да се смее и казва:

— Ти луд ли си, Джери? Не влизам в никаква кола с теб. Не искам да свърша в болница като онова бедно момиче.

Гласът и бе изпълнен със злобно задоволство. На Гато това му стигаше. Той изпи бирата си и излезе на тъмната улица. Идеално. Беше след полунощ. Само още един бар светеше. Останалите магазини бяха затворени. Клеменза се бе погрижил за патрулната кола в този район. Те нямаше да идват в тази посока, докато не ги повикаха по радиото, но и тогава нямаше да дойдат веднага.

Той се облегна на шевролета с четири врати. На задната седалка седяха двама мъже, почти невидими, въпреки че бяха огромни. Поли каза:

— Хванете ги, когато излязат.

Той все още мислеше, че всичко бе направено много набързо. Клеменза му бе дал копия от снимките на двамата развратника, взети от полицейския архив, и сведения къде ходят всяка вечер, да пият и да търсят момичета по баровете. Поли бе взел двама от мъжагите, работещи в семейството, и им бе посочил развратниците. Беше ги инструктирал. Никакви удари отгоре или отзад по главата, не биваше да има никакви фатални случайности. Като спазват това, оттам нататък можеха да бият колкото искат. Беше ги предупредил само за едно: „Ако

тези мръсници излязат от болницата след по-малко от месец, вие, приятели, ще отидете пак да карате камиони.“

Двамата огромни мъжаги излязоха от колата. И двамата бяха бивши боксьори, нестигнали по-далеч от малките клубове; Сони Корлеоне ги бе уредил със заемни спекулации така, че да могат да живеят прилично. Естествено те нямаха търпение да докажат благодарността си.

Когато Джери Уагнър и Кевин Мунън излязоха от бара, те бяха в идеално настроение за случая. Закачките на момичетата в бара бяха раздразнили юношеската им суетност. Облегнат на калника на колата, Поли Гато им извика със заядлив смях:

— Хей, Казанововци, онези курви май наистина ви отрязаха.

Двамата млади мъже с удоволствие се обърнаха към него. Поли Гато изглеждаше идеален отдушник за унижението им. С лице като на пор, нисък, слабичък и хитър при това. Хвърлиха се върху него и веднага усетиха, че отзад някой сграбчи ръцете им. В същия миг Поли Гато надяна на дясната си ръка специално направен бронзов бокс, осеян с трисантиметрови метални шипове. Включи се съвсем навреме — тренираше в гимнастическия салон три пъти седмично. Той смаза носа на развратника на име Уагнър. Мъжът, който държеше Уагнър, го вдигна от земята и Поли замахна с ръка, като му нанесе силен удар в идеално изложената слабина. Уагнър окуця и огромният мъж го остави да падне на земята. За това бяха необходими по-малко от шест секунди.

Сега и двамата насочиха вниманието си към Кевин Мунън, който се опитваше да вика. Мъжът зад него успяваше лесно да го удържа с едната си огромна мускулиста ръка. Другата бе сложил около гърлото на Мунън, за да прекъсне всякакъв звук.

Поли Гато скочи в колата и запали мотора. Двамата огромни мъже биеха Мунън, докато той се превръщаше в пихтия. Те правеха това с ужасяваща отмереност, сякаш имаха на разположение цяла вечност. Не нанасяха ударите си хаотично, а с бавна и отмерена последователност, влагайки в тях цялата тежест на масивните си тела. При всеки удар се чуваше едно храс и плътта се разцепваше. Гато успя да зърне лицето на Мунън. Беше неузнаваем. Двамата мъже оставиха Мунън да лежи на тротоара и се обърнаха към Уагнър. Той се опитваше да се изправи на краката си и започна да крещи за помощ.

Някой излезе от бара и сега двамата мъже трябваше да работят по-бързо. С удари повалиха го на колене. Единият от тях хвана ръката му и я изкълчи, после го ритна в гръбнака. Чу се пукане и агонизиращият писък на Уагнър накара всички прозорци на улицата да се отворят. Двамата мъже заработиха много бързо. Единият от тях държеше Уагнър за главата, използвайки двете си ръце като менгеме. Другият блъсна в неподвижната мишена огромния си юмрук. Излязоха още хора от бара, но никой не се опита да се намеси. Поли Гато изкрещя: „Хайде, достатъчно.“ Двамата огромни мъжаги скочиха в колата и Поли светкавично потегли. Някой щеше да опише колата и да съобщи регистрационния номер, но това нямаше значение. Номерът ѝ беше калифорнийски, краден, а в Ню Йорк имаше сто хиляди черни закрити шевролети.

---

[1] Италиански квартал на Ню Йорк. — Б. пр. ↑

[2] Проститутка (ит.) — Б. пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Том Хейгън отиде в адвокатската си кантора в града във вторник сутринта. Имаше намерение да навакса изоставането в писмената си работа, така че за срещата с Върджил Солоцо в петък всичко да бъде в ред. Срещата беше от толкова голямо значение, че той бе помолил дон Корлеоне да му отдели цяла вечер за разговор, за да се подготви за предложението, което знаеха, че Солоцо ще направи на семейството. Хейгън искаше да си изясни и най-малките подробности, за да отиде на тази подготвителна среща с необременено съзнание.

Дон Корлеоне не остана учуден, когато Хейгън се върна от Калифорния късно вечерта във вторник и му докладва за резултатите от преговорите си с Уолц. Накара го да му разкаже всичко с най-големи подробности и направи гримаса на отвращение, когато Хейгън спомена за красивото малко момиче и неговата майка. Той измърмори „безсрамник“, което бе израз на най-категоричното му неодобрение. Зададе му и един последен въпрос:

— Мъжко момче ли е този Уолц?

Хейгън премисли какво точно може да има пред вид дон Корлеоне, задавайки този въпрос. През всичките тези години бе разбрал, че критерият му е много по-различен от този на повечето хора, така че думите му също можеха да означават нещо друго. Има ли Уолц силен характер? Има ли силна воля? Определено имаше, но не за това питаше дон Корлеоне. Има ли собственикът на киностудиото смелост да не се поддава на провокации? Готов ли е да понесе тежки финансови загуби — което означаваше щеше ли да понесе скандала неговата голяма кинозвезда да бъде изложен като наркоман? Отговорът беше „да“. И все пак не беше онова, което дон Корлеоне имаше пред вид. Най-после Хейгън си преведе правилно въпроса. В състояние ли е Джак Уолц да рискува всичко, дори да загуби всичко заради принципите си, заради честта си, или за да отмъсти?

Хейгън се усмихна. Рядко правеше това, но сега не можа да устои на изкушението да не се пошегува с дон Корлеоне.

— Питате дали е като сицилианците? — Дон Корлеоне кимна доволно, в знак на признание за ласкаещото го остроумие и потвърждавайки отговора. — Не, не е — отговори Хейгън.

Това бе всичко. Дон Корлеоне бе обмислял тези неща до следващия ден. В сряда следобед бе повикал Хейгън в дома си и го бе инструктирал. Тези инструкции, изпълнили го с безкрайно възхищение, запълниха останалата част от работния ден на Хейгън. Той не се съмняваше, че дон Корлеоне е разрешил проблема и че Уолц ще му се обади на сутринта с новината, че Джони Фонтейн е получил главната роля в новия му филм за войната.

В този момент телефонът наистина иззвъня, но това бе Америго Бонасера. Изпълненият с признателност глас на собственика на погребалното бюро трепереше. Той помоли Хейгън да увери дон Корлеоне, че ще му бъде приятел до гроб. Нека дон Корлеоне само му се обади и той, Америго Бонасера, ще даде живота си за скъпия Кръстник. Хейгън го увери, че всичко ще му бъде предадено.

„Дейли Нюз“ бе поместил снимки, отпечатани на цялата средна страница, на проснатите на улицата Джери Уагнър и Кевин Мунън. Майсторски направените фотоси предизвикваха ужас — това бяха човешки същества, направени на пихтия. По някакво чудо, казваше вестникът, и двамата били още живи, но щели да бъдат месеци наред в болница и трябвало да им се направят пластични операции. Хейгън си записа да напомни на Клеменза, че трябва да направи нещо за Поли Гато. По всичко личеше, че той си разбира от работата.

Хейгън работи бързо и спорно през следващите три часа, обобщавайки доходите на дон Корлеоне от недвижимите имоти, от вноса на зехтин и от строителната му фирма. Нито една от тези компании не вървеше добре, но след като войната вече бе свършила, всички щяха да станат изключително рентабилни. Беше почти забравил за работата на Джони Фонтейн, когато секретарката му съобщи, че го търсят от Калифорния. С трепетно очакване той вдигна слушалката и каза: „Хейгън на телефона.“

Гласът, който чу, бе до неузнаваемост променен от гняв и омраза. „Мръсно копеле — крещеше Уолц, — ще ви тикна всички в затвора за сто години. Ще използвам всичките си пари до стотинка, за да ви пипна. Ще му разгоня фамилията на този Джони Фонтейн, чуваш ли, италиански простако?“

Хейгън любезно отговори: „Аз съм от немско-ирландски произход.“ Последва дълга пауза, после тракването на телефонната слушалка. Хейгън се усмихна. Нито веднъж Уолц не бе изрекъл заплаха лично срещу дон Корлеоне. Геният винаги биваше възнаграден.

Джак Уолц спеше винаги сам. Имаше голямо легло, което можеше да побере десет души, и огромна спалня, която можеше да се използва при снимането на бал, но откакто преди десет години бе починала първата му жена, той спеше сам. Това не означаваше, че въобще не спи с жени. Той бе физически здрав, въпреки възрастта си, но сега можеше да бъде възбуден само от много малки момиченца; разбрал бе, че само няколко часа на вечер с тях изчерпват силите и търпението му.

В четвъртък сутринта, неизвестно защо, той се събуди рано. Сред дрезгавата светлина на ранната утрин огромната му спалня беше като голяма ливада, обгърната в мъгла. Някъде далеч, на края на леглото, се забелязваха познати очертания и Уолц с мъка се надигна на лакти, за да ги види по-добре. Имаха формата на конска глава. Все още замаян, Уолц се пресегна и запали нощната лампа.

Онова, което видя, го потресе и смаза. Сякаш тежък ковашки чук се стовари върху гърдите му. Пулсът му запрескача и започна да му се повдига. Повърнатото се разплиска върху дебелото килимче.

Отрязаната лъскава глава на големия черен кон Хартум бе здраво залепена в засъхнала гъста кръв. Виждаха се тънки бели сухожилия. Пяна покриваше муцуната, а онези големи като ябълки очи, които преди блестяха като злато, сега бяха потъмнели от съсирената кръв и придобили цвета на гниещ плод.

Уолц бе обхванат от истински животински страх. Воден от този страх, изкрещя на прислужниците си и пак воден от същия този страх, се обади на Хейгън и така невъздържано го заплаши. Безумното му бълнуване разтревожи иконома, който повика домашния му лекар и първия му заместник от студиото. Но Уолц дойде на себе си, преди те да пристигнат.

Беше дълбоко потресен. Що за човек бе онзи, способен да унищожи животно, струващо шестстотин хиляди долара? Без да го

предупреди дори с една дума. Без каквито и да е преговори действието или заповедта да бъдат отменени. Жестокостта, пълното незначитане на каквито и да било ценности говореха за човек, който смяташе, че сам си е закон, дори бог. Човек, който освен тази воля притежаваше толкова власт и умение, че пет пари не даваше за охраната на конезавода му. Защото сега вече Уолц знаеше, че конят очевидно е бил силно упоен, преди огромната глава да бъде спокойно отсечена с брадва. Хората от нощното дежурство твърдяха, че нищо не са чули. На Уолц това му се струваше невъзможно. Те можеха да бъдат заставени да говорят. Бяха подкупени и можеха да бъдат заставени да кажат кой ги е подкупил.

Уолц не беше глупав, а само безкрайно себичен. Погрешно бе сметнал, че властта, която има в своя свят, е по-могъща от властта на дон Корлеоне. Той просто се нуждаеше от някакво доказателство, че това не е така. Бе разбрал посланието, че въпреки богатството си, въпреки всичките си връзки с президента на Съединените щати, въпреки всичките си претенции за приятелство с директора на ФБР, един незначителен вносител на италиански зехтин щеше да го убие. Наистина щеше да го убие! Само защото той не искаше да даде на Джони Фонтейн желаната филмова роля. Това бе невероятно. Хората нямаха право да постъпват така. Нямаше да съществува никакъв свят, ако хората постъпваха така. Това бе лудост. Това означаваше, че човек не може да прави каквото иска със собствените си пари, с компаниите, които притежава, с властта, с която разполага. Това бе десет пъти по-лошо от комунизма. И трябваше да бъде смазано. Не биваше никога да се допуска.

Уолц позволи лекарят да му даде съвсем слабо упойващо лекарство. Това му помогна отново да се успокои и да помисли разумно. Онова, което действително го потресе, бе безцеремонността, с която този дон Корлеоне бе дал заповед за унищожаването на световноизвестен кон, струващ шестстотин хиляди долара. Шестстотин хиляди долара! И това бе само началото. Уолц потрепери. Помисли си за живота, който си бе изградил. Беше богат. Можеше да притежава най-красивите жени в света само като ги повика с пръст и им обещае договор. Крале и кралици го приемаха. Живееше живот толкова съвършен, колкото парите и властта можеха да му осигурят. Лудост бе да рискува всичко това заради една прищявка. Възможно бе

да се добере до Корлеоне. Но какво бе официалното наказание за убийство на състезателен кон? Той се изсмя диво, а лекарят и прислужниците му го наблюдаваха с плахо безпокойство. Хрумна му и една друга мисъл. Той щеше да бъде прицел на подигравки в цяла Калифорния само защото някой бе проявил презрително незачитане към неговото могъщество по такъв арогантен начин. Това определи решението му. Това и мисълта, че може би те няма да го убият. Че имат като резерв нещо много по-хитро и мъчително.

Уолц даде необходимите нареждания. Личният му доверен персонал се задействува. Прислужниците и лекарят бяха заставени да се закълнат да пазят тайна, защото в противен случай щяха завинаги да си спечелят за свои врагове Уолц и хората от неговото студио. На пресата бе съобщено, че състезателният кон Хартум е умрял от болест, прихваната по време на транспортирането му от Англия. Беше издадена заповед останките му да бъдат заровени на тайно място в имението. Шест часа по-късно Джони Фонтейн бе уведомен по телефона от продуцента, че трябва да се яви на работа следващия понеделник.

Същата вечер Хейгън отиде в дома на дон Корлеоне, който трябваше да го подготви за важната среща с Върджил Солоцо на следващия ден. Дон Корлеоне бе повикал да присъствува и най-големият му син. Сега Сони Корлеоне посрбваше от една чаша вода, а грубото му Купидоново лице бе посърнало от умора. Сигурно още си дава зор с онази кума, помисли си Хейгън. Още едно притеснение.

Дон Корлеоне се настани в креслото, като пушеше своята пура „Ди нобили“. Хейгън винаги държеше по една кутия от тях в стаята си. Беше се опитал да накара дон Корлеоне да мине на хавански, но той бе казал, че му дразнят гърлото.

— Знаем ли всичко, което е необходимо да знаем? — попита дон Корлеоне.

Хейгън отвори папката, в която държеше бележките си. Те в никакъв случай не бяха уличаващи, а само тайнствени подсещащи записки, с които искаше да бъде сигурен, че ще засегне всички важни детайли.

— Солоцо идва при нас за помощ — започна Хейгън. — Той ще моли семейството да му даде най-малко един милион долара и да му обещае известна свобода извън закона. За Солоцо поръчителствува семейство Таталия и е възможно и те да имат участие в сделката. А сделката е свързана с наркотици. Солоцо има връзки в Турция, където се отглежда макът. Оттам товари кораби за Сицилия. Без никакви проблеми. В Сицилия има фабрика, която преработва мака в хероин. Има сигурна система, с която може да превърне опиума в морфин, или хероин, както е необходимо. Изглежда, преработващата фабрика в Сицилия е осигурена по всички възможни начини. Единственото затруднение е внасянето на опиума в тази страна и разпространението му тук. А също и началният капитал. Един милион долара в брой не растат по дърветата. — Хейгън видя, че дон Корлеоне се намръщи. Той мразеше излишните надути фрази, когато ставаше дума за бизнес. Хейгън продължи по-бързо: — Наричат Солоцо „Турчина“. По две причини. Прекарал е много време в Турция и се предполага, че има жена туркиня и деца. Второ: предполага се, че си служи много бързо с нож или си е служил с него, когато е бил млад. Само при сделки обаче, и то с някакво приемливо извинение. Много способен човек и съвсем самостоятелен. Има в досието си две присъди, едната е излежавал в Италия, а другата — в Съединените щати и е известен на властта като човек, свързан с наркотиците, което може да бъде един плюс за нас. Това означава, че той никога няма да получи правото да свидетелствува срещу нас, тъй като за него смятат, че е най-главният, а и, разбира се, заради своето досие. Има също жена — американка, и три деца, и е добър съпруг и баща. Ще издържи всичко, стига да знае, че за тях ще се грижат, като им осигуряват необходимите средства за живот.

Дон Корлеоне дръпна от пурата си и каза:

— Сантино, ти какво мислиш?

Хейгън знаеше какво ще каже той. Сони се дразнеше, че е изцяло във властта на дон Корлеоне. Искаше сам да организира някаква голяма операция. Подобно нещо щеше да е идеално за него.

Сони пое голяма глътка скоч.

— Много пари има в този бял прах — каза той. — Но е опасно. Някои хора може да свършат в затвора с двайсетгодишна присъда. Бих казал, че ако стоим настрана от операциите и се ограничим само с покровителствуване и финансиране, това би било добра идея.

Хейгън погледна Сони с одобрение. Беше изиграл картите си успешно. Придържал се бе към очевидното, което бе и най-добрият ход за него.

Дон Корлеоне дръпна от пурата си.

— А ти, Том, какво мислиш?

Хейгън се овладя, за да бъде абсолютно искрен. Вече бе стигнал до заключението, че дон Корлеоне ще отхвърли предложението на Солоцо. Но, което беше по-лошо, Хейгън бе убеден, че това е един от малкото случаи в практиката на дон Корлеоне, когато той не бе обмислил нещата докрай. Не гледаше достатъчно прозорливо.

— Започвай, Том — подкани го дон Корлеоне окуражаващо. — Дори и сицилианският *consigliori* невинаги е съгласен с шефа си. — Всички се засмяха.

— Мисля, че трябва да отговорите с „да“ — каза Хейгън. — Знаете всички очевидни доводи „за“. Но най-важният е този. В наркотиците има толкова потенциална печалба, колкото в никой друг бизнес. Ако сега не влезем в него, ще го стори някой друг, може би семейство Таталия. Със спечелените доходи те ще могат да увеличават все повече и повече влиянието си в полицията и политиката. Тяхното семейство ще стане по-могъщо от нашето. Накрая ще ни ликвидират, за да вземат и онова, което ние притежаваме. Това е точно както при държавите. Ако те се въоръжават, и ние трябва да се въоръжаваме. Ако станат икономически по-силни, те стават заплаха за нас. Сега хазартът и профсъюзите са наши и в момента те са най-доходните. Но мисля, че наркотиците са бъдещето. Смятам, че трябва да имаме дял в тази сделка, ако ли не — рискуваме всичко, което имаме. Не веднага, но може би след десет години.

Това очевидно направи огромно впечатление на дон Корлеоне, който подръпна от пурата си и измърмори:

— Разбира се, че това е най-важното. — Той въздъхна и стана. — В колко часа трябва да се срещна с този неверник утре?

Хейгън отговори с надежда:

— Ще бъде тук в десет сутринта. — Може би дон Корлеоне все пак щеше да се съгласи.

— Искам ви и двамата тук с мене — нареди дон Корлеоне. Той стана, протегна се и хвана сина си за ръката. — Сантино, гледай да

поспиш тази вечер, приличаш на самия дявол. Пази се, защото няма да си вечно млад.

Сони, окуражен от този жест на бащинска загриженост, зададе въпроса, който Хейгън не бе посмял да му зададе:

— Татко, какъв ще бъде отговорът ти? Дон Корлеоне се засмя:

— Как бих могъл да зная, преди да съм чул процентите и другите подробности? Освен това ми е необходимо време да размисля върху съветите, дадени тук тази вечер. Все пак не съм човек, който върши прибързани неща. — Излизайки през вратата, между другото той каза на Хейгън: — Записал ли си си в бележника, че Турчина е изкарвал прехраната си преди войната от проституцията? Както прави това сега семейство Таталия. Запиши си го, преди да си го забравил. — В гласа на дон Корлеоне се долавяше следа от присмех и Хейгън се изчерви. Той съзнателно не го бе споменал, при това основателно, тъй като нямаше никакво отношение към въпроса и се бе страхувал, че може да повлияе на решението на дон Корлеоне. Донът бе известен с пуританските си разбирания за секса.

Върджил Солоцо — Турчина бе силен, среден на ръст мургав мъж, който можеше да се вземе за истински турчин. Имаше нос като ятаган и жестоки черни очи. Притежаваше също забележително достойнство.

Сони Корлеоне го посрещна на вратата и го отведе в кабинета, където чакаха Хейгън и дон Корлеоне. Хейгън си помисли, че не е виждал друг път по-страшен мъж от него, освен Лука Брази.

Последваха учтиви ръкостискания. Ако някога дон Корлеоне ме попита дали този човек е мъжко момче, ще трябва да отговоря „да“, помисли си Хейгън. Никога не бе виждал толкова сила в един човек, дори у дон Корлеоне. В същност дон Корлеоне се представяше в най-лошата си светлина. Държеше се малко прекалено простовато и бе прекалено селски в поздравленията си.

Солоцо веднага премина към същността на въпроса. Сделката беше свързана с наркотици. Всичко бе уредено. Определени макови полета в Турция му бяха обещали определено количество продукция всяка година. Той имаше надеждна фабрика във Франция, която преработваше мака в морфин. Имаше абсолютно сигурна фабрика в

Сицилия, която го преработваше в хероин. Незаконното му внасяне и в двете страни бе толкова обезпечено, колкото може да бъде в подобен случай. Внасянето в Съединените щати щеше да доведе до пет процента загуби, тъй като самото ФБР е неподкупно, както и двамата знаеха. Но печалбите щяха да са огромни, а рискът — незначителен.

— Тогава защо идвате при мен? — попита дон Корлеоне учтиво.
— С какво заслужих щедростта ви?

Тъмното лице на Солоцо остана безизразно.

— Имам нужда от два милиона долара в брой — каза той. — Точно толкова ми е необходим и човек, който да има влиятелни приятели на важните места. С течение на годините някои от моите куриери ще бъдат заловени. Това е неизбежно. Всичките те ще имат чисти досиета, това гарантирам. Така че логично ще бъде съдиите да им дават леки присъди. Необходим ми е приятел, който да гарантира, че когато моите хора имат неприятности, няма да прекарат повече от година-две в затвора. Тогава те няма да говорят. Но ако получат десет или двацет години, кой знае? Има много слаби хора на този свят. Възможно е да проговорят и да изложат на опасност други, по-важни хора. Юридическото покровителство е задължително условие. Чувам, че вие, дон Корлеоне, имате толкова съдии в джоба си, колкото риби има в морето.

Дон Корлеоне не си направи труда да благодари за комплимента.

— Какъв е процентът за моето семейство? — попита той. Очите на Солоцо пробляснаха.

— Петдесет процента. — Той млъкна, после каза с глас, който беше почти като милувка: — През първата година вашият дял ще бъде три-четири милиона долара. След това непрекъснато ще нараства.

Дон Корлеоне попита:

— А какъв е процентът на семейство Таталия? За пръв път Солоцо изглеждаше неспокоен.

— Те ще получат нещо от моя дял. Имам нужда от известна помощ в сделките.

— Следователно — каза дон Корлеоне — получавам петдесет процента само за финансиране и юридическо покровителстване. И няма да имам никакви грижи със сделките, така ли?

Солоцо кимна:

— Ако наричате два милиона долара в брой „само финансиране“, то аз ви поздравявам, дон Корлеоне.

Дон Корлеоне каза спокойно:

— Съгласих се да се срещна с вас от уважение към семейство Таталия и защото чух, че сте сериозен човек, към когото също е необходимо да се отнасят с уважение. Трябва да ви откажа, но трябва и да ви обясня защо. Печалбите във вашия бизнес са големи, но и рискът също е голям. Вашите сделки, ако се присъединя към вас, могат да навредят на собствените ми интереси. Вярно е, че имам много, много приятели в политическата сфера, но те няма да са така приятелски настроени, ако, се занимавам с наркотици, вместо с хазарт. Те мислят, че хазартът е нещо като алкохола — безобиден порок, а наркотиците смятат за мръсна работа. Не, не протестирайте. Казвам ви какво мислят те, а не аз. Как човек изкарва прехраната си не е моя работа. Онова, което ви казвам, е, че този ваш бизнес е прекалено рискован. Всички членове на моето семейство живяха добре през последните десет години, без опасности и без загуби. Не мога да изложа на опасност тях или техните средства за преживяване заради своята алчност.

Единствен израз на разочарованието на Солоцо бе бързият проблясващ поглед, хвърлен из стаята, сякаш се надяваше Хейгън или Сони да го подкрепят. После той каза:

— За сигурността на двата милиона ли се тревожите?

Дон Корлеоне се усмихна студено.

— Не — отговори той.

Солоцо опита още веднъж:

— Семейство Таталия също ще гарантира капиталовложенията ви.

Точно тогава Сони Корлеоне направи една непростима грешка в своята преценка и в установената процедура. Той припряно попита:

— Ще гарантира ли семейство Таталия връщането на нашите капиталовложения, без да ни вземат никакъв процент?

Хейгън остана ужасен от тази погрешна стъпка. Той видя как дон Корлеоне погледна със студени и зловни очи най-големия си син, който замръзна в недоумение и ужас. Очите на Солоцо отново пробляснаха, но този път със задоволство. Открил бе пукнатина в крепостта на дон

Корлеоне. Когато дон Корлеоне заговори, в думите му имаше опит за оправдание.

— Младите хора са алчни — каза той. — А освен това не знаят и как да се държат. Прекъсват по-възрастните. Бъркат се, където не им е работа. Но аз имам сантиментална слабост към децата си и съм ги разглезил. Както сам виждате. Сеньор Солоцо, моят отказ е окончателен. Позволете ми да кажа, че аз лично ви пожелавам успех във вашия бизнес. Той не влиза в конфликт с моя. Съжалявам, че трябваше да ви разочаровам.

Солоцо се поклони, ръкува се с дон Корлеоне и остави Хейгън да го изпрати до колата. Лицето му бе безизразно, когато се сбогува с него.

Щом Хейгън се върна в стаята, дон Корлеоне го попита:

— Какво мислиш за този човек?

— Сицилианец е — отвърна Хейгън сухо.

Дон Корлеоне кимна замислено. После се обърна към сина си и кротко каза:

— Сантино, никога не допускай някой извън семейството да разбере какво мислиш. Никога не им позволявай да узнаят какво ти е на душата. Мисля, че започваш да оглупяваш от цялата тази комедия, която разиграваш с онова младо момиче. Престани и се заеми с работа. А сега се махай от очите ми.

Хейгън видя изненадата, изписана върху лицето на Сони, после гнева, породен от упрека на баща му. Наистина ли си мислеше, че дон Корлеоне не знае за завоеванията му, чудеше се Хейгън. И действително ли не знаеше каква опасна грешка бе допуснал тази сутрин? Ако това беше вярно, Хейгън никога не би желал да бъде *consigliori* на дон Сантино Корлеоне.

Дон Корлеоне изчака Сони да напусне стаята. После потъна в коженото си кресло и рязко посочи бутилката. Хейгън му наля чаша мастика. Дон Корлеоне повдигна очи към него:

— Изпрати ми Лука Брази — каза той.

Три месеца по-късно Хейгън бързаше да свърши писмената си работа в своята кантора в града, надявайки се да излезе достатъчно рано, за да купи някои коледни подаръци за жена си и децата. Бе

прекъснат от едно обаждане по телефона — отсреща бръщолевеше Джони Фонтейн в приповдигнато настроение. Филмът бил заснет, а първото копие, каквото, по дяволите, и да означаваше това, помисли си Хейгън, било фантастично. Изпращал на дон Корлеоне коледен подарък, който щял да го шашне. Искал лично да го донесе, но имало да се довършат още няколко незначителни неща във филма. Трябвало да остане на Западното крайбрежие. Хейгън се опита да скрие нетърпението си. Чарът на Джони Фонтейн никога не му бе въздействувал. Но интересът му се възбуди.

— Какъв е подаръкът? — попита той. Джони Фонтейн се изкиска и отговори:

— Не мога да ти кажа, защото това е най-хубавата страна на коледния подарък. — На Хейгън веднага му стана безинтересно и накрая успя учтиво да затвори телефона.

Десет минути по-късно секретарката му каза, че на телефона е Кони Корлеоне и иска да говори с него. Хейгън въздъхна. Като младо момиче Кони беше приятна, но като женена жена бе досадна. Оплакваше се от мъжа си. Продължаваше да посещава майка си по за два-три дни. А Карло Рици се оказваше истински некадърник. Бяха му осигурили приличен малък бизнес, но той го проваляше. Освен това пиеше, развратничеше наляво и надясно, играеше на комар и биеше жена си от време на време. Кони не бе казала на родителите си за това, но го бе споделила с Хейгън. Той се чудеше каква злощастна история му е приготвила сега.

Но коледното настроение, изглежда, бе заразило и нея. Тя само искаше да попита Хейгън какъв подарък би зарадвал баща ѝ за Коледа, а също и за Сони, за Фред и Майк. Вече знаела какво да купи за майка си. Хейгън ѝ предложи няколко неща, които тя отхвърли като глупави. Най-после го остави, на мира.

Когато телефонът отново иззвъня, Хейгън грабна книгата си и ги хвърли обратно в чекмеджето. По дяволите. Ще си тръгна. Но дори през ум не му мина да не се обади по телефона. Когато секретарката му каза, че е Майкъл Корлеоне, той с удоволствие вдигна телефонната слушалка. Винаги бе харесвал Майкъл.

— Том — каза Майкъл Корлеоне, — утре идвам с Кей в града. Има нещо важно, което искам да кажа на Стария преди Коледа. Ще си бъде ли утре вечер в къщи?

— Разбира се — отговори Хейгън. — Няма да напуска града преди Коледа. Мога ли да направя нещо за теб?

Майкъл бе скъп на думи като баща си.

— Не — каза той. — Надяваме се, че ще се видим за Коледа. Всички ще бъдат в къщата в Лонг Бийч, нали?

— Да — отговори Хейгън. Той се развесели, когато Майкъл затвори без каквито и да е любезности.

Помоли секретарката си да се обади на жена му и да ѝ каже, че ще закъснее малко, но да му пригответи някаква вечеря. Излезе от зданието и забърза надолу към „Мейсис“ в центъра на града. Някой му препречи пътя. За свое учудване той видя, че това бе Солоцо.

Солоцо го хвана за ръката и бързо каза:

— Не се страхувай, искам само да поговоря с теб. — Вратата на една кола, спряна до бордюра, изведнъж се отвори. — Солоцо настойчиво подкани: — Влез вътре, искам да поговоря с теб.

Хейгън издърпа ръката си. Все още не беше обезпокоен, а само раздразнен.

— Нямам време — каза той. В този момент двама души застанаха зад него. Изведнъж краката му отмахнаха. Солоцо тихо каза:

— Влез в колата. Ако исках да те убия, щеше, да си вече мъртъв. Имай ми доверие.

Без да му има дори капка доверие, Хейгън влезе в колата.

Майкъл Корлеоне беше излъгал Хейгън. Той бе вече в Ню Йорк и се беше обадил от една стая в хотел „Пенсилвания“, който беше през десетина улици. Когато затвори телефона, Кей Адамс загаси цигарата си и каза:

— Колко изкусен лъжльо си, Майк. Майкъл седна на леглото до нея.

— Само заради теб, сладка моя. Ако кажех в къщи, че сме в града, трябваше да отидем там веднага. Тогава нямаше да можем да излезем да вечеряме някъде, да отидем на театър и да спим заедно тази вечер. Това не може да се случи в къщата на баща ми, щом не сме женени.

Той я прегърна и нежно я целуна по устните. Устата ѝ бе сладка и той нежно я придърпа на леглото. Тя затвори очи, очаквайки го да я

люби, а Майкъл изпита огромно щастие. Бе изкарал военните години в Тихия океан и на онези проклети острови бе мечтал за момиче като Кей Адамс. За красотата като нейната. Красиво и крехко тяло с млечнобяла кожа, наелектризирано от страст. Тя отвори очи и дръпна главата му надолу, за да го целуне. Любиха се, докато стана време за вечеря и за театъра.

След вечеря минаха покрай ярко осветените големи магазини, пълни с купувачи, правещи покупки за празниците, и Майкъл я попита:

— Какво искаш за Коледа? Кей се притисна до него.

— Само теб — каза тя. — Мислиш ли, че баща ти ще ме одобри? Майкъл нежно каза:

— Въпросът в същност е дали твоите родители ще ме одобрят. Кей сви рамене.

— Не ме интересува — каза тя. Майкъл продължи:

— Мислех дори да си сменя името, официално, но ако нещо се случи, това няма с нищо да помогне. Сигурна ли си, че искаш да си госпожа Корлеоне? — Това не беше казано на шега.

— Да — отвърна тя, без да се усмихне. Притиснаха се един към друг. Бяха решили да се оженят по време на коледните празници — съвсем скромен граждански брак в градския съвет с двама приятели за свидетели. Но Майкъл настояваше да каже на баща си. Беше й обяснил, че баща му няма да се противопостави по никакъв начин, при условие че не го направят тайно. Кей се съмняваше. Каза, че не би могла да съобщи на родителите си, докато не се оженят. — Сигурна съм, че ще си помислят, че съм бременна — рече тя. Майкъл се ухили.

— И моите родители също — каза той.

Онова, което и двамата не споменаха, бе фактът, че Майкъл трябваше да скъса тесните връзки със своето семейство. И двамата разбираха, че той вече го е сторил до известна степен, но въпреки това и двамата се чувстваха виновни. Имаха намерение да завършат колежа, като щяха да се виждат в събота и неделя и да живеят заедно през летните ваканции. Струваше им се, че така ще са щастливи.

Пиесата беше мюзикъл, наречен „Въртележка“, и сантименталната му история за един крадец-самохвалко ги караше да се усмихват един на друг, развеселено. Когато излязоха от театъра, се беше застудило. Кей се сгуши до него и каза:

— След като се оженим, ти ще ме биеш, а после ще ми сваляш звезди, така ли?

Майкъл се засмя.

— Аз ще съм професор по математика — каза той. После попита: — Искаш ли да хапнем нещо, преди да отидем в хотела?

Кей поклати отрицателно глава. Тя погледна нагоре към него многозначително. Както винаги, той бе развълнуван от жаждата ѝ да се любят. Погледна надолу към нея и ѝ се усмихна, после се целунаха на студената улица.

Майкъл чувствуваше глад, но реши да поръча да му донесат сандвичи в стаята на хотела.

Във фоайето на хотела Майкъл побутна Кей към щанда с вестници и каза:

— Купи вестници, докато аз взема ключа. — Трябваше да изчака една малка опашка, в хотела все още не достигаше персонал, въпреки края на войната. Майкъл взе ключа от стаята и се огледа нетърпеливо за Кей. Тя стоеше до щанда за вестници, втренчила поглед във вестника, който държеше. Той отиде, при нея. Кей повдигна очи към него. Те бяха пълни със сълзи.

— О, Майк — каза тя. — О, Майк. — Той взе вестника от ръцете ѝ. Първото нещо, което видя, бе снимка на баща му проснат на улицата, а главата му в локва кръв. Един мъж седеше на бордюра и плачеше като дете. Това бе брат му Фреди. Майкъл Корлеоне усети как тялото му се вледенява. Не чувствуваше никаква мъка, никакъв страх — само дива ярост. Той се обърна към Кей:

— Качи се в стаята. — Но трябваше да я хване за ръката и да я отведе до асансьора. Изкачиха се заедно в мълчание. Вече в стаята, Майкъл седна на леглото и отвори вестника. Заглавията бяха:

ВИТО КОРЛЕОНЕ ЗАСТРЕЛЯН.

СМЪРТНО РАНЕН ГАНГСТЕРСКИ ШЕФ.

ОПЕРИРАН ПОД УСИЛЕН ПОЛИЦЕЙСКИ НАДЗОР.

ОПАСНОСТ ОТ КЪРВАВА АПАШКА ВОЙНА.

Майкъл усети как краката му отмаляха. Той се обърна към Кей:

— Не е мъртъв, не са успели да го убият копелетата. — Прочете отново статията. Бяха стреляли по баща му в пет следобед. Това означаваше, че докато той се е любил с Кей, докато са вечеряли и са били на театър, баща му е бил близо до смъртта. Повдигна му се от срам. Кей попита:

— Ще отидем ли в болницата? Майкъл поклати отрицателно глава.

— Нека първо се обадя в къщи. Хората, които са направили това, са луди и сега, когато Стария е още жив, ще са като побеснели. Кой, по дяволите, може да каже какво ще направят по-нататък. — И двата телефона в къщата в Лонг Бийч даваха заето и изминаха почти двацет минути, преди Майкъл да успее да се свърже. Той чу гласа на Сони да казва: „Да.“

— Сони, аз съм — каза Майкъл. И усети облекчението в гласа му.

— Господи, момче, ти ни разтревожи. Къде, по дяволите, си? Изпратих хора в онзи твой затънтен град да разберат какво се е случило.

— Как е Стария? — попита Майкъл. — Зле ли е ранен?

— Доста зле — отвърна Сони. — Стреляли са пет пъти в него. Но той е корав. — В гласа на Сони имаше гордост. — Лекарите казват, че ще се оправи. Слушай, момчето ми, зает съм, не мога повече да разговарям. Кажи къде си?

— В Ню Йорк — каза Майкъл. — Том не ти ли каза, че ще дойда?

Гласът на Сони леко се сниши:

— Хванали са Том. Затова се тревожех за теб. Жена му е тук. Тя нищо не знае, нито пък полицията. Не искам и да узнаят. Копелетата, които направиха това, трябва да са луди. Искам веднага да дойдеш тук и да си затваряш устата. Ясно ли е?

— Ясно — отговори Майк. — Знаеш ли кой го е направил?

— Разбира се — каза Сони. — Но в момента, в който се включи Лука Брази, те ще са мъртви. Все още всичко е в наши ръце.

— Ще бъда там след час — каза Майк. — С такси. — Той затвори. Вестниците бяха излезли преди три часа. Сигурно са го съобщили по радиото. Беше почти невъзможно Лука да не е чул новината. Майкъл разсъждаваше загрижено по въпроса. Къде беше

Лука Брази? В този миг и Хейгън си задаваше същия въпрос. Същият въпрос тревожеше и Сони Корлеоне в къщата в Лонг Бийч.

В пет без двајсет същия този следобед дон Корлеоне бе привършил с преглеждането на документите, които финансовият директор на неговата компания за зехтин му бе приготвил. Той облече самото си и почука с пръст по главата на сина си Фреди, който бе забил нос в следобедния вестник.

— Кажи на Гато да докара колата от паркинга — каза той. — След няколко минути ще съм готов за в къщи.

Фреди изсумтя:

— Ще трябва аз да я докарам. Поли се обади сутринта да каже, че бил болен. Пак е настинал.

За миг дон Корлеоне остана замислен:

— Това е третият път за този месец. Мисля, че ще е по-добре, ако намериш по-здрав човек за тази работа. Предай на Том.

Фред запротестира:

— Но Поли е добро момче. Когато казва, че е болен, значи наистина е болен. Нямам нищо против да докарам колата.

От прозореца дон Корлеоне наблюдаваше сина си, докато той пресичаше Девето авеню по посока към паркинга. После се позабави да позвъни в кантората на Хейгън, но никой не отговори. Обади се в къщата в Лонг Бийч, но пак никой не отговори. Ядосан, той погледна през прозореца. Колата му бе паркирана до бордюра пред кантората. Фреди се бе облегал на калника и скръстил ръце, наблюдаваше навалицата от купувачи. Дон Корлеоне облече самото си. Финансовият директор му помогна да облече палтото си. Той му благодари под носа си, излезе от стаята и тръгна надолу по стълбите.

Светлината от ранната зимна вечер гаснеше. Фреди се бе облегал нехайно на калника на огромния буик. Когато видя баща си да излиза от зданието, той заобиколи колата и седна на волана. Дон Корлеоне се канеше да се качи от другата страна, но се поколеба и се върна към дългия щанд за плодове близо до ъгъла. Напоследък това му бе станало навик. Той много обичаше големите, редки за сезона плодове — жълти праскови и портокали, които грееха в зелените си щайги. Собственикът скочи да го обслужи. Дон Корлеоне не пипаше

плодовете. Само посочваше. Продавачът оспори избора му само веднъж, за да му покаже, че един от избраните от него плодове е развален отдолу. Дон Корлеоне взе кесията в лявата си ръка и подаде на човека петдоларова банкнота. Взе рестото и когато се обърна да отиде към чакащата го кола, иззад ъгъла се показаха двама мъже. Дон Корлеоне мигновено разбра какво ще се случи.

Двамата мъже бяха с черни палта и черни шапки, нахлупени над очите, за да не могат да бъдат разпознати от свидетели. Те не очакваха бързата реакция на дон Корлеоне, който хвърли кесията с плодове на земята и хукна към паркираната кола с изумителна за човек с неговите размери бързина. Едновременно с това изкрещя: „Фредо, Фредо.“ Едва тогава двамата мъже измъкнаха пистолетите си и стреляха.

Първият куршум улучи дон Корлеоне в гърба. Той почувствува зашеметяващото въздействие на неговия удар, но застави тялото си да се придвижи към колата. Следващите два куршума го улучиха в задника и го проснаха на средата на улицата. Междувременно двамата мъже, внимавайки да не се подхлъзнат по търкалящите се плодове, тръгнаха след него, за да го довършат. В този миг, може би не повече от пет секунди след като дон Корлеоне бе извикал на сина си, Фредерико Корлеоне се показа от колата, измъквайки се тромаво от нея. Двамата въоръжени мъже стреляха набързо още два пъти в лежащия на улицата дон Корлеоне. Единият куршум го улучи в месестата част на ръката, а вторият го удари в прасеца на десния крак. Въпреки че тези две рани бяха най-безопасните, те кървяха най-обилно, образувайки малки локви кръв около тялото му. Но дон Корлеоне, беше вече изгубил съзнание.

Фреди чу баща си да вика, назовавайки го с името от детските му години, а после и първите два оглушителни изстрела. Още преди да излезе от колата, той беше вече изпаднал в шок — дори не бе извадил пистолета си. Двамата убийци лесно можеха да го застрелят. Но те също изпаднаха в паника. Сигурно са знаели, че синът е въоръжен, а освен това бе минало и прекалено много време. Те изчезнаха зад ъгъла, оставяйки Фреди сам на улицата с кървящото тяло на баща му. Много от хората, изпълнили авенюто, се бяха хвърлили към входовете или на земята, други се бяха сгушили на малки групички.

Фреди все още не бе извадил оръжието си. Изглеждаше зашеметен. Той се бе втренчил в похлупеното тяло на баща си, което

лежеше върху асфалтираната улица и, както на него му се струваше, сред езеро от възчерна кръв. На Фреди започна да му прилошава. Хората отново се втурнаха навън и един човек, който го бе видял, че полита, го поведе към бордюра и го накара да седне. Около тялото на дон Корлеоне се събра тълпа — кръг, който се разпръсна, когато първата полицейска кола наду сирената си, за да си проправи път. Непосредствено зад полицейската кола бе радиоколата на „Дейли Нюз“ и преди още да е спряла, от нея изскочи фотограф, за да направи снимки на кървящия дон Корлеоне. След няколко минути пристигна и линейка. Фотографът се зае с Фреди Корлеоне, който сега не криеше сълзите си, а това бе необикновено смешна гледка заради упоритото му лице с черти на Купидон, масивен нос и дебели устни, изцапани със сополи. Сред тълпата се пръснаха детективи, а полицейските коли продължаваха да пристигат. Един детектив клекна до Фреди, за да го разпита, но Фреди бе прекалено разстроен, за да отговаря. Детективът бръкна във вътрешния джоб на сакото му и извади портфейла. Погледна личната му карта и подсвирна на колегата си. Само за няколко секунди Фреди бе отделен от тълпата от група цивилни полицаи. Първият детектив намери пистолета на Фреди в презрамякния му кобур и го взе. После вдигнаха Фреди от земята и го мушнаха в една кола без отличителни знаци. Когато колата тръгна, тя бе последвана от радиоколата на „Дейли Нюз“. Фотографът още правеше снимки на всички и на всичко.

Само половин час след като бяха стреляли по баща му, на Сони Корлеоне се обадиха непосредствено един след друг петима души. Първият бе детективът Джон Филипс, на когото семейството плащаше и който бе в първата кола с цивилни полицаи на мястото на покушението. Първото нещо, което той попита Сони по телефона, бе: „Познаваш ли гласа ми?“

— Да — каза Сони. Той току-що бе станал от следобеден сън, извикан на телефона от жена си.

Филипс докладва бързо, без предисловия:

— Някой стреля срещу баща ти пред кантората му. Преди петнайсет минути. Жив е, но е тежко ранен. Закараха го във „Френч Хоспитъл“. Отведоха брат ти Фреди в полицейския район Челси.

Добре е да повикате лекар веднага щом го освободят оттам. Сега отивам в болницата да помогна при разпита на баща ти, ако е в състояние да говори. Ще те държа в течение.

Жената на Сони, Сандра, която стоеше от другата страна на масата, забеляза, че лицето на мъжа ѝ почервения от нахлулата в него кръв. Очите му се изцъклиха.

— Какво има? — прошепна тя. Той ѝ махна нетърпеливо да мълчи и се извърна така, че застана с гръб към нея и продължи:

— Сигурен ли си, че е жив?

— Да, сигурен съм — каза детективът. — Имаше много кръв, но мисля и се надявам, че не е толкова зле, колкото изглеждаше.

— Благодаря — каза Сони. — Ела в къщи утре сутринта точно в осем. Очаква те един бон.

Сони внимателно остави телефонната слушалка. Наложил си да седне неподвижно. Знаеше, че най-големият му недостатък е гневът, а това бе един от случаите, в които той можеше да се окаже фатален. Първо трябваше да се свърже с Том Хейгън. Но преди да бе успял да посегне към телефона, той извънн. Обаждаше се събирачът на облози от конните състезания, който имаше разрешително от семейството да действа в района на кантората на дон Корлеоне. Събирачът на облози звънеше, за да му каже, че са стреляли и убили дон Корлеоне на улицата. След няколко въпроса, с които се увери, че информаторът на събирача на облози не е бил близо до тялото, Сони отхвърлил информацията като невярна. Сведенията на Филипс сигурно бяха поточни. Телефонът почти веднага извънн трети път. Беше репортер от „Дейли Нюз“. Веднага щом той се представи, Сони Корлеоне затвори телефона.

Сони се обади в дома на Хейгън и попита жена му:

— Прибра ли се Том? Тя каза:

— Не, не е — и че нямало да се прибере до дваисет минути, но го очаква да се върне за вечеря.

— Кажи му да ми се обади — нареди Сони.

Опита се да премисли нещата. Опита се да си представи как би постъпил баща му в подобна ситуация. Веднага бе разбрал, че това е удар на Солоцо, но той никога не би посмял да елиминира толкова високопоставен водач като дон Корлеоне, ако не е подкрепян от други могъщи хора. Телефонът, който звънеше за четвърти път, прекъсна

мислите му. Гласът от другата страна беше много мек, много нежен. „Сантино Корлеоне?“ — попита той.

— Да — каза Сони.

— Том Хейгън е при нас — каза гласът. — След около три часа ще бъде освободен заедно с нашето предложение. Не прави нищо прибързано, докато не чуеш онова, което той има да ти каже. Ще причиниш само много неприятности. Стореното — сторено. Сега всички трябва да са разумни. Не давай воля на този прочут твой гняв. — В гласа имаше подигравателни нотки. Сони не беше сигурен, но му приличаше на гласа на Солоцо. Отговори с преднамерено приглушен и потиснат глас:

— Ще чакам. — Чу как слушалката на другия край тракна. Погледна тежкия си златен часовник, отчете точното време на обаждането и го надраска на покривката.

Намръщен, седна до кухненската маса. Жена му го попита:

— Сони, какво има?

Сони спокойно ѝ отговори:

— Стреляли са по Стария. — Като видя уплахата, изписана на лицето ѝ, той грубо каза: — Не се тревожи, не е убит. И нищо повече няма да се случи. — Не ѝ каза за Хейгън. После телефонът иззвъня за пети път.

Беше Клеменза. Хрипливият глас на дебелия мъж се чуваше като задъхано сумтене.

— Чу ли за баща ти? — попита той.

— Да — отвърна Сони. — Но не е мъртъв. — Последва дълга пауза, след това се чу развълнуваният глас на Клеменза:

— Слава богу, слава богу. — Но после той разтревожено попита: — Сигурен ли си? На мен ми казаха, че е умрял на улицата.

— Жив е — каза Сони. Той напрегнато се вслушваше във всяка нотка в гласа на Клеменза. Вълнението изглеждаше искрено, но това бе част от професията на дебелия мъж — да бъде добър актьор.

— Сони, сега всичко ще легне на твоя гръб — каза Клеменза. — Какво искаш да направя аз?

— Ела в дома на баща ми — отговори Сони. — Доведи и Поли Гато.

— Това ли е всичко? — попита Клеменза. — Не искаш ли да изпратя няколко души в болницата и у вас.

— Не, искам само теб и Поли Гато — каза Сони. Последва дълга пауза. Клеменза схващаше значението на казаното. За да прозвучи поестествено, Сони го попита: — Къде, по дяволите, е бил Поли Гато? Какво е правил, дявол да го вземе?

От другата страна не се чу вече хриптене. Гласът на Клеменза беше предпазлив:

— Поли бил болен, изстинал и си останал в къщи. Боледува вече цяла зима.

Изведнъж Сони изостри вниманието си.

— Колко пъти е бил болен през последните два месеца?

— Може би три-четири пъти — отговори Клеменза. — Аз все питах Фреди дали не иска друг човек, но той отказваше. Нямаше никаква причина. Знаеш, че през последните десет години всичко вървеше гладко.

— Да — каза Сони. — Ще се видим в къщата на баща ми. На всяка цена доведи Поли. Мини да го вземеш, когато идваш насам. Не ме интересува колко е болен. Разбра ли?

Жена му тихо плачеше. Сони се втренчи за миг в нея, после каза с дрезгав глас:

— Ако се обади някой от нашите хора, обясни им да ме търсят в къщата на баща ми на специалния телефон. Ако се обади някой друг — не знаеш нищо. Ако се обади жената на Том, кажи й, че Том няма да се върне за известно време, защото е служебно зает. — Сони се замисли малко. — Двама от нашите хора ще дойдат тук. — Видя изплашения й поглед и нетърпеливо добави: — Не бива да се плашиш, искам само да стоят тук. Прави каквото ти кажат. Ако искаш да говориш с мен, обади ми се на специалния телефон на татко, но само ако е наистина важно. И не се притеснявай. — Той излезе от къщата.

Беше паднал мрак и декемврийският вятър фучеше из малката улица. Сони не се страхуваше да излезе навън в нощта. И осемте къщи бяха собственост на дон Корлеоне. Първите две от двете страни в началото на уличката бяха наети от Домашните им прислужници с техните, семейства и от самотници — неженени мъже, които живееха в приземните апартаменти. От другите шест, които образуваха останалата част на полукръга, една се заемаше от Том Хейгън и семейството му, друга — от Сони, а най-малката и най-незабележителната — от самия дон Корлеоне. Останалите три бяха

дадени безплатно на самотни приятели на дон Корлеоне с уговорката, че ще ги освободят веднага щом той ги помоли. Безобидната на вид уличка бе непревземаема крепост.

И осемте къщи бяха снабдени с прожектори, които къпеха в светлина пространството около тях и правеха невъзможно незабелязаното проникване вътре. Сони пресече улицата и влезе в къщата на баща си, като използва собствения си ключ. Той извика:

— Мамо, къде си? — и майка му излезе от кухнята. След нея дойде миризмата на пържени чушки. Преди да бе успяла да каже нещо, Сони я хвана за ръката и я накара да седне. — Току-що ми се обадиха — каза той. — Само не се тревожи. Татко е в болница, ранен е. Облечи се и се пригответи да отидеш при него. След малко ще повикам кола и шофьор да те закара. Така добре ли е?

Майка му го гледа известно време втренчено, после го попита на италиански:

— Стреляли ли са по него?

Сони кимна. Майка му наведе глава за миг. После се върна в кухнята. Сони я последва. Наблюдаваше я, докато спря газта на котлона, върху който се пържеха чушките, и след това излезе и отиде в спалнята.

Той взе чушки от тигана и хляб от панерчето, на масата и си направи сандвич, от който по пръстите му закапа горещ зехтин. Отиде в огромната ъглова стая, която бе кабинет на баща му, и извади специалния телефон от един заключен шкаф. Телефонът бе нарочно поставен и записан на фалшиво име и адрес.

Първия човек, на когото Сони се обади, бе Лука Брази. Никой не отговори. Тогава се обади на техния доверен човек в Бруклин, чиято преданост към дон Корлеоне не подлежеше на съмнение. Този човек се казваше Тесио и го използваша само при извънредни случаи. Сони му каза какво се е случило и какво иска. Тесио трябваше да събере петдесет абсолютно сигурни хора. Трябваше да изпрати охрана в болницата и хора в къщата в Лонг Бийч, които да работят там. Тесио попита:

— И Клеменза ли са хванали? Сони отвърна:

— Не, не са, но не искам да използвам хората му точно сега.

Тесио веднага разбра, последва пауза, после каза:

— Извини ме, Сони, казвам ти това, което би ти казал и баща ти. Не прибързвай. Не вярвам, че Клеменза може да ни е предал.

— Благодаря — отговори Сони. — И аз не мисля, че е така, но трябва да съм предпазлив, нали?

— Да — отвърна Тесио.

— Още нещо — каза Сони. — Малкият ми брат учи в колежа в Хановър, щата Ню Хампшър. Намери верни хора в Бостън, които да отидат да го вземат и да го доведат тук, в къщата, докато това се размине. Ще му се обадя, така че той ще те очаква. С това пак само се застраховам, за всеки случай.

— Добре — каза Тесио, — ще дойда в къщата на баща ти веднага щом задвижа нещата. Съгласен ли си? Познаваш момчетата ми, нали?

— Да — отвърна Сони. Той затвори телефона. Отиде до един малък сейф в стената и го отключи. Оттам извади азбучник, подвързан със синя кожа. Отвори го на буквата „Г“ и запрелиства, докато намери записката, която търсеше. В нея се казваше: „Рей Фаръл 5000 долара, Бъдни вечер.“ После следваше телефонен номер. Сони набра номера и попита:

— Фаръл? — Човекът от другата страна отговори: „Да“. Сони каза: — Обажда се Сантино Корлеоне. Искам да ми направите услуга, и то веднага. Искам да проверите два телефонни номера и да ми дадете имената на тези, които са ги търсили през последните, три месеца, и тези, които те са търсили. — Той даде домашните телефони на Поли Гато и Клеменза. После добави: — Много е важно. Изпратете ми ги преди полунощ и ще прекарате една още по-весела Коледа.

Преди да се отпусне на стола да премисли нещата, той още веднъж звънна на Лука Брази. Отново никой не отговори. Това го разтревожи, но той изхвърли тревогата от ума си. Лука щеше да дойде в къщата веднага щом чуеше новината. Сони се облегна на въртящия се стол. След един час къщата щеше да гъмжи от хора на семейството и на всички трябваше да каже какво да правят. Сега, когато най-последно имаше време да помисли, разбра колко сериозно е положението. Това бе първото предизвикателство към семейство Корлеоне и неговата мощ от десет години насам. Нямахше съмнение, че зад това стои Солоцо, но той никога не би посмял да предприеме такъв удар, ако нямахше подкрепата на поне една от петте големи нийоркски фамилии. И тази подкрепа сигурно идваше от семейство Таталия. Което означаваше или

тотална война, или незабавно приемане на условията на Солоцо. Сони мрачно се усмихна. Хитрият Турчин го бе замислил добре, но нямаше късмет. Стария беше жив и тогава това означаваше война. С Лука Брази и възможностите на семейство Корлеоне можеше да има само един-единствен изход. Но пак тази натрапчива тревога. Къде беше Лука Брази?

ТРЕТА ГЛАВА

Заедно с шофьора в колата, където беше Хейгън, имаше четирима души. Сложиха го на задната седалка между двамата мъже, които бяха застанали зад него на улицата. Солоцо седна отпред. Мъжът от дясната страна на Хейгън се пресегна и смъкна шапката му над очите, така че да не може да вижда.

— Не смей да мърдаш дори малкия си пръст — каза той.

Пътуването бе кратко, не повече от двацет минути, но когато слязоха от колата, Хейгън не можа да разбере къде са, защото се беше стъмнило. Заведоха го в приземен апартамент и го накараха да седне на кухненски стол с права облегалка. Солоцо седна срещу него до кухненската маса. Тъмното му лице беше придобило странный израз на хищна птица.

— Не искам да се страхуваш — каза той. — Зная, че не си човек от ударните сили на семейството. Искам да помогнеш на Корлеоне и на мен.

Ръцете на Хейгън трепереха, докато си слагаше цигара в устата. Един от мъжете донесе на масата бутилка уиски и му даде да глътне малко от една порцеланова чаша. Хейгън изпи парещата течност с благодарност. Тя успокои ръцете му и пропъди слабостта от краката му.

— Шефът ти е мъртъв — каза Солоцо. Той млъкна, учуден от сълзите, които се появиха в очите на Хейгън. После продължи: — Пипнахме го на улицата пред кантората му. Веднага щом ми съобщиха това, минах да те взема. Ти трябва да ме помириш със Сони.

Хейгън — не отговори. Той бе учуден от мъката и чувството си на самота, примесени със страх от смъртта. Солоцо заговори отново:

— Сони бе готов да се споразумеem, нали! Ти също знаеш, че това е най-умното, което трябва да се направи. Наркотиците са бъдещето. В тях има толкова много пари, че всеки може да забогатее само за няколко години. Дон, Корлеоне беше от старата гвардия и неговото време беше минало, но той не го знаеше. Сега обаче е мъртъв

и нищо не може да го върне. Готов съм да сключим нова сделка и ти трябва да убедиш Сони да я приеме. Хейгън отговори:

— Нямах никакъв шанс. Сони ще те преследва с всички сили и средства.

Солоцо нервно каза:

— Това ще бъде първата му реакция. Ти трябва да го вразумиш. Семейство Таталия стои зад мен с всичките си хора. Другите нюйоркски фамилии ще се съгласят с всичко, което ще спре тоталната война между нас. Нашата война ще навреди на тях и на техния бизнес. Ако Сони приеме сделката, останалите фамилии в страната, дори и най-старите приятели на дон Корлеоне, ще решат, че това не им влиза в работата.

Хейгън бе втренчил поглед надолу в ръцете си, без да отговаря. Солоцо продължи да го убеждава:

— Дон Корлеоне беше започнал да допуска грешки. Преди никога не бих могъл да се добера до него. Другите фамилии не му се доверяват, защото те направи свой *consiglieri*, а ти не си дори италианец, още по-малко сицилианец. Ако се стигне до война, семейство Корлеоне ще бъде смазано и всички ще загубят, включително и аз. Имам нужда от политическите връзки на семейството дори повече, отколкото имам нужда от парите. Така че поговори със Сони, поговори и с неговите доверени хора. Така ще помогнеш да се избегнат много кръвопролития.

Хейгън подаде порцелановата си чаша за още уиски.

— Ще се опитам — каза той. — Но Сони е твърдоглав. А дори и Сони няма да може да разубеди Лука. Трябва да се страхуваш от Лука. Аз също трябва да се страхувам от него, ако сключа сделка с теб.

Солоцо спокойно каза:

— Ще се погрижа за Лука. А ти се погрижи за Сони и за другите две момчета. Слушай, можеш да им кажеш, че Фреди щеше да си изпати днес заедно с баща си, но моите хора имаха изрична заповед да не го убиват. Не исках да предизвиквам излишна ненавист. Можеш да им кажеш, че Фреди е жив благодарение на мен.

Най-после умът на Хейгън заработи. За първи път повярва, че Солоцо няма намерение да го убива или задържа като заложник. Неочакваното облекчение от страха, което заля тялото му, го накара да се изчерви от срам. Солоцо го наблюдаваше със спокойна разбираща

усмивка. Хейгън започна да премисля нещата. Ако не се съгласеше да подкрепи Солоцо, можеха да го убият. И тогава той разбра, че Солоцо очаква от него само да изложи условията, но да ги изложи правилно, така както бе задължен да го направи един разумен *consigliori*. Сега, размишлявайки върху това, той разбра също, че Солоцо е прав. На всяка цена трябваше да се избегне една безогледна война между семейство Таталия и семейство Корлеоне. Корлеонове трябваше да погребат своя покойник и да забравят. След което да сключат сделката. А после, когато му дойдеше времето, можеха да тръгнат срещу Солоцо.

Но когато погледна нагоре, разбра, че Солоцо знаеше точно какво си мисли. Турчина се усмихваше. И тогава изведнъж той си зададе въпроса: Какво се бе случило е Лука Брази, че Солоцо е толкова спокоен? Дали Лука не беше се споразумял с тях? Спомни си, че същата вечер, когато дон Корлеоне бе отказал на Солоцо, Лука бе повикан в кабинета за среща насаме с дон Корлеоне. Но сега не му беше времето да се тревожи за такива подробности. Той трябваше да се върне на сигурно място в крепостта на семейство Корлеоне в Лонг Бийч.

— Ще се постарая — каза той на Солоцо. — Мисля, че си прав и дори самият дон Корлеоне би искал да постъпим така.

Солоцо кимна сериозно.

— Добре — каза той. — Не обичам кръвопролития, аз съм бизнесмен, а кръвта струва прекалено скъпо.

В този миг телефонът иззвъня и един от мъжете, седнали зад Хейгън, отиде да се обади. Той слуша известно време, после рязко каза:

— Добре, ще му предам. — Затвори телефона, отиде до Солоцо и зашепна на ухото на Турчина. Хейгън видя как лицето на Солоцо пребледня, а очите му ядосано заблестяха. Самият той изтръпна от страх. Солоцо го гледаше замислено и изведнъж Хейгън разбра, че сега вече нямаше да го освободят. Случило се бе нещо, което можеше да му коства живота. Солоцо каза:

— Стария е още жив. Пет куршума в сицилианската му кожа и още е жив. — Вдигна безпомощно рамене. — Лошо — каза той на Хейгън. — Лошо за мен. Лошо и за теб.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Когато Майкъл Корлеоне пристигна в къщата на баща си в Лонг Бийч, завари тесния вход на уличката преграден с кордон. Самата уличка бе осветена от прожекторите и на осемте къщи, а покрай извития циментов тротоар се очертаваха най-малко десет паркирани коли.

Двама мъже, които той не познаваше, се бяха облегли на кордона. Единият от тях го попита с бруклински акцент:

— Ти кой си?

Той им каза. Един друг човек излезе от най-близката къща и се взря в лицето му.

— Това е момчето на дон Корлеоне — каза той. — Ще го заведе вътре. — Майк последва този човек до къщата на баща си, където двама мъже, които стояха на вратата, пропуснаха него и придружаващия го да минат.

Къщата сякаш беше пълна с хора, които той не познаваше, но само докато влезе във всекидневната. Там Майкъл видя жената на Том Хейгън — Тереза, която седеше сковано на дивана и пушеше. Пред нея на масичката за кафе имаше чаша уиски. На другия край на дивана седеше огромният Клеменза. Лицето на дебелия доверен човек бе безизразно, но той се потеше, а пурата в ръката му проблясваше, потъмняла от слюнката му.

Клеменза стана, сграбчи ръката на Майкъл в желанието си да го успокои и измърмори:

— Майка ти е в болницата при баща ти. Той ще се оправи. — Поли Гато стана и се ръкува. Майкъл го погледна с любопитство. Знаеше, че Поли е телохранителят на баща му, но не знаеше, че този ден си е бил в къщи болен. Почувствува обаче напрежение в слабото мургаво лице. Знаеше, че Гато се слави като прогресиращ в службата, много бърз човек, който знае как да се справя с деликатни случаи без усложнения. Но днес той не бе успял да изпълни задълженията си. Майкъл забеляза още неколцина души в ъглите на стаята, но не ги познаваше. Те не бяха от хората на Клеменза. Съпостави тези факти и

разбра. Клеменза и Гато бяха заподозрени. Като мислеше, че Поли е бил на местопроизшествието, той попита младия мъж с лице на пор:

— Как е Фреди? Добре ли е?

— Лекарят му сложи инжекция — каза Клеменза. — Сега спи.

Майкъл отиде при жената на Хейгън и се наведе да я целуне по бузата. Те винаги си бяха допадали. Той ѝ пошепна:

— Не се безпокой, всичко ще бъде наред с Том. Говори ли вече със Сони?

Тереза се притисна до него за миг и поклати отрицателно глава. Тя бе нежна, много симпатична жена, приличаше повече на американка, отколкото на италианка, и беше силно изплашена. Той я хвана за ръката и я вдигна от дивана. После я повведе към ъгловия кабинет на баща си.

Сони се бе изтегнал на стола зад бюрото и държеше в едната си ръка жълт бележник, а в другата — молив. Единственият човек в стаята при него беше довереникът му Тесио, когото Майкъл позна и веднага разбра, че хората в къщата и тези, които съставляваха новата дворцова стража, трябваше да са от неговите. Той също държеше бележник и молив в ръцете си.

Когато ги видя, Сони излезе иззад бюрото си и прегърна жената на Хейгън.

— Не се тревожи, Тереза — каза той. — Том е добре. Те искат само да му съобщят предложенията си и казват, че ще го освободят. Той не е замесен в операциите, той е само наш адвокат. Никой няма повод да му стори зло.

Той пусна Тереза и после, за негово най-голямо учудване, Майкъл също получи прегръдка и целувка по бузата. Той отблъсна Сони и ухилено рече:

— Трябва ли, след като свикнах да ме биеш, сега да се примирявам и с това? — Двамата често се биеха като деца.

Сони сви рамене:

— Слушай, момчето ми, разтревожих се, когато не можах да се свържа с теб в онзи затънтен град. Да не мислиш, че ми пукаше дали ще те пречукат, или не? Просто не ми харесваше мисълта, че ще трябва да съобщя новината на Старата. Защото аз трябваше да ѝ кажа за татко.

— Как го понесе? — попита Майкъл.

— Добре — каза Сони. — Това й се е случвало и преди. На мен също. Ти беше твърде малък, за да помниш, а и оттогава, докато ти растеше, нещата потръгнаха доста гладко. — Той помълча, после каза: — Тя е в болницата със Стария. Той ще се оправя.

— А ще може ли и ние да отидем там? — попита Майкъл. Сони поклати отрицателно глава и сухо каза:

— Не мога да напусна тази къща, преди всичко да е свършило. — Телефонът иззвъня. Сони вдигна слушалката и внимателно се вслуша. Докато той слушаше, Майкъл бавно отиде към бюрото и погледна жълтия бележник, в който Сони пишеше. Видя списък от седем имена. Първите три бяха на Солоцо, Филип Таталия и Джон Таталия. Изведнъж той съвсем ясно разбра, че е прекъснал Сони и Тесио в момента, когато са изготвяли списък на хората, които трябваше да бъдат убити.

— Бихте ли почакали навън? Имаме една работа с Тесио, която трябва да привършим.

Жената на Хейгън попита:

— За Том ли беше това обаждане? — Тя зададе въпроса почти грубо, но плачеше от страх. Сони я прегърна и я поведе към вратата.

— Кълна ти се, че нищо няма да му се случи — каза й той. — Почакай във всекидневната. Ще дойда да ти кажа веднага щом науча нещо. — Той затвори вратата зад нея. Майкъл беше седнал в един от големите кожени фотьойли. Сони му хвърли бърз и остър поглед, а после отиде и седна зад бюрото.

— Ако се навърташ около мен, Майк — каза той, — ще чуеш неща, които не би искал да чуеш.

Майкъл запали цигара.

— Бих могъл да помогна с нещо — каза той.

— Не, не може — каза Сони. — Стария ще побеснее, ако позволя да се забъркаш в това.

Майкъл скочи и изкрещя:

— Ах ти, мръсно копеле, та той ми е баща. Нима не трябва да му помогна? Аз мога да помогна. Не е необходимо да тръгна да убивам, но мога да помогна. И престани да се отнасяш към мен като с по-малък брат. Аз бях на война. И там ме раниха, ако си спомняш? Убил съм също и няколко японци. Какво, по дяволите, си мислиш, че ще направя, когато убиеш някого? Че ще припадна?

Сони му се ухили:

— Изглежда, много скоро ще трябва да си покажа юмруците. Е, добре, навъртай се тук, можеш да се заемеш с телефона. — Той се обърна към Тесио. — От разговора, който току-що водих, получих сведения, от които се нуждаехме. — Сега той се обърна към Майкъл: — Сигурно беше, че някой е предал Стария. Можеше да бъде Клеменза, можеше да бъде и Поли Гато, който, съвсем като за случая, днес беше болен. Сега вече зная отговора. Хайде, Майкъл, да видим колко си умен, нали си студент. Кой се е продал на Солоцо?

Майкъл отново седна и се отпусна в кожения фотьойл. Премисли всичко много внимателно. Клеменза беше доверено лице в йерархията на семейство Корлеоне. Дон Корлеоне го бе направил милионер, а освен това бяха и приятели повече от двайсет години. Той беше на един от постове с най-голяма власт в организацията. Какво можеше да спечели Клеменза, предавайки своя дон? Повече пари? Той беше достатъчно богат, но пък хората винаги ламтяха за още. Повече власт? Или да си отмъсти за някоя въображаема обида или пренебрежение? Заради това, че Хейгън бе поставен на поста *consigliori*? Или може би като бизнесмен бе преценил, че Солоцо ще спечели? Не, не бе възможно Клеменза да е предател. Но после Майкъл си помисли с тъга, че това му се струваше невъзможно само защото той не искаше Клеменза да умре. Дебелият мъж винаги му носеше подаръци, когато беше дете, а понякога го извеждаше на разходка, когато дон Корлеоне беше много зает. Не можеше да повярва, че Клеменза е предател.

От своя страна, Солоцо би желал да спечели Клеменза повече от всеки друг в семейство Корлеоне.

Майкъл се замисли за Поли Гато. Поли все още не беше станал богат. За него имаха добро мнение, издигането му в организацията бе сигурно, но трябваше да изчака реда си като всички останали. Възможно бе той също страстно да мечтае за власт, което беше типично за младите. Сигурно беше Поли. Тогава Майкъл си спомни, че в шести клас той и Поли бяха в една и съща паралелка в училище. Не му се искаше да бъде и Поли.

Майкъл поклати отрицателно глава.

— Нито единият, нито другият — каза той. Но отговори така само защото Сони бе казал, че знае кой е. Ако трябваше да избира, щеше да признае за виновен Поли.

Сони му се усмихваше.

— Не се тревожи — каза той. — С Клеменза всичко е наред. Поли е.

Майкъл забеляза, че на Тесио му олекна. Естествено бе като доверено лице симпатиите му да са на страната на Клеменза. Освен това настоящето положение нямаше да бъде толкова сериозно, ако предателството не бе извършено от високо място. Тесио предпазливо каза:

— Тогава мога ли да оттегля хората си утре? Сони отговори:

— Вдругиден. Дотогава не искам никой да знае за това. Слушай, Тесио, искам да обсъдим някои семейни въпроси насаме с брат ми. Би ли ни почакал във всекидневната? Списъка може да довършим и после. Ти и Клеменза ще пореботите заедно върху него.

— Разбира се — каза Тесио и излезе.

— Откъде си сигурен, че е Поли? — попита Майкъл. Сони отговори:

— Имам хора в телефонната компания, които проследиха всички телефонни разговори на Поли. А също и на Клеменза. И в трите дни през този месец, когато Поли беше болен, някой му се е обаждал от улична кабина, намираща се срещу кантората на Стария. Днес също. Проверявали са дали Поли ще е на работа, или е изпратен някой друг да го замести. Или поради някаква друга причина, това няма значение. — Сони сви рамене. — Слава богу, че се оказа Поли, защото Клеменза ще ни е страшно необходим.

Майкъл нерешително попита:

— Това тотална война ли ще бъде?

Очите на Сони излъчваха решителност.

— Точно така, ще започна да действам веднага щом се върне Том. И докато Стария не ми нареди друго.

Майкъл попита:

— Тогава защо не почакаш, докато Стария може да ти каже как да постъпиш?

Сони го погледна с любопитство:

— Как, по дяволите, спечели онези медали за храброст? Ние сме на мушката, човече, и трябва да се бием. Страхувам се само, че няма да освободят Том.

Това учуди Майкъл:

— Защо?

Гласът на Сони беше отново спокоен:

— Хванаха Том, защото смятаха, че са пречукали Стария, че ще могат да се споразумеят с мен и че Том ще е посредникът в предварителните етапи — човекът, който ще предаде предложението. Сега, когато Стария е жив, те знаят, че аз не мога да сключа сделката, така че Том не им върши работа. Може да го освободят, а може и да го пречукат, в зависимост от настроението на Солоцо. Ако го пречукат, то ще е само за да ни покажат, че наистина става дума за бизнес и искат да ни сплашат.

Майкъл спокойно попита:

— Какво е накарало Солоцо да мисли, че може да сключи сделка е теб?

Сони се изчерви и не отговори веднага. После каза:

— Преди няколко месеца имяхме среща, на която Солоцо дойде при нас с предложение за сделка с наркотици. Стария му отказа. Но по време на срещата аз се изпуснах и показах, че желая тази сделка. Това никога не бива да се допуска. Ако има нещо, което Стария да е набивал в главата ми, то е никога да не се постъпва така, никога да не се позволява на външни хора да разберат, че в семейството има различни мнения по даден въпрос. Ето защо Солоцо е сметнал, че като се освободи от Стария, аз ще сключа с него сделката за наркотиците. С ликвидирането на Стария могъществото на семейството се намалява най-малко наполовина. В такъв случай, според него, аз ще се боря на живот и смърт да задържа целия бизнес, който Стария е започнал. Наркотиците са бъдещето и ние ще трябва да се включим. Това, че Солоцо посегна на Стария, е чист бизнес и няма нищо лично. Ако става дума само за бизнес, бих се сдружил с него. Разбира се, той никога няма да ме допусне прекалено близо и за всеки случай ще се осигури никога да не ми падне на мушката. Но той знае също, че приема ли веднъж сделката, останалите семейства няма никога да ми позволят да започна след няколко години война само за да си отмъстя. Освен това семейство Таталия стои зад него.

— Ако бяха пречукали Стария, как щеше да постъпиш? — попита Майкъл.

Сони отговори съвсем просто:

— Солоцо ще бъде мъртъв. Не ме интересува какво ще ми струва това. Няма да се спра дори ако трябва да се бием срещу всичките пет нюйоркски фамилии. Семейство Таталия ще бъде напълно унищожено. Няма да се спра дори ако всички заедно, загинем.

Майкъл тихо каза:

— Не мисля, че татко би действувал по този начин. Сони яростно махна с ръка:

— Знам, че не съм като него. Но ще ти кажа едно, а и той щеше да ти каже същото. Когато работата опре до истински действия, аз мога да се справя не по-зле от всеки друг, поне за известно време. Солоцо знае това, а също и Клеменза и Тесио. Бойното ми кръщение беше, когато бях на деветнайсет — последния път, когато семейството беше във война, и много помогнах на Стария. Ето защо не се тревожи сега. А в ситуация като сегашната нашето семейство държи в ръцете си всичко. Единственото ми желание е да се свържем с Лука. Майкъл запита с любопитство:

— Наистина ли Лука е толкова твърд, колкото казват? Наистина ли е толкова способен?

Сони кимна:

— Няма равен на себе си. Ще го изпратя след тримата от семейство Таталия. Със Солоцо ще се справя сам.

Майкъл се размърда неспокойно на стола си. Погледна поголемия си брат. Знаеше, че Сони може да бъде груб понякога, но по природа беше добросърдечен. Хубав човек. Струваше му се неестествено да го слуша да говори така и тръпки го побиха, като гледаше списъка от имена, който беше надраскал — хора, които трябваше да бъдат ликвидирани — сякаш беше някой новокоронован римски император. Доволен беше, че наистина не бе част от всичко това и не беше необходимо да се забърква в отмъщение сега, когато баща му беше жив. Щеше да помага, като се обажда по телефона, като изпълнява поръчки и предава съобщения. Сони и Стария можеха да се грижат за себе си, особено когато зад тях стоеше Лука Брази.

В този момент чува, че във всекидневната изпищя жена. Божичко, помисли си Майкъл, приличаше на гласа на жената на Том. Той се втурна към вратата и я отвори. Всички във всекидневната стояха прави. До дивана със смутено лице, стоеше Том Хейгън, притиснал Тереза. Тя плачеше и хлипаше и Майкъл разбра, че писъкът,

който беше чул, е бил нейният радостен вик. Докато той ги наблюдаваше, Том Хейгън се освободи от прегръдките на жена си и я сложи да седне отново на дивана. Той се усмихна мрачно на Майкъл:

— Щастлив съм да те видя, Майк, наистина съм щастлив. — Той влезе в кабинета, без повече да погледне своята още хлипаща жена. Ненапразно беше живял десет години със семейство Корлеоне, помисли си Майкъл и го обзе странен изблик на гордост. Нещо от Стария се бе предало на Том, също и на Сони, и дори, мислеше си той изненадан, на самия него.

ПЕТА ГЛАВА

Беше почти четири часът сутринта, когато всички още стояха в ъгловия кабинет — Сони, Майкъл, Том Хейгън, Клеменза и Тесио. Убедиха Тереза Хейгън да отиде в дома си, който се намираше в съседство. Поли Гато все още чакаше във всекидневната, без да знае, че хората на Тесио бяха инструктирани да не му позволяват да си отиде и да не го изпускат от очи.

Том Хейгън изложи условията на сделката, която Солоцо предлагаше. Разказа как, след като Солоцо узнал, че дон Корлеоне е още жив, станало съвсем ясно, че се готви пак да се опита да го убие. Хейгън се ухили:

— Ако някога ми се наложи да пледирам пред Върховния съд, сигурен съм, че няма да го сторя по-добре, отколкото тази вечер пред проклетия Турчин. Казах му, че ще убедя семейството да приеме сделката, независимо че дон Корлеоне е жив. Казах му, Сони, че те въртя на малкия си пръст, че като деца сме били другари и, моля те, не ми се сърди, но го накарах да си мисли, че в същност ти не съжаляваш чак толкова много, че си заел мястото на баща си — боже, прости ми.

Той се усмихна смутено на Сони, който направи знак, че разбира и че всичко това няма никакво значение.

Изтегнат във фотьойла с телефона от дясната си страна, Майкъл изучаваше двамата мъже. Когато Хейгън беше влязъл в стаята, Сони се бе втурнал да го прегърне. Не без ревност Майкъл разбра, че за много неща Сони и Том Хейгън бяха по-близки, отколкото той самият някога би могъл да се доближи до собствения си брат.

— Хайде да се залавяме за работа, — каза Сони. — Трябва да изготвим план. Том, погледни този списък, който изготвихме с Тесио. Тесио, дай твоето копие на Клеменза.

— Ако изготвяме план — каза Майкъл, — трябва и Фреди да е тук.

Сони мрачно каза:

— Фреди не може с нищо да ни помогне. Лекарят каза, че е толкова потресен от случилото се, че му е необходимо абсолютно

спокойствие. Просто не разбирам. Фреди винаги е бил издръжливо момче. Предполагам, че му е дошло твърде много, като е видял Стария повален от куршумите, защото винаги е смятал дон Корлеоне за бог. Той не беше като теб и мен, Майк.

Хейгън бързо каза:

— Добре, изключете Фреди. Изключете го от всичко, абсолютно от всичко. А сега, Сони, докато всичко това свърши, мисля, че трябва да стоиш в къщата. Искam да кажа, въобще да не я напускаш. Тук си на сигурно място. Не подценявай Солоцо, защото той е нахакан тип, истинско мъжко момче. Болницата охранява ли се?

Сони кимна:

— Ченгетата са я заключили, а и аз имам мои хора там, които непрекъснато наблюдават татко. Какво мислиш за този списък, Том?

Хейгън намръщено погледна списъка от имена.

— За бога, Сони, ти наистина взимаш това като лична обида. Дон Корлеоне би го счел за чисто делови конфликт. Ключът е Солоцо. Отърви се от него и всичко ще си отиде на мястото. Не е необходимо да преследваш семейство Таталия.

Сони погледна своите двама довереници. Тесио сви рамене:

— Много е сложно — каза той. А Клеменза въобще не отговори.

Сони се обърна към Клеменза:

— Има нещо, което можем да свършим и без обсъждане. Не искам да виждам Поли повече тук. Запиши си това като задача номер едно. — Дебелият довереник кимна.

Хейгън попита:

— Какво става с Лука? Солоцо не изглеждаше разтревожен за него. Но мен това ме разтревожи. Ако Лука ни е продал, тогава наистина сме в беда. Това е първото нещо, което трябва да узнаем. Успя ли някой да се свърже с него?

— Не — каза Сони. — Звънях му цяла нощ. Може да се е вързал някъде с някоя.

— Не — каза Хейгън. — Той никога не остава да нощува у курвите. Винаги се връща в къщи веднага щом свърши. Майк, продължавай да звъниш, докато ти отговорят.

Майкъл покорно вдигна слушалката и набра номера. Чуваше как телефонът на другия край звъни, но никой не отговаря. Накрая затвори.

— Продължавай да звъниш всеки петнайсет минути — каза Хейгън.

Сони нетърпеливо попита:

— Добре, Том, ти си нашият *consiglieri*, ще ни дадеш ли някакъв съвет? Какво, по дяволите, мислиш, че трябва да правим?

Хейгън се почерпи от бутилката уиски на бюрото.

— Ще преговаряме със Солоцо, докато баща ти се съвземе и е в състояние да поеме задълженията си. Може дори, ако се наложи, да сключим и сделка. Когато баща ти стъпи на крака, той ще уреди цялата работа без много шум и всички фамилии ще го последват.

Сони ядосано каза:

— Мислиш, че не мога да се справя с този Солоцо? — Том Хейгън го погледна право в очите:

— Сони, разбира се, че можеш да го надвиеш. Ти разполагаш с Клеменза и Тесио, а те могат да съберат хиляда души, ако се стигне до тотална война. Но накрая цялото Източно крайбрежие ще бъде опустошено и всички останали фамилии ще обвинят за това семейство Корлеоне. Ще си спечелим много врагове. А това е нещо, което баща ти никога не би одобрил.

Като го наблюдаваше, Майкъл си помисли, че Сони добре разбира това. Но тогава Сони попита Хейгън:

— Ами ако Стария умре? Какво ще ни посъветваш тогава, *consiglieri*?

Хейгън спокойно каза:

— Зная, че няма, да го направиш, но ще те посъветвам да сключиш със Солоцо сделка за наркотиците. Без политическите връзки на баща ти и неговото лично влияние семейство Корлеоне губи половината от силите си. Без баща ти другите нюйоркски фамилии може да се отметнат и да подкрепят семейство Таталия и Солоцо само за да са сигурни, че няма да има продължителна и разрушителна война. Ако баща ти умре, сключи сделката. После изчакай и виж как ще се развият нещата.

Лицето на Сони беше побеляло от гняв:

— Лесно ти е на тебе, нали не са убили твоя баща. Хейгън отговори бързо и гордо:

— Бях толкова добър син на баща ти, колкото ти и Майк, а може би и по-добър. Аз ти давам моето професионално мнение. А що се

отнася до мен, бих искал да избия всички тези копелета.

Вълнението в гласа му накара Сони да се засрами и той каза:

— За бога, Том, не исках това да кажа. — Но той наистина имаше предвид това. Кръвта вода не става и нищо не може да се сравнява с нея.

Сони се замисли за миг, докато останалите смутено чакаха в мълчание. После въздъхна и заговори спокойно:

— Добре, ще стоим мирно, докато Стария може да ни каже какво да правим. Том, искам и ти да не напускаш уличката. Не се излагай на никакви рискове. Майк, ти бъди внимателен, макар и да мисля, че дори Солоцо не би намесил във войната членове от фамилиите, които са извън бизнеса. Тогава всички ще са против него. Все пак бъди внимателен. Тесио, ти дръж хората си като резерв, но нека душат из целия град. Клеменза, след като уредиш въпроса с този Поли Гато, премести хората си в къщата и на уличката, за да заместят хората на Тесио. Тесио, ти все пак остави твоите хора в болницата. Том, първото нещо, което трябва да направиш сутринта, е да започнеш преговори със Солоцо и семейство Таталия по телефона или чрез пратеник. Майк, вземи утре няколко души от хората на Клеменза, иди в къщата на Лука и го чакай, докато се появи, или открий къде, по дяволите, се е дянал. Това смахнато копеле може вече да е по петите на Солоцо, ако е чул новината. Не мога да повярвам, че ще тръгне някога против своя дон, независимо какво му е предложил Турчина.

Хейгън неохотно каза:

— Може би е по-добре Майк да не се замесва в тези неща така пряко.

— Правилно — каза Сони. — Забрави това, Майк. Все пак имам нужда от теб да стоиш тук до телефона в къщата, това е по-важно.

Майкъл не отговори нищо. Почувствува се неловко, почти засрамен и забеляза как Клеменза и Тесио бяха придали на лицата си безразличен вид, от което беше сигурен, че прикриват своето презрение. Той взе телефона, набра номера на Лука, Брази и държа така слушалката на ухото си, докато телефонът продължаваше да звъни.

ШЕСТА ГЛАВА

Питър Клеменза спа лошо тази нощ. Сутринта стана рано и сам си приготви закуска от чаша грапа, дебел резен италиански салам и голямо парче италиански хляб, който все още му доставяха всяка сутрин до вратата, както в добрите стари времена. После изпи голяма порцеланова чаша горещо кафе, примесено с няколко капки мастика. А докато се разхождаше из къщата в своята хавлия и червени меки чехли, размишляваше върху работата, която му предстоеше през този ден. Предишната вечер Сони Корлеоне бе дал ясно да се разбере, че той трябва веднага да се занимае с Гато. И това трябваше да стане днес. Клеменза бе разтревожен. Не защото Гато беше негово протеже и се бе оказал предател. Това не се отразяваше върху преценката на дебелия довереник. В края на краищата произходът на Поли беше идеален. Беше от сицилианско семейство, израснал в един и същ квартал с децата на Корлеоне и дори беше ходил на училище с един от синовете. На всички етапи от своето обучение беше получил необходимото възпитание. Бяха го проверили и не бяха открили недостатъци. А после, след като бе приел „бойното си кръщение“, семейство Корлеоне му бе осигурило добра издръжка — процент от конните надбягвания в Ист Сайд и заплата от един профсъюз. Клеменза знаеше, че Поли Гато допълва доходите си със самостоятелни обири, което беше изрично забранено от семейните закони, но дори това бе израз на неговите достойнства. Пренебрегването на такива разпоредби се считаше за израз на смелост, като тази на добър състезателен кон, който се бори с юздата.

Освен това Поли никога не бе им създавал неприятности със своите обири. Те бяха винаги най-щателно обмислени и се провеждаха с минимум шум и неприятности, без никой да пострада, получаваше три хиляди долара от един голям магазин за конфекция в Манхатън и малка сума от една фабрика за порцелан в покрайнините на Бруклин. В края на краищата един млад мъж винаги можеше да намери място на една допълнителна сума за харчене. Всичко това бе в рамките на допустимото.

Онова, което тревожеше Питър Клеменза тази сутрин, бе един чисто кадрови въпрос. Самото ликвидиране на Гато бе съвсем банално. Въпросът бе кого от редовите членове дебелият довереник трябваше да издигне, за да замести Гато в семейството. Това беше важно повишение, което не биваше да се дава с лека ръка. Кандидатът трябваше да бъде твърд и умен. Трябваше да е сигурен човек, който няма да се разприказва в полицията, ако го пипнат, а сицилианският закон омерта — законът на мълчанието, да е всмукан в него до мозъка на костите му. И после, каква издръжка да получава за новите си задължения? Клеменза бе говорил неколkokратно с дон Корлеоне за подобро възнаграждение на всички по-главни „изпълнители“, които бяха на най-предната линия при възникването на неприятности, но дон Корлеоне бе отлагал отговора. Ако Поли Гато беше получавал повече пари, можеше и да устои на ласкателствата на хитрия Турчин — Солоцо.

Най-после Клеменза сведе броя на кандидатите до трима. Първият беше човек, който работеше с цветнокожите застрахователни банкери в Харлем. Той беше едър и як грубиян, надарен с огромна физическа сила, човек с голяма доза личен чар, който се разбираше с хората, но можеше да ги накара и да се страхуват от него, когато беше необходимо. Ала след като обмисля кандидатурата му в продължение на половин час, Клеменза го задраска от списъка. Този човек се разбираше прекалено добре с негрите, което подсказваше за съществуването на някакъв недостатък в характера му. Освен това щеше да бъде много трудно да бъде намерен заместник за мястото, на което беше сега.

Второто име, което Клеменза обмисли и на което почти се бе спрял, беше едно трудолюбиво момче, което служеше честно и добре в организацията. Този човек бе събирач на неплатени сметки от лихвари в Манхатън, получил разрешително за работа от семейството. Бе започнал на дребна служба в бизнеса с конните състезания. Но все още не беше достатъчно подготвен за толкова важно повишение.

Най-накрая той се спря на Роко Лампоне. Лампоне бе изкарал кратко, но забележително чиракуване в семейството. По време на войната беше ранен в Африка и бе демобилизиран през 1943 г. Поради липса на млади хора Клеменза го бе взел, въпреки че Лампоне бе малко осакатен от раняванията си и ходеше с подчертано накуцване.

Клеменза го бе използвал като свързка с чернорборсаджиите в центъра за конфекция и с държавните служители, които контролираха купоните за хранителни продукти. Оттам Лампоне се бе издигнал до посредник при усложненията в цялата тази операция. Онова, което Клеменза харесваше у него, бе способността му да преценява добре. Роко знаеше, че не е изгодно да упорствува за неща, които щяха да му костват голяма глоба или шест месеца затвор, въпреки че и това беше малка цена за големите суми, които печелеха. Имаше усет и знаеше, че това е сфера, където са необходими не големи, а само малки заплахи. Провеждаше цялата си дейност в умерен тон, което беше и най-целесъобразно.

Клеменза изпита облекчението на съвестен администратор, разрешил един заплетен кадрови въпрос. Да, Роко Лампоне беше този, който щеше да му помогне. Защото Клеменза предвиждаше да свърши тази работа с Поли сам не само за да помогне на нов, неопитен човек да приеме „бойното си кръщение“, но и за да уреди личните си сметки с Поли Гато. Поли беше негово протеже и той му бе давал предимство пред други, по-заслужили и по-предани от него хора, помогнал му беше да получи „бойното си кръщение“ и го придвижваше в кариерата му напред по всякакъв начин. Поли беше предал не само семейството, но и своя падроне Питър Клеменза. Това неуважение трябваше да бъде отмъстено.

Всичко останало бе уредено. Поли Гато бе инструктиран да мине да го вземе в три следобед, но със собствената си кола, не с крадена. Клеменза взе телефона и набра номера на Роко Лампоне. Не се представи, а само каза:

— Ела в дома ми, имам задача за теб. — Със задоволство забеляза, че въпреки ранния час, гласът на Лампоне не беше нито учуден, нито замаян от сън и отговори само с едно „Добре“. Биваше си го. После Клеменза добави: — Не бързай, закуси и обядвай, преди да дойдеш. Но не по-късно от два следобед.

От другата страна последва още едно лаконично „Добре“ и Клеменза затвори телефона. Вече беше наредил на своите хора да заместят хората на довереника Тесио на улицата на Корлеонови. Имаше способни подчинени и никога не се месеше в подобни операции от техническо естество.

Реши да измие кадилака си. Обичаше тази кола. Тя така спокойно и безшумно го взеше, а и тапицировката ѝ беше толкова луксозна, че понякога, когато времето беше хубаво, той седеше в нея по цял час, защото там му беше по-приятно, отколкото в къщата. А когато я чистеше, това винаги му помагаше да мисли. Спомняше си, че баща му в Италия правеше същото с магаретата.

Клеменза работеше в затопления гараж — той мразеше студа. Премисляше плановете си. Трябваше да се внимава с Поли. Този човек беше като плъх — веднага усещаше опасността. И сега, разбира се, независимо че беше толкова твърд, сигурно имаше жълто на гащите от страх, защото Стария бе още жив. Вероятно беше станал плашлив като заек. Клеменза обаче беше свикнал да се справя с подобни ситуации, които бяха нещо обикновено в работата му. Преди всичко трябваше да има солидно извинение за присъствието на Роко. Освен това трябваше да има и правдоподобна задача, в която да се включат и тримата.

Разбира се, ако се говореше по същество, това не беше необходимо. Поли Гато можеше да бъде убит и без тези „превземки“. Той беше в ръцете им и не можеше да избяга. Но Клеменза беше убеден, че е много важно да се спазват правилата на играта и никога да не се допуска дори един процент риск. Никога не можеше да се предвиди какво ще се случи, а тези неща в края на краищата бяха въпрос на живот и смърт.

Докато миеше своя светлосин кадилак, Питър Клеменза обмисляше и репетираше репликите и изразите на лицето си. Щеше да бъде рязък с Поли, сякаш недоволен от нещо. Един толкова чувствителен и подозрителен човек като Гато щеше да се заблуди или най-много щеше да се чувства несигурен. Безпричинното приятелско отношение щеше да го направи бдителен. Но, разбира се, не биваше и да се прекалява с тази рязкост. Това трябваше да изглежда по-скоро като раздразнение, дължащо се на разсеяност. А защо Лампоне? Това щеше да бъде много обезпокоително за Поли, още повече че Лампоне трябваше да бъде на задната седалка. На Поли нямаше да му хареса да седи безпомощен зад волана и Лампоне да е зад гърба му. Клеменза яростно търкаше и лъскаше кадилака си. Щеше да бъде сложно. Много сложно. За миг си помисли дали да не вземе още един човек, но реши, че не бива. По този въпрос той остана верен на основните правила. Възможно бе в бъдеще да възникне такава

ситуация, при която за един от партньорите му да бъде изгодно да свидетелствува срещу него. Ако съучастникът му беше само един, тогава щяха да се противопоставят показанията само на двама. Но показанията на втори съучастник можеха да нарушат равновесието. Не, щеше да се придържа към процедурата.

Онова, което безпокоеше Клеменза, бе, че екзекуцията трябваше да бъде „публична“. С други думи тялото трябваше да бъде намерено. Много повече за предпочитане беше то да изчезне. (Обикновено за гробища използваха океана, който беше наблизо, или онези места от мочурищата на Ню Джърси, които бяха собственост на приятели на семейството, или пък други по-сложни методи.) Тази екзекуция обаче трябваше да бъде публична, за да бъдат сплашени предателите още в зародиш, а враговете — предупредени, че семейство Корлеоне не се е побъркало, нито оглупяло. Те щяха да накарат Солоцо да бъде предпазлив, след като толкова бързо бяха открили шпионина му. Семейство Корлеоне щеше да си възвърне част от своя престиж, защото го бяха направили смешно след този опит за убийство на Стария.

Клеменза въздъхна. Кадилакът блестеше като огромно метално синьо яйце, а той не беше по-близо до разрешаването на въпроса от преди. И тогава отговорът изведнъж дойде — логичен и на място. Това разрешение обясняваше защо Роко Лампоне, той и Поли са заедно и им предлагаше достатъчно тайна и важна мисия.

Щеше да каже на Поли, че работата им през този ден се състои в това да намерят апартамент в случай, че семейството реши да „премине на дюшеци“.

Когато войната между две семейства ставаше прекалено разгорещена, тогава противниците си организираха щабове в тайни апартаменти, където „войниците“ спяха на дюшеци, разхвърляни из стаите. Това не се предприемаше, за да се предпазят техните семейства — жените и малките деца, тъй като всякакви посегателства върху цивилни бяха немислими. Винаги обаче беше по-разумно да живеят на някое тайно място, където не можеха да ги следят нито противниците им, нито полицаите, които можеха да решат на своя глава да се намесят.

И така, обикновено някое доверено лице се изпращаше да наеме таен апартамент и да го снабди с дюшеци. Този апартамент щеше да се

използува за вилазка в града, когато се подготвяше офанзива. Естествено бе Клеменза да бъде натоварен с такава задача. Естествено бе той да вземе със себе си Гато и Лампоне, които да уреждат всички подробности, включително и обзавеждането на апартамента. Освен това, мислеше си Клеменза, Поли Гато бе доказал, че е алчен, и първата мисъл в главата му щеше да бъде колко би могъл да измъкне от Солоцо за такава ценна информация.

Роко Лампоне пристигна рано и Клеменза му обясни какво трябва да се прави и какви щяха да бъдат ролите им. Лицето на Лампоне светна от изненада и признателност и той почтително благодари на Клеменза за повишението, което му позволяваше да служи на семейството. Клеменза беше сигурен, че е постъпил правилно. Той потупа Лампоне по рамото и каза:

— От днес нататък ще получаващ повече. Ще поговорим за това по-късно. Сега разбираш, че семейството е заето с по-неотложен въпрос и има да върши по-важни неща.

Лампоне направи знак, който казваше, че ще бъде търпелив, знаейки, че възнаграждението му е сигурно.

Клеменза отиде до сейфа в кабинета си и го отвори. Извади револвер и го подаде на Лампоне.

— Използуй този — каза той. — Никога няма да открият чий е. Остави го в колата при Поли. Когато свършим тази работа, искам да заведеш жена си и децата си на почивка във Флорида. Харчи свои пари сега, а аз ще ти ги върна по-късно. Почини си, поизпечи се. Отседни в хотела на семейството в Маями Бийч, така че да знаеш къде бих могъл да те намеря, когато ми потърбваш.

Жената на Клеменза почука на вратата на кабинета, за да им каже, че Поли Гато е дошъл. Беше паркирал колата си на алеята. Клеменза тръгна напред през гаража, а Лампоне го последва. Когато седна отпред при Гато, Клеменза изръмжа нещо като поздрав с разгневена физиономия. Погледна часовника си, сякаш очакваше да установи, че Гато е закъснял.

Гато със своето лице като на пор го наблюдаваше напрегнато, търсейки да се хване за някаква нишка. Той леко трепна, когато Лампоне седна зад него и каза:

— Роко, седни от другата страна. Много си едър и ми пречиш да гледам назад в огледалото.

Лампоне се премести покорно зад Клеменза, сякаш подобна молба беше нещо съвсем естествено. Клеменза кисело каза на Гато:

— По дяволите този Сони, уплашил се е. Вече мисли да минаваме на дюшеци. Трябва да намерим някакво място в Уест Сайд. Поли, ти и Роко ще трябва да подготвите хора и да обзаведете къщата, докато излезе заповедта да бъде използвана и от останалите. Знаеш ли някое добро място?

Както бе очаквал, очите на Гато светнаха от любопитство и алчност. Поли се бе хванал на въдицата и понеже преценяваше колко важна ще бъде тази информация за Солоцо, забрави да помисли дали е в опасност, или не. Лампоне също играеше ролята си чудесно, като се взираше навън през прозореца със съвсем безразличен и спокоен вид. Клеменза се поздрави с избора си.

Гато сви рамене.

— Трябва да помисля — каза той. Клеменза изсумтя:

— Докато мислиш, карай, защото искам да отида в Ню Йорк днес. — Поли беше опитен шофьор, а и автомобилният поток към града беше малък в тези следобедни часове, така че ранният зимен здрач едва бе започнал да пада, когато пристигнаха. В колата не разговаряха. Клеменза заповяда на Поли да кара нагоре към квартала „Уошингтън Хайтс“. Той провери няколко жилищни блока и накара Поли да паркира колата близо до Артър авеню и да чака. Остави в колата и Роко Лампоне. Отиде в ресторанта „Вера Марио“ и си поръча малка вечеря от телешко и салата, кимайки за поздрав на няколко свои познати. След като беше изминал един час, той извървя разстоянието от няколко улици до мястото, където беше спряла колата, и влезе в нея. Гато и Лампоне чакаха.

— По дяволите — каза Клеменза, — наредиха да се върнем в Лонг Бийч. Сега пък имали друга работа за нас. Сони каза, че можем да свършим тази по-късно. Роко, ти живееш в града, да те закараме ли до вас?

Роко спокойно каза:

— Колата ми е у вас, а рано сутринта ще трябва на майка ми.

— Добре — отвърна Клеменза. — Тогава не ти остава друго, освен да се върнеш с нас.

И по време на пътуването към Лонг Бийч не си казаха нищо. На участъка от пътя, който водеше към града, Клеменза изведнъж каза:

— Поли, спри, трябва да пусна една вода. — След като бяха работили толкова дълго заедно, Гато знаеше, че дебелият довереник не може да се стиска. Той често бе молил да спират. Гато спря колата извън магистралата на мекия път, който водеше към блатото. Клеменза слезе и се мушна няколко крачки навътре в храстите. Той наистина се облекчи. После, като отвори вратата и се качи обратно в колата, той хвърли бърз поглед и в двете посоки на магистралата. Нямаше никакви светлини и шосето беше съвсем тъмно.

— Давай — каза Клеменза. Секунда по-късно във вътрешността на колата проехтя изстрел от револвер. Поли Гато сякаш подскочи напред, тялото му се хвърли върху кормилото, а после се отпусна тежко върху седалката. Клеменза бе отстъпил бързо назад, за да се предпази от парченцата черепни кости и кръвта.

Роко Лампоне изпълзя навън от задната седалка. Все още държеше револвера и сега го хвърли в блатото. Той и Клеменза отидоха бързо до една спряна наблизо кола и се качиха. Лампоне бръкна под седалката и извади ключа, който беше оставен за тях. Запали колата и закара Клеменза в дома му. После, вместо да се върне по същия път, тръгна по шосето Джоунс Бийч направо, минавайки по-нататък през град Мерик, качи се на Медоубрук Паркуей, докато, стигна пътя Нордън Стейт Паркуей. Кара по него, докато стигна Лонг Айлънд Експресуей и тогава продължи по Уайтстоун Бридж и през Бронкс стигна до дома си в Манхатън.

СЕДМА ГЛАВА

Вечерта преди да стрелят по дон Корлеоне неговият най-силен, най-верен и всяващ най-голям страх подчинен се готвеше да се срещне с врага. Лука Брази бе установил контакт с хората на Солоцо преди няколко месеца. Бе сторил това по личната заповед на дон Корлеоне. Бе го постигнал, като започна често да посещава кабаретата, контролирани от семейство Таталия, а също и сближавайки се с една от техните най-известни проститутки. Когато беше в леглото с нея, той се оплакваше, че в семейство Корлеоне го потискат и че не го дооценяват. Седмица след тази история с проститутката с Лука се свърза Бруно Таталия — управител на кабарето. Бруно беше най-малкият син и доколкото се забелязваше, не бе свързан със семейния бизнес — проституцията. Но известното му кабаре беше най-висшето училище за много от градските проститутки.

Първата среща беше изцяло с открити карти — Таталия му предложи работа в семейния бизнес. Флиртът продължи почти месец. Лука играеше своята роля на мъж, увлечен по младо красиво момиче, а Бруно Таталия — ролята на бизнесмен, опитващ се да завербува способен помощник. На такава една среща Лука се престори, че се колебае, и каза:

— За едно нещо обаче трябва да бъдем наясно. Аз никога няма да тръгна срещу Кръстника. Дон Корлеоне е човек, когото уважавам. Ясно ми е, че той трябва да постави синовете си по-високо от мен в семейния бизнес.

Бруно Таталия беше от новото поколение и едва прикриваше презрението си към хората от „старата гвардия“, като Лука Брази, дон Корлеоне, та дори и баща си. Изразяваше почтителността си към тях с ирония. Сега Бруно каза:

— Баща ми няма да очаква от теб да вършиш каквото и да е срещу семейство Корлеоне. Та защо му е? Сега всички се разбират, не е както в миналото. Искам да кажа само, че ако търсиш работа, мога да поговоря с него. В нашия бизнес винаги има нужда от хора като теб.

Работата е сурова и ни трябва сурови мъже, за да върви гладко. Обади ми се пак.

Лука сви рамене:

— Не е чак толкова лошо и там, където съм си.

Главният замисъл беше да се накара семейство Таталия да повярва, че той знае за доходната операция с наркотиците и че иска самостоятелна част от нея. По този начин можеше да чуе нещо за планове на Солоцо, ако Турчина имаше такива или ако се готвеше да нападне дон Корлеоне. След като бе чакал два месеца без нищо да се случи, Лука докладва на дон Корлеоне, че явно Солоцо достойно понася поражението си. Дон Корлеоне му бе казал да продължава да опитва, но само между другото, без да настоява.

Лука се бе отбил в кабарето вечерта преди да стрелят срещу дон Корлеоне. Почти веднага на неговата маса бе дошъл и седнал Бруно Таталия.

— Един мой приятел иска да говори с теб — му каза той.

— Доведи го — отговори Лука. — Готов съм да говоря с всеки твой приятел.

— Не — каза Бруно. — Той иска да те види насаме.

— Кой е той? — попита Лука.

— Един мой приятел — отговори Бруно Таталия. — Искан да ти направи едно предложение. Можеш ли да се срещнеш с него по-късно тази вечер?

— Разбира се — каза Лука. — В колко часа и къде? Таталия тихо каза:

— Кабарето затваря в четири сутринта. Защо не се срещнете тук, докато сервитьорите почистват?

Знаят навиците ми, мислеше си Лука, сигурно са ме следили. Обикновено той ставаше в три или четири следобед и закусваше, после се забавляваше, като играеше на хазарт със свои приятели от семейството или отиваше в близко кабаре да пийне нещо. Никога не си лягаше преди пукването на зората. Така че предложението за среща в четири сутринта не беше толкова странно, колкото изглеждаше.

— Разбира се — каза той. — Ще дойда пак в четири. — Той излезе от кабарето и взе такси до мебелираната си стая на Десето авеню. Живееше у едно италианско семейство, с което имаше далечни роднински връзки. Неговите две стаи бяха отделени от останалата част

на апартамента със специална врата. Това разпределение му харесваше, защото не го откъсваше напълно от семейния живот, а едновременно с това го предпазваше от изненади тук, където беше най-уязвим.

Лукавата турска лисица ще покаже рунтавата си опашка, мислеше си Лука. Ако нещата се развиеха бързо и Солоцо се обвържеше с него тази вечер, възможно бе всичко това да свърши и се поднесе като коледен подарък на дон Корлеоне. В стаята си Лука отключи куфара под леглото и извади оттам една непроницаема за куршуми фланела. Беше тежка. Той се съблече и я сложи върху вълненото си бельо, после облече отгоре ризата и сакото си. За миг си помисли да звънне до къщата на дон Корлеоне в Лонг Бийч, за да му каже за това ново развитие на нещата, но знаеше, че той никога с никого не разговаря по телефона, а освен това му бе поставил задачата тайно, което значеше, че не иска никой да знае за нея, дори Хейгън и най-големият му син.

Лука винаги носеше револвер. Имаше разрешително да носи оръжие — може би това беше най-скъпото разрешително за оръжие, издавано някога въобще. Струваше му десет хиляди долара, но щеше да го спаси от затвор, ако полицаите го претърсеха. Като високопоставен оперативен служител на семейството той заслужаваше това разрешително. Но тази вечер, в случай че му се удадеше да свърши работата, той искаше да има „сигурно“ оръжие. Такова, което да не може да бъде намерено. После обаче премисли и реши, че тази вечер ще изслуша само предложението и след това ще докладва на Кръстника, на дон Корлеоне.

Той се упъти обратно към кабарето, но повече не пи. Вместо това поскита по Четиридесет и осма улица, където си направи една спокойна късна вечеря в „Патеи“ — любимия му италиански ресторант. Когато стана време за срещата, той се отправи към кабарето. Портиера вече го нямаше. Момичето на гардероба си беше отишло. Чакаше го само Бруно Таталия, за да го посрещне и отведе към опустелия бар в единия край на салона. Пред себе си виждаше многобройните малки масички и излъскания жълт дървен дансинг, който блестеше сред тях като малък диамант. В сянката беше естрадата, от която се издигаше нагоре тънкото метално стъбло на един микрофон.

Лука седна на бара, а Бруно Таталия отиде от другата страна. Лука отказа предложеното му питие и запали цигара. Възможно бе тази работа да се окаже нещо друго, да не е свързана с Турчина. В този миг обаче той видя, че Солоцо се появява от мрака на най-отдалечения край на салона.

Солоцо се ръкува и седна на бара до него. Таталия сложи чаша пред Турчина, който кимна с благодарност.

— Знаеш ли кой съм? — попита Солоцо.

Лука кимна. Той се усмихна мрачно. Подплашените плъхове напускаха дупките си. С удоволствие щеше да се погрижи за този дезертирал сицилианец.

— Знаеш ли какво ще искам от теб? — попита Солоцо. Лука поклати отрицателно глава.

— Ще започна голям бизнес — каза Солоцо. — Искам да кажа, че ще има милиони за всички от върхушката. Още с първата пратка мога да ти гарантирам петдесет хиляди долара. Става дума за наркотици. В тях е бъдещето.

Лука попита:

— Защо се обръщаш към мен? Искаш да говоря с шефа си ли?

Солоцо се намръщи.

— Вече говорих с него. Той не желае да участвува. Но аз мога да мина и без него. Имам обаче нужда от човек, който със силата си да закриля операцията. Разбрах, че си недоволен и ако искаш, можеш да се прехвърлиш при нас.

Лука сви рамене:

— Зависи дали предложението ще е достатъчно добро. Солоцо го беше наблюдавал напрегнато и, изглежда, беше стигнал до някакво решение.

— Обмисли предложението ми няколко дни и после пак ще поговорим — каза той. Подаде ръката си, но Лука се престори, че не я вижда и се зае да слага цигара в устата си. Зад бара, Бруно Таталия като изневиделица извади запалка и я поднесе към цигарата на Лука. Но след това направи нещо странно. Пусна запалката на бара и сграбчи дясната ръка на Лука, като я държеше здраво.

Лука моментално реагира, като плъзна тялото си надолу от стола, опитвайки се да се изскубне. Но Солоцо бе сграбчил за китката и другата му ръка. Въпреки това Лука пак беше по-силен от двамата и

щеше да се освободи, но от мрака зад него се появи друг човек, който метна около врата му тънка копринена връв. Връвта се затегна и задуши Лука. Лицето му почервения, а силата от ръцете му полека изчезна. Сега Таталия и Солоцо лесно държаха ръцете му и стояха там неестествено смалени, докато мъжът зад Лука затягаше връвта около врата му все по-здраво и по-здраво. Изведнъж подът стана мокър и хлъзгав. Сфинктерът на Лука, вече неконтролиран, се отвори и изпразненията му се разплискаха на пода. У Лука не остана никаква сила и краката му се подгънаха, а тялото му се отпусна. Солоцо и Таталия пуснаха ръцете му и само удушвачът остана с жертвата, като постепенно коленичеше, следвайки падащото тяло на Лука и стягайки толкова здраво връвта, че тя се вряза в плътта на врата и изчезна. Очите на Лука постепенно изскочиха навън, сякаш в безкрайно учудване, и това учудване беше единственото човешко нещо, останало в него. Той беше мъртъв.

— Не искам да бъде намерен — каза Солоцо. — Много е важно да не бъде намерен точно сега. — Той се завъртя на петата си и си тръгна, изчезвайки обратно в мрака.

ОСМА ГЛАВА

Следващият ден след покушението над дон Корлеоне беше напрегнат за семейството. Майкъл седеше до телефона и препредаваше съобщенията на Сони. Том Хейгън се бе заел да намери посредник, удовлетворяващ и двете страни, за да може да уреди среща със Солоцо. Турчина изведнъж бе станал предпазлив — може би знаеше, че момчетата на Клеменза и Тесио бродеха нашир и дълж из града и се опитваха да открият следите му. Но Солоцо се бе залостил в скривалището си, както й всички високопоставени членове на семейство Таталия. Сони очакваше това — елементарна предпазна мярка, която той знаеше, че врагът бе длъжен да вземе.

Клеменза бе ангажиран с Поли Гато. На Тесио бе възложена задачата да се опита да открие местонахождението на Лука Брази. Лука не се беше прибирал в дома си от вечерта преди покушението, което беше лош знак. Но Сони не можеше да повярва, че Брази се е оказал предател или че са го изненадали.

Мама Корлеоне беше в града на гости у приятели на семейството, за да е близо до болницата. Карло Рици, зетят, бе предложил услугите си, но му бяха казали да се погрижи за собствения си бизнес, който дон Корлеоне му бе уредил — район в италианския сектор на Манхатън с големи приходи от конните надбягвания. Кони беше отседнала заедно с майка си в града, така че тя също можеше да посещава баща си в болницата.

На Фреди все още му даваха успокояващи лекарства в неговата стая в бащината му къща. Сони и Майкъл го бяха посетили и бяха останали учудени от бледността му и неговото очевидно лошо здравословно състояние.

— Господи — каза Сони на Майкъл, когато излязоха от стаята на Фреди, — изглежда така, сякаш е по-лошо ранен от Стария.

Майкъл сви рамене. На бойното поле той бе виждал войници в същото състояние. Но никога не бе очаквал, че това може да се случи с Фреди. Спомняше си, че средният брат бе физически най-силен от тримата, когато бяха още деца. Но той бе и най-покорният син на баща

си. Въпреки това всички знаеха, че дон Корлеоне е престанал да се надява, че този среден син ще бъде някога от значение за бизнеса. Не беше достатъчно умен, а освен това не беше и достатъчно безмилостен. Беше много затворен човек и нямаше необходимия авторитет.

Късно този следобед на Майкъл се обади Джони Фонтейн от Холивуд. Сони взе слушалката:

— Не, Джони, няма смисъл да идваш тук, за да видиш Стария. Много е зле, а освен това ще си спечелиш и много лоша слава, а аз знам, че това няма да му се хареса. Почакай, докато състоянието му се подобри и можем да го преместим в къщи, тогава ела да го видиш. Добре, ще му предам поздравите ти. — Сони затвори телефона. Обърна се към Майкъл и каза — Това, че Джони искаше да дойде от Калифорния, за да го види как е, ще зарадва татко.

Късно същия този следобед Майкъл бе повикан от един от хората на Клеменза на регистрирания в пощата телефон, който беше в кухнята. Обаждаше се Кей.

— Добре ли е баща ти? — попита тя. Гласът ѝ беше малко напрегнат и малко неестествен. Майкъл знаеше, че тя още не може да повярва, че това наистина се беше случило и че баща му наистина беше от хората, които вестниците наричаха гангстери.

— Ще се оправи — отговори Майкъл.

— Може ли да дойда с теб, когато отиваш в болницата да го посетиш? — попита Кей.

Майкъл се засмя. Тя си спомняше, че той ѝ беше казвал колко е важно да спазваш тези неща, ако искаш да си в добри отношения със старите италианци.

— Случаят е по-специален — каза той. — Ако вестникарите се доберат до името и потеклото ти, ще се видиш на трета страница на „Дейли Нюз“. Момиче от старо американско семейство замесено със син на голям шеф от мафията. Как ще се хареса това на родителите ти?

Кей отвърна сухо:

— Моите родители никога не четат „Дейли Нюз“. — Отново последва мъчителна пауза, после попита: — Ти си добре, нали, Майк, нали нищо не те заплашва?

Майкъл отново се засмя:

— Мене ме знаят като маминото, детенце на семейство Корлеоне. Аз не съм опасен. Така че няма защо да ме убиват. Не, Кей, всичко е свършено, няма да има повече неприятности. Между другото, това е било една случайност. Ще ти обясня, като се видим.

— Кога? — попита тя. Майкъл се замисли:

— Какво ще кажеш за късно тази вечер? Ще пийнем и ще хапнем в хотела, където си, а после аз ще отида в болницата да видя Стария. Започна да ми омръзва да вися тук на този телефон. Съгласна ли си? Но не казвай на никого. Не искам фоторепортерите да ни снимат заедно. Не, не се шегувам, Кей, много е неудобно, особено за твоите родители.

— Добре — каза Кей. — Ще чакам. Искаш ли да ти купя нещо за Коледа? Или да направя нещо друго за теб?

— Не — каза Майкъл. — Само се пригответи. Кей се засмя малко пресилено:

— Ще бъда готова — каза тя. — Не съм ли винаги готова?

— Да, така е — каза той. — Затова си моето любимо момиче.

— Обичам те — каза тя. — Можеш ли да ми го кажеш и ти? — Майкъл погледна четиримата юначаги, които седяха в кухнята.

— Не, не мога — каза той. — Довечера ще ти го кажа, може ли?

— Може — отговори тя. Той затвори телефона.

Най-после Клеменза се бе върнал от изпълнението на задачата си за този ден и се суетеше в кухнята, приготвявайки една огромна тенджерка с доматиен сос. Майкъл го поздрави и отиде в ъгловия кабинет, където завари Хейгън и Сони, които го очакваха с нетърпение.

— Клеменза вънка ли е? — попита Сони. Майкъл се ухили:

— Приготвя спагети за армията, също като в казармата. Сони нетърпеливо каза:

— Кажи му да остави тези глупости и да дойде тук. Има да върши по-важни неща от това. Доведи тук заедно с него и Тесио.

След няколко минути всички се бяха събрали в кабинета. Сони рязко попита Клеменза:

— Занима ли се с него? Клеменза кимна:

— Вече никога няма да го видиш. — Майкъл се почувствува като разтърсен от слаб ток, когато разбра, че говорят за Поли Гато и че малкият Поли е мъртъв, убит от Клеменза, този весел танцьор на сватбата.

Сони попита Хейгън:

— Имаш ли някакъв успех със Солоцо? Хейгън поклати отрицателно глава:

— Изглежда, не е вече толкова запален да преговаря. Въпреки това не изглежда да е много притеснен. А може би е само много предпазлив, за да не могат нашите момчета да го пипнат. Между другото, не можах да осигуря първокласен посредник, на когото той би се доверил. Но все пак трябва да му е известно, че сега вече трябва да преговаря. Той пропусна възможността си, като позволи Стария да му се изплъзне.

Сони каза:

— Той е умен мъж, най-умният, срещу когото семейството ни някога се е изправяло. Може би си мисли, че ние само го усукваме, докато Стария се оправи или докато успеем да се, доберем до него.

Хейгън сви рамене:

— Сигурно си мисли така. Но въпреки това трябва да преговаря. Няма друг избор. Утре ще уредя тази работа. Сигурен съм.

Един от хората на Клеменза почука на вратата на кабинета и влезе. Той се обърна към Клеменза:

— Току-що съобщиха по радиото. Полицаяте са намерили Поли Гато. Мъртъв в колата му.

Клеменза кимна и отговори:

— Не се тревожи за това. — Помощникът му хвърли на своя шеф учуден поглед, който смени с израз на разбиране, преди да се върне в кухнята.

Съвещанието продължи, сякаш не беше имало никакво прекъсване. Сони попита Хейгън:

— Има ли някаква промяна в състоянието на дон Корлеоне?

Хейгън поклати отрицателно глава:

— Добре е, но няма да може да говори още няколко дни. Още е много изтощен. Възстановява се от операцията. Майка ти прекарва по-голямата част от деня с него, а също и Кони. Навсякъде в болницата има полицаи, а и хората на Тесио също се навъртат, в случай че стане нужда. След няколко дни дон Корлеоне ще бъде добре и тогава ще разберем какво ще иска да правим. Междувременно трябва да не позволим на Солоцо да извърши нещо прибързано. Затова, Сони, искам да започнеш да преговаряш с него. Сони изсумтя:

— Докато той реши да преговаря, Клеменза и Тесио ще го търсят. Може да имаме късмет и да разрешим въпроса.

— Няма да имаш късмет — каза Хейгън. — Солоцо е прекалено хитър. — Хейгън замълча. — Той знае, че дойде ли веднъж на масата за преговори, ще трябва да играе по нашата свирка. Затова го усуква. Струва ми се, че се опитва да си осигури подкрепата на другите нюйоркски фамилии, така че да не можем да го ликвидираме, когато Стария ни нареди.

Сони се намръщи:

— Защо, по дяволите, те трябва да се бъркат в това? Хейгън нетърпеливо отвърна:

— За да предотвратят една голяма война, която ще засегне всички й ще намеси вестниците и правителството в сделката. Освен това Солоцо ще им прехвърли част от операциите. А ти знаеш колко много хляб има в наркотиците. Семейство Корлеоне няма нужда от пари — ние имаме хазарта, което е най-добрият бизнес. Но другите семейства са гладни. Солоцо е сигурен човек, те знаят, че той може да развие бизнеса в големи мащаби. Жив, за тях той е пари, а мъртъв — неприятности. — Лицето, на Сони стана такова, каквото Майкъл никога не бе го виждал. Масивната Купидонова уста и загорялата му кожа изглеждаха сиви:

— Пет пари не давам какво искат. По-добре ще е за тях, ако не се намесват в тази борба.

Клеменза и Тесио се размърдаха неловко на столовете си, като пехотни командири, които чуват своя генерал да заповяда бясно превземането на непревземаем връх, независимо какво ще им струва това. Хейгън каза малко раздражено:

— Вразуми се, Сони, на баща ти няма да се хареса начинът ти на мислене. Знаеш какво казва той винаги: „Това е загуба.“ Разбира се, че на никого няма да позволим да ни спре, ако Стария нареди да пипнем Солоцо. Но това не е лична работа, това е бизнес. Ако пипнем Турчина и фамилиите се намесят, тогава ще преговаряме за изхода. Ако те видят, че ние сме решени да пипнем Солоцо, ще ни разрешат да го сторим. Дон Корлеоне ще направи отстъпки за компенсация в други сфери. Не, не побеснявай за такова нещо. Това е бизнес. Дори покушението срещу баща ти е бизнес и в него няма нищо лично. Вече трябва да си го разбрал.

В очите на Сони остана непоколебим израз:

— Добре, разбирам всичко това. Но само дотогава, докато ти разбираш, че никой не може да застане на пътя ни, когато решим да пипнем Солоцо.

Сони се обърна към Тесио:

— Нещо ново за Лука?

Тесио поклати отрицателно глава:

— Нищо. Сигурно Солоцо го е пипнал. Хейгън тихо каза:

— Солоцо не се тревожеше за Лука, което ми се видя странно. Доста е хитър, за да не се тревожи за човек като Лука. Мисля, че по един или друг начин може да го е извадил от играта.

Сони измърмори:

— За бога, надявам се, че Лука не се бие срещу нас. Това е нещо, от което бих се страхувал. Клеменза, Тесио, вие какво мислите?

Клеменза бавно каза:

— Всеки може да сгреши, ето вижте Поли Гато. Но Лука беше човек, който можеше да постъпи само по един начин. Кръстникът беше единственото нещо, в което той вярваше, и единственият човек, от когото той се боеше. Но не само това, Сони, той уважаваше баща ти както никой друг, а Кръстникът е спечелил уважението на всички. Не, Лука никога няма да ни предаде. А освен това ми е трудно да повярвам, че човек като Солоцо, независимо от това колко е хитър, може да изненада Лука. Лука беше човек, който подозираше всички и всичко. Беше винаги готов за най-лошото. Мисля, че просто е отишъл някъде за няколко дни и всеки миг ще ни се обади.

Сони се обърна към Тесио. Бруклинският шеф сви рамене:

— Всеки може да се окаже предател. Лука беше много обидчив. Възможно е дон Корлеоне да го е обидил по някакъв начин. Това е вероятно, въпреки че мисля, че Солоцо все пак го е изненадал. Това съвпада и с казаното от нашия *consigliori*. Трябва да очакваме най-страшното.

Сони се обърна към всички:

— Солоцо скоро ще научи за Поли Гато. Как мислите, ще го засегне ли това?

Клеменза мрачно каза:

— Ще го накара да се замисли. Ще разбере, че хората от семейство Корлеоне не са глупаци. Ще разбере, че вчера е бил голям

късметлия.

Сони остро каза:

— Това не беше късмет. Солоцо го е обмислял седмици наред. Сигурно са следили Стария до кантората му всеки ден и са наблюдавали навиците му. После са подкупили Поли, а може би и Лука. Хванаха Том веднага. Направиха всичко, което искаха да направят. Те не са късметлии, а кутсузлии. Изпълнителите, които бяха наели, не бяха добри, а и Стария се придвижи твърде бързо. Ако бяха успели да го убият, аз трябваше да сключа сделката и Солоцо щеше да спечели. Временно. Може би щях да чакам и да го пипна след пет или десет години. Но не ми казвай, Пийт, че е бил късметлия, защото така го подценяваш. А напоследък твърде много ни се събра да правим подобни грешки.

Един от охраната донесе от кухнята купа със спагети, а след това няколко чинии, вилици и вино. Започнаха да се хранят и продължиха да разговарят. Майкъл гледаше удивен. Нито той, нито Том ядеше, но Сони, Клеменза и Тесио набиваха здраво, като топяха в соса корички хляб. Беше почти комично. Те продължаваха разговора.

Тесио не мислеше, че загубата на Поли Гато ще разтревожи Солоцо. В същност той смяташе, че Турчина може да го е предвиждал и дори да е останал доволен от това. Един ненужен доносчик по-малко във ведомостта. А и той нямаше да се изплаши от това. В края на краищата кой би се изплашил от такова нещо?

Майкъл се обади нерешително:

— Знам, че съм аматьор в тези работи, но от всичко, което вие казахте за Солоцо, плюс факта, че изведнъж Том не може да се свърже с него, бих предположил, че той има някакъв „скрит коз“. Може да е готов да извърши нещо наистина хитро, което отново да му даде предимство. Ако можем да измислим какво би могло да бъде то, нещата ще бъдат в наши ръце.

Сони неохотно каза:

— Да, мислих за това и единственото нещо, което ми идва на ум, е Лука. Вече се разпоредих да го доведат тук, преди да му бъде разрешено да се ползува от старите си права. Единственото друго нещо, което мога да измисля, е, че Солоцо се е споразумял с фамилиите в Ню Йорк и утре ще получим съобщението, че те ще са

против нас, ако започнем война. И че ще трябва да позволим на Турчина да си върши работата. Прав ли съм, Том?

Хейгън кимна:

— И на мен ми се струва, че е така. А ние не можем да тръгнем срещу тях без баща ти. Той е единственият, който може да се изправи срещу фамилиите. В негови ръце са политическите връзки, от които те винаги се нуждаят, и той може да ги използва при търговията. Ако няма друг изход.

Клеменза се обади малко нахално за човек, чийто подчинен съвсем наскоро му бе изменил:

— Шефе, не се тревожи за това. Солоцо никога няма да успее да се доближи до тази къща.

Сони го гледа известно време замислено. После се обърна към Тесио:

— Какво става в болницата? Твоите хора охраняват ли я? За първи път от началото на съвещанието Тесио изглеждаше абсолютно сигурен в отговора си.

— И отвътре, и отвън — каза той. — През цялото денонощие. Полицаяте също я охраняват добре. Има детективи пред вратата на стаята, които чакат да разпитат Стария. Но това е направо смешно. Дон Корлеоне е все още на системи, без никаква храна, така че сега няма защо да се притесняваме за кухнята, което по-късно ще бъде повод за тревога, като имаме пред вид тези турци — те придават голямо значение на отровата. Не, сега те не могат да се доберат до дон Корлеоне по никакъв начин.

Сони се облегна на стола си:

— Не вярвам мен да са взели на мушката, с мен те имат работа и се нуждаят от машината на нашето семейство. — Той се ухили на Майкъл. — Чудя се дали не се интересуват от теб? Може Солоцо да има намерение да те пипне и да те държи за заложник, докато преговаряме.

Майкъл със съжаление си помисли: проваля се срещата ми с Кей. Сони нямаше да му позволи да напусне къщата. Но Хейгън нетърпеливо каза:

— Не, той винаги можеше да хване Майк, ако искаше да се застрахова. Но всички знаят, че Майк не е замесен в семейния бизнес. Той е вън от играта и ако Солоцо го отвлече, ще загуби подкрепата на

всички останали нюйоркски фамилии. Дори семейство Таталия ще трябва да помагат в преследването му. Не, всичко е много просто. Утре при нас ще дойдат представители на останалите фамилии, които ще ни кажат, че трябва да се споразумеем с Турчина. Това чака той. Това е неговият скрит коз.

Майкъл въздъхна с облекчение.

— Е, добре — каза той. — Аз тази вечер трябва да отида в града.

— Защо? — сопна се Сони.

Майкъл се ухили:

— Смятам да се отбия до болницата и да посетя Стария, а освен това да видя мама и Кони. Имам също да свърша и някои други работи. — Подобно на дон Корлеоне, и Майкъл никога не разкриваше истинските си намерения, а сега не искаше да каже на Сони, че ще се срещне с Кей Адамс. Нямаше никаква причина да не му казва, правеше го просто по навик.

От кухнята се чу шум от неясни силни гласове. Клеменза излезе да види какво става. Когато се върна, той държеше в ръцете си непроницаемата за куршуми фланела на Лука Брази. Във фланелата беше увита огромна мъртва риба.

Клеменза сухо каза:

— Турчина е научил за своя шпионин Поли Гато.

Тесио продължи в същия тон:

— А ние научихме за Лука Брази.

Сони запали цигара и изпи голяма глътка уиски. Майкъл объркано попита:

— Какво, по дяволите, означава тази риба? — Не друг, а ирландецът Хейгън, техният *consigliori*, му отговори:

— Рибата означава, че Лука Брази спи на дъното на океана — каза той. — Стар сицилиански начин за изпращане на тази вест.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Когато същата вечер Майкъл Корлеоне отиде в града, той беше потиснат. Чувствуваше, че се замесва в семейния бизнес против собствената си воля и негодуваше срещу Сони, че го е използвал дори за телефона. Чувствуваше се неудобно, че участва в семейните съвети, че такива тайни като убийството можеха да му бъдат абсолютно доверявани. Сега, когато отиваше да се срещне с Кей, той се чувствуваше виновен и пред нея. Никога досега не ѝ беше казвал истината за своето семейство. Беше ѝ разказвал за тези неща, но винаги под формата на леки шеги или колоритни анекдоти, което ги правеше да изглеждат повече като приключения от цветен филм на „Техниколор“, отколкото такива, каквито в действителност бяха. А сега бяха стреляли на улицата срещу баща му и неговият най-голям брат кроеше планове за убийства. Така изглеждаха нещата, казани просто и ясно, но той никога не можеше да ги каже така на Кей. Вече беше я уверил, че покушението срещу баща му е „случайност“ и че неприятностите са отминали. По дяволите, изглеждаше като че ли всичко едва сега започва. Сони и Том все още не бяха се заели сериозно със Солоцо, продължаваха да го подценяват, въпреки че Сони беше достатъчно умен, за да предвиди опасността. Майкъл се опита да отгатне какъв скрит коз може да има Турчина. Очевидно, той беше смел, умен, човек с изключителна енергия. От него трябваше да се очаква истинска изненада. Но и Сони, и Том, и Клеменза, и Тесио бяха единомудни, че всичко е в техни ръце, а всички те имаха повече опит от него. В тази война съм „цивилният“, мислеше си Майкъл с горчивина. И ако искаха да се включи във войната, трябваше да му дадат далеч по-добри медали, отколкото беше получил през Втората световна война.

Като си мислеше това, той се почувствува виновен, че не изпитва повече съчувствие към баща си. Неговият собствен баща беше надупчен от куршумите и, въпреки това, по някакъв странен начин, Майкъл разбра по-добре от всички останали, когато Том каза, че това е само бизнес, че няма нищо лично. Разбра, че баща му беше заплатил за

властта, която бе имал през целия си живот, за уважението, което беше изтръгнал насила от всички, които го заобикаляха.

Единственото, което Майкъл искаше, беше да бъде изключен, изключен от всичко това и да води свой собствен живот. Но той не можеше да се откъсне от семейството, докато не преминеше тази криза. Трябваше да помогне колкото може като цивилен. Изведнъж му стана ясно, че бе раздразнен от отредената му роля на привилегирован цивилен, на човек, когото оправдават, когато отказва да служи във войската по някакви съображения. Ето защо думата „цивилен“ непрекъснато му се мотаеше из главата и го дразнеше.

Когато пристигна в хотела, Кей го чакаше във фойето. Двама души от хората на Клеменза го бяха докарали в града и го бяха оставили наблизко, след като се бяха уверили, че не ги следят.

Двамата с Кей вечеряха и пийнаха.

— В колко часа ще отидеш при баща си? — попита тя. Майкъл погледна часовника си:

— Пускат за свиждане до осем и половина. Смятам да отида, след като всички си излязат. Мен ще ме пуснат горе. Той има отделна стая и сестра, която го обслужва, така че ще мога да поседя малко при него. Мисля, че още не може да говори и не зная дали дори ще разбере, че съм там. Но трябва да изразя уважението си.

Кей тихо каза:

— Така ми е мъчно за баща ти, изглеждаше толкова добър човек на сватбата. Не мога да повярвам онова, което пишат за него във вестниците. Сигурна съм, че много малко от него е истина.

Майкъл учтиво каза:

— И аз мисля така. — Учуди се на себе си, че е потаен с Кей. Той я обичаше, доверяваше ѝ се, но никога нямаше да ѝ каже нищо за баща си или за семейството си. Тя беше външен човек.

— А ти? — попита Кей. — Ти ще се намесиш ли в тази гангстерска война, за която вестниците пишат с такава радост?

Майкъл се ухили, разкопча самото си и широко го разтвори.

— Виж, нямам оръжие — каза той. Кей се засмя.

Времето напредваше и те се качиха в стаята. Тя приготви по една чаша и за двамата и седна в скута му, докато пиеха. Под роклята беше цялата в коприна; накрая ръката му намери горещата кожа на бедрото ѝ. И двамата паднаха назад на леглото и се любиха облечени, със

залепнали устни. Когато свършиха, останаха да лежат кротко, усещайки огъня на телата им да минава през дрехите. Кей промърмори:

— На това ли вие, войниците, му казвате работа на бегом?

— Да — каза Майкъл.

— Не е лошо — отсъди Кей.

Те дремнаха малко. Изведнъж Майкъл скочи и погледна часовника си.

— По дяволите! — викна той. — Вече е почти десет. Трябва да отивам в болницата. — Влезе в банята да се измие и срещне. Кей влезе след него и го прегърна отзад през кръста.

— Кога ще се оженим? — попита го тя.

— Когато кажеш — отговори Майкъл. — Веднага щом тази семейна история затихне и Стария се оправи. Все пак мисля, че ще е добре да обясниш нещата на родителите си.

— Какво да им обясня? — попита тихо Кей.

Майкъл прекара гребена по косата си.

— Кажи им само, че си срещнала смело и красиво момче от италиански произход. Има отлични оценки в Дартмут. Отличен е по време на войната с ордените „Сървис Крос“ и „Пърпъл Харт“. Честен. Работлив. Но баща му е шеф от мафията, който убива лоши хора, понякога подкупва високопоставени държавни служители и понякога и него самия го правят на решето. Но това няма нищо общо с честния му и работлив син. Мислиш ли, че можеш да запомниш всичко?

Кей го пусна и се облегна на вратата на банята.

— Наистина ли? — попита тя. — Истина ли е? — Тя се поспря. — Убивал ли е хора?

Майкъл привърши с ресането на косата си.

— В същност не зная — каза той. — Никой в действителност не знае. Но не бих се изненадал.

Преди да излезе, тя го попита:

— Кога пак ще те видя? Майкъл я целуна.

— Искам да си отидеш в къщи и да обмислиш нещата отново в твоето затънтено градче — каза той. — Не искам по никакъв начин да се забъркваш в тази работа. След коледните празници ще се върна в колежа и ще се видим в Хановър. Съгласна ли си?

— Съгласна съм — каза Кей. Тя го гледа, докато той излезе от стаята, после го видя, като ѝ махна, преди да влезе в асансьора. Никога не се бе чувствувала толкова близо до него и толкова влюбена в него, и ако някой ѝ беше казал, че ще види Майкъл чак след две години, не би могла да понесе болката.

Когато Майкъл слезе от таксито пред „Френч Хоспитъл“, той остана много учуден, че улицата беше съвсем пуста. Когато влезе в болницата, остана още по-учуден, че фоайето беше празно. Какво, по дяволите, правеха Клеменза и Тесио? Разбира се, те никога не бяха посещавали военната академия „Уест Пойнт“, но бяха запознати с тактиката поне дотолкова, че да знаят, че се поставят предни постове. Най-малко двама техни хора трябваше да бъдат във фоайето.

И най-късните посетители си бяха отишли — беше почти десет и половина вечерта. Майкъл стана напрегнат и бдителен. Не намери за необходимо да спре пред информационното гише — вече знаеше в коя стая на четвъртия етаж е баща му. Качи се с асансьора. Интересно беше, че никой не го спря, докато не стигна стаята на сестрите на четвъртия етаж. Продължи към стаята на баща си, пренебрегвайки въпроса на сестрата. Пред вратата нямаше никой. Къде, по дяволите, бяха двамата детективи, които трябваше да се навъртат наоколо, за да пазят и разпитват Стария? Къде, по дяволите, бяха хората на Клеменза и Тесио? Възможно ли бе да има някой в стаята? Но вратата беше отворена. Майкъл влезе вътре. В леглото имаше някой и на декемврийската лунна светлина, прецеждаща се през прозореца, успя да види лицето на баща си. Дори сега то беше безразлично, а гърдите му бавно се повдигаха в такт с неравномерното дишане. До леглото имаше метална стойка, от която висяха тръбички и влизаха в носа му. На пода имаше стъклено бурканче, в което по други тръбички се изпразваха отровите, отделяни от стомаха му. Майкъл постоя вътре няколко секунди, за да се убеди, че баща му е добре и излезе от стаята.

Той се обърна към сестрата:

— Казвам се Майкъл Корлеоне и искам да поседя малко при баща си. Какво стана с детективите, които трябваше да го пазят?

Сестрата беше хубаво младо момиче, доста самоуверена, с високо самочувствие.

— О, баща ви имаше твърде много посетители, които пречеха при изпълнението на служебните ни задължения — каза тя. — Преди

десет минути дойде полиция и накара всички да напуснат. А после, само преди пет минути, трябваше да извикам на телефона детективите, защото в тяхното управление ги търсеха по спешност. Наложих им се и те да си тръгнат. Но вие не се тревожете, аз често наглеждам баща ви и чувам всеки звук от стаята му. Затова оставяме вратите отворени.

— Благодаря — каза Майкъл. — Ще поседя малко при него. Може ли?

Тя му се усмихна:

— Само за малко. След това, боя се, ще трябва да си отидете. Няма как, правилник.

Майкъл се върна в стаята на баща си. Той взе телефона от поставката и се обади на дежурния в болницата да го свърже с телефона в ъгловия кабинет в къщата на Лонг Бийч. Обади се Сони. Майкъл заговори тихо:

— Сони, аз съм в болницата, дойдох късно. Сони, тук няма никой. Нито един от хората на Тесио. И никакъв детектив пред вратата. Стария беше напълно беззащитен. — Гласът му трепереше. Последва дълга пауза, а след това се чу гласът на Сони — тих и развълнуван:

— Това е скритият коз на Солоцо, за който говореше ти. Майкъл отговори:

— И аз така си помислих. Но как е накарал полицаите да очистят всички и къде са отишли? Какво се е случило с хората на Тесио? За бога, да не би това копеле Солоцо да държи в ръцете си цялото нюйоркско полицейско управление?

— Не се тревожи, момчето ми. — Гласът на Сони звучеше успокояващо. — Пак имаме късмет, че отиде на посещение в болницата толкова късно. Стой в стаята на Стария. Заклучи вратата отвътре. Ще изпратя там няколко души след не повече от петнайсет минути, веднага щом се обади на няколко места. Само стой мирен и не се паникьосвай. Разбра ли, момчето ми?

— Няма да се паникьосвам — каза Майкъл. За първи път, откакто всичко това беше започнало, той почувствува, че в него се надига страхотен гняв и студена омраза към враговете на баща му.

Той затвори телефона и натисна бутончето за сестрата. Реши да действа по собствено усмотрение и да пренебрегне нарежданията на Сони. Когато сестрата влезе, той й каза:

— Не искам да се плашите, но трябва веднага да преместим баща ми. В друга стая или на друг етаж. Можете ли да махнете всички тези тръбички, за да преместим леглото?

Сестрата се възпротиви:

— Но това е абсурдно. Трябва да поискаме разрешение от лекаря.

Майкъл заговори много бързо:

— Чели сте за баща ми във вестниците, нали? Видяхте, че тази вечер тук няма никой, който да го пази. Току-що ми съобщиха, че в болницата ще дойдат няколко души, за да го убият. Моля ви да ми повярвате и помогнете. — Когато искаше, той можеше да бъде изключително убедителен.

Сестрата отговори:

— Няма нужда да махаме тръбичките. Можем да преместим стойката заедно с леглото.

— Имате ли празна стая? — прошепна Майкъл.

— В края на коридора — отговори сестрата.

Всичко беше свършено за секунди — много бързо и много експедитивно. Тогава Майкъл се обърна към сестрата и я помоли:

— Останете с него тук, докато дойде помощ. Ако сте навън, в стаята си, може да ви наранят.

В този миг чу от леглото гласа на баща си — предразнял, но изпълнен със сила:

— Майкъл, ти ли си? Какво се е случило, какво има? Майкъл се надвеси над леглото. Той взе ръката на баща си в своята.

— Аз съм Майк — каза той. — Не се страхувай. А сега слушай, не издавай никакъв звук, особено ако някой те вика по име. Едни хора искат да те убият, разбираш ли? Но аз съм тук, затова не се страхувай.

Дон Корлеоне, все още не осъзнал случилото се през миналия ден, въпреки ужасните болки, се усмихна благосклонно на най-малкия си син, но не можа да събере сили да му каже: „Защо да се страхувам сега? Непознати хора се опитваха да ме убият още когато бях на дванайсет години.“

ДЕСЕТА ГЛАВА

Болницата беше частна и малка, само с един вход. Майкъл погледна през прозореца към улицата. Имаше извит вътрешен двор със стълби, които водеха на улицата, а на нея нямаше никакви коли. Но който и да влезеше в болницата, трябваше да мине през този вход. Той знаеше, че няма много време, затова изтича от стаята и се спусна надолу по стълбите на четирите етажа и излезе през широката врата на приземния етаж. Отстрани видя паркинга на линейките, но и там нямаше никакви коли, нито пък линейки.

Майкъл излезе на тротоара пред болницата и запали цигара. Разкопча палтото си и застана под една улична лампа, така че да може да бъде разпознат. Млад мъж, с пакет под мишница, се зададе откъм Девето авеню. Той носеше военна куртка и имаше буйна черна коса. Когато дойде под лампата, лицето му се видя познато на Майкъл, но той не можеше да се сети откъде го познава. Младият мъж обаче се спря пред него и подаде ръката си, като каза с подчертан италиански акцент:

— Дон Майкъл, помните ли ме? Енцо, чиракът на пекаря Назорине. Зет му. Баща ви ми спаси живота, като накара правителството да ми разреши да остана в Америка.

Майкъл се ръкува. Сега си го спомни. Енцо продължи:

— Дойдох да изразя уважението си към баща ви. Ще ме пуснат ли в болницата толкова късно?

Майкъл се усмихна и поклати отрицателно глава:

— Не, няма, но въпреки това ти благодаря. Ще кажа на дон Корлеоне, че си идвал. — По улицата с рев се зададе кола и Майкъл веднага застана нащрек. Той се обърна към Енцо:

— Веднага изчезвай оттук. Може да се случи нещо неприятно. Не бива да се забъркваш с полицията.

Видя уплахата, изписана на лицето на младия италианец. Неприятности с полицията можеше да означава депортиране от страната или отказ на гражданство. Но младежът не помръдна. Той

прошепна на италиански: „Ще остана да помогна, ако се случи нещо неприятно. Аз съм задължен на Кръстника.“

Майкъл се трогна. Той се канеше отново да каже на младия човек да се маха, но тогава си помисли — защо пък да не остане! Двама души пред болницата могат да изплашат и пропъдят която и да е шайка, изпратена от Солоцо да свърши работата. Почти сигурно беше, че сам човек няма да успее. Той подаде цигара на Енцо и му я запали. И двамата стояха под лампата в студената декемврийска нощ. Жълтите прозорци на болницата, разделени на две от зелени коледни дръвчета им намигаха отгоре. Почти бяха изпушили цигарите си, когато дълга ниска черна кола зави по Тридесета улица откъм Девето авеню и се понесе към тях, движейки се много близо до бордюра. Тя намали скорост. Майкъл надникна, за да види лицата на хората вътре, тялото му неволно потреперваше. Колата вече спираше, но внезапно пак потегли бързо напред. Някой го беше познал. Майкъл подаде на Енцо втора цигара и забеляза, че ръцете на пекаря трепереха. С учудване установи, че собствените му ръце бяха спокойни.

Двамата останаха на улицата и продължиха да пушат — не повече от десет минути, — когато изведнъж нощта се разцепи от сирената на полицейска кола. С писък от Девето авеню зави патрулна кола и спря пред болницата. Още две полицейски коли се движеха непосредствено зад първата. За нула време входът на болницата бе залят от униформени полицаи и детективи. Майкъл въздъхна с облекчение. Този чудесен Сони бързо се беше справил. Той тръгна към тях да ги посрещне.

Двама огромни, плещести полицаи сграбчиха ръцете му. Друг го претърси. Едър полицейски капитан, със златен ширит на фуражката, се заизкачва по стълбите, а хората му чинно се отдръпваха, за да му направят път. Беше много енергичен за ръста си и бялата си коса, която се подаваше изпод фуражката му. Лицето му беше силно зачервено. Той се приближи към Майкъл и грубо каза:

— Мислех, че съм успял да опандизя всички италиански копелета. Кой, по дяволите, си ти и какво правиш тук?

Един от полицаите, който държеше Майкъл, каза:

— Няма оръжие, шефе.

Майкъл не отговори. Той изучаваше полицейския капитан, невъзмутимо изследваше лицето му и металните сини очи. Един

цивилен детектив каза:

— Това е Майкъл Корлеоне, синът на дон Корлеоне. Майкъл тихо попита:

— Какво е станало с детективите, които трябваше да пазят баща ми? Кой ги е освободил от тази малка формалност?

Полицейският капитан побесня от яд:

— Ах ти, мръсен разбойнико, кой по дяволите си ти, та да ми казваш какво да правя и какво не? Аз ги освободих. Пукната пара не давам за това колко италиански гангстери ще се избият един друг. Ако останеше на мен, и пръста си нямаше да мръдна, за да защита баща ти. А сега се махай оттук. Махай се от тази улица, пале такова, и не се навирай в тази болница, когато не е време за свиждане.

Майкъл продължаваше да го изучава напрегнато. Той не се ядосваше от думите, с които полицейският капитан го наричаше. Умът му работеше трескаво. Възможно ли бе Солоцо да е бил в първата кола и да го е видял, че стои пред болницата? Възможно ли бе Солоцо да се е обадил на този капитан, за да го попита: „Защо има още от хората на Корлеоне пред болницата, след като ти платих да ги опандизиш?“ Възможно ли бе всичко това да е било внимателно замислено, както казваше Сони? Всичко съвпаднаше. Все още спокоен, той заяви на капитана:

— Няма да напусна тази болница, докато не поставите охрана пред стаята на баща ми.

Капитанът не си направи труда да му отговори. Той нареди на детектива до него:

— Фил, арестувай това пале. Детективът колебливо каза:

— Момчето е чисто, капитане. Отличи се като герой по време на войната и никога не е бил замесен в гангстерски истории. Вестниците може да раздуят нещата.

Капитанът се извърна към детектива с почервенияло от гняв лице. Той изрева:

— По дяволите, казах да се арестува.

Майкъл, който още разсъждаваше трезво, без да се ядосва, попита с преднамерена злоба:

— Колко ви плаща Турчина, капитане, за да подредите така баща ми?

Полицейският капитан се извърна към него. Той заповяда на двамата плещести полицаи: „Дръжте го.“ Майкъл усети ръцете си приковани от страни. Видя масивния юмрук на капитана да се насочва към лицето му. Опитва се да се извие настрани, но юмрукът се стовари малко под окото му. В черепа му избухна граната. Устата му се напълни с кръв и малки твърди парченца, които, както разбра, бяха зъбите му. Чувствуваше как страната му се подува, сякаш се пълнеше с въздух. Не усещаше краката си и щеше да падне, ако двамата полицаи не го бяха задържали. Но все още беше в съзнание. Цивилният детектив беше застанал пред него, за да попречи на капитана да го удари отново, като казваше:

— За бога, капитане, вие го наранихте. Капитанът високо заяви:

— Не съм го докосвал. Той се нахвърли върху мен и падна. Ясно ли е? Той се съпротивляваше на заповедта ми за арестуване.

Сякаш през червена мъгла Майкъл видя още коли да спират до бордюра. От тях излизаха хора. В един от мъжете той разпозна адвоката на Клеменза, който, в момента говореше любезно и самоуверено с полицейския капитан:

— Семейство Корлеоне е наело една фирма за частни детективи, които да пазят господин Корлеоне. Тези хора с мен имат разрешително да носят огнестрелно оръжие, капитане. Ако вие ги арестувате, на сутринта ще трябва да се явите в съда и да обясните защо. — Адвокатът погледна Майкъл. — Желаете ли да заведете дело срещу онзи, който ви е сторил това? — попита той.

На Майкъл му беше трудно да говори. Челюстта му не можеше да се събере, но той успя да измънка:

— Подхлъзнах се — каза той. — Подхлъзнах се и паднах. — Видя как капитанът му хвърли победоносен поглед и се опита, да му отговори с усмивка. На всяка цена искаше да скрие възхитителната ледена съдържаност, която контролираше мозъка му, и надигащата се огромна вълна от ледена омраза, проникваща в тялото му. Не искаше никой на този свят и да подозира как се чувства в този миг. Така, както би сторил и неговият баща. След това усети, че го отнасят в болницата и загуби съзнание.

Когато на сутринта се събуди, откри, че челюстта му е наместена и че четири зъба от лявата му страна липсват. До леглото му седеше Хейгън.

— Упойка ли ми дадоха? — попита Майкъл.

— Да — отговори Хейгън. — Трябваше да извадят няколко костички от венците ти и сметнахме, че ще е твърде болезнено. Още повече че ти и без това беше в безсъзнание.

— Всичко останало наред ли е? — попита Майкъл.

— Да — отговори Хейгън. — Сони иска да се прибереш в къщата в Лонг Бийч. Ще можеш ли?

— Разбира се — каза Майкъл. — Добре ли е дон Корлеоне?

Хейгън се изчерви:

— Мисля, че сега вече разрешихме проблема. Наехме фирма за частни детективи и целият район се охранява. Ще ти кажа повече, когато се качим в колата.

Клеменза караше, а Майкъл и Хейгън седяха отзад. Главата на Майкъл пулсираше.

— И какво, по дяволите, в същност стана снощи? Открихте ли въобще нещо?

Хейгън заговори тихо:

— Сони има свой човек, този детектив Филипс, който се е опитал да те защити. Той ни информира. Полицейският капитан МакКлъски е човек, който взема огромни подкупи, откакто е патрулиращ полицаи. Нашето семейство му е плащало немалко. Той обаче е алчен човек, на когото не може да се разчита. А Солоцо трябва да му е платил огромна сума. Веднага след изтичането на времето за свиждане МакКлъски арестувал всички хора на Тесио отвън и вътре в болницата. Не помогнало и това, че някои от тях били въоръжени. После МакКлъски изтеглил и официалната охрана пред вратата на дон Корлеоне. Казал, че детективите му трябвали и че други полицаи трябвало да дойдат да ги заместят, но им били дали неправилни нареждания. Глупости. Платили са му да се справи с дон Корлеоне. Филипс твърди, че той е човек, който няма да спре дотук. Солоцо сигурно му е дал цяло състояние като начало и му е обещал кой знае какво.

— Съобщиха ли във вестниците за моето нараняване?

— Не — каза Хейгън. — Запазихме го в тайна. Никой не иска да излезе наяве — нито полицията, нито ние.

— Добре — каза Майкъл. — Онова момче Енцо измъкна ли се?

— Да — отговори Хейгън. — Той е излязъл по-умен от теб. Когато полицаите дошли, той изчезнал. Казва, че останал с теб, когато колата на Солоцо минала. Вярно ли е?

— Да — каза Майкъл. — Добро момче е.

— Ще се погрижат за него — каза Хейгън. — Добре ли се чувствуваш? — Лицето му беше загрижено. — Изглеждаш зле.

— Добре съм — каза Майкъл. — Как се казваше онзи капитан?

— МакКлъски — отговори Хейгън. — Между другото, може би ще се почувствуваш по-добре, ако узнаеш, че семейство Корлеоне вече води в резултата. Бруно Таталия беше очистен в четири часа тази сутрин.

Майкъл се надигна:

— Как така? Нали трябваше да стоим мирни? Хейгън сви рамене:

— След случката в болницата Сони се впрегна. Нашите хора са излезли из целия Ню Йорк и Ню Джърси. Снощи съставихме списъка. Опитвам се да го възпра, Майк. Поговори и ти с него. Цялата тази работа може все още да се уреди и без тотална война.

— Ще поговоря с него — каза Майкъл. — Ще има ли съвещание тази сутрин?

— Да — отговори Хейгън. — Най-после Солоцо се свърза с нас и иска да преговаряме. Един посредник урежда подробностите. Това означава, че ние печелим. Солоцо знае, че е загубил и иска да се измъкне жив. — Хейгън спря за малко. — Може би е сметнал, че сме лесни, готови да бъдем превзети, само защото не отговорихме на удара с удар. Сега, когато един от синовете на Таталия е мъртъв, той знае, че това не е така. В действителност той рискува страшно с този удар срещу дон Корлеоне. Между другото получихме потвърждение за Лука. Убили са го вечерта преди покушението срещу баща ти. В кабарето на Бруно Таталия, представи си. Майкъл отвърна:

— Не се учудвам сега защо са го пипнали неподготвен.

Входът на уличката към къщите в Лонг Бийч беше блокиран от дълга черна кола, паркирана напреко на улицата. Двама мъже се бяха надвесили над капака на колата. Майкъл забеляза, че двете къщи от двете страни на уличката бяха с отворени прозорци на горните етажи.

Господи, Сони наистина се беше впрегнал.

Клеменза спря колата извън уличката и тримата влязоха в нея. Двамата от охраната бяха хора на Клеменза и той направи към тях гримаса, която трябваше да се разбира като поздрав. Те кимнаха в отговор. Нямаше нито усмивки, нито поздрав. Клеменза отведе Хейгън и Майкъл Корлеоне в къщата.

Друг човек от охраната отвори вратата, преди още да са позвънили. Явно бе, че ги е наблюдавал от някой прозорец. Отидоха в ъгловия кабинет и завариха Сони и Тесио, които ги чакаха. Сони се приближи към Майкъл, обхвана с ръце главата на най-малкия си брат и закачливо каза: „Чудесно. Чудесно.“ Майкъл отблъсна ръцете му, отиде към бюрото и си наля малко скоч, като се надяваше това да притъпи болката в челюстта му.

Петимата се настаниха в стаята, но атмосферата беше различна от тази по време на предишните им съвещания. Сони беше по-радостен и по-бодър и Майкъл разбра какво означаваше тази радост. Брат му не изпитваше вече никакви съмнения. Той беше взел решение и нищо не можеше да го разколебае. Снощният опит на Солоцо се бе оказал последната капка в чашата. Не можеше вече и дума да става за примирие.

— Докато ви нямаше, се обади посредникът — каза Сони на Хейгън. — Сега Турчина иска среща — Сони се изсмя — Смел е, кучият му син — каза той с възхищение. — След като се провали снощи, иска среща днес или утре. Междувременно ние трябва, според него, да кротуваме и да приемаме всичко, което той ни сервира. Яга ти нахалството.

Том предпазливо попита:

— Ти какво отговори? Сони се ухили:

— Аз казах „да“, разбира се, защо не? По всяко време, когато каже, аз не бързам. Пуснал съм по улиците стотина души, които патрулират двама и четири часа в денонощието. Ако Солоцо си покаже и един косъм от задника, ще бъде мъртъв. А те нека разполагат с колкото си искат време.

Хейгън попита:

— Предложиха ли нещо конкретно?

— Да — отговори Сони. — Солоцо иска да изпратим Майк да се срещне с него и да изслуша предложението му. Посредникът гарантира сигурността на Майк. Солоцо не моли ние да гарантираме неговата сигурност, защото знае, че не може да иска това. Няма смисъл. Срещата ще бъде уредена от негова страна. Неговите хора ще вземат Майк и ще го заведат на мястото на срещата. Майкъл ще изслуша Солоцо и после ще бъде освободен. Но мястото на срещата е в тайна. Обещаваха, че сделката ще бъде толкова изгодна, че няма да можем да откажем.

Хейгън попита:

— А какво каза за семейство Таталия? Какво ще направят за Бруно?

— Това е част от сделката. Посредникът казва, че семейство Таталия са на едно мнение със Солоцо. Ще забравят Бруно Таталия. Той плаща за онова, което сториха на баща ми. Едното е за сметка на другото. — Сони отново се изсмя. — Нахалните му копелета.

Хейгън предпазливо каза:

— Трябва да ги изслушаме.

Сони поклати яростно глава:

— Не, не, *consigliori*, този път не. — В гласа му имаше лек италиански акцент. Той съзнателно имитираше баща си, за да се пошегува. — Никакви срещи повече. Никакви дискусии. Никакви трикове на Солоцо. Когато посредникът се свърже отново с нас за отговор, искам да му предадеш само едно съобщение. Искam да ми дадат Солоцо. Ако не, започваме тотална война. Ще преминем на дюшеци и ще изкараме на улицата всичките си хора. Бизнесът, за съжаление, ще трябва да пострада.

— Другите семейства няма да допуснат тотална война — каза Хейгън. — Тя ще подпали чергите на всички.

Сони сви рамене:

— Разрешението на въпроса за тях е много просто. Дайте ми Солоцо. Или се бийте със семейство Корлеоне — Сони замълча, после грубо добави: — Не искам повече да ме съветваш как да изглаждам нещата, Том. Решението е взето. Твоята задача е да ми помогнеш да спечеля. Разбра ли?

Хейгън наведе глава. За миг той се замисли дълбоко. После каза:

— Говорих с твоя човек в полицейския участък. Той твърди, че Солоцо със сигурност плаща на капитан МакКлъски, и то много. Но не е само това, МакКлъски ще получи и част от операцията с наркотици. Той се е съгласил да бъде телохранител на Солоцо. Турчина не си показва носа навън от дупката си без МакКлъски. Когато Солоцо се срещне с Майк, МакКлъски ще седи до него. Цивилен, но въоръжен. Това, което трябва да разбереш, Сони, е, че докато Солоцо е охраняван така, той е неуязвим. Досега никой, който е застрелял нюйоркски капитан от полицията, не се е измъквал безнаказано. Гневът на хората в този град ще бъде страшен. Ами вестниците, цялата полиция, църквата, всичко. Това ще бъде катастрофа. Фамилиите ще те преследват. Всички от семейство Корлеоне ще се изпокрият. Така че имай пред вид това.

Сони сви рамене:

— МакКлъски не може непрекъснато да стои до Турчина. Ще чакаме.

Тесио и Клеменза дърпаха пурите си неспокойно и не смееха да се обаждат, но непрекъснато се потяха. На техния гръб щеше да бъде всичко, ако се вземеше неправилното решение.

Майкъл заговори за първи път. Той попита Хейгън:

— Може ли Стария да бъде преместен от болницата в къщи?

Хейгън поклати отрицателно глава:

— Това беше първото нещо за което попитах. Невъзможно е. Той е много зле. Ще прескочи трапа, но са необходими много грижи и може би още една операция. Невъзможно е.

— Тогава трябва да очистим Солоцо веднага — каза Майкъл. — Не можем да чакаме. Този тип е много опасен. Ще измисли пак нещо ново. Не забравяйте — ключът все още е в ликвидирането на Стария. Той знае това. Разбира се, той знае и че сега е на тясно, така че е съгласен да се признае за победен, щом това ще запази живота му. Но ако разбере, че при всички случаи ще бъде убит, той пак ще си опита късмета с дон Корлеоне. А и с помощта на този полицейски капитан кой знае какво, по дяволите, може да се случи. Не можем да рискуваме така. Трябва веднага да очистим Солоцо.

Сони замислено почесваше брадата си.

— Прав си, момчето ми — каза той. — Биеш право в целта. Не бива да позволим на Солоцо още веднъж да си опита късмета със Стария.

Хейгън тихо попита:

— А какво ще правим с капитан МакКлъски? Сони се обърна към Майкъл със странна усмивчица:

— Да, момчето ми, какво ще правим с упорития полицейски капитан?

Майкъл бавно каза:

— Добре, това е крайност. Но има моменти, в които и най-крайните мерки са оправдани. Нека допуснем, че трябва да убием МакКлъски. Пътят, по който трябва да тръгнем, е първо той да бъде здравата натопен, така че да не става дума за честен полицейски капитан, изпълняващ дълга си, а за нечестен полицейски служител, замесен в организирано мошеничество, който си е получил своето като всеки мошеник. Ние имаме наши платени хора във вестниците, на които можем да предоставим историята с достатъчно доказателства, с които да я подкрепят. Това ще приглуши малко обществения гняв. Как ви се струва?

Майкъл погледна останалите почтително. Тесио и Клеменза бяха с унили лица и отказаха да отговорят. Сони каза със същата странна усмивка:

— Продължавай, момчето ми, ти си страшен. Като от устата на дете, както дон Корлеоне обичаше да казва. Продължавай, Майк, говори ни още.

Хейгън също се усмихваше леко, извърнал глава. Майкъл се изчерви:

— Е, добре, те искат да отида на среща със Солоцо. Ще бъдем аз, Солоцо и МакКлъски, сами. Определете срещата да бъде след два дни, а после нашите информатори да открият къде ще се състои. Настоявайте да стане на публично място и кажете, че аз няма да се съглася да бъда отведен в някой апартамент или къща. Нека бъде в ресторант или бар в най-оживените обедни часове или нещо подобно, така че да се чувствам сигурен. Те също ще се чувствуват сигурни. Дори Солоцо няма да допусне, че ще се осмелим да застреляме капитана. Те ще ме претърсят, когато отида на срещата, затова трябва

да не нося нищо, но измислете начин да ме снабдите с оръжие, докато съм там. Тогава ще ги убия и двамата.

И четиримата се обърнаха и се втренчиха в него. Клеменза и Тесио бяха безкрайно учудени. Хейгън изглеждаше малко натъжен, но не и учуден. Той понечи да каже нещо, но се отказа. А Сони, чието масивно Купидоново лице потреперваше развеселено, изведнъж избухна в силен гръмогласен смях. Това беше дълбок гърлен смях и съвсем искрен. Сони наистина щеше да се пукне от смях. Той посочи Майкъл с пръст и задъхвайки се, се опитваше да говори:

— Ти, отличното студентче, което не искаше да се замесва в семейния бизнес! А сега искаш да убиеш един полицейски капитан и Турчина само защото МакКлъски ти смаза физиономията. Вземаш го за лична обида. Всичко е просто бизнес, а ти го вземаш за лична обида. Искаш да убиеш онези типове само защото са те ударили по лицето. Всичко е било само лъжа. През всичките тези години всичко е било само една голяма лъжа.

Клеменза и Тесио, които бяха разбрали съвсем погрешно, че Сони се смее на бабайството на по-малкия си брат да направи такова предложение, се усмихваха на Майкъл широко и малко покровителствено. Само Хейгън съобразително си беше придал безразличен вид.

Майкъл огледа всички, после се втренчи в Сони, който още не можеше да спре да се смее.

— Значи ти ще убиеш и двамата, а? — попита Сони. — Хей, момче, тук няма да ти дадат медали, а ще те сложат на електрическия стол. Това известно ли ти е? Това не е работа за герои, момчето ми, защото не стреляш по хората от километър. Стреляш в тях, когато виждаш бялото на очите им, както ни учеха в училище, спомняш ли си? Трябва да си съвсем близо до тях и да пръснеш черепите им с куршум, а мозъкът им ще се лепне по цялата ти красива университетска униформа. Как, момчето ми, искаш ли да извършиш това само защото някакъв си тъп полицай те е набил? — Той още се смееше.

Майкъл стана.

— Престани да се смееш — каза той. Промяната у него беше толкова необикновена, че усмивките по лицата на Клеменза и Тесио изчезнаха. Майкъл не беше висок и едър, но присъствието му сякаш

излъчваше заплаха. В този миг той беше превъплъщение на самия дон Корлеоне. Очите му бяха изсветлели, а лицето му беше като избелено. Всеки миг сякаш можеше да се нахвърли върху своя по-голям и по-силен брат. Нямаше съмнение, че ако той имаше оръжие в ръцете си, Сони щеше да бъде в опасност. Сони спря да се смее и Майкъл му каза с мъртвешки студен глас: — Мислиш, че не мога да го направя, а, кучи сине?

Сони беше превъзмогнал пристъпа си на смях.

— Зная, че можеш да го направиш — каза той. — Аз не се смеех на това, което каза. Смеех се само на това, колко странно се промениха нещата. Винаги съм казвал, че ти си най-жилавият в семейството, потвърд и от самия дон. Единствен ти успя да се откъснеш от Стария. Спомням си, когато беше дете. Ах, какъв характер имаше тогава. Представи си, ти се биеше дори с мен, а аз бях доста по-голям от теб. На Фреди му се налагаше да те спуква от бой най-малко веднъж седмично. Солоцо сега си мисли, че ти си слабото място в нашето семейство, защото си позволил на МакКлъски да те удари, без да му отвърнеш, и че няма да се намесваш в семейните борби. Смята, че няма за какво да се тревожи, ако се срещне насаме с теб. МакКлъски също, той те смята за страхливо италианче. — Сони млъкна, после тихо каза: — Но в края на краищата ти, кучи сине, си истински Корлеоне. И аз единствен знаех това. Седях тук през тези три дни и чаках, още откакто стрелях по Стария, чаках да се излюпиш от тази черупка на колежанец и да се отърсиш от тази отвратителна поза на герой от войната. Чаках да станеш дясната ми ръка, за да изтрепем тези мръсници, които се опитват да унищожат баща ни и семейството ни. И цялата работа се свърши само с един удар в зъбите. Как ти се струва това? — Сони направи комичен жест — внезапен удар с юмрук, и пак повтори: — Как ти се струва това?

Напрежението в стаята беше намаляло. Майкъл поклати отрицателно глава:

— Сони, правя това само защото не ми остава нищо друго. Не мога да допусна Солоцо да опита отново късмета си със Стария. По всичко личи, че аз единствен мога да се добера до него. Затова взех това решение. Мисля, че не можеш да намериш друг, който да пречука полицейския капитан. Може би ти щеше да го направиш, Сони, но имаш жена и деца и трябва да се грижиш за семейния бизнес, докато

Стария влезе във форма. Така че оставаме аз и Фреди. Фреди е в шок и извън играта. В крайна сметка оставам само аз. — Всичко е много логично. Ударът в зъбите няма нищо общо с това.

Сони се приближи и го прегърна:

— Въобще не ме интересуват какви са мотивите ти, след като сега си с нас. И ще ти кажа още нещо — ти си напълно прав. Том, какво ще кажеш?

Хейгън сви рамене:

— Доводите са солидни. Онова, което ги прави такива, е фактът, че не мисля, че Турчина е искрен за сделката. Струва ми се, че той пак ще се опита да се добере до дон Корлеоне. Независимо от всичко, предишните му действия ни заставят да мислим така. Ето защо трябва да се опитаме да ликвидираме Солоцо. Трябва да го ликвидираме дори ако се наложи да ликвидираме и полицейския капитан. Но всеки, който, свърши тази работа, ще си навлече страхотен гняв. В такъв случай трябва ли това да бъде Майк?

Сони тихо каза:

— Бих могъл да го направя аз. — Хейгън припряно поклати глава:

— Солоцо не би те допуснал дори на миля от себе си, ако ще и десет полицейски капитана да го пазят. Освен това в момента ти си главата на семейството. Не можем да те излагаме на риск. — Хейгън млъкна, после се обърна към Клеменза и Тесио. — Има ли някой от вас подходящ, човек, някой много специален човек, който би се заел с тази работа? До края на живота си няма да има нужда да се тревожи за пари.

Клеменза заговори пръв:

— Нямам човек, когото Солоцо да не познава. Той веднага ще се усети. Ще се усети също, ако отидем аз или Тесио.

Хейгън попита:

— А има ли някой наистина решителен мъж, който още да не се е появявал, някой добър новобранец?

И двамата довереника поклатиха отрицателно глави. Тесио се усмихна, за да смекчи думите си, и каза:

— Това е все едно да вземеш някой от юношите и да го сложиш да играе в националния отбор.

Сони рязко се намеси:

— Трябва да бъде Майк. Има милион различни причини. И най-важната е, че те го смятат за мухльо. Освен това той може да свърши работата, аз гарантирам, а това е важно, защото това е единственият изстрел, който ще можем да дадем по този подъл мръсен Турчин. Така че сега трябва да измислим как най-добре да осигурим Майк. Том, Клеменза, Тесио, открийте къде ще го заведе Солоцо за срещата, не ме интересува колко ще струва това. Когато разберем, можем да помислим как да му доставим оръжието. Клеменза, искам да му избереш най-сигурния револвер от твоята колекция, „най-безличния“, който имаш. Който е невъзможно да бъде разпознат. Опитай се да го подбереш с къса цев и с голяма взривна сила. Не е необходимо да бъде точен. Той ще го използва съвсем отблизо. Майк, веднага щом свършиш с револвера, хвърли го на пода. Не допускай да те заловят с него. Клеменза, обвий цевта и спусъка с онази специална хартия, която имаш, така че да не останат отпечатьци. Запомни, Майк, ние можем да уредим всичко, свидетели и така нататък, но ако те хванат с револвера в ръка, тогава нищо не можем да направим. Ще уредим транспортирането и охраната ти и ще изчезнеш на една хубава дълга ваканция, докато нещата се уталожат. Няма да те има дълго време, Майк, но не искам да казваш довиждане на момичето си, дори не ѝ се обаждай. След като всичко свърши и ти си извън страната, аз ще ѝ съобщя, че си добре. Това са заповеди. — Сони се усмихна на брат си. — Сега се залепи за Клеменза и се опитай да свикнеш с револвера, който той ще ти избере. Дори постреляй малко. Ние ще се погрижим за всичко останало. За всичко. Разбрахме ли се, момчето ми?

Майкъл Корлеоне отново изпита онази приятна освежаваща хладина по цялото си тяло. Той каза на брат си:

— Не беше необходимо да ми разправяш тези глупости — да не се обаждам на приятелката си за такива неща. Какво, по дяволите, си мислеше, че щях да направя — да се обадя и да ѝ кажа довиждане ли?

Сони бързо-бързо каза:

— Добре де, ти си още новобранец и затова ти обяснявам всичко подробно. Забрави го. Майкъл ухилено отвърна:

— Какво, по дяволите, искаш да кажеш с това „новобранец“? Аз слушах Стария толкова усърдно, колкото и ти. Как иначе, мислиш, съм станал толкова умен? — И двамата се засмяха.

Хейгън наля по една чаша на всички. Той изглеждаше малко мрачен, като държавник, принуден да воюва, като правист, принуден да заобиколи закона.

— Е, въпреки всичко, сега поне знаем какво ще правим — каза той.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Капитан МакКлъски седеше в своята канцелария и въртеше в ръцете си три плика, издути от билети за залагане. Той се мръщеше и много му се искаше да отгатне отбелязаните в тях числа. Беше много важно да успее. В пликите бяха билетите за залагане, които неговите хайки бяха извели миналата вечер от един от събирачите на облози от семейство Корлеоне. Сега събирачът трябваше да откупи билетите, за да не могат играчите да претендират, че са спечелили, и да го разорят.

За капитан МакКлъски беше, много важно да отгатне цифрите на билетите, защото не искаше да бъде измамен, когато ги продава обратно на събирача. Ако струваха шестдесет бона, може би щеше да ги продаде обратно за пет бона. Но ако имаше много големи залагания и бяха на стойност сто бона, а може би дори и двеста, тогава цената щеше да бъде значително по-висока. МакКлъски повъртя пликите, в ръцете си и реши да остави събирача да се поизпоти малко и пръв да предложи цената. Това можеше да му подсказва каква би могла да бъде истинската им стойност.

МакКлъски погледна стенния часовник в канцеларията си в управлението. Време беше да отиде да вземе онзи мазен Турчин, Солоцо, и да го заведе на мястото, където трябваше да се срещне със семейство Корлеоне. МакКлъски отиде до стенното шкафче и започна да се преоблича в цивилните си дрехи. Когато свърши, позвъни на жена си и ѝ каза, че тази вечер няма да се прибере за вечеря, а ще остане навън по работа. Той никога за нищо не ѝ се доверяваше. Тя си мислеше, че живеят охолно благодарение на неговата полицейска заплата. МакКлъски изсумтя развеселено. И майка му си беше мислила така, но той се беше осъзнал рано. Баща му му беше показал как стават тези работи.

Баща му беше сержант от полицията и всяка седмица двамата обикаляха района, а МакКлъски-старши представяше шестгодишния си син на собствениците на магазини, като казваше: „А това е моето малко момче.“

Собствениците на магазини се ръкуваха с него и бяха прекалено любезни, после отваряха със звън своите автоматични каси и даваха на малкото момче подарък от пет или десет долара. В края на деня джобовете на костюма на Марк МакКлъски бяха натъпкани с банкноти, а той беше горд, че приятелите на баща му го харесваха толкова много, та всеки месец, когато го виждаха, му даваха подаръци. Разбира се, баща му внасяше парите в банката — за да учи в колеж. Малкият Марк получаваше за себе си най-много по една петдесетцентов монета.

После, когато Марк се прибираще в къщи и неговите чичовци-полицаи го питаха какъв иска да стане, когато порасне, той изфъфляше по детски „полицай“, а те се смееха гръмогласно. И, разбира се, по-късно, въпреки че баща му искаше да учи в колеж, отиде да учи за полицай направо от гимназията.

Беше добър полицай, смел полицай. Упоритите хлапаци, които тероризираха хората из тъмните ъгли на улиците, изчезваха, когато той се приближаваше, и в крайна сметка изчезнаха изобщо от неговия район. Той беше много строг полицай и много честен. Никога не водеше сина си при собствениците на магазини, за да събира пари като изкупление за нарушенията на разпоредбите за отпадъци и паркирането. Той вземаше парите направо, със своята ръка, направо, защото чувствуваше, че ги заслужава. Никога не се свиваше в някое кино, нито се мушваше в някой ресторант, когато беше на обход, както правеха някои от другите полицаи, особено в зимните вечери. Той винаги правеше своите обиколки. Пазеше и добре обслужваше магазините в своя район. Когато алкохолици и пияници проникваха от Боуъри, за да просят по улиците в неговия район, той така грубо се отървяваше от тях, че те никога вече не се връщаха там. Търговците в неговия район ценяха високо усилията му. И показваха своята признателност.

Той също се подчиняваше на системата. Събирачите на облози в неговия район знаеха, че никога няма да им създаде неприятности, за да получи допълнително възнаграждение и че е доволен от своя дял. Името му беше в списъка наред с другите и никога не се опитваше да си изкарва нещо допълнително. Беше честен полицай, който взимаше само чисти подкупи. Издигането му в полицейския отдел беше ако не забележително, то поне сигурно.

През това време той поддържаше голямо семейство с четирима сина, никой от които не стана полицаи. Те всички отидоха да учат в университета „Фордъм“ и тъй като по това време МакКлъски се издигаше от сержант до лейтенант и накрая до капитан, на тях не им липсваше нищо. По същото това време МакКлъски си създаде репутация на човек, с когото трудно се правят пазарлъци и събирачите на облози от неговия район плащаха повече пари за покровителство, отколкото събирачите от който и да е друг район в града, но може би това беше така заради големите разходи по издръжката на четиримата му сина в университета.

Самият МакКлъски смяташе, че в чистия подкуп няма нищо лошо. Защо, по дяволите, трябваше неговите деца да ходят в градския колеж на Ню Йорк или в някой евтин колеж в южните щати? Само защото полицията не плащаше достатъчно на своите служители да живеят и да се грижат за семействата си както трябва ли? Той защитаваше всички тези хора с живота си и в неговото досие бяха отбелязани почетните грамоти, дадени му за престрелки с изнудвачи, побойници и сводници по време на обиколките. Той им беше дал да разберат. Беше направил своя малък кът от града сигурен за обикновените хора и затова нямаше съмнение, че е заслужил повече, отколкото своята въшлива стотачка на седмица. Но той не се възмущаваше от ниската си заплата, защото разбираше, че всеки трябва сам да се грижи за себе си.

Бруно Таталия му беше стар приятел. Той беше учил с един от синовете му във „Фордъм“, а после беше отворил своето кабаре и когато семейство МакКлъски прекарваше някоя вечер в града, макар че това се случваше рядко, те можеха да прекарат приятно в кабарето на пиене и хапване — всичко за сметка на заведението. За новогодишните вечери получаваха официални покани да бъдат гости на управата на кабарето и винаги им даваха от най-хубавите маси. Бруно никога не пропускаше да ги представи на знаменитостите, които вземаха участие в програмата — някои от тях бяха известни певци и звезди от Холивуд. Разбира се, понякога той искаше дребни услуги, като тази да оправят досието на някой кандидат за работа в кабарето, обикновено хубавичко момиче, регистрирано в полицията за проституция или джебчийство. МакКлъски с удоволствие вършеше услугата.

МакКлъски си имаше принцип никога да не показва, че разбира какво вършат, другите. Когато Солоцо се бе обърнал към него с предложение да остави стария Корлеоне незащитен в болницата, МакКлъски не попита защо. Той попита за цената. Когато Солоцо каза, че ще му даде десет бона, МакКлъски знаеше защо. Не се поколеба. Корлеоне беше един от най-големите хора на мафията в страната, с повече политически връзки, отколкото самият Ал Капоне някога бе имал. Който и да го пречукаше, щеше да направи голяма услуга на страната. МакКлъски взе парите предварително и си свърши работата. Когато Солоцо му се обади, за да му каже, че пред болницата има двама от хората на Корлеоне, той се разяри. Беше арестувал всички хора на Тесио и беше изтеглил охраната от детективи пред болничната стая на Корлеоне. И сега, като принципен човек, трябваше да върне десетте бона — пари, които беше вече определил за обезпечаване на образованието на внуците си. В това състояние на ярост той беше отишъл в болницата и беше ударил Майкъл Корлеоне. Но всичко бе приключило по възможно най-добрия начин. Беше се срещнал със Солоцо в кабарето на Таталия и бяха сключили друга, още по-добра сделка. МакКлъски пак не задаваше въпроси, тъй като знаеше отговорите на всичко. Той само искаше да се увери, че неговото не се губи. Дори през ум не му минаваше, че самият той може да бъде в опасност. Това, че някой може, дори за миг, да си помисли да убие капитан от нюйоркската градска полиция, беше направо фантастично. И най-закоравелият разбойник от мафията трябваше да стои мирно, ако някой патрулиращ полицаи, дори с най-нисък чин, решеше да му удари няколко плесника. Онзи, който е убил полицаи, нямаше никакъв шанс да се измъкне. Защото тогава много негодници биваха застрелвани при опит за съпротива да бъдат арестувани или при опит за бягство от местопрестъплението. И кой, по дяволите, можеше да има нещо против такива действия?

МакКлъски въздъхна и се приготви да напусне управлението. Проблеми, винаги имаше проблеми. Сестрата на жена му в Ирландия съвсем наскоро беше починала след дългогодишна борба с рака и това заболяване му беше коствало доста. Погребението сега щеше да му коства още повече. Неговите собствени чичовци и лели в старата родина имаха от време на време нужда от малко помощ, за да могат да поддържат картофените си ферми, и той им изпращаше парите, за да

оправи нещата. Не му се свидеше. А когато двамата с жена си отиваха в старата родина, посрещаха ги като крал и кралица. Може би щяха да отидат и това лято, сега, когато войната беше свършила, а и с тези пари, които идваха в добавка. МакКлъски каза на диспечера на патрулите къде може да го намерят, ако им трябва. Не сметна за необходимо да взема каквито и да е предохранителни мерки. Винаги можеше да каже, че Солоцо му е информатор, с когото се е срещнал. Като излезе от управлението, повървя малко и после взе такси до къщата, където трябваше да се срещне със Солоцо.

Том Хейгън беше този, който трябваше да извърши цялата подготовка по заминаването на Майкъл от страната — да уреди фалшивия паспорт, моряшката му книжка, каюта на италиански товарен кораб, който щеше да остане на док в едно сицилианско пристанище. Същия този ден със самолет за Сицилия заминаха пратеници, за да подготвят скривалище при шефа на мафията в хълмистата страна.

Сони уреди кола с абсолютно сигурен шофьор да чака Майкъл, когато той излезе от ресторанта, където щеше да се състои срещата със Солоцо. Шофьор щеше да бъде Тесио, който сам беше пожелал да свърши тази работа. Колата щеше да изглежда разнебитена, но с добър двигател. Регистрационните номера щяха да са фалшиви, а самата кола нямаше да може да бъде открита. Бяха я пазили за специални случаи, изискващи възможно най-доброто.

Майкъл прекара деня с Клеменза, като се упражняваше с малкия револвер, който щеше да му бъде оставен. Револверът беше с малък калибър, зареден с куршуми с мека глава, които при вливане в тялото правеха дупчица като от убождане с игла, а при излизане оставяха ужасни зеещи дупки. Той откри, че револверът беше точен най-много до пет негови стъпки от целта. При по-голямо разстояние куршумите можеха да отидат навсякъде. Спусъкът беше твърд, но Клеменза поработи върху него с някакви инструменти и той се теглеше вече по-леко. Решиха да не обезшумяват оръжието. Искаха да избегнат неприятността някой невинен свидетел, схванал погрешно положението, да се намеси от глупава смелост. Трясъкът от изстрела щеше да ги държи настрана от Майкъл.

Клеменза продължи да го инструктира през цялото време, докато Майкъл тренираше:

— Хвърли револвера веднага щом свършиш с него. Просто остави ръката ти да се отпусне и револверът да се изплъзне от нея. Никой няма да забележи. Всички ще мислят, че още си въоръжен. Те ще са втренчили поглед в лицето ти. Излез от помещението много бързо, но не тичай. Не гледай никого право в очите, но не гледай и встрани. Запомни, че те се страхуват от теб, повярвай ми, ще са се паникьосали. Никой няма да се намеси. Когато излезеш, Тесио ще те чака в колата. Качи се и остави другото на него. Не се страхувай от непредвидени неща. Ще останеш учуден колко гладко минават тези работи. Сега си сложи шапка да видим как изглеждаш. — Той нахлупи сива мека шапка на главата на Майкъл. Майкъл, който никога не носеше шапка, се намръщи. Клеменза го успокои: — Ще ти помогне да не бъдеш разпознат, ако се стигне дотам. В повечето случаи тя служи на свидетелите като извинение за промени в техните показания, когато им дадем да разберат откъде духа вятърът. Майк, запомни, че не бива да се тревожиш за отпечатъците. Дръжката и спусъкът са увити със специална хартия. Не докосвай никакви други части на револвера, запомни това.

Майкъл попита:

— Сони разбра ли къде ще ме заведе Солоцо? Клеменза сви рамене:

— Още не. Солоцо е много предпазлив. Но не се страхувай, че може да ти направи нещо. Посредникът ще остане в наши ръце, докато ти не се върнеш жив и здрав. Ако нещо се случи с теб, посредникът ще плаща.

— Защо, по дяволите, рискува този човек? — полита Майкъл.

— Ще получи голямо възнаграждение — отговори Клеменза. — Едно цяло малко състояние. Освен това той е нужен човек за фамилиите. Знае, че Солоцо не може да допусне да му се случи нещо. За Солоцо животът ти не струва толкова, колкото този на посредника. Много е просто. За тебе няма никаква опасност. А ние после ще му мислим.

— Много лошо ли ще стане? — попита Майкъл.

— Много — отвърна Клеменза. — Това ще означава тотална война между семейство Таталия и семейство Корлеоне. Повечето от

останалите ще се присъединят към семейство Таталия. Служба „Чистота“ ще има да събира много трупове тази зима. — Той сви рамене. — Такива работи трябва да се случат веднъж на десет или повече години. По този начин се пречиства лошата кръв. Ако им позволим да ни изместят от някои дребни неща, ще искат да завземат всичко. Трябва да се спрат още в началото. Както трябваше да спрат Хитлер в Мюнхен, не биваше да му позволяват да се измъкне безнаказано, просто си търсеха белята, когато му позволиха да се измъкне безнаказано.

Майкъл беше чувал от баща си да казва същото, само че през 1939 година, преди в същност да беше избухнала войната. Ако фамилиите управляваха Министерството на външните работи, нямаше никога да има Втора световна война, мислеше си той с усмивка.

Върнаха се с колата обратно на уличката в къщата на дон Корлеоне, която Сони все още използваше за свой щаб. Майкъл се чудеше, колко ли щеше да издържи Сони затворен на сигурно място в уличката. Все някога трябваше да рискува да излезе. Завариха го задрямал на дивана. На масичката за кафе бяха останките от късния му обяд — късчета пържола и трохи, а също и наполовина изпразнена бутилка уиски.

Обикновено подреденият кабинет на баща му беше започнал да прилича на лошо поддържана мебелирана стая. Майкъл разтърси брат си да го събуди и го смъмри:

— Защо не престанеш да живееш като безделник и не наредиш да почистят тук?

Сони се прозя:

— Ти какво, по дяволите, правиш — да не инспектираш казармата? Майк, още не сме разбрали къде смятат да те отведат тези копелета Солоцо и МакКлъски. Ако не успеем да открием, не знам как по дяволите, ще можем да ти оставим револвера.

— Дали да не го взема със себе си? — попита Майкъл. — Може пък да не ме претърсят, а дори и да го направят, възможно е да не го открият, ако сме достатъчно хитри. Ако го намерят — какво пък. Просто ще ми го вземат и толкова. Сони поклати отрицателно глава.

— Не — каза той. — Трябва да играем на сигурно с това копеле Солоцо. Запомни, ако ти се удаде, стреляй първо по него. МакКлъски е

по-бавен и по-глупав. Ще имаш достатъчно време да стреляш по него. Клеменза каза ли ти, че на всяка цена трябва да хвърлиш револвера?

— Милион пъти — отвърна Майкъл. Сони стана от дивана и се протегна:

— Как е челюстта ти, момчето, ми?

— Отвратително — каза Майкъл. Цялата лява част на лицето го болеше с изключение на тези места, които бяха безчувствени поради това, че оттам минаваше телта, която свързваше челюстта. Той взе бутилка уиски от масата и пи направо от нея. Болката понамаля.

Сони каза:

— По-полека, Майк, сега не е време да си забавяш рефлексите с пиене.

Майкъл реагира:

— За бога, Сони, престани да играеш ролята на по-голям брат. Бил съм се срещу по-твърди хора от Солоцо и при по-лоши условия. Къде, по дяволите, са неговите минохвъргачки? Ще го прикриват ли от въздуха? Има ли тежка артилерия? А сухопътни мини? Той е просто един хитър кучи син с едно важно ченге за съюзник. Когато човек реши веднъж да ги убие, други проблеми няма. Трудното е само да вземеш решението. Въобще няма да разберат какво ги е сполетяло.

В стаята влезе Том Хейгън. Поздрави с кимване и отиде направо към телефона с фалшивата регистрация. Позвъни няколко пъти, после се обърна към Сони и поклати отрицателно лава.

— Нито звук — каза той. — Солоцо го държи в тайна до последния момент.

Телефонът иззвъня. Сони се обади и вдигна ръка, сякаш да предупреди останалите да мълчат, въпреки че никой не беше казал нито дума. Той записа нещо в един бележник и после каза:

— Добре, ще бъде там — след което затвори телефона. Сони се смееше:

— Кучият му син Солоцо, наистина си го бива. Виж как се споразумяхме. Довечера в осем той и капитан МакКлъски ще вземат Майк, който ще чака пред бара на Джак Дъмпси на Бродуей. Ще отидат някъде да поговорят и да решат въпроса. Майк и Солоцо ще говорят на италиански, така че полицаят-ирландец да не може да разбере за какво, по дяволите, става дума. Той дори ми каза да не се тревожа, защото знаел, че МакКлъски не разбира и една дума

италиански освен soldi^[1], а за теб е проверил, Майк, и знае, че разбираш сицилиански диалект.

Майкъл сухо каза:

— Доста съм го позабравил, но няма да разговаряме дълго.

Том Хейгън се обади:

— Няма да пуснем Майк да тръгне, докато при нас не дойде посредникът. Това уредено ли е?

Клеменза кимна:

— Посредникът е в дома ми, играе на карти с трима от моите хора. Ще чакат аз да им се обадя, за да го освободят.

Сони отново потъна в кожения фотьойл:

— Сега как, по дяволите, да открием къде е мястото на срещата? Том, ние имаме информатори в семейство Таталия, как стана така, че още не са ни съобщили нищо?

Хейгън сви рамене:

— Проклетият Солоцо е наистина много хитър. Играе тази игра в съвсем тесен кръг, толкова тесен, че не използва дори хора за охрана. Смята, че капитанът му е достатъчен и че безопасността е по-важна, отколкото да го охраняват с оръжие. И е прав. Ще трябва да сложим на Майк опашка и да се надяваме, че всичко ще мине добре.

Сони поклати отрицателно глава:

— Не, всеки може да се отърве от опашка, стига наистина да иска да го стори. Това е първото нещо, което ще проверят.

По това време беше вече пет следобед. С тревога, изписана на лицето му, Сони каза:

— Може би ще трябва да оставим Майк да стреля по тези, които са в колата, когато се опитат да го вземат за срещата.

Хейгън поклати отрицателно глава:

— Ами ако Солоцо не е в колата. Напразно ще си разкрием картите. По дяволите, трябва да разберем къде ще го заведат.

Клеменза добави:

— Може би трябва да се опитаме да разберем защо Солоцо държи мястото на срещата в такава голяма тайна.

Майкъл нетърпеливо каза:

— За да е абсолютно сигурен. Защо да позволи да узнаем нещо, ако може да го скрие? Освен това той надушва, че е в опасност. Трябва

да е дяволски подозрителен, макар и под крилото на оня полицейски капитан.

Хейгън щракна с пръсти:

— Детективът, онзи приятел, Филипс. Защо не му позвъниш, Сони? Може пък той да разбере къде, по дяволите, може да бъде намерен капитанът? Струва си да се опита. На МакКлъски няма да му пука кой ще знае къде отива.

Сони вдигна телефона и набра един номер. Говори тихо после затвори.

— Ще ни се обади — рече той.

Чакаха почти трийсет минути и тогава телефонът иззвъня. Сони записа нещо в бележника си и затвори телефона. Лицето му беше напрегнато.

— Мисля, че стана ясно — каза той. — Капитан МакКлъски винаги трябва да съобщава къде може да бъде намерен. От осем до десет тази вечер щял да бъде в „Луна Ейжа“, в Бронкс. Знае ли някой мястото?

Тесио уверено отговори:

— Аз го знам. Идеално е за нас. Малко уютно заведение с големи сепарета, където хората могат да си поговорят насаме. Хубава храна. Всеки си гледа работата. Идеално. — Той се надвеси над бюрото на Сони и нареди фасовите от цигари, за да обясни разположението. — Това е входът. Майк, когато свършиш, просто излез и завий наляво, а после зад ъгъла. Ще те видя, ще включа фаровете и ще те взема в движение. Ако изпаднеш в опасност, извикай и аз ще се опитам да вляза вътре и да те измъкна. Клеменза, ти трябва да работиш бързо. Изпрати там някой, за да постави револвера. Тоалетната е стара и има място между казанчето за вода и стената. Кажи на твоя човек да го закрепим там отзад с тиксо. Майк, след като те обискират в колата и разберат, че си чист, вече няма да се тревожат много за теб. В ресторанта почакай малко, преди да се извиниш. Не, още по-добре, искай разрешение да отидеш. Първо се престори, че нещо те притеснява, съвсем естествено. Те нищо няма да се досетят. Но когато излезеш от тоалетната, не губи време. Не сядай отново на масата, а стреляй веднага. И не поемай никакви рискове. Стреляй в главата, по два изстрела и на двамата, и се измъквай бързо навън, колкото ти държат краката.

Сони слушаше много внимателно през цялото време.

— Искам някой много добър, много сигурен човек да постави револвера там — обърна се той към Клеменза. — Не искам брат ми да излезе от тая тоалетна и да си държи в ръцете само оная работа:

Клеменза натъртено каза:

— Револверът ще бъде там.

— Добре — каза Сони. — А сега всички на работа. Тесио и Клеменза излязоха. Том Хейгън попита:

— Сони, да закарам ли Майк до Ню Йорк?

— Не — каза Сони. — Остани тук. Когато Майк свърши, започва нашата работа и ще ми трябваш. На линия ли са онези хора от вестниците?

Хейгън кимна:

— Ще им дам информация веднага щом нещата се изяснят.

Сони стана, приближи се до Майкъл и застана пред него. Той стисна ръката му.

— Е, момчето ми — каза той, — време е. Ще уредя нещата с мама, задето не си отишъл да я видиш, преди да заминеш. И ще изпратя съобщение на твоето момиче, когато сметна, че му е дошло времето. Така добре ли е?

— Добре е — каза Майкъл. — Колко време мислиш, че ще трябва да мине, преди да мога да се върна?

— Най-малко година — каза Сони. Том Хейгън добави:

— Възможно е дон Корлеоне да уреди нещата по-бързо, Майк, но не разчитай на това. От елемента време зависят много неща: какъв успех ще имаме с историите във вестниците; доколко полицията ще иска да потули нещата; колко остро ще реагират фамилиите. Ще предизвикаме дяволски много обществен гняв и неприятности. Това е единственото нещо, за което можем да бъдем сигурни.

Майкъл стисна ръката на Хейгън:

— Направи всичко възможно, Том — рече той. — Не искам да се отделям от къщи за още три години.

Хейгън внимателно каза:

— Все още не е късно да се откажеш, Майк, може да намерим някой друг, бихме могли да преразгледаме възможностите си. Може пък да не е нужно да очистим Солоцо.

Майкъл се засмя.

— Сега можем да решим всичко — каза той. — Но правилното решение взехме в началото. Досега винаги съм стоял на топло, време е да си платя дълговете.

— Не бива да допускаш разбитата ти челюст да ти влияе — каза Хейгън. — МакКлъски е глупак и това беше бизнес, а не лично.

За втори път той видя как лицето на Майкъл Корлеоне замръзна в израз, който тайнствено напомняше този на дон Корлеоне.

— Том, не се оставяй да те заблуждават. Всичко е лично, и най-малкото нещо. Всички лайна, които сервират на човек всеки ден, през целия живот, са личен въпрос. Наричат го бизнес. Добре. Но то е дяволски лично. И знаеш ли от кого научих това? От дон Корлеоне. От Стария. От Кръстника. Ако гръм удари негов приятел, Стария ще го приеме като лично. Той прие отиването ми във флота като лично. И това го прави велик. Великият дон. Той взима всичко като лично. Като господ. Той знае за всяко перо, паднало от опашката на врабеца или както там, по дяволите, е казано. Нали? И знаеш ли още нещо? На хора, които вземат неприятностите като лична обида, не им се случват неприятности. Ето аз дойдох късно, добре, но аз ще измина пътя докрай. Дяволски вярно е, че взимам счупената челюст като лична обида; дяволски вярно е, че взимам опита на Солоцо да убие баща ми като лична обида. — Той се засмя. — Кажи на Стария, че съм научил това от него и че съм щастлив, че ми се удава случай да му се отблагодаря за всичко, което е направил за мен. Той беше добър баща. — Майкъл замълча, после замислено каза на Хейгън: — Знаеш ли, не си спомням да ме е ударил някога. Нито Сони. Нито Фреди. И, разбира се, Кони, той дори не й повишаваше глас. Кажи ми истината, Том, колко души смяташ, че е убил дон Корлеоне?

Том Хейгън се извърна:

— Ще ти кажа нещо, което не си научил от него: не се говори така, както говориш ти сега. Има неща, които трябва да се направят и човек ги прави, но никога не говори за тях. Не се опитва да ги оправдава. Те не могат да бъдат оправдани. Човек просто ги прави. И после забравя за тях.

Майкъл Корлеоне се намръщи, и тихо каза:

— Като *consigliori* съгласен ли си, че е опасно за дон Корлеоне и нашето семейство Солоцо да живее?

— Да — отговори Хейгън.

— Добре — каза Майкъл. — Тогава трябва да го убия.

Майкъл Корлеоне стоеше пред ресторанта на Джак Дъмпси на Бродуей и чакаше да го вземат. Погледна часовника си. Показваше осем без пет. Солоцо щеше да бъде точен. Майкъл си беше направил сметката да бъде там доста по-рано. Чакаше вече петнайсет минути.

През цялото пътуване от Лонг Бийч до града се беше опитвал да забрави онова, което беше казал на Хейгън. Защото ако повярваше в това, което беше казал, тогава животът му щеше да се промени безвъзвратно. Но можеше ли да бъде иначе след тази вечер? Тази вечер мога да бъде мъртъв, ако не престана с тези глупости, помисли си мрачно Майкъл. Трябваше да се съсредоточи върху предстоящата работа. Солоцо не беше глупак, а и МакКлъски беше костелив орех. Той почувствува болка в челюстта и я посрещна с радост, защото тя щеше да го държи нащрек.

Бродуей не беше толкова оживен в тази студена зимна вечер, въпреки че наближаваше време за театрите. Майкъл трепна, когато една дълга черна кола спря до бордюра и шофьорът, като се присегна, отвори предната врата и каза: „Качвай се, Майк.“ Той не познаваше шофьора — младок с олизана черна коса и отворена яка, но се качи. На задната седалка бяха капитан МакКлъски и Солоцо.

Солоцо протегна ръка над облегалката и Майкъл се ръкува. Ръката беше здрава, топла и суха. Солоцо каза:

— Радвам се, че дойде, Майк. Надявам се, че ще можем да се споразумеем. Всичко това е ужасно й въобще не исках нещата да се стекат така. Това не биваше никога да се случва.

Майкъл Корлеоне тихо каза:

— Надявам се, че ще можем да уредим всичко тази вечер, защото не искам баща ми повече да бъде безпокоен.

— Той няма да бъде безпокоен — каза Солоцо искрено. — Кълна се в децата си, че няма да бъде безпокоен. Само се освободи от предубежденията си, когато разговаряме. Надявам се, че не си луда глава като брат си Сони. Невъзможно е да се говори с него делово.

Капитан МакКлъски изсумтя:

— Майк е добро момче, не е като брат си. — Той се наведе напред, за да го потупа нежно по рамото. — Съжалявам за онази вечер,

Майк. Вече не съм за моята работа, остарявам, станал съм много сприхав. Предполагам, че много скоро ще трябва да се оттегля. Не мога да понасям обидите, а по цял ден ме обиждат. Нали знаеш как е. — После с тъжна въздишка претърси Майкъл основно за оръжие.

Майкъл забеляза слаба усмивка по устните на шофьора. Колата отиваше на запад, без да направи какъвто и да е опит да се изплъзне от опашки. Качиха се на Уест Сайд Хайуей, като влизаха и излизаха от автомобилния поток. Който и да ги следеше, трябваше да прави същото. После, за голямо учудване на Майкъл, се насочиха към изхода на моста „Джордж Вашингтон“ — отиваха към Ню Джърси. Този, който беше дал на Сони информацията за това къде ще се състои срещата, го беше осведомил погрешно.

Колата се провираще към моста и после се качи на него, оставяйки пламтящия град зад себе си. Майкъл си придаваше безразличен вид. Дали щяха да го хвърлят в блатата или пък в последния момент хитрият Солоцо беше променил мястото на срещата? Но когато бяха вече почти преминали моста, шофьорът рязко завъртя кормилото. Тежкият автомобил подскочи във въздуха, когато се блъсна в разделителната ивица на пътя и прескочи от другата страна в лентите, които водеха обратно към Ню Йорк. И МакКлъски и Солоцо гледаха назад, за да видят дали и някой друг не се опитва да направи същото. Шофьорът беше насочил колата обратно към Ню Йорк и те слизаха от моста и се отправяха към Ист Бронкс. Минаха по странични улици, а зад тях нямаше никакви коли. Вече беше станало почти девет часът. Бяха се уверили, че никой не ги следи. Солоцо запали цигара, след като беше предложил пакета си на МакКлъски и Майкъл, които бяха отказали. Той похвали шофьора:

— Хубава работа свърши. Няма да го забравя.

Десет минути по-късно колата спря пред един ресторант в малък италиански квартал. По улиците нямаше никой и поради късния час само още съвсем малко хора вечеряха в ресторанта. Майкъл се беше тревожил, че шофьорът също ще влезе с тях, но той остана навън с колата си. Посредникът не беше споменал за шофьора, никой не беше споменал за шофьор. Технически Солоцо беше нарушил споразумението, като беше довел и него. Но Майкъл реши да не повдига въпроса, защото разбираше, че те ще си помислят, че той се

страхува да го спомене, за да не проиграе шансовете на преговорите за успех.

Тримата седнаха на единствената кръгла маса, след като Солоцо отказа сепаре. Имаше само още двама души в ресторанта. Майкъл се чудеше дали бяха хора на Солоцо. Но това нямаше значение. Преди да успееш да се намесят, всичко щеше да бъде свършено.

МакКлъски попита с неподправен интерес:

— Хубава ли е италианската кухня тук? Солоцо го увери:

— Опитай телешкото, то е най-хубавото в целия Ню Йорк. — Единственият сервитьор беше донесъл на масата бутилка вино и я отвори. Той напълни три чаши. Доста изненадващо МакКлъски отказа да пие.

— Аз съм сигурно единственият ирландец, който не пие — каза той. — Виждал съм много свестни хора, които са си навличали неприятности заради пиенето.

Солоцо се обърна към капитана с любезен глас:

— Ще говоря с Майк на италиански не защото не ти се доверявам, но защото не мога да се изразявам правилно на английски, а искам да го убедя, че имам добри намерения и че е за доброто на всички тази вечер да се споразумеем. Не се обиждай, не го правя за това, че не ти вярвам.

Капитан МакКлъски се ухили иронично и на двамата.

— Разбира се, вие си говорите — каза той. — А аз ще се концентрирам върху моето телешко и спагетите.

Солоцо заговори на Майкъл на бърз сицилиански. Той започна така:

— Трябва да разбереш, че всичко, което се случи между мен и баща ти, беше изцяло бизнес. Аз много уважавам дон Корлеоне и ще се моля да ми се удаде възможност да се поставя на услугите му. Но ти трябва да разбереш, че баща ти е старомоден. Той стои на пътя на прогреса. Бизнесът, в който съм аз, е във възход, той е вълната на бъдещето, в него има неизказано много долари за всички. А баща ти се противопоставя заради някакви нереалистични скрупули. Като върши това, той налага волята си на хората като мен. Да, да, знаей, че той ми казва: „Карай, това си е твоя работа“, но и двамата разбираме, че това е нереалистично. Ще се настъпваме по мазолите. Онова, което в действителност ми каза баща ти, е, че аз не мога да си гледам бизнеса.

А аз съм човек, който се уважава, и не мога да допусна друг човек да ми налага волята си, и онова, което трябваше да се случи, се случи. Искам да кажа, че имах подкрепата, мълчаливата подкрепа на всички нюйоркски фамилии. А семейство Таталия стана мой партньор. Ако кавгата продължи, тогава семейство Корлеоне ще се изправи само срещу всички. Ако баща ти беше добре, той можеше и да оправи нещата. Но най-големият син не е човек като Кръстника, без да искам с това да обидя Сони. А ирландският *consigliori* Хейгън не е Абандандо, лека му пръст. Затова предлагам мир, край на огъня. Нека преустановим всякакви враждебни действия, докато баща ти се оправи и може да вземе участие в тези пазарлъци. Семейство Таталия са съгласни, след като аз ги убедих и обезщетих, да се откажат от правото си да искат справедливост за техния син Бруно. Ще се съгласим на мир. А междувременно аз трябва да преживявам, затова ще направя малко пари в моя бизнес. Не моля за вашето съдействие, но те моля, моля семейство Корлеоне да не се намесва. Това са моите предложения. Предполагам, че имаш пълномощия да ги приемаш и да сключиш сделка. Майкъл каза на сицилиански:

— Разкажи ми повече за това как възнамеряваш да започнеш бизнеса си, каква точно роля трябва да играе моето семейство в него и каква печалба можем да извлечем от този бизнес.

— Значи искаш цялото предложение в подробности, така ли? — попита Солоцо.

Майкъл сериозно каза: — Най-важно от всичко е да имаме сигурни гаранции, че няма да бъдат правени повече опити за отнемане живота на баща ми.

Солоцо изразително вдигна ръката си:

— Какви гаранции мога да дам? Та преследваният съм аз. Аз изпуснах своя шанс. Надценяваш ме, приятелю мой. Не съм чак толкова умен.

Сега Майкъл беше сигурен, че със срещата искаха само да спечелят няколко дни. Солоцо щеше да се опита отново да убие дон Корлеоне. Чудесно беше само, че Турчина го подценяваше и го смяташе за хлапак. Майкъл почувствува как онази странна приятна хладина изпълва тялото му. Той направи измъчена физиономия. Солоцо нервно попита:

— Какво има?

Майкъл сконфузено каза:

— Виното отиде направо в мехура ми. От одеве се стискам. Може ли да отида до тоалетната?

Солоцо напрегнато изучаваше лицето му с черните си очи. Той се присегна и грубо пъкна ръката си между краката на Майкъл, бръкна под него, около него, търсейки оръжие. Майкъл се направи на засегнат. МакКлъски рязко каза:

— Нали го претърсих. Претърсвал съм хиляди хлапаци като него. Чист е.

Но на Солоцо това не му харесваше. Без каквото и да било основание, но не му харесваше. Той погледна мъжа, който седеше на една маса срещу тях, повдигна вежди и кимна към вратата на тоалетната. Мъжът леко кимна, че я е проверил и че вътре няма никой. Солоцо неохотно каза:

— Не се бави много. — Сетивата му бяха страшно изострени — беше неспокоен.

Майкъл стана и отиде в тоалетната. В писоара имаше розов сапун, закрепен в телена мрежа. Той влезе в кабината.

Наистина трябваше да отиде — стомахът му се беше разстроил. Свърши много бързо, после се присегна зад емаилираното казанче за вода и ръката му докосна малкия, с тъпа муцуна револвер, прикрепен там с тиксо. Той го освободи от тиксото, спомняйки си, че Клеменза му беше казал да не се притеснява за отпечатъците, оставени върху него. Мушна револвера в колана и закопча сакото отгоре. Изми си ръцете и намокри косата си. Избърса отпечатъците от чешмата с носната си кърпа. После излезе от тоалетната.

Солоцо седеше с лице към вратата на тоалетната, черните му очи пламтяха от напрежение. Майкъл се усмихна.

— Сега вече мога да разговарям — каза той с въздишка на облекчение.

Капитан МакКлъски ядеше от телешкото и спагетите, които му бяха донесли. Мъжът в най-далечния край до стената, който се беше вцепенил от напрежение, сега също видимо се успокои.

Майкъл отново седна. Спомни си, че Клеменза му беше казал да не прави това, а да излезе от тоалетната и веднага да стреля. Дали защото интуицията го предупреди, или просто от страх, но той не постъпи така. Почувствувал беше, че ако направи само едно бързо

движение, ще бъде веднага покосен. Сега се чувствуваше сигурен и вероятно се беше уплашил, защото беше доволен, че не стои вече прав. Краката му бяха отмалели и трепереха.

Солоцо се беше навел към него. Майкъл, чийто корем беше прикрит от масата, разкопча сакото си и се вслуша напрегнато. Не разбираше нито дума от онова, което Солоцо му разказваше. За него това бяха буквално безсмислици. Кръвта в главата му бучеше така, че не можеше да схване нито дума. Той придвижи дясната си ръка под масата към втъкнатия в колана му револвер и го извади оттам. В този миг дойде келнерът, за да вземе поръчката им, и Солоцо обърна главата си към него. С лявата си ръка Майкъл отблъсна масата от себе си, а с дясната тикна револвера почти до главата на Солоцо. Реакциите на Солоцо бяха толкова бързи, че при това движение на Майкъл той беше вече понечил да се хвърли настрани. Но Майкъл, който беше по-млад и с по-бързи рефлексии, дръпна спусъка. Куршумът удари Солоцо точно между едното око и ухото и когато излезе от другата страна, плесна върху сакото на вкаменилия се келнер огромно петно кръв и парченца от черепа. Майкъл инстинктивно разбра, че един куршум е достатъчен. В този миг Солоцо си беше обърнал главата и той ясно беше видял как пламъчето живот изгасна в очите му така, както гаснеше свещ.

Беше изминала само една секунда когато Майкъл се извърна и насочи пистолета към МакКлъски. Полицейският капитан се беше втренчил флегматично в Солоцо с такава изненада, сякаш това нямаше нищо общо с него. Изглежда, не подозираше, че самият той е в опасност. Все още държеше вилицата с парче телешко набодено на нея, и точно в този миг поглеждаше към Майкъл. А в израза на лицето и в очите му имаше толкова самоуверено възмущение — сякаш очакваше Майкъл да се предаде или да избяга, че дърпайки спусъка, Майкъл се усмихна. Този изстрел беше лош, не беше смъртоносен. Попадна в дебелия като на бик врат на МакКлъски и той започна високо да се дави, сякаш беше погълнал прекалено голямо парче от телешкото. После въздухът се изпълни с фина мъгла от кръв на много ситни капчици, която той изкашля от разкъсаните си дробове. Съвсем хладнокръвно и съвсем съзнателно Майкъл изстреля следващия куршум в горната част на побелялата му глава.

Въздухът изглеждаше изпълнен с розова мъгла. Майкъл се хвърли към човека, седящ до стената. Този човек не беше помръднал. Изглеждаше като парализиран. Сега той внимателно сложи ръцете си отгоре на масата и обърна погледа си в страни. Келнерът се олюляваше обратно към кухнята с изписан на лицето ужас, втренчил невярващ поглед в Майкъл. Солоцо беше още на стола си, облегнат с едната си страна на масата. МакКлъски, чието тежко тяло тегнеше надолу, беше паднал от стола на пода. Майкъл така умело остави револвера да се изплъзне от ръката му, че той отскочи от тялото му и безшумно падна. Той видя, че нито човекът до стената, нито келнерът са го забелязали, че хвърля револвера. Измина няколко крачки до вратата и я отвори. Колата на Солоцо беше още паркирана до бордюра, но от шофьора нямаше и следа. Майкъл зави наляво, а после зад ъгъла. Блеснаха фарове и една очукана лимузина, чиято врата веднага се отвори, спря до него. Той скочи вътре и колата с рев потегли. Видя, че зад волана беше Тесио, а красивите черти на лицето му се бяха изопнали до крайност.

— Оправи ли Солоцо? — попита Тесио.

В онзи миг Майкъл остана учуден от израза, който Тесио беше употребил. Той винаги се употребяваше в сексуален смисъл и означаваше да прелъстиш жена. Странно беше, че Тесио го употреби сега.

— И двамата — каза Майкъл.

— Сигурен ли си? — попита Тесио.

— Видях мозъците им — отговори Майкъл.

В колата имаше един кат дрехи за преобличане за Майкъл. Двайсет минути по-късно той беше на италианския товарен кораб, определен да замине за Сицилия. Два часа по-късно корабът отплува в открито море и от своята каюта Майкъл виждаше светлините на Ню Йорк, които горяха като огньовете на ада. Почувствува огромно облекчение. Сега той беше извън този град. Чувството му беше познато, и той си спомни как го бяха взели от брега на един остров, където неговата дивизия беше направила десант. Боят още продължаваше, но той бе получил леко раняване и беше откаран на санитарния кораб. Тогава беше почувствувал същото всеобхващащо облекчение, каквото чувствуваше сега. Всичките сили на ада щяха да се развилнеят, но той нямаше да бъде там.

На следващия ден след убийството на Солоцо и капитан МакКлъски полицейските капитани и лейтенанти от всички полицейски управления на Ню Йорк съобщиха, че вече няма да има никакви хазартни игри, никаква проституция и никакви сделки от какъвто и да е характер, докато не бъде заловен убиецът на капитан МакКлъски. Из целия град започнаха масирани нападения. И целият незаконен бизнес замря.

Късно този ден при семейство Корлеоне дойде пратеник на фамилията, за да ги попита дали са готови да предадат убиеца. На пратеника беше заявено, че това не засяга фамилията. Същата нощ на уличката на семейство Корлеоне в Лонг Бийч избухна бомба, хвърлена от кола, която беше спряла до кордона, а после с рев беше отминала. Също през тази нощ двама наемници от семейство Корлеоне бяха убити, докато кротко вечеряли в един малък италиански ресторант в Гринидж Вилидж. Беше започнала войната на Петте фамилии от 1946 година.

---

[1] Пари (ит.). — Б. пр. ↑

КНИГА ВТОРА

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

Джони Фонтейн небрежно махна с ръка на своя прислужник в знак, че е свободен и му каза: „Ще се видим утре сутринта, Били.“ Цветнокожият иконом излезе от хола с изглед към Тихия океан, като се покланяше. Това беше по-скоро приятелски поклон за довиждане, отколкото поклон на прислужник, беше направен само защото Джони Фонтейн имаше гости — за вечеря.

Гостенката на Джони Фонтейн беше едно момиче на име Шарън Муър, момиче от нюйоркския Гринидж Вилидж, дошло в Холивуд, за да се кандидатира за малка роля в един филм, чийто режисьор беше от славната стара гвардия. Беше ходила в студиото, докато Джони се беше снимал във филма на Уолц. Тя му се беше сторила млада и свежа, очарователна и остроумна и тази вечер я беше поканил на вечеря в дома си. Неговите покани бяха известни, те имаха стойността на кралска покана и тя, разбира се, прие.

Очевидно осведомена за неговата репутация, Шарън Муър очакваше той да я атакува направо, но Джони Фонтейн мразеше този холивудски подход. Той никога не спеше с едно момиче, ако в него нямаше нещо, което наистина да му харесва. С изключение, разбира се, когато понякога беше много пиян и се събуждаше с момиче в леглото, с което не си спомняше нито да се е запознавал, нито дори да го е виждал преди. И сега, когато беше на трийсет и пет години, разведен веднъж, отблъснат от втората си жена, и може би с хиляда женски скалпа, висящи на колана му, той просто нямаше такова силно желание. У Шарън Муър обаче имаше нещо, което събуждаше в него нежност, и затова я беше поканил на вечеря.

Той никога не ядеше много, но знаеше, че младите и хубави момичета упорито гладуват, за да могат да си купят хубави дрехи, а когато ги канеха на вечеря, ядяха много, затова на масата имаше много храна. Имаше също и много алкохол: шампанско в кофичка и скоч, бренди и ликьор на бюфета. Джони сервира напитките и приготвените чинии с храна. Когато свършиха с храненето, той я заведе в огромния хол, на който една от стените беше цялата от стъкло и гледаше към

Тихия океан. Сложи на грамофона цял куп плочи на Ела Фицджералд и се настани с Шарън на дивана. Поговориха малко за това-онова, той се поинтересува да узнае каква е била като дете — мъжкарана или кокетка, дали е била грозничка или хубава, тиха или весела. За него тези подробности бяха винаги трогателни и винаги събуждаха нежността, която му беше необходима, за да се люби.

Бяха се сгушили на дивана, съвсем по приятелски и съвсем удобно. Той я целуна по устните, една студена приятелска целувка, и когато тя му отвърна по същия начин, остави нещата така. Навън през огромния панорамен прозорец виждаше тъмносинята повърхност на Тихия океан, съвсем гладка под лунната светлина.

— Защо не пускаш твои плочи? — попита Шарън. Гласът ѝ беше закачлив. Джони ѝ се усмихна. Той се развесели от нейната закачливост.

— Не съм възприел привичките на Холивуд чак до такава степен — каза той.

— Пусни ми нещо твое — помоли тя. — Или ми попей. Искам да кажа, както във филмите. Чувствата ми ще избликнат и ще те залейт целия, точно както правят момичетата на екрана. — Джони открито се засмя. Като по-млад бе вършил точно такива неща и резултатът винаги беше театрален — момичетата се опитваха да изглеждат сексапилни и разтапящи се, като си придаваха страстен вид, сякаш бяха пред някоя въображаема камера. Сега не би и помислил да пее пред някое момиче; първо, от месеци насам не беше пял и не се доверяваше на гласа си. И второ, непрофесионалистите не разбираха до каква голяма степен професионалните певци зависят от техниката, за да звучат гласовете им така добре, както се чуваха на запис. Можеше да пусне свои плочи, но изпитваше неудобство, слушайки своя млад и вълнуващ глас, също както се чувства остаряващ и оплешивяващ мъж, започнал да напълнява, показвайки свои снимки от младостта, когато е бил в разцвета на силите си.

— Не съм във форма — каза той. — И честно казано, до гуша ми е дошло да се слушам.

И двамата пиеха на глътки от чашите си.

— Чувам, че си бил великолепен в новия филм — каза тя. — Вярно ли е, че не са ти платили нищо?

— Само колкото да не е без хич — отговори Джони.

Той стана, за да допълни чашата ѝ с бренди, подаде ѝ цигара със златен монограм, щракна запалката си и я поднесе към цигарата ѝ. Тя пушеше и отпиваше от чашата си, а той отново седна до нея. В неговата чаша имаше значително по-голямо количество бренди, отколкото в нейната. Той се нуждаеше от питието, за да го стопли, да го развесели и да го възбуди.

Положението, в което се намираше, беше обратното на онова, в което обикновено се намираше един любовник. Вместо момичето, сега той трябваше да се напие. Обикновено когато момичето имаше прекалено голямо желание, той нямаше никакво. Последните две години бяха съсипали неговото самочувствие и той използваше този прост начин за възстановяването му, като спеше с някое младо и свежо момиче един път, водеше го няколко пъти на вечеря, правеше му скъп подарък и после се освобождаваше от него по възможно най-милият начин, така че да не нарани чувствата му. А после те винаги можеха да кажат, че са имали нещо с великия Джони Фонтейн. Не беше истинска любов, но човек не можеше да я отхвърли, ако момичето беше хубаво и истински приятно. Той мразеше онези, които бяха като закоравели проститутки, които спяха с него и после се втурваха да разказват на приятелките си, че са спали с великия Джони Фонтейн, винаги добавяйки, че той не е най-добрият, когото са имали. Онова, което го смайваше повече от всичко друго в неговата кариера, бяха любезните съпрузи, които му казваха почти в очите, че прощават на жените си, защото и на най-целомъдрената матрона било позволено да изневери с такъв велик певец и кинозвезда като Джони Фонтейн. Това наистина го побъркваше.

Той обичаше да слуша Ела Фицджералд на плоча. Обичаше това чисто пеене и това ясно произнасяне на думите. Пеенето беше единственото нещо в живота, което той наистина разбираше и знаеше, че разбира по-добре от всеки друг на този свят. Излегнат сега на дивана с брендито, което затопляше гърлото му, той имаше желание да запее или по-точно да произнася думите заедно с певицата от плочата, но беше невъзможно да го направи пред чужд човек. Сложи свободната си ръка в скута на Шарън, а с другата държеше чашата, от която отпиваше на глътки. Без каквото и да е лукавство, но с чувствеността на дете, търсещо топлина, ръката му дръпна копринената ѝ рокля и над фините златисти чорапи се показва

млечнобяло бедро. И както винаги при тази гледка, независимо от многото жени, многото години и тези безкрайно познати неща. Джони почувствува как отвътре някаква топлина залива тялото му. Чудото все още ставаше, а какво щеше да прави, когато и то започнеше да му изневерява, както гласът?

Сега вече беше готов. Остави чашата върху дългата инкрустирана масичка и извърна тялото си към нея. Беше много сигурен, много самоуверен и все пак нежен. В милувките му нямаше нищо лукаво и нищо похотливо. Той я целуваше по устните, докато ръцете му се преместваха нагоре към гърдите ѝ. Ръката му се спусна към топлите ѝ бедра, а кожата им му се струваше като копринена. Тя отвръщаше с топла, но не страстна целувка и в този миг той предпочиташе да е така.

Мразеше момичета, които се възбуждат бързо, сякаш телата им бяха мотори, които се задвижваха в еротични тласъци при самото докосване.

После направи нещо, което винаги правеше и което никога досега не му беше изневерявало и винаги го беше възбуждало. Нежно и съвсем леко, но така, че все пак да се усети нещо, той прекара върха на средния си пръст дълбоко между бедрата ѝ. Някои момичета дори не усещаха тази първа крачка към любенето. Някои се подлудяваха, без да са сигурни дали това е било физическо докосване, защото в същото време той страстно ги целуваше по устата. Други пък сякаш всмукваха пръста му или го налапваха с един страстен тласък. И, разбира се, преди да стане известен, някои момичета го бяха удряли по лицето. Това беше цялата му техника и обикновено тя му служеше съвсем добре.

Реакцията на Шарън беше необикновена. Тя прие всичко, докосването, целувката, но после отдръпна устните си от неговите, отмести тялото си съвсем леко назад и взе чашата си. Това беше спокоен, но решителен отказ. Случваше се понякога. Рядко, но се случваше. Джони взе чашата си и запали цигара.

Тя му заговори много нежно и много внимателно:

— Не е защото не те харесвам, Джони, ти си много по-мил, отколкото очаквах. И не защото не съм от онези момичета. Аз просто трябва да бъда запалена по някой мъж, за да го направя с него, нали разбираш какво искам да кажа?

Джони Фонтейн ѝ се усмихна. Той все още я харесваше:

— А аз не мога да те запала, така ли? Тя малко се смути:

— Знаеш ли, когато ти беше велик певец и така нататък, аз бях малко дете. Като че ли някак си пропуснах твоето време, аз съм от следващото поколение. Повярвай, не е защото се пиша морална. Ако ти беше Джеймс Дийн или някой, с когото съм израснала, щях веднага да вдигна краката.

Сега вече тя не му харесваше толкова. Беше сладка, беше остроумна беше интелигентна. Тя явно не му се натискаше, нито се опитваше да го използва заради връзките му, които щяха да ѝ помогнат в шоубизнеса. Тя действително беше много откровено хлапе. Но той откри и нещо друго. Случвало му се беше няколко пъти преди — някое момиче, което отиваше на среща с твърдото решение да не спи с него, независимо от това колко го харесваше, само за да може да каже на приятелите си и дори нещо повече, да докаже на себе си, че се е отказала от възможността да спи с великия Джони Фонтейн. Сега, вече по-стар, той разбираше това и не се ядосваше. Той просто не я харесваше вече толкова, а действително я беше харесвал много.

И сега, след като вече не я харесваше чак толкова, той се почувствува по-спокоен. Пийваше от чашата и гледаше Тихия океан. Тя каза:

— Надявам се, че не ми се сърдиш, Джони. Сигурно съм старомодна, сигурно очакват от момичетата в Холивуд да се отдават така безцеремонно, както целуват някой хубавец за лека нощ. Но аз още не съм стояла достатъчно дълго тук.

Джони ѝ се усмихна и я потупа по бузата. Ръката му се смъкна надолу и дръпна полата ѝ дискретно над заоблените ѝ копринени колена.

— Не се сърдя — каза той. — Приятно е да прекараш една старомодна вечер. — Но не ѝ каза онова, което чувствуваше: облекчението, че няма да е необходимо да доказва, че е голям любовник, че няма да е необходимо да живее според създадения за него от екрана божествен образ. Че няма да е необходимо да слуша момичето, което се преструва, че се задъхва, сякаш той наистина е достигнал този образ — да направи събитие от нещо съвсем обикновено.

Изпиха по още една чаша, целунаха се хладно още няколко пъти и тогава тя реши да си тръгне. Джони учтиво предложи:

— Мога ли някоя вечер да те поканя пак на вечеря? Тя продължи да играе откровено и честно до края.

— Зная, че не искаш да си губиш времето и след това да се разочароваш — каза тя. — Благодаря за чудесната вечер. Един ден ще разказвам на децата си, че съм вечеряла съвсем сама с великия Джони Фонтейн в неговия апартамент.

Джони и се усмихна.

— И че не си му се отдала — добави той. И двамата се засмяха.

— Никога няма да ми повярват — каза тя. И тогава, за да си го върне, на свой ред, той каза:

— Ще ти дам писмено уверение, искаш ли? — Тя поклати отрицателно глава. Той продължи: — Ако някой се съмнява, обади ми се по телефона и аз ще оправя нещата веднага. Ще им кажа как съм те преследвал из целия апартамент, но ти си запазила честта си. Нали така?

Беше малко прекалил с жестокостта си и остана поразен от обидата, изписана на младото ѝ лице. Тя разбра намека му, че не е бил достатъчно настоятелен. Беше ѝ отнел сладостта от победата. Сега тя щеше да мисли, че липсата на чар и привлекателност от нейна страна са я направили победителка тази вечер. И след като беше такова прямо момиче, разказвайки историята за това как е отказала на великия Джони Фонтейн, щеше винаги с леко кисела усмивка да добавя: „Разбира се, той не беше достатъчно настоятелен.“ Затова сега я съжали и ѝ каза:

— Ако някога се почувствуващ наистина зле, обади ми се. Разбрахме ли се? Не е необходимо да спя с всяко момиче, което познавам.

— Ще се обадя — каза тя. И си отиде.

Той остана сам, а му предстоеше дълга вечер. Можеше да използва онова, което Джак Уолц наричаше „месокомбината“, конюшната на винаги готовите звездички, но му се искаше човешка компания. Искаше да разговаря като човешко същество. Помисли за първата си съпруга Върджиния. Сега, когато работата по филма беше завършила, той щеше да има повече време за децата. Искаше отново да стане част от техния живот. Тревожеше се също и за Върджиния. Тя не

беше подготвена да се справи с холивудските гларуси, които можеха да я ухажват само за да се похвалят после навсякъде, че са спали с първата жена на Джони Фонтейн. Доколкото знаеше, все още никой не можеше да каже това. Но затова пък всеки може да го каже за втората ми жена, помисли си той с неудоволствие. Джони вдигна телефона.

Позна гласа ѝ веднага и в това нямаше нищо чудно. За пръв път го беше чул, когато беше на десет години и бяха заедно в 4б клас.

— Здравей, Джини — каза той, — заета ли си тази вечер? Може ли да дойда за малко при теб?

— Може — каза тя. — Но децата вече спят и не искам да ги будя.

— Няма значение — каза той. — Искам само да си поговорим.

Гласът ѝ леко се поколеба, а после, внимавайки да не покаже каквато и да е заинтересованост, го попита:

— Нещо сериозно ли има, нещо важно?

— Не — каза Джони. — Днес завърших филма и си помислих, че бих могъл да те видя и да поговоря с теб. Може да погледна и децата, ако си сигурна, че няма да се събудят.

— Добре — отговори тя. — Радвам се, че получи ролята, която искаше.

— Благодаря — каза той. — Ще се видим след половин час. Когато пристигна в бившия си дом в Бевърли Хилс, Джони Фонтейн остана за малко в колата си, втренчил поглед в къщата. Спомни си какво му беше казал неговият Кръстник, че може да живее така, както поиска. Това е голям шанс, ако знаеш какво искаш. А какво искаше той?

Първата му жена го чакаше пред вратата. Тя беше хубавичка, дребничка брюнетка, хубаво италианско момиче, съседското момиче, което никога нямаше да се повлече с друг мъж, а това значеше много за него. Той се питаше дали все още я желае, но отговорът беше „не“. Ако не за друго, то поне за това, че любовта им беше много остаряла и той не можеше вече да я люби. А имаше и някои други неща, които нямаха нищо общо със секса и които тя никога не можеше да му прости. Но те не бяха вече врагове.

Джини му направи кафе и му поднесе домашни сладки в хола.

— Изтегни се на дивана — каза тя, — изглеждаш много уморен. — Той свали сакото и обувките си и разхлаби вратовръзката си, а тя

седеше на стола срещу него и го гледаше замислено, с лека усмивка на лицето. — Странно — каза тя.

— Кое е странно? — попита той, като сръбна от кафето и разля малко на ризата си.

— Великият Джони Фонтейн да няма среща — отговори тя.

— Великият Джони Фонтейн е вече щастлив, ако въобще има късмет да направи нещо — каза той.

Беше необичайно за него да бъде толкова прям. Джини попита:

— Случило ли се е нещо?

Джони и се ухили:

— Имах среща с едно момиче в апартамента, но тя ме чупи. И знаеш ли, почувствувах се облекчен. — За свое учудване той забеляза, че по лицето на Джини премина израз на гняв.

— Не се ядосвай заради тези малки уличници — каза тя. — Сигурно е мислела, че това е начинът да те заинтригува. — И Джони разбра, развеселен, че Джини в същност се беше ядосала на момичето, което го беше отблъснало.

— О, по дяволите — каза той. — До гуша ми дойде всичко това. Все някога трябва да порасна. И сега, след като вече не мога да пея, предполагам, че ще ми е трудно с мацките. Нали знаеш, че никога не съм печелил с външността си.

Тя предано каза:

— Ти винаги си изглеждал по-добре в действителност, отколкото на снимки.

Джони поклати отрицателно глава:

— Започвам да напълнявам и да оплешивявам. По дяволите, ако този филм не ме направи отново голяма звезда, по-добре ще е да се науча да пека пици. Или може би ще включим теб в киното, изглеждаш чудесно.

Тя изглеждаше на трийсетте и пет. Запазена, но все пак на трийсет и пет. А тук, в Холивуд, това беше равносилно на сто. Младите и хубави момичета изпълваха града като леминги, някои се задържаха за година, други за две. Някои от тях бяха толкова красиви, че можеха да накарат мъжкото сърце да спре да бие, но само докато отвореха устите си и докато алчните надежди за успех не забулеха прелестта на очите им. Обикновените жени не можеха никога да се надяват на успех, ако се сравняваха с тях по физически качества. И човек можеше

да говори каквото си иска — за чар, за интелигентност, за елегантност, за маниери, но естествената красота на тези момичета засенчваше всичко останало. Вероятно ако не бяха толкова много, някоя обикновена, хубава жена, можеше и да има шанс. И тъй като Джони Фонтейн можеше да притежава всички или почти всички, Джини знаеше, че той казва всичко това само за да я поласкае. В това отношение беше винаги много внимателен. Винаги беше учтив с жените, дори когато беше на върха на своята слава, като им правеше комплименти, палеше им цигарите, отваряше им вратите. И тъй като обикновено всичко това се правеше заради самия него, то учтивостта му правеше още по-силно впечатление на момичетата, с които излизаше. Още повече, че беше учтив с всички момичета, дори с онези, които бяха с него само за една вечер и чиито имена дори не знаеше.

Тя му се усмихна приятелски:

— Аз бях вече в киното с теб, Джони, нима забрави? Цели дванайсет години. Затова не ми се подигравай.

Той въздъхна и се изтегна на дивана:

— Не те будалкам, Джини, изглеждаш добре. Бих искал и аз да изглеждам така добре.

Тя не му отговори. Виждаше, че е потиснат.

— Смяташ ли, че филмът е добър? Ще имаш ли полза от него? — попита тя.

Джони кимна:

— Да. Може да ми върне всичко. Ако спечеля наградата на Академията и изиграя картите си добре, мога да стана отново голяма звезда, без дори да пея. Тогава може би ще мога да давам на теб и децата повече мангизи.

— Имаме повече, отколкото ни трябват — каза Джини.

— Искам също по-често да виждам децата — каза Джони, — Искам да поживея малко по-спокойно. Какво ще кажеш, ако идвам тук всеки петък на вечеря? Кълна се, че няма да пропусна нито един петък, независимо от това колко съм далече или колко съм зает. Освен това винаги когато мога, ще прекарвам съботите и неделите с вас, или децата може да прекарват част от ваканциите си с мен.

Джини му сложи пепелник на гърдите.

— Аз нямам нищо против — каза тя. — Не се ожених само защото исках ти да останеш техен баща. — Тя каза това без каквото и да е вълнение, но Джони Фонтейн, втренчил поглед в тавана, знаеше, че го казва като компенсация за онези други думи, жестоките думи, които му беше казала, когато бракът им се беше разрушил и кариерата му беше започнала да отива по дяволите.

— Между другото, познай кой ми се обади — каза тя. Джони не се хващаше на тази игра никога.

— Кой? — попита той.

Джини каза:

— Можеше да направиш поне едно келяво предположение — Джони не отговори. — Кръстникът ти — каза тя.

Джони беше наистина изненадан:

— Той не разговаря с никого по телефона. Какво ти каза?

— Каза ми да ти помогна — отговори Джини. — Каза, че можеш да станеш отново толкова известен, колкото си бил, че си на път да си възвърнеш славата, но ще имаш нужда от хора, които да вярват в теб. Попитах защо пък аз? А той ми отговори, че трябва да го направя, защото ти си баща на моите деца. Той е толкова мил старец, а разказват такива ужасни истории за него.

Върджиния мразеше телефоните и беше наредила да махнат всички деривати из къщата, освен тези в спалнята и кухнята. Сега чуха, че телефонът в кухнята звъни. Тя отиде да се обади. Когато се върна във всекидневната, на лицето и имаше изписано удивление.

— За теб е, Джони — каза тя. — Том Хейгън. Казва, че е важно.

Джони отиде в кухнята и вдигна слушалката.

— Да, Том — каза той.

Гласът на Том Хейгън беше сдържан:

— Джони, Кръстникът иска да дойда, да се срещна с теб и да уредя някои неща, които могат да ти помогнат сега, когато филмът е завършен. Искан да взема сутрешния самолет. Можеш ли да ме посрещнеш в Лос Анжелос? Трябва да се върна в Ню Йорк същата вечер, така че не е необходимо да ангажираш вечерта си с мен.

— Разбира се, Том — каза Джони. — И не се притеснявай, че ще изгубя една вечер. Остани да преспеш и малко да си починеш. Ще уредя едно събиране и ще можеш да се срещнеш с някои хора от

киното. — Той винаги правеше това предложение, защото не искаше старите му приятели да си мислят, че се срамува от тях.

— Благодаря — каза Хейгън, — но наистина трябва да хвана най-ранния самолет за Ню Йорк. Е, добре, ще чакаш самолета, който пристига от Ню Йорк в единадесет и трийсет сутринта, нали?

— Разбира се — каза Джони.

— Остани в колата си — каза Хейгън. — Изпрати някой от хората си да ме посрещне, когато слеза от самолета, и да ме доведе при теб.

— Добре — каза Джони.

Той се върна в хола и Джини го погледна въпросително.

— Кръстникът ми има някакви планове за мен, иска да ми помогне — каза Джони. — Не знам как ми осигури ролята във филма, но ми се искаше да не се бърка по-нататък в тази работа.

Той седна отново на дивана. Чувствуваше се много уморен. Джини го попита:

— Защо не останеш да спиш тази вечер в спалнята за гости, вместо да си отиваш в къщи. Ще закусиш с децата и няма да е необходимо да се връщаш у вас толкова късно. А освен това ми е неприятно, като си помисля, че живееш в тази твоя къща съвсем сам. Не се ли чувствуваш понякога самотен?

— Не се задържам много там — каза Джони.

Джини се засмя.

— Тогава не си се променил много. — Тя замълча, а после каза: — Да приготвя ли другата спалня?

Джони попита:

— Защо да не спя в твоята спалня?

Джини се изчерви.

— Не — каза тя и му се усмихна. Той също ѝ се усмихна. Все още бяха приятели.

Когато на следващата сутрин Джони се събуди, беше късно — познаваше по слънцето, което провираше лъчите си през спуснатите капаци. Те никога не влизаха така освен следобед. Той извика: „Хей, Джини, мога ли все още да получа закуска?“ Отдалеч чу гласа ѝ: „Една секунда само.“

И наистина мина само една секунда. Сигурно беше приготвила всичко предварително и го държеше топло във фурната, а количката е

стояла готова, защото Джони едва беше запалил първата си цигара за деня, когато вратата на спалнята се отвори и неговите две малки дъщерички влязоха, бутайки количката със закуската.

Те бяха толкова красиви, че сърцето го заболя. Лицата им бяха чисти и светли, а очите им живи, изпълнени с любопитство и нетърпеливо желание да се втурнат към него. Косите им бяха вързани на старомодни дълги конски опашки, носеха старомодни рокли и бели лачени обувки. Те стояха до количката за закуска, наблюдаваха го как изгася цигарата си, очаквайки да ги повика и да разтвори широко ръцете си. Двете се спуснаха към него. Той притискаше лицето си към техните свежи и ухаещи бузи и ги потъркваше с брадата си така, че те пищяха. На вратата на спалнята се появи Джини и закара количката със закуската по-нататък, така че той да може да закуси в леглото. Седна до него, сипваше му кафе и му мажеше препечен хляб с масло. Двете му дъщерички седяха на дивана в спалнята и го наблюдаваха. Сега те бяха прекалено големи за бой с възглавници или да бъдат подхвърляни. Бяха започнали вече да гласят разпилените си коси. Божичко, мислеше си той, съвсем скоро ще са вече големи и холивудските хулигани ще започнат да ги преследват.

Докато ядеше, той делеше с тях препечения хляб и бекон и им даваше да си сръбват от кафето. Това беше навик, останал им още от времето, когато той пееше с оркестъра и рядко се хранеше с тях, затова те обичаха да ядат от неговата храна, когато той ядеше по никое време — на следобедна закуска или на сутрешна вечеря. Това ги очароваше — да ядат пържола с пържени картофи в седем сутринта и бекон с яйца следобед.

Само Джини и някои от близките му приятели знаеха как обожават дъщерите си. Това беше най-страшното за него, когато се разведоха и когато трябваше да напусне този дом. Единственото нещо, за което се беше борил, беше мястото му като техен баща. По много хитър начин беше накарал Джини да разбере, че няма да е доволен, ако тя се ожени повторно, и не защото ревнуваше нея, а защото ревностно искаше да запази мястото си на баща. Беше уредил да ѝ се плаща така, че за нея да бъде много по-изгодно финансово да не се жени втори път. Подразбираще се, че може да си има любовници, стига те да не се намесват в живота на семейството ѝ. Но по този въпрос той напълно ѝ вярваше. Тя си оставаше удивително стеснителна и старомодна в

секса. Холивудските паркетни кавалери бяха ударили на камък, когато, бяха започнали да се тълпят около нея, душейки да разберат за финансовото уреждане на въпроса и ползата, която биха могли да извлекат от известния ѝ съпруг.

Той не се страхуваше, че тя очаква да се сдобрят само защото предната вечер беше пожелал да спи с нея. Нито единият, нито другият искаше да поднови стария брак. Тя разбираше неговия глад за красота, неговото непреодолимо влечение към младите жени, далеч по-красиви от нея. Знаеше се, че той винаги спи поне веднъж със своята партньорка във филма. Партньорките му не можеха да устоят на неговия момчешки чар, както и той на тяхната красота.

— Скоро ще трябва да започнеш да се приготвяш — каза Джини. — Самолетът на Том ще пристигне. — Тя накара децата да излязат от стаята.

— Да — каза Джони. — Между другото, Джини, знаеш ли, че се развеждам? Отново ще бъда свободен.

Тя го гледаше, докато той се обличаше. Откакто бяха стигнали до своето ново споразумение след сватбата на дъщерята на дон Корлеоне, той винаги имаше чисти дрехи при нея.

— След две седмици е Коледа — каза тя. — Да смятам ли, че ще бъдеш тогава тук?

Едва сега за първи път той помисли за празниците. Когато гласът му беше добре, за него празниците бяха доходни ангажименти, но дори тогава Коледата беше нещо свято. Ако пропуснеше тази Коледа, това щеше да му се случи за втори път. Миналата година беше ухажвал своята втора жена в Испания и се беше опитвал да я накара да се ожени за него.

— Да — каза той. — На Бъдни вечер и Коледа. — Не спомена новогодишната вечер. Това щеше да бъде една от лудите нощи, от която се нуждаеше от време на време — да се напие с приятелите си, а тогава не му трябваше съпруга. Не се чувствуваше виновен за това.

Тя му помогна да облече сакото си и го изчетка. Беше винаги педантично чист. Забеляза, че се мръщи, защото ризата, която беше облякъл, не беше изпрана по вкуса му, а копчетата за ръкавелите, които много дълго не беше носил, бяха малко по-екстравагантни за начина, по който искаше да бъде облечен сега. Джини тихо се засмя и каза:

— Том няма да забележи.

Трите жени от семейството го изпратиха до вратата, а после до колата. Двете малки момиченца го държаха за ръка — по една от двете страни. Жена му вървеше малко зад тях. Тя изпитваше удоволствие, като го виждаше колко е щастлив. Когато стигна до колата си, той се обърна и завъртя момичетата високо нагоре във въздуха и ги целуваше, докато ги пускаше долу. После целуна жена си и се качи в колата. Мразеше продължителните сбогувания.

Секретарят му беше уредил всичко. Пред къщата му чакаше кола, взета под наем заедно с шофьора. В нея бяха секретарят и още един човек от неговия антураж. Джони паркира своята кола, скочи в другата и потеглиха за летището. Той остана да чака в колата, докато секретарят му отиде да посрещне самолета на Том Хейгън. Когато Том се качи в колата, двамата се ръкуваха и потеглиха обратно за дома му.

Най-после Том и той останаха сами в хола. Между тях имаше известна студенина. Джони още не беше простил на Хейгън, че беше станал пречка за влизането му във връзка с Дон Корлеоне, когато Кръстникът му се сърдеше в онези проклети дни преди сватбата на Кони. Хейгън никога не се беше извинявал за своите действия. И не можеше. Част от задълженията му беше да играе ролята на гръмоотвод за възмущението, което хората от страхопочитание не можеха да изпитват към самия дон, въпреки че той си го беше заслужил.

— Кръстникът ти ме изпрати тук, за да ти помогна в някои неща — каза Хейгън. — Искан да ги уредя преди Коледа.

Джони Фонтейн сви рамене:

— Филмът е готов. Режисьорът беше честен човек и се отнасяше с мен добре. Кадрите, в които се появявам, са прекалено важни, за да останат на пода на монтажното студио само за да може Уолц да си отмъсти. Той не може да провали филм за десет милиона долара. Така че сега всичко зависи от това дали хората ще ме харесат във филма.

Хейгън предпазливо попита: — Толкова ли е важно спечелването на тази награда за кариерата на един актьор или това е само обикновената глупава реклама, която в действителност няма никакво значение? — Той замълча, после бързо добави: — Освен славата, разбира се, всеки обича славата.

Джони Фонтейн му се ухили:

— Всички освен Кръстника. И ти. Не, Том, това не е нищо. Академичната награда може да осигури един актьор за десет години. Той може да подбира ролите си. Публиката отива да го гледа. Наградата не е всичко, но за един актьор тя е най-важното нещо в работата му. Разчитам да я спечеля. Не защото съм толкова велик актьор, а защото съм известен предимно като певец и защото ролята е съвсем проста. Но съм и добър наистина.

Том Хейгън сви рамене и заяви:

— Кръстникът ти ми каза, че така, както стоят нещата сега, нямаш никакви шансове да я спечелиш.

Джони Фонтейн се ядоса:

— За какво, по дяволите, говориш? Филмът не е още монтиран, още не е пуснат по екраните. А дон Корлеоне дори не е във филмовия бизнес. Защо, по дяволите, прелетя тези три хиляди мили, само за да ми кажеш тази мръсотия ли? — Той беше толкова потресен, че почти се разплака.

Хейгън разтревожено каза:

— Джони, аз. Не знам нищичко за тези неща в киното. Не забравяй, че съм само пратеник на дон Корлеоне. Но ние сме обсъждали цялата тази твоя работа много пъти. Той се тревожи за теб, за твоето бъдеще. Чувствува, че все още имаш нужда от помощта му и иска да уреди работите ти веднъж завинаги. Затова съм тук, за да задвижа нещата. Но ти трябва най-после да пораснеш, Джони. Трябва да престанеш да мислиш за себе си като певец или актьор. Трябва да започнеш да мислиш за себе си като за главна движеща сила, като за силен човек.

Джони Фонтейн се засмя и напълни чашата си.

— Ако не спечеля този „Оскар“, ще бъда толкова силен, колкото някоя от дъщерите ми. Гласът ми свърши; ако можех да го върна, щях да направя нещо. По дяволите. Откъде Кръстникът ми знае, че няма да спечеля наградата? Добре. Вярвам, че знае. Той никога не е грешил.

Хейгън запали тънка пура:

— Съобщиха ни, че Джак Уолц няма да харчи студийни пари, за да подкрепи кандидатурата ти. В същност той казал на всички, които гласуват, че не иска ти да спечелиш. И като задържа парите за реклама и други такива, може да го постигне. Освен това урежда един друг човек да спечели колкото е възможно повече гласове. Използува

всевъзможни подкупи — служби, пари, жени, всичко. И се опитва да го направи, без да навреди на филма или да му навреди възможно най-малко.

Джони Фонтейн сви рамене. Напълни чашата си с уиски и я обърна:

— Тогава с мен е свършено.

Хейгън го наблюдаваше с презрително присвити устни и с отвращение.

— Пиенето няма да помогне на гласа ти — каза той.

— Майната ти — каза Джони.

Изведнъж лицето на Хейгън стана непроницаемо и той каза.

— Добре, отсега нататък ще говоря само за делови неща.

Джони Фонтейн остави чашата си, после отиде и застана пред Хейгън.

— Съжалявам, че го казах, Том — каза той. — Наистина съжалявам. Изкарвам си го на теб, защото ми се иска да убия това копеле Джак Уолц и се страхувам да наругая Кръстника си. Затова се ядосвам на теб. — В очите му имаше сълзи. Той запрати празната чаша от уиски в стената, но толкова слабо, че тежката цветна чаша дори не се строши, а се търколи обратно по пода към него. Той я погледна с безсилен гняв. После се засмя. — Боже господи — рече той. Отиде към другия край на стаята и седна срещу Хейгън. — Знаеш ли, дълго време всичко вървеше така, както исках аз. После се разведох с Джини и всичко тръгна с главата надолу. Загубих гласа си. Плочите ми престанаха да се продават. Не ми предлагаха вече работа в киното. И накрая Кръстникът ми ми се разсърди и не искаше да говори с мен нито по телефона, нито да ме види, когато дойдох в Ню Йорк. Ти беше винаги човекът, който преграждаше пътя ми към него, и аз обвинявах теб, макар да знаех, че ти никога не би го направил, без дон Корлеоне да ти е заповядал. Но човек не може да се ядосва на него. Това би било все едно да се разсърдиш на бога. Затова проклинах теб. Но ти беше прав за всичко. И за да ти покажа, че извинението ми е искрено, ще послушам съвета ти. Няма повече да пия, докато гласът ми не се възвърне. Ще ми простиш ли?

Извинението беше искрено. Хейгън забрави за яда си. Сигурно имаше нещо в това трийсет и пет годишно момче, защото иначе дон Корлеоне нямаше да го обича толкова много. Той каза:

— Забрави за това, Джони. — Беше смутен от дълбокото вълнение на Джони, но беше смутен и от подозрението, че извинението може да е било предизвикано от страх, страх, че може да настрои дон Корлеоне срещу себе си. А дон Корлеоне не можеше да бъде настроен против него от никого и от нищо. Обичта му можеше да бъде разколебана само от самия Джони.

— Нещата не стоят чак толкова зле — каза Хейгън. — Дон Корлеоне смята, че може да неутрализира всичко, което Уолц прави срещу теб. И че ти почти сигурно ще спечелиш наградата. Но той смята, че с това проблемът ти няма да бъде разрешен. Искан да знае дали имаш акъл и кураж самият ти да станеш продуцент и да правиш свои собствени филми отначало докрай.

— Как, по дяволите, ще ми помогне да спечеля наградата? — попита Джони с недоверие.

Хейгън рязко попита:

— Защо толкова лесно вярваш, че Уолц може да се докопа до нея, а Кръстникът да не може? Тъй като сега е важно да спечеля доверието ти за другата част от нашата сделка, трябва да ти кажа следното. Но нека то да си остане между нас. Твоят кръстник е много по-могъщ човек от Джак Уолц. Освен това той е много по-могъщ в далеч по-важни сфери. А как може да ти спечели наградата ли? Той контролира тези неща или по-точно контролира хората, които контролират всички профсъюзи в тази индустрия, всички хора или почти всички хора, които гласуват. Разбира се, трябва да бъдеш истински добър, защото в борбата ще се отчитат действителните ти заслуги. Освен това твоят кръстник е по-умен от Джак Уолц. Той няма да отиде при тези хора, да насочи пистолет в главите им и да каже: „Гласувайте за Джони Фонтейн или ще изхвъркнете от службите си.“ Той не заплашва там, където не действуват заплахи или където те оставят прекалено много лоши чувства. Той ще накара тези хора да гласуват за теб, защото те ще искат. Но те няма да поискат, докато той не се заинтересува от това. А сега просто ми се довери и ми повярвай, че той може да ти осигури наградата. И че ако той не ти помогне, ти няма да я спечелиш.

— Добре — каза Джони. — Вярвам ти. И имам кураж и акъл да стана продуцент, но нямам пари. Нито една банка няма да ме финансира. Необходими са милиони, за да се направи един филм.

Хейгън сухо каза:

— Когато спечелиш наградата, започни да се подготвяш да направиш три свои филма. Наеми най-добрите хора в бранша, най-добрия технически състав, най-големите звезди, всички, които ти трябва. Планирай три или четири филма.

— Ти си луд — каза Джони. — Толкова много филми би означавало двайсет милиона долара.

— Когато ти потрябват парите — каза Хейгън, — свържи се с мен. Ще ти кажа името на банката тук, в Калифорния, от която ще трябва да искаш финансирането. Не се тревожи, те финансират филми непрекъснато. Просто поискай парите по нормалния път, с необходимите гаранции, като всяка делова сделка. Ще се съгласят. Но първо трябва да ми се обадиш и да ми покажеш сметките и плановете. Разбрахме ли се?

Джони дълго време мълча. После попита тихо:

— Има ли още нещо?

Хейгън се усмихна:

— Искаш да кажеш дали трябва да направиш някаква услуга срещу заема от двайсет милиона долара ли? Разбира се, че ще трябва. — Той почака Джони да отговори. — Не е нещо, което ти не би направил и така, стига само дон Корлеоне да те помоли да го направиш за него.

Джони каза:

— Ако е нещо сериозно, дон Корлеоне сам трябва да ме помоли, разбираш какво искам да кажа, нали? За такова нещо не бих повярвал нито на теб, нито на Сони.

Хейгън се изненада от тази разумност. Все пак Фонтейн имаше мозък в главата си. Беше достатъчно умен, за да знае, че дон Корлеоне го обича прекалено много и е прекалено умен, за да го накара да извърши нещо безразсъдно и опасно, докато Сони можеше да го направи. Той се обърна към Джони:

— Искам да те уверя в едно нещо. Кръстникът ти е наредил на мен и на Сони по никакъв начин да не те замесваме в нещо, което може да ти донесе лоша слава по наша вина. А той самият никога няма да го направи. Гарантирам ти, че каквато и услуга да поиска от теб, ти ще му я предложиш, преди той да те е помолил за нея. Разбра ли? — Джони се усмихна.

— Разбрах — каза той.

Хейгън продължи:

— Освен това той ти вярва. Смята, че си умен и че банката ще спечели от инвестициите, което значи, че ще спечели и той. Така че това е истинска сделка, не забравяй никога това. Не пилей парите току-така. Ти може и да си любимият му кръщелник, но двайсет милиона долара са много пари. Той трябва да се изложи на риск, за да ти ги осигури.

— Кажи му да не се тревожи — каза Джони. — Щом човек като Джак Уолц може да бъде гений в киното, значи всеки може.

— Така смята и кръстникът ти — отвърна Хейгън. — Може ли да наредиш да ме закарат обратно до летището? Казах всичко, което трябваше да кажа. Когато започнеш да подписваш договорите, наеми си адвокати, аз няма да се меса. Но бих желал да видя всичко, преди да си подписал, ако това не ти пречи. Освен това никога няма да имаш неприятности с профсъюзите. Това ще намали до известна степен разходите по филмите ти, така че когато счетоводителите вмъкнат в сметките разходи и за това, не обръщай внимание на тези цифри.

Джони предпазливо попита:

— Трябва ли да искам съгласието ти и за другите неща — сценарий, актьори и други подобни?

Хейгън поклати отрицателно глава.

— Не, не трябва — каза той. — Възможно е дон Корлеоне да се противопостави на нещо, но ако това стане, той ще ти го съобщи направо на теб. Не мога обаче да си представя какво би могло да бъде то. Киното въобще не го засяга, по никакъв начин, така че за него е без значение. А и не е в неговия стил да се меси, това мога да ти кажа от опит.

— Добре — каза Джони, — аз сам ще те закарам до летището. И благодари на Кръстника от мое име. Бих му се обадил да му благодаря, но той никога не говори по телефона. Между другото, защо прави това?

Хейгън сви рамене:

— Той почти никога не разговаря по телефона. Не иска гласът му да бъде записан дори когато казва нещо съвсем обикновено. Страхува се, че може така да подредят думите, че да излезе, че казва нещо друго. Мисля, че това е причината. Във всеки случай единствената му тревога

е, че един ден властите ще скроят лъжливи обвинения срещу него. Затова не иска да им дава коз в ръцете.

Те се качиха в колата на Джони и потеглиха към летището. Хейгън си мислеше, че Джони е по-добър човек, отколкото го бе смятал. Вече беше научил нещо — това, че лично го закара до летището, бе едно доказателство. Вниманието, оказано лично, беше нещо, което самият дон винаги беше ценил. А и извинението. То беше искрено. Познаваше Джони отдавна и знаеше, че никога няма да се извини само защото го е страх. Джони винаги бе имал смелост. Затова винаги имаше неприятности — с шефовете, в киното и с жените си. Освен това беше и един от малкото хора, които не се бояха от дон Корлеоне. Фонтейн и Майкъл бяха може би единствените двама души, които Хейгън познаваше и за които можеше да каже това. Така че извинението беше искрено и той щеше да го приеме като такова. Той и Джони щяха да се виждат доста често през следващите няколко години. А Джони трябваше да премине следващото изпитание, което щеше да покаже колко е умен. Той трябваше да направи за дон Корлеоне нещо, което Кръстникът никога нямаше да го помоли да направи или да настоява да го направи като част от споразумението им. Хейгън се чудеше дали Джони Фонтейн е достатъчно умен, за да се досети за тази част от сделката.

След като остави Хейгън на летището (Хейгън настоя Джони да не чака с него самолета му), Джони отиде в дома на Джини. Тя се изненада, като го видя. Но той искаше да остане при нея, за да има време да премисли нещата отново, да начертае плановете си. Знаеше, че онова, което му беше казал Хейгън, е страшно важно, и че целият му живот се е променил. В миналото беше голяма звезда, но сега, макар и само на трийсет и пет години, беше вече свършил. Относно това той не се заблуждаваше. Дори ако спечелеше наградата за най-добър актьор, какво, по дяволите, можеше да му донесе това? Нищо, ако гласът му не се върнеше. Щеше да бъде един посредствен актьор, без особена сила, без особена жизненост. Дори това момиче, което го отхвърли — хубаво и умно, от следващото поколение, — дори то щеше ли да се държи така хладно, ако той наистина беше на върха? Сега, с помощта, която дон Корлеоне му оказваше с пари, той можеше да бъде

толкова силен, колкото всеки друг в Холивуд. Можеше да бъде крал. Джони се усмихна. По дяволите. Той можеше да бъде дори дон.

Щеше да му е приятно пак да поживее с Джини няколко седмици, а може би и повече. Щеше да извежда децата всеки ден, а можеше да поканят и някои приятели. Щеше да спре да пие и пуши и наистина щеше да се погрижи за себе си. Можеше гласът му отново да укрепне. Ако това станеше, и с парите на дон Корлеоне, щеше да е непобедим. Той действително щеше да е толкова близо до някогашните крале и императори, колкото това бе възможно в Америка. И нямаше да зависи от това дали гласът му ще се задържи и колко дълго публиката ще се интересува от него като актьор. Това щеше да бъде империя, основана на пари и на най-специалния, най-жадувания вид власт.

Джини приготви за него спалнята за гости. Подразбираше се, че той няма да спи в нейната спалня и че няма да живеят като мъж и жена. Не можеха вече никога да подновят тази връзка. И въпреки че външният свят от вестникари и кинозапалянковци бяха обвинили единствено него за провалянето на брака им, все пак по някакъв странен начин, само между тях си, и двамата знаеха, че тя беше виновна от него за техния развод.

Когато Джони Фонтейн стана най-популярния певец и звезда от филмовите музикални комедии, дори и през ум не му беше минавало да напусне жена си и децата си. Той си оставаше и беше все още старомоден в това отношение. Разбира се, той ѝ изневеряваше. Това беше невъзможно да се избегне в неговия бизнес и при съблазните, на които беше постоянно изложен. И въпреки че беше слаб и нежен мъж, притежаваше жилавостта и твърдостта на дребните хора от латинските раси. А и жените му доставяха голямо удоволствие с техните изненади. Много обичаше да излезе с някое скромно и миловидно момиче с вид на девственица и после най-неочаквано да открие, че гърдите ѝ са пълни и пищни, похотливо тежки в противовес на лицето като от камей. Истинско удоволствие му доставяше да открие сексуална свенливост и стеснителност у сексапилни момичета, които правеха лъжливи маневри като ловки баскетболистки и флиртуваха, сякаш са спали със стотина мъже преди това, а после, когато оставаше насаме с тях, трябваше с часове да се бори, за да ги обладае и да открие, че са девствени.

Всички мъже в Холивуд се присмиваха на слабостта му към девствениците. Наричаха това старомоден италиански вкус, назадничавост, консерватизъм и колко трудно било да накараш една девственица да ти се отдаде с всичките неприятни усложнения, а после обикновено се оказвало, че и тя е като другите. Но Джони знаеше, че всичко зависи от това как се отнасяш с едно младо момиче. Човек трябва да подходи към нея както трябва, а после, какво може да се сравни с момиче, което за първи път изпитва това чувство и то ѝ се харесва? О, толкова е приятно да ги дефлорираш. Толкова е приятно, когато обвиват краката си около теб. Бедрата им са с различна форма, задниците им са различни, кожата им е в най-различни цветове и нюанси на бялото и кафявото, а когато спа с онова младо цветнокожо момиче в Детройт — добро момиче, не проститутка, най-малката дъщеря на един джазов певец, който пееше в същото кабаре заедно с него, тя беше едно от най-сладките неща, които някога бе опитвал. Устните ѝ действително имаха вкуса на топъл мед с пипер в него, тъмнокафявата ѝ кожа беше гладка и мека, тя беше толкова сладка, колкото може да бъде една жена, а освен това беше и девствена.

Другите мъже все говореха за разни перверзни, но на него това не му доставяше голямо удоволствие. Той никога не харесваше момичета, които опитваха перверзии, просто не го задоволяваха както трябва. Не се разбираха с втората му жена, защото тя предпочиташе такива неща дотолкова, че не искаше нищо друго и той трябваше да се бори с нея, за да я обладае. Тя започна да му се подиграва и да го нарича назадничав, пусна се слух, че се любил като дете. Може би затова момичето снощи му отказа. Е, да върви по дяволите, и без това не се знаеше дали ще е кой знае колко добра. Човек можеше да познае момичетата, които действително обичаха да вършат оная работа, а те винаги бяха най-добрите. Особено онези, които не са го практикували дълго. Онова, което наистина мразеше, бяха момичетата, които бяха започнали да спят с мъже още на дванайсет години и бяха продължили да го правят през цялото време, докато станат на двайсет. Те правеха всичко автоматично, а някои от тях бяха от най-хубавите и можеха да те измамат.

Джони донесе кафе и кейк в спалнята му и ги остави на дългата масичка в работния кът на стаята. Той просто ѝ каза, че Хейгън му помага да събере кредита, необходим му за самостоятелна продукция,

и това я развълнува. Щеше отново да бъде важен човек. Но Джини нямаше представа колко могъщ в същност е дон Корлеоне, затова не разбра значението на идването на Хейгън от Ню Йорк. Джони ѝ обясни, че Хейгън му помага също да уреди юридическите подробности.

Когато изпиха кафето, Джони ѝ каза, че трябва да поработи тази вечер, да звънне на няколко души и да изготви плановете си за бъдещето. Тя му се усмихна с благодарност и преди да излезе от стаята, го целуна за лека нощ.

На бюрото имаше стъклен поднос, пълен с любимите му цигари с монограм, и кутия с овлажнител, пълна с тънки като молив кубински пури. Джони се облегна и започна да звъни по телефона. Главата му наистина бръмчеше. Той се обади на автора на бестселъра, по който беше направен новият филм, който участвуваше. Авторът бе човек на неговата възраст, издигнал се с много труд, и сега беше знаменитост в литературния свят. Беше дошъл в Холивуд, очаквайки с него да се отнасят като с важен човек, а както се случваше с повечето автори, бяха се държали с него като с излишна вещ. Една вечер в Браун Дерби, Джони беше видял как го унижават. Бяха му уредили среща с една известна едрогърдеста звездичка и сигурна приятна нощ след това. Но докато вечеряха, звездичката напусна известния писател, защото един комик от киното с мизерна външност я повика с пръст. Това беше дало на писателя точна представа за това кой какво е в холивудската йерархия. Нямаше значение, че книгата му го бе направила световноизвестен. Всяка звездичка би предпочела и най-незначителния, и най-мизерния, и най-глупавия от света на киното.

Сега Джони се обади на автора в неговия дом в Ню Йорк, за да му благодари за голямата роля, която беше написал в книгата си за него. Удари му страхотни четки. После между другото го попита как върви работата му над следващия роман и за какво се разказва в него. Той запали една пура, докато авторът му разказваше за една особено интересна глава, и накрая каза:

— Слушай, бих искал да го прочета, когато го свършиш. Би ли ми изпратил един екземпляр? Вероятно ще мога да ти предложи добра сделка за него, по-добра от тази, която ти предложи Уолц.

Готовността в гласа на автора му подсказа, че правилно е предположил. Уолц го беше изиграл, беше му дал незначителна сума за

книгата. Джони спомена, че може би ще е в Ню Йорк веднага след празниците и попита дали авторът би искал да го посети и да вечеря с него и някои от неговите приятели.

— Познавам няколко хубави жени — каза Джони шеговито. Авторът се засмя и каза, че е съгласен.

След това Джони се обади на режисьора и на оператора на филма, за да им благодари за помощта, която му бяха оказали. Той поверително им каза, че е знаел, че Уолц е против него и затова двойно повече цени помощта им, и че ако някога може да направи нещо за тях, трябва само да му се обадят.

След това проведе най-тежкия разговор — с Джак Уолц. Той му благодари за ролята във филма и му каза колко много ще се радва да работи отново за него. Направи това само за да заблуди Уолц. Винаги държеше да бъде много честен и много прям. След няколко дни Уолц щеше да разбере за тази хитрост и щеше да бъде поразен от подлостта на обаждането, а Джони Фонтейн искаше да го накара да изпита точно това.

После седна на бюрото и продължи да пуши пурата си. На една странична масичка имаше уиски, но той беше дал обещание пред себе си и пред Хейгън. Глупаво беше: каквото и да беше заболяването на гласните му струни, вероятно нямаше да се оправи, като спре да пие и пуши. Може би не много, но по дяволите, това можеше да помогне, а той не искаше да пропусне нито една възможност, особено сега, когато имаше изгледи за успех.

Сега, когато в къщата беше тихо и първата му жена спеше, а любимите му дъщери също спяха, Джони можеше да се върне в мислите си назад към онези ужасни дни в живота му, когато ги беше изоставил. Беше ги изоставил заради една долна кучка, каквато беше втората му жена. Но дори сега се усмихна, като се сети за нея, тя беше толкова прелестна в много отношения, а освен това единственото, нещо, което беше дало смисъл на живота му, беше денят, в който беше решил никога да не мрази жените, или по-точно денят, в който беше решил, че не може да си позволи да намрази първата си жена и дъщерите си, приятелките си, втората си жена и приятелките си след това, чак до Шарън Муър, която го беше отблъснала, за да може да се хвали, че е отказала да спи с великия Джони Фонтейн.

Беше пъл с оркестъра, после беше станал звезда в радиото и във филмови шоупрограми и най-накрая беше влязъл в киното. И през цялото това време бе живял по начин, който сам бе избрал — спеше с жените, който искаше, но никога не допускаше това да засегне личния му живот. После се беше влюбил в бъдещата си втора жена, Марго Аштън, беше направо загубил ума си по нея. Кариерата му беше отишла по дяволите, гласът беше отишъл по дяволите, семейният му живот също беше отишъл по дяволите. И накрая беше дошъл денят, когато нищо не му беше останало.

Причината бе, че винаги се бе държал като щедър и честен човек. Когато се разведе с първата си жена, ѝ даде всичко, което ѝ дължеше. Направи така, че двете му дъщери да получават дял от всичко, което правеше — от всяка плоча, от всеки филм, от всеки нощен ангажимент в кабаре. А когато стана богат и известен, не отказа нищо на първата си жена. Беше подпомогнал всичките ѝ братя и сестри, майка ѝ и баща ѝ, приятелките ѝ от училище и техните семейства. Никога не се проявяваше като надута знаменитост. Беше пъл по сватбите на двете по-малки сестри на жена си — нещо, което ненавиждаше. Никога нищо не беше ѝ отказвал освен това изцяло да ѝ се отдаде.

А после, когато бе стигнал до дъното, когато вече не го ангажираха в киното, когато не можеше вече да пее, когато втората му жена го беше изоставила, бе отишъл да прекара няколко дни с Джини и дъщерите си. Една вечер потърси помощ и съчувствие от нея, защото се чувствуваше отвратително. През същия този ден прослуша новите си записи и гласът му беше прозвучал толкова ужасно, че обвини звукооператорите, че саботират плочата. Накрая се убеди, че гласът му наистина звучи така. Беше строшил матрицата и беше отказал повече да пее. Толкова се беше засрамил, че оттогава не беше изпял и една нота, освен с Нино на сватбата на Кони Корлеоне.

Никога не забрави израза на лицето на Джини, когато тя разбра за всичките му нещастия. Беше преминал по лицето и само за секунда, но това му беше достатъчно, за да не го забрави никога. Беше израз на диво и радостно задоволство. Беше израз, който можеше да го накара да повярва, че през всичките тези години го е презирала и мразила. Джини бързо се съвзе и му изказа своето хладно, но учтиво съчувствие. Той се беше престорил, че го приема. През следващите няколко дни беше посетил три от момичетата, които беше харесвал

най-много през всичкото това време, момичета, с които беше останал приятел, с които все още спеше понякога по приятелски, момичета, за които беше направил всичко по силите си, за да им помогне, момичета, на които беше дал подаръци и възможност за работа, равна на стотици хиляди долара. И по техните лица той беше забелязал същия израз на диво задоволство.

По това време разбра, че трябва да вземе някакво решение. Можеше да стане като много мъже в Холивуд — преуспяващи собственици на киностудии, писатели, режисьори и актьори, които измъчваха красивите жени със сладострастна омраза. Можеше пестеливо да използва своята власт и пари и да бъде винаги нащрек да не бъде измамен, макар и дълбоко убеден, че жените ще му изменят и ще го изоставят, че винаги ще има съперници, които трябва да побеждава. А можеше и да се откаже да мрази жените и да продължи да вярва в тях.

Той знаеше, че не може да си позволи да не ги обича, че нещо от неговия дух ще умре, ако не продължи да ги обича независимо от това колко коварни и неверни бяха те. Нямаше значение, че жените, които най-много бе обичал на този свят, тайно се радваха, като го виждаха сломен и унижен от капризната съдба, нямаше значение, че по най-ужасния начин, не сексуално, му бяха изневерили. Той нямаше никакъв избор. Трябваше да ги приеме. И се любеше с всички, правеше им подаръци, криеше раните, които задоволството им от неговите несполуки му нанасяше. Прощаваше им, като знаеше, че е отплата за това, че бе живял необвързан с тях и в същото време им се беше наслаждавал докрай. Но сега никога не се чувствуваше виновен, че им изневерява. Никога не се чувствуваше виновен за начина, по който се отнасяше с Джини, като настояваше да остане баща на своите деца, а в същото време дори не помисляше да се ожени повторно за нея, нито пък го криеше от нея. На това се беше научил при падането си от върха на славата. Беше останал равнодушен за болките, които причиняваше на жените.

Чувствуваше се изморен и се готвеше да си ляга, но една мисъл се въртеше в главата му — да пее с Нино Валенти. Изведнъж се бе сетил какво ще достави удоволствие на дон Корлеоне повече от всичко. Той вдигна слушалката и помоли телефониста да го свърже с Ню Йорк. Обади се на Сони Корлеоне и го помоли да му даде номера на Нино

Валенти. После се обади на Нино. Както обикновено, Нино беше леко пийнал.

— Хей, Нино, какво ще кажеш, ако ти предлага да дойдеш тук и да работиш при мен? — попита Джони. — Имам нужда от човек, на когото да се доверявам.

Шегувайки се, Нино отвърна:

— Ами не знам, Джони, работата ми с камиона е добра, занасям се с домакините, когато пътувам, и печеля по сто и петдесет чисто на седмица. А ти какво можеш да ми предложиш?

— При мене можеш да започнеш с петстотин на седмица и мога да ти уреждам срещи с кинозвезди. Какво ще кажеш? — попита Джони и добави: — А може и да ти позволя да пееш на моите събирания.

— Ами добре, нека си помисля — рече Нино. — Нека обсъдя предложението ти с моя адвокат, със счетоводителя си и с помощника ми на камиона.

— Слушай, Нино, не се будалкай — каза Джони. — Трябваш ми тук. Искам утре сутринта да дойдеш със самолет и да подпишеш едногодишен договор за петстотин долара седмично. А ако ми отнемеш някоя от любовниците и аз те изхвърля, ще получиш най-малко едногодишна заплата. Съгласен ли си?

Последва дълга пауза. Гласът на Нино беше изтрезнял:

— Ей, Джони, будалкаш ли ме? Джони отговори:

— Съвсем сериозно ти говоря, момчето ми. Иди в бюрото на моя агент в Ню Йорк. Там ще ти дадат билет за самолета и малко пари. Ще им се обадя рано сутринта. Иди там следобед. Съгласен ли си? После ще изпратя някой да те посрещне на летището и да те доведе в къщи.

Отново последва дълга пауза, а после Нино каза с много унил и несигурен глас:

— Добре, Джони. — Вече не изглеждаше пиян.

Джони затвори телефона и се приготви да ляга. Чувствуваше се по-добре от всеки друг път, откакто беше разбил онази матрица.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Джони Фонтейн седеше в огромното студио за записи и пресмяташе някакви разноси в един жълт бележник. Един по един в студиото влизаха музиканти, всичките негови приятели още от детските години, когато пееше с оркестри. Диригентът — един от асовете в естрадата и човек, който се беше държал добре с него, когато работите му се объркаха, даваше на всеки музикант папки с ноти и устни указания. Казваше се Еди Нийлс. Беше се съгласил да направи този запис, услужвайки на Джони, въпреки че програмата му беше претоварена.

Нино Валенти седеше пред едно пиано, като си играеше нервно с клавишите и пиеше от голяма чаша уиски. Джони нямаше нищо против. Той знаеше, че Нино пее пиан толкова добре, колкото и когато е трезвен, а и записа, който правеха днес, нямаше да изисква особени музикални способности.

Еди Нийлс беше направил специален аранжимент на няколко стари италиански и сицилиански песни и специално беше работил над песента-дуел, която Нино и Джони бяха пели на сватбата на Кони Корлеоне. Джони правеше тази плоча най-вече защото знаеше, че дон Корлеоне много обича такива песни и това щеше да бъде идеален коледен подарък за него. Освен това имаше чувството, че плочата ще се продаде в голям тираж, макар че нямаше да стигне милион. Беше решил също, че дон Корлеоне иска той да му се отплати, като помогне на Нино. В края на краищата Нино също беше кръщелник на дон Корлеоне.

Джони остави жълтия си бележник на сгъваемия стол до себе си, отиде до пианото и подвижна:

— Хей, земляк! — Нино повдигна очи и се опита да се усмихне. Изглеждаше малко разстроен. Джони се наведе и го потупа по гърба: — Отпусни се, момчето ми. Свърши работата си добре днес и ще ти уредя среща с най-готината и най-известната мацка в Холивуд.

Нино изпи голяма глътка уиски.

— Коя, Ласи ли? Джони се засмя:

— Не, Дина Дън. Давам ти гаранция за стоката.

Това направи огромно впечатление на Нино, но той не можа да се въздържа да не каже с престорена надежда:

— Не може ли да ми уредиш нещо с Ласи? Оркестърът започна първата песен от потпурите. Джони Фонтейн слушаше напрегнато. Еди Нийлс щеше да изсвири всички песни в техния специален аранжимент. После щяха да направят първия запис за плочата. Докато слушаше, Джони си отбелязваше на ум как точно ще подходи към всяка фраза, как ще започне всяка песен. Знаеше, че гласът му няма да издържи дълго, но Нино беше този, който щеше да пее повече, а Джони щеше само да му приглася. С изключение, разбира се, на дуета-дуел. Трябваше да пази гласа си за него.

Той вдигна Нино от стола и двамата застанаха пред микрофоните. Нино изпорти началото първия път, после още веднъж. Лицето му започна да почервява от смущение. Джони се опита да го избудалка:

— Ти да не искаш да ти плащам за извънредни часове?

— Не се чувствавам удобно без мандолината — каза Нино. Джони помисли малко.

— Дръж тази чаша с алкохол в ръката си — каза той. И чашата свърши работа. Нино пиеше от нея, докато пееше, но се справяше добре. Джони пееше леко, без да се напруга, гласът, му просто танцуваше около основната мелодия, която изпълняваше Нино. От това пеене не изпитваше никакво емоционално задоволство, но беше изумен от техническото си умение. Десетте години пеене го бяха научили на нещо.

Когато стигнаха до дуета-дуел, с който плочата завършваше, Джони отпусна гласа си и когато спряха да пеят, гласните струни го боляха. Музикантите останаха пленени от последната песен, нещо, което не се случваше често с такива закоравели ветерани. Те ги аплодираха, като удряха по инструментите си и тропяха с крака в знак на одобрение. Барабанистът ги възнагради с дълга дроб.

С прекъсвания и обсъждания всички работиха почти четири часа, преди да се разотидат. Еди Нийлс дойде при Джони и тихо му каза:

— Много добре пя, момчето ми. Готов си да направиш нова плоча. Имам песен точно като за теб.

Джони поклати глава:

— Стига, Еди, не ме будалкай. След два часа ще съм толкова прегракнал, че няма да мога дори да говоря. Мислиш ли, че ще трябва да оправяме нещата, които записвахме днес?

Еди замислено каза:

— Нино ще трябва да дойде в студиото утре. Направи няколко грешки. Но е много по-добър, отколкото си мислех. Колкото до твоята част, ако има нещо, което не ми харесва, ще накарам звукооформителите да го оправят. Така съгласен ли си?

— Съгласен съм — каза Джони. — Кога ще мога да чуя пробната плоча?

— Утре вечер — отговори Еди Нийлс. — У вас ли?

— Да — каза Джони. — Благодаря, Еди. Ще се видим утре. — Той хвана Нино под ръка и двамата излязоха от студиото. Вместо у Джини, отидоха в неговия дом.

Беше вече късен следобед. Нино все още беше полупиян. Джони му нареди да вземе един душ и да дремне. Трябваше да отидат на голямо събиране в единайсет тази вечер.

Когато той се събуди, Джони накратко му обясни:

— Това събиране е на „Клуба на самотните сърца“ на кинозвездите. Мадамите, които ще видиш тази вечер, са жени, които си виждал по филмите като бляскави кралици и милиони мъже биха дали дясната си ръка, за да могат да спят с тях. А тази вечер идват само за да си намерят някой, с когото да спят. Знаеш ли защо? Умират за оная работа, но са малко поостарели. И като всички застаряващи дами им се ще да намерят нещо по-добро.

— Какво е станало с гласа ти? — попита Нино. Джони говореше почти шепнешком.

— Винаги когато пея става така. Сега няма да мога да пея цял месец. Макар че гласът ми ще се оправи само след няколко дни.

Нино замислено попита:

— Не е лесно, нали? Джони сви рамене:

— Слушай, Нино, не се напивай много тази вечер. Трябва да покажеш на холивудските мадами, че моя земляк си го бива. Трябва да направиш добро впечатление. Запомни, че някои от тези жени са много влиятелни в киното и могат да ти дадат работа. Бъди по-чаровен, след като свалиш някоя, нищо няма да ти стане.

Нино вече си наливаше нова чаша.

— Аз съм винаги чаровен — каза той и пресуши чашата. След което ухилен попита: — Без майтап, можеш ли да ме запознаеш с Дина Дън?

— Не се притеснявай — каза Джони. — Не е толкова сложно.

Холивудският „Клуб на самотните сърца“ на кинозвездите (наречен така от младите изпълнители на главни роли, чието присъствие беше задължително) се събираше всеки петък вечерта в разкошния дом, принадлежащ на студиото, в който живееше Рой Макелрой — агент по печата или по-скоро съветник по рекламата на „Уолц интернешънъл филм корпорейшън“. В действителност, въпреки че събирането се организираше от Макелрой, идеята се беше родила в практичния мозък на самия Джак Уолц. Някои от неговите кинозвезди, които му носеха доходи, започваха вече да остаряват. Без помощта на специално осветление и гения на гримьорите те изглеждаха толкова възрастни, колкото в същност бяха. Имаха проблеми. Бяха станали до известна степен по-малко чувствителни физически и умствено. Не можеха да се „влюбват“. Не можеха да играят ролята на преследвани жени. Парите, славата и предишната им красота ги бяха направили прекалено деспотични. Уолц организираше тези събирания, за да могат те по-лесно да си намират любовници по за една вечер, които, ако бяха добри в оная работа, можеха да се издигнат до постоянни партньори за леглото им и по този начин да си пробият път нагоре. Тъй като понякога събиранията се израждаха в публични скандали или сексуална невъздържаност, което водеше до неприятности с полицията, Уолц реши да провежда сбирките в къщата на съветника по рекламата, който щеше веднага на място да уреди нещата, да плати на вестникарите и на полицаите, за да се запази всичко в тайна.

За някои енергични млади актьори, на които студиото плащаше и които още не бяха станали звезди или не бяха получили големи роли, присъствието на сбирките в петък вечер невинаги беше приятно задължение. Това се обясняваше с факта, че някой нов филм, който тепърва щеше да се пуска от студиото, се прожектираше на сбирката. В същност това беше и претекстът за самата сбирка. Хората казваха: „Хайде да отидем тази вечер и да видим какво представлява, новият

филм на еди-кой си.“ И така сбирката привидно придобиваше професионален характер.

На младите кинозвезди от женски пол беше забранено да посещават сбирките в петък вечер. Или по-скоро ги обезсърчаваха. Повечето от тях, схващаха това.

Прожекцията на нови филми започваше в полунощ, а Джони и Нино пристигнаха в единайсет. На пръв поглед Рой Макелрой изглеждаше страшно приятен човек, наконтен, красиво облечен. Той поздрави Джони Фонтейн с вик на изненада и задоволство.

— Какво, по дяволите, търсиш тук? — попита го той с неподправено изумление.

Джони се ръкува с него:

— Показвам на своя братовчед от провинцията забележителностите. Запознай се с Нино.

Макелрой се ръкува с Нино и го огледа с одобрение.

— Жив ще го глътнат — каза той на Джони. И отведе двамата във вътрешния двор.

Вътрешният двор в същност се затваряше от всички страни от огромни стаи, чиито отворени стъклени врати водеха към градина с басейн. Имаше почти стотина души, които се въртяха там, всички с чаши в ръка. Осветлението на верандата беше майсторски направено, за да представя в по-привлекателен вид женските лица и кожи. Това бяха лицата на жени, които Нино беше виждал като момче в затъмнените киносалони. Те бяха изиграли своите роли в еротичните му младежки сънища. Но като ги виждаше сега на живо, му изглеждаха така, сякаш бяха ужасно гримирани. Нищо не можеше да прикрие умората на техните души и тела. Времето беше разрушило тяхната божественост. Те позираха и се движеха така очарователно, както той си ги спомняше, но бяха като восъчни плодове — не можеха да накарат жлезите му да се задействуват. Нино изпи две чаши и отиде до една маса, където имаше цял куп от бутилки. Джони се движеше с него. Те стояха и пиеха, когато зад тях се чу омайващият глас на Дина Дън. В съзнанието на Нино, както и на милиони други мъже, този глас се беше запечатал завинаги. Дина Дън беше спечелила два „Оскара“ и беше участвувала в най-голямата суперпродукция, правена в Холивуд. На екрана тя имаше лукав женски чар, на който никой мъж не можеше

да устои. Но думите, които говореше сега, никога не бяха прозвучавали от белия екран:

— Джони, копеле такова, трябваше отново да ходя при моя психиатър, защото спа с мене само една нощ. Защо не се върна да повториш?

Джони я целуна по бузата, която тя му предложи.

— Ти ме изтощи за цял месец — каза той. — Искам да се запознаеш с моя братовчед Нино. Хубаво, силно италианско момче. Може би той ще успее да издържи на твоето темпо.

Дина Дън се извърна и хвърли на Нино хладен поглед:

— Обича ли да гледа предпремиери? Джони се засмя:

— Не мисля, че е имал такава възможност досега. Защо не му предадеш малко опит?

Нино трябваше да изпие една голяма чаша, когато остана сам с Дина Дън. Опитваше се да бъде равнодушен, но му беше трудно. Дина Дън имаше чип нос и чистите класически черти на англосаксонска красавица. Още повече че той я познаваше толкова добре. Беше я виждал сама в спалнята, с разбито сърце, ридаеща по своя мъртъв съпруг — летец, оставил я с нейните сирачета. Беше я виждал ядосана, обидена, унижена и все пак изпълнена с много достойнство, когато Кларк Гейбъл в ролята на простак я обладаваше и после я изоставяше заради някаква сексбомба. (Дина Дън никога не играеше ролите на сексбомба във филмите.) Беше я виждал да се изчервява от споделена любов, да се вие в прегръдките на мъжа, когото обожава, беше я виждал да умира красиво най-малко шест пъти. Беше я виждал, беше я чувал, беше мечтал за нея, но въпреки това не беше подготвен за първото нещо, което тя му каза, когато останаха насаме.

— Джони е един от малкото издръжливи мъже в този град — каза тя. — Всички останали са педерасты и тъпаци, които не могат да се оправят с една жена дори да им дадеш цял камион испански мухи. — Тя улови Нино за ръка и го отведе в един ъгъл на стаята, където нямаше съперници и никой не минаваше.

После, оставайки все още сдържано очарователна, го разпита за самия него. Беше му съвсем ясно. Нино разбираше, че тя играе ролята на богато момиче, което се отнася мило с коняря или шофьора, но което във филма ще обезсърчи неговото любовно увлечение (ако ролята се изпълняваше от Спенсър Трейси), или ще захвърли всичко в

своето безумно желание по него (ако ролята се изпълняваше от Кларк Гейбъл). Но това нямаше значение. Той се усети, че ѝ разказва как двамата с Джони са израснали заедно в Ню Йорк и как са пели заедно в малки кабарета. Забеляза, че беше удивително отзивчива и заинтересована. Между другото го попита: „Знаеш ли как Джони накара онова копеле Джак Уолц да му даде ролята?“ Нино изстина и поклати отрицателно глава. Тя не продължи да разпитва повече.

Беше дошло време да видят предпремиерата на един нов филм на Уолц. Дина Дън отведе Нино, уловила го здраво с топлатата си ръка, към една вътрешна стая, която нямаше прозорци, но беше мебелирана с около петдесет двуместни кушетки, пръснати наоколо така, че всяка оставаше като на малък закътан остров.

Нино видя, че до кушетката има малка масичка със съд за лед, бутилки алкохол и поднос с цигари. Той даде на Дина Дън цигара, запали ѝ я и после наля две чаши. След няколко минути светлините угаснаха.

Нино очакваше нещо нечувано. В края на краищата легендите за поквареността в Холивуд ги беше чувал. Но не се оказа подготвен за неутолимата страст, с която Дина Дън се вкопчи в него, без да го предупреди дори с една любезна и приятелска дума. Той продължаваше да пие от чашата си и да гледа филма, ала нито усещаше никакъв вкус, нито виждаше нещо. Беше възбуден, както никога преди, но отчасти само защото жената, която го обслужваше в момента в тъмното, беше обектът на младежките му мечти.

И все пак обаче мъжкото му достойнство беше накърнено. Затова когато световноизвестната Дина Дън му се насити и пооправи панталоните му, Нино невъзмутимо ѝ сипа втора чаша, запали ѝ цигара и с възможно най-спокойния глас, който човек може да си представи, заяви: „Този филм ми се стори доста добър“. Почувствува как тя настръхна на кушетката до него. Възможно ли беше да очаква някакъв комплимент от него? Нино си напълни чашата догоре от най-близкото шише, което ръката му достигна в тъмното. Да върви по дяволите всичко. Тя се беше държала с него като с някаква мъжка проститутка. Сега нещо го караше да изпитва сдържан гняв към всички тези жени. Гледаха филма още петнайсет минути. Той се дръпна настрани, така че телата им не се докосваха.

Накрая тя каза с дрезгав шепот:

— Не се дръж като някой сополанко, знам, че ти хареса. Нали видях.

Нино пийна от чашата си и каза с типичната за него безцеремонност:

— Винаги ми е добре. По-различен съм само когато наистина се възбудя.

Тя се изсмя, но през останалото време мълча. Най-после филмът свърши и запалиха осветлението. Нино се огледа. Видя, че в тъмното наоколо е било пълно с хора и колкото и странно да беше това, той не беше чул нищо. Някои от дамите обаче имаха онзи неуморим, сияещ и лъчезарен вид на жени, които току-що са изпитали блаженство. Те бавно напускаха прожекционната зала. Дина Дън го остави веднага и отиде да разговаря с един по-възрастен мъж, в когото Нино позна известен киноактьор, само че сега, като го виждаше на живо, разбра, че този човек е педераст. Нино пиеше замислено от чашата си.

Джони Фонтейн се приближи до него и го попита:

— Е, стари приятелю, добре ли прекара? Нино се ухили:

— Не зная. Много е различно. Сега, когато се върна в къщи, ще мога да кажа, че Дина Дън ме е свалила.

Джони се засмя:

— Ще останеш още по-доволен, ако те покани у дома си. Покани ли те вече?

Нино поклати глава:

— Заплеснах се по филма — каза той. Този път Джони не се засмя.

— Опомни се, момче — каза му той. — Жена като тази може да направи много за теб. Пък и ти досега спеше с всяка. Господи, понякога още сънувам кошмари, като си спомня онези твоите грозни курви.

Нино пиянски размаха чашата си и високо заяви:

— Да, бяха грозни, но бяха жени. — От ъгъла Дина Дън извърна глава, за да ги погледне. Нино ѝ махна с чашата си.

Джони Фонтейн въздъхна:

— Ох, ти си оставаш прост италиански селяк.

— И няма да се променя — каза Нино със своята очарователна пиянска усмивка.

Джони го разбираше напълно. Той знаеше, че Нино не е толкова пиян, колкото се прави. Знаеше, че Нино само се преструва, за да може да каже на своя нов холивудски шеф думи, които му се струваха прекалено груби, за да изрече, когато е трезвен. Той прегърна Нино през рамо и нежно му каза:

— Ах ти, хитър безделнико, знаеш, че не мога да разваля договора ти до една година и можеш да казваш и да правиш каквото си поискаш, а аз не мога да те изхвърля.

— Не можеш ли да ме изхвърлиш? — попита Нино с пиянска лукавост.

— Не, не мога — отговори Джони.

— Ами тогава върви на майната си — каза Нино.

За миг Джони остана изненадан и ядосан. Той видя безгрижната усмивка, изписана на лицето на Нино. Но през последните няколко години Нино сигурно беше нахитрял или пък собственото му падане от върха на славата го беше направило по-чувствителен. В този миг той разбра Нино, разбра защо неговият партньор в пеенето от детските години не е преуспял и защо се опитва да ликвидира всяка възможност за преуспяване. Разбра, че Нино не иска да приеме успех на всякаква цена и че се чувства оскърбен от всичко, което се направи за него.

Джони го хвана под ръка и го изведе от къщата. Нино вече едва ходеше. Джони се опитваше да го утеши:

— Добре, момчето ми, само ще пееш за мен, искам да изкарам пари от теб. Няма да се опитвам да ти се меся в живота. Прави каквото искаш. Съгласен ли си, братле? Само ще пееш за мен и ще ми изкарваш пари сега, когато вече не мога да пея. Разбираш ли ме, мойто момче?

Нино се изправи.

— Ще пея за теб, Джони — каза той и така гълташе думите, че почти не се разбираше какво говори. — Сега аз съм по-добър певец от теб. Знаеш ли, че винаги съм бил по-добър певец от теб?

Джони стоеше замислен: такава била работата. Той знаеше, че когато гласът му беше добре, Нино просто не беше от неговата класа и никога не е бил, през всичките тези години, когато бяха пели заедно като деца. Видя, че Нино чака отговор, криволичейки пиянски под лунната светлина на Калифорния. „Майната ти“ — изпсува го Джони

нежно и двамата се засмяха заедно, както едно време, когато бяха млади.

Когато Джони Фонтейн научи за покушението срещу дон Корлеоне, той не само се разтревожи за своя кръстник, но се и замисли дали уговорката за финансирането на филмите му е все още в сила. Беше поискал да отиде в Ню Йорк и да изрази уважението си към своя кръстник в болницата, но му бяха наредили да не си навлича лоша слава — дон Корлеоне не би желал такова нещо. Затова изчака. След една седмица пристигна пратеник на Том Хейгън. Уговорката за финансирането беше все още в сила, но филмите трябваше да се правят един по един.

Междувременно Джони беше оставил Нино да се оправя сам в Холивуд и Калифорния и той се справяше добре с малките звездички. Понякога го канеше да прекарат вечерта заедно навън, но никога не разчиташе на него. Когато говориха за покушението срещу дон Корлеоне, Нино каза: „Знаеш ли, веднъж помолих дон Корлеоне за работа в неговата организация, но той ми отказа. Беше ми писнало да карам камион, а исках да изкарвам и малко повече пари. Знаеш ли какво ми каза. Че всеки човек си има съдба и че моята съдба е да съм артист. Искаше да каже, че не ставам за гангстер.“

Джони се замисли върху тези думи. Кръстникът положително беше най-умният човек в света. Той веднага беше схванал, че Нино никога не може да стане гангстер и че само ще си навлече неприятности или щеше да бъде убит. Щяха да го убият дори само заради някои от неговите остроумни забележки. Но откъде е можел Кръстникът да знае, че ще стане артист? Сигурно е преценил, дявол да го вземе, че един ден аз ще му помогна. Но как се е сетил за това? Смятал е, че само ще ми пошепне и аз ще направя всичко да докажа благодарността си. Но естествено той никога не ме е молил да го направя. Само ми даде да разбера, че ще бъде щастлив, ако го сторя. Джони Фонтейн въздъхна. Сега Кръстникът беше зле, имаше неприятности и той можеше да се прости с наградата на Академията, след като Уолц действуваше против него и нямаше никой, който да му помогне. Само дон Корлеоне имаше връзки, с които можеше да окаже натиск, но сега семейство Корлеоне си имаше други проблеми. Джони беше предложил услугите си, но Хейгън му беше отговорил с твърдо „не“.

Джони беше зает с работа по своя филм. Авторът на книгата, по която беше направен предишният филм, в който Джони беше играл главната роля, беше завършил новия си роман и беше дошъл в Холивуд по покана на Джони, за да преговарят без посредничеството на филмови агенти или студии. Втората книга беше идеална за онова, което Джони искаше. Не трябваше да пее, сюжетът беше готин, с много жени и секс, а освен това в него имаше роля, която Джони веднага реши, че е направена точно като за Нино. Героят говореше като Нино, действуваше като него, дори изглеждаше като него. Цяла мистерия. Нино трябваше само да се появи на екрана и да играе себе си.

Джони работеше бързо. Той откри, че има много по-ясна представа как се прави филм, отколкото е предполагал, но все пак ангажира за продуцент човек, който си разбираше от занаята и който имаше трудности с намирането на работа, защото беше в черния списък. Джони не се възползува от това и сключи с него почтен договор. „Защото разчитам да ми спестиш излишни мангизи“ — откровено му заяви Джони.

Остана изненадан, когато продуцентът дойде да му каже, че трябва да се погрижат за представителя на профсъюзите, като му платят петдесет хиляди долара. Щеше да има много проблеми при уреждането на извънредния труд и наемането на хора и петдесетте хиляди долара нямало да бъдат похарчени напразно. Джони се запита дали продуцентът не го изнудва, след което нареди: „Изпрати човека от профсъюзите при мен.“

Човекът от профсъюзите беше Били Гоф, Джони му заяви: — Смятах, че въпросът с профсъюзите е уреден от моите приятели. Бяха ми казали да не се тревожа за това. Никак да не се тревожа.

Гоф попита:

— Кой ти го каза?

Джони отвърна:

— Много добре ти е известно кой ми го е казал. Няма да спомена името му, но когато той каже нещо, аз не се съмнявам, че е така.

Гоф рече:

— Нещата се промениха. Твоят приятел има неприятности и думата му не тежи вече толкова в Западните щати.

Джони сви рамене:

— Обади ми се след няколко дни. Става ли?

Гоф се засмя.

— Разбира се, Джони — каза той. — Но и да въртиш телефони в Ню Йорк, това няма да ти помогне.

Телефонният разговор до Ню Йорк обаче помогна. Джони позвъни на Хейгън в кантората му. Хейгън без колебание му нареди да не плаща.

— Кръстникът ти ще се ядоса страшно, ако платиш на това копеле дори цент — каза той. — Това ще подрони авторитета на дон Корлеоне, а точно сега той не може да си го позволи.

— Може ли да говоря с дон Корлеоне? — попита Джони. — Ти би ли поговорил с него? Трябва вече да започна снимането на филма.

— В момента никой не може да говори с дон Корлеоне — отговори Хейгън. — Много е зле. Ще говоря със Сони да уредим всичко. Но този въпрос ще го реша сам. Не плащай на това хитро копеле нито цент. Ако нещо се промени, ще ти съобщя.

Раздразнен, Джони затвори телефона. Разходите по уреждането на неприятностите с профсъюзите можеха да възлязат на цяло състояние и да объркат из основи всичко. За миг се замисли дали да не бутне на Гоф петдесетте бона тайно. В края на краищата едно беше дон Корлеоне да му каже нещо, а съвсем друго да го чуе от Хейгън и да изпълнява нарежданията му. Реши да почака няколко дни.

Изчаквайки, си спести петдесет хиляди долара. Два дни по-късно Гоф беше намерен застрелян в дома му в Глендейл. Повече не стана дума за неприятности с профсъюзите. Джони беше малко потресен от това убийство. За първи път дългата ръка на дон Корлеоне беше нанесла такъв смъртоносен удар толкова близо до него.

С всяка изминала седмица работата му се натрупваше — подготвяше сценария, подбираще актьорите, уреждаше подробностите около работата по филма и забрави за гласа си и че не може да пее. Едва когато обявиха кандидатурите за наградата на Академията и той се видя в списъка, му стана неприятно, че не го бяха поканили да изпее някоя от песните, състезаващи се за „Оскар“, на церемонията, която щеше да се излъчва по телевизията за цялата страна. Той обаче пропъди тези мисли и продължи да работи. Не се надяваше да спечели академичната награда сега, когато кръстникът му не беше вече в

състояние да окаже натиск, но включването му сред кандидатите имаше все пак някаква стойност.

Плочата, която той и Нино бяха направили, тази с италианските песни, се продаваше много по-добре, отколкото всички други негови плочи, направени напоследък, но той знаеше, че това е заслуга повече на Нино, отколкото на него. Джони се примири с мисълта, че никога вече няма да може да пее като професионалист.

Веднъж седмично той вечеряше с Джини и децата. Независимо от това колко трескава беше работата му, той не пропускаше това си задължение. Но не спеше с Джини. Междувременно втората му жена бе успяла да получи развод в Мексико с измама и той отново беше ерген. Интересно беше обаче, че не хукна като луд да сваля звездички, които щяха да са лесна плячка за него. В същност беше голям сноб. Беше засегнат, че никоя от младите звезди, актрисите, които бяха на върха, не беше си опитала късмета с него. Но се чувствуваше добре от многото работа. Повечето вечери се прибираще в къщи сам, слагаше старите си плочи на грамофона, наливаше си някаква напитка и си тананикаше с тях по няколко такта. Да, бил е много добър, дяволски добър. Не е съзнавал колко добър е бил. Дори като се изключеше това, че гласът му беше специфичен — нещо, което и друг би могъл да притежава, — той си беше добър. Бил е истински артист и въобще не е разбирал колко много е обичал всичко това. Беше съсипал гласа си с пиене, пушене и жени точно сега, когато наистина можеше да го оцени.

Понякога Нино се отбиваше на чашка и слушаше с него плочите, а Джони му заявяваше: „Ех ти, италианско копеле, ти никога през живота си не си пял така.“ Нино се усмихваше чаровно, поклащаше глава и отвърщаше: „Не, не съм и никога няма да пея така“ — с такова чувство в гласа, сякаш знаеше какво си мисли Джони.

Най-сетне, седмица преди да започнат снимките на новия филм, наближи вечерта, когато щяха да обявят носителите на награди на Академията. Джони покани Нино да отиде с него, но той отказа. Тогава Джони му рече:

— Слушай, братле, никога не съм те молил за услуга, нали? Направи ми услуга тази вечер и ела с мен. Ти си единственият човек, който наистина ще ми съчувствува, ако не спечеля наградата.

За миг Нино остана поразен, но после каза:

— Разбира се, братле, ще дойда. — Замълча, после добави: — Ако не я спечелиш, голяма работа. Пий колкото можеш, а аз ще се погрижа за теб. По дяволите, дори няма да пия. Е, приятел ли съм?

— Господи — промълви Джони Фонтейн, — това се казва приятел.

Вечерта, когато щяха да обявяват наградите дойде и Нино удържа на думата си. Той дойде в дома на Джони абсолютно трезвен и двамата се отправиха към залата, където щяха да връчват наградите. Нино се чудеше защо Джони не е поканил на вечерята по случай наградите някое от своите момичета или бивши съпруги. Особено Джини. Нима се съмняваше, че Джини ще го подкрепи? На Нино му се искаше да си пийне поне една чашка, защото по всичко личеше, че вечерта ще бъде дълга и неприятна.

Церемонията се стори на Нино страшно скучна, но само до обявяването на носителя на наградата за най-добра мъжка роля. Когато чу думите „Джони Фонтейн“, Нино се усети, че подскача във въздуха и ръкопляска. Джони му подаде ръката си и той я стисна. Нино знаеше, че неговият приятел има нужда от човешка близост с някого, на когото вярва, и изпита голяма мъка, че Джони няма някой по-добър от него, до когото да се докосне в момента на своя триумф.

Онова, което последва, беше истински кошмар. Филмът на Джек Уолц обра всички големи награди и на приема в студиото беше тъпкано с журналисти и всякакви кариеристи от мъжки и женски пол. Нино изпълни обещанието си да остане трезвен и се опитваше да се грижи за Джони. Но жените, които присъствуваха на приема, непрекъснато привикваха Джони на кратки разговори в различни спални и Джони се напиваше все повече и повече.

Междувременно актрисата, която беше спечелила наградата за най-добра женска роля, имаше същата участ, но беше по-щастлива и се справяше по-добре. Нино беше единственият мъж на приема, който ѝ отказа.

Накрая на някого му хрумна велика идея — двамата наградени да се чифтосат публично пред очите на всички присъстващи на приема. Съблякоха актрисата, а другите жени започнаха да събличат Джони Фонтейн. Точно тогава Нино, единственият трезвен човек там, сграбчи полусъблечения Джони, метна го на гърба си и си проби път навън до

колата им. Докато караше към дома на Джони, си мислеше, че ако това е успехът, то той не го желае.

КНИГА ТРЕТА

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

На дванайсетгодишна възраст дон Корлеоне беше истински мъж. Нисък, мургав и слаб, той живееше в неизвестното, приличащо на мавританска колония село Корлеоне в Сицилия. Истинското му име беше Вито Андолини, но когато непознати мъже дойдоха да убият сина на човека, когото бяха застреляли, майката изпрати младежа у техни приятели в Америка. И в новата страна той промени името си на Корлеоне, за да запази известна връзка със своето родно село. Това беше един от малкото сантиментални жестове, които той щеше да направи.

В Сицилия, в навечерието на новото столетие, мафията беше второто правителство, далеч по-могъщо от това в Рим. Бащата на Вито Корлеоне се беше замесил в една семейна вражда с друг селянин, който беше повдигнал въпроса пред мафията. Бащата беше отказал да се подчини и при едно публично скарване уби местния шеф на мафията. След седмица самият той бе намерен мъртъв, а тялото му беше разкъсано от куршуми на лупара^[1]. Месец след погребението убийци от мафията бяха дошли да търсят младия Вито. Те бяха решили, че вече е възмъжал и в близките години може да се опита да отмъсти за смъртта на баща си. Дванайсетгодишният Вито беше скрит от роднини и после изпратен с кораб за Америка. Там беше настанен у семейство Абандандо, чийто син Генко щеше по-късно да стане *consigliori* на своя дон.

Младият Вито започна работа в бакалницата на семейство Абандандо на Девето авеню в нюйоркския квартал Хелс Кичън. На осемнайсет години Вито се ожени за италианско момиче, пристигнало съвсем наскоро от Сицилия, едва шестнайсетгодишно, но добра готвачка и домакиня. Те се настаниха в един апартамент на Десето авеню, близо до Тридесет и пета улица, само на няколко преки от бакалницата, където работеше Вито. Две години по-късно господ ги благослови с първото им дете Сантино, наричан от всичките му приятели Сони, който беше силно привързан към баща си.

В съседство живееше един човек на име Фанучи. Той беше едър италианец със свирепо лице, който носеше скъпи светли костюми и бежови меки шапки. За него се говореше, че е от „Черната ръка“ — клон на мафията, който изнудваше семействата и собствениците на магазини, като ги заплашваше с физическо насилие. Но тъй като повечето от жителите на квартала сами бяха готови да упражнят насилие, заплахите на Фанучи за разправа имаха ефект само върху възрастните хора, които нямаха синове да ги защитят. Някои от собствениците на магазини му плащаха съвсем малки суми, просто за удобство. Освен това Фанучи прочистваше квартала от други престъпници, хора, които нелегално продаваха италиански лотарийни билети или уреждаха хазартни игри в домовете си. Бакалницата на Абандандови му плащаше малка сума, въпреки протестите на младия Генко, който заявяваше на баща си, че ще уреди сметките си с Фанучи. Баща му му забраняваше. Вито Корлеоне наблюдаваше всичко това, без да се чувствава ангажиран по някакъв начин.

Един ден Фанучи беше нападнат от трима младежи, които разрязаха гърлото му от ухо до ухо, недостатъчно дълбоко, за да го убият, но достатъчно, за да го уплашат и да изгуби много кръв. Вито видя как Фанучи побягна от своите нападатели, а от кръглия разрез течеше кръв. Онова, което Вито никога не забрави, беше как Фанучи държеше бежовата си мека шапка под брадата, докато тичаше, за да събира капещата кръв. Сякаш не искаше костюмът му да се изцапа или да остави позорна карминова диря.

Но за Фанучи това нападение се оказа в същност добре дошло. Тримата не бяха убийци, а само буйни млади мъже, решени да му дадат урок и да го накарат да спре да мародерствува. Фанучи обаче се оказа, че е убиец. Няколко седмици по-късно притежателят на ножа беше застрелян, а семействата на другите двама младежи платиха на Фанучи обезщетение, за да се откаже от отмъщението. След случая сумите, които му плащаха, нараснаха и Фанучи стана съдружник в хазартните игри в квартала. Колкото до Вито Корлеоне, това не го засягаше и той веднага забрави за всичко.

По време на Първата световна война, когато вносът на зехтин намаля, Фанучи получи дял от бакалницата на Абандандови, като ги снабдяваше не само със зехтин, но и с вносни италиански салами,

шунки и сирена. После уреди на работа в бакалницата свой племенник и Вито Корлеоне остана без работа.

По това време на бял свят беше дошло второто му дете Фредерико и Вито Корлеоне трябваше да храни четири гърла. До този момент той се беше държал като тих и въздържан млад човек, който не обичаше да споделя мислите си. Синът на собственика на бакалския магазин, младия Генко Абандандо, беше най-близкият му приятел и неочаквано и за двамата Вито упрекна приятеля си за постъпката на баща му. Генко, целият почервениял от срам, заяви на Вито, че повече няма да се тревожи за прехрана. Че той, Генко, ще краде храна от бакалницата, за да задоволява нуждите на приятеля си. Но това предложение беше решително отхвърлено от Вито като безкрайно непристойно — син да краде от баща си.

Младият Вито обаче изпитваше силна ненавист към омразния Фанучи. Той никога по никакъв начин не прояви ненавистта си, а изчакваше благоприятния случай. Работи в железниците няколко месеца, но след края на войната работата намаля и той успяваше да спечели за цял месец само толкова, колкото печелеше преди за два-три дни. Освен това повечето от надзирателите бяха ирландци и американци. Те обиждаха работниците с най-мръсни думи, които Вито винаги изслушваше с каменно лице, сякаш не ги разбираше, макар да говореше английски много добре, въпреки акцента си.

Една вечер, когато Вито вечеряше със семейството си, на прозореца, който гледаше към откритата вентилационна шахта, отделяща ги от съседното здание, се почука. Когато Вито дръпна пердето, той с удивление видя един от младежите в квартала, Питър Клеменза, който се беше навел през един от прозорците от другата страна на вентилационната шахта. Той държеше бял вързоп.

— Хей, селски — викна Клеменза. — Прибери тези неща и ги дръж, докато си ги поискам. По-бързо. — Без да мисли, Вито се присегна през празното пространство на вентилационната шахта и пое вързоп. Лицето на Клеменза изразяваше напрежение и настойчивост. Той беше изпаднал в беда и жестът на Вито да му помогне беше инстинктивен. Но когато развърза вързоп в кухнята, бялата кърпа беше цялата в петна от смазките на пет мазни револвера в нея. Той ги прибра в шкафа в спалнята си и зачака. Научи, че Клеменза е бил

отведен в полицията. Сигурно бяха чукали на вратата му, когато му е подавал револверите през вентилационната шахта.

Вито не каза нито дума на никого и, разбира се, неговата ужасена жена не посмя дори да си отвори устата, страхувайки се, че мъжът ѝ може да бъде изпратен в затвора. Два дни по-късно Клеменза отново се появи в квартала и между другото попита Вито:

— Пазиш ли още стоката ми?

Вито кимна. Той имаше навика да говори малко. Клеменза дойде в апартамента му, предложиха му вино, а Вито отиде да извади вързоп от шкафа в спалнята си.

Клеменза пиеше виното си, но добродушното му грубо лице беше напрегнато. Той наблюдаваше Вито.

— Погледна ли какво има вътре?

Съвсем спокоен, Вито поклати отрицателно глава.

— Това, което не ме засяга, не ме интересува — каза той. През останалата част от вечерта двамата пиеха заедно вино. Откриха, че си допадат. Клеменза обичаше да говори, а Вито да слуша. Станаха приятели, но не много близки.

Няколко дни по-късно Клеменза попита жената на Вито Корлеоне дали не иска един хубав килим за хола си. Той взе със себе си Вито, за да му помогне да пренесат килима.

Клеменза заведе Вито в една жилищна кооперация с две мраморни колони и бяла мраморна площадка пред къщата. Отвори вратата с ключ и те влязоха в богато обзаведен апартамент. Клеменза измърмори:

— Иди от другата страна и ми помогни да го навием.

Килимът беше вълнен, с наситен червен цвят. Вито Корлеоне беше изненадан от щедростта на Клеменза. Те навиха килима на руло, Клеменза го хвана за единия край, а Вито — за другия. Вдигнаха го и го понесоха към вратата.

В този миг звънецът иззвъня. Клеменза моментално пусна килима и отиде към прозореца. Дръпна леко драпираната завеса и онова, което видя, го накара да извади от самото си револвер. Едва тогава изненаданият Вито Корлеоне разбра, че крадат килима от чужд апартамент.

Звънецът отново иззвъня. Вито отиде до Клеменза, така че и той да може да вижда какво става. Пред вратата стоеше униформен

полицай. Докато го наблюдаваха, полицаят натиска за последен път звънеца, после сви рамене и слезе по мраморните стълби, а след това тръгна надолу по улицата.

Клеменза изсумтя доволно и каза:

— Хайде да вървим. — Той вдигна своя край на килима, а Вито вдигна другия. Полицаят едва беше завил зад ъгъла, когато те се измъкнаха от тежката дъбова врата и излязоха на улицата с килима. Трийсет минути по-късно го разрязаха, за да го пригледат за хола в апартамента на Вито Корлеоне. Беше останало достатъчно и за спалнята. Клеменза беше изкусен майстор и в джобовите на широкото му сако (още тогава той обичаше да носи свободни дрехи, въпреки че не беше толкова дебел) имаше необходимите за разрязването на килима инструменти.

Времето минаваше, а нещата не се оправяха. Семейство Корлеоне не можеше да яде от красивия килим. Е, значи щом нямаше работа, жена му и децата му трябваше да гладуват. Вито прие няколко пакета храна от приятеля си Генко, докато премисляше какво да прави. Накрая с него се свързаха Клеменза и Тесио, друг един млад гангстер от квартала. Те бяха хора, които го харесваха, харесваха начина, по който се държеше и знаеха, че е в безизходица. Предложиха му да стане член на тяхната банда, специализирала се в обири на камиони, превозващи копринени рокли, които товареха във фабриката на Тридесет и първа улица. Нямаше никакъв риск. Шофьорите на камионите бяха разумни работници, които при вида на револвер се хвърляха, на тротоара като ангели, докато крадците откарваха камиона в складовете на приятели, за да бъде разтоварен. Част от стоката се продаваше на някой италиански търговец на едро, а другата част от плячката те продаваха от врата на врата в италианските квартали — Артър Авеню в Бронкс, Малбъри Стрийт и района Челси в Манхатън — все на бедни италиански семейства, които търсеха изгодна сделка и чиито дъщери никога не биха могли да си позволят да си купят такава хубава дреха. Клеменза и Тесио имаха нужда от Вито, за да шофира, тъй като знаеха, че той караше колата за снабдяване на бакалския магазин на Абандандови. През 1919 година добрите шофьори се ценяха много.

Против убеждението си, Вито Корлеоне прие предложението им. Решаващият аргумент беше, че ще печели най-малко хиляда долара за

своето участие в тази работа. Но неговите млади партньори му правеха впечатление на хора невнимателни, планирането на работата беше съвсем случайно и намирането на пазар за плячката — безразсъдно смело. Не му допадаше немарливостта им. Ала смяташе, че приятелите му са добри по душа, сериозни. Питър Клеменза, вече доста едър, определено вдъхваше доверие, докато слабият и мрачен Тесио излъчваше сигурност.

Самата работа потръгна без затруднения. За свое голямо учудване, Вито Корлеоне не изпита никакъв страх, когато двамата му другари измъкнаха револверите и накараха шофьора, който караше копринени рокли, да слезе от камиона. Голямо впечатление му направи също хладнокръвието на Клеменза и Тесио. Те никак не се вълнуваха, шегуваха се с шофьора и му обещаха, че ако се държи като добро момче, ще изпратят на жена му няколко рокли. Понеже Вито смяташе за глупаво сам да продава роклите, той остави целия си дял от стоката в скривалището и затова спечели само седемстотин долара. Но през 1919 година това беше значителна сума.

На следващия ден. Вито Корлеоне беше спрял на улицата от винаги облечения в бежов костюм и с бяла мека шапка Фанучи. Фанучи имаше грубо лице и не се бе постарал да прикрие дъговидния белег, който опасваше в бял полукръг от ухо до ухо като примка брадата му. Той имаше гъсти черни вежди и груби черти, които, когато се засмееше, по някакъв странен начин ставаха дружелюбни.

Заговори на силно подчертан сицилиански диалект.

— Е, млади човече — каза той на Вито. — Казаха ми, че си забогатял. Ти и твоите двама приятели. Но не мислиш ли, че се отнесохте с мен малко подло? В края на краищата това е моят квартал и трябва да ме оставите да си натопя човката. — Той използва сицилианската фраза на мафията: *Fari vagnari a pizzu*. *Pizzu* означаваше човка на малка птичка, например на канарче. Самата фраза се използваше за предявяване на претенции към част от плячката.

По навик, Вито не отговори. Той веднага разбра смисъла и очакваше да чуе конкретното предложение.

Фанучи се засмя, като показва златните си зъби и разтегна своя подобен на примка белег. Той избърса лицето си с носна кърпа и откопча сакото си за миг, сякаш за да се разхлади, но в действителност

за да покаже револвера, който носеше пъхнат в колана на удобните си широки панталони. После въздъхна и каза:

— Дай ми петстотин долара и аз ще забравя обидата. В края на краищата младите хора не знаят, че дължат уважение на човек като мен.

Вито Корлеоне му се усмихна, но дори когато беше още млад и не беше натопил ръцете си в кръв, в усмивката му имаше нещо толкова смразяващо, че Фанучи се поколеба за миг, преди да продължи:

— В противен случай полицията ще дойде да те посети и жена ти и децата ти ще бъдат опозорени и ще останат без средства. Разбира се, ако информацията ми относно печалбата ти е погрешна, ще натопя човката си съвсем малко. Но не по-малко от триста долара. И не се опитвай да ме мамиш.

Вито заговори за първи път. Гласът му изразяваше благоразумие и не издаваше никакъв гняв. Беше учтив, както подобава на младеж, разговарящ с по-възрастен човек с високо положение като това на Фанучи. Той меко каза:

— Моят дял от печалбата е у двамата ми приятели, ще трябва да поговоря с тях.

Фанучи се успокои:

— Можеш да кажеш на двамата си приятели, че очаквам от тях да ме оставят да си натопя човката по същия начин. Не се страхувай да им го кажеш — добави той успокояващо. — Клеменза и аз се познаваме добре, той разбира тези неща. Остави го да те ръководи. Той има повече опит в тези неща.

Вито Корлеоне сви рамене. Опита се да си придаде малко смутен вид.

— Естествено — каза той. — Вие разбирате, че всичко това е нещо съвсем ново за мен. Благодаря ви, че поговорихте с мен като кръстник.

Това направи голямо впечатление на Фанучи.

— Ти си добро момче — каза той и взе ръката на Вито, като я стисна в своите две космати ръце. — Уважаваш по-възрастните — продължи той. — Това е хубаво нещо у един млад човек. Следващият път се обърни първо към мен. Може би ще мога да помогна.

След години Вито Корлеоне разбра, че онова, което го беше накарало да действа по такъв идеален тактически начин с Фанучи,

беше смъртта на неговия сприхав баща, убит от мафията в Сицилия. Но тогава единственото нещо, което изпитваше, беше дива ярост, че този човек се канеше да му открадне парите, а беше рискувал живота и свободата си за да ги спечели. Вито не се страхуваше. В същност в този момент той си мислеше, че Фанучи е смахнат глупак. Доколкото познаваше Клеменза, якият сицилианец щеше по-скоро да се откаже от живота си, отколкото да даде дори цент от своята плячка. Та нали Клеменза беше готов да убие полицаия само за да открадне онзи килим. А слабичкият Тесио имаше смъртоносния вид на усойница.

Но по-късно същата вечер, в апартамента на Клеменза на отсрещната страна на вентилационната шахта, Вито Корлеоне получи още един урок по дисциплината, която току-що беше започнал да изучава. Клеменза псуваше, Тесио се мръщеше, но след това и двамата започнаха да обсъждат дали Фанучи ще се задоволи с двеста долара. Тесио смяташе, че е възможно.

Клеменза беше категоричен:

— Не, това копеле с белязано лице сигурно е открило какво сме спечелили от търговеца на едро, който купи роклите.

Фанучи няма да вземе и цент по-малко от триста долара. Ще трябва да платим.

Вито беше изненадан, но внимаваше да не издаде изненадата си:

— Защо трябва да му платим? Какво може да ни направи той на тримата? Ние сме по-силни от него. Имаме револвери. Защо трябва да му даваме парите, които сме спечелили?

Клеменза търпеливо му обясни:

— Фанучи има приятели, истински зверове. Има връзки с полицията. Той иска да му споделим плановете си, за да може да ни предаде на ченгетата и да спечели благодарността им. После те ще са му задължени за услугата. Така действа той. Освен това има разрешително от самия Маранзала да действа в този квартал. — Маранзала беше гангстер, за когото често пишеха във вестниците и за когото се говореше, че оглавява банда престъпници, специализирали се в изнудване, хазарт и въоръжени обири.

Клеменза ги почерпи с вино, което беше правил сам. Жена му, след като сложи на масата чиния със салам, маслини и италиански хляб, слезе долу със стола си да поседи пред къщата с жените от

махалата. Тя беше младо италианско момиче, дошла в страната само от няколко години и още не разбираше английски.

Вито Корлеоне седеше с двамата си приятели и пиеше вино. Никога преди не беше използвал ума си така, както сега. Беше учуден от това колко ясни бяха мислите му. Той си припомни всичко, което знаеше за Фанучи. Спомни си деня, когато му бяха прерязали гърлото и как Фанучи беше тичал надолу по улицата, държейки меката си шапка под брадата, за да събира капещата кръв. Спомни си убийството на човека, който беше действувал с ножа, и другите двама, които му бяха платили обезщетение, за да отмени присъдите им. И изведнъж със сигурност му стана ясно, че Фанучи няма големи връзки, просто не би могъл да има. Това не можеше да бъде вярно за човек, който даваше информация на полицията. Нито за човек, който позволяваше да откупват отмъщението му. Истинският шеф на мафията щеше да нареди да убият и другите двама. Не, Фанучи беше имал късмет да убие единия, но е знаел, че не може да убие другите, след като те са вече нащрек. Затова беше позволил да му бъде платено. Неговата животинска сила само му позволяваше да налага данък на собствениците на магазини и на хазарта, който се разиграваше по квартирите. Но Вито Корлеоне знаеше поне едно място, където се играеше хазарт и където никога не бяха плащали данък на Фанучи, а на съдържателя му никога нищо не се беше случвало.

Следователно Фанучи беше сам. Или работеше с няколко гангстери, наети за специалната работа, защото им плащаше в брой. И тези мисли накараха Вито Корлеоне да вземе друго решение. Пътят, по който трябваше да тръгне животът му.

След тази случка у него се зароди мисълта, която често повтаряше, че всеки човек си има само една съдба. През онази вечер той можеше да плати данъка на Фанучи и отново да стане бакалски служител, а може би в бъдеще да има и свой собствен бакалски магазин. Но съдбата беше решила, че той ще стане дон и му беше довела Фанучи, за да го накара да тръгне по предопределения път.

Когато изпиха бутилката вино, Вито се обърна предпазливо към Клеменза и Тесио:

— Ако искате, можете да ми дадете по двеста долара да ги дам на Фанучи. Гарантирам, че той ще приеме тази сума от мен. И ме

оставете да се оправям с всичко. Ще уредя въпроса така, че да ви задоволи.

Очите на Клеменза веднага блеснаха подозрително. Вито се обърна студено към него:

— Аз никога не лъжа хората, които съм приел за свои приятели. Говори утре с Фанучи. Нека той те попита за парите. Но не му плащай. И по никакъв начин не се карай с него. Кажи му, че трябва да вземеш парите и че ще ги дадеш на мен да му ги дам. Остави го да повярва, че имаш желание да платиш онова, което иска. Не се пазари. Аз ще се разбера с него за цената. Няма никакъв смисъл да го настройваш против нас, ако е толкова опасен, колкото казвате.

Повече не обсъждаха въпроса. На следващия ден Клеменза говори с Фанучи, за да се увери, че Вито не е измислил тази история. После дойде в апартамента на Вито и му даде своите двеста долара. Той се вгледа във Вито Корлеоне и каза:

— Фанучи ми каза, че няма да приеме по-малко от триста долара. Как ще го накараш да вземе по-малко?

Вито Корлеоне благоразумно отвърна:

— Това не е твоя работа. Помни само, че съм ти направил услуга.

Тесио дойде по-късно. Той беше по-въздържан от Клеменза, по-проницателен и по-умен, но нямаше такова влияние. Предчувствуваше, че нещо не е в ред, че нещо не е точно както трябва. Беше малко разтревожен. Той предупреди Вито Корлеоне:

— Внимавай с това копеле от „Черната ръка“, хитър е като лисица. Искаш ли да съм тук, когато му даваш парите, като свидетел?

Вито Корлеоне поклати отрицателно глава. Дори не си направи труда да отговори. Просто каза на Тесио:

— Кажи на Фанучи, че ще му платя тук, в моята къща, в девет часа тази вечер: ще трябва да го почерпя с чаша вино и да поговоря, за да го убедя да вземе по-малката сума.

Тесио поклати глава:

— Няма да имаш успех. Фанучи никога не отстъпва.

— Ще го убедя — каза Вито Корлеоне. В бъдеще това щеше да стане прочута фраза. Щеше да стане предупредителният грохот преди смъртоносния удар. Когато беше вече дон и помолеше своите противници да седнат и да поговорят с него, те разбираха, че това е

последният шанс да решат даден случай без кръвопролитие и убийство.

Вито Корлеоне каза на жена си да заведе двете деца, Сони и Фредо, долу на улицата след вечеря и в никакъв случай да не им позволява да се качват горе, докато не ѝ разреши. Тя трябваше да седи долу пред вратата на къщата. Каза ѝ, че има лична работа с Фанучи, която не може да бъде прекъсвана. Видя страха, изписан по лицето ѝ, и се ядоса. После тихо я попита:

— Мислиш ли, че си се оженила за глупак? — Тя не отговори. Не отговори, защото беше изплашена, но вече не от Фанучи, а от своя мъж. С всеки изминат час той видимо се променяше пред очите ѝ в човек, който излъчваше някаква застрашителна сила. Вито винаги беше тих, мълчалив, но винаги беше и внимателен и разумен, нещо необикновено за млад сицилианец. Онова, което тя виждаше, беше как той се изхлузва от предпазната си маска на безобидно нищожество сега, когато беше вече готов да тръгне по предопределения си път. Беше започнал късно — на двайсет и пет години, но щеше да започне със замах.

Вито Корлеоне беше решил да убие Фанучи. Извършвайки убийството, щеше да внесе още седемстотин долара в банковата си сметка — тристате долара, които самият той трябваше да плати на терориста от „Черната ръка“, двестате долара от Тесио и двестате долара от Клеменза. Ако не убиеше Фанучи, трябваше да му плати седемстотин долара в брой. За него живият Фанучи не струваше седемстотин долара. Нямаше да плати седемстотин долара, за да остане Фанучи жив. Ако Фанучи имаше нужда от седемстотин долара за операция, с която да спаси живота си, той нямаше да му ги даде, за да плати на хирурга. Той не беше лично задължен на Фанучи, не бяха кръвни роднини и той не обичаше Фанучи. Защо тогава да му дава седемстотин долара?

А от това неизбежно следваше, че щом Фанучи иска да вземе от него седемстотин долара със сила, той може да убие Фанучи. Сигурно светът можеше да мине и без такъв човек.

Имаше, разбира се, леки технически проблеми. Фанучи наистина можеше да има влиятелни приятели, които да искат да отмъстят. Самият Фанучи беше опасен човек, който, не можеше да бъде лесно убит. Имаше също полиция и електрически стол. Но Вито Корлеоне

беше живял под смъртна заплаха още след убийството на баща си. Като дванайсетгодишно момче, той се беше изплъзнал от своите палачи и беше прекосил океана и дошъл в чужда страна, вземайки чуждо име. Годиците, в които само кротко беше наблюдавал всичко, го бяха убедили, че е по-умен и по-смел от другите хора, въпреки че никога не беше имал възможност да използва своя ум и смелост.

Но все пак се колебаеше, преди да направи тази първа крачка към своята съдба. Той дори събра седемстотинте долара на едно и ги мушна в един удобен страничен джоб на панталоните си. Но ги мушна в левия джоб. В десния сложи револвера, който Клеменза му беше дал, за да го използва при обира на камиона.

Фанучи дойде точно в девет вечерта. Вито Корлеоне извади кана с домашно вино, което му беше дал Клеменза.

Фанучи сложи бялата си мека шапка на масата до каната с вино. Разхлаби своята широка многоцветна вратовръзка, чиито лекета от домати се прикриваха от ярките шарки. Лятната вечер беше гореща, а газеното осветление — слабо. В апартамента беше много тихо. Но Вито Корлеоне се беше вледенил. За да покаже своята добросъвестност, той подаде пачката банкноти и внимателно гледаше как Фанучи, след като ги взе, извади голям кожен портфейл и натъпка парите вътре. Фанучи сръбна от чашата вино и каза:

— Дължиш ми още двеста долара. — Лицето му с надвиснали гъсти вежди беше безизразно.

Вито Корлеоне отговори със своя хладен и благоразумен глас:

— Малко съм притеснен с парите, дълго време бях без работа. Нека ви остана длъжник няколко седмици.

Това беше допустима маневра. Фанучи беше получил по-голямата част от парите и щеше да чака. Можеше дори да бъде убеден да се откаже от останалото или да почака още малко. Той се подсмихна над чашата с вино и каза:

— Да, ти си хитър млад човек. Как така не съм те забелязал по-рано? Прекалено тих човек си, за да се занимаваш с дреболии. Мога да ти намеря някаква работа, която ще е много доходна.

Вито Корлеоне показва заинтересоваността си с учтиво кимване и напълни чашата му от червената кана. Но Фанучи се отказа от онова, което искаше да каже, стана от стола си и се ръкува с Вито:

— Лека нощ, млади човече — каза той. — Между нас всичко е наред, нали? Ако някога мога с нещо да ти услужа, обади ми се. — Вито остави Фанучи да слезе по стълбите и да излезе от сградата. Улицата беше пълна със свидетели, които щяха да потвърдят, че е напуснал дома на Корлеоне жив и здрав. Вито наблюдаваше от прозореца. Видя как Фанучи зави зад ъгъла към Единадесето авеню и разбра, че се е упътил към апартамента си, вероятно за да остави плячката, преди отново да излезе. А може би за да остави револвера си. Вито Корлеоне излезе от апартамента и изтича нагоре по стълбите към покрива. Той премина по квадратните покриви на блоковете и се спусна по аварийната стълба на един празен склад, която го отведе в задния двор. Отвори задната врата с ритник и излезе през предната врата на склада. На отсрещната страна на улицата беше къщата, в която се намираше апартаментът на Фанучи.

Кварталът се простираше на запад до Десето авеню. На Единадесето авеню имаше други складове и тавани, наети от фирми, които товареха от Централната нюйоркска гара и искаха да имат достъп до товарните гари, които обхващаха пространството от Единадесето авеню до река Хъдзън. Блокът на Фанучи беше един от малкото останали в тази пустош и се обитаваше най-вече от ергени, които работеха по влаковете, работници от депата и най-евтините проститутки. Тези хора не седяха на улицата да клюкарствуват, както честните италианци; те седяха в бирариите и си изпиваха заплатите. Така че за Вито Корлеоне беше лесно да се промъкне през пустото Единадесето авеню и да се вмъкне в преддверието на блока на Фанучи. Извади револвера, с който никога не беше стрелял, и зачака Фанучи.

Той гледаше през стъклената врата на преддверието, като знаеше, че Фанучи ще дойде от Десето авеню. Клеменза му беше показал предпазителя на револвера, опитал бе спусъка, без да зарежда. Като малко момче в Сицилия, едва на девет години, често беше ходил е баща си на лов и често беше стрелял с тежката ловджийска пушка, наречена лупара. Тъкмо умението му да стреля с лупара още от малък беше причина за смъртната присъда на убийците на неговия баща над него.

Сега, когато чакаше в тъмния коридор, видя бялото петно, което представляваше Фанучи, да пресича улицата към входа на блока. Вито отстъпи назад с притиснати рамене към вътрешната врата, която

водеше към стълбите. Държеше револвера си напред, готов да стреля. Протегнатата му ръка беше само на две крачки от външната врата. Вратата се отвори навътре. Фанучи — бял, широкоплещест и миризлив — изпълни светлия квадрат. Вито Корлеоне стреля.

Отворената врата позволи на част от шума да излезе навън на улицата, а останалата експлозия от револвера разтърси сградата. Фанучи се държеше за вратата, опитвайки се да остане прав и да извади револвера си. Това усилие беше толкова енергично, че копчетата на самото му се откъснаха и то увисна. Показа се револверът му, но така също и тънка като паяжина червена браздичка по корема. Много внимателно, сякаш пъхаше игла във вена, Вито Корлеоне изстреля втория си куршум в тази червена паяжина.

Фанучи падна на колене, като подпря вратата и тя остана отворена. От него се изтръгна ужасно стенание на човек, изпитващ голямо физическо страдание, което беше почти комично. Той продължи да пъшка. Вито си спомняше, че бе чул най-малко три такива пъшкания, преди да доближи револвера до потната и бледа буза на Фанучи и да стреля в главата му. Не бяха изминали повече от пет секунди, когато Фанучи се отпусна тежко и свърши, задръствайки отвора на вратата с тялото си.

Много внимателно Вито извади големия портфейл от самото на умрелия и го пусна в ризата си. После прекоси улицата и влезе в склада, мушна се в двора и се изкачи по аварийната стълба на покрива. Оттам огледа улицата. Тялото на Фанучи лежеше на входа, но други хора не се виждаха. Два прозореца светеха в блока и той забеляза, че от тях се подават черни глави, но след като той не можеше да различи чертите им, очевидно и те не бяха различили неговите. А и такива хора никога нямаше да кажат на полицията. Фанучи можеше да остане да лежи там до сутринта или докато някой патрул, правейки обиколката си, не се спъне в тялото му. Никой в тази къща нямаше съзнателно да се изложи на подозренията на полицията или на разпит. Всички щяха да заключат вратите си и да се преструват, че нищо не са чули.

Вито имаше достатъчно време. Той премина по покривите до своята къща и слезе долу в апартамента си. Отключи вратата, влезе вътре и след това заключи след себе си. Претършува портфейла на умрелия. Освен седемстотинте долара, които той беше дал на Фанучи, в него имаше още само няколко банкноти по един долар и една от пет.

Старата петдоларова златна монета, вероятно талисман, беше пхната вътре в преградката. Ако Фанучи беше богат гангстер, то беше очевидно, че не носи богатството си със себе си. Това потвърди някои от подозренията на Вито. Знаеше, че трябва да се отърве от портфейла и револвера (беше му ясно и че трябва да остави златната монета в портфейла). Качи се отново горе и премина няколко покрива по-нататък. Хвърли портфейла в една вентилационна шахта, после изпразни пистолета и удари цевта в ръба на покрива. Тя не се счупи. Той обърна револвера и удари дръжката в един комин. Дръжката се разцепи на две половини. Той удари още веднъж и пистолетът се разпадна на цев и дръжка, на две отделни парчета. Използува различни вентилационни шахти за всяко парче. Те не издадоха никакъв звук, когато се удариха в земята пет етажа по-долу, а потънаха в мекия куп отпадъци, който се беше образувал там. На сутринта от прозорците щяха да изхвърлят още отпадъци и ако имаше късмет, всичко щеше да бъде затрупано. Вито се върна в апартамента си.

Той трепереше леко, но напълно се владееше. Смени дрехите си и страхувайки се, че по тях може да е пръснало кръв, ги хвърли в металния леген, който жена му използваше за пране. Взе луга и тежък кафяв сапун, за пране, натопа дрехите и ги начука с металната дъска за пране, която стоеше под мивката. След това изжули легена и мивката с луга и сапун. В ъгъла на спалнята намери куп току-що изпрани дрехи и размеси своите с тях. После си сложи чиста риза и панталон и слезе долу пред къщата при жена си, децата си и съседите.

Всички тези мерки се оказаха излишни. Полицията, която откри трупа на сутринта, въобще не разпита Вито Корлеоне. В действителност той беше много учуден, че те въобще не узнаха за посещението на Фанучи в неговия дом същата вечер, когато беше убит. Той разчиташе, че обстоятелството, че Фанучи е напуснал сградата жив, ще му послужи като алиби. По-късно научи, че в полицията останали доволни от смъртта на Фанучи и че не са имали особено желание да преследват убийците му. Бяха предположили, че е поредната екзекуция на бандата и бяха разпитвали хулигани, които имаха досиета на гангстери и прегрешения като побойници. Тъй като Вито никога не беше имал неприятности с полицията, той въобще не се появи на сцената.

Вито беше надхитрил полицията, но приятелите си не можа. Питър Клеменза и Тесио го избягваха през следващата седмица, през следващите две седмици, а след това дойдоха една вечер да му се обадят. Дойдоха, очевидно изпитвайки уважение към Вито Корлеоне. Той ги поздрави с хладна вежливост и им предложи вино.

Клеменза заговори пръв. Той меко каза:

— Никой не събира данъци от собствениците на магазините на Девето авеню. Никой не събира данъци от картоиграчите и хазарта в квартала.

Вито Корлеоне гледаше втренчено и двамата, но не отговори. Обади се и Тесио:

— Можем да поемем клиентите на Фанучи. Те ще ни плащат.

Вито Корлеоне сви рамене:

— Защо се обръщате към мен? Такива неща въобще не ме интересуват.

Клеменза се засмя. Дори като млад, преди още да пусне своя огромен корем, той се смееше като дебел човек. Сега той каза на Вито Корлеоне:

— Ами онзи револвер, който ти го дадох за работата с камиона? След като вече няма да ти трябва, можеш да ми го върнеш.

Много бавно и хладнокръвно Вито Корлеоне извади пачка пари от задния си джоб и отброи пет банкноти по десет долара.

— Ето, ще ти го платя. Хвърлих револвера след работата с камиона. — Той се усмихна и на двамата.

По това време Вито Корлеоне не знаеше ефекта на своята усмивка. Тя беше смразяваща, защото не изразяваше никаква заплаха. Той се усмихваше, сякаш това беше някаква загадъчна шегата, която само той можеше да оцени. Но тъй като се усмихваше така само когато ставаше дума за фатални неща и тъй като шегата не беше съвсем загадъчна, и тъй като очите му не се усмихваха, и тъй като външно беше толкова благоразумен и тих, неочакваното разкриване на истинската му същност беше страшно.

Клеменза поклати глава.

— Не искам парите — каза той. Вито прибра банкнотите в джоба си. Той чакаше. Тримата добре се разбраха. Знаеха, че той е убил Фанучи, но въпреки че не споменаха пред никого за това, след няколко седмици го знаеше целият квартал. Всички се отнасяха с Вито

Корлеоне като с уважаван човек. Но той не направи опит да поеме изнудвачеството и данъците на Фанучи.

Онова, което последва, беше неизбежно. Една вечер жената на Вито доведе в къщи тяхна съседка, вдовица. Жената беше италианка и с безукорно поведение. Работеше много, за да отгледа своите сирачета. Шестнайсетгодишният ѝ син носеше в къщи плика със заплатата си запечатан, за да ѝ го даде, както беше по стар селски обичай. Нейната седемнайсетгодишна дъщеря, шивачка, правеше същото. Цялото семейство пришиваше вечер копчета на картончета срещу нищожно заплащане. Името на жената беше синьора Коломбо.

Жената на Вито Корлеоне каза:

— Господжата иска да те помоли за нещо. Има някакви неприятности.

Вито Корлеоне очакваше да го помолят за пари и беше готов да ги даде. Но излезе, че госпожа Коломбо имала куче, което най-малкият ѝ син обожавал. На хазаина се оплакали, че кучето лае през нощта и той наредил на госпожа Коломбо да го махнат. Тя се престорила, че е изпълнила нарежданията. Хазаинът разбрал, че го е измамил и ѝ наредил да освободи апартамента. Тя обещала, че този път наистина ще махнат кучето и го махнали. Но хазаинът бил толкова ядосан, че не искал да отмени нареждането си. Тя трябвало да напусне или полицията щяла да бъде повикана, за да я изхвърли. А нейното бедно малко момче така плакало, когато дали кучето на роднини, които живеели в Лонг Айленд. Заради едно нищо сега щели да загубят дома си.

Вито Корлеоне я попита внимателно:

— Защо ме молите мен да ви помогна? Госпожа Коломбо кимна към жена му:

— Тя ми каза да ви помоля.

Той беше изненадан. Жена му никога не го беше питала за дрехите, които беше изпрал вечерта, когато уби Фанучи. Никога не го беше питала откъде идват всички тези пари, след като той не работеше. Дори сега лицето ѝ беше безизразно. Вито се обърна към госпожа Коломбо:

— Мога да ви услужа с малко пари, за да ви помогна да се преместите, това ли е, което искате?

Жената поклати отрицателно глава, тя плачеше:

— Всичките ми приятели са тук, всички момичета, с които съм израснала в Италия. Как да се преместя в друг квартал, където живеят само непознати? Искам да поговорите с хазаина и да го помолите да ми разреши да остана.

Вито кимна:

— Тогава считайте, че въпросът е уреден. Няма да се местите. Ще говоря с него утре сутринта.

Жена му му се усмихна, той не ѝ отвърна със същото, но остана доволен. Госпожа Коломбо изглеждаше малко несигурна. — Вярвате ли, че хазаинът ще каже „да“? — попита тя.

— Синьор Роберто ли? — изненада се Вито. — Разбира се, че ще каже „да“. Той е човек с добро сърце. След като му обясня как стоят нещата, той ще се съжали над злочестината ви. А сега не се тревожете повече. Не се разстройвайте така. Пазете здравето си заради вашите деца.

Хазаинът, господин Роберто, идваше в квартала всеки ден, за да наглежда петте блока, които притежаваше. Той беше собственик, човек, който продаваше току-що пристигнали италиански работници на големите корпорации. С печалбата си беше закупил блоковете един по един. Образован човек от Северна Италия, той изпитваше само презрение към тези неграмотни южняци от Сицилия и Неапол, които гъмжаха из неговите сгради като паразити, хвърляха отпадъци във вентилационните шахти, оставяха хлебарките и плъховете да съсипват неговите стени, без дори да вдигнат ръка, за да запазят собствеността му. Не беше лош човек, беше добър съпруг и баща, но непрекъснатите тревоги за капиталовложенията му, за парите, които печелеше, за неизбежните разходи, които идваха с това, че е собственик, бяха съсипали нервите му и той беше в постоянно раздразнено състояние. Когато Вито Корлеоне го спря на улицата, за да му каже няколко думи, господин Роберто се държа безцеремонно. Но не грубо, тъй като всеки от тези южняци можеше да ти забие нож, ако се отнасяш с него така, както не трябва, въпреки че този млад мъж изглеждаше тих човек.

— Синьор Роберто — започна Вито Корлеоне, — приятелката на моята жена, бедна вдовица без мъж, който да я защитава, ми каза, че поради някакви причини ѝ било наредено да напусне апартамента си

във вашия блок. Тя е в отчаяно състояние. Няма никакви пари, няма никакви приятели, освен тези, които живеят тук. Казах ѝ, че ще поговоря с вас, че вие сте разумен човек и че сте действували така, защото сте били заблуден. Тя е прогонила животното, което е било причина за неприятностите, а защо тогава да не остане? И двамата сме италианци и аз ви моля да ми услужите.

Синьор Роберто изучаваше младия мъж пред себе си. Беше среден на ръст, но як; селянин, но не бандит, въпреки че така смешно се осмеляваше да се нарече италианец. Роберто сви рамене.

— Вече дадох апартамента на друго семейство на по-висок наем — каза той. Не мога да ги разочаровам заради вашата приятелка.

Вито Корлеоне кимна с любезно разбиране.

— Колко повече на месец? — попита той.

— Пет долара — отговори господин Роберто. Това беше лъжа. Железничарският апартамент с четири тъмни стаи беше нает от вдовицата за дванайсет долара месечно и той не би могъл да вземе от новите квартиранти повече.

Вито Корлеоне извади пачка банкноти и отброи три десет-доларови банкноти:

— Ето увеличението за шест месеца в предплата. Не е необходимо да говорите за това с нея, тя е горда жена. Обадете ми се след шест месеца. Но разбира се, ще ѝ позволите да задържи кучето си.

— Как не! — възкликна господин Роберто. — И кой, по дяволите, сте вие, та да ми заповядвате! Дръжте се както трябва или ще получите един ритник по сицилианския си задник.

Вито Корлеоне вдигна учудено ръце:

— Аз ви моля само за услуга и това е всичко. Човек никога не знае кога ще има нужда от приятели, нали така? Ето, вземете тези пари като израз на добрата ми воля и сам решете. Не бих посмял да ви се меся. — Той мушна парите в ръката на господин Роберто. — Направете ми тази малка услуга, вземете парите и обмислете нещата отново. Ако утре сутринта искате да ми върнете парите, не се стеснявайте. Ако искате да изгоните жената от вашата къща, то как бих могъл аз да ви попреча? Това е ваша собственост в края на краищата. Не искате кучето да остане там, напълно ви разбирам. Аз също не обичам животните. — Той потупа господин Роберто по рамото. —

Направете ми тази услуга, а? Аз няма да забравя. Попитайте приятелите си във вашия квартал за мен и те ще ви кажат, че съм човек, който знае да показва благодарността си.

Но господин Роберто беше започнал вече да разбира. Същата вечер той разпита за Вито Корлеоне. И не дочака следващата сутрин. Почука на вратата на Корлеонове още същата вечер, извинявайки се за късния час, и прие чаша вино от синьора Корлеоне. Той увери Вито Корлеоне, че всичко това е било едно ужасно недоразумение, че синьора Коломбо може да остане в апартамента и да задържи кучето си. Кой са тези жалки квартиранти, че да се оплакват от лаенето на това бедно животно, когато плащаха такъв нисък наем? Накрая той хвърли на масата трийсетте долара, които Вито Корлеоне му беше дал, и с искрен глас каза:

— Доброто ти сърце, желанието ти да помогнеш на тази бедна вдовица, ме накараха да се засрамя и искам да покажа, че и аз съм християнин. Наемът ѝ ще остане същият, какъвто беше.

Всички участници в комедията изиграха ролите си добре. Вито наливаше вино, поръчваше сладкиши, стискаше ръката на господин Роберто и хвалеше доброто му сърце. Господин Роберто въздъхна и каза, че запознаването му с човек като Вито Корлеоне е върнало вярата му в човека. Едва се разделиха накрая. Господин Роберто, примрял от страх, че се е отървал, взе градския автобус до дома си в Бронкс и си легна. Той не се появи в квартала цели три дни.

Сега Вито Корлеоне беше „уважаван човек“ в квартала. За него се говореше, че бил член на мафията в Сицилия. Един ден един човек, който имаше мебелирана стая, в която се играеха карти, дойде при него и доброволно започна да му плаща по двайсет долара седмично за неговото „приятелство“. Вито трябваше само да посещава това място един-два пъти седмично, за да разберат играчите, че са под неговото покровителство.

Собственици на магазини, които имаха неприятности с младежи-хулигани, го молеха да се застъпи за тях. Той се застъпваше и те му се отблагодаряваха както трябва. Много скоро той получаваше огромния доход — за това време и този квартал — от сто долара седмично. Тъй като Клеменза и Тесио му бяха приятели и негови помощници, на

всекиго от тях той трябваше да дава част от парите, но правеше това, без да го бяха молили. Най-после Вито реши да се включи в бизнеса, свързан с вноса на зехтин, с неговия приятел от детинските години Генко Абандандо. Генко щеше да се оправя с всичко — вноса на зехтин от Италия, закупуването му на необходимата цена и съхраняването му в склада на баща му. Генко имаше опит в тези неща. Клеменза и Тесио щяха да бъдат търговските посредници. Те щяха да ходят из всички бакалски магазини в Манхатън, в Бруклин, после в Бронкс, за да убеждават собствениците на магазини да продават зехтина на „Генко Пура“. (С типичната си скромност Вито Корлеоне отказа да нарече тяхната марка зехтин на своето име.) Вито, разбира се, щеше да бъде шеф на фирмата, тъй като по-голямата част от капитала даваше той. Също така щяха да го викат при специални случаи, когато собствениците на магазините не приемаха уговорките на Клеменза и Тесио. Тогава Вито Корлеоне щеше да използва своите страхотни способности да убеждава.

През следващите няколко години Вито Корлеоне живееше напълно задоволителния живот на дребен бизнесмен, изцяло отдаден на изграждането на своето търговско предприятие в една динамична и разширяваща се икономическа система. Той беше всеотдаен баща и съпруг, но толкова зает, че можеше да отделя съвсем малка част от времето си на своето семейство. И когато зехтинът на „Генко Пура“ се прочу така, че стана най-търсеното дървено масло в Америка, неговата организация се размножи. Като всеки добър бизнесмен, той скоро разбра ползата от подбиването на цените на своите съперници, лишавайки ги от възможности за пласмент, като убеждаваше собствениците на магазини да продават по-малко от техните марки зехтин. Като всеки добър бизнесмен, той се стремеше към спечелването на монопол, като принуждаваше своите съперници да напускат тази сфера или да се сливат с него. И тъй като беше започнал сравнително слабо икономически, и тъй като не вярваше в рекламата, разчитайки само на устното убеждение, и тъй като, ако трябва да се каже истината, неговият зехтин не беше по-добър от този на неговите съперници, той не можеше да използва обикновените средства за потискане на законните бизнесмени. Трябваше да разчита на силата на своята личност и репутацията си на „уважаван човек.“

Още като млад Вито Корлеоне стана известен като „човек на разума“. Той никога не заплашваше. Винаги използваше логика, която се оказваше неопровержима. Винаги се грижеше за това другият да си получи своя дял от печалбата. Никой не губеше. Това, разбира се, той вършеше по съвсем определен начин. Като много гениален бизнесмен, той разбра, че свободната конкуренция води до разоряване, а монополът е ефикасен. И просто се зае да си спечели този ефикасен монопол. Имаше някои търговци на едро на зехтин в Бруклин, хора с буен темперамент, които не се поддаваха на неговите убеждения, които отказваха да разберат и да признаят възгледите на Вито Корлеоне, дори след като той им беше обяснил всичко с най-голямо търпение и подробности. Накрая Вито Корлеоне вдигна отчаяно ръце и изпрати Тесио в Бруклин да организира щаб и да разреши проблема. Бяха изгорени складове, камиони, натоварени с маслиненозелен зехтин, се обръщаха и на калдъръмени крайморски улици и се образуваха езера. Един невнимателен високомерен човек от Милано, с по-голяма вяра в полицията от тази на някой светец в Христос, отиде направо при властите и се оплака от своите сънародници, нарушавайки десетвековния закон на омерта. Но преди нещата да получат някакво развитие, търговецът на едро изчезна завинаги, оставяйки след себе си, съвсем сами, своята предана съпруга и трите си деца, които, слава богу, бяха вече пораснали и можеха да поемат бизнеса на баща си и да се споразумеят с компанията „Генко Пура“.

Но великите хора не се раждат велики, те стават велики и така беше и с Вито Корлеоне. Когато настъпи сухият режим и забраниха продажбата на алкохол. Вито Корлеоне направи последната крачка от един съвсем обикновен, малко безмилостен бизнесмен към великия дон в света на незаконния бизнес. Това не стана за един ден, не стана за една година, но към края на сухия режим и началото на Голямата депресия Вито Корлеоне беше станал Кръстника, великият дон, дон Корлеоне.

Всичко започна доста непредвидено. По това време зехтиновата компания „Генко Пура“ имаше транспорт от шест камиона. Чрез Клеменза, към Вито Корлеоне се обърна една група италиански контрабандисти на алкохол, които тайно изнасяха алкохол и уиски от Канада и го внасяха в Щатите. Те имаха нужда от камиони и доставчици, който да разпространяват тяхната стока в Ню Йорк.

Нуждаеха се от сигурни и дискретни доставчици, които да притежават известна решителност и сила. Бяха готови да плащат на Вито Корлеоне за камионите и хората му. Възнаграждението беше толкова голямо, че Вито Корлеоне решително изостави своя бизнес със зехтина, за да използва камионите, почти изключително за услугите на контрабандистите на алкохол. И го направи, независимо от факта, че тези джентълмени бяха придружили предложението с мека заплаха. Но още тогава Вито Корлеоне беше достатъчно зрял, за да не се обижда от заплахи или да се ядосва и откаже по такава причина едно изгодно предложение. Той прецени заплахата, откри, че ѝ липсва убедителност и развали мнението си за своите партньори, че са били толкова глупави и са използвали заплаха там, където не е било необходимо. Това беше полезна информация, над която трябваше да се помисли, когато му дойде времето.

И отново той преуспяваше. Но което беше по-важно, придобиваше знания, връзки и опит. Трупаше направени добрини така, както банкерът трупа ценни книжа. Защото през следващите години стана ясно, че Вито Корлеоне е не само талантлив човек, но по свой начин и гений.

Той стана закрилник на италианските семейства, които отваряха малки кръчмички в своите домове и продаваха уиски на работници ергени за петнайсет цента чашата. Стана кръстник на най-малкия син на госпожа Коломбо, когато момчето взе първото си причастие, и му даде хубав подарък — двайсетдоларова златна монета. Междувременно, тъй като беше неизбежно някои от неговите камиони да не бъдат спрени от полицията, Генко Абандандо нае добър адвокат с много връзки в полицията и органите на правосъдието. Беше създадена система за плащане на парични суми и скоро организацията Корлеоне имаше порядъчно голяма „ведомост“ — списък на служителите, които получаваха месечно определена сума. Когато адвокатът се опита да ограничи този списък, оправдавайки се с разноските, Вито Корлеоне го успокои: „Не, не, не се ограничавайте — каза той. — Включвайте всички, дори и ако те не могат да ни помогнат точно сега. Аз ценя приятелството и съм готов да покажа своето приятелство пръв.“

С времето империята на Корлеоне ставаше все по-голяма, нови камиони бяха закупени, „ведомостта“ ставаше все по-дълга. Освен това хората, които работеха под непосредственото ръководство на

Тесио и Клеменза, се увеличаваха на брой. Цялата тази система започваше да става много тромава. Накрая Вито Корлеоне разработи свой модел на организация. На Клеменза и Тесио даде титлата „довереници“ или „капитани“, а на хората, които работеха под тяхно ръководство — ранга на войници. Назначи Генко Абандандо за свой съветник или *consiglieri*. Постави изолиращи пластове между себе си и всяка оперативна акция. Когато издаваше заповед, той я даваше насаме на Генко или на един от неговите „довереници“. Много рядко имаше свидетел за някоя заповед, дадена на всеки един от тях. После отдели групата на Тесио и я остави да работи в Бруклин. Освен това отдели Тесио от Клеменза и с годините им даде да разберат, че не иска двамата да общуват дори като приятели, освен когато е абсолютно наложително. Той обясни това на по-умния Тесио, който веднага разбра накъде духа вятърът, въпреки че Вито го обясни като предпазна мярка срещу закона. Тесио разбра, че Вито не иска да даде възможност на своите двама „довереници“ да заговорничат против него, но разбра също, че в това няма зъл умисъл, а е само тактическа предпазливост. В замяна Вито даде на Тесио пълна свобода на действие в Бруклин, докато района на Клеменза в Бронкс държеше изключително под свой контрол. Клеменза беше по-смелият, по-безразсъдният, по-жестокият от двамата, независимо от своята привидна веселост, и имаше нужда от по-здрави юзди.

Голямата депресия увеличи властта на Вито Корлеоне. И наистина, тъкмо по това време започнаха да го наричат дон Корлеоне. Навсякъде в града честните хора напразно молеха за честна работа. Горди мъже унижаваха себе си и своите семейства, като приемаха помощи от надменната бюрократична машина. А хората на дон Корлеоне вървяха по улиците с високо вдигнати глави и с джобове, натъпкани със сребърни монети и книжни пари, без страх, че могат да загубят работата си. И дори дон Корлеоне, най-скромният от тях, не можеше да не се почувствува горд. Той се грижеше за своя свят, за своите хора. Той не разочарова онези, които зависеха от него, и те му даваха всичко, на което бяха способни, рискуваха свободата и живота си, служейки му. И когато, по някаква нещастна случайност, негов служител биваше арестуван и изпратен в затвора, семейството на този нещастен човек получаваше определена сума, за да може да живее, но

не мизерно, просяшко и скъперническо подаение, а същата сума, която човекът бе печелил на свобода.

Това, разбира се, не беше чисто християнско милосърдие. Дори и най-добрите приятели на дон Корлеоне не биха го нарекли светец небесен. В тази щедрост имаше известен личен интерес. Служител, изпратен в затвора, знаеше, че трябва само да си затваря устата и за жена му и децата му ще се погрижат. Знаеше, че ако не даде информация на полицията, когато излезе от затвора ще бъде радушно посрещнат. В дома му щеше да го очаква веселие, най-хубавите ястия, домашно приготвени равиоли, вино, пасти и всичките му приятели и близки щяха да са събрани, за да отпразнуват освобождаването му. А по някое време през нощта техният *consiglieri*, Генко Абандандо, или може би дори самият дон, щеше да се отбие, за да изрази уважението си към такъв верен човек, да вдигне чаша вино в негова чест и да остави чудесен подарък — пари, така че този човек да може да се наслади на една-две седмици почивка със семейството си, преди да се върне към своя ежедневен труд. Такива бяха безкрайната отзивчивост и разбиране на дон Корлеоне.

Именно тогава дон Корлеоне реши, че ръководи своя свят далеч по-добре, отколкото неговите врагове ръководеха по-големия свят, който постоянно се изпречваше на пътя му. И това чувство беше подхранвано от бедните хора от квартала, които непрекъснато идваха при него за помощ. Да подпомогне някое семейство, да намери работа на някое младо момче или да го измъкне от затвора, да даде назаем малка, но отчайващо необходима сума пари, да попречи на хазаите, които, противно на всякакъв разсъдък, искаха наем от безработни наематели.

Дон Корлеоне помагаше на всички. Но не само това, той им помагаше с готовност и с окуражаващи думи, за да изтръгне горчивото жило от милостинята, която им даваше. А след това беше съвсем естествено, когато тези италианци бяха объркани и смутени на кого да гласуват доверието си да ги представлява в щатската законодателна власт, в градското управление или в Конгреса, да отиват за съвет при техния дон Корлеоне, техния Кръстник. И така той стана политическа сила, с която практичните партийни лидери трябваше да се съобразяват. Той заздравя тази сила с далновидна държавническа съобразителност, като помагаше на много способни момчета от бедни

италиански семейства да учат в университета; по-късно те щяха да станат адвокати, помощник-адвокати в някой район, дори съдии. Планираше бъдещето на своята империя с цялата предвидливост на велик национален вожд.

Отменянето на сухия режим нанесе на тази империя сериозен удар, но дон Корлеоне пак беше взел своите предпазни мерки. През 1933 година той изпрати пратеници при човека, който контролираше целия хазарт в Манхатън — игрите на „вързано“ по доковете и жестокото лихварство, което вървеше ръка за ръка с тях така, както сандвичите с кренвирши се продават на бейзболните мачове, залагането на различни видове спортни игри и конните надбягвания, незаконните заведения, в които се играеше покер, свърталищата, в които играеха на „числа“ в Харлем, името на този човек беше Салваторе Маранзано и той беше един от всепризнатите мъжки момчета или „важни клечки“ на нюйоркския престъпен свят. Пратениците на Корлеоне предложиха на Маранзано равноправно партньорство, полезно и за двете страни. Вито Корлеоне със своята организация, със своите ударни сили и политически връзки можеше да прикрива надеждно операциите на Маранзано и да им даде нова сила, така че те да се разширят в Бруклин и Бронкс. Но Маранзано беше недалновиден човек и отхвърли с презрение предложението на Корлеоне. Великият Ал Капоне беше приятел на Маранзано и той също си имаше своя организация, свои хора плюс огромен боен потенциал. Той не искаше да търпи Корлеоне, това парвеню, което имаше репутация повече на парламентарен оратор, отколкото на истински мафиот. Отказът на Маранзано стана причина за войната от 1933 година, която щеше да промени цялата структура на престъпния свят в Ню Йорк.

На пръв поглед двубоят изглеждаше неравен. Салваторе Маранзано имаше мощна организация със силни изпълнители. Беше в приятелски връзки с Капоне в Чикаго и можеше да се обърне за помощ към него. Имаше също добри връзки със семейство Таталия, което контролираше проституцията в града и съвсем слабия по онова време транспорт на опиати. Той имаше също политически връзки с влиятелни шефове в бизнеса, които използваха неговите изпълнители, за да тероризират евреите от профсъюзите в предприятията за облекло и италианските анархистични синдикати в строителството.

Срещу това дон Корлеоне можеше да хвърли две малки, но превъзходно организирани бойни части, водени от Клеменза и Тесио. Връзките му в политиката и полицията бяха подценени от шефовете в бизнеса, които предпочетоха да подкрепят Маранзано. Но липсата на информираност на неговите врагове относно организацията му беше в негова полза. В престъпния свят не знаеха истинската сила на неговите войници и дори бяха заблудени, че Тесио в Бруклин има отделна и независима организация.

Въпреки всичко обаче борбата беше неравна, докато Вито Корлеоне не заличи неравенството с един решаващ удар.

Маранзано се обади на Капоне да му изпрати двамата си най-добри убийци в Ню Йорк, за да ликвидират това парвеню. Семейство Корлеоне имаше приятели и разузнаване в Чикаго, които предадоха съобщението, че двамата убийци пристигат с влак. Вито Корлеоне изпрати Лука Брази да се погрижи за тях с такива инструкции, които дадоха воля на най-дивашките инстинкти у този странен човек.

Брази и неговите четирима помощници посрещнаха убийците от Чикаго на гарата. Един от хората на Брази осигури и докара за случая такси, а носачът на гарата взе багажа им и заведе хората на Капоне до това такси. Когато те се качиха вътре, Брази и единият му помощник се натикаха след тях с насочени пистолети и накараха двамата от Чикаго да легнат на пода. Таксито ги откара до един склад близо до доковете, който Брази беше приготвил за тях.

Завързаха ръцете и краката на двамата пратеника на Капоне, а в устата им натъпкаха малки хавлиени кърпи, за да не могат да викат.

После Брази взе брадва от стената и започна да сече единия от хората на Капоне. Той отсече стъпалата му, после краката до колената, после бедрата, там, където се свързваха с тялото. Брази беше изключително силен човек, но и той трябваше да замахва много пъти, за да свърши тази работа. Разбира се, до това време жертвата вече беше предала богу дух, а подът на склада беше станал хлъзгав от отсечените части на тялото и бликащата кръв. Когато Брази се обърна към втората си жертва, той установи, че по-нататъшните усилия са излишни. Просто изглеждаше невероятно, но вторият от убийците на Капоне беше погълнал хавлиената кърпа от ужас и се беше задушил. Хавлиената кърпа беше намерена в стомаха му, когато в полицията му направиха аутопсия, за да открият причината за смъртта. След няколко

дни хората на Капоне в Чикаго получиха съобщение от Вито Корлеоне. То имаше приблизително следното съдържание: „Сега знаете как се справям с враговете си. Защо трябва един неаполитанец да се меси в разправията на двама сицилианци? Ако искаш да те смятам за приятел, ще съм ти задължен и ще ти се отплатя при нужда. Човек като теб трябва да знае колко много по-изгодно е да има приятел, който вместо да моли за помощ, се грижи за собствените си работи и е винаги готов да ти помогне, ако някога ти се случат неприятности. Ако не желаш моето приятелство, така да бъде. Но тогава трябва да ти кажа, че климатът в този град е влажен и нездравословен за неаполитанци и ти препоръчвам никога да не го посещаваш.“

Високомерието на това писмо беше пресметнато. Дон Корлеоне нямаше високо мнение за хората на Капоне, смяташе ги за глупави и за истински главорези. Неговото разузнаване му съобщи, че Капоне е загубил цялото си политическо влияние заради откритото си високомерие и парадирането с престъпното си богатство. Дон Корлеоне знаеше, в същност беше сигурен, че без политическо влияние, без маскировката на обществото светът на Капоне и другите подобни може лесно да бъде разрушен. Той знаеше, че Капоне върви по пътя на разрухата. Знаеше също, че влиянието на Капоне не се простира извън границите на Чикаго, независимо от това, че беше ужасно и всеобхватно.

Тактиката се оказа успешна. Не толкова заради нейната жестокост, колкото заради нейната смразяваща бързина, бързината, с която дон Корлеоне реагираше. След като разузнаването му беше толкова добро, всякакви по-нататъшни действия криеха неподозирани опасности. По-добре, а и далеч по-разумно беше да приемат предложението за приятелство с намека за отплата. Капоне изпрати съобщение, че няма да се меси.

Шансовете сега бяха изравнени. Освен това Вито Корлеоне си беше спечелил огромно „уважение“ из целия престъпен свят в Съединените щати заради унижението, на което беше подложил Капоне. За шест месеца той се справи с Маранзано благодарение на своята изкусна тактика. Плякоса местата, където играеха на „вързано“ под протекцията на Маранзано, спипа най-важния събирач на пари в Харлем, където играеха на „числа“, и му прибра, освен пляката за деня, и архива му. Въвлече в борбата срещу Маранзано враговете му на

всички фронтове. Дори в предприятията за облекло той изпрати Клеменза и хората му да се бият на страната на профсъюзните членове срещу платените от него изпълнители и притежателите на фирмите за облекло. И на всички фронтове неговото превъзходно разузнаване и организация го правеха победител. Веселата свирепост на Клеменза, която Корлеоне използваше разумно, също помогна да се промени изходът на борбата. И тогава дон Корлеоне изпрати държаната в резерв част на Тесио след самия Маранзано.

По това време вече Маранзано беше изпратил емисари да молят за мир. Вито Корлеоне отказваше да ги приеме и ги отпращаше под един или друг предлог. Войниците на Маранзано започнаха да изоставят своя водач, не желаейки да умрат за губеща кауза. Събирачите на облози и лихварите започнаха да плащат своите данъци, за да получат закрила от организацията на Корлеоне. Войната беше почти приключила.

И тогава, най-накрая, през новогодишната вечер на 1933 година, Тесио се вмъкна в укрепленията на самия Маранзано. Помощниците на Маранзано имаха голямо желание да сключат сделка и се бяха съгласили да отведат своя шеф на заклание. Бяха му казали, че в един бруклински ресторант е уредена среща с Корлеоне и го бяха придружили дотам като негови телохранители. Бяха го оставили на една маса с карирана покривка сърдито да дъвче парче хляб, а те самите бяха избягали от ресторанта, когато Тесио и четирима от неговите хора бяха влезли. Екзекуцията беше бърза и сигурна. Маранзано, с уста пълна с полусдъвкан хляб, беше направен на решето от куршумите. Така войната свърши.

Империята на Маранзано беше включена в организацията на Корлеоне. Дон Корлеоне установи данъчна система, разрешавайки на всички предишни събирачи на облози и на хората, които контролираха „числата“, да запазят постове си. Като възнаграждение той получи ключови позиции в профсъюзите на предприятията за облекло, което по-късно се оказа изключително важно. И сега, когато беше уредил своите делови въпроси, дон Корлеоне откри, че има неприятности в къщи.

Сантино Корлеоне, Сони, беше на шестнайсет години и беше достигнал изненадващата височина от 183 сантиметра, с широки рамене и грубо лице, което беше чувствено, но в никакъв случай не и

женствено. Но докато Фредо беше тихо момче, а Майкъл, разбира се, съвсем малък, то Сантино непрестанно имаше неприятности. Той се биеше, учеше се лошо в училище и накрая Клеменза, който беше кръстник на момчето и беше задължен да уведомява родителите, дойде една вечер при дон Корлеоне и му съобщи, че синът му е взел участие във въоръжен грабеж — глупава постъпка, която можеше да завърши много зле. Очевидно Сони беше главатарят, а другите две момчета, участвували в грабежа, бяха негови последователи.

Това беше един от малкото случаи, когато Вито Корлеоне се ядоса. Том Хейгън живееше в неговия дом вече три години и той попита Клеменза дали осиротялото момче не е замесено. Клеменза поклати глава. Дон Корлеоне нареди да изпратят кола и да доведат Сантино в неговия кабинет в компанията „Генко Пура“.

За първи път дон Корлеоне се срещна с поражението. Когато остана сам със сина си, той даде пълна воля на гнева си, ругаейки Сони на сицилиански език, който по-добре от всеки друг даваше възможност за изливане на гнева. Той завърши с въпроса:

— Кое ти даде право да извършиш такова нещо? Кое те накара да желаеш да извършиш такова нещо?

Сони стоеше ядосан и отказваше да отговори. Дон Корлеоне каза с презрение:

— И при това нещо толкова глупаво. Какво спечелихте за работата, извършена през тази нощ? По петдесет долара? По двайсет долара? Да рискувате живота си за двайсет долара?

Сякаш не чул тези последни думи, Сони каза предизвикателно:

— Видях те, когато уби Фанучи. — Дон Корлеоне пророни само: „А-а-а“ и потъна във фотьойла си. Той чакаше. Сони продължи: — Когато Фанучи напусна сградата, мама ми каза, че мога да се кача горе. Видях те, че се катериш към покрива и те последвах. Видях всичко, което направи. Останах горе и те видях как хвърли портфейла и револвера.

Дон Корлеоне въздъхна:

— Е, добре, тогава не мога да те уча как трябва да се държиш. Но не искаш ли да свършиш училище, не искаш ли да станеш адвокат? Адвокатите могат да откраднат повече пари със своята чанта, отколкото хиляда души с револвери и маски.

Сони му се ухили и закачливо каза:

— Искам да вляза в семейния бизнес. — Когато видя, че лицето на дон Корлеоне остана безизразно и че той не се засмя на шегата, бързо добави: — Мога да се науча да продавам зехтин.

Дон Корлеоне все още не отговаряше. Накрая той сви рамене.

— Всеки човек си има съдба — каза той. Но не добави, че присъствието на Сони като очевидец на убийството на Фанучи е определило съдбата на неговия син. Той просто се извърна и тихо добави: — Ела утре сутринта в девет часа. Генко ще ти покаже какво да правиш.

Но Генко Абандандо, със своята тънка проникателност, която трябваше да притежава всеки *consiglieri*, разбра истинското желание на своя дон и използваше Сони предимно като телохранител на баща му, положение, от което той можеше да учи тънкостите да бъде дон. А това изкара на бял свят професионалния инстинкт на самия дон, който заради своя най-голям син често изнасяше лекции как да се постигне целта.

Освен че често повтаряше теорията си, за това, че човек си има съдба, дон Корлеоне непрестанно укоряваше Сони за неговата младежка избухливост. Той считаше използването на заплахи за най-глупаво излагане, а даването на воля на гнева без предвидливост — за най-опасна слабост. Никой никога не беше чул дон Корлеоне да произнася явна заплаха, никой никога не го беше виждал в състояние на неудържим гняв. Това беше немислимо. И така той се опитваше да научи Сони на тази своя дисциплина. Той твърдеше, че няма по-голямо и естествено предимство в живота от това врагът да надценява недостатъците ти, като се изключи случаят, когато приятелят ти подценява твоите достойнства.

Клеменза, неговият довереник, се зае със Сони и го научи да стреля и добре да си служи с гарота^[2]. На Сони не му харесваше италианското въженце, той беше прекалено американизиран. Предпочиташе простия, действащ направо, безличен англосаксонски револвер, което натъжи Клеменза. Но Сони стана постоянен и желан другар на своя баща, като караше колата му и му помагаше в някои незначителни подробности. През следващите две години всички смятаха, че той е синът, който навлиза в бизнеса на баща си — не много умен, не много ентузиазизиран, доволен да остане на някаква лека работа.

Междувременно неговият другар от детинство и полуосиновен брат Том Хейгън учеше в колеж. Фредо беше още в гимназията, Майкъл, най-малкият брат, беше в средно училище, а съвсем малката им сестра Кони бе момиченце на четири години. Много отдавна семейството се беше преместило в един жилищен блок в Бронкс. Дон Корлеоне имаше намерение да купи къща в Лонг Айлънд, но искаше да съчетае това с други планове, които кроеше.

Вито Корлеоне беше човек с поглед. Всички големи градове в Америка бяха разкъсвани от борбите в престъпния свят. Избухваха десетки гангстерски войни, амбициозни разбойници се опитваха да си създадат малки империи, хора като самия Корлеоне се опитваха да запазят своите граници и подчинени. Дон Корлеоне виждаше, че вестниците и правителствените учреждения използваха тези убийства, за да издават все по-строги и по-строги закони и да използват все по-сурови методи и полицията. Той предугаждаше, че възмутеното обществено мнение може да доведе до прекратяване на демократичния ред, което можеше да бъде фатално за него и за хората му. Неговата собствена империя, вътрешно, беше в безопасност. Той реши да омиротвори всички враждуващи фракции в Ню Йорк, а после в цялата страна.

Не хранеше никакви илюзии относно рисковете на своята мисия. Първата година се отдаде на срещи с различни главатари на банди в Ню Йорк като им излагаше основните принципи, проверяваше ги, предлагаше им сфери на влияние, които щяха да бъдат признати от временно съставен федеративен съвет. Но фракциите бяха прекалено много, имаше прекалено много определени интереси, които влизаха в конфликт. Беше невъзможно да се постигне споразумение. Както други велики държавници и законодатели в историята, и дон Корлеоне реши, че редът и спокойствието са немислими, докато броят на господстващите групировки не бъде намален дотолкова, че да може лесно да се управлява.

Имаше и пет-шест „фамии“, които бяха прекалено могъщи, за да бъдат елиминирани. Но останалите — кварталните терористи от „Черната ръка“, независимите лихвари, насилниците и събирачите на облози, които действаха без необходимата, с други думи, платена закрила на официалните власти, трябваше да си отидат. И така той

започна нещо, което имаше ефекта на колониална война срещу тези хора и хвърли всичките сили на организацията си срещу тях.

Омиротворяването на нийорския район трая три години и имаше някои неочаквано добри последици. Първоначално всичко тръгна зле. Група свирепи ирландски майстори на грабежа, които дон Корлеоне беше набелязал за изстребление, за малко щяха да победят със своя изключителен ирландски жар. По някаква случайност и със самоубийствена смелост един от ирландските главорези проби защитния кордон на дон Корлеоне и стреля в гърдите му. Убиецът веднага беше надупчен с куршуми, но вредата бе сторена.

Все пак това даде възможност на Сантино Корлеоне да се прояви. След като баща му беше извън строя, Сони пое командването на една бойна част с чин на довереник и като млад, непосредствен фанфари Наполеон, показва, че има изключителни способности за водене на война в града. Показва също, че притежава безмилостна жестокост, липсата на която беше единственият недостатък на дон Корлеоне като завоевател.

От 1935 до 1937 година Сони Корлеоне си създаде славата на най-изкусния и безмилостен изпълнител на смъртни присъди, който престъпният свят бе познавал. Но дори Сони беше засенчен от страховития човек на име Лука Брази, що се отнася до истинския ужас.

Именно Брази беше този, който се зае с останалите ирландски главорези и сам-самичък ги унищожи напълно. Брази беше този, който, действайки съвсем сам при опита на една от шестте могъщи фамилии да се намеси и да стане закрилник на независимите, уби главата на семейството като предупреждение към останалите. Скоро след това дон Корлеоне се възстанови от раната си и сключи мир с това семейство.

През 1937 година в Ню Йорк вече царуваше спокойствие и хармония, с изключение на дребни инциденти, дребни недоразумения, които, разбира се, понякога бяха фатални.

Така както древните управители на градовете са следели със загриженост варварските племена, скитащи край техните стени, така и дон Корлеоне следеше развитието на нещата в света, заобикалящ неговия собствен свят. Той обърна внимание на идването на Хитлер, падането на Испания, натиска, който Германия оказва на Англия в Мюнхен. Понеже не беше скрит с наочници от външния свят, той ясно

виждаше приближаващата световна война и си правеше изводи. Неговият собствен свят щеше да бъде по-неуязвим отпреди. Но не само това, по време на войната един бдителен и предвидлив човек можеше да направи състояние. А за да го стори, трябваше в собствения му дом да има мир, докато във външния свят бушуваше война.

Дон Корлеоне разпрати посланието си из целите Съединени щати. Съвещаваше се със свои сънародници от Лос Анжелис, Сан Франциско, Кливланд, Чикаго, Филаделфия, Маями и Бостън. Стана апостол на мира в престъпния свят и през 1939 година беше постигнал споразумение между най-могъщите престъпни организации в страната, което даваше резултати. Както конституцията на Съединените щати, така и това споразумение зачиташе напълно вътрешната власт на всеки член в неговия щат или град. Споразумението се отнасяше само до сферите на влияние и съгласието да се налага спазването на мира в престъпния свят.

И така, когато през 1939 година избухна Втората световна война и Съединените щати се включиха в конфликта през 1941 година, в света на дон Корлеоне цареше мир и ред и той беше напълно подготвен да пожъне златна реколта на равни начала с всички останали индустрии на процъфтяваща Америка. Семейство Корлеоне имаше дял в снабдяването с черноборсаджийски купони за храна, с купони за газ, дори с предимства за пътувания. То можеше да помогне при сключването на военновременни договори, помагаше в снабдяването с материали от черната борса на онези фирми за готови дрехи, на които не даваха достатъчно суровина, защото нямаха сключени договори с държавата. Дон Корлеоне дори успя да освободи от задължението да се бият в чуждата война всички млади мъже от неговата организация, подлежащи на мобилизация. Направи това с помощта на лекари, които даваха съвети какви лекарства да се пият преди преглед, или като изпращаше хората си на длъжности в онези клонове на военната индустрия, работниците на които не подлежаха на мобилизация.

И така дон Корлеоне можеше да се гордее с управлението си. Неговият свят беше сигурен за онези, които се бяха заклели да му бъдат верни, другите хора, които вярваха в законността и реда, умираха с милиони. Единственият черен облак в това ясно небе беше фактът, че синът му, Майкъл Корлеоне, отказа да му бъде оказана помощ и настоя да се запише доброволец и да служи на страната си. За най-голямо

удивление на дон Корлеоне по същия начин постъпиха още няколко младежи в неговата организация. Един от тях, опитвайки се да обясни това на своя довереник, беше заявил: „Тази страна се отнасяше добре с мен.“ По повод тази история, която беше предадена на дон Корлеоне, той беше казал ядосано на своя довереник: „Аз съм се отнасял добре с него, а не тази страна.“ Тези младежи можеха зле да си изпатят, но след като беше простил на своя син, трябваше да прости и на другите младежи, които така зле бяха разбрали своите задължения към своя дон и към самите себе си.

В края на Втората световна война дон Корлеоне разбра, че неговият свят трябва отново да промени своя начин на живот, че той трябва да се приспособи още повече към начина на живот на другия, по-големия свят. Той вярваше, че може да направи това без никакви загуби.

Основание за тази негова вяра му даваше личният му опит. Онова, което го беше насочило по вярната следа, бяха два случая в неговия личен живот. В началото на кариерата му младият тогава Назорине, все още само чирак при един пекар и с намерения за женитба, беше дошъл при него за помощ. Той и неговата бъдеща съпруга — добро италианско момиче — бяха спестили пари и бяха платили огромната сума от триста долара на един търговец на мебели на едро, когото им препоръчали. Този търговец ги бе оставил да си изберат всичко, което искали за обзавеждането на техния апартамент. Една хубава и солидна гарнитура за спалня с два скрина и лампи. А също и гарнитура за хола с тежък тапициран диван и тапицирани фотьойли, целите облечени в златиста дамаска. Назорине и неговата годеница бяха прекарвали цял щастлив ден, избирайки онова, което искаха, от огромния склад, претъпкан с мебели. Търговецът бе взел парите им, техните триста долара, спечелени с кървава пот, бе ги сложил в джоба си и бе обещал, че мебелите ще бъдат доставени във вече наетия апартамент до една седмица.

Но още на следващата седмица фирмата банкрутирала. Големият склад, натъпкан с мебели, бил запечатан и предоставен за изплащане на дълговете на кредиторите. Търговецът бе изчезнал, за да даде възможност на другите кредитори да излеят гнева си на тоя, дето духа. Назорине, като един от тях, бе отишъл при адвоката си, който му казал, че нищо не може да се направи, докато случаят не се уреди в съда и

всички кредитори не бъдат задоволени. Това можело да продължи три години и Назорине щял да има късмет, ако вземел по десет цента за всеки платен долар.

Вито Корлеоне изслуша тази история с комично недоумение. Не беше възможно законът да допуска такава кражба. Търговецът имаше своя собствена разкошна къща, имение в Лонг Айлънд и луксозен автомобил, а децата му учеха в колеж. Как беше възможно да вземе тристата долара на бедния пекар Назорине и да не му даде мебелите, за които си е платил? Но за да се увери, Вито Корлеоне накара Генко Абандандо да провери нещата заедно с адвокатите, които представляваха компанията „Генко Пура“.

Те потвърдиха историята на Назорине. Търговецът бил приписал цялата си лична собственост на името на жена си. Бизнесът му с мебели бил в съдружничество с други и той не бил лично отговорен. Вярно било, че се е показал нелоялен, вземайки парите на Назорине, след като знаел, че ще банкрутира, но това била честа практика. Законно нищо не можело да се направи.

Разбира се, нещата лесно бяха оправени. Дон Корлеоне изпрати своя *consigliori* Генко Абандандо да поговори с търговеца на едро и както трябваше и да се очаква, хитрият бизнесмен веднага усети накъде духа вятърът и уреди Назорине да получи мебелите си. Но това беше интересен урок за младия Вито Корлеоне.

Вторият случай имаше далеч по-важни последици. През 1939 година дон Корлеоне реши да премести семейството си извън града. Като всеки друг родител, и той искаше децата му да се учат в по-добри училища и да се движат в по-добра среда. Поради свои лични съображения той предпочиташе анонимността на извънградския живот, където не знаеха за репутацията му. Той купи имота на уличката в Лонг Бийч, който по това време се състоеше само от четири новопостроени къщи, но с много свободно място, на което можеше да се построят още. Сони беше официално сгоден за Сандра, скоро щеше да се ожени и една от къщите щеше да бъде за него. Една от останалите три къщи щеше да бъде за дон Корлеоне, а третата — за Генко Абандандо и семейството му. Последната остана свободна по това време.

Седмица след като се нанесоха, група от трима работници, всичките света вода ненапита, дойдоха с камиона си. Представиха се за

контрольори на пещите за отопление в Лонг Бийч и един от младите телохранители на дон Корлеоне пусна хората вътре и ги заведе при пещта в мазето. Дон Корлеоне, жена му и Сони бяха в градината, почиваха и се наслаждаваха на соления морски въздух.

За голямо неудоволствие на дон Корлеоне той беше повикан от своя телохранител вътре. Тримата работници — все едри и широкоплещести мъже — се бяха струпали около пещта. Те я бяха разглобили и пръснали частите по циментовия под на мазето. Водачът им — властен човек, заяви на дон Корлеоне с дрезгав глас:

— Пещта ви е в окаяно състояние. Ако искате да я оправим и да я сглобим отново, ще ви струва сто и петдесет долара за труда и частите, а след това ще ви предадем на окръжната инспекция. — Той извади червен книжен етикет. — Ще сложим този печат върху пещта, ето така, и тогава никой от окръга няма да ви безпокои отново.

Дон Корлеоне се развесели. Седмицата беше отегчителна и спокойна и трябваше да изостави работата си и да се погрижи за онези семейни подробности, които идваха в резултат от преместването му в нов дом. На поразвален английски от слабия акцент, с който обикновено говореше, той попита:

— А ако не ви платя, какво ще стане с пещта ми? Водачът на тримата мъже сви рамене:

— Просто ще оставим пещта в състоянието, в което е сега. — Той посочи към металните части, разхвърляни по пода.

Дон Корлеоне кротко каза:

— Почакайте, ще ви донеса парите. — После отиде в градината и каза на Сони: — Слушай, има няколко души, които работят по пещта, не разбирам какво искат. Влез вътре и се погрижи за тях. — Това не беше просто шега, той имаше намерение да направи сина си свой пръв помощник. Това беше едно от изпитанията, които един ръководител на бизнеса трябваше да премине.

Решението на Сони не задоволи баща му. То беше прекалено прямо и му липсваше много от сицилианската деликатност. Сони беше човек на сопата, не на рапирата. Защото веднага щом чу искането на шефа им, Сони заплаши тримата мъже с оръжието си и накара телохранителите да ги бият с пръчки по петите. После им нареди да сглобят отново пещта и да почистят мазето. Претърси ги и откри, че в същност са наети от ремонтна фирма със седалище в окръга Съфолк.

Научи името на човека, който притежаваше фирмата. После ги изпрати и тримата до камиона им. „Да не сте посмели да се мернете пак в Лонг Бийч — заплаши ги той, — защото ще ви навра главите в задниците.“^[1] Беше типично за младия Сантино, преди да стане по-възрастен и по-жесток, че разпростираше покровителството си само върху малкото общество, в което живееше. Сони лично се обади по телефона на собственика на ремонтната фирма и му каза да не изпраща никога вече своите хора на територията на Лонг Бийч. Веднага щом семейство Корлеоне установи своите традиционни делови връзки с местната полиция, семейството беше информирано за всички подобни оплаквания и за всички престъпления, извършени от професионални престъпници. За по-малко от година Лонг Бийч стана градът с най-малък брой престъпления в сравнение с останалите подобни на него градове в Съединените щати. Професионалните майстори на обира и изнудвачите получиха предупреждение да не практикуват своята професия в града. Позволяваше им се да извършват само едно нарушение. Когато извършеха второ, те просто изчезваха. Мнимите майстори по ремонта на домовете и мошениците, които ходеха от врата на врата и злоупотребяваха с доверието на хората, бяха вежливо предупредени, че не са желани в Лонг Бийч. Онези самонадеяни мошеници, които пренебрегваха предупреждението, бяха пребивани. Така че едва оставаха живи. Местните млади хулигани, които не уважаваха законността и властта, бяха съвсем по бащински посъветвани да напуснат домовете си. Лонг Бийч стана образец град.

Онова, което направи силно впечатление на дон Корлеоне, беше официалната законност на тези нечестни сделки. Съвсем ясно беше, че в този друг свят, който беше затворен за него, когато беше честен младеж, сега имаше място за човек с неговия талант. И той взе необходимите мерки, за да влезе в него.

И така той заживя щастливо на уличката в Лонг Бийч, заздравявайки и разширявайки своята империя, докато войната не свърши и Турчина Солоцо не наруши мира и не хвърли света на дон Корлеоне в своята война, а самия него вкара в болница.

---

[1] Тежка ловджийска пушка, която се използва в Сицилия. — Б. пр. ↑

[2] Въженце, с което се удушва жертвата (ит.). — Б. пр. ↑

КНИГА ЧЕТВЪРТА

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Беше напълно в реда на нещата в градчето в щата Ню Хампшър всяко необичайно явление да се забелязва от надничащите през прозорците домакини и от разтакаващите се в магазините си продавачи. Така че, когато черният автомобил с нюйоркски регистрационен номер спря пред дома на семейство Адамс, всички жители узнаха за това само за броени минути.

Кей Адамс, която си оставаше провинциално момиче въпреки университетското си образование, също надничаше от прозореца на спалнята си. Тя учеше за изпити и се готвеше да слезе долу за обяд, когато забеляза идващата по улицата кола и кой знае защо, не се учуди, когато колата спря пред тяхната градинка. От нея слязоха двама души — едри, широкоплещести мъже, които ѝ приличаха на гангстери от филмите, и тя се спусна надолу по стълбите, за да може първа да отвори вратата. Беше сигурна, че идват от името на Майкъл или на семейството му и не искаше да разговарят с майка ѝ и баща ѝ, преди да им ги е представила. Не защото се срамуваше от приятелите на Майк, а само защото майка ѝ и баща ѝ бяха старомодни северноамериканци и не биха разбрали как може тяхната дъщеря да се познава с такива хора.

Кей стигна до вратата точно когато звънецът иззвъня и викна на майка си, че отива да отвори. Отвори вратата и на прага видя двамата едри мъже. Единият бръкна във вътрешния си джоб като гангстер, който търси револвер, и това движение така изненада Кей, че тя леко хлъцна, но мъжът извади само кожена калъфка, която отвори с плясък, за да, покаже личната си карта.

— Аз съм детективът Джон Филипс от нюйоркската полиция — рече той и кимна към другия човек — мургав мъж с много гъсти и много черни вежди: — А това е моят колега, детективът Сириани. Вие ли сте госпожица Кей Адамс?

Кей кимна. Филипс попита:

— Може ли да влезем и да поговорим с вас за малко? Отнася се за Майкъл Корлеоне.

Тя се отдръпна, за да ги пропусне да влязат. В този миг в малкия страничен коридор, който водеше към кабинета му, се появи баща ѝ.

— Какво има, Кей? — попита той.

Баща ѝ беше строен човек с посивяла коса и с изискана външност, който беше не само пастор на градската баптистка църква, но се ползуваше и с репутацията на учен в религиозните кръгове. Кей в същност не познаваше баща си добре, не го разбираше, но знаеше, че той я обича, макар да създаваше впечатлението, че я намира за безинтересна като човек. Въпреки че между тях никога не бе имало никаква близост, тя му се доверяваше. Затова Кей просто му каза:

— Тези хора са детективи от Ню Йорк. Искат да ми зададат няколко въпроса за едно момче, което познавам.

Господин Адамс не изглеждаше изненадан.

— Защо не отидем в моя кабинет? — предложи той.

Детективът Филипс учтиво каза:

— Бихме искали да поговорим с дъщеря ви насаме, господин Адамс.

Господин Адамс любезно заяви:

— Мисля, че това зависи от Кей. Мила моя, би ли предпочела да говориш с тези господа насаме или искаш да присъствувам и аз? Или може би майка ти?

Кей поклати глава:

— Ще говоря с тях сама.

Господин Адамс се обърна към Филипс:

— Можете да влезете в моя кабинет. Ще останете ли за обяд? — Двамата мъже поклатиха глави. Кей ги заведе в кабинета.

Те се отпуснаха неудобно на края на дивана, докато тя седна в големия кожен фотьойл на баща си. Детективът Филипс започна разговора, като я попита:

— Госпожице Адамс, виждали ли сте Майкъл Корлеоне или пък той да ви се е обаждал през последните три седмици? — Само този въпрос беше достатъчен, за да я предупреди. Преди три седмици беше чела бостънските вестници с техните заглавия за убийството на един нюйоркски полицай и контрабандиста на наркотици Върджил Солоцо. Във вестника пишеше, че това е епизод от гангстерската война, в която е замесено семейство Корлеоне.

Кей поклати глава:

— Не, не съм. Последния път, когато го видях, той отиваше да види баща си в болницата. Това беше може би преди месец.

Другият детектив се обади с дрезгав глас: — Ние знаем всичко за тази среща. Виждали ли сте го или обаждал ли ви се е той след това?

— Не — каза Кей.

Детективът Филипс рече с любезен глас:

— Ако наистина сте във връзка с него, бихме искали да ни кажете. За нас е много важно да поговорим с Майкъл Корлеоне. Трябва да ви предупредя, че ако наистина сте във връзка с него, може да се забъркате в нещо много опасно. Ако му помагате по някакъв начин, може да си имате сериозни неприятности.

Кей се поизправи във фотьойла.

— Защо да не му помагам? — каза тя. — Ние ще се женим, а женените хора си помагат.

Детективът Сириани беше този, който ѝ отговори: — Ако му помагате, вие може да се окажете съучастница в убийство. Търсим вашия приятел, защото той уби един полицейски капитан в Ню Йорк и един доносчик, с когото полицаят е имал среща. Знаем, че Майкъл Корлеоне е човекът, който е стрелял.

Кей се засмя. Смехът ѝ беше толкова искрен, толкова скептичен, че това направи впечатление на полицаите.

— Майк не би извършил подобно нещо — рече тя. — Той никога не е имал нищо общо със семейството си. Когато отидохме на сватбата на сестра му, беше очевидно, че с него се отнасят като с външен човек, почти така, както се отнасяха и с мен. Ако се крие, то е само за да не си навлече лоша слава и за да не бъде замесено името му във всичко това. Майк не е гангстер. Аз го познавам по-добре от вас или от когото и да било друг. Той е прекалено добър, за да извърши нещо толкова презряно като убийството. Това е най-хрисимият човек, когото познавам, и никога не съм го хващала в лъжа.

Детективът Филипс попита тихо:

— От колко време го познавате?

— Повече от година — отговори Кей и се изненада, когато двамата мъже се усмихнаха.

— Мисля, че трябва да знаете някои неща — каза детективът Филипс. — Вечерта, когато ви е оставил, той е отишъл в болницата. Когато напускал болницата, влязъл в пререкания с един полицейски

капитан, който бил там по служба. Майкъл се нахвърлил върху полицаия, но си изпатил зле. В същност челюстта му била счупена и загубил няколко зъба. Приятелите му го отвели в къщите на семейство Корлеоне в Лонг Бийч. На следващата вечер полицейският капитан, с когото той се бил, беше застрелян и Майкъл Корлеоне се скри. Изчезна. Ние имаме връзки, имаме доносчици. Те всички сочат Майкъл Корлеоне, но нямаме никакви доказателства за пред съда. Келнерът, който е присъствувал на убийството, не може да разпознае Майкъл на снимка, но може да го познае, ако го види. Освен това при нас е шофьорът на Солоцо, който отказва да говори, но ние можем да успеем да го накараме да проговори, ако Майкъл Корлеоне е в ръцете ни. Ето защо всички наши хора го търсят, ФБР също го търси, всички го търсят. Досега нямаме никакъв успех, затова си помислихме, че вие бихте могли да ни насочите. Кей студено каза:

— Не вярвам на нито една дума от това, което казахте. — Но почувствува, че леко ѝ се гади, защото разбра, че споменаването за счупената челюст на Майк трябва да беше вярно. Не че това би накарало Майк да извърши убийство.

— Ще ни съобщите ли, ако Майк се свърже с вас? — попита Филипс.

Кей поклати глава. Другият детектив, Сириани, грубо каза:

— Знаем, че вие двамата сте спали заедно. Имаме регистрациите от хотела и свидетели. Ако оставим тази информация да стигне до вестниците, баща ти и майка ти ще се почувствуват доста зле. Истински почтени хора като тях няма да имат много добро мнение за дъщеря си, която спи с гангстер. Ако не си признаеш веднага, ще извикам твоя старец тук и ще му кажа всичко направо.

Кей го погледна с удивление. После стана, отиде до вратата на кабинета и я отвори. Видя, че баща ѝ стои до прозореца и пуши лулата си. Тя го повика:

— Татко, може ли да дойдеш? — Той се обърна, усмихна ѝ се и влезе в кабинета. Когато влезе вътре, той прегърна дъщеря си през кръста, обърна се към детективите и каза:

— Слушам ви, господа?

Когато те не отговориха на подканата, Кей се обърна хладно към детектива Сириани:

— Кажете му всичко направо, господин полицаи.

Сириани се изчерви:

— Господин Адамс, казвам ви това за доброто на дъщеря ви. Тя има връзки с един разбойник, за когото имаме основания да вярваме, че е убил полицай. Казах ѝ само, че може да има сериозни неприятности, ако не ни съдействува. Но, изглежда, тя не разбира колко сериозно е всичко това. Може би вие ще поговорите с нея.

— Това ми се вижда крайно невероятно — заяви учтиво господин Адамс.

Сириани издаде брадата си напред:

— Вашата дъщеря и Майкъл Корлеоне са ходили повече от година. Нощували са в хотели, регистрирани като мъж и жена. Търсим Майкъл Корлеоне, за да го разпитаме за убийството на един полицай. Вашата дъщеря отказва да ни даде каквато и да е информация, която би могла да ни помогне. Това са фактите. Вие може да ги наричате невероятни, но аз мога да докажа всичко.

— Аз не се съмнявам в думите ви, господине — кротко каза господин Адамс. — Онова, което ми се струва невероятно е, че дъщеря ми може да има сериозни неприятности. Освен, ако не искате да кажете, че тя е — тук лицето му придоби израза на учен, който е несигурен — приятелка на разбойник, мисля, че така се казва.

Кей погледна баща си с изненада. Тя знаеше, че той се шегува по свой сух, педантичен начин, но беше удивена, че понася цялата тази работа леко.

Господин Адамс твърдо продължи:

— Все пак бъдете сигурен, че ако този младеж се появи тук, аз веднага ще съобщя на властите за пристигането му. Така както и моята дъщеря. А сега, моля да ни извините, но обядът ни вече изстива.

Той изпрати мъжете навън най-любезно и затвори вратата зад тях тихо, но решително. Хвана Кей за ръка и я поведе към кухнята, която беше далеч в задната част на къщата.

— Хайде, мила моя, майка ти ни чака за обяд.

Преди да стигнат до кухнята, Кей вече плачеше безмълвно, освободила се от напрежението и развълнувана от доверието и обичта на баща си. В кухнята майка ѝ не обърна никакво внимание на нейния плач и Кей разбра, че баща ѝ сигурно ѝ е казал за двамата детективи. Тя седна на мястото си и майка ѝ мълчаливо ѝ сервира. Когато и

тримата вече седяха на масата, баща ѝ прочете молитвата с наведена глава.

Госпожа Адамс беше ниска, пълна жена, винаги спретната, с винаги направена коса. Кей никога не я беше виждала небрежно облечена. Майка ѝ също никога не се беше интересувала от нея и я беше държала на разстояние от себе си. И сега тя постъпваше така:

— Кей, престани да драматизираш нещата. Сигурна съм, че всичко това е само много шум за нищо. В края на краищата момчето учеше в Дартмут и не е възможно да се е замесило в нещо толкова долно.

Кей я погледна изненадана:

— Откъде знаеш, че Майк е учил в Дартмут?

Майка ѝ самодоволно каза:

— Вие, младите, сте толкова потайни, мислите си, че сте много умни. Ние знаехме за него от самото начало, но, разбира се, не можехме да повдигнем този въпрос, преди ти да го сториш.

— Но откъде сте научили? — попита Кей. Тя още не можеше да погледне баща си, след като разбра сега, че той знае, че е спала с Майк. Затова не видя усмивката на лицето му, когато ѝ каза:

— Отваряхме писмата ти, разбира се.

Кей беше ужасена и разгневена. Сега вече можеше да го погледне. Онова, което беше направил той, беше по-срамно от нейния грях. Никога не би повярвала, че той може да извърши такова нещо.

— Татко, не вярвам, не може да бъде. Господин Адамс ѝ се усмихна:

— Аз премислих кое е по-голям грях — да отварям писмата ти или да съм в неведение относно опасността, на която моето единствено дете може да се изложи. Изборът беше лесен и почтен.

Госпожа Адамс каза между две хапки от вареното пиле:

— В края на краищата, мила моя, ти си съвсем наивна за възрастта си. Трябваше да внимаваме. Освен това ти никога не говореше за него.

За първи път Кей беше благодарна на Майкъл, че никога не се беше разнежвал в писмата си. Благодарна беше и че родителите и не са виждали някои от нейните писма.

— Никога не съм ви казвала за него, защото мислех, че ще се ужасите от семейството му.

— Ние наистина бяхме ужасени — каза господин Адамс весело.
— Между другото, Майкъл обаждал ли ти се е?

Кей поклати глава:

— Не вярвам той да е виновен в нещо.

Тя видя как родителите ѝ си размениха погледи през масата.
После господин Адамс кротко каза:

— Ако не е виновен и е изчезнал, тогава може би му се е случило нещо друго.

В първия миг Кей не разбра. Но после стана от масата и изтича в стаята си.

Три дни по-късно Кей Адамс слезе от едно такси пред уличката на Корлеонови в Лонг Бийч. Беше телефонирала и я очакваха. На вратата я посрещна Том Хейгън и тя остана разочарована, че я посреща именно той. Знаеше, че няма да ѝ каже нищо.

Той я покани в хола и ѝ поднесе чаша уиски. Кей беше видяла няколко души да се разтакават из къщата, но не видя Сони. Тя попита Том Хейгън направо:

— Знаете ли къде е Майк? Знаете ли как мога да се свържа с него?

Хейгън спокойно каза:

— Знаем, че е добре, но не знаем къде е сега. Когато чу, че са убили онзи капитан, той се уплаши, че ще обвинят него. Затова просто реши да изчезне. Каза ми, че ще се обади след няколко месеца.

Това обяснение беше не само невярно, но беше и разказано така, че тя да разбере, че е невярно. Повече не можеше да ѝ каже.

— Наистина ли онзи капитан му е счупил челюстта? — попита Кей.

— Боя се, че е вярно — каза Том. — Но Майк никога не е бил отмъстителен. Сигурен съм, че това няма нищо общо със случилото се.

Кей отвори чантичката си и извади писмо:

— Ще му предадете ли това, ако той се свърже с вас? Хейгън поклати глава:

— Ако приема писмото и вие кажете в съда, че съм го приел, това може да се изтълкува, сякаш аз зная за неговото

местонахождение. Защо не изчакате малко? Сигурен съм, че Майк ще ви се обади.

Тя изпи чашата си и стана да си върви. Хейгън я придружи до коридора, но когато отвори вратата, отвън влезе една жена. Ниска, пълна, облечена в черно. Кей позна в нея майката на Майкъл. Тя подаде ръката си и я поздрави:

— Как сте, госпожо Корлеоне?

Малките черни очи на жената се втренчиха за миг в нея, а после набръчканата кожа на лицето с цвят на маслина се разтегна в малко рязка усмивка за поздрав, която, макар и странна, беше все пак наистина приятелска.

— А-а, ти малкото момиче на Майкъл — каза госпожа Корлеоне. Говореше с подчертан италиански акцент и Кей едва я разбираше. — Ти яде нещо? — Кей отговори „не“, като искаше да каже, че не желае да яде, но госпожа Корлеоне се обърна разгневено към Том Хейгън и го смъмри на италиански, завършвайки с думите: — Не давате на това бедно момиче дори едно кафе, ах, вие лош човек. — Тя улови Кей за ръка — ръката на старата жена беше учудващо топла и жива — и я заведе в кухнята. — Ти пий кафе и яж нещо, после някой закара теб в къщи. Хубаво момиче като теб не искам да пътуваш с влака. — Тя накара Кей да седне и се засуети из кухнята, като смъкна палтото и шапката си и ги метна на един стол. Само за няколко секунди на масата имаше хляб, сирене и салам, а на печката весело къкреше кафе.

Кей плахо рече:

— Дойдох да питам за Майк, не ми се е обаждал. Господин Хейгън каза, че никой не знае къде е, но че скоро ще се появи.

Хейгън бързо се намеси:

— Мамо, това е всичко, което можем да й кажем сега. Госпожа Корлеоне го погледна с унищожително презрение: — Да не би сега да искаш да ме учиш какво да правя, а? Мъжът ми не ме учи какво да правя, господ да го поживи. — Тя се прекръсти.

— Добре ли е господин Корлеоне? — попита Кей.

— Добре е — каза госпожа Корлеоне. — Добре е, но е започнал да остарява, започнал е да оглупява, щом позволява такива неща да се случват. — Тя непочтително се почука по главата. После сипа кафето и накара Кей да хапне малко хляб и сирене.

След като изпиха кафето, госпожа Корлеоне взе ръката на Кей в своите две кафяви ръце и тихо каза:

— Майк няма пише теб, той няма обади се теб. Той крие се две-три години. Може би повече, може би много повече. Иди си в къщи при семейството, намери си хубаво момче и се ожени.

Кей извади писмото от чантичката си:

— Ще му изпратите ли това?

Старата жена взе писмото и потупа Кей по бузата:

— Разбира се, разбира се — каза тя. Хейгън понечи да възрази, но тя му изкрещя на италиански. После заведе Кей до вратата. Там я целуна много бързо по бузата и каза: — Забрави Майк, той не е човек за теб вече.

Отпред я чакаше кола с двама души, закараха я чак до хотела ѝ в Ню Йорк, без да ѝ кажат нито дума. Кей също мълчеше. Тя се опитваше да се примири с факта, че момчето, което бе обичала, бе станало хладнокръвен убиец. И това тя беше научила от най-достоверния източник — неговата майка.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Карло Рици беше ужасно обиден на света. След като беше станал член на семейство Корлеоне, го бяха вкарали в „глуха линия“, предоставяйки му дребна работа в кантора за облози в покрайнините на Източен Манхатън. Беше разчитал на една от къщите на уличката в Лонг Бийч, знаеше, че дон Корлеоне може да извади семействата на подчинените си, когато пожелае, и беше сигурен, че това ще бъде направено, и че той ще стане вътрешен човек. Но дон Корлеоне не се отнасяше добре с него. „Великият дон“, мислеше си той с презрение. Дърт мустакат негодник, когото убийците бяха сгасчили на улицата като някой глупав дребен злосторник. Беше се надявал, че са светили маслото на стария глупак. Сони му беше приятел преди и ако станеше глава на семейството, може би щеше да успее да пробие, да стане вътрешен човек.

Сега наблюдаваше как жена му сипва кафето. Господи, каква мърла се оказа тя. Пет месеца брачен животи беше вече започнала да дебелее, освен че беше бременна. Италиански кучки — това бяха всичките тия сицилианки.

Той се протегна и опипа мекия наедрял задник на Кони. Тя му се усмихна, а той с презрение каза:

— Имаш повече тлъстини от едно прасе. — Доставяше му удоволствие да вижда обидата, изписана на лицето ѝ, и сълзите, изскочили в очите ѝ. Какво като беше дъщеря на Великия дон, тя си беше негова жена, негова собственост и той можеше да се държи с нея както пожелае. Това, че член от семейство Корлеоне му служеше за изтривалка, го караше да се чувства могъщ.

Беше я подбрал както трябва още от самото начало. Тя се беше опитала да задържи пълната с пари чанта от сватбата, но той добре ѝ насини окото и взе парите. След което и не ѝ каза какво е направил с тях. Това действително можеше да му създаде неприятности. Дори сега чувствуваше леко угризение на съвестта. Господи, беше прахосал почти петнайсет бона за залагания на конни надбягвания и по пачаврите от кабаретата.

Чувствуваше, че Кони го наблюдава откъм гърба му и затова раздвижи мускулите си, присягайки се към чинията със сладки кифлички на другия край на масата. Току-що беше омел една чиния с яйца и шунка, но беше голям мъж и се нуждаеше от голяма закуска. Доволен беше от гледката, която знаеше, че представлява за жена си. Той не беше типичният мазен и мургав италиански съпруг, а късо подстриган блондин с огромни, златисто окосмени ръце, широки рамена и тънка талия. Знаеше, че физически е по-силен от всички онези така наречени корави мъже, които работеха за семейството. Хора като Клеменза, Тесио, Роко Лампоне и онзи Поли, когото някой беше пречукал. Чудеше се какво точно е станало. После неизвестно защо се замисли за Сони. Ако застанеха един срещу друг, можеше да го надвие, въпреки че Сони беше малко по-едър и малко по-тежък от него. Но онова, което го плашеше, беше репутацията на Сони, макар самият той да го беше виждал само добродушен и весел. Сони му беше другар. Може би със смъртта на стария дон нещата щяха да потръгнат.

Той бавно-бавно пиеше кафето си. Мразеше този апартамент. Беше свикнал с по-големите жилища на Запад, а след малко трябваше да прекоси града, за да отиде до своята кантора и да почне ежедневната си работа. Беше неделя, най-натовареният му ден от седмицата — играеха се бейзболните мачове, баскетболните мачове свършваха, започваха нощните надбягвания.

Усети, че Кони се суети нещо зад него, и обърна главата си, за да я погледне.

Тя се обличаше по най-модния нюйоркски стил, който той мразеше. Копринена рокля на цветя с колан, ефектна гривна и обици, ръкавите на волани. Изглеждаше двайсет години по-възрастна.

— Къде, по дяволите, отиваш? — попита я той. Тя му отговори студено:

— Да видя баща си в Лонг Бийч. Още не може да става и се нуждае от компания.

Карло полюбопитствува:

— Сони ли ръководи още шоуто?

Кони го погледна иронично:

— Какво шоу?

Той се вбеси:

— Слушай, мръсна долна италианска кучко, я да не ми говориш така, че ще ти избия това дете от шкембето. — Тя се уплаши и това го разяри още повече. Скочи от стола и я удари по лицето, като ѝ остави червен белег. Бързо и точно я удари още три пъти. Видя как горната ѝ устна се разцепи, потече кръв и устата ѝ се поду. Това го спря. Не искаше да оставя следи. Кони изтича в спалнята, блъсна вратата зад себе си и той чу как ключът се завъртя в ключалката. Засмя се и се върна да си допие кафето.

Пуши, докато стана време да се облича. Почука на вратата и каза:

— Отваряй вратата, преди да съм я строшил с шутове. — Не последва никакъв отговор. — Хайде, трябва да се обличам — каза той високо. Чу я, че става от леглото и идва към вратата, после чу обръщането на ключа в ключалката. Когато влезе, тя беше с гръб към него и се връщаше обратно в леглото, където легна и остана с лице, извърнато към стената.

Той се облече бързо и тогава видя, че тя е по комбинезон. Искаше му се тя да отиде да посети баща си, защото се надяваше, че ще донесе някаква информация.

— Какво става, ударих ти няколко шамара и всичките ти сили се изчерпаха. — Тя беше една мързелива повлекана.

— Не искам да отида. — Гласът ѝ беше плачлив, а думите измънкани. Той се присегна нетърпеливо и я обърна към себе си. И тогава видя защо не иска да отиде и си помисли, че може би така е по-добре. Сигурно я беше ударил по-силно, отколкото искаше. Лявата ѝ буза се беше надула, а разцепената ѝ горна устна се бе издула комично под носа и като балон, беше отекла и побеляла.

— Добре — каза той. — Но знай, че няма да се прибера рано в къщи. Неделята ми е най-натовареният ден.

Той излезе от апартамента и намери сложена на колата си квитанция за паркиране — зелена, за петнайсет долара. Мушна я в жабката при купчината други квитанции. Беше в добро настроение. Винаги когато биеше тази разглежена малка уличница, се чувстваше добре. Това разсейваше малко чувството му на безсилие, което изпитваше затова, че Корлеоновите се отнасят с него така.

Когато я беше набил за първи път, беше малко разтревожен. Тя веднага беше отишла в Лонг Бийч да се оплаче на майка си и баща си и да покаже насиненото си око. Доста се беше поизпотил. Но когато се

върна, тя беше учудващо кротка, като истинска покорна и малка италианска съпруга. Беше сметнал, че е много важно през следващите няколко седмици да се държи с нея като идеален съпруг, отнасяше се с нея добре във всичко, беше очарователен и мил. Спеше с нея всеки ден, сутрин и вечер. Накрая тя му каза какво се беше случило, като си мислеше, че той никога вече няма да постъпва така.

Родителите ѝ се бяха отнесли към нея с хладно безразличие и някак странно се бяха развеселили. Майка ѝ я беше съжалила малко и дори беше помолила баща ѝ да поговори с Карло Рици. Но той беше отказал. „Тя е моя дъщеря — беше казал той, — но сега принадлежи на съпруга си. Той си знае задълженията. Дори кралят на Италия не смееше да се меси в съпружеските отношения. Иди си в къщи и се научи да се държиш така, че той да не те бие.“

Кони беше отвърнала на баща си ядосано: „А ти удрял ли си някога жена си?“ Тя му беше любимката и можеше да си позволи да разговаря с него така дръзко. Той ѝ беше отговорил: „Тя никога не ми е давала повод за това.“ А майка ѝ беше кимнала с глава и се беше усмихнала.

Беше им разказала как мъжът ѝ взел парите от сватбата и въобще не ѝ казал какво е направил с тях. Баща ѝ беше свил рамене и беше отвърнал: „Ако и моята жена беше така самонадеяна като теб, и аз щях да постъпя по същия начин.“

И така, тя се беше върнала в къщи, леко объркана и леко уплашена. Тя беше любимката на баща си и сега не можеше да си обясни неговото безразличие.

Но дон Корлеоне не беше останал толкова равнодушен, колкото се правеше. Той беше разпитал и беше открил какво е направил Карло Рици с парите от сватбата. Беше наредил да назначат хора в неговата кантора за облози, които да докладват на Хейгън всичко, което Карло Рици върши. Но дон Корлеоне не можеше да се намеси. Как можеше да се очаква от един мъж да изпълнява съпружеските си задължения към съпруга, от чието семейство се страхува? Това беше абсурдно положение и той не посмя да се намеси. После, когато Кони бе вече забременяла, той се убеди в мъдростта на своето решение и разбра, че никога няма да може да се намеси, въпреки че Кони се беше оплаквала на майка си за още няколко побоя, докато накрая майката толкова се беше загрижила, че беше споменала пред него за това. Кони дори беше

намекнала, че може да поиска развод. За първи път в живота си тя беше ядосала баща си. „Той е бащата на детето ти. Докъде ще стигне едно дете на този свят, ако няма баща?“ — беше казал Корлеоне.

Научавайки за всичко това, Карло Рици стана по-уверен. Той беше в пълна безопасност. Дори се хвалеше на своите двама „писари“ — Сали Рагс и Коуч — как бие жена си, когато тя се държи нагло, и виждаше как те го гледат с уважение затова, че му стиска да малтретира дъщерята на Великия дон Корлеоне.

Но Рици нямаше да се чувства в безопасност, ако знаеше, че когато Сони Корлеоне научи за побоите, така се беше разярил, че беше изпаднал в състояние, в което можеше да убие човек, и единствено най-строгата и изрична заповед на самия дон го беше възпряла, заповед, на която дори Сони не смееше да не се подчини. По тази причина Сони избягваше Рици, защото не беше сигурен дали ще успее да се въздържи.

И така, чувствавайки се в пълна безопасност в тази красива неделна утрин, Карло Рици караше бързо, пресичайки града по Деветдесет и шеста улица към Ист Сайд. Той не видя колата на Сони, която идваше от противоположната страна към неговия дом.

* * *

Сони Корлеоне беше напуснал тяхната укрепена уличка и беше прекарал нощта в града с Луси Мансини. Сега, на път за в къщи, той пътуваше с четирима телохранители — двама отпред и двама отзад. Не се нуждаеше от лична охрана до себе си, можеше и сам да се справи с едно пряко нападение. Другите мъже пътуваха в собствените си коли и имаха апартаменти от двете страни на апартамента на Луси. Беше безопасно да я посещава, при условие че не го правеше често. И тъй като и без това беше вече в града, реши да вземе сестра си Кони и да я закара в Лонг Бийч. Знаеше, че Карло ще е на работа в неговата кантора и че това стиснато копеле нямаше да ѝ даде пари за такси. Тъй че щеше да закара сестра си до тях. Сони изчака двамата мъже пред него да влязат в сградата ѝ след това ги последва. Видя, че двамата мъже отзад спират зад неговата кола и слизат, за да наблюдават улицата. Той също си отваряше очите. Шансът беше едно на милион

противниците му да знаят, че изобщо е в града, но той винаги внимаваше. Беше научил това във войната през 1930 година.

Никога не използваше асансьори. Те бяха смъртоносни капани. Изкачи осемте стълбища до апартамента на Кони, като вървеше бързо. Почука на вратата. Беше видял колата на Карло да заминава и знаеше, че е сама. Никой не отвори. Почука отново и тогава чу гласа на сестра си, стреснат и изплашен, да пита: „Кой е?“

Уплахата в гласа ѝ го потресе. Малката му сестра беше винаги дръзка и нахакана, вироглава като всички останали в семейството. Какво, по дяволите, ѝ се беше случило? Той отговори: „Аз съм — Сони.“ Резето отвътре се плъзна, вратата се отвори и Кони се озова в прегръдките му, ридаеща. Той беше, толкова изненадан, че просто не помръдна. Отблъсна я от себе си, видя подутото ѝ лице и разбра какво се беше случило.

Опита се да се изскубне от нея, за да се спусне надолу по стълбите и да настигне съпруга ѝ. Пламналата в него ярост изкриви лицето му. Кони видя яростта, притисна се към него, не го пускаше да тръгне, настояваше да влезе в апартамента. Сега плачеше от ужас. Тя познаваше характера на по-големия си брат и се страхуваше от него. Тъкмо затова никога не му се беше оплаквала от Карло. Сега го накара да влезе в апартамента с нея.

— Аз съм виновна — каза тя. — Аз започнах да се бия с него, опитах се да го ударя и затова и той ме удари. Той не искаше да ме удари толкова силно. Аз си го изпросих.

Едрото Купидоново лице на Сони беше спокойно.

— Ще дойдеш ли да видиш Стария днес? Тя не отговори, затова той добави:

— Мислех, че ще дойдеш, затова се отбих да те взема. И без това бях в града.

Тя поклати отрицателно глава:

— Не искам да ме видят така. Ще дойда другата седмица.

— Добре — каза Сони. Той вдигна телефона в кухнята и набра един номер. — Ще извикам лекар да дойде тук да те прегледа и да те оправи. В твоето състояние трябва да си внимателна. Колко месеца остават до раждането?

— Два — отговори Кони. — Сони, моля те не прави нищо. Моля те, недей.

Сони се засмя. Лицето му беше ожесточено и напрегнато, когато каза:

— Не се тревожи, няма да оставя детето ти сираче, преди да се е родило. — И той излезе от апартамента, след като я целуна леко по здравата буза.

На Сто и дванадесета източна улица имаше дълга колона от паркирани в две редици коли пред магазина за бонбони — щаб-кантората на Карло Рици. На тротоара пред магазина бащи играеха на топка с малките си деца, които бяха извели на утринна неделна разходка и да им правят компания, докато залагат. Когато видяха, че Карло Рици идва, те спряха да играят и купиха на децата си сладолед, за да мируват. След това започнаха да изучават вестниците, които даваха сведения кои играчи ще хвърлят първи, опитвайки се да предвидят залаганията в бейзбола, които щяха да им донесат печалба през този ден.

Карло отиде в голямата стая в дъното на магазина. Неговите двама „писари“ — един дребен жилав мъж на име Сали Рагс и един едър плещест човек на име Коуч, вече чакаха да започне залагането. Бяха сложили пред себе си своите огромни разчертани тефтери, готови да записват залаганията. На една дървена стойка имаше дъска с имената на шестнайсетте големи отбора от бейзболната лига, написани с тебешир по двойки, за да се вижда кой срещу кого играе. Срещу всяка двойка имаше празно квадратче за записване на курса за залагане.

Карло попита Коуч:

— Подслушва ли се днес телефонът на магазина?

Коуч поклати отрицателно глава:

— Още не са почнали.

Карло отиде до телефона и избра един номер. Сали Рагс и Коуч го наблюдаваха с безразличие, докато той записва „колонката“ — курсът на залагане на всички бейзболни мачове за деня. Наблюдаваха го, когато затвори телефона, отиде я черната дъска и записа курса на залагане срещу всеки мач. Макар че Карло не знаеше, те бяха получили вече колонката — проверяваха работата му. През първата седмица, когато беше започнал работа, Карло беше направил грешка при преписването на курса за залагане върху черната дъска и беше осъществил мечтата на комарджиите — „цедилката“. Това ще рече, че

като залага по неговия курс и след това заложи на същия отбор при друг събирач на облози по верния курс, комарджията не може да загуби. Единственият, който загуби беше Карло. Тази грешка му беше донесла загуба от шест хиляди долара за седмицата и беше потвърдила мнението на дон Корлеоне за неговия зет. Той беше наредил цялата работа на Карло да се проверява.

Обикновено високопоставените членове от семейство Корлеоне никога не се занимаваха с такива практически подробности. До тяхното ниво имаше най-малко петпластова изолация. Но тъй като кантората се използваше като база за изпитание на зетя, то тя беше поставена под прекия надзор на Том Хейгън, на когото всеки ден изпращаха доклад.

Сега, когато колонката беше обявена, комарджиите се трупаха в задната стая на магазина за бонбони, за да си запишат курса за залагане на своите вестници срещу отпечатаните там мачове с предвижданията. Някои от тях държаха малките са деца за ръка, докато гледаха черната дъска. Един човек, който залагаше големи суми, погледна надолу към малкото момиченце, което държеше за ръка, и закачливо го попита: „Кого си избираш днес, миличко, «Гигантите» или «Пиратите»? Малкото момиченце, очаровано от колоритните имена, му отговори също с въпрос: «Гигантите» по-силни ли са от «Пиратите»?“ Бащата се засмя.

Пред двамата писари започна да се образува колона. Когато писарят изпълваше някой от листовете си, той го откъсваше, увиваше събраните пари в него и го подаваше на Карло. Карло излизаше през задния изход на стаята и се качваше по стълбището до апартамента, в който живееше семейството на собственика на магазина. Съобщаваше залаганията в центъра и слагаше парите в малък стенов сейф, скрит зад издърпаната завеса на прозореца. После слизаше пак долу в магазина за бонбони, като преди това изгаряше листовете със залаганията, хвърляше ги в тоалетната чиния и пускаше водата.

Никой от мачовете не започваше преди два часа следобед заради закона за ограниченията в неделя и затова след първата тълпа от комарджии — семейни мъже, които трябваше да зложат и да се втурнат обратно към къщи, за да заведат семействата си на плаж, един по един идваха комарджиите ергени и твърдоглавците, които осъждаха семействата си да прекарат неделите в горещите градски апартаменти.

Ергените бяха големите комарджии, те залагаха по повече и идваха отново към четири часа, за да заложат на вторите мачове на отборите. Те бяха онези, които правеха неделите на Карло пълен работен ден с извънреден труд, макар че и някои женени мъже се отбиваха от плажа, за да се опитат да компенсират загубите си.

Към един и половина залагането беше приключило, затова Карло и Сали Рагс можеха вече да излязат и да седнат на малката веранда до магазина за бонбони и да подишат малко чист въздух. Те наблюдаваха как децата играят хокей на трева. Мина полицейска кола. Те не ѝ обърнаха внимание, тази кантора беше под много солидно покровителство в района, не можеше да им се бъркат на местна почва. За една акция трябваше да се получи заповед от най-висша инстанция, но дори и тогава щеше да се получи предупреждение доста преди това.

Коуч излезе и седна до тях. Поприказваха известно време за бейзбол и жени. Карло каза през смях:

— Пак се наложи да понатупам жена си, за да я науча кой командува.

Коуч попита предпазливо:

— Тя няма ли вече скоро да ражда?

— А, аз само я ударих няколко пъти по лицето — каза Карло. — Не я нараних. — Той помълча малко. — Мисли си, че може да ме командува както си иска, но на мен такива не ми минават.

Имаше още няколко комарджии, които се навъртаха наоколо безцелно, говореха за бейзбол, едни седяха на стъпалата по-високо от двамата писари и Карло. Изведнъж децата, които играеха със стикове на улицата, се разпръснаха. От улицата с рев се зададе кола и спря пред магазина за бонбони. Тя спря така рязко, че гумите изсвириха и преди да беше напълно спряла, от мястото на шофьора изскочи човек, който се движеше толкова бързо, че всички замръзнаха на местата си. Беше Сони Корлеоне.

Неговото едро Купидоново лице с дебели, извити устни представляваше ужасна маска на яростта. За по-малко от секунда той беше вече на верандата и беше сграбчил Карло Рици за гърлото. Издърпа Карло настрана, опитвайки се да го завлече на улицата, но Карло се улови с огромните си мускулисти ръце за железния парапет на верандата и не се пускаше. Той се сви, опитвайки се да скрие главата и лицето си. Ризата му се раздра в ръцете на Сони.

Онова, което последва, беше отвратително. Сони започна да бие приклекналия Карло с юмруци, като го ругаеше с пресипнал, задавен от ярост глас. Карло, въпреки страшната си физика, не се съпротивляваше, не извика нито за милост, нито за да протестира. Сали Рагс и Коуч не посмяха да се намесят. Те помислиха, че Сони иска да убие зет си и нямаха никакво желание да споделят участта му. Децата, които играеха хоккей се събраха, за да наругаят шофьора, който ги беше накарал да се разпръснат, но сега гледаха с благоговееен интерес. Те бяха нахакани момчурляци, но видът на разярения Сони ги застави да мълчат. Междувременно друга кола беше спряла зад тази на Сони и двама от телохранителите му изскочиха от нея. Когато видяха какво става, те също не посмяха да се намесят. Стояха нащрек, готови да защитят своя шеф, ако някой от зяпачите проявеше неблагоприятното да се опита да помогне на Карло.

Онова, което правеше гледката отвратителна, беше пълното подчинение на Карло, но може би това спаси живота му. Той се държеше за железния парапет с ръцете си така, че Сони не можа да го завлече на улицата и независимо от очевидното равенство в силите на двамата, не се опита да отвърне на ударите. Остави юмруците на Сони да се сипят по незащитените му глава и врат, докато гневът му се уталожил. Накрая, дишайки тежко, Сони погледна надолу към него и каза:

— Мръсно копеле, ако пак някога набиеш сестра ми, ще те убия.

Тези думи отслабиха напрежението. Защото ако Сони имаше намерение да го убие, той никога не би произнесъл тази заплаха. Каза го от безсилие, защото не можеше да изпълни закана си. Карло не пожела да погледне Сони. Той продължаваше да държи главата си наведена, а ръцете му се бяха вплеели в железния парапет. Остана така, докато колата не отмина с рев и не чу Коуч да казва със своя необичайно бащински глас:

— Хайде, Карло, ела да влезем в магазина. Да се махаме оттук.

Едва тогава Карло се реши да се изправи от позата, в която се бе свил до каменните стъпала на малката веранда, и да откопчи ръцете си от парапета. Ставайки, той видя децата, които го гледаха със странни, помръкнали лица на хора, които са били свидетели на унижението на техния събрат. Беше малко зашеметен, но това се дължеше повече на стреса, на животинския страх, който беше обхванал тялото му; не беше

лошо наранен, независимо от градушката от тежки удари. Той се остави Коуч да го заведе за ръка в задната стая на магазина да сложи лед на лицето му, което, макар и да не беше разцепено или кървящо, беше станало на бучки от натъртените места, които се подуваха. Сега страхът му преминаваше и от унижението, което беше изживял, стомахът му се разбърка и трябваше да повърне. Коуч държеше главата му над мивката, подкрепяше го, сякаш беше пиян, а после му помогна да се качи горе в апартамента и го накара да легне в една от спалните. Карло въобще не забеляза, че Сали Рагс беше изчезнал.

Сали Рагс беше минал по Трето авеню и се беше обади на Роко Лампоне, за да му докладва за случилото се. Роко прие новината спокойно и на свой ред се обади на своя шеф Пийт Клеменза. Клеменза изстена: „О, господи, този проклет Сони с неговия характер“, но благоразумно беше натиснал с пръст вилката, така че Роко въобще не чу неговата забележка.

Клеменза се обади на Том Хейгън в къщата в Лонг Бийч. Хейгън мълча известно време, после каза: „Колкото може по-скоро изпрати няколко от твоите хора и коли по пътя за Лонг Бийч, в случай че Сони бъде задържан от движението или от някаква друга случайност. Когато е така вбесен, той просто не знае какво прави. Възможно е някои от нашите «приятели» да разберат, че е бил в града. Човек никога не знае.“

Клеменза колебливо каза: „Докато успее да изпратя някой на шосето, Сони ще си е в къщи. И семейство Таталия не могат да го изпреварят.“

„Зная — каза Хейгън търпеливо. — Но ако се случи нещо непредвидено, Сони може да се забави. Направи всичко възможно, Пийт.“

Клеменза неохотно се обади на Роко Лампоне и му нареди да вземе няколко души и коли и да прикрива пътя към Лонг Бийч. Самият той отиде при своя любим кадилак и с трима души от взвода, който сега пазеше дома му, потегли по Атлантик Бийч Бридж към Ню Йорк.

Един от зяпачите край магазина за бонбони — дребен комарджия, на когото семейство Таталия плащаше като информатор, се обади на свръзката си. Но семейство Таталия не се беше организирано добре за войната, свръзката трябваше да премине по всички предпазни нива, докато накрая стигне до техния довереник, който се свърза с

шефа на семейство Таталия. По това време Сони Корлеоне вече се беше прибрал жив и здрав на уличката, в къщата на баща си в Лонг Бийч, и му предстоеше да застане лице срещу лице с разгневения си баща.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Войната от 1947 година между семейство Корлеоне и Петте фамилии, обединени против тях, се оказа скъпа и за двете страни. Нещата се усложняваха и от натиска, оказван от полицията, която искаше да разкрие убийството на капитан МакКлъски. Рядкост беше служителите от полицията да не се съобразяват с политическата сила, която покровителствуваше хазарта и другите пороци, но в този случай политиците бях толкова безпомощни, колкото и командният състав на една развилняла се и грабееща армия, чиито офицери отказват да се подчиняват.

Тази липса на покровителство не засягаше толкова семейство Корлеоне, колкото техните противници. Приходите на групата Корлеоне зависеха най-вече от хазарта и тя беше ударена особено силно в комара на „числа“. Агентите им, които се опитаха да продължат игрите, паднаха в полицейските капани и обикновено ги поналагаха, преди да ги заведат при следователя. Дори някои от „банките“ бяха открити и нападнати, което доведе до тежки финансови загуби. „Банкерите“ хора с лично достойнство, с пълно право се оплакваха на своите довереници, които поставиха техните оплаквания на разискване пред семейния съвет. Но нищо не можеше да се направи. Беше им казано да прекъснат бизнеса. Беше позволено на местните агенти-негри да поемат операциите в Харлем — най-богатия район, и те започнаха да действуват така безсистемно, че на полицията никак не ѝ беше трудно да ги пипне.

След смъртта на капитан МакКлъски някои вестници отпечатаха факти, които изобличаваха връзките му със Солоцо. Те публикуваха доказателства, че МакКлъски е получил огромни суми в брой малко преди смъртта си. Тези факти бяха представени от Хейгън. Полицията отказа да ги потвърди или отрече, но имаха ефект. Полицайте бяха информирани от доносчици и от полицаи, на които семейството плащаше, че МакКлъски е бил мошеник. Не защото е вземал пари или чисти подкупи, това всеки можеше да върши. Възмутително беше, че е

вземал най-мръсните от мръсните пари — за убийства и наркотици. А за морала на един полицаи това беше непостимо.

Хейгън разбираше, че полицаите вярва в закона и реда по един странно наивен начин. Полицаят вярваше в него повече отколкото обществото, на което служеше. Законът и реда бяха в края на краищата чудото, от което той получаваше властта си, личната власт, която ценеше така, както я ценят почти всички хора. И все пак винаги беше налице спотаеното възмущение от обществото, на което той служеше. Хората бяха едновременно и негови довереници и негова плячка. Като довереници те бяха неблагодарни, оскърбителни и вискателни. Като плячка бяха хитри и опасни, изпълнени с коварство. Веднага щом някой попаднеше в лапите на полицаи, механизмът на обществото, което полицаите защитаваха, събираше всичките си сили, за да му отнеме наградата с измама. Това затруднено положение беше създадено от политиците. Съдиите даваха снизходителни присъди на най-отявлените разбойници. Губернаторите на щати и дори самият президент на Съединените щати помилваха под предлог, че и най-почтените адвокати понякога не успяват да оправдаят заподозрения. След време ченгето научаваше какво е станало. Защо да не приема данъка, който тези разбойници плащаха? Той имаше по-голяма нужда от него. Защо неговите деца да не учат в колеж? Защо неговата жена да не пазарува в по-скъпи магазини? Защо самият той да не се попече през зимата във Флорида? В края на краищата той рискуваше живота си, а това не бе шега.

Но обикновено полицаите отказваше да приема „мръсни“ подкупи. Той би взел пари, за да позволи на събирача на облози да действува. Би взел пари от човек, който мрази да плаща глоби за неправилно паркиране или превишена скорост. Би позволил на проститутките да практикуват занаята си срещу заплащане. Това са пороци, присъщи на човека. Но обикновено полицаите не би взел подкуп за наркотици, въоръжени обир, изнасилване, убийство и други подобни извращения. В неговите разбирания това бе посегателство срещу самата същина на личната му власт и то не можеше да бъде допуснато.

Убийството на един капитан от полицията можеше да се сравни с убийството на цар. Но когато стана известно, че МакКлъски е бил убит, когато е бил в компанията на известен контрабандист на

наркотици, когато стана известно, че е заподозрян в заговор за убийство, желанието на полицаите да отмъстят за него започна да намалява. А и в края на краищата те все още имаха да правят вноски за жилища, да изплащат коли, да лансират децата си в живота. Без „мръсните“ пари полицаите трябваше доста да се блъскат, за да свържат двата края. Амбулантните търговци без разрешително даваха добри пари за обяд. Рушветите за глоби за паркиране стигаха за дребни пари. Някои, които бяха в по-отчаяно състояние, стигнаха дотам, че започнаха да изнудват арестуваните хомосексуалисти, побойници и хулигани в помещенията на полицейските участъци. Накрая полицаите омекнаха. Повишиха цените и позволиха на фамилиите да действуват. „Ведомостите“ отново бяха попълнени от районните посредници, които записваха всички назначени в местния участък и дела им всеки месец. Отново беше установено някакво подобие на обществен ред.

Идеята да се използват частни детективи да пазят болничната стая на дон Корлеоне беше на Хейгън. Те, разбира се, бяха подсилени от много по-страшните войници от отряда на Тесио. Но дори това не задоволи Сони. Към средата на февруари, когато дон Корлеоне можеше да бъде преместен без никаква опасност за живота му, той го докара с линейка в дома му на малката уличка. Къщата беше така подновена, че сега неговата спалня се беше превърнала в болнична стая с всички необходими съоръжения за оказване на бърза помощ. Бяха наети специално подбрани и проверени сестри, които да се грижат за него през цялото денонощие, а доктор Кенеди, срещу огромно възнаграждение, беше убеден да остане като лекар в тази частна болница и да живее в нея. Поне дотогава, докато дон Корлеоне щеше да има нужда само от грижите на сестрите.

Самата уличка беше превърната в непревземаема крепост. В допълнителните къщи бяха настанени подкрепления, а наемателите бяха изпратени на почивка по техните родни места в Италия, като всичките им разноски се плащаха.

Фреди Корлеоне беше изпратен в Лас Вегас да се възстанови, а също и да проучи възможностите за евентуална дейност на семейството в този комплекс от луксозни хотели с казина за хазарт, който възникваше сега там. Лас Вегас беше част от

Западнокрайбрежната империя, която беше още неутрална, и шефът на тази империя беше гарантирал безопасността на Фреди там. Нюйоркските пет фамилии нямаха никакво желание да си създават нови врагове, преследвайки Фреди Корлеоне във Вегас. Достатъчно неприятности си имаха в Ню Йорк.

Доктор Кенеди беше забранил всякакви делови разговори в присъствието на дон Корлеоне. Заповедта му обаче беше напълно пренебрегната. Дон Корлеоне настоя военният съвет да се състои в неговата стая. Сони, Том Хейгън, Пийт Клеменза и Тесио се събраха там още първата вечер след завръщането му в къщи.

Дон Корлеоне беше твърде отпаднал, за да говори много, но желаше да слуша и да упражнява правото си на вето. Когато му обясниха, че Фреди е изпратен в Лас Вегас, за да изучи бизнеса с хазарта в казината, той кимна одобрително. Когато разбра, че Бруно Таталия е убит от хората на семейство Корлеоне, той поклати глава и въздъхна. Но най-много се натъжи, когато научи, че Майкъл е убил Солоцо и капитан МакКлъски и после е бил принуден да бяга в Сицилия. Когато чу това, той им посочи вратата и те продължиха съвещанието си в ъгловата стая, в която беше библиотеката с правна литература.

Сони Корлеоне се отпусна в огромния фотьойл зад бюрото:

— Мисля, че е по-добре да оставим Стария на спокойствие за няколко седмици, докато докторът каже, че може да се заеме с работа. — Той замълча. — Бих искал да задвижим нещата отново, преди още да се е подобрило състоянието му. Първото нещо, с което трябва да се заемем, са игрите на „числа“ в Харлем. Черните „момчета“ там достатъчно се позабавляваха, сега трябва да си ги възвърнем. Те оплескаха всичко, но както и да е, обикновено цялата им работа е такава. Много от техните агенти не плащаха на онези, които печелеха. Карат кадилаци и заявяват на своите играчи, че трябва да чакат за печалбите си или им плащат половината от онова, което са спечелили. Не искам нито един агент да изглежда богат в очите на своите играчи. Не искам да се обличат прекалено добре. Не искам да карат нови коли. Не искам да задигат пари от залаганията за сметка на тези, които печелят. И още, не искам никакви любители да останат в бизнеса, те ни създават лошо име. Том, погрижи се планът да започне да се

изпълнява веднага. Всичко останало ще си отиде по местата веднага щом съобщиш, че забраната е вдигната.

Хейгън каза:

— В Харлем има някои много упорити момчета. Те опитаха вкуса на големите пари и няма да искат да станат пак само агенти или помощници на „банкерите“.

Сони сви рамене:

— Дай имената им на Клеменза. Негова работа е да ги вкара в пътя.

Клеменза успокои Хейгън:

— Няма проблеми.

Тесио беше този, който повдигна най-важния въпрос:

— Щом започнем да действуваме, Петте фамилии ще започнат своите нападения. Ще атакуват нашите „банкери“ в Харлем и нашите събирачи на облози в Ист Сайд. Може дори да се опитат да се набъркат в индустрията за готови дрехи, която ние обслужваме. Войната ще ни струва много пари.

— Мисля, че няма да го направят — каза Сони. — Те знаят, че веднага ще им отвърнем. Пуснал съм хора, които да се опитат да сключат мир, като платим обезщетение за сина на Таталия.

Хейгън се обади:

— Не се интересуват от нашите опити за преговори. Те изгубиха много пари през последните няколко месеца и ни обвиняват за това. И с право. Мисля, че онова, което искат, е да се съгласим да се включим в търговията с наркотици, за да използват семейните ни политически връзки. С други думи, сделката на Солоцо без Солоцо. Но няма да започнат да обсъждат този въпрос, докато не ни нанесат щети с някаква акция. А после, след като ни накарат да поомекнем, смятат, че ще изслушаме предложението им за наркотиците.

Сони рязко каза:

— Никакви сделки с наркотици. Дон Корлеоне е казал „не“, значи ще бъде „не“, докато той не го промени.

Хейгън рязко каза:

— Тогава се изправяме пред един технически проблем. Нашите пари са навън, на открито. Залагания и комар. Могат да ни ударят. А семейство Таталия имат проституцията и профсъюзите на докерите. Как, по дяволите, можем да ги ударим ние? Другите фамилии имат

малък дял в хазарта. Но повечето от тях имат дял в строителството, лихварството, контролират профсъюзи, сключват договори с държавата. Получават много от изнудвания и други подобни, в които са замесени голям брой невинни хора. Техните пари не са навън, на улицата. Кабарето на Таталия е твърде известно, за да бъде нападнато, това ще ни създаде много неприятности. А тъй като дон Корлеоне е все още извън строя, тяхното политическо влияние е равно на нашето. Така че това поставя пред нас един истински проблем.

— Този проблем е моя работа, Том — каза Сони. — Аз ще намеря отговора. Продължавай опитите за преговори и се заеми с другите неща. Нека започнем бизнеса си отново и да видим какво ще стане. Тогава ще решим какво да правим. Клеменза и Тесио имат много хора, можем да излезем срещу всичките пет фамилии, пистолет срещу пистолет, ако наистина го искат. Просто ще минем на дюшеци.

Да се изгонят черните любители-„банкери“ от бизнеса не представляваше никакъв проблем. Направени бяха донесения в полицията и ченгетата ги сбараха. Не костваше специални усилия. По това време беше невъзможно за негър да плаща на високопоставен полицай или политически служител, за да води такава дейност. Това се дължеше най-вече на расовите предразсъдъци и недоверието към тази раса. Но Харлем беше винаги считан за дребен проблем, уреждането на който предстоеше.

Петте фамилии удариха в неочаквана посока. Бяха убити двама влиятелни служители от профсъюзите на работниците в конфекцията, служители, които бяха членове на семейство Корлеоне. После лихварите от семейство Корлеоне бяха прогонени от крайбрежните кейове, а така също и техните събирачи на облози. Пивниците, принадлежащи на профсъюзите на докерите, бяха преминали към Петте фамилии. Из целия град събирачите на облози на семейство Корлеоне бяха заплашени, за да бъдат убедени да сменят господаря си. Най-крупният „банкер“ на „числа“ в Харлем, стар приятел и съюзник на семейство Корлеоне, беше зверски убит. Вече нямаше никакъв избор. Сони нареди на своите довереници да минат на дюшеци.

В града бяха осигурени два апартамента, снабдиха ги с дюшеци, на които да спят „изпълнителите“, с хладилници за храна, оръжие и амуниции. Клеменза обзаведе единия апартамент, а Тесио — другия. На всички събирачи на облози от семейството бяха дадени

телохранители. Банкерите на „числа“ в Харлем обаче бяха преминали на страната на врага и в момента нищо не можеше да се направи. Всичко това струваше на семейство Корлеоне много пари, а доходите бяха много малки. През следващите няколко месеца станаха очевидни и някои други неща. Най-важното беше, че семейство Корлеоне се беше надценило.

За това имаше причини. След като дон Корлеоне беше още много слаб, за да се включи, голяма част от политическата сила на семейството беше неутрализирана. Освен това последните десет мирни години сериозно бяха подкопали боеспособността на двамата довереници — Клеменза и Тесио. Клеменза все още беше способен изпълнител на смъртни присъди и администратор, но му липсваше енергичността и младежката сила да води хората си. С напредването на възрастта Тесио беше омекнал и не беше достатъчно безпощаден. Том Хейгън, независимо от качествата си, просто не беше подходящ за *consigliori* във военно време. Основната му грешка беше, че не бе сицилианец.

Сони Корлеоне виждаше тези слабости в семейството при военновременната обстановка, но не можеше да направи нищо, за да ги отстрани. Той не беше дон, а само Великият дон можеше да смени своите довереници и своя *consigliori*. Самата подмяна щеше да направи положението още по-опасно, можеше да стане причина за измяна. Първоначално Сони имаше намерение да извършва отбранителни акции, докато дон Корлеоне се съвземе и бъде в състояние да поеме задълженията си, но с измяната на „банкерите“ на „числа“, с тероризирането на събирачите на облози положението на семейството ставаше рисковано. И той реши да отвърне на удара с удар.

Реши да удари право в сърцето на врага. Планираше да ликвидира главите на Петте фамилии в една голяма тактическа маневра. Поради тази причина той задействува една сложна система на наблюдение над тях. Ала след седмица вражеските шефове съответно потънаха вдън земя и повече не се видяха на публични места.

Петте фамилии и семейство Корлеоне бяха в задънена улица.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Америго Бонасера, живееше само през няколко улици от своето погребално бюро на Малбъри Стрийт и затова винаги си ходеше за вечеря в къщи. Вечер той се връщаше в службата си и се присъединяваше покорно към опечалените, изразявайки своето уважение към покойника, изложен за поклонение в неговите мрачни салони.

Винаги се възмущаваше от шегите, които си правеха с неговата професия, с ужасните технически подробности, които бяха толкова маловажни. Разбира се, никой от неговите приятели, близки или съседи не биха си направили такива шегки. За хора, които с векове бяха изкарвали хляба си с пот на челото, всяка професия заслужаваше уважение.

Вечеряйки сега с жена си в техния богато обзаведен апартамент, с позлатени статуи на Богородица и червени стъклени свещи, горящи на бюфета, Бонасера запали цигара „Камъл“ и изпи ободрителна чаша американско уиски. Жена му донесе на масата чинии със супа, от които се вдигаше пара. Сега двамата бяха сами, той беше изпратил дъщеря си да живее в Бостън у сестрата на майка ѝ, където да забрави своето ужасно преживяване и раните си, причинени от ръцете на двамата грубияни, които дон Корлеоне беше наказал.

Докато ядяха супата си, жена му го попита:

— Ще отиваш ли пак да работиш тази вечер?

Америго Бонасера кимна. Жена му уважаваше работата му, но не я разбираше. Не разбираше, че техническата страна на неговата професия беше най-маловажната. Тя мислеше, като много други хора, че му плащат за умението да направи покойниците съвсем като живи в техните ковчези. А, разбира се, това му умение беше легендарно. Но по-важно, много по-необходимо беше неговото присъствие на бдението. Когато опечаленото семейство идваше вечер, за да посрещне своите роднини и приятели край ковчег на своя любим покойник, те имаха, нужда от Америго Бонасера да бъде с тях.

Защото той беше истински придружител към смъртта, ръководеше траурния ритуал с винаги печално, но въпреки това уверено, пълно с утеха лице, с непоколебим, но въпреки това приглушен глас. Можеше да смири скръбта, когато се изливаше непристойно, или да смърми непослушните деца, чиито родители нямаха сърце да ги набият. Без никога да прекалява с нежност в своите съболезнования, той все пак никога не се държеше непочтително. Когато някое семейство веднъж бе ползувало услугите на Америкго Бонасера да изпрати техния любим покойник, то всеки път отново търсеше помощта му. И той никога, никога не изостави нито един от своите клиенти през тяхната ужасна последна нощ на земята.

Обикновено си позволяваше кратка дрямка след вечеря. После се измиваше и избръсваше, като използваше обилно талк, за да скрие гъстата си черна брада. Винаги изплакваше устата си. Слагаше си чисто бельо, бяла като сняг риза, черна вратовръзка, изгладен тъмен костюм, матови черни обувки и черни чорапи. И въпреки това присъствието му внушаваше утеха, а не скръб. Освен това продължаваше да боядисва косата си черна — нечувано лекомислие за италианец от неговото поколение, но той не го правеше от суетност. Просто косата му беше се променила и станала прошарена — цвят, който му се струваше неприличен за неговата професия.

След като свърши със супата, жена му сложи пред него малка пържолка с няколко лъжици зелен спанак, от който сълзеше жълт зехтин. Той ядеше малко. Като изяде и пържолата, изпи чаша кафе и изпуши още една цигара „Кемъл“. Докато пиеше кафето си, той мислеше за своята бедна дъщеря. Тя никога нямаше да бъде същата като преди. Външната ѝ красота беше възстановена, но в очите ѝ имаше израз на изплашено животно, което той не бе могъл да понесе. Затова я бяха изпратили да живее известно време в Бостън. Времето щеше да излекува раните ѝ. Болката и ужасът не бяха така фатални, както смъртта, това той добре знаеше. Неговата работа го правеше оптимист.

Тъкмо беше изпил кафето си, когато телефонът в хола иззвъня. Жена му никога не се обаждаше, когато той си беше в къщи, затова стана, пресуши чашата си и загаси цигарата. Като отиваше към телефона, махна вратовръзката и започна да разкопчава ризата си,

приготвяйки се за своя кратък сън. После вдигна телефона и каза учтиво и спокойно: „Ало.“

Гласът от другия край беше дрезгав и напрегнат: „Обажда се Том Хейгън — каза той. — Звъня ви от името на дон Корлеоне, по негова молба.“

Америго Бонасера усети как кафето се разбърка в стомаха му, а на него самия му се догади. Беше изминала повече от година, откакто беше станал длъжник на дон Корлеоне, който отмъсти за честта на дъщеря му, и през това време мисълта, че трябва да се отплаща за тази услуга, беше избледняла в неговата памет. Толкова беше благодарен, като видя кървавите лица на онези двамата грубияни, че беше готов да направи всичко за дон Корлеоне. Но времето заличава следите на благодарността по-бързо дори от следите на красотата. Сега Бонасера изпитваше гадене, като човек, изправен пред бедствие. Езикът му се преплете, когато отговори: „Да, разбирам. Слушам ви.“

Беше изненадан от студенината в гласа на Хейгън. Този *consigliori* винаги беше любезен, въпреки че не беше италианец, но сега беше оскърбително груб: „Дължите на дон Корлеоне услуга — каза Хейгън. — Той не се съмнява, че ще му се отблагодарите. Че ще бъдете щастлив, че имате тази възможност. След един час, не по-рано, а може би и по-късно, той ще бъде във вашето погребално бюро, за да поиска помощта ви. Бъдете там да го посрещнете. Не оставяйте в бюрото нито един от хората, който работят при вас. Изпратете ги по домовете им. Ако имате някакви възражения, кажете ги сега и аз ще съобща на дон Корлеоне. Той има други приятели, които могат да му свършат тази услуга.“

Америго Бонасера почти извика от страх: „Как можете да си помислите, че ще откажа на Кръстника? Разбира се, че ще направя всичко, което той пожелае. Не съм забравил своя дълг. Ще отида в бюрото си веднага, незабавно.“ Сега гласът на Хейгън беше по-мил, но в него имаше нещо странно. „Благодаря ви — каза той. — Дон Корлеоне никога не се е съмнявал във вас. Аз имах съмнения. Направете му услуга тази вечер и винаги ще можете да идвате при мен, когато имате неприятности, ще си спечелите моето приятелство.“

Това уплаши Америго Бонасера още повече. Той заекна: „Самият дои ли ще дойде тази вечер при мен?“

„Да“ — каза Хейгън.

„Тогава той напълно се е възстановил от раните си, слава богу“ — каза Бонасера. Но го каза като въпрос.

От другата страна на телефона последва пауза, после гласът на Хейгън каза много тихо: „Да.“ Чу се тракване и телефонът онемя.

Бонасера се потеше. Той отиде в спалнята, смени ризата си и изплакна устата си. Но нито се обръсна, нито сложи нова вратовръзка. Сложи старата, която беше носил през деня. Обади се в погребалното бюро и нареди на помощника си да остане тази вечер с опечаленото семейство в предния салон. Самият той щеше да бъде зает в работните помещения на сградата. Когато помощникът му започна да задава въпроси, той го прекъсна много рязко и му каза да изпълнява стриктно нарежданията му.

Бонасера облече самото си, а жена му, която още се хранеше, го погледна учудено. „Имам работа“ — каза той и тя не посмя да го разпитва поради странния израз на лицето му. Той излезе от къщи и извървя няколко улички до своето погребално бюро.

Сградата беше единствена сред огромното пространство, цялото оградено с ограда от колове. Имаше тесен път, водещ, от улицата към задната част, точно толкова широк, колкото да могат да минават линейките и катафалките. Бонасера отключи вратата и я остави отворена. После отиде към задната част на сградата и влезе вътре през широката врата. Когато влизаше, видя, че през предната врата на погребалното бюро вече пристигат опечалените, за да засвидетелствуват своята почит към покойника, който лежеше сега там.

Преди много години, когато Бонасера купи това погребално бюро от собственика, който се канеше да се оттегли от работата, пред сградата имаше площадка с десетина стъпала, които опечалените трябваше да изкачват, преди да влязат в траурния салон. От това беше възникнал проблем за стари и сакати хора, които бяха решили на всяка цена да засвидетелствуват своята почит, — беше им почти невъзможно да се изкачат по стълбите, затова предишният собственик беше използвал за тях товарния асансьор — малка метална платформа, която се издигаше от земята край сградата. Този асансьор беше за ковчези и покойници. Той се спускаше в приземието, а после се изкачваше в самия траурен салон, така че каченият в него човек се издигаше и минаваше през един отвор в пода до ковчеза, а другите

опечалени преместваха своите черни столове настрана, за да дадат възможност на асансьора да мине през този отвор. След това, когато сакатият или възрастен човек изкажеше своите съболезнования, асансьорът отново се издигаше през излъскания под, за да го отведе долу и после навън.

Америго Бонасера беше решил, че това разрешение на проблема е неподходящо и скъпо. Затова нареди да преустроят предната част на сградата: площадката със стълбите беше премахната, а на нейно място беше направена леко наклонена пътека. Разбира се, асансьорът все още се използваше за ковчези и трупове.

В задната част на сградата, отделени от траурния салон и приемните стаи с масивна, изолираща шума врата, бяха служебният офис, стаята за балсамиране, складът за ковчези и една грижливо заключена малка стаичка, в която се намираха химикалите и ужасните инструменти на неговия занаят. Бонасера отиде в офиса, седна на бюрото си и запали цигара „Камъл“ — един от малкото случаи, когато пушеше в тази сграда. После зачака дон Корлеоне.

Той чакаше, изпълнен с чувство на крайно отчаяние. Защото не се съмняваше в това каква услуга ще бъде помолен да извърши. През последната година семейство Корлеоне беше водило война срещу петте големи мафиотски фамилии в Ню Йорк и вестниците бяха пълни с новини за това клане. Много хора и от двете страни бяха убити. Сега семейство Корлеоне беше убило някой толкова важен, че искаха да скрият тялото му, да направят така, че то да изчезне, а имаше ли подобър начин от този, да го погребат официално чрез един регистриран собственик на погребално бюро? Америго Бонасера не си правеше никакви илюзии относно деянието, което трябваше да извърши. Той щеше да бъде съучастник в убийство. Ако това се разкриеше, щеше да прекара години в затвора. Жена му и дъщеря му щяха да бъдат опозорени, а неговото добро име, уважаваното име на Америго Бонасера щеше да бъде омърсено в кървавата кал на мафиотската война.

Той си позволи да изпуши още една цигара. И тогава започна да си мисли за нещо още по-ужасяващо. Когато другите мафиотски фамилии откриеха, че е помогнал на Корлеонове, щяха да го третират като враг. Щяха да го убият. И сега той проклинаше деня, в който беше отишъл при Кръстника и го беше помолил да отмъсти. Проклинаше

деня, в който неговата жена и жената на дон Корлеоне бяха станали приятелки. Проклинаше дъщеря си, Америка и собственото си преуспяване. И тогава неговият оптимизъм се възвърна. Всичко можеше да мине добре. Дон Корлеоне беше умен човек. Сигурно всичко беше направено, за да не се разкрие тайната. Трябваше само да запази самообладание. Защото, разбира се, много по-фатално беше да си спечелиш недоволството на дон Корлеоне.

Чу шума от гуми върху чакъла. Неговото обиграно ухо му подсказваше, че по тясната пътека идва кола и спира в задния двор. Той отвори задната врата, за да ги пусне вътре. Влезе огромният дебел мъж Клеменза, последван от двама млади мъже със сурови лица. Те претърсиха стаята, без да кажат нито дума на Бонасера, после Клеменза излезе. Двамата млади мъже останаха със собственика на погребалното бюро.

След няколко минути Бонасера позна шума от голяма линейка, която идваше по алеята. После на вратата се появи Клеменза, последван от двама души, които носеха носилка. Ето че най-ужасните страхе на Америго Бонасера ставаха реалност. На носилката имаше труп, увит в сиво одеяло, изпод което стърчаха пожълтели боси крака.

Клеменза посочи на носачите да оставят носилката в стаята за балсамиране. И тогава от мрака на двора в осветения офис влезе друг човек. Беше дон Корлеоне.

— Дон Корлеоне бе отслабнал по време на боледуването си и се движеше необикновено вдървено. Той държеше шапката в ръцете си, а косата му изглеждаше рядка по масивния му череп. Изглеждаше по-стар и по-съсухрен, откакто Бонасера го беше видял на сватбата, но излъчваше сила. Като държеше шапката пред гърдите си, той се обърна към Бонасера:

— Е, стари приятелю, готов ли си да ми направиш услуга?

Бонасера кимна. Дон Корлеоне последва носилката в стаята за балсамиране и Бонасера се повлече след него. Трупът бе поставен върху една от масите с улеи. Дон Корлеоне направи леко движение с шапката си и другите мъже напуснаха стаята.

Бонасера прошепна:

— Какво желаеш да направя?

Дон Корлеоне се беше втренчил в масата.

— Искам така да използваш всичките си сили и всичките си способности, както ме обичаш — каза той. — Не искам майка му да го види такъв, какъвто е сега. — Той отиде до масата и дръпна сивото одеяло. Въпреки цялата си воля, въпреки всичките години на практика и опит, Америго Бонасера извика от ужас. На масата за балсамиране лежеше размазаното от куршуми лице на Сони Корлеоне. Лявото око, потънало в кръв, имаше звездообразно разкъсване около зеницата. Носът и лявата му буза бяха направени на пихтия.

За част от секундата дон Корлеоне протегна ръка, за да се подпре на тялото на Бонасера.

— Виж как са обезобразили сина ми — каза той.

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Може би тъкмо безизходицата накара Сони Корлеоне да се впусне по този кървав път на изтощителна война, която завърши с неговата собствена смърт. Може би неговият мрачен, сприхав характер, оставен на свобода, го подтикна натам. Във всеки случай през тази пролет и това лято той извърши безсмислени нападения над вражеските части. Сводници от семейство Таталия бяха застреляни в Харлем, главорези по доковете бяха изклани. Служителите от профсъюзите, които бяха на страната на Петте фамилии, бяха предупредени да останат неутрални, а когато събирачите на облози от семейство Корлеоне и лихварите все още не бяха допускани по доковете, Сони изпрати Клеменза и неговите хора да опустошат цялото крайбрежие.

Това кръвопролитие беше безсмислено, защото не можеше да повлияе на изхода на войната. Сони беше великолепен тактик и спечели своите великолепни победи. Но онова, което беше необходимо, беше стратегическият гений на дон Корлеоне. Цялата работа се изроди в такава смъртоносна гангстерска война, че и двете страни установиха, че губят много средства и хора за нищо. Накрая семейство Корлеоне беше принудено да затвори някои от своите най-доходни кантори за облози, включително и тази, дадена на зет им Карло Рици да си изкарва прехраната. Карло започна да пие, да ходи с момичета от баровете и да тормози жена си Кони. Откакто Сони го беше бил, той не бе посмял вече да удари жена си, но и не спеше с нея. Кони се беше хвърлила в краката му, а той я беше отблъснал с презрение и с изискана патрицианска наслада. Като римлянин, както си мислеше той. Беше й казал с насмешка: „Иди извикай брат си и му кажи, че не искам да спя с теб. Може би ще ме бие, докато ме накара да се възбужда.“

Но той изпитваше смъртен страх от Сони, въпреки че двамата се отнасяха един към друг с хладна учтивост. Карло беше достатъчно умен, за да разбере, че Сони би могъл да го убие, че Сони беше човек, който можеше да убие друг човек така естествено, както това би

направило едно животно, докато той самият трябваше да събере всички си кураж, за да извърши убийство. На Карло никога не му беше дошло на ум, че тъкмо за това беше по-добър от Сони Корлеоне, ако можеха да се използват такива думи; той завиждаше на Сони за неговата страшна свирепост, която сега ставаше легендарна.

Том Хейгън, като *consiglieri*, не одобряваше тактиката на Сони, но все пак реши да не протестира пред дон Корлеоне просто защото до известна степен тази тактика имаше успех. Най-после Петте фамилии, изглежда, се бяха поусмирили в хода на тази война на изтощение и техните контраудари намаляха и накрая съвсем спряха. Първоначално Хейгън не вярваше на това привидно умиротворяване, но Сони тържествуваше: „Ще продължа така — заяви той на Хейгън и тогава тези копелета ще дойдат да молят за споразумение.“

Сони се тревожеше за други неща. Жена му го тормозеше, защото до нея бяха стигнали слухове, че Луси Мансини е омагьосала мъжа ѝ. И макар че публично се шегуваше с „атрибута“ на своя Сони и неговата техника, той я отбягваше вече твърде дълго и ѝ липсваше в леглото, затова тя му съсипваше живота със своите натяквания.

В допълнение на всичко Сони живееше под огромното напрежение на белязан човек. Трябваше да е изключително внимателен във всичко и знаеше, че посещенията му у Луси Мансини са известни на врага. Но тук той взимаше изключителни предпазни мерки, тъй като това беше традиционното уязвимо място. У нея Сони беше в безопасност: макар Луси въобще да не подозираше, тя беше денонощно под наблюдение от хората от отряда на Сантино и когато на нейния етаж се освободеше някой апартамент, той веднага се наемаше от най-сигурните хора от този отряд...

Дон Корлеоне се възстановяваше и скоро щеше да може да поеме командването. До това време ходът на битката трябваше да се обърне в полза на семейство Корлеоне. Сони беше сигурен в това. Междувременно той щеше да опази своята семейна империя, щеше да печели уважението на баща си и тъй като постът не беше безусловно наследствен, щеше да затвърди своите претенции за наследник на империята Корлеоне.

Но враговете си имаха свои планове. Те също бяха анализирали положението и бяха стигнали до извода, че единственият начин да предотвратят своето пълно поражение е да убият Сони Корлеоне. Сега

разбираха ситуацията по-добре и чувствуваха, че могат да преговарят с дон Корлеоне, известен с последователността и разума си. Бяха намразили Сони за неговата кръвожадност, която считаха за варварска. А освен това му липсваше и делови усет. Никой не искаше да се върне миналото с всичката му бъркотия и неприятности.

Една вечер някой се обади по телефона на Кони Корлеоне, женски глас, който питаше за Карло.

— Кой е? — попита Кони.

Момичето от другата страна се изхили и каза:

— Аз съм приятелката на Карло. Искях само да му кажа, че не мога да се видя с него тази вечер. Налага ми се да пътувам извън града.

— Мръсна курва — каза Кони Корлеоне. И отново изкрещя в телефонната слушалка. — Мръсна долна курва. — От другата страна се чу тракване.

Този следобед Карло беше отишъл на хиподрума и когато се върна в къщи късно вечерта полупиян от шишето, което винаги носеше със себе си, беше ядосан, че е загубил. Веднага щом прекрачи прага, Кони започна да му крещи и да го ругае. Той не ѝ обърна внимание и влезе да вземе душ. Когато излезе, той се залови да трие голото си тяло пред нея и да се конти за излизане.

Кони стоеше с ръце на кръста, а лицето ѝ беше смръщено и побеляло от гняв.

— Никъде няма да ходиш — каза тя. — Приятелката ти се обади и каза, че няма да може да дойде тази вечер. Мръсно копеле, имаш куража да даваш телефонния ми номер на твоите проститутки. Ще те убия, копеле такова. — Тя се хвърли върху него, като го риташе и драскаше.

— Ти си луда — рече студено той. Но тя виждаше, че е разтревожен, сякаш знаеше, че смахнатото момиче, с което спеше, можеше наистина да му изиграе такъв номер: — Някоя смахната те е избудалкала — каза Карло.

Кони се мушна под ръката му и го одра по лицето. Кожа от бузата му остана под ноктите ѝ. С изненадващо търпение той я отблъсна настрана. Тя забеляза, че той внимава заради бременността ѝ и това я окуражи още повече. На всичко отгоре беше и възбудена. Много скоро нямаше да може да прави вече нищо, лекарят ѝ беше казал никакъв секс през последните два месеца, а на нея ѝ се искаше,

преди последните два месеца да са започнали. И все пак желанието ѝ да причини физическа болка на Карло беше също съвсем истинско. Тя отиде след него в спалнята.

Виждаше, че е уплашен и това я изпълваше с презрение и наслада.

— Ще си стоиш в къщи — заяви тя, — никъде няма да излизаш.

— Добре, добре — съгласи се той. Все още стоеше гол, само по гащета. Обичаше да ходи така из къщи, беше горд със стройното си тяло и златистата си кожа. Кони го гледаше жадно. Той се опита да се засмее. — Надявам се, че все пак ще ми дадеш нещо да хапна?

Това, че ѝ напомняше за нейните задължения, поне за едно от тях, я успокояваше. Кони готвеше добре, беше се научила от майка си. Тя се залови да пържи телешко и чушки, нарязва мешана салата, докато яденето в тенджерата врише на слаб огън. Междувременно Карло се изтегна на леглото си, за да разгледа таблицата за надбягванията за следващия ден. До него имаше водна чаша с уиски, от която той непрекъснато си сръбваше.

Кони дойде в спалнята. Застана на вратата, сякаш не можеше да дойде по-близо до леглото, без да бъде поканена. — Яденето е на масата — каза тя.

— Не съм още гладен — рече той, като продължи да разглежда таблицата за надбягванията.

— На масата е — заядливо настоя Кони.

— Натикай си го в задника — сопна се Карло. Той изпи останалото във водната чаша уиски и вдигна шишето, за да я напълни отново. Не ѝ обръщаше внимание.

Кони отиде в кухнята, взе пълните с ядене чинии и ги строши в мивката. Силният трясък накара Карло да дойде от спалнята. Той погледна мазното телешко с чушки, разплискано по целите стени на кухнята, и педантичното му чувство за чистота се разбунтува.

— Ах ти, мръсна италианска разглежена пикло — изсъска той. — Изчисти го веднага, или ще те смажа от бой.

— Да имаш да вземаш — каза Кони. Тя държеше ръцете си като граблива птица, готова да издере голите му гърди до кокал.

Карло отиде в спалнята и когато се върна, в ръцете си държеше своя колан, сгънат на две.

— Изчисти го — нареди той, а в гласа му имаше недвусмислена заплаха. Тя стоеше неподвижна и той замахна с кожения колан по наеддрелите ѝ бедра, коланът я ужили, но не я нарани. Кони отстъпи към кухненските шкафови и ръката ѝ се пхна в едно от чекмеджетата, за да измъкне дългия нож за хляб. Тя го хвана, готова да действа.

Карло се изсмя и каза:

— Дори жените от семейство Корлеоне са убийци. — Той остави колана на кухненската маса и се приближи до нея. Тя се опита да го мушне внезапно, но тежкото ѝ бременно тяло беше бавно и той избягна удара, насочен към слабините му съвсем не на шега. Обезоръжи я лесно и започна да я удря по лицето с бавни, среднотежки удари, така че да не нарани кожата ѝ. Продължи да я удря отново и отново, а тя отстъпваше покрай кухненската маса, опитвайки се да избяга от него, и той я последва в спалнята. Тя се опита да го ухапе по ръката и той я хвана за косата, за да вдигне главата ѝ нагоре. Продължи да я удря по лицето, докато започна да плаче от болка и унижение като малко момиче. После я хвърли с презрение върху леглото. Продължи да пие от бутилката уиски, която още беше на нощната масичка. Сега изглеждаше съвсем пиян, в светлосините му очи имаше налудничав блясък и накрая Кони наистина се изплаши.

Карло разкрачи крака и отпи още от бутилката. После се присегна надолу и сграбчи с ръката си натежалото от бременността бедро. Ощипа я много силно, причинявайки ѝ болка, и я накара да го моли за милост.

— Дебела си като прасе — рече той с отвращение и излезе от спалнята.

Силно изплашена и укротена, тя лежеше на леглото и не смееше да погледне какво прави мъжът ѝ в другата стая. Накрая стана и отиде до вратата да надникне в хола. Карло беше отворил друга бутилка уиски и се беше проснал на дивана. Не след дълго щеше да е така пиян, че щеше да заспи и тя щеше да се промъкне в кухнята и да се обади на родителите си в Лонг Бийч. Щеше да каже на майка си да изпрати някой да я вземе. Надяваше се само да не се обади Сони. Знаеше, че ще е най-добре да говори с Том Хейгън или с майка си.

Беше почти, десет часът вечерта, когато телефонът в кухнята на дон Корлеоне иззвъня. Обади се един от телохранителите на Кръстника, който чинно прехвърли телефонната слушалка на майката

на Кони. Но госпожа Корлеоне не можеше да разбере почти нищо от онова, което дъщеря ѝ говореше. Момичето бе почти изпаднало в истерия и същевременно се опитваше да шепне, за да не може мъжът ѝ в съседната стая да я чуе. Освен това лицето ѝ се беше подуло от шамарите, а подпухналите ѝ устни затрудняваха говора ѝ. Госпожа Корлеоне направи знак на телохранителя да извика Сони, който беше в хола с Том Хейгън.

Сони дойде в кухнята и взе телефона от майка си.

— Да, Кони — каза той.

Кони беше толкова изплашена — и от мъжа си, и от онова, което щеше да направи брат ѝ, че говорът ѝ стана още по-неразбираем. Тя измънка:

— Сони, само изпрати кола да ме докара в къщи, тогава ще ти кажа, няма нищо, Сони. Ти не идвай. Изпрати Том, моля те, Сони. Няма нищо. Искam само да си дойда в къщи.

Междувременно Хейгън беше влязъл в стаята. Дон Корлеоне вече спеше от сънотворното горе в спалнята, а Хейгън искаше Сони да му е под око във всички критични ситуации. Двамата телохранители, които стояха вътре в къщата, също бяха в кухнята. Всички наблюдаваха Сони, докато той говореше по телефона.

Нямаше съмнение, че типичната за Сони Корлеоне ярост се надигна в него от някакъв дълбок чудноват кладенец. Както го гледаха, те буквално видяха как кръвта нахлува в силно изпъкналите вени на врата му, видяха как очите му се замрежват от омраза, как отделните черти на лицето му се изопват, стават изпити, как после лицето му придоби онзи сивкав цвят на болен човек, който се бори със смъртта, с тази разлика, че адреналинът, пулсиращ в тялото, караше ръцете му да треперят. Но когато заговори на сестра си, гласът му беше овладян и нисък:

— Чакай там. Само ме чакай там. — И затвори телефона. Той остана така за миг, зашеметен от собствената си ярост, после каза:

— Мръсният му кучи син, мръсният му кучи син. — И излезе тичешком от къщата.

Хейгън познаваше този израз на лицето на Сони — всички способности да разсъждава трезво го бяха напуснали. В този миг Сони можеше да извърши всичко. Хейгън знаеше също, че пътуването до града ще охлади чувствата му и ще го направи по-разумен. Но тази

разумност можеше да го направи още по-опасен, въпреки че щеше да му даде възможност да се запази от последиците на своя гняв. Хейгън чу как моторът на колата заработи и нареди на двамата телохранители:

— Вървете след него.

После отиде до телефона и се обади на няколко места. Уреди няколко души от отряда на Сони, които живееха в града, да отидат в апартамента на Карло Рици и да изведат Карло оттам. Други хора щяха да останат с Кони, докато Сони пристигне. Така рискуваше да осуети плановите на Сони, но знаеше, че дон Корлеоне ще застане на негова страна. Страхуваше се, че Сони може да убие Карло пред свидетели. Не очакваше неприятности от страна на врага. Петте фамилии бяха стояли мирно вече доста дълго и очевидно търсеха начин да сключат примирие.

Междувременно Сони изфуча с буика си от уличката, беше вече дошъл, макар и отчасти, на себе си. Забеляза двамата телохранители, които се качиха в другата кола, за да го последват, и остана доволен. Не очакваше никакви опасности. Петте фамилии се бяха отказали да контраатакуват, в същност те вече не се биеха. Беше грабнал самото си в антрето, а в едно тайно отделение под таблото на колата държеше револвера. Колата обаче беше регистрирана на името на един от членовете на неговия отряд, така че лично той не можеше да си навлече никакви неприятности с правосъдието. Но Сони не очакваше, че ще има нужда от оръжие. Не знаеше дори какво щеше да прави с Карло Рици.

Сега, когато можеше да поразмисли, Сони разбра, че не може да убие бащата на едно неродено дете, още повече че този баща беше мъж на сестра му. Не можеше да го убие заради едно семейно сбиване. Макар че то не беше просто семейно сбиване. Карло беше лош човек и Сони се чувствуваше отговорен, че сестра му се беше запознала с това копеле чрез него.

Парадоксът в избухливия характер на Сони бе, че той не можеше да удари и не беше удрял жена. Не можеше да нарани дете и всяко друго беззащитно същество. Когато в онзи неделен ден Карло беше отказал да отвърща на ударите му, тъкмо това го беше възпряло да го убие — пълното подчинение обезоръжаваше яростта му. Като момче, той беше направо милостив. Това, че като зрял човек беше станал убиец, беше просто неговата съдба.

Трябва да се уреди това веднъж завинаги, мислеше си Сони, докато насочваше буика към шосето, което щеше да го изведе от Лонг Бийч към озеленените магистрали от другата страна на Джоунс Бийч. Винаги минаваше по този път, когато отиваше в Ню Йорк, имаше по-малко движение.

Реши, че ще изпрати Кони в къщи с телохранителите, а после ще седне да преговаря със своя зет. Какво щеше да се случи след това, не знаеше. Ако копелето наистина беше наранило Кони, тогава щеше да го осакати. Но вятърът, който се носеше откъм морето, солената свежест на въздуха охладиха гнева му. Той свали прозореца до долу.

Както винаги, беше тръгнал по шосето към Джоунс Бийч, защото обикновено по това време на нощта и по това време на годината то беше пусто и можеше да кара с бясна скорост, докато стигне озеленените магистрали от другата страна. Но дори там движението щеше да е малко. Облекчението да кара бързо щеше да му помогне да разсее, както и сам разбираше, опасното напрежение. Беше вече оставил колата на своите телохранители далеч зад себе си.

Шосето беше лошо осветено, по него не се виждаше нито една кола. Далеч отпред видя белия конус на будката, където седеше човекът, който събираше таксата. До нея имаше други будки, но в тях имаше служители само през деня, за по-натовареното движение. Сони натисна спирачките на буика и едновременно с това затърси дребни пари из джобовете си. Нямаше. Бръкна в портфейла си, отвори го с една ръка и извади банкнота. Навлезе в осветената част на шосето и остана малко изненадан, когато видя в преграденото място пред будката кола, която му препречваше пътя — очевидно шофьорът искаше някакви указания от човека, който събираше таксата. Сони наду клаксона и другата кола покорно мина напред, за да даде възможност на неговата да влезе в преграденото място.

Сони подаде, на човека банкнотата от един долар и зачака за рестото. Сега бързаше да затвори прозореца. Океанският въздух на Атлантика беше изстудил цялата кола. Ала човекът нещо се бавеше с рестото, глупавият му кучи син в същност беше изпуснал парите. Главата и тялото му изчезнаха, когато се наведе в будката, за да ги вдигне.

В този миг Сони забеляза, че другата кола не е продължила пътя си, а е спряла на няколко метра отпред и все още блокира пътя му. В

същото време с периферното си зрение забеляза друг човек в тъмната будка от дясната му страна. Но нямаше време да мисли за това, защото от колата, паркирана отпред, слязоха двама души и тръгнаха към него. Човекът, който събираше таксата, още не се беше показал. И тогава, за част от секундата, преди в същност нещо да се случи, Сантино Корлеоне разбра, че вече е мъртъв. В този миг умът му беше бистър, всякаква ярост — замъглена, сякаш скритият страх, най-последователен и в непосредствена близост, го беше пречистил.

Но дори тогава, подчинено на инстинкта за живот, неговото огромно тяло се хвърли с трясък през вратата на буика, разбивайки ключалката. Човекът от тъмната будка откри огън и изстрелите улучиха Сони Корлеоне в главата и врата, когато масивната му фигура се изсипа от колата. Сега двамата мъже отпред вдигнаха револверите си, човекът в тъмната будка спря да стреля, а тялото на Сони, чиито крака бяха още в колата, се просна на асфалта. И двамата мъже поотделно стреляха в тялото на Сони, а после го изритаха в лицето, за да го обезобразят още повече и за да оставят следа от някаква по-осезаема човешка намеса.

Секунди след това и четиримата — тримата действителни убийци и мнимият събирач на такси, бяха в своята кола и летяха към Медоубрук Паркуей от другата страна на Джоунс Бийч. Пътят за преследването им беше препречен от колата и тялото на Сони, но когато телохранителите на Сони спряха при него няколко минути по-късно и видяха проснатото му тяло, те нямаха никакво намерение да ги преследват. Обърнаха колата си, направиха широк завой и се върнаха в Лонг Бийч. От първия обществен телефон извън шосето един от тях изскочи от колата и се обади на Том Хейгън. Телохранителят изрече много рязко и бързо:

— Сони е мъртъв, убиха го при будката на Джоунс Бийч. Гласът на Хейгън остана съвсем спокоен.

— Добре — каза той. — Идете в дома на Клеменза и му кажете да дойде веднага тук. Той ще ви обясни какво да правите.

Хейгън беше разговарял от кухнята, където мама Корлеоне се суетеше наоколо, приготвяйки ядене за дъщеря си. Беше запазил самообладание и старата жена не забеляза нищо. Не че не би могла да забележи, ако искаше, но в живота си с дон Корлеоне тя беше разбрала, че далеч по-разумно е да не забелязва. Разбрала беше, че ако е

необходимо да знае нещо лошо, щяха да ѝ го съобщят навреме. А ако беше болка, която можеше да ѝ бъде спестена, тя можеше да мине и без нея. Чувствуваше се спокойна, като не споделяше болките на своите мъже, в края на краищата споделяха ли те болките на жените? Съвсем спокойно тя свари кафето и сложи масата. От опит знаеше, че болката и страхът не убиват глада, от опит знаеше, че храненето убива болката. Тя щеше да се възмути, ако някой лекар се опитаеше да я успокои с лекарство: кафето и коричката хляб бяха друго нещо — тя имаше, разбира се, по-примитивни разбирания.

И така тя остави Том Хейгън да се измъкне в своята ъглова стая за съвещания, а веднъж добрал се там, Хейгън така силно започна да трепери, че трябваше да седне със стиснати крака, със сгушена между свитите си рамене глава и с ръце, вкопчени една в друга и пъхнати между колената, сякаш се молеше на дявола.

Той беше, знаеше го сега, неподходящ *consigliori* за семейство, което е във война. Беше изигран, измамен от Петте фамилии и тяхната привидна смиреност. Те бяха стояли мирно, подготвяйки своята ужасна клопка. Бяха замислили всичко и бяха чакали, възпирайки кървавите си ръце, независимо от провокациите. Бяха чакали, за да нанесат ужасен удар. И го бяха нанесли. Старият Генко Абандандо никога нямаше да се хване на тази въдица, щеше да подуши измамата, щеше да ги усети и да утрои предпазните мерки. Докато премисляше всичко, Хейгън се почувствува смазан от скръб. Сони беше негов истински брат, негов спасител, негов кумир, когато бяха още деца. Сони никога не беше се държал лошо или нечестно с него, винаги беше мил, беше го прегърнал, когато Солоцо го беше освободил. При тази тяхна среща радостта на Сони беше истинска. Това, че като възрастен беше станал жесток, буен и кръвожаден човек, за Хейгън нямаше значение.

Излязъл беше от кухнята, защото знаеше, че не бе в състояние да каже на мама Корлеоне за смъртта на сина ѝ. Той никога не я беше възприемал като своя майка така, както беше приемал дон Корлеоне като свой баща и Сони като свой брат. Обичта му към нея беше като обичта му към Фреди, Майкъл и Кони. Като обичта към някой, който е бил мил към теб, но не те е обичал. Не, не можеше да ѝ каже. Само за няколко месеца тя беше загубила всичките си синове — Фреди в изгнание в Невада, Майкъл под смъртна заплаха в Сицилия и сега

Сантино мъртъв. Кого от тримата беше обичала най-много? Никога не беше го показала.

Не бяха изминали повече от няколко минути. Хейгън се овладя и вдигна телефона. Обади се в апартамента на Кони. Звъня дълго, преди Кони да се обади шепнешком.

Хейгън заговори с нея мило:

— Кони, обажда се Том. Събуди мъжа си, трябва да говоря с него.

Кони попита с тих уплашен глас:

— Том, Сони идва ли насам?

— Не — каза Хейгън. — Сони няма да дойде там. Не се тревожи. Само събуди Карло и му кажи, че искам да говоря с него по много важна работа.

Кони каза с разплакан глас:

— Том, той ме наби, страхувам се, че ще ме набие отново, ако разбере, че съм се обаждала в къщи.

Хейгън нежно каза:

— Няма да те набие. Той ще поговори с мен и ще се оправи. Всичко ще е наред. Кажи му, че е много важно, много, много е важно да се обади по телефона. Разбра ли?

Минаха почти пет минути, преди гласът на Карло да се чуе по телефона, глас, който заваляше думите, замаян от уискито и съня. Хейгън говореше троснато, за да го сепне.

— Слушай, Карло — каза той. — Ще ти кажа нещо ужасно. Подготви се, защото когато ти го кажа, искам да ми отговаряш съвсем обикновено, сякаш нищо не се е случило. Казах на Кони, че е важно, затова трябва да измислиш нещо за пред нея. Кажи й, че семейството е решило да ви премести и двамата в една от къщите на уличката, а на теб да ти даде голяма служба. Че дон Корлеоне е решил най-послед да ви даде възможност, като се надява, че това ще направи семейния ви живот по-добър, разбра ли?

Когато отговаряше, в гласа на Карло прозвуча нотка на надежда.

— Да, разбрах — рече той.

Хейгън продължи:

— След няколко минути двама от моите хора ще почукат на вратата ви, за да те отведат със себе си. Кажи им, че искам първо да ми

се обаждат на мен. Кажи им само това. Не споменавай нищо друго. Ще ги инструктирам да те оставят при Кони. Разбра ли?

— Да, да, разбрах — каза Карло. Гласът му беше възбуден. Изглежда, напрежението в гласа на Хейгън най-после го беше отрезвило да повярва, че вестта, която му предстоеше да научи, щеше да бъде наистина важна.

Хейгън му заяви направо:

— Тази вечер убиха Сони. Не казвай нищо. Кони му се обадила, докато ти си спял, и той беше тръгнал към вас, но не искам тя да узнае това, а дори и да го подразбере, не искам да го знае със сигурност. Ще започне да си мисли, че е станало заради нея. А сега искам тази вечер да останеш с нея и нищо да не й казваш. Искам да се сдобриш с нея. Искам да си мил и любещ съпруг. Искам да си такъв най-малко, докато тя роди. Утре сутринта на Кони ще й бъде съобщено може би от теб, може би от дон Корлеоне, или може би от майка й, че брат й е бил убит. Искам ти да си до нея. Направи ми тази услуга и аз ще се погрижа за теб в бъдеще. Разбра ли?

Гласът на Карло леко трепереше:

— Разбира се, Том, разбира се. Слушай, ние с тебе винаги сме се разбирали. Благодарен съм ти. Чуваш ли?

— Да — каза Хейгън. — Никой няма да те обвини, че си станал причина за смъртта на Сони, като си набил Кони, затуй не се тревожи. Аз ще се погрижа. — Той спря за малко, а после каза мило и окуражаващо: — А сега върви, погрижи се за Кони. — И затвори телефона.

Хейгън се беше научил никога да не заплашва, дон Корлеоне го беше научил на това, но Карло добре беше схванал посланието: той беше на косъм от смъртта.

Хейгън се обади и на Тесио и му каза веднага да отиде на уличката в Лонг Бийч. Не му каза защо, а и Тесио не попита. Хейгън въздъхна. Сега трябваше да изпълни най-ужасното си задължение.

Трябваше да събуди дон Корлеоне от съня, в който го бяха унесли приспивателните. Трябваше да каже на човека, когото обичаше най-много на този свят, че не беше оправдал надеждите му, че не бе успял да опази неговите владения и живота на най-големия му син. Трябваше да каже на дон Корлеоне, че всичко е загубено, ако самият той, болният човек, не се включеше в борбата. Защото Хейгън не се

заблуждаваше. Само Великият дон можеше да избегне ужасното поражение и да ги измъкне от задънената улица. Хейгън дори не си направи труда да се посъветва с лекарите на дон Корлеоне, нямаше никакъв смисъл. Независимо от това какво щяха да наредят, дори и да кажеха, че дон Корлеоне не бива да става от леглото, защото в противен случай може да умре, той трябваше да каже на своя баща-осиновител всичко и после да тръгне след него. Разбира се, нямаше никакво съмнение какво щеше да направи дон Корлеоне. Мненията на лекарите сега бяха без значение, сега всичко беше без значение. Дон Корлеоне трябваше да бъде известен, той трябваше или да поеме командването или да заповяда на Хейгън да предаде властта на семейство Корлеоне в ръцете на Петте фамилии.

И въпреки всичко, с всяка фибра на тялото си Хейгън се ужасяваше от това, което щеше да стане през следващия час. Опитва се да обмисли как да се държи. При всички случаи трябваше точно да представи своята вина. Ако обвиняваше себе си, с това само щеше да утежни положението на дон Корлеоне. Ако посочеше слабостите си като военновременен *consigliori*, с това само щеше да накара дон Корлеоне да се вини за своята лоша преценка, като е избрал човек като него за такъв важен пост.

Хейгън знаеше, че трябва да съобщи новината, да представи своя анализ на мерките, които трябваше да се вземат, за да се оправи положението, и после да мълчи. Следващите му реакции трябваше да бъдат подсказани от неговия дон. Ако дон Корлеоне поискаше от него да покаже, че се чувства виновен, щеше да го покаже, ако дон Корлеоне поискаше да покаже скръбта си, щеше да разкрие своята искрена мъка.

Хейгън вдигна глава, като чу шума от мотори — на уличката спряха коли. Пристигнаха двама довереници. Най-напред щеше да им съобщи всичко в общи линии, а после щеше да се качи горе да събуди дон Корлеоне. Той стана и отиде до шкафчето с напитки до бюрото и извади бутилка и чаша. Остана там за миг така обезкуражен, че не можеше да изсипе течността от бутилката в чашата. Чу зад себе си вратата на стаята да се затваря тихо и когато се обърна, видя облечен напълно — за пръв път, откакто бяха стреляли по него — дон Корлеоне.

Дон Корлеоне прекоси стаята към огромния си кожен фотьойл и седна. Вървеше леко вдървено, дрехите висяха на тялото му, но в очите на Хейгън той изглеждаше такъв, какъвто винаги е бил. Сякаш благодарение на собствената си воля дон Корлеоне беше отстранил всички външни доказателства за все още непреодоляната слабост. На лицето му неумолимо бяха изписани предишните му сила и издръжливост. Той седна във фотьойла и нареди на Хейгън:

— Сипи ми глътка мастика.

Хейгън прехвърли шишетата и сипа и на двамата по малко от парещия сладникав алкохол. Беше селско, домашно приготвено питие, много по-силно от онова, което продаваха в магазините, подарък от един стар приятел, който всяка година подаряваше на дон Корлеоне цял камион мастика.

— Жена ми плачеше, преди да заспи — каза дон Корлеоне. — През прозореца видях моите довереници да идват в къщата, а сега е полунощ. Така че, *consigliori* мой, мисля, че трябва да кажеш на твоя дон онова, което всички знаят.

Хейгън тихо рече:

— На мама нищо не съм казал. Тъкмо се канех да се кача и да ви събудя, за да ви съобщя сам новината. Само след минута щях да съм горе, за да ви събудя.

Дон Корлеоне отбеляза спокойно:

— Но първо имаше нужда от една чашка.

— Да — каза Хейгън.

— Вече си пийна — рече дон Корлеоне. — Сега можеш да ми кажеш. — В гласа му имаше съвсем лек намек от укор към Хейгън за неговата слабост.

— Стреляха по Сони на шосето — каза Хейгън. — Той е мъртъв.

Дон Корлеоне премигна. Само за част от секундата неговата стена от воля се разпадна и на лицето му ясно се видя как физическите му сили го напускат. Но после веднага се съвзе.

Той сплете ръце пред себе си върху бюрото и погледна Хейгън право в очите.

— Разкажи ми всичко, което се е случило — каза той. После вдигна ръка. — Не, почакай, докато дойдат Клеменза и Тесио, за да не ти се налага да повтаряш всичко отначало.

Само след няколко минути двамата довереници бяха въведени в стаята от един телохранител. Те веднага разбраха, че дон Корлеоне знае за смъртта на сина си, защото стана да ги посрещне. Те го прегърнаха, както беше позволено на стари другари. Всички пиха по една мастика, която Хейгън им наля, преди да им разкаже случилото се тази вечер.

Накрая дон Корлеоне зададе само един въпрос:

— Сигурно ли е, че моят син е мъртъв?

Клеменза отговори:

— Да. Телохранителите бяха от отряда на Сантино, но подбрани от мен. Разпитах ги, когато дойдоха в дома ми. Видели са тялото му на светлината от будката за събиране на таксата. Не е възможно да е жив с тези рани, които са видели. Готови са да отговарят с живота си за онова, което казват.

Дон Корлеоне прие тази окончателна присъда, без да покаже никакви чувства, само помълча известно време. После каза:

— Никой от вас не бива да се занимава с този въпрос. Никой от вас не бива да предприема никакви действия да отмъщава, никой от вас не трябва да разпитва, за да проследи убийците на моя син, без моята изрична заповед. Няма да има повече никакви враждебни действия срещу Петте фамилии без моето изрично и лично желание. Семейството ни ще прекъсне всякакви делови операции и ще престанем да закриляме нашите делови операции, докато не мине погребението на сина ми. Тогава ще се срещнем отново тук и ще решим какво трябва да се направи. Тази вечер трябва да направим каквото можем за Сантино, трябва да го погребем като християнин. Мои приятели ще уредят нещата с полицията и другите власти. Клеменза, ти ще останеш през цялото време с мен като мой телохранител заедно с хората от твоя отряд. Тесио, ти ще охраняваш всички останали членове от моето семейство. Том, искам да се обадиш на Америго Бонасера и да му кажеш, че ще имам нужда от услугите му тази нощ. Да ме чака в своята служба. Може да е след час, след два, след три. Ясно ли ви е всичко? — Тримата мъже кимнаха. Дон Корлеоне нареди: — Клеменза, вземи няколко души с коли и ме чакай. Ще съм готов след няколко минути. Том, добре си се справил с всичко. На сутринта искам Констанция да бъде при майка си. Вземи мерки двамата с мъжа ѝ да дойдат да се настанят на нашата уличка. Изпрати

приятелките на Сандра да отидат при нея в дома ѝ. Жена ми също ще отиде там, след като поговоря с нея. Тя ще ѝ съобщи първа за нещастиято, а жените да уредят да се отслужи литургия в църквата и да се помолят за душата му.

Дон Корлеоне стана от кожения си фотьойл. Другите се изправиха заедно с него и Клеменза и Тесио го прегърнаха отново. Хейгън отвори вратата пред дон Корлеоне, който се спря за малко, за да го погледне. След което сложи ръката си на бузата на Хейгън, прегърна го бързо и каза на италиански:

— Ти беше добър син. Ти си утеха за мен. — Така той изрази на Хейгън одобрението си, че е постъпвал правилно в тези ужасни времена. Дон Корлеоне се качи горе в спалнята да поговори с жена си. Тогава Хейгън се обади на Америго Бонасера, за да му предаде, че трябва да върне услугата, която дължи на Корлеонове.

КНИГА ПЕТА

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

Смъртта на Сантино Корлеоне потресе целия престъпен свят в страната. А когато стана известно, че дон Корлеоне се е вдигнал от болничното си легло, за да поеме делата на семейството, когато изпратените на погребението шпиони докладваха, че дон Корлеоне изглежда напълно възстановен, главите на Петте фамилии предприеха отчаяни стъпки да подготвят защитата си срещу кървавата отмъстителна война, която сигурно щеше да избухне. Никой не се излъга да си въобразява, че дон Корлеоне може да бъде подценен заради сполетелите го злочестини. Той беше човек, направил само няколко грешки в кариерата си, и се беше поучил от всяка една от тях.

Само Хейгън се досещаше за истинските намерения на дон Корлеоне и не се изненада, когато при Петте фамилии бяха изпратени емисари, да предложат мир. Не само да предложат мир, но и да уговорят среща на всички фамилии от града, като поканят и фамилиите от всички краища на Съединените щати да присъствуват. Тъй като нюйоркските фамилии бяха най-могъщите в страната, от само себе си се разбираше, че от тяхното благосъстояние зависеше и благосъстоянието на страната като цяло.

В началото се породиха съмнения. Не подготвяше ли дон Корлеоне клопка? Не се ли опитваше да заблуди враговете си? Не се ли опитваше да организира масово клане, за да отмъсти за сина си? Но много скоро дон Корлеоне даде да се разбере, че е искрен. Той не само ангажира в тази среща всички фамилии от страната, но и не предприе никакви, действия, за да вдигне хората си в бойна готовност или да си осигури съюзници. И най-сетне той направи последната решителна крачка, с която доказа искреността на своите намерения и гарантира безопасността на върховния съвет, който трябваше да се събере. Потърси услугите на семейство Бокикио.

Семейство Бокикио беше единствено по рода си в това отношение. В миналото крайно свиреп клон от мафията в Сицилия, сега то беше станало инструмент на мира в Америка.

В миналото група хора, които си изкарваха прехраната с жестока непоколебимост, сега те изкарваха прехраната си по начин, който можеше да бъде наречен свещен. Цялото богатство на семейство Бокикио се състоеше от мрежа от кръвни връзки, където верността към семейството се пазеше с ревност, жестока дори за общество, в което верността към семейството стоеше по-високо от верността към съпругата.

Семейство Бокикио, включително и с третите си братовчеди, някога, когато управлявало особената икономика на една малка част от Южна Сицилия, беше наброявало почти двеста души. Доходите на цялото семейство тогава идвали от четири или пет мелници за брашно, които в никакъв случай не били обща собственост, но гарантирали работа и хляб и минимална осигуреност за всички членове на семейството. Това било достатъчно за тях, с бракове вътре в семейството, да издигнат общ фронт срещу своите врагове. Не позволявали в тяхното кътче от Сицилия да бъде построена нито една конкурентна мелница, нито един язовир, който да осигури вода за конкурентите им и да попречи на търговията им с вода. Един всемоушен барон, собственик на земя, се опитал веднъж да си построи собствена мелница изключително за своите лични нужди. Мелницата била изгорена. Той се обърнал към карабинерите и върховните власти, които арестували трима от семейство Бокикио. Още преди процеса господарската къща в имението на барона била подпалена. Обвиненията били оттеглени. Няколко месеца по-късно един от най-високопоставените деятели в италианското правителство пристигнал в Сицилия и се опитал да реши хроническия недостиг на вода на този остров, като предложил да бъде построен голям язовир. От Рим пристигнали да правят проучвания инженери, които непрекъснато били наблюдавани от мрачните местни жители, членове на клона Бокикио. Околността гъмжала от полицаи, които живеели в специално построени бараки.

Изглеждало, че нищо няма да може да спре построяването на язовира и дори в Палермо били стоварени продоволствия и съоръжения. Но работата стигнала само дотук. Хората от семейство Бокикио се свързали със свои събратя — шефове от мафията, и издействували съгласие да им бъде оказана помощ. Тежките съоръжения били повредени, а по-леките — откраднати. Депутатите на

мафията в италианския парламент започнали бюрократична офанзива срещу авторите на проекта. Това продължило няколко години и Мусолини вече бил дошъл на власт. Диктаторът заповядал язовирът да се построи. Но не го построили. Диктаторът знаел, че мафията ще бъде заплаха за режима му, тъй като в същност тя представлявала власт, отделна от неговата. Той дал неограничени пълномощия на един висш полицейски служител, който бързо решил проблема, като хвърлил в затвора всички или ги изпращал на принудителна работа в трудовите лагери. За няколко години разбил могъществото на мафията, като произволно арестувал всеки, за когото дори само се подозирало, че е мафиот. Покрай другите погубил и много невинни семейства.

Хората от семейство Бокикио действували прибързано и прибегвали към употреба на сила срещу тази неограничена власт. Половината от тях били избити в сражения, а другата половина — изпратени на принудителна работа в трудовите лагери. Останали само шепа хора, когато им било уредено емигриране в Америка по таен нелегален път, прехвърляне от кораб на кораб, през Канада. Били към двайсет души и се заселили в един малък град недалеч от Ню Йорк, в долината на река Хъдзън, където, като започнали от самото дъно на обществото, си пробили път нагоре и станали собственици на фирма за извозване на смет със собствени камиони. Сполучили, защото нямали никаква конкуренция. Нямали никаква конкуренция, защото конкурентите им намирали камионите си изгорени или повредени. Един упорит човек, който подбивал цените, бил намерен заровен в боклука, който бил събрал през деня, починал от задушаване.

Но тъй като мъжете се женели — за сицилианки, разбира се, — раждали се деца, и въпреки че боклукчийският бизнес им обезпечавал прехраната, той не можел да им осигури средства за нещо по-добро, което Америка предлагала. И така, за разнообразие, членовете на семейство Бокикио започнали да играят ролята на посредници и зложници, когато враждуващи семейства от мафията се опитвали да постигнат мир помежду си.

Сякаш по наследство у поколения на клана Бокикио имаше някакво скудоумие, или може би си бяха просто природно изостанали. Във всеки случай те признаваха ограничеността си и разбираха, че не могат да съперничат на другите семейства от мафията в борбата за организиране и контрол на по-сложни делови системи, като

проституцията, хазарта, наркотиците, манипулирането на общественото мнение. Те бяха прями хора, които можеха да предложат подарък на обикновен патрулиращ полицаи, но не знаеха как да влязат във връзка с някой политически машинатор. Имаха само две ценни качества — своята чест и своята свирепост.

Един Бокикио никога не лъжеше, никога не извършваше предателство. Виждаше им се прекалено сложно да постъпват така. Освен това един Бокикио никога не оставяше нанесеното оскърбление неотмъстено, каквото и да му струваше това. И така, съвсем случайно, членовете на семейството намериха своето най-доходно призвание.

Когато враждуващите фамилии искаха да сключат мир и да се споразумеят за преговори, те се свързваха с клана Бокикио. Главата на клана водеше разговорите за най-съществените спогодби и уреждаше въпроса с нужните заложници. Така например, когато Майкъл отиде на среща със Солоцо, човек от семейство Бокикио беше оставен у семейство Корлеоне като гарант за сигурността на Майкъл, а услугата се заплати от Солоцо. Ако Майкъл беше убит от Солоцо, заложникът от семейство Бокикио щеше да бъде убит от Корлеонове. В такъв случай семейство Бокикио щеше да отмъсти на Солоцо, който щеше да е причина за смъртта на техния роднина. Хората от клана Бокикио бяха толкова примитивни, че не се спираха пред нищо и никакви наказания не можеха да бъдат пречка за отмъщението им. Те бяха готови да дадат собствения си живот и нямаше спасение за онези, които ги бяха измамили. Заложник от семейство Бокикио представляваше надеждна гаранция.

Затова когато дон Корлеоне нае хора от клана Бокикио за посредници и уреди да дадат заложници за всички фамилии, които щяха да дойдат на мирните преговори, не можеше и дума да става за съмнение в неговата искреност. Не можеше и дума да става за предателство. Срещата щеше да бъде безопасна като сватбено тържество.

Заложниците бяха осигурени и срещата се състоя в директорската зала за конференции на една малка търговска банка, чийто председател беше задължен на дон Корлеоне и в същност част от капитала му принадлежеше на дон Корлеоне, макар да се водеше на името на председателя. Председателят си спомняше винаги с умиление за оня миг, в който беше предложил на дон Корлеоне да му даде

писмен документ, доказващ, че Кръстникът е собственик на акциите, и така да се изключи всякаква възможност за измама. Дон Корлеоне се беше ужасил. „Аз бих ви доверил цялото си състояние — беше казал той на председателя. — Бих ви доверил живота си и добруването на моите деца. Не мога да допусна, че бихте могли да ме изиграете или да ме измамите по някакъв начин. Целият ми свят, цялата ми вяра в способността ми да преценявам хората ще рухне. Разбира се, аз си имам свои писмени документи, та ако се случи нещо с мен, моите наследници да знаят, че при вас има нещо, съхранено за тях. Но аз зная, че дори и да не съм тук, на този свят, да пазя интересите на децата си, вие ще бъдете лоялен и отзивчив към тях.“

Председателят на банката, макар че не беше сицилианец, беше човек с тънка чувствителност. Той прекрасно разбра дон Корлеоне. Молбата на дон Корлеоне беше заповед за председателя и така в един съботен следобед административното помещение на банката — салонът за конференции с неговите дълбоки кожени фотьойли и пълната му уединеност — беше предоставено на фамилиите.

За сигурността в банката се погрижи малка армия от внимателно подбрани хора, облечени в униформите на банковата охрана. В десет часа в тази съботна утрин салонът за конференции започна да се пълни. Освен Петте фамилии от Ню Йорк, имаше представители на десет други фамилии от цялата страна, без Чикаго — черната овца на техния свят. Бяха се отказали да цивилизоват хората от Чикаго и не виждаха никакъв смисъл да канят тези бесни кучета на такава важна конференция.

Имаше уреден бар и малък бюфет. На всеки участник в конференцията беше разрешено да води със себе си по един помощник. Повечето глави на семейства бяха довели като помощници своите *consiglieri*, затова в салона имаше сравнително малко млади хора. Том Хейгън беше един от малцината млади хора и единственият, който не беше сицилианец. Той беше обект на любопитство, като някакъв чешит.

Хейгън знаеше как трябва да се държи. Не говореше, не се усмихваше. Вярно следваше своя шеф, дон Корлеоне, навсякъде, с цялото уважение на любимец-граф, прислужващ на своя крал; донасяше му студена напитка, палеше му пурата, слагаше на място пепелника му, вършеше това с уважение, но без раболепие.

Хейгън беше единственият в този салон, който знаеше кои са хората на портретите, висящи по тъмните, облицовани с ламперия стени. Повечето бяха портрети на легендарни финансови фигури, нарисувани с разкошни маслени бои. Един от портретите беше на министъра на финансите Хамилтън. Хейгън не можа да се сдържи да не си помисли, че Хамилтън би одобрил факта, че тази мирна среща се провежда в банков институт. Нямаше нищо по-успокояващо и по-предразполагащо към здрав разум, както атмосферата на парите.

Времето за пристигане беше определено за часовете между девет и половина и десет сутринта. Дон Корлеоне, който в известен смисъл беше домакин, тъй като от него изхождаше предложението за провеждането на мирните разговори, пристигна пръв; една от многото му добродетели беше точността. Следващият, който пристигна, беше Карло Трамонти, под чийто контрол се намираше територията на Южните щати. Той беше забележително красив мъж на средна възраст, сицилианец, със силен загар, изискано облечен и подстриган. Не приличаше на италианец, приличаше повече на милионерите-риболовци от снимките в списанията, изтегнати върху яхтите си. Семейство Трамонти изкарваше прехраната си от хазарта и никой, който се запознаеше с техния дон, не би предположил с каква свирепост той беше завладял империята си. Емигрирайки от Сицилия като малко момче, той се беше установил във Флорида и беше израснал там, работейки за американския синдикат на политици от малките южни градчета, които контролираха хазарта. Тези хора били наистина безмилостни, подкрепяли ги още по-безмилостни полицаи и те въобще не подозирали, че могат да бъдат изместени от такъв неопитен пришълец. Били неподготвени за неговата свирепост и не могли да й устоят просто защото печалбите, за които се биели, не заслужавали, според тях, толкова много кръвопролития. Трамонти спечелил полицаите с по-големи дялове от печалбите; той очистил всички селендури-побойници, които работели без всякакво въображение. Трамонти беше този, който установи връзки с Куба и режима на Батиста и в крайна сметка вложи много пари в средствата за развлечения на Хавана — в хазартните заведения и публичните домове, за да примами комарджии от Щатите. Сега Трамонти беше нещо повече от милионер и беше собственик на един от най-люксовите хотели в Маями Бийч.

Когато влезе в салона за конференции, следван от помощника си — също така загорял от слънцето *consiglieri*, Трамонти прегърна дон Корлеоне и на лицето му се изписа състрадание, с което показва колко съжалява за починалия му син.

Пристигнаха и други глави на фамилии. Те всички се познаваха, през всичките тези години се бяха срещали на обществени места или в процеса на работата си. Винаги си бяха оказвали служебно внимание, а в младите и бедни години си бяха правили дребни услуги. Вторият дон, който пристигна, беше Джоузеф Залуки от Детройт. Семейство Залуки, използвайки необходими предпазни мерки и прикрития, притежаваше един от хиподрумите в района на Детройт. Притежаваше още и голяма част от хазарта. Залуки имаше лице като месечина, беше симпатичен човек, който живееше в къща, струваща сто хиляди долара, разположена в модерния квартал на Детройт — Грос Пойнт. Един от синовете му се беше оженил, за момиче от старо известно американско семейство. И Залуки, както и дон Корлеоне, беше човек с богат житейски опит. В Детройт имаше най-малко случаи на физическо насилие от всички градове, контролирани от фамилиите; в този град имаше само три екзекуции през последните три години. Той не одобряваше търговията с наркотици.

Залуки беше довел със себе си своя *consiglieri* и двамата мъже дойдоха при дон Корлеоне да го прегърнат. Залуки имаше гръмовит американски глас, с незабележими следи от акцент. Беше скромно облечен, съвсем делово, воден от искрено желание да бъде в помощ. Той каза на дон Корлеоне: „Само вашата покана можеше да ме накара да дойда тук.“ Дон Корлеоне наведе глава в знак на благодарност. Можеше да разчита на Залуки за подкрепа.

Следващите двама пристигнали глави на фамилии бяха от Западното крайбрежие и бяха пътували в една кола, тъй като и без това работеха заедно. Това бяха Франк Фалконе и Антъни Молинали, и двамата бяха по-млади от всички останали, които щяха да пристигнат на срещата, около четиридесетгодишни. Облечени малко по-свободно от останалите, в стила им имаше нещо холивудско и те се държаха малко по-приятелски, отколкото беше необходимо. Франк Фалконе контролираше филмовите профсъюзи и хазарта в киностудиите, плюс един канал за прехвърляне на проститутки, който доставяше момичета за публичните домове на най-западните щати. Не беше в кръга на

възможностите на който и да е дон да стане нашумяла фигура, но в държането на Фалконе имаше такъв елемент. Затова и неговите колеги — глави на семейства — го гледаха с подозрение.

Антъни Молинари контролираше крайбрежните райони на Сан Франциско и беше голяма фигура в империята на спортните залагания. Водеше потеклото си от италиански рибари и притежаваше най-добрия ресторант за морски ястия в Сан Франциско, с който той така много се гордееше, че се разказваха легенди за това колко губи, като предлага на по-ниска цена най-изискани ястия. Той имаше безизразното лице на професионален комарджия и се знаеше, че е замесен в контрабандата с наркотици, пренасяни през мексиканската граница и с корабите, които правеха курсове в източните морета. Техните помощници бяха млади, яки мъже, очевидно телохранители, а не съветници, макар че не биха посмели да носят оръжие на тази среща. Всеизвестно беше, че тези телохранители владеят карате, факт, който развеселяваше останалите глави на семейства и никак не ги притесняваше, в същност не повече, отколкото ако тези калифорнийци бяха дошли на срещата с амулети, благословени от папата. И все пак трябва да се отбележи, че някои от присъстващите бяха религиозни и вярваха в бога.

Следващият, който пристигна, беше представителят на семействата в Бостън. Това беше единственият дон, който не се ползуваше с уважението на своите колеги. Беше известен като човек, който не се отнасяше както трябва със своя „народ“ и който го мамеше безмилостно. Това можеше да му бъде простено — всеки сам си знаеше сметката. Онова, което не можеше да му бъде простено, беше, че той не можеше да поддържа ред в империята си. В района на Бостън имаше прекалено много убийства, прекалено много дребни войни за власт, прекалено много неконтролирани дейности, прекалено безсрамно се пренебрегваше законът. Ако мафиотите от Чикаго бяха диваци, то хората от Бостън бяха недодялани простаци, грубияни. Името на бостънския дон беше Доменик Панза. Той беше нисък, набит и както се бе изразил един дон, приличаше на крадец.

Синдикатът от Кливланд, може би най-могъщият от онези, които се занимаваха само с хазартни операции в Съединените щати, беше представен от един чувствителен на пръв поглед възрастен човек с изпити черти и снежнобяла коса. Той беше известен като „Евреинът“,

разбира се не заради външността си, а защото се беше обградил с повече помощници-евреи, отколкото със сицилианци. Носеха се дори слухове, че щял да назначи за свой *consiglieri* еврейин, ако имаше куража да го стори. Във всеки случай така, както семейството на дон Корлеоне беше известно като Ирландската банда заради Хейгън, и семейството на дон Винсънт Форленза, ала с по-голямо основание, беше известно като Еврейското семейство. Той имаше обаче изключително ефикасна организация и не беше се чуло да е припаднал някога при вида на кръв, въпреки чувствителната си физиономия. Дон Форленза управляваше с желязна ръка, облечена в кадифената ръкавица на политик.

Представителите на Петте фамилии от Ню Йорк пристигнаха последни и Том Хейгън беше поразен от това колко по-величествени, по-внушителни бяха тези петима мъже от провинциалистите, от селендурите. Ако не за друго, то поне за това, че петимата нюйоркски глави на семейства бяха типични представители на старата сицилианска традиция — те бяха „хора с шкембенца“, което фигуративно значеше, че притежават власт и мъжество, а буквално — че са хора месести, сякаш двете вървяха ръка за ръка, както в действителност е било в Сицилия. Петимата нюйоркски глави бяха набити, пълни мъже, с масивни лъвски глави, груби черти, внушителни носове, дебели устни и силно набръчкани бузи. Те не бяха много добре облечени и подстригани, имаха вид на заети хора, които нямат време за суетност.

Един от тях беше Антъни Страчи, който контролираше района на Ню Джърси и товаренето на стоки за западните докове на Манхатън. Той ръководеше хазарта в Джърси и имаше много стабилни връзки в политическата машина на демократите. Имаше цял парк автокамиони, които му бяха донесли огромно състояние, най-вече защото неговите машини можеха да пътуват пренатоварени, а полицията не ги спираше и не ги глобяваше. Тези камиони имаха свой дял в съсипването на магистралите, като след това неговата пътностроителна фирма получаваше изгодни държавни договори за поправка на нанесените повреди. Такъв вид дейност би носила радост на всяко сърце — бизнес, който от само себе си поражда нов бизнес. Страчи също беше старомоден и никога не се беше занимавал с проституция, но тъй като работата му беше в крайморските квартали, невъзможно бе да не се

замеси в контрабандната търговия с наркотици. От петте нюйоркски фамилии, които се противопоставяха на Корлеонові, неговото семейство беше най-слабо, но най-благоприятно.

Семейството, което контролираше северната част на щата Ню Йорк, което уреждаше тайното прехвърляне на италиански емигранти от Канада, държеше целия хазарт в този район и упражняваше право на вето при оторизирането на хиподруми, се оглавяваше от Отилио Кунео. Кунео беше човек с подкупващо лице на весел закръглен селски пекар, чиято официална дейност се реализираше в една от големите млечни компании. Той беше от онези хора, които обичаха децата и винаги имаха пълен джоб с бонбони, надявайки се, че ще могат да зарадват някое от своите многобройни внучета или дребните дечица на своите съдружници. Носеше мека шапка, цялата ѝ периферия обърната надолу, като на дамска плажна шапка, която сякаш слагаше на и така подобното му на месечина лице маската на добродушието. Той беше един от малкото глави на семейства, които никога не бяха арестувани и чиято истинска дейност никога не беше даже заподозирана — до такава степен, че беше участвувал в обществени комитети и беше избран за „Бизнесмен на годината на щата Ню Йорк“ от търговската камара.

Най-близкият съюзник на семейство Таталия беше дон Емилио Барзини. Той притежаваше част от хазарта в кварталите Бруклин и Куинс. Имаше дял в проституцията. Печелеше от обири и изнудване. Напълно контролираше Стейтън Айленд. Имаше дял в спортните залагания в Бронкс и Уестчестър. Свързан беше с наркотиците. Имаше тесни връзки с Кливланд и Западното крайбрежие и беше един от малцината действително далновидни хора, които се бяха заинтересували от Лас Вегас и Рино, „откритите“ градове в щата Невада. Имаше вложени пари в Маями Бийч и Куба. След семейство Корлеоне, неговото беше може би най-влиятелното семейство в Ню Йорк, а следователно и в страната. Влиянието му се простираше чак до Сицилия. Той имаше пръст във всяка незаконна афера. За него дори се носеха слухове, че е проникнал и на Уол Стрийт. Беше подкрепял семейство Таталия с парите и влиянието си още от самото начало на войната. Амбицията му беше да измести дон Корлеоне от мястото му на най-могъщ и уважаван лидер на мафията в страната и да завладее част от неговата империя. Беше човек, който в много отношения

приличаше на дон Корлеоне, но беше по-модерен, по-малко наивен, по-практичен. Той никога не можеше да бъде причислен към „старата гвардия“ и се ползуваше с доверието на по-новите, по-младите и по-нагли лидери, които си пробиваха път към върха. Беше човек с огромна сила на въздействие, но студен, липсваше му сърдечността на дон Корлеоне, и в този момент той беше може би „най-уважаваният“ човек в групата.

Последен пристигна дон Филип Таталия, главата на семейство Таталия, който открито беше оспорил могъществото на семейство Корлеоне, поддържайки Солоцо, като почти беше успял. И все пак, колкото и странно да беше, останалите се отнасяха към него с леко презрение. Ако не за друго, то най-малко за това, че беше позволил да бъде разиграван от Солоцо, че в същност се беше оставил да бъде воден за носа от умелата ръка на Турчина. Смятаха го отговорен за всички безредици, за бъркотията, която така беше засегнала ежедневния бизнес на нюйоркските фамилии. Освен това той беше шейсетгодишно конте и женкар. И имаше прекрасната възможност да се отдаде на своята слабост.

Защото семейство Таталия търгуваше с жени. Основният му бизнес беше проституцията. Контролираше също по-голямата част от кабаретата в Съединените щати и можеше да уреди всеки талантлив изпълнител навсякъде в страната. Филип Таталия не се срамуваше да използва насилие, за да получи власт над обещаващи певци и комедианти и да се натрапва във фирмите за грамофонни плочи. Но проституцията беше основният източник на доходи за семейството.

Личността му беше неприятна на тези мъже. Той беше човек, който винаги хленчеше и се оплакваше от разносните в семейния бизнес. Сметките от пералнята и всичките тези хавлиени кърпи подяждали печалбите му (макар че той беше собственик на фирмата за пране, която извършваше тези услуги). Момичетата били мързеливи и своенравни, бягали, самоубивали се. Сводниците били коварни и нечестни, без капка лоялност. Трудно било да се намерят добри помощници. Младите момчета от сицилиански произход гледали на такава работа отвисоко, считали, че е под достойнството им да търгуват с жени и да злоупотребяват с тях — тези нехранимайковци, които можели да прережат нечие гърло с песен на уста и с кръст от великденска клонка на ревера си. Така Филип Таталия глаголствуваше

пред хора, които не му симпатизираха и го презираха. Най-много лаеше срещу инстанциите, в чиито ръце беше властта за издаване на позволителни за алкохол за нощните барове и кабарета. Кълнеше се, че с парите, които давал на тези крадливи пазители на държавни печати, е направил, повече милионери, отколкото Уол Стрийт.

Странно, но неговата почти успешна война срещу семейство Корлеоне не му беше спечелила уважението, което заслужаваше. Всички знаеха, че източникът на силата му беше най-напред Солоцо, а после семейство Барзини. А освен това и фактът, че бе имал преимуществото на изненадата и не бе успял да спечели пълна победа, беше доказателство против него. Ако беше си свършил работата, всичките тези неприятности можеха да бъдат избегнати. Смъртта на дон Корлеоне щеше да означава край на войната.

Редно беше, тъй като и двамата бяха загубили синовете си във войната помежду си, дон Корлеоне и Филип Таталия да покажат, че са се забелязали само с официално кимване. Дон Корлеоне беше обектът на внимание — другите мъже го изучаваха, за да открият какви следи на слабост бяха оставили у него раните и пораженията му. Най-озадачаващо беше защо дон Корлеоне беше поискал мир след смъртта на любимия си син. Това беше признание за поражението му и почти сигурно щеше да доведе до намаляване на неговото могъщество. Но скоро всичко щеше да им стане ясно.

Размениха се приветствия, поднасяха се напитки и мина още почти час, преди дон Корлеоне да заеме мястото си на полираната орехова маса. Скромно, дискретно, Хейгън седна на стола от лявата страна на дон Корлеоне и малко зад него. Това беше знак за другите глави на семейства да се отправят, към масата. Помощниците им седнаха отзад, а тези от тях, които бяха *consiglieris*, седнаха плътно зад шефовете си, за да могат да дадат съвет, когато станеше необходимо.

Дон Корлеоне говори пръв и говори така, сякаш нищо не се беше случило. Сякаш не беше тежко ранен, сякаш най-големият му син не беше убит, империята му — опустошена, а семейството му — разпиляно: Фреди на Запад под закрилата на семейство Молинари, Майкъл — скрит в сицилианските пуццинаци. Той говори естествено на сицилиански диалект.

— На всички искам да благодаря, че дойдоха — каза той. — Считам го за услуга, направена лично на мен, и съм задължен на всеки

един от вас. И така, ще кажа още в началото, че съм тук не за да се карам или убеждавам, а само да се аргументирам и като разумен човек да направя всичко възможно за нас, които сме тук, да се разделим като приятели. Давам честната си дума за това и онези от вас, които добре ме познават, знаят, че не давам думата си лесно. И така, да преминем към същността. Всички ние тук сме почитени хора и не е необходимо да си даваме гаранции, сякаш сме адвокати.

Той спря за малко. Никой от останалите не се обади. Някои пушеха пури, други пийваха от чашите си. Всички тези мъже бяха добри слушатели, търпеливи хора и имаха още една обща черта. Те бяха от онези хора-изключения, които бяха отказали да приемат статута на организираното общество, хора, които отказваха да се подчинят на властта на други хора. Нямаше сила, нямаше смъртен, който да може да ги подчини на волята си, освен ако те не пожелаеха. Това бяха хора, които пазеха свободата на волята си с хитрост и убийства. Тяхната воля можеше да бъде пречупена само със смърт. Или със свършени логически доводи.

Дон Корлеоне въздъхна:

— Как се стигна толкова далеч? — попита той риторично. — Е, добре, това няма значение. Много глупости трябваше да изтърпим. Беше толкова жалко, толкова излишно. Но нека ви разкажа какво се случи, така както аз го виждам.

Той се спря, за да види дали някой няма да се противопостави да бъде изслушана историята от негова гледна точка.

— Слава богу, че здравето ми се възстанови и може би ще мога да помогна този въпрос да се уреди както трябва. Може би синът ми беше прекалено прибързан, прекалено вироглав, мога да приема, че е така. Както и да е, позволете ми само да кажа, че Солоцо дойде при мен по делова работа, за която ме помоли да му дам парите и влиянието си. Каза, че има подкрепата на семейство Таталия. Тази работа беше свързана с наркотици, от които аз не се интересувам. Аз съм тих човек и такива начинания са прекалено емоционални за моя вкус. Обясних това на Солоцо с необходимото уважение към него и семейство Таталия. Отказах му най-любезно. Казах му, че неговият бизнес няма да пречи на моя и че нямам нищо против той да си изкарва хляба по такъв начин. Той се обиди и навлече толкова

неприятности на всички. Е, това е животът. Всеки един тук би могъл да разкаже своята болка. Но не е това целта ми.

Дон Корлеоне спря и направи знак на Хейгън за чаша студена напитка, която Хейгън бързо му подаде. Дон Корлеоне едва навлажни устните си.

— Имам желание да склуча мир — заяви той. — И Таталия загуби сина си, и аз загубих своя. Сега сме квит. Докъде би стигнал този свят, ако хората си отмъщаваха един друг противно на всякакъв разум? Това е кръстът на Сицилия, където хората са толкова заети да си отмъщават, че нямат време да припечелят хляб за семействата си. Това е глупост. Затова сега предлагам нещата да си останат такива, каквито бяха преди. Не съм предприел никакви действия, за да науча кой е предал и убил моя син. Ако ме оставят на мира, няма да го сторя. Имам друг син, който не може да се върне у дома и трябва да получа гаранции, че когато нещата се уредят, той ще може благополучно да се върне и няма да има никаква намеса, никаква заплаха от страна на властите. След като уредим този въпрос, може да поговорим и за други работи, които ни интересуват и представляват за всички нас доходни предприятия. — Корлеоне направи с ръцете си красноречив жест на покорство. — Само това искам.

Беше изиграно много добре. Това беше предишният дон Корлеоне. Разумен. Гъвкав. Любезен. Но всички бяха забелязали, че здравето му вече е възстановено, което означаваше, че е човек, който не може да бъде подценяван, въпреки нещастията на семейство Корлеоне. Забелязали бяха, че дон Корлеоне беше казал, че обсъждането на други въпроси е безсмислено, докато не получи мир, за който молеше. Забелязали бяха, че беше поискал да се върне старото положение, че нямаше да позволи да загуби нищо, въпреки че през последната година беше претърпял най-лошото.

Все пак Емилио Барзини беше този, който отговори на дон Корлеоне, а не Таталия. Той беше рязък и точен, без да бъде груб и оскърбителен.

— Всичко това е съвсем вярно — каза Барзини. — Но има и друго. Дон Корлеоне е прекалено скромнен. Истината е, че Солоцо и семейство Таталия не можеха да започнат новия си бизнес без подкрепата на дон Корлеоне. Фактически неговото несъгласие засягаше интересите им. Вината не е негова, разбира се. Вярно е обаче,

че съдии и политици, които биха приели услуги от дон Корлеоне дори когато става въпрос за наркотици, не биха позволили да бъдат повлияни от никой друг, когато става дума тъкмо за наркотици. Солоцо не можеше да действа, ако нямаше известни гаранции, че ще се отнасят благосклонно с хората му. Ние всички знаем това. В противен случай всички бихме били бедняци. А сега, когато увеличиха присъдите, съдиите и следователите налагат тежки наказания, ако някой от нашите хора се забърка с наркотици. Дори един сицилианец, осъден на двацет години, може да наруши нашата омерта и да си каже и майчиното мляко. Това не бива да се случи. Дон Корлеоне контролира целия този апарат. Неговият отказ да ни позволи да го използваме не е постъпка на приятел. Той взима хляба от устата на семействата ни. Времената са други, не е както в миналото, когато всеки можеше сам да си върви по пътя. След като Корлеоне контролира всички съдии в Ню Йорк, той трябва да вземе участие с нас или да ни свърже с други съдии, от чиито услуги да можем да се ползуваме. Разбира се, за такава услуга той може да поиска съответна сума, в края на краищата ние, не сме комунисти. Но той трябва да ни позволи да пием вода от извора. Ето така стоят нещата.

Когато Барзини спря да говори, настъпи тишина. Сега двете изходни позиции бяха определени, не можеше да има връщане към старото положение. По-важното беше, че със самото си изказване Барзини подчертаваше, че ако не постигнат мир, той открито ще се присъедини към Таталия във войната му против Корлеоне. Той беше спечелил много важна точка. Техният живот и техните съдби зависеха от това взаимно да си правят услуги, отказът на услуга, поискана от приятел, беше акт на агресия. Услуги не се искаха току-така и затова не можеха и да се отказват току-така.

Най-после дон Корлеоне отговори.

— Приятели мои — започна той, — не съм отказал от злоба. Вие всички ме познавате. Отказал ли съм някога услуга? Това просто не е в характера ми. Но този път трябваше да откажа. Защо? Защото мисля, че този бизнес с наркотици ще ни унищожи в идните години. В тази страна са твърде зле настроени към неговото разпространение. Това не е като уискито или хазарта, или дори жените, които повечето хора желаят, но им се забраняват от църквата и правителството. Наркотиците са опасни за всички, които са свързани с тях. Те могат да

изложат на опасност целия останал бизнес. Позволете ми да кажа, че съм поласкан от убеждението, че имам толкова голямо влияние сред съдиите и служителите на правосъдието, бих искал това да е истина. Аз наистина имам известно влияние, но много от хората, които уважават моя съвет, може да загубят това уважение, ако в нашите взаимоотношения се намесят наркотиците. Те се страхуват да бъдат замесени в такъв бизнес и са настроени против него. Дори полицаите, които ни помагат в хазарта и в други работи, биха отказали да помагат за наркотиците. Така че да ме молите да правя услуга за такива неща е все едно да ме молите да навредя на себе си. Но аз съм склонен да направя дори това, ако всички вие считате, че туй е начинът за уреждането на другите проблеми.

Когато дон Корлеоне свърши да говори, хората в салона се почувствуваха много по-облекчени, разнесе се шепот, чуха се откъслечни разговори. Той беше отстъпил по най-важния въпрос. Щеше да предложи покровителството си на всяко организирано начинание с наркотиците. В същност той се съгласяваше почти напълно с първоначалното предложение на Солоцо, ако това предложение бъдеше одобрено от всички събрани тук. Ясно беше, че той никога няма да участва в самите операции, нито да вложи парите си. Просто щеше да използва своето влияние в съдебния апарат, за да ги покровителства. Но това беше страшно голяма отстъпка.

Донът от Лос Анжелос, Франк Фалконе, стана да говори:

— Няма начин да спрем нашите хора да не се намесват в този бизнес. Те влизат в него на своя глава и си навличат беди. В него има прекалено много пари, за да устоят. Така че е по-опасно, ако не влезем в него. Ако поне го контролираме, ще можем да го прикрием по-добре, да го организираме по-добре, да направим така, че да причинява по-малко неприятности. Не е толкова лошо, ако сме в него, трябва да има контрол, трябва да има покровителство, трябва да има организация, не можем да позволим всички да правят каквото си искат като една тайфа анархисти.

Донът от Детройт, настроен по-приятелски към Корлеоне от когото и да било друг от останалите, също се изказа против позицията на своя приятел, в полза на благоразумието.

— Аз не одобрявам бизнеса с наркотиците — каза той. — Години наред плащах на хората си допълнително, за да не вършат такъв

бизнес. Но това не промени нещата, не помогна. Идва някой при тях и им казва: „Имам наркотици, ако дадеш в аванс три или четири хиляди долара за капитал, от продажбата ще спечелиш петдесет хиляди.“ Кой може да устои да не приеме такава печалба. И хората ми така се впускат в своя малък страничен бизнес, че пренебрегват работата, за която им плащам. В наркотиците има повече пари. Те се увеличават непрекъснато. Няма начин да спрем този бизнес, затова трябва да го контролираме и да го предпазим от израждане. Не искам наркотиците да имат нещо общо с училищата, нито да се продават на деца. Това е позорно. В моя град ще се опитам да огранича трафика само в кръга на черните, на цветнокожите. Те са най-добрите клиенти, създават най-малко грижи, а и без това са животни. Те не уважават нито жените си, нито семействата си, нито самите себе си. Нека погубват душите си с наркотици. Но нещо трябва да се направи, не можем да позволим на хората да правят каквото си искат и да създават неприятности на всички.

Тази реч на доната от Детройт беше приета с шепот на одобрение. Беше казал всичко съвсем на място. Човек не можеше дори да плати на хората, за да не се замесват в трафика с наркотици. Колкото до неговите забележки относно децата, това беше проява на добре известната му чувствителност, у него говореше доброто му сърце. В края на краищата кой щеше да продава наркотици на деца? Откъде биха взели пари децата? Колкото до забележките му относно цветнокожите, това дори не беше чуто. Негрите въобще не влизаха в сметките, те нямаха никакво значение. Това, че негрите бяха позволили на обществото да ги стъпче в калта, доказваше, че не струват нищо, а това, че той ги спомена, само доказваше, че донът от Детройт винаги правеше неуместни отклонения.

Всички глави на семейства се изказаха. Всички осъдиха трафика с наркотици като нещо лошо, което щеше да им създаде неприятности, но бяха единодушни, че няма друг начин той да бъде контролиран. Просто в този бизнес можеха да се изкарат много пари, следователно винаги щеше да има хора, които да рискуват всичко, за да се набъркат в него. Такава беше човешката природа.

В крайна сметка решиха: трафикът с наркотици нямаше да бъде ограничаван и дон Корлеоне трябваше да му осигури правна закрила в Източните щати. Подразбираше се, че семействата Барзини и Таталия

ще извършват по-голямата част от едромащабните операции. След като се справиха с този проблем, присъстващите на конференцията вече можеха да преминат към други неща, от по-широк интерес. Имаше за решаване много сложни въпроси. Решиха Лас Вегас и Маями да останат „открити“ градове, в които всяко семейство да може да действа. Всички признаха, че това са градовете на бъдещето. Освен това решиха, че няма да допускат никакво насилие в тези градове и също, че всички дребни престъпници ще бъдат прогонвани. Решено беше, че при по-крупни афери, когато се налагат екзекуции, които са необходими, но могат да предизвикат твърде силен обществен протест, тези екзекуции трябва да бъдат одобрени от това събрание. Решено беше, че „изпълнителите“ и другите войници трябва да бъдат възпирани от жестоки престъпления и от отмъщения помежду си за лични спречквания. Решиха, че при нужда семействата ще си правят взаимно услуги, като осигуряване на изпълнители на смъртни присъди, оказване на техническа помощ при преследване на определени цели, подкупване на съдебни заседатели, което в някои случаи можеше да бъде от жизнено значение. Тези разисквания, без официалности, но на високо равнище, отнеха доста време и бяха прекъснати от обяда и напитките, донесени от бюфета.

Накрая дон Барзини се опита да закрие срещата.

— Е, това е всичко — каза той. — Постигнахме мир. Позволете ми да изкажа уважението си към дон Корлеоне, когото всички ние познаваме от години като човек, който държи на думата си. Ако възникнат нови разногласия, можем пак да се съберем, не е необходимо да вършим други глупости. За себе си мога да кажа, че пътят напред е светъл и чист.

Само Филип Таталия беше още неспокоен. Убийството на Сантино Корлеоне го правеше най-уязвимия човек в групата, ако войната избухнеше отново. Той най-после заговори за първи път:

— Съгласен съм с всичко, казано тук, готов съм да забравя личните си нещастия. Но бих искал да получа някои определени гаранции от Корлеоне. Ще се опита ли той да отмъсти на отделни хора? Когато с течение на времето позициите му евентуално се заздравят, ще забрави ли той, че сме се заклели в приятелство? Как мога да съм сигурен, че след три или четири години няма да реши, че са постъпили несправедливо с него, че е бил заставен против волята си

да одобри това споразумение и че следователно е свободен да го наруши? Трябва ли винаги да се пазим един от друг? И можем ли наистина да се помирим със спокойни души? Ще даде ли Корлеоне своите гаранции пред всички нас, така както сега аз давам своите?

Тъкмо тогава дон Корлеоне произнесе онази реч, която щеше дълго да се помни и която затвърди отново позицията му на най-далновидния държавник измежду тях, с толкова здрав разум и толкова пряк. Той говори за същината на нещата. В речта си използва една фраза, която щеше да бъде толкова популярна колкото Чърчиловата „желязна завеса“, макар тя да стана известна на обществото след повече от десет години.

За първи път той стана прав, за да произнесе реч пред събранието. Беше нисък и леко поотслабнал от „болестта“ си, може би шейсетте му години личаха малко повече, но нямаше съмнение, че си е възвърнал цялата предишна сила и блестеше с ума си както винаги.

— Що за хора сме тогава ние, ако не си служим с нашия разум — каза той. — Всички ние не бихме били нищо повече от диви животни в джунглата, ако това наистина беше така. Но ние имаме разум, който можем да използваме в отношенията си с другите хора и в собствените си преценки. Защо ще започвам всичките тези неприятности отново, насилието и безредицата? Синът ми е мъртъв, това е нещастие и аз трябва да го понеса, а не да карам невинните хора наоколо да страдат заедно с мен. И затова заявявам, давам честната си дума, че никога няма да търся отмъщение, никога няма да се опитам да узная онези неща, които са били извършени в миналото. Ще си тръгна оттук с чисто сърце. Позволете ми да твърдя, че ние винаги трябва да се грижим за интересите си. Ние всички сме хора, които не искат да бъдат глупаци, които не искат да бъдат кукли на конци, дърпани от хора, стоящи по-високо. В тази страна имяхме късмет. Вече повечето от нашите деца водят по-добър живот. Някои от вас имат синове, които са професори, учени, музиканти и вие сте честити. Може би вашите внуци ще бъдат новите господари тук. Никой от нас не иска децата ни да тръгнат по нашия път, това е прекалено труден живот. Те могат да бъдат като другите — тяхното място и сигурност са извоювани благодарение на нашата смелост. Сега аз имам внуци и се надявам, че техните деца един ден, кой знае, може да станат губернатори, президенти. В Америка няма невъзможни неща. Но с годините ние

трябва да се развиваме. Мина времето на револверите, убийствата и кланетата. Трябва да сме ловки като хората на бизнеса, в това има повече пари и то е по-добре за децата и внуците ни. Колкото до нашите лични дела, ние не сме отговорни за големите лъвовете, които се нагърбват да решават вместо нас какво да правим с живота си, които обявяват войни, в които да се бием ние, за да защитаваме онова, което те притежават. Кой е този, който ще ни каже, че трябва да се подчиняваме на законите, които те издават в свой интерес и в наш ущърб? И кои са те, че да се месят, когато ние се грижим за нашите интереси? *Sonna cosa nostra* — заяви дон Корлеоне, — това са наши лични работи. Ние ще уреждаме своя свят за себе си, защото той е наш свят, *cosa nostra*, наша работа. И затова ние трябва да се поддържаме, за да се предпазим от външни натрапници. В противен случай те ще ни сложат хомот на шията, така както са сложили хомот на шиите на милионите неаполитанци и други италианци в страната. Поради тази причина аз се отказвам от правото да отмъстя за мъртвия си син, в името на общото благо. Заклевам се сега, че докато аз отговарям за действията на моето семейство, никой от присъстващите тук няма да бъде докоснат с пръст, ако няма справедлива причина и крайно предизвикателство. Склонен съм да пожертвувам своите търговски интереси заради общото благо. Това е моята дума, това е моята чест, тук има хора, които знаят, че никога не съм изменил нито на едното, нито на другото. Но имам да разрешавам един личен въпрос. Моят най-малък син трябваше да избяга, обвинен в убийството на Солоцо и капитана от полицията. Сега трябва да взема мерки той да може да се прибере безпрепятствено у дома, неопетнен от всички тези лъжливи обвинения. Това си е моя работа и аз сам ще я уредя. Може би ще трябва да намеря истинските виновници, или може би ще трябва да убедя властите в неговата невинност, може би свидетелите и информаторите ще се откажат от лъжите си. Но все пак заявявам, това си е моя работа и вярвам, че ще мога да върна сина си в къщи. Но позволете ми да кажа следното. Аз съм суеверен човек — смешен недостатък, но трябва да го призная тук. И затова, ако някакво случайно нещастие сполети най-малкия ми син, ако някой полицай го застреля случайно, ако той се обеси в килията си, ако се явят нови свидетели, които да потвърдят вината му, моето суеверие ще ме накара да мисля, че случилото се е резултат на това, че някой от

присъстващите тук още ми има зъб. Позволете ми да продължа. Ако сина ми го удари гръм, ще обвиня за това хората, присъстващи тук. Ако самолетът, с който пътува, падне в морето или корабът, с който плава, потъне във вълните на океана, ако го хване смъртоносна треска, ако колата му бъде блъсната от влак, суеверието ми е такова, че аз ще обвиня за това злонамереността, изпитвана от хора, присъстващи тук. Господа, тази злонамереност, този лош късмет не бих могъл да простя никога. Но като изключим това, позволете ми да се закълна в моите внуци, че никога няма да наруша мира, който постигнахме. В края на краищата ние по-добри ли сме или по-лоши от онези негодници, които, по наше време само, са виновни за смъртта на милиони хора?

С тези думи дон Корлеоне тръгна от мястото си и отиде при креслото на Филип Таталия. Таталия стана да го посрещне и двамата мъже се прегърнаха, целувайки се един друг по бузите. Другите глави на семейства в салона заръкопляскаха и станаха да се ръкуват с всички наоколо и да поздравят дон Корлеоне и дон Таталия за повторното им сдобряване. Това вероятно не беше най-сърдечното приятелство на света, те нямаше да си изпращат коледни подаръци един на друг, но нямаше и да се убиват. А това приятелство беше достатъчно в този свят, само то им стигаше.

Тъй като синът му Фреди беше под закрилата на семейство Молинали на Запад, дон Корлеоне се поспря след срещата при главата на семейството от Сан Франциско, за да му благодари. Молинали каза достатъчно, за да може дон Корлеоне да се увери, че Фреди си е намерил мястото там, че е щастлив и е станал любимец на жените. Оказало се, че има дарба да управлява хотел. Дон Корлеоне поклати глава в почуда, така както правят много бащи, когато им казват за неподозирани таланти на техните деца. Не беше ли вярно, че понякога най-големите беди донасят непредвидени възнаграждения? И двамата се съгласиха, че това е така. Междувременно Корлеоне даде на главата от Сан Франциско ясно да разбере, че му е задължен за направената огромна услуга, като е поел закрилата на Фреди. Намекна му, че ще упражни влиянието си, така че най-важните осведомители за конните състезания да бъдат винаги на разположение на неговите хора, независимо от промените, които биха настъпили в управляващата система в бъдеще, една много важна гаранция, тъй като борбата за това

влияние беше постоянно отворена рана, усложнена от факта, че хората от Чикаго имаха значителен дял в тази работа. Но дон Корлеоне не беше човек без влияние дори в лагера на варварите, затова обещанието му беше златен подарък.

Беше се вече стъмнило, когато дон Корлеоне, Том Хейгън и шофьорът-телохранител, който, както се оказа, беше Роко Лампоне, пристигнаха на уличката в Лонг Бийч. Когато влязоха в къщата, дон Корлеоне нареди на Хейгън: „Дръж под око този Лампоне, нашия шофьор. Мисля, че е човек, който заслужава нещо по-добро.“ Хейгън се почуди на забележката. През целия ден Лампоне не беше казал нито дума, дори не беше хвърлил поглед към двамата мъже на задната седалка. Той беше отворил вратата на дон Корлеоне, колата стоеше пред банката, когато те се появиха, беше извършил всичко както трябва, но не беше направил нищо повече от онова, което би направил всеки добре обучен шофьор. Очевидно дон Корлеоне бе видял нещо, което той не беше видял.

Дон Корлеоне освободи Хейгън и му нареди да дойде отново в къщата след вечеря. Но да не бърза, да си почине малко, тъй като щели да прекарат една дълга нощ в разисквания. Освен това каза на Хейгън да осигури присъствието на Клеменза и Тесио. Те трябваше да дойдат в десет вечерта, не по-рано. Хейгън трябваше да информира Клеменза и Тесио накратко за онова, което се бе случило на срещата следобед.

В десет часа дон Корлеоне чакаше тримата мъже в своя кабинет, ъгловата стая в къщата, с нейната библиотека с юридическа литература и специалния телефон. Имаше поднос с шишета уиски, лед и сода. Дон Корлеоне даде своите инструкции.

— Днес следобед сключихме мир — каза той. — Дадох дума и заложих честта си, а това трябва да бъде достатъчно за всички вас. Но на нашите приятели не може да им се има голямо доверие, затова нека всички още бъдем нащрек. Не искаме повече тези малки гадни изненади. — Дон Корлеоне се обърна към Хейгън: — Пусна ли заложниците от семейство Бокикио да си вървят?

Хейгън кимна:

— Обадох се на Клеменза веднага щом се прибрах в къщи. Корлеоне се обърна към едрия Клеменза. Той кимна:

— Освободих ги. Кажи ми, Кръстник, възможно ли е един сицилианец да е толкова тъп, колкото се показват тези от семейство

Бокикио?

Дон Корлеоне се усмихна леко:

— Те са достатъчно умни, за да си осигурят добро препитание. Защо е необходимо да си по-умен? Не са хората от Бокикио тези, които създават неприятности в тоя свят. Но е вярно, че не носят на раменете си глави на сицилианци.

Сега, когато войната беше свършила, всички се бяха поотпуснали. Самият дон Корлеоне приготви напитките и поднесе на всеки чаша. Дон Корлеоне внимателно отпиваше от своята чаша и запали пура.

— Не искам да предприемате нищо, за да откриете какво се е случило със Сантино, с това е свършено и трябва да се забрави. Искам да сътрудничите на другите фамилии, дори ако станат лакомни и ние не получаваме полагащия ни се дял. Не искам нищо да наруши този мир, независимо от провокациите, дотогава, докато не открием начин да върнем Майкъл в къщи. Искам това да бъде задача номер едно пред всички вас. Запомнете, че когато се върне, Майкъл трябва да бъде в пълна безопасност. Нямам предвид семейство Таталия и Барзини. Онова, за което съм загрижен, е полицията. Разбира се, ние можем да оборим истинските доказателства срещу него; този келнер няма да свидетелствува, нито пък онзи очевиден, или убиец, какъвто ще да е. Истинските доказателства най-малко ни тревожат, тъй като знаем за тях. Онова, за което трябва да се тревожим, са фалшивите доказателства, които полицията може да представи, защото техните доносчици са ги уверили, че Майкъл Корлеоне е човекът, който е убил капитана. Е, добре. Ние трябва да поискаме Петте фамилии да направят всичко по силите си, за да коригират това убеждение на полицията. Всички техни доносчици, които работят в полицията, трябва да представят други сведения. Мисля, че след речта ми днес следобед те ще разберат, че е в техен интерес да го сторят. Но това не е достатъчно. Трябва да измислим нещо специално, така че Майкъл никога вече да няма неприятности. В противен случай няма смисъл да се връща в тази страна. Затова нека всички помислим. Това е най-важното. На всеки човек е позволено да извърши една глупост в живота си. Аз извърших своята. Искам всичката земя около уличката да бъде закупена, къщите също. Не искам никой да може да гледа в градината ми през прозореца си, дори и от километър разстояние.

Искам около уличката ограда, искам уличката да бъде изцяло охранявана непрекъснато. Искам да има портал в тази ограда. Накратко, сега искам да живея в крепост. Искам да ви заявя, че никога вече няма да отида да работя в града. Кажете-речи ще се оттегля от бизнеса. Чувствувам необходимост да поработя в градината, да направя малко вино, когато дойде сезонът на гроздето. Искам да живея в къщата си. Ще я напускам единствено когато отивам на кратка почивка или за да се срещна с някого по важна работа и искам тогава да бъдат взети всички предпазни мерки. Не искам обаче да разбирате думите ми погрешно. Не подготвям нищо. Само ще бъда предпазлив, винаги съм бил предпазлив човек и няма нещо, което така да не ми допада, както небрежността в живота. Жените и децата могат да си позволят да бъдат небрежни, но мъжете не могат. Вършете тези неща спокойно, без трескава подготовка, която да обезпокои нашите приятели.

Всичко може да бъде направено по такъв начин, че да изглежда естествено. Отсега нататък ще оставям нещата все повече и повече на вас тримата. Искам да разформировате отряда на Сантино и да разпределите хората във вашите отряди. Това ще успокои нашите приятели и ще им покаже, че аз наистина желая мир. Том, искам да съставиш група от няколко души, които да отидат в Лас Вегас и да ми докладват подробно какво става там. Да ми разкажат за Фредо, за това какво в действителност е положението. Чувам, че нямало да позная собствения си син. Изглежда, че е станал друг човек, забавлявал се с млади момичета повече, отколкото е редно за един зрял мъж. Е, наистина беше прекалено сериозен, когато беше млад, и никога не е бил подходящ за семейния бизнес. Но нека разберем какво в същност може да се направи там. Хейгън тихо попита:

— Да изпратим ли вашия зет? В края на краищата Карло е родом от Невада и знае как да се справи.

Дон Корлеоне поклати глава:

— Не, жена ми се чувства самотна тук без децата си. Искам Констанция и мъжът ѝ да се преместят в една от къщите на уличката. На Карло искам да му бъде дадена отговорна работа, може би бях прекалено суров с него, а и освен това — дон Корлеоне направи гримаса — вече нямам много синове. Махнете го от хазарта и го сложете да работи с профсъюзите, където ще има да върши писмена

работа и да говори. Той е добър оратор. — В гласа на дон Корлеоне имаше едва доловими нотки на презрение.

Хейгън кимна:

— Добре, Клеменза и аз ще прегледаме имената на всички и ще сформираме група, която да свърши работа в Лас Вегас. Искате ли да повикам Фреди в къщи за няколко дни?

Дон Корлеоне поклати глава и сурово рече:

— За какво? Жена ми още може да готви за двама ни. Нека си стои там. — Тримата мъже се размърдаха неловко на местата си. Те не бяха разбрали досега, че Фреди е в такава страшна немилост пред баща си и подозираха, че трябва да е заради нещо, което не знаеха.

Дон Корлеоне въздъхна:

— Надявам се, че ще отгледам хубави зелени чушки и домати в градината си през тази година, повече, отколкото можем да изядем. Ще ви подаря и на вас. Искам малко мир, малко тишина и спокойствие в старостта си. Е, това е всичко. Изпийте по още една чашка, ако искате. — Това беше знак да си вървят. Мъжете станаха. Хейгън изпрати Клеменза и Тесио до колите им и уреди срещи с тях, за да обсъдят практическите подробности за осъществяването на желанията на своя дон. После се върна в къщата, където знаеше, че го очаква Кръстникът.

Дон Корлеоне беше свалил сакото и връзката си и лежеше на кушетката. Суровото му лице се беше отпуснало уморено. Той посочи на Хейгън един стол и каза:

— Е, *consigliori*, има ли нещо в моите действия, което да не одобряваш?

Хейгън помисли малко, преди да отговори.

— Не, няма — рече той. — Но ги намирам непоследователни, неотговарящи на вашата природа. Казвате, че не искате да разберете как е бил убит Сантино и че няма да отмъщавате за него. Но аз не вярвам. Дадохте дума да се помирите и ще запазите мира, но не мога да повярвам, че ще подарите на враговете си победата, която те смятат, че са спечелили днес. Измислили сте блестяща загадка, която не мога да реша, и как тогава бих могъл да одобря или да не одобря действията ви?

На лицето на дон Корлеоне се появи задоволство:

— Е, добре, ти ме познаваш по-добре от всеки друг. Въпреки че не си сицилианец, аз те направих такъв. Всичко, което казваш, е вярно,

но решение има и ти ще го схванеш, преди нещата да са се развили, до края. Съгласен си, че всички трябва да ми повярват и аз ще удържа думата си. Освен това искам всички да се подчиняват на заповедите ми стриктно. Но най-важното нещо, Том, е да върнем Майкъл в къщи колкото може по-скоро. Постави си това като задача номер едно за обмисляне и решение. Изучи всички вратички на закона, не ме интересува колко пари ще трябва да похарчиш. Работата трябва да е опечена, когато той се върне в къщи. Съветвай се с най-добрите адвокати по наказателно право. Ще ти дам имената на няколко съдии, които ще се срещнат с теб неофициално. Но дотогава трябва да се пазим от всякакво предателство.

Хейгън каза:

— И аз като вас се тревожа не толкова за истинските доказателства, колкото за онези, които ще изфабрикуват. Възможно е също някое приятелче от полицията да убие Майкъл, след като го арестуват. Може да го убият в килията му или да накарат някой от затворниците да го направи. Според мен не можем да си позволим дори да го арестуват или обвинят.

Дон Корлеоне въздъхна:

— Знам, знам. Това е най-трудното. Но не можем дълго да се бавим. В Сицилия има размирици. Младежите там вече не слушат по-възрастните, а на старомодните донове не им е по силите да се справят с толкова хора, депортирани от Америка. Могат да забъркат Майкъл в нещо. Взел съм известни предпазни мерки и той все още има добро прикритие, но то няма да е вечно. Това е една от причините, поради които трябваше да склуча мира. Барзини има приятели в Сицилия и те бяха започнали да надушват следите на Майкъл. Това дава един от отговорите на твоята загадка. Трябваше да склуча мир, за да осигуря безопасността на сина си. Нищо друго не можеше да се направи.

Хейгън не си даде труд да пита дон Корлеоне как е получил тази информация. Не беше дори учуден и беше вярно, че това решаваше част от загадката:

— Когато се срещна с хората на Таталия да утвърдим подробностите, да настоявам ли всички техни посредници в наркотиците да бъдат „чисти“? Съдиите ще се страхуват малко да дадат лека присъда на човек, чието досие не е чисто.

Дон Корлеоне сви рамене:

— Трябва да са достатъчно умни и сами да се сетят за това. Спомени го, но не настоявай. Ще направим всичко възможно, но ако използват някой стар наркоман и го пипнат, няма да си мръднем пръста. Ще им кажем само, че нищо не може да се направи. Но Барзини е човек, който знае това и без да му се казва. Ти забеляза ли как той не се обвърза в тази работа. Въобще не се разбра, че по някакъв начин е заинтересован. Това е човек, който не допуска да е губещата страна.

Хейгън остана удивен:

— Искате да кажете, че той е бил зад Солоцо и Таталия през цялото време, така ли?

Дон Корлеоне въздъхна:

— Таталия е сводник. Той никога не би успял да надвие Сантино. Затова не ми е необходимо да знам какво се е случило. Достатъчно ми е да зная, че Барзини е имал пръст в тази работа.

Хейгън не повдигна повече този въпрос. Дон Корлеоне му подсказваше някои пояснения, но нещо много важно оставаше недоизказано. Хейгън знаеше какво е то, но знаеше и че не му е работа да пита. Той каза лека нощ и се обърна да си върви. Но дон Корлеоне имаше да му съобщи още нещо.

— Запомни, използвай всичкия си ум, за да измислиш план да върнем Майкъл в къщи — каза той. — И още нещо. Уреди с човека от телефонната централа всеки месец да получаваш списък на телефонните разговори, проведени от Клеменза и Тесио. В нищо не ги подозирам. Бих се заклеял, че никога няма да ми изменят. Но няма нищо лошо в това да се знае и най-дребната подробност, която би могла да ни помогне, преди да се развият някои събития.

Хейгън кимна и излезе. Той се чудеше дали дон Корлеоне не проверява и него по някакъв начин, но после се засрами от подозрението си. Сега обаче беше сигурен, че в проникателния и сложен ум на Кръстника се зараждаше един дългосрочен план за действие, който правеше от днешния случай само едно тактическо отстъпление. А съществуваше също и онзи тъмен факт, за който никой не спомена, за който самият той не беше посмял да попита и който дон Корлеоне пренебрегна. Всичко се организираше за деня на равностетка, който предстоеше.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Но трябваше да мине почти година, преди дон Корлеоне да успее да уреди синът му Майкъл отново да бъде тайно върнат в Съединените щати. През това време всички в семейството си блъскаха главите да измислят подходящ начин. Дори Карло Рици беше изслушан сега, когато живееше на уличката с Кони. (През това време им се роди второ дете, момче.) Но нито едно от предложенията не беше одобрено от дон Корлеоне.

Накрая едно нещастие на семейство Бокикио реши проблема. Имаше един Бокикио, млад роднина на не повече от двацет и пет години, по име Феликс, който беше роден в Америка и беше най-умният, който някога се беше раждал в този клан. Той беше отказал да бъде въввлечен в боклукчийския бизнес на семейството и се беше оженил за хубаво американско момиче от английски произход и с това още повече се беше отдалечил от своя клан. Беше посещавал вечерен университет да учи за адвокат, а през деня работел като пощенски служител. През това време им се родили три деца, но жена му била оправна домакиня и семейството живяло от неговата заплата, докато той се дипломирал.

После, подобно на много други млади хора, Феликс Бокикио смятал, че като с такъв труд е завършил образованието си и е усъвършенствувал тънкостите на професията си, неговата добродетел ще бъде автоматично възнаградена и ще могат да живеят прилично. Оказало се обаче, че не е така. Все още горд, той отказал всякаква помощ от своя клан. Но един негов приятел-юрист — млад мъж с връзки и обещаваща кариера в една голяма адвокатска кантора, уговорил Феликс да му направи малка услуга. Случаят бил много сложен, привидно законен, ставало въпрос за някакъв мошенически банкрут. Шансът измамата да бъде открита бил нищожен. Феликс Бокикио рискувал. Тъй като измамата изисквала юридическо умение, което той бил получил в университета, не му изглеждала толкова осъдителна и по някакъв странен начин не изглеждала дори престъпна.

С две думи обаче измамата била разкрита. Приятелят-юрист отказал да помогне на Феликс по какъвто и да било начин, дори не отговарял на телефонните обаждания. Двамата главни участници в измамата — отракани бизнесмени на средна възраст, разярени заявили, че юридическата неопитност на Феликс Бокикио е причина за провалянето на плана, признали се за виновни и оказали съдействие на властите, като посочили Феликс Бокикио като подстрекател за измамата и заявили, че той ги е заплашил с насилие, за да завладее бизнеса им и да ги застави да му сътрудничат в неговите незаконни операции. Дадени били свидетелски показания, които свързали Феликс с чичовци и братовчеди от семейство Бокикио, които имали в полицията досиета за изнудвачество, и това доказателство било фатално. Двамата бизнесмени се измъкнали с условни присъди. На Феликс Бокикио била дадена присъда от една до пет години и той излежал три. Кланът не поискал помощ нито от другите фамилии, нито от дон Корлеоне, защото Феликс отказал да моли за тяхната помощ и трябвало да му бъде даден урок, че милост може да се очаква само от семейството, и че семейството е по-предано и заслужава повече доверие от обществото.

Както и да е, Феликс Бокикио бил освободен от затвора, след като лежал там три години; отишъл си в къщи, целунал жена си и децата си и живял мирно и спокойно една година, но после показал, че въпреки всичко е истински Бокикио. Без да се опитва да се крие, той се снабдил с оръжие — револвер, и застрелял своя приятел — юриста. После открил двамата бизнесмени и спокойно ги застрелял и двамата в главите, когато излизали от една закусвалня. Оставил труповете им да лежат на улицата, влязъл в закусвалнята и си поръчал чаша кафе, която изпил, докато чакал да дойде полицията да го арестува.

Процесът бил кратък, а присъдата безпощадна. Човек от престъпния свят, застрелял хладнокръвно свидетели от предишния процес, които го били изпратили напълно заслужено в затвора. Това било скандално оскърбление и по изключение обществеността, пресата, всички слоеве на обществото и дори смахнатите и мекосърдечни филантропи били единодушни в желанието си да видят Феликс Бокикио на електрическия стол. Губернаторът на щата щял да бъде толкова снизходителен към него, колкото слугите в общинския обор към едно бясно куче, така се изказал един от най-приближените

политически сътрудници на губернатора. Кланът Бокикио, разбира се, бил готов да похарчи необходимите пари за обжалване пред по-висши съдебни инстанции — сега те се гордеели с него, но резултатът бил предварително известен. След съдебния фарс, който можело да продължи известно време, Феликс Бокикио щял да умре на електрическия стол.

Хейгън беше този, който обърна внимание на дон Корлеоне върху това дело, по молба на семейство Бокикио, което се надяваше, че може да бъде направено нещо за младежа. Дон Корлеоне категорично отказа. Той не беше магьосник. Искаха от него невъзможното. Но на следващия ден повика Хейгън в кабинета си и го накара да го запознае с делото в най-тънки подробности. Когато Хейгън свърши, дон Корлеоне му каза да повика на уличката главата на клана Бокикио за среща.

Онова, което се случи после, беше просто като всяко гениално решение. Дон Корлеоне гарантира пред главата на клана Бокикио, че жената и децата на Феликс Бокикио ще бъдат възнаградени с чудесна рента. Парите щяха да бъдат предадени на клана Бокикио веднага. В замяна Феликс Бокикио трябваше да се признае за виновен в убийството на Солоцо и полицейския капитан МакКлъски.

Имаше много подробности за уреждане. Феликс Бокикио трябваше да направи убедителни признания, с други думи трябваше да знае някои от истинските подробности, които да може да признае. Освен това трябваше да намеси полицейския капитан в наркотиците. После келнерът от ресторант „Луна“ трябваше да бъде убеден да идентифицира Феликс Бокикио като убиеца. За това се искаше малко кураж, тъй като описанието трябваше да бъде променено изцяло. Феликс Бокикио беше много по-нисък и по-набит. Но дон Корлеоне щеше да се заеме с това. Също така, понеже обреченият беше държал много на висшето образование и беше завършил колеж, той щеше да иска неговите деца също да учат в университет. Затова дон Корлеоне трябваше да плати допълнителна сума, която да послужи за даване на висше образование на децата. Освен това кланът Бокикио трябваше отново да бъде убеден, че няма никаква надежда за снизхождение по първоначалните обвинения. Новото признание, разбира се, щеше да затвърди и така почти сигурната смъртна присъда.

Всичко беше уредено, парите платени, установен беше подходящ контакт с обречения, за да бъде съответно инструктиран. Накрая планът беше пуснат в действие и признанието се появи на първите страници на вестниците. Всичко премина с огромен успех. Но както винаги предпазлив, дон Корлеоне изчака, докато Феликс Бокикио действително беше екзекутиран четири месеца по-късно, преди окончателно да обяви, че Майкъл Корлеоне може да се завърне в къщи.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Година след смъртта на Сони, на Луси Мансини той все така ужасно ѝ липсваше и тя тъжеше за него по-силно и от влюбените от любовните романи. Мечтите ѝ не бяха скучни като мечтите на ученичка, копнежите ѝ не бяха като копнежите на предана съпруга. Не загубата на нейния „другар в живота“ я беше накарала да се чувства самотна или да чувства липсата му заради непоколебимия му характер. Тя нямаше нежни възпоминания за сантиментални подаръци, за усмивката му, за веселото пламъче в очите му, когато ѝ казваше нещо мило или остроумно, не го беше обожавала като герой.

Не. Тя чувствуваше отсъствието му заради много по-важна причина — той беше единственият мъж в света, който можеше да накара тялото ѝ да достигне блаженството на любовта. Още млада и наивна, тя продължаваше да вярва, че той е бил единственият мъж, който е могъл да прави това.

Сега, година по-късно, тя се припичаше под целебното слънце на Невада. Слабият рус млад мъж в краката ѝ си играеше с пръстите ѝ. През този неделен следобед те бяха на плаж на басейна в хотела и без да обръща внимание на хората край тях, ръката му се плъзгаше нагоре по голото ѝ бедро.

— О, Джулс, престани — каза Луси. — Мислех, че поне лекарите не са толкова глупави, колкото другите мъже.

Джулс ѝ се ухили:

— Аз съм лекар от Лас Вегас. — Той погъделичка бедрото ѝ от вътрешната страна и остана учуден, че толкова дребна закачка можеше да я възбуди така силно. Разбра го по лицето ѝ, макар тя да се опитваше да го скрие. Тя наистина беше много спонтанно и непокварено момиче. Тогава защо не можеше да я накара да се отпусне? Трябваше да разбере това, без да обръща внимание на празните приказки за загубения любим, който никога не може да бъде заместен. Това тук под неговата ръка беше жива плът, а живата плът имаше нужда от друга жива плът. Доктор Джулс Сигал реши, че ще направи големия удар тази вечер в апартамента си. Беше искал да я

спечели без никакви трикове, но ако имаше нужда от тях, то той беше най-подходящият човек. Всичко в интерес на науката, разбира се. Още повече че бедното дете умираше за това.

— Джулс, престани, моля те престани — каза Луси. Гласът ѝ трепереше.

Джулс веднага си придаде разкаян вид:

— Добре, сладурче — каза той, сложи главата си в скута ѝ, и използвайки меките ѝ бедра за възглавница, задряма. Озадачаваше го смущението ѝ, топлината, която се излъчваше от слабините ѝ, и когато тя сложи ръка върху главата му, за да пригладя косата му, той сграбчи китката ѝ игриво и я задържа като любовник, но в същност за да премери пулса ѝ. Сърцето ѝ галопираше. Щеше да я свали довчера и щеше да открие тайната ѝ, каквато и, по дяволите, да беше тя. Напълно уверен в успеха си, доктор Джулс Сигал заспа.

Луси наблюдаваше хората около басейна. Никога не си беше мислила, че животът ѝ ще се промени така за по-малко от две години. Никога не беше съжалявала за „глупостта“ си на сватбата на Кони Корлеоне. То беше най-хубавото нещо, което някога ѝ се беше случвало, и тя го преживяваше в сънищата си отново и отново. Преживяваше отново и отново месеците, които го бяха последвали.

Сони я беше посещавал веднъж седмично, понякога по-често, но никога по-рядко. В дните, предхождащи деня, в който отново щеше да го види, тялото ѝ се измъчваше. Страстта им един към друг беше най-елементарна, без всякакво сантименталничене или каквато и да било интелектуалност. Това беше груба любов, плътска любов, любов на една биологическа тъкан към друга.

Когато Сони ѝ се обаждаше, че ще дойде, тя гледаше да има достатъчно алкохол в апартамента и достатъчно храна за вечеря и закуска, защото обикновено той си отиваше късно на следващата сутрин. Той искаше да ѝ се насити и тя искаше да му се насити. Сони си имаше ключ и когато влизаше вътре, тя се хвърляше в огромните му ръце. И двамата се отнасяха един към друг брутално прямо, брутално примитивно. По време на първата им целувка те започваха трескаво да свличат дрехите си, той я вдигаше във въздуха, а тя обвиняваше краката си около огромните му бедра. Любеха се прави в коридора на апартамента, сякаш трябваше да повтарят първия си любовен акт, а после той я занасяше така в спалнята.

Лежаха в леглото и се любеха. Прекарваха заедно в апартамента по шестнайсет часа, съвсем голи. Тя му готвеше огромни количества храна. Понякога му се обаждаха по телефона — очевидно по служба, но тя никога не се вслушваше в думите. Беше прекалено заета да си играе с тялото му — да го гали, да го целува, заравяйки уста в него. Понякога, когато той ставаше да вземе нещо за пиене и минаваше покрай нея, тя не можеше да се въздържи и да не се пресегне към голото му тяло, да го прегърне и да го люби, сякаш всички части на тялото му бяха играчки, специално конструирани, чудесен фин механизъм, разкриващ познато, но неизчерпващо се очарование. Първоначално тя се срамуваше от тези свои буйни изблици, но скоро забеляза, че те му доставят удоволствие, ласкаеше го, че тя беше всеотдайна робиня на тялото му. Във всичко това имаше животинска спонтанност. Двамата бяха щастливи заедно.

Когато стреляха по бащата на Сони на улицата, тя за пръв път разбра, че любимият ѝ е изложен на опасност. Сама в апартамента си, не плачеше, а виеше високо като животно. Когато Сони не дойде да я види в продължение на почти три седмици, започна да кара само на сънотворни хапчета, алкохол и собственото си терзание. Болката, която чувствуваше, беше физическа болка, болеше я тялото. Когато най-после той дойде, тя остана вкопчена в тялото му почти през цялото време. След това той идваше поне веднъж седмично, докато го убиха.

Тя научи за смъртта му от вестниците и още същата вечер взе огромно количество сънотворни таблетки. Необяснимо защо, вместо да умре от тях, тя се почувствува толкова зле, че излезе, олюлявайки се, на стълбището и се строполи пред вратата на асансьора, където я намериха и откараха в болница. Връзката ѝ със Сони не беше известна на широката публика, затова нейният случай беше споменат само с няколко реда в сензационните вестници.

Докато лежеше в болницата, Том Хейгън дойде да я види и утеши, Том Хейгън ѝ уреди да работи в Лас Вегас, в хотела, управляван от брата на Сони — Фреди. Том Хейгън беше този, който ѝ каза, че ще получава годишна рента от семейство Корлеоне, че Сони ѝ е осигурил бъдещето. Беше я попитал дали е бременна, сякаш това можеше да бъде причината да вземе таблетките, но тя му беше казала, че не е. Беше я попитал дали Сони е ходил при нея през онази фатална нощ и дали се е обадил, че ще отиде и тя му беше казала „не“, Сони не

беше се обаждал. Каза, че след работа винаги си стояла в къщи и го чакала. Беше казала истината на Хейгън.

— Той е единственият човек, когото бих могла да обичам — заяви тя. — Не мога да обичам никой друг.

Тя видя как той леко се усмихна, но изглеждаше и изненадан.

— Наистина ли ти се струва толкова невероятно? — попита тя. — Нали той е този, който те заведе в дома си, когато си бил дете?

— Той беше друг човек — каза Хейгън, — а израсна съвсем различен.

— Не и за мен — каза Луси. — Може би за всички останали, но не и за мен. — Чувствуваше се още много отпаднала, за да обясни как Сони беше винаги мил с нея. Никога не ѝ се беше сърдил, никога не беше ставал дори раздразнителен или нервен.

Хейгън направи всичко необходимо за преместването ѝ в Лас Вегас. Чакаше я нает апартамент, лично той я изпрати до летището и я накара да му обещае, че ако някога се почувствува самотна или нещата не вървят както трябва, ще му се обади и той ще ѝ помогне с всичко, което е по силите му.

Преди да се качи на самолета, тя го попита колебливо:

— Знае ли бащата на Сони какво правиш?

Хейгън се засмя:

— Аз действувам от негово име, както и от свое. В това отношение той е старомоден и няма никога да тръгне против интересите на законната съпруга на своя син. Но смята, че ти си била просто едно младо момиче, а Сони е трябвало да обмисли нещата малко повече. Освен това, когато изпи всички онези таблетки, ти потресе всички ни. — Той не ѝ обясни колко непонятно беше за човек като дон Корлеоне някой да посегне на живота си.

Сега, след почти осемнайсет месеца в Лас Вегас, тя с учудване откри, че е почти щастлива. Понякога сънуваше Сони и като легеше будна в леглото преди изгрев-слънце, продължаваше съня си, като се милваше сама, докато отново заспеше. След смъртта на Сони не беше спала с друг мъж. Но животът в Лас Вегас ѝ допадаше. Тя ходеше да плува в басейните на хотела, разхождаше се с яхта в езерото Мийд, пътуваше из пустинята в почивните си дни. Отслабна и това се отрази добре на фигурата ѝ. Беше си пак похотлива, но повече в американски, отколкото в стария италиански стил. Работеше в отдела за реклама при

хотела, като уреждаше посрещането на гостите и нямаше нищо общо с Фреди, въпреки че когато я видеше, той се спираше да поговори с нея. Беше изненадана от промяната у Фреди. Той беше станал любимец на жените, обличаше се красиво и, изглежда, имаше истински нюх за ръководене на хазартния център. Той движеше чисто хотелските въпроси, нещо, което не се правеше често от собствениците на казина. От дългите и много горещи лета, а може би от по-активния му полов живот, той също беше отслабнал и добре скроените дрехи му придаваха небрежно-елегантен вид и го правеха неотразим.

Том Хейгън дойде да я види след шест месеца. Тя получаваше чек за шестстотин долара месечно, всеки месец, освен заплатата си. Хейгън ѝ обясни, че получаването на парите трябва да се узакони по някакъв начин пред другите и затова я помоли да му предостави пълни права на неин личен адвокат, за да може нормално да прехвърля парите. Каза ѝ също, че формално ще бъде записана като собственик на част от акциите на хотела, в който работи. Тя трябваше да мине през всички законни формалности, предвидени в щата Невада, но за всичко щяха да се погрижат други вместо нея, така че неудобствата за самата нея щяха да бъдат сведени до минимум. Това уреждане на нещата обаче тя не биваше да обсъжда с никого без неговото съгласие. Щеше да бъде юридически защитена по всички възможни начини и парите ѝ щяха да бъдат осигурени всеки месец. Ако властите или някои други официални организации се опитаха някога да я разпитват, тя просто трябваше да ги препрати към своя адвокат и нямаше да бъде повече безпокоена.

Луси се съгласи. Тя разбираше какво става, но нямаше никакви претенции затова как ще бъде използвана. Споразумението изглеждаше разумно. Но когато Хейгън я помоли да си отваря очите из хотела, да наблюдава Фреди и шефа на Фреди — собственика и администратора на хотела, най-главния акционер, тя му каза:

— О, Том, ти не искаш да кажеш, че трябва да шпионирам Фреди, нали?

Хейгън се усмихна:

— Баща му се тревожи за него. Той е в много близки отношения с Моу Грийн и ние просто искаме да бъдем сигурни, че на Фреди няма да му се случи нищо неприятно. — Не си направи труда да ѝ обясни, че дон Корлеоне не е субсидирал строителството на този хотел в

пустинята на Лас Вегас само за да осигури на сина си едно райско място, но и за да си осигури плацдарм за по-големи операции.

Беше съвсем наскоро след този разговор, когато доктор Джулс Сигал дойде да работи като лекар в хотела. Той беше много слаб, много хубав и очарователен и изглеждаше много млад за лекар. Поне на Луси така ѝ се струваше. Тя се запозна с него, когато над китката ѝ се появи израстък. Тя се тревожи за това няколко дни, а после отиде една сутрин в лекарския кабинет в хотела. Две момичета от шоупрограмата бяха в чакалнята и си разправяха клюки. Бяха руси румени хубавици. Бяха като ангели. Но едната от тях казваше:

— Кълна се, че ако още веднъж се заразя, ще се откажа от танцуването.

Когато доктор Джулс Сигал отвори вратата на кабинета, за да покани едно от момичетата да влезе, Луси почувствува желание да си тръгне и ако болестта ѝ беше по-интимна и по-сериозна, сигурно щеше да го направи. Доктор Сигал носеше памучни панталони и отворена риза. Очилата с рогови рамки и спокойните му и сдържани маниери бяха в негов плюс, но все пак впечатлението, което правеше, беше на непринуден човек, а като много в основата си старомодни хора и Луси смяташе, че медицината и непринудеността не се съчетават.

Когато най-после влезе в кабинета, тя забеляза в държането му нещо, вдъхващо толкова доверие, че всичките ѝ опасения се изпариха. Той почти не говореше, но въпреки това не беше груб и не бързаше. Когато го попита какво представлява израстъкът, той търпеливо ѝ обясни, че това е съвсем обикновена фиброма, която в никакъв случай не може да бъде злокачествена или да бъде причина за сериозно безпокойство. Взе една тежка медицинска-книга и ѝ нареди:

— Изпънете ръката си напред.

Тя нерешително протегна ръката. Той ѝ се усмихна за първи път.

— Ще се лиша от хонорара си — рече той. — Просто ще изстискам израстъка с тази книга и той ще изчезне. Израстъкът може да се появи отново, но ако го махна оперативно, ще останете без пари и ще трябва да носите превръзки. Разбирате ли ме?

Луси му се усмихна. Без да знае защо, тя му се доверяваше напълно.

— Разбирам — каза тя. В следващия миг, когато той удари ръката и с тежкия медицински том, тя нададе вик. Израстъкът беше се

разнесъл, почти.

— Толкова ли ви заболя? — попита той.

— Не — каза Луси. Тя го наблюдаваше, докато попълваше историята на заболяването ѝ в нейния картон. — Това ли е всичко?

Той кимна, без да ѝ обърне повече внимание. Седмица по-късно я видя в кафенето и седна до нея на барчето:

— Как е ръката ви? — попита той. Луси му се усмихна.

— Добре е — каза тя. — Държите се доста ексцентрично за лекар, но сте доста добър.

Той ѝ се ухили:

— Ти не знаеш колко съм ексцентричен. А пък аз не знаех колко си богата. Вестникът, който излиза в Лас Вегас, току-що публикува списъка на притежателите на акции от хотела и научих, че Луси Мансини притежава цели десет процента. Можех да направя цяло състояние от онази малка подутина.

Тя не му отговори, спомняйки си изведнъж за предупреждението на Хейгън. Той ѝ се ухили:

— Не се тревожи, играта ми е ясна, ти си само едно от подставените лица, във Вегас е пълно с такива. Искаш ли довечера да отидем на някое шоу? Ще ти купя и чипове за рулетката.

Тя много се колебаеше. Той настоя. Накрая Луси каза:

— Бих искала да дойда, но се страхувам, че може да се разочароваш от финала на вечерта. Не съм като повечето момичета тук, в Лас Вегас.

— Именно затова те поканих — каза Джулс весело. — Предписал съм си една вечер почивка.

Луси му се усмихна и каза малко тъжно:

— Толкова ли ми личи? — Той поклати отрицателно глава и тя добави: — Добре, тогава ще вечеряме, но чиповете ще си платя аз.

Отидоха на вечерното шоу и Джулс я забавляваше, като ѝ описваше различни типове голи бедра и гърди с медицински термини, без да бъде вулгарен, с добро чувство за хумор. След това играха заедно на рулетка и спечелиха над сто долара. Най-накрая отидоха с колата до Боулдър Дам на лунна светлина и той се опита да я обладае, но когато тя продължи да се съпротивлява след няколко целувки, разбра, че наистина не иска и спря. Прие поражението си с много добро чувство за хумор.

— Казах ти, че не искам — каза Луси с почти укорителен тон, но и с чувство за вина.

— Щеше да се чувствуваш ужасно обидена, ако не бях поне опитал — каза Джулс. И тя трябваше да се засмее, защото това беше наистина така.

През следващите няколко месеца станаха големи приятели. Това не беше любов, защото не се любеха — Луси не му позволяваше. Тя виждаше, че той е озадачен от отказа ѝ, но не се обиждаше, както биха направили други мъже, и това я караше да му се доверява още повече. Откри, че под професионалната му докторска външност се крие човек, който страшно обича забавленията и авантюрите. В събота и неделя той караше едно форсирано ем джи в калифорнийските ралита. Когато си вземал отпуска, разказваше ѝ той, отивал във вътрешността на Мексико, в истинската дива част, където убиват чужденците заради обувките им и животът е толкова примитивен, колкото е бил преди хиляда години. Съвсем случайно тя научи, че е хирург и че е работил в една известна болница в Ню Йорк.

Фактът, че беше постъпил на работа в хотела, я озадачи повече от всякога. Когато го попита защо, Джулс ѝ отговори:

— Кажи ми първо ти своята страшна тайна и аз ще ти кажа моята.

Тя се изчерви и изостави тази тема. Джулс също не настоя и връзката им продължи — сърдечно приятелство, на което тя разчиташе повече, отколкото си даваше сметка.

Сега, като седеше край басейна с русата глава на Джулс в скута си, тя почувствува как я завладява нежност към него. Почувствува болки в слабините и без да съзнава, пръстите ѝ чувствено загалиха кожата на шията му. Той изглеждаше заспал, сякаш не забелязваше, и тя се възбуди само от това, че го чувствуваше до себе си. Изведнъж той вдигна главата си от скута ѝ и стана. Хвана я за ръката и я поведе през тревата към циментовата пътека. Тя го следваше покорно дори тогава, когато я поведе към едно от бунгалата, в което живееше. Когато влязоха, той сипа по едно голямо уиски и за двамата. След палещото слънце и сладострастните мисли питието ѝ замая главата. После Джулс я прегърна и телата им, почти голи с изключение на оскъдните

им бански, се притиснаха едно към друго. Луси мърмореше „Недей“, но в гласа ѝ нямаше никаква убедителност и Джулс не ѝ обърна внимание. Той бързо свали сутиена, така че можеше да милва тежките ѝ гърди, целуваше ги, после смъкна банските ѝ, и докато правеше това, продължаваше да целува тялото ѝ, заоблението ѝ корем и бедрата. Надигна се, смъквайки своите плувки, без да я пуска, и след това, прегърнати, легнаха голи на леглото му и тя почувствува как той прониква в нея. Това ѝ беше достатъчно, само лекото докосване, за да достигне върха, но тогава, в следващата секунда, по движенията на тялото му разбра неговото учудване. Почувствува завладяващия я срам, който беше изпитвала, преди да срещне Сони, но Джулс извиваше тялото ѝ над ръба на леглото, наместваше краката ѝ и тя го остави да върши с нея каквото иска. Тогава той отново я облада, като я целуваше, и този път тя го усещаше, но което беше по-важно, почувствува, че и той също усеща нещо и свърши.

Когато се отърколи от тялото ѝ, Луси се сгуши в единия ъгъл на леглото и започна да плаче. Изпитваше такъв срам. И остана крайно учудена, когато чу Джулс да се смее тихо и да казва:

— Ох ти, бедничкото ми невежо италианско момиче, значи затова ми отказваше през всичките тези месеци? Глупаче такова. — Той каза „глупаче такова“ така сърдечно, че тя се обърна към него и той притисна голото ѝ тяло към своето, като казваше: — Ти си от Средновековието, ти наистина си от Средновековието. — Гласът му беше ласкав и мил, а тя продължаваше да плаче.

Джулс запали цигара и я сложи в устата ѝ, тя се задави от дима и трябваше да спре да плаче.

— А сега ме изслушай — каза той, — ако беше получила съвременно възпитание в културно семейство от двайсетия век, проблемът ти щеше да бъде разрешен още преди години. Позволи ми сега да ти обясня в какво се състои твоят проблем: това не е все едно да си грозна, да имаш лоша кожа или разноголеди очи, които пластичната хирургия не може да поправи. Твоят проблем не е по-голям от това да имаш брадавица или бенка на брадата, или неправилно оформено ухо. Престани да мислиш за него като за полов проблем. Престани да си въобразяваш, че си широка и не можеш да се харесаш на никой мъж. Това, което имаш, ние, хирурзите, наричаме тазова деформация и отслабване на тазовото дъно. Обикновено се

получава след раждане, но може да бъде просто вродена костна деформация. Това е често срещано състояние и много жени имат нещастен живот, а в същност една проста операция може да ги оправи: Някои дори се самоубиват. Но никога не съм си представял, че ти си в подобно състояние, защото имаш толкова красиво тяло. Мислех, че е нещо психическо, тъй като знам историята ти, разказвала си ми я достатъчно често, за теб и Сони. Но позволи ми да те прегледам основно и ще мога да ти кажа съвсем точно колко работа ще е необходима. Сега иди и си вземи душ.

Луси отиде в банята и взе душ. Търпеливо, въпреки протестите ѝ, Джулс я накара да легне на леглото с разтворени крака. В апартамента си имаше друга лекарска чанта, която отвори. Освен това доближи до леглото масичка с огледална повърхност, на която имаше и други инструменти. Сега той беше съвсем делови, преглеждаше я, пъхаше пръстите си в нея, опипваше я. Тя беше започнала да се чувства унижена, когато той я целуна по пъпа и каза почти на себе си: „За първи път изпитвам удоволствие от работата си.“ После я обърна настрани и пъкна пръста си в ректума, а другата му ръка я галеше нежно по врата. Когато свърши прегледа, той отново я обърна, целуна я нежно по устата и каза:

— Скъпа моя, ще ти направя цялостен ремонт, а после ще проверя лично как се е получило. Този случай ще бъде първият в медицинската практика и ще мога да го опиша в специализираните списания.

Джулс извърши всичко с толкова добродушие и обич, беше така очевидно, че държи на нея, че Луси превъзмогна срама и смущението си. Той дори свали медицинския учебник от рафта, за да ѝ покаже случай като нейния и хирургическата намеса, която бе необходима, за да се направи корекция. Беше ѝ крайно интересно.

— Освен това е полезно за здравето — каза Джулс. — Ако не се коригира, по-късно ще имаш страшно много неприятности с пикочната си система. Цялата тазоструктура постепенно отслабва, ако не се коригира оперативно. Срамно е, че старомодната лъжеморалност не позволява на много лекари правилно да поставят диагнозата и да поправят положението, а и много жени не смеят да се оплачат.

— Не ми говори за това, моля те, недей — каза Луси. Той виждаше, че тя все още до известна степен се срамува от тайната си, от

„отвратителния си дефект“. Въпреки че за неговите, разбирания на лекар това изглеждаше върхът на глупостта, той беше достатъчно чувствителен, за да се постави на нейно място. Тази чувствителност го насочи също към правилния начин, по който да я накара да се почувствува по-добре.

— Е, добре, аз зная твоята тайна, затова сега ще ти кажа моята — рече той. — Все ме питаш какво правя тук в този град, аз — един от най-младите и най-обещаващи хирурзи на Източните щати. — Той пародираше някои съобщения за него във вестниците. — Истината е, че правя криминални аборти, което само по себе си не е толкова лошо, такава е половината медицинска практика, но ме хванаха. Имах един приятел лекар на име Кенеди, с когото бяхме заедно стажант-лекари. Той е много консервативен, но обеща, че ще ми помогне. Разбрах, че Том Хейгън му е казал, че семейство Корлеоне му е задължено и може да ги помоли за помощ, когато има нужда. И се обади на Хейгън. Веднага след това обвиненията бяха оттеглени, но Медицинската асоциация и поделението ѝ в Източните щати ме бяха сложили вече в черния списък. И така, семейство Корлеоне ми намери работа тук. Печеля добре. Върша работа, която трябва да се върши. Тези момичета от шоуто все загазват и да им направиш аборт е най-лесното нещо на света, ако дойдат при мен веднага. Изстъргвам ги с кюретата, както се стърже тиган. Фреди Корлеоне е направо ужасен. По мои сметки, откакто аз съм тук, той е подредил петнайсет момичета. Сериозно съм се замислил да поговоря с него като баща за секса. Особено след като трябваше да го лекувам три пъти от гонорея и веднъж от сифилис. Фреди е направо първият ездач от сътворението на света. — Джулс замълча. Нарочно беше недискретен, нещо, което никога не правеше, за да разбере Луси, че и другите хора, включително и такива като Фреди Корлеоне, когото тя познаваше и от когото малко се страхуваше, също имат срамни тайни.

— Приеми дефекта си като еластична зона в тялото ти, която е загубила еластичността си — каза и Джулс. — С изрязването на парче от нея тя става по-стегната, по-жива.

— Ще си помисля — каза Луси, но беше сигурна, че ще се подложи на операция, тя напълно се доверяваше на Джулс. После се сети за нещо друго. — Колко ще струва операцията?

Джулс се намръщи:

— Тук нямам необходимите удобства за такава операция, а и не съм специалист. Но имам приятел в Лос Анжелос, който е най-добрият в тази област и има необходимите условия в най-хубавата болница. В същност той оправя всички кинозвезди, когато открият, че не в опъването на лицата и гърдите им нагоре е целият отговор на въпроса да накараш един мъж да те обича. Той ми дължи няколко услуги, затова операцията няма да струва нищо. Аз правя неговите аборти. Слушай, ако не беше неетично, щях да ти кажа имената на някои от сексбомбите в киното, на които са им правили такива операции.

Любопитството ѝ се възбуди:

— Моля те, хайде, кажи ми — каза тя. — Хайде. — Това щеше да бъде страхотна клюка, а за Джулс беше типично, че можеше да я слуша да проявява женската си любов към клюките и да не се подиграва с това.

— Ще ти кажа, ако вечеряме заедно и прекараш нощта с мен — каза Джулс. — Трябва да наваксаме много загубено време заради твоята глупост.

Луси почувствува завладяваща я привързаност към него, защото беше толкова мил, и можа само да каже:

— Не е необходимо да спиш с мен, знаеш, че няма да ти харесам, така както съм сега.

Джулс избухна в смях:

— Ах ти, глупаче, невероятно глупаче. Никога ли не си чула, че има други начини за правене на любов, много по-древни, много по-цивилизовани. Наистина ли си толкова наивна?

— О, това ли? — каза тя.

— О, това ли — повтори той, като я имитираше. — Хубавите момичета не го вършат, мъжествените мъже не го вършат. Дори през 1948 година. Е, добре, скъпа моя, мога да те заведа в къщата на една приятна стара дама тук, в Лас Вегас, която е била най-младата собственичка на най-известния публичен дом по времето на Дивия Запад, струва ми се — още през 1880 година. Тя обича да разказва за онова време. Знаеш ли какво ми разказа тя? Че онези професионални убийци, онези смели, мъжествени, стрелящи точно каубои винаги са искали от момичетата „френска“ любов, това, което ние, лекарите, наричаме орално-генитален контакт, и което ти наричаш „о, това ли“. Мислила ли си някога да направиш „о, това ли“ с твоя скъп Сони!

За първи път Луси наистина го изненада. Тя се обърна към него с израз, който той не можеше да сравни с друго освен с усмивката на Мона Лиза (неговият ум на учен веднага се отплесна в друга посока — възможно ли бе това да е разрешението на вековната загадка?). Тя тихо каза:

— Със Сони правех всичко. — Това беше първият случай, когато признаваше пред някого подобно нещо.

Две седмици по-късно Джулс Сигал стоеше в операционната на болницата в Лос Анжелос и наблюдаваше приятеля си доктор Фредерик Келнър, който се зае с пациентката. Преди Луси да бъде упоена, Джулс се надвеси над нея и ѝ пошепна: „Казах му, че ти си ми по-специална приятелка, затова ще ни направи наистина здрави стени.“ Но хапчето, взето предварително, я беше вече унесло и тя нито се засмя, нито дори се усмихна. Но неговата закачка наистина отчасти отслаби ужаса, който тя изпитваше от операцията.

Доктор Келнър направи разреза със сигурността на циркова акула, която изпълнява лесен номер. Техниката на всяка операция за заздравяване на тазовото дъно изискваше осъществяването на две цели. Връзката на пиринеума трябваше да бъде скъсана, за да бъде отстранена тази отпуснатост. И, разбира се, вагиналният отвор, слабото място на тазовото дъно, трябваше да бъде изтеглен напред под срамната кост и по този начин да бъде освободен от прякото налягане отгоре. Коригирането на връзката на пиринеума се наричаше пиринеорафия. Зашиването на вагиналната стена се наричаше колпорафия.

Джулс видя, че доктор Келнър работеше сега внимателно, голямата опасност при разрязването беше да се отиде твърде дълбоко и да се засегне ректумът. Случаят беше съвсем прост, Джулс беше проучил всички рентгенови снимки и изследвания. Нищо лошо не можеше да се случи освен това, че в хирургията винаги можеше да се случи нещо лошо.

Келнър работеше по урогениталната диафрагма, с Т-образни щипци държеше отрязъка от вагиналната тъкан и откриваше мускула на ануса и фасциите, които образуваха неговата обвивка. Облечените в ръкавици пръсти на Келнър зашиваха отпуснатата съединителна тъкан. Джулс не откъсваше очи от вагиналната стена, очаквайки появяването на вените — предателския сигнал за опасност от нараняване на

ректума. Но Старият Келнър си знаеше работата. Той правеше всеки нов бод така леко, както дърводелецът заковава декоративни гвоздейчета.

Келнър отнемаше излишната вагинална стена, като пристягаше конца, за да затвори откъснатата част от тъканта на твърде големия ъгъл, и гледаше да избегне образуването на всякакви неравности. Той опита да вкара три пръста в стеснения отвор на лумена, после два. Успя да вкара само два пръста, опипвайки надълбоко, и за миг вдигна поглед към Джулс, а прозрачносините му очи проблеснаха над маската, сякаш го питаха дали е достатъчно тясно. След това отново се зае със своите шевове.

Всичко свърши. Закараха Луси в отделението за възстановяване и Джулс поговори с Келнър. Келнър беше весел — най-добрият признак, че всичко беше минало добре.

— Няма никакви усложнения, момчето ми — каза той на Джулс. — Няма никакви израстъци, съвсем обикновен случай. Има чудесен тонус, необикновен за подобни случаи, а сега е в първокласна форма да се отдаде на живота.

Джулс се засмя:

— Колега, вие сте истински Пигмалион. Наистина бяхте великолепен.

Доктор Келнър изсумтя:

— Това е детска игра, като твоите аборти. Ако обществото погледне реално, хора като теб и мен, които са наистина талантиливи, могат да вършат важна работа и да оставят това за некадърниците. Между другото, следващата седмица ще ти изпратя едно момиче, много хубаво момиче, изглежда все такива си докарват неприятности. Това ще ни уреди сметките за работата днес.

Джулс стисна ръката му:

— Благодаря, колега. Елате ми на гости някой път и ще се погрижа да ви се осигурят всички развлечения, които хотелът предлага.

Келнър му се усмихна кисело:

— Аз играя хазарт всеки ден и не са ми необходими твоите рулетки и зарове. И без това се сблъсквам със съдбата всеки ден. Ще се изхабиш там, Джулс. Още няколко години и можеш да се простиш със сериозната хирургия. Няма да си годен за нея. — Той се извърна.

Джулс знаеше, че това не беше казано като упрек, а като предупреждение. Но все пак му подействува потискащо. Тъй като Луси щеше да остане в отделението за възстановяване най-малко дванайсет часа, той отиде в града и се напи. Една от причините да се напие беше чувството за облекчение, което изпитваше при мисълта, че с Луси всичко беше минало толкова добре.

На следващата сутрин, когато отиде в болницата да я посети, той остана изненадан от присъствието на двама мъже до леглото ѝ и цветя из цялата стая. Луси беше подпряна на възглавници, а лицето ѝ сияеше. Джулс беше изненадан, защото Луси беше скъсала със семейството си и му беше казала да не ги уведомява, освен ако се случеше нещо лошо. Разбира се, Фреди Корлеоне знаеше, че тя е в болницата за незначителна операция — наложило се бе да го осведомят, за да ги освободят и двамата от работа, а Фреди беше казал на Джулс, че хотелът ще поеме всички разходи по Луси.

Луси му представи двамата мъже и Джулс позна единия от тях веднага. Прочутият Джони Фонтейн. Другият беше едър, мускулист, неприятен на вид италианец, на име Нино Валенти. И двамата се ръкуваха с Джулс и след това не му обърнаха повече внимание. Те се закачаха с Луси, говореха за стария си квартал в Ню Йорк, за хора и случки, с които Джулс нямаше нищо общо. Затова той каза на Луси:

— Ще се отбия по-късно, трябва да видя доктор Келнър. Но сега Джони Фонтейн обърна чаровната си усмивка към него:

— Хей, друже, ние трябва да си вървим, прави компания на Луси. Грижи се добре за нея, докторе. — Джулс забеляза особена дрезгавина в гласа на Джони Фонтейн и изведнъж си спомни, че той не беше пял пред публика вече повече от година, че беше спечелил наградата на Академията за актьорското си майсторство, а не за пеене. Възможно ли бе гласът му да се е променил на такава зряла възраст и вестниците да го пазят в тайна, всички да го пазят в тайна? Джулс обичаше клюките в тесен кръг и продължи да слуша гласа на Фонтейн, опитвайки се да определи диагнозата на това смущение. Възможно бе да е просто от пренатоварване или прекаляване с алкохол и цигари, с жени. Гласът беше придобил неприятен тембър и Джони вече не можеше да бъде наречен сладкопойния славей.

— Гласът ви е предразнял, сякаш сте настинали — каза Джулс на Джони Фонтейн.

Фонтейн учтиво отвърна:

— Не, само го пресиших, снощи се опитах да пея. Струва ми се, че някак не мога да приема факта, че гласът ми се е променил просто от възрастта. — Той се усмихна на Джулс, сякаш искаше да му каже: „Какво, по дяволите, се вреш, дете не ти е работата.“

Но Джулс подхвърли още един въпрос:

— Не сте ли ходили на лекар да ви прегледа? Възможно е да е нещо, което може да се оправи.

Сега Фонтейн не беше вече толкова очарователен. Той изглежда Джулс с хладен поглед:

— Това беше първото нещо, което направих преди почти две години. При най-добрия специалист. Моя личен лекар, когото смятат за най-добрия тук, в Калифорния. Наредено ми беше да си дам по-дълга, почивка. Няма нищо лошо, просто остарявам. Гласът на човека се променя с възрастта.

След това Фонтейн не му обърна повече внимание, като се извърна към Луси, очаровайки я така, както очароваше всички жени. Джулс продължи да слуша гласа. На гласните му струни сигурно имаше тумор. Но тогава защо специалистите не го бяха открили? Дали не беше злокачествен и не можеше да бъде опериран? Възможно беше да е и нещо друго.

Той прекъсна Фонтейн, за да го попита:

— Кога за последен път ви е преглеждал специалист?

Фонтейн очевидно беше раздразнен, но се опитваше да се държи любезно заради Луси.

— Преди година и половина — каза той.

— Вашият личен лекар преглежда ли ви от време на време?

— Разбира се, че ме преглежда — каза Джони Фонтейн раздразнено. — Пръска ме с кодеин и ме преглежда. Каза ми, че гласът ми просто остарява, че е вследствие пиенето, пушенето и всичко друго. А ти да не знаеш повече от него?

Джулс попита:

— Как се казва той?

Фонтейн отговори със съвсем лек оттенък на гордост в гласа.

— Тъкър, доктор Джеймс Тъкър. Какво мислиш за него? Името му беше познато, беше свързано с известни кинозвезди, жени и със скъп санаториум.

— Фукльо, който го бива да асистира — каза Джулс с усмивка.

Сега Фонтейн се ядоса:

— А ти да не мислиш, че си по-добър лекар от него, а?

Джулс се засмя:

— А вие по-добър певец ли сте от Кармен Ломбардо? — Той се изненада, като видя Нино Валенти да избухва в смях, отмятайки назад глава. Шегата не беше чак толкова добра. Но усети през кикота миризмата на уиски и разбра, че макар и толкова рано сутринта, господин Валенти, който и по дяволите, да беше той, беше най-малкото полупиян.

Фонтейн се ухили на приятеля си:

— Ей, от теб се очаква да се смееш на моите шегички, а не на неговите. — Междувременно Луси протегна ръка към Джулс и го придърпа към леглото си.

— Той има вид на безделник, но е блестящ хирург — заяви тя на другите двама. — Щом ви казва, че е по-добър от доктор Тъкър, значи наистина е по-добър от него. Послушай го, Джони.

Влезе сестрата и им каза, че трябва да напуснат. Лекуващият лекар щеше да прави на Луси някакви манипулации и трябваше да останат насаме. Джулс се развесели, като видя, че Луси извъръща глава, та когато Джони Фонтейн и Нино Валенти я целуват, да я целуват по бузата, а не по устата, но те, изглежда, очакваха това. Тя остави Джулс да я целуне по устата и му пошепна: „Ела следобед, моля те.“ Той кимна.

Навън в коридора Валенти попита Джулс:

— Каква беше операцията? Нещо сериозно ли? Джулс поклати глава:

— Не, обикновено женско заболяване. Нещо наистина съвсем обикновено. Аз съм по-заинтересован от вас, защото се надявам да се ожения за нея. — Те го изгледаха изпитателно, затова той попита: — Как разбрахте, че е в болница?

— Фреди ни се обади и ни помоли да я посетим — каза Фонтейн.

— Ние всички израснахме в един и същ квартал. Луси беше кума на сестрата на Фреди.

— Така ли? — изненада се Джулс. Той не даде да се разбере, че знае цялата тази история, вероятно защото двамата толкова се пазеха да не издадат връзката на Луси със Сони.

Докато вървяха по коридора, Джулс се обърна към Фонтейн:

— Тук ме използват за лекар-консултант, защо не ми позволите да надникна в гърлото ви?

Фонтейн поклати глава:

— Бързам.

Нино Валенти каза:

— Това гърло струва милиони, той не може да позволява на евтини лекари да му го гледат. — Джулс видя, че Валенти се хили, очевидно беше на негова страна.

Джулс весело реагира:

— Аз не съм евтин лекар. Бях най-блестящият млад хирург и диагностик на Източното крайбрежие, преди да ме хванат, че правя криминални аборти.

Както беше и предполагал, това ги накара да погледнат на него сериозно. Признавайки престъплението си, той ги накара да повярват в неговата компетентност. Пръв се съвзе Валенти:

— Ако Джони няма нужда от теб, аз имам една приятелка, която искам да прегледаш, макар да не става дума за гърлото ѝ.

Фонтейн попита нервно:

— Колко време ще трае прегледът?

— Десет минути — каза Джулс. Това беше лъжа, но той вярваше, че лъжите понякога са необходими. Признаването на истината в медицината невинаги беше от полза, освен в крайни случаи, но дори и тогава той се съмняваше в ползата.

— Добре — съгласи се Фонтейн. От страх гласът му беше станал по-неясен и по-дрезгав.

Джулс осигури сестра и кабинет. В него нямаше всичко, от което се нуждаеше, но все пак имаше най-необходимото. За по-малко от десет минути той се увери, че на гласните струни има тумор, това беше лесно да се установи. Тъкър, този некадърен кучи син, този холивудски мошеник, е трябвало да го открие. Боже господи, този човек може би нямаше дори позволено да практикува, а ако имаше, трябваше да му бъде отнето. Сега вече Джулс не обръщаше внимание на двамата

мъже. Той вдигна телефона и помоли да дойде специалистът-ларинголог на болницата. После се извърна към Нино Валенти и каза:

— Мисля, че може да ти се наложи дълго да чакаш, затова по-добре си върви.

Фонтейн се втренчи в Джулс с невярващи очи:

— Ах ти, кучи сине, да не мислиш, че ще ме държиш тук? Да не мислиш, че ще ти позволя да се гавриш с гърлото ми?

С удоволствие, което не беше допускар, че е възможно да изпита, Джулс му каза право в очите:

— Можеш да правиш каквото искаш. На гласните ти струни в ларинкса ти има тумор. Ако останеш тук през следващите няколко часа, можем да установим дали е злокачествен или доброкачествен. Можем да решим дали да го оперираме, или да го лекуваме. Ще мога да ти кажа пълната диагноза. Мога да ти дам името на най-добрия специалист в Америка и можем да го накараме да долети тук тази вечер, разбира се, с твоите пари и ако аз реша, че е необходимо. Но можеш и да си излезеш оттук и да отидеш при твоя знахар, или да се потиш от страх, докато се решиш да отидеш при друг лекар, или те пратят при някой некадърник. Тогава, ако туморът е злокачествен и нарасне, ще ти отрежат ларинкса или ще умреш. А може и само да се потиш от страх. Остани тук с мен и за няколко часа ще изясним всичко. Имаш ли някаква по-важна работа в момента?

Валенти се намеси:

— Джони, какво пък, нека останем. Аз ще сляза долу във фойето и ще се обадя в студиото. Нищо няма да кажа, само че сме ангажирани. После ще се върна и ще ти правя компания.

Следобедът се оказа много дълъг, но резултатен. Диагнозата на лекаря на болницата беше абсолютно точна, доколкото Джулс можеше да прецени след анализа на рентгеновите снимки и секрета, взет от гърлото. По средата на прегледа, с уста, пълна с йод, на Джони Фонтейн му се повдигна и той скочи да си тръгва. Но Нино Валенти го сграбчи за рамената и го тръшна обратно на стола. Когато всичко свърши, Джулс се ухили на Фонтейн и му каза:

— Брадавици. — Фонтейн не схвана какво точно му казва. Джулс повтори: — Само няколко брадавици. Ще ги очистим веднага като кожа на болонски колбас. След няколко месеца ще си съвсем добре.

Валенти изквича от удоволствие, но Фонтейн все още се мръщеше:

— А ще мога ли да пея след това, как ще се отрази това на пеенето ми?

Джулс сви рамене:

— Няма никаква гаранция. Но след като и сега не можеш да пееш, какво значение има?

Фонтейн го изглежда с неприязън:

— Хей, момче, по дяволите, ти не знаеш какво говориш. Държиш се, сякаш ми съобщаваш добра новина, когато в същност ми казваш, че може би вече няма да мога да пея?

На Джулс всичко това омръзна. Беше работил като истински лекар и това му беше доставило удоволствие. Беше направил на това копеле истинска услуга, а той се държеше, сякаш му беше направил мръсотия. Той студено каза:

— Слушайте, господин Фонтейн, аз съм доктор на медицинските науки и можете да ме наричате „докторе“, а не „момче“. Освен това аз наистина ви съобщих много добра новина. Когато ви доведох тук, бях сигурен, че имате злокачествен тумор на ларинкса, при което щеше да се наложи изрязването на целия ви гласов апарат. Този тумор можеше да ви погуби. Тревожех се, че може да ми се наложи да ви кажа, че сте обречен. И бях толкова доволен, когато произнесох думата „брадавици“. Защото вашето пеене ми доставяше удоволствие, помагаше ми да прелъстявам момичета, когато бях по-млад, а и защото вие сте истински артист. Но вие сте и много разглезен човек. Да не си мислите, че понеже сте Джони Фонтейн, не можете да се разболеете от рак? Или от тумор в мозъка, който не може да се оперира? Или да получите сърдечен удар? Да не мислите, че няма да умрете? Не всичко е приятна музика и ако искате да видите на какво се казва истинско нещастие, разходете се из тази болница и ще възпеете „брадавиците“ в любовна песен. Затова престанете с тези глупости и правете каквото трябва. Вашият шарлатанин може да ви намери подходящ хирург, но ако се опита и той да влезе в операционната, предлагам ви да наредите да го арестуват за опит за убийство.

Джулс тръгна да излиза от стаята, когато Валенти се обади:

— А така, докторе, добре му го каза.

Джулс се извърна и попита:

— Винаги ли се натряскваш още преди обяд?

Валенти отговори: „Разбира се“ и му се ухили толкова добродушно, че Джулс каза по-внимателно, отколкото искаше:

— Ако продължаваш така, след пет години се пиши умрял. Валенти се тътреше към него с малки танцови стъпки. Той прегърна Джулс, а устата му вонеше на уиски. Нино се смееше буйно.

— Пет години ли? — попита той, като продължаваше да се смее.
— Нима ще продължи толкова дълго?

Месец след операцията Луси Мансини седеше край басейна на хотела във Вегас, като държеше в едната си ръка чаша с коктейл, а с другата галеше главата на Джулс в скута си.

— Не е необходимо да събираш кураж — каза Джулс закачливо.
— В стаята ни чака шампанско.

— Сигурен ли си, че няма нищо страшно толкова скоро след операцията? — попита Луси.

— Аз съм лекарят, аз решавам — каза Джулс. — Тази нощ ще бъде великата нощ. Разбираш ли, че аз ще съм първият хирург в историята на медицината, който ще е опитал резултата от експериментална операция? Ще ми бъде приятно да го опиша в някое медицинско списание как е било преди и след това. Например: „Ако преди операцията беше доста приятно поради психологически причини и изтънчеността на хирурга-инструктор, то следоперативното съвокупление беше изключително благодатно предимно поради своето неврологично...“ — Той замълча, защото Луси така го оскуба за косата, че той едва не извика от болка. Тя му се усмихна:

— Ако не останеш доволен тази вечер, тогава спокойно мога да кажа, че грешката е твоя — каза тя.

— Гарантирам за работата си. Замисълът беше мой, въпреки че оставих стария Келнър да свърши грубата работа — каза Джулс. — А сега нека просто си починем, предстои ни дълга научноизследователска нощ.

Когато отидоха в апартамента си — сега живееха заедно, — Луси откри, че я чака изненада: разкошна вечеря, а до чашата ѝ за шампанско — кутийка за бижу с огромен диамантен годежен пръстен в нея.

— Това доказва колко съм сигурен в работата си — каза Джулс.
— А сега да видим дали ще го заслужиш.

Той беше много нежен и много внимателен с нея. Първоначално тя се страхуваше малко — тялото ѝ се дръпваше, когато той я докосваше, но после, добила самоувереност, почувствува как у нея се надига страст, която не бе познавала до този момент. Когато свършиха и Джулс прошепна: „Добре работя“, тя му отвърна шепнешком: „О, да, да, добре работиш, наистина добре.“ Двамата се засмяха и продължиха да се любят.

КНИГА ШЕСТА

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

След петмесечно изгнание в Сицилия Майкъл Корлеоне най-после започна да разбира характера на баща си и неговата съдба. Той започна да разбира хора като Лука Брази, безмилостния довереник Клеменза, смирението на майка си и примирението ѝ с нейната роля. Защото в Сицилия видя какво щяха да представляват те, ако не бяха се разбунтували срещу съдбата си. Той разбра защо дон Корлеоне винаги казваше: „Човек си има съдба.“ Започна да разбира презрението към властта и официалното правителство, омразата към всеки, който нарушеше закона на мълчанието „омерта“.

Облечен в стари дрехи и с каскет, Майкъл беше превозен от кораба, останал на док в Палермо, до вътрешността на остров Сицилия, в самото сърце на провинцията, контролирана от мафията, чийто местен шеф беше безкрайно задължен на баща му за някаква услуга в миналото. В тази провинция се намираше градчето Корлеоне, чието име Дон Корлеоне беше приел, когато преди много години беше емигрирал в Америка. Но живи роднини на дон Корлеоне вече не бяха останали. Жените бяха измрели от старост. Всички мъже бяха избити при отмъщения или бяха емигрирали — в Америка, Бразилия или някоя друга провинция на Италия. По-късно щеше да научи, че това малко сиромашко градче се нарежда на първо място в света по броя на убийствата.

Майкъл беше настанен като гост в дома на един неженен чичо на местния шеф на мафията. Чичото, който беше прехвърлил седемдесетте, беше също и лекарят на този район. Местният шеф на мафията бе към шейсетгодишен, казваше се дон Томазино и изпълняваше длъжността на *gabbellotto* в един огромен имот, принадлежащ на едно от най-благородните семейства в Сицилия. Този *gabbellotto*, един вид надзирател на имотите на богатшите, се грижеше и за това бедните да не се опитват да претендират, че земята не се обработва и да не навлизат незаконно в имението — като браконьерствуват или като се опитват да я обработват. Накратко, този *gabbellotto* беше мафиот, който срещу известно заплащане бранеше

недвижимите имоти на богатите от всякакви претенции на бедните към тях — законни или незаконни. Когато някой беден селянин се опита да се позове на закона, който му позволяваше да купи необработваема земя, този gabbellotto го заплашваше с насилие или смърт, за да се откаже. Всичко беше толкова просто.

Дон Томазино контролираше също и правото върху водата в района и слагаше вето на построяването на нови язовири от правителството в Рим. Тези язовири щяха да погубят доходния бизнес да се продава вода от артезианските кладенци, които той контролираше, щяха да направят водата прекалено евтина и да разрушат важния бизнес с вода, изграден с много труд в продължение на стотици години. Все пак дон Томазино беше старомоден шеф на мафията и не би допуснал да има нещо общо с контрабандата на наркотици или проституцията. По тези въпроси дон Томазино беше скаран с новото поколение водачи на мафията, които се появяваха в големите градове като Палермо, нови хора, които, повлияни от американските гангстери, депортирани в Италия, нямаха такива скрупули.

Шефът на мафията беше изключително внушителен човек, „човек с шкембенце“ — както буквално, така и в преносен смисъл, което значеше човек, който може да вдъхне страх на събратята си. Под неговата закрила Майкъл нямаше от какво да се страхува, но все пак беше сметнато за необходимо да запазят в тайна самоличността на беглеца. И така Майкъл беше ограничен да се движи в оградения имот на доктор Таца, чичото на дон Томазино.

Доктор Таца беше висок за сицилианец, над метър и осемдесет, и имаше румени бузи и снежнобяла коса. Макар и преминал седемдесетте, той ходеше всяка седмица в Палермо, за да поднесе почитанията си на по-младите проститутки в този град — колкото по-млади, толкова по-добре. Другият порок на доктор Таца беше четенето. Той четеше всичко и разказваше онова, което е прочел, на своите съграждани, на пациентите, които бяха неграмотни селяни, на овчарите в имението, и това му създаваше в околността репутацията на глупак. Какво общо имаха те с книгите?

Вечер доктор Таца, дон Томазино и Майкъл седяха в огромната градина, населена с онези мраморни статуи, които на този остров, изглежда, израстваха в градините така магически, както черното буйно

грозде. Доктор Таца обичаше да разказва истории за мафията и за нейните подвизи през вековете и в лицето на Майкъл Корлеоне той имаше прехласнат слушател. Понякога дори дон Томазино се ентусиазираше от благоуханния въздух, от чистото вино с вкус на плод, от изисканото и тихо спокойствие на градината и разказваше някоя история от своята практика. Докторът беше миналото, а дон Томазино — настоящето на мафията.

В тази антична градина Майкъл Корлеоне научи за корените, от които неговият баща беше израснал. Че думата „мафия“ е означавала първоначално „убежище“. После станала наименование на тайната организация, възникнала, за да се бори против управниците, които тъпчели страната и народа ѝ от векове. Сицилия е земя, похитявана по-жестоко от която и да било друга. Инквизицията изтезавала както бедните, така и богатите. Бароните-земевладелци и кардиналите от католическата църква имали абсолютна власт над овчарите и земеделците. Полицията била инструментът на тяхната власт и така се идентифицирала с тях, че най-мръсната обида, с която един сицилианец можеше да се обърне към друг сицилианец, бе да го нарече „полицай“.

Изправен лице срещу лице със свирепостта на тази абсолютна власт, страдащият народ се научил никога да не издава своя гняв и омраза, защото рискувал да бъде смазан. Хората се научили да не се излагат на опасност, изричайки някаква заплаха, тъй като изказвайки такова предупреждение, си осигурявали бърза отплата. Те разбрали, че обществото е техен враг и затова когато търсели удовлетворение за сторени им несправедливости, се обръщали към подмолните размирници от мафията. И мафията затвърдила властта си, слагайки началото на закона на мълчанието „омерта“. В Сицилия чужденецът, който пита да го упътят до най-близкия град, няма да бъде удостоен дори с отговор. И най-голямото престъпление, което някой член на мафията може да извърши, е да каже на полицията името на човека, който току-що е стрелял срещу него или му е навредил по някакъв друг начин. Законът „омерта“ е станал религия на хората. Жена, чийто съпруг е бил убит, няма да каже името на убиеца, нито дори името на убиеца на своето дете или на човека, който е изнасилил дъщеря ѝ.

Справедливостта никога не идвала от страна на властите, затова хората винаги се обръщали към своя Робин Худ — мафията. И до

известна степен мафията все още изпълняваше тази роля. Хората се обръщаха за помощ към своя местен шеф на мафията при всяко непредвидено обстоятелство. Той заместваше агента на службата за социални осигуровки, той беше техният областен началник, готов винаги да им даде хляб и работа, той беше техният защитник.

Но онова, което доктор Таца не добави и което Майкъл научи сам през следващите месеци, бе, че мафията в Сицилия беше станала нелегалната дясна ръка на богатите и дори помощната полиция на правната и политическа система. Беше станала капиталистическа организация — антикомунистическа, антилиберална, налагаща свои собствени данъци за всякакъв вид услуги, колкото и дребни да бяха те.

За пръв път Майкъл Корлеоне разбра защо хората като баща му са предпочели да станат по-скоро крадци и убийци, отколкото членове на официалното общество. Беднотата и страхът от морално падение бяха толкова ужасни, че не можеха да бъдат приети от никой смел човек. Но и в Америка някои емигранти-сицилианци бяха разбрали, че там мафията също има такава жестока власт.

Доктор Таца предложи на Майкъл да го вземе със себе си в Палермо по време на своето седмично посещение в публичния дом, но Майкъл отказа. Бягството му в Сицилия му беше попретило да предприеме необходимото лечение на счупената си челюст и сега от лявата страна на лицето той имаше спомен от капитан МакКлъски. Костта беше зараснала лошо, изкривявайки профила му, и му придаваше покварен вид, когато човек го гледаше от тази страна. Той винаги се беше гордял с външността си и това го потискаше повече, отколкото бе предполагал. На болката, която идваше и отминаваше, той въобще не обръщаше внимание, доктор Таца му даваше някакви хапчета, които я притъпяваха. Таца му предложи да излекува лицето му, но Майкъл отказа. Беше живял тук вече достатъчно дълго, за да разбере, че доктор Таца беше може би най-лошият лекар в Сицилия. Доктор Таца четеше всичко друго освен своята медицинска литература, за която си признаваше, че не я разбира. Беше изкарал изпитите си по медицина, ползувайки се от услугите на най-големия шеф на мафията в Сицилия, който специално беше отишъл, до Палермо, за да обсъди с професорите на Таца въпроса за оценките, които трябваше да му поставят. Това също показваше как мафията в Сицилия беше като проказа за обществото, в което се развиваше.

Достойнствата не значеха нищо. Талантът не значеше нищо. Трудолюбието не значеше нищо. Кръстникът от мафията даваше професията като подарък.

Майкъл имаше много време, за да премисли нещата. През деня той се разхождаше сред природата, винаги придружаван от двама от овчарите, придадени към имението на дон Томазино. Много често вербуваха овчарите от острова за наемни убийци в мафията и те вършеха тази работа само за да спечелят пари, с които да преживяват. Майкъл мислеше за организацията на баща си. Ако тя продължаваше да процъфтява, с нея щеше да се случи това, което се беше случило на този остров — щеше да се превърне в такъв паразит, че щеше да разруши цялата страна. Сицилия беше вече страна на призраци, хората емигрираха по всички краища на света, за да печелят хляба си или просто за да не бъдат убити, защото са упражнили своите политически и икономически права.

По време на дългите му разходки онова, което му правеше най-силно впечатление, беше пищната красота на природата: той се разхождаше сред портокалови гори, които образуваха сенчести пещери из околностите, пресечени от древни акведукти, плискащи вода от зъбатите усти на огромни каменни змии, издялани още преди новата ера. Къщи, построени по подобие на древните римски вили, с огромни мраморни портали и огромни сводести стаи, се рушаха или се обитаваха от безстопанствени овце. На хоризонта острите хълмове блестяха като избелели кости, натрупани на камари. Градини и поля, ослепителнозелени като блестящи смарагдови огърлици, украсяваха пустинния пейзаж. Понякога той се разхождаше чак до градчето Корлеоне, чието осемнайсетхилядно население се беше натикало в дълга верига от жилища — мизерни дупки, наредени покрай склона и построени от черния камък на планината. През последната година в Корлеоне бяха извършени повече от шейсет убийства — сякаш смъртта дебнеше в този град. По-нататък гората Фикудза нарушаваше дивата монотонност на разораната равнина.

Неговите телохранители — двамата овчари — винаги носеха със себе си своите лупари, когато придружаваха Майкъл в разходките му. Тази смъртоносна сицилианска пушка беше любимото оръжие на мафията. Разбира се, една от първите стъпки на полицейския началник, изпратен от Мусолини да ликвидира мафията в Сицилия,

била да нареди да се съборят всички каменни огради на острова, повисоки от метър, така че убийците с техните лупари да не могат да използват стените като места за засади. Това не помогнало много, затова полицейският служител решил този проблем, като арестувал и изпращал в трудови лагери всеки мъж, заподозрян, че е мафият.

Когато остров Сицилия бил освободен от съюзническите войски, служителите от американската военна администрация сметнали, че всички задържани от фашисткия режим са демократи и много от тези мафиоти били назначени за кметове на села или за преводачи на военната администрация. Тази щастлива случайност дала възможност на мафията да се прегрупира и да стане по-страшна от когато и да било.

Дългите разходки, една бутилка силно вино заедно с препълнена чиния със спагети и месо, даваха възможност на Майкъл да спи. В библиотеката на доктор Таца имаше книги на италиански и въпреки че Майкъл говореше на диалект, а беше минал и няколко курса по италиански в колежа, четенето на тези книги му костваше много усилия и време. Вече говореше почти без акцент и въпреки че никога не можеше да мине за местен жител, човек можеше да повярва, че е един от онези странни италианци от далечния север на Италия, където страната граничеше с Швейцария и Германия.

Деформацията от лявата страна на лицето му го приобщаваше повече към местните жители. Такива обезобразявания често се срещаха в Сицилия поради липса на медицинско обслужване. Леки наранявания, които не можеха да бъдат оправени просто поради липса на пари. Много деца, много мъже имаха физически недостатъци, които в Америка щяха да бъдат коригирани с малки операции или с по-специално лечение.

Майкъл често мислеше за Кей, за нейната усмивка, за нейното тяло и винаги чувствуваше угризение на съвестта, че я е изоставил така жестоко, без дори дума за сбогом. Може и странно да беше, но съзнанието му никога не се обременяваше с мисълта за двамата мъже, които беше убил. Солоцо се беше опитал да убие баща му, а капитан МакКлъски го беше обезобразил за цял живот.

Доктор Таца непрекъснато настояваше да оперират изкривеното му лице, особено след като Майкъл го беше помолил за обезболяващи лекарства, тъй като болката се засилваше с течение на времето и се

появяваше все по-често. Таца му обясни, че под окото има лицев нерв, от който излизат цял сноп други нерви. Този нерв в същност беше любимото място на мъчителите от мафията, които го търсеха по бузите на своите жертви с острия като игла връх на алпийските пикети. Точно този нерв на лицето на Майкъл беше засегнат или може би в него се беше врязала някаква костичка. Една най-обикновена операция в болницата в Палермо щеше завинаги да премахне болката.

Майкъл отказа. Когато лекарят го попита защо, той се засмя и рече: „Това ми е спомен от дома.“

И наистина болката не го притесняваше, усещаше я като леко пулсиране на кръвта в черепа му, напомняше му шум на апарат, който влива течност в мозъка му, за да го прочисти.

Изминаха почти седем месеца спокоен селски живот, преди Майкъл да се почувствува отегчен. По това време дон Томазино стана по-зает и рядко го виждаха във вилата. Имаше свои неприятности с „новата мафия“, възникваща в Палермо — млади хора, които правеха състояние от следвоенното усилено строителство в този град. С това богатство те се опитваха да присвоят незаконно селските феодални владения на старомодните водачи на мафията, които с презрение наричаха „мустакати дядовци“. Дон Томазино беше непрекъснато зает със защитата на своето владение. Затова Майкъл беше лишен от компанията на възрастния човек и трябваше да се задоволи с разказите на доктор Таца, които започнаха да се повтарят.

Една сутрин Майкъл реши да предприеме дълга разходка пеш до планините отвъд Корлеоне. Естествено придружаваха го двамата овчари-телохранители. В същност задачата им не бе да го закрилят от враговете на семейство Корлеоне. Просто за всеки, който не беше местен жител, беше прекалено опасно да се скита сам. Това беше доста опасно и за местните жители. Районът беше пренаселен с бандити, с мафиоти, които се биеха помежду си и така застрашаваха всички. Освен това можеше погрешно да го вземат, че е тръгнал да обира pagliaios.

Pagliaio е сламена колиба, направена на полето, за да подслонява селскостопанските работници и сечивата им, така че да не ги носят из дългия път от селото. В Сицилия селянинът не живее сред земята, която обработва. Това е прекалено опасно и всяка обработваема земя, ако той я притежава, е много ценна. Той предпочита да живее в селото

и при изгрев-слънце поема на път да работи на далечните ниви — като приходящ работник, само че идваше пеш. Когато някой пристигнеше в своята колиба и я намереше ограбена, той се чувствуваше ужасно засегнат. За този ден му измъкваха хляба от устата. Мафията, след като законът се бе оказал безпомощен, взе тази грижа на селяните под своя закрила и реши проблема в свой типичен стил. Тя преследваше и убиваше всички такива крадци. Неизбежно беше да не пострадат и някои невинни. Възможно беше, ако Майкъл минеше покрай току-що ограбена колиба, да бъде взет за престъпник, ако нямаше кой да гарантира за него.

И така в една слънчева утрин той пое на разходка през полята, следван от своите двама предани овчари. Единият от тях беше обикновен простосърдечен човек, почти умствено недоразвит, мълчеше като пукал и беше с безизразно лице на индианец. Имаше типичното за сицилианец жилаво тяло, преди да напълнее в средната си възраст. Казваше се Кало.

Другият овчар беше по-отракан, по-млад и беше видял нещичко от света. Главно океаните, тъй като по време на войната бил моряк в италианската флота, но успял само да се татуира, преди корабът му да бъде потопен, а той да падне в плен у англичаните. Но татуировката го направила известен човек в селото му. Сицилианците не се татуират често — нямат нито възможност, нито склонност към това. (Този овчар, Фабрицио, се беше татуирал най-вече за да покрие един размазан червен белег на корема си, който носеше от рождение.) Само пазарските каруци на мафията имаха изписани ярки сцени — примитивни рисунки, но направени красиво, с много обич и внимание. Във всеки случай, връщайки се в родното си село, Фабрицио не беше много горд с тази татуировка, макар тя да илюстрираше много скъп на сицилианската „чест“ сюжет — съпруг, който пробощда с нож един гол мъж и една жена, вплетени един в друг на косматия под на корема на Фабрицио. Обикновено Фабрицио се шегуваше с Майкъл и го разпитваше за Америка, защото естествено се бе оказало невъзможно да държат овчарите в неведение относно истинската му националност. Въпреки това те не знаеха точно кой е, освен това, че се укрива и че не трябва да бръщолевят за него. Понякога Фабрицио носеше на Майкъл прясно сирене, от което още капеше мляко.

Те минаха по прашни селски пътища, настигаха магарета, които теглеха ярко изрисувани каруци. Земята беше покрита с розови цветя, портокалови градини, горички от бадемови и маслинови дървета, всичките нацъфтели. Това беше една от изненадите. Майкъл беше очаквал да види една безплодна земя заради пословичната бедност на сицилианците. А беше открил земя на бликащо изобилие, застлана с килими от цветя, изпълнена с благоуханието на цвета на лимона. Тя беше толкова красива, че той се чудеше как можеха жителите ѝ да я напускат. Колко ужасно се отнасяха хората един към друг можеше да се съди по масовото емигриране от тази земя, която приличаше на райска градина.

Беше решил да отиде пеш до крайбрежното село Мазара, после да вземе автобус обратно до Корлеоне вечерта и да се умори така, че да може да спи. Двамата овчари имаха раници, пълни с хляб и сирене, за да хапнат по пътя. Те носеха своите лупари съвсем открито, сякаш отиваха на лов.

Беше много красива утрин. Майкъл се чувствуваше така, както се беше чувствувал като дете, когато беше излизал рано сутринта през лятото, за да играе на топка. Тогава всеки ден се появяваше с нова светлина, с нови цветове. И сега беше така. Сицилия беше застлана с килим от пищни цветя, уханието на портокаловите и лимоновите цветове беше толкова силно, че въпреки увреждането, което засягаше синусите му, той го усещаше.

Счупената челюст от лявата страна на лицето му беше оздравяла, но костта беше зараснала неправилно и натискът върху синусите му причиняваше болка в лявото око. Като резултат той имаше и постоянна хрема — пълнеше носните кърпи със слюз и често издухваше носа си на земята, както правеха местните селяни, навик, който като момче го беше отвращавал, когато виждаше стари италианци, презрели носната кърпа като английска суетност, да се секнат на улицата.

Освен това усещаше в главата си някаква тежест. Доктор Таца му беше казал, че се дължи на натиска върху синусите, причинен от лошо зарасналото счупване. Доктор Таца го наричаше яйцевидно счупване на зигомата, казваше, че ако е било лекувано преди зарастването на костите, е могло лесно да бъде поправено с малка хирургическа намеса, при която се използва инструмент, подобен на лъжица, с който се избутва костта на нейното нормално място. Сега обаче,

твърдеше лекарят, трябвало да отиде в болницата в Палермо и да се подложи на по-сложна операция, наречена максиларно-лицева, при което костта щяла отново да бъде счупена. На Майкъл това му стигаше. Той отказа. Но онова, което го тревожеше повече от болката и хремата, беше чувството на тежест в главата.

Този ден той въобще не достигна до крайбрежието. След като повървяха около дващест и пет километра, тримата спряха под прохладната зелена сянка на една портокалова горичка, за да обядват и да изпият виното си. Фабрицио бърбореше за това как един ден щял да отиде в Америка. След като пиха и ядоха, те се изтегнаха на сянка, а Фабрицио разкопча ризата си и стегна мускулите на стомаха си, за да накара татуировката да оживее. Голата двойка на гърдите му се гърчеше в любовна агония, а камата, забита от съпруга, трептеше в пронизаната плът. Това го забавляваше. Именно тогава Майкъл беше ударен от онова, което сицилианците наричаха „гръм“.

Зад портокаловата горичка се простираха зелените поля на едно баронско имение. Надолу по пътя откъм гората се намираше вила в римски стил, сякаш изкопана от руините на Помпей. Това беше малък дворец с огромен мраморен портал и гръцки колони с канелюри. През тези колони излезе едно ято от селски момичета, пазени от две дебели матрони, облечени в черно. Бяха от селото и очевидно бяха изпълнили древното си задължение към местния барон — да почистят вилата и да я подготвят за пребиваването му там през зимата. Сега отиваха в полето да наберат цветя, с които да изпълнят стаите. Те събираха розовите цветове на фия, яркочервена глициния и ги смесваха с портокалови и лимонови цветчета. Момичетата, които не забелязаха мъжете, почиващи си в портокаловата горичка, се приближаваха все повече и повече.

Те бяха облечени в евтини рокли на ярки шарки, прилепнали към телата им. Още нямаха дващест години, но бяха с онази пълна женственост, с окъпана от слънцето плът, която узряваше толкова бързо. Три-четири от тях започнаха да гонят едно момиче към горичката. Момичето, което гонеха, държеше в лявата си ръка чепка едро червено грозде, а с дясната късаше зърна от чепката и ги хвърляше по преследвачките си. Тя имаше корона от къдрава коса, тъмночервена като гроздето, а тялото ѝ сякаш щеше да изскочи от кожата си.

Съвсем близо до гората тя спря стресната, забелязала непривичните цветове на мъжките ризи. Стоеше там на пръсти, готова да побегне като сърна. Сега беше много близо, достатъчно близо, за да могат мъжете да видят всяка подробност на лицето ѝ.

Всичко у нея беше овално — очите, формата на лицето, очертанията на челото ѝ. Кожата ѝ беше като прелестно тъмно кадифе, а очите ѝ бяха големи, тъмновиолетови или кафяви, но тъмни, с дълги гъсти мигли, които хвърляха сянка върху прелестното ѝ лице. Устните ѝ бяха пълни, без да са дебели, сладки, без да са нерешителни, и оцветени с тъмночервено от сока на гроздето. Тя беше така невероятно прелестна, че Фабрицио измърмори: „Исусе Христе, вземи душата ми, аз умирам“, но думите прозвучаха малко прекалено дрезгаво. Сякаш чуло го, момичето се отпусна на ходилата си, извърна се ѝ побягна обратно към преследвачките си. Докато тичаше, хълбоците ѝ се очертаваха под прилепналата рокля като хълбоци на животно — прелъстителни и езически в своята невинност. Когато стигна до приятелките си, тя отново се извърна и лицето ѝ беше като тъмно петно на фона на поляната с ярки цветя. Тя протегна ръка, тази, в която държеше гроздето, и посочи към горичката. Момичетата побягнаха, като се смееха, а облечените в черно дебели матрони им се скараха.

Майкъл Корлеоне в един миг се видя, че стои прав, а сърцето в гърдите му биеше, чувствуваше се леко замаян. Кръвта бушуваше в тялото му до всички крайници, пулсираше във върховете на пръстите на ръцете му, във върховете на пръстите на краката му. Всички благоухания на острова се втурнаха на крилата на вятъра — от портокаловите и лимоновите цветчета, от гроздето, от цветята. Струваше му се, че тялото му е изскочило някъде извън самия него. И тогава чу, че двамата овчари се смеят.

— Теб май че те удари гръм, а? — рече Фабрицио, потупвайки го по рамото. Дори Кало започна да се държи приятелски, потупваше го по ръката и му говореше: „Успокой се, човече, успокой се“, но го казваше с обич. Сякаш Майкъл беше блъснат от кола. Фабрицио му подаде бутилка вино и Майкъл отпи голяма глътка. Това проясни ума му.

— За какво, по дяволите, говорите, проклети скотоложци? — попита ги той.

И двамата мъже се смееха. Кало, чието честно лице беше придобило най-сериозно изражение, каза:

— Не можеш да скриеш, че те е ударил гръм. Когато човек го удари гръм, всички забелязват. За бога, човече, не се срамувай от това, някои хора се молят да ги удари гръм. Ти си късметлия.

Майкъл не беше много доволен, че чувствата му можеха да бъдат отгатнати толкова лесно. Но за първи път в живота му се случваше такова нещо. То нямаше нищо общо с младежките му увлечения, нямаше нищо общо с любовта, която беше изпитвал към Кей, любов, в основата на която беше нейната свежест, интелигентност и контрастът между брюнета и блондинката. Това беше завладяващо желание да притежава, то беше незаличим отпечатък на лицето на момичето в ума му и той знаеше, че ще витае в паметта му всеки ден, ако не я притежава. Животът му се беше опростил, фокусирал се беше в една точка, всичко останало не заслужаваше дори моментно внимание. По време на изгнанието си той винаги беше мислил за Кей, въпреки че чувствуваше, че никога вече не можеха да бъдат любовници, дори приятели. В края на краищата той беше убиец, мафият, който се беше включил в играта. Сега Кей беше изцяло изтрита от съзнанието му.

Фабрицио оживено каза:

— Ще отида в селото и ще разбера коя е. Кой знае, може да е достъпна, отколкото си мислим. За ударените от гръм има само един лек, нали, Кало?

Другият овчар кимна сериозно с глава. Майкъл не каза нищо. Той последва двамата овчари, които тръгнаха надолу по пътя към близкото село, в което беше изчезнало ятото момичета.

Селото беше събрано около традиционния централен площад с чешма. Но то беше на главен път, затова имаше няколко магазина, пивници и едно малко кафене с три маси отвън на малка тераса. Овчарите седнаха на едната маса и Майкъл се присъедини към тях. Момичетата не се виждаха никъде, нямаше дори следа от тях. Селото изглеждаше като изоставено, ако се изключеха малките момчета и едно залитащо магаре.

Собственикът на кафенето дойде да ги обслужи. Той беше нисък, плещест човек, почти джудже, но ги поздрави весело и сложи на масата чиния с нахут.

— Вие сте чужденци тук — каза той, — затова ми позволете да ви посъветвам. Опитайте виното ми. Гроздето е от моето стопанство и виното е направено лично от синовете ми. Те го смесват с портокали и лимони. Това е най-хубавото вино в Италия.

Те го оставиха да им донесе виното в кана и то се оказа дори по-добро, отколкото той твърдеше — тъмночервено и силно като ракия. Фабрицио се обърна към собственика на кафенето:

— Обзалагам се, че познаваш всички момичета тук. Видяхме няколко хубавици да идват насам по пътя и този приятел тук остана ударен от гръм, като видя една от тях. — Той посочи Майкъл.

Собственикът на кафенето погледна Майкъл с по-голям интерес. Деформираното му лице му се беше сторило преди съвсем обикновено, незаслужаващо да бъде погледнато повторно. Но човек, ударен от гръм, беше друго нещо.

— По-добре си вземи за в къщи няколко бутилки вино за довечера, приятелю — каза той. — Ще имаш нужда от помощ, за да заспиш.

Майкъл попита човека:

— Познаваш ли го това момиче? Има ситна къдрава коса, много мека кожа, много големи и много тъмни очи. Познаваш ли такова момиче в селото?

Собственикът на кафенето рязко каза:

— Не. Не познавам такова момиче. — Той изчезна от терасата на кафенето си.

Тримата мъже изпиха бавно виното си, изпразниха каната и поискаха още. Собственикът не се появи повече. Фабрицио влезе вътре в кафенето. Когато излезе, той направи гримаса и се обърна към Майкъл:

— Точно както си мислех, това е неговата дъщеря и сега той беснее отзад и се чуди как да ни скрои някой номер. Мисля, че е по-добре да тръгваме към Корлеоне.

Независимо от месеците, прекарани на острова, Майкъл още не можеше да свикне с обидчивостта на сицилианците по въпросите на секса, но реакцията на човека сега беше прекалена дори за един сицилианец. Двамата овчари обаче, изглежда, я приеха като нещо нормално. Те го чакаха да си тръгнат. Фабрицио каза:

— Старият негодник спомена, че има двама сина, големи яки момчета, на които трябва само да им подсвирне. Хайде да тръгваме.

Майкъл се втрени във Фабрицио студено. Досега той се беше държал като тих и внимателен млад човек, типичен американец, с тази разлика, че щом се криеше в Сицилия, сигурно беше извършил нещо мъжествено. Сега за пръв път овчарите виждаха погледа на Корлеонови. Дон Томазино, като знаеше истинската самоличност на Майкъл и онова, което той беше извършил, беше винаги внимателен и се отнасяше към него като към „уважаван човек“ като самия него. Но тези простодушни овчари си бяха съставили свое собствено мнение за Майкъл, което не беше много прозорливо. Студеният поглед, твърдото преbledняло лице на Майкъл, гневът, който се излъчваше от него — както студена пара от лед, — изтриха усмивките от лицата им и угасиха желанието им за фамилиарничене.

Когато Макъл видя, че го слушат с необходимото внимание и уважение, той им нареди:

— Доведете човека тук при мен.

Те не се поколебаха. Метнаха своите лупари на рамо и влязоха в тъмната прохлада на кафенето. След няколко секунди се появиха отново със собственика помежду им. Ниският човек никак не изглеждаше изплашен, но гневът му беше примесен с известно подозрение.

Майкъл се облегна на стола си и изгледа мъжа. После много спокойно каза:

— Разбирам, че съм те обидил, като говорих за дъщеря ти. Поднасям ти извиненията си, аз съм чужденец в тази страна и не знам съвсем добре обичаите й. Позволи ми да кажа следното. Не съм искал да обидя нито теб, нито нея.

Това направи силно впечатление на овчарите-телохранители. Никога преди гласът на Майкъл не беше звучал така, когато им беше говорил. Тонът беше заповеднически и властен, макар той да се извиняваше. Собственикът на кафенето се сви и стана още по-внимателен, като разбра, че си няма работа с някой слуга в чифлик:

— Кой си ти и какво искаш от дъщеря ми?

Без дори да се поколебае, Майкъл отговори:

— Аз съм американец, който се крие в Сицилия от полицията на своята страна. Името ми е Майкъл. Можеш да съобщиш на полицията

и да направиш състояние, но тогава дъщеря ти ще загуби баща си, вместо да си намери съпруг. Във всеки случай искам да се срещна с дъщеря ти. С твое разрешение и под надзора на семейството ти. Както изисква приличието. С необходимото уважение. Аз съм почтен човек и не мисля да позоря дъщеря ти. Искам да се срещна с нея, да поговоря и тогава, ако и тя се влюби в мен, ще се оженим. А ако не, вече никога няма да ме видиш. В края на краищата може да не ѝ стана симпатичен и никой нищо не може да направи тогава. А когато му дойде времето, ще ти кажа за себе си всичко, което бащата на жена ми трябва да знае.

И тримата мъже го гледаха с удивление. Фабрицио прошепна със страхопочитание: „Той наистина е ударен от гръм.“ Собственикът на кафенето, за първи път, не изглеждаше толкова самоуверен, нито толкова надменен, гневът му се беше поуталожил. Накрая той попита:

— Ти да не си приятел на приятелите?

Тъй като думата „мафия“ никога не се произнасяше от обикновен сицилианец, това беше най-директният начин, по който собственикът на кафенето можеше да попита дали Майкъл не е член на мафията. Това беше обичайният начин, по който питаха дали някой принадлежи към мафията, но обикновено въпросът не се задаваше направо на лицето, за което ставаше дума.

— Не — отговори Майкъл. — Аз съм чужденец в тази страна.

Собственикът на кафенето го погледна още веднъж — смазаната лява страна на лицето, дългите крака, които бяха рядкост в Сицилия. Погледна двамата овчари, които носеха своите лупари съвсем открито, без страх, и си спомни как бяха дошли в кафенето му и му бяха казали, че техният господар иска да говори с него. Собственикът на кафенето беше изръмжал, че иска кучият син да се махне от неговата тераса, но единият от овчарите беше казал: „Повярвай ми, по-добре ще е да излезеш и сам да поговориш с него.“ И нещо го беше накарало да излезе. Сега нещо го караше да разбере, че най-добре ще е да се отнесе с известно уважение към този чужденец. Той неохотно каза:

— Ела в неделя следобед. Името ми е Вители и живея там горе на хълма, над селото. Но ти ела тук, в кафенето, и аз ще те заведа.

Фабрицио понечи да каже нещо, но Майкъл го стрелна с поглед и езикът на овчаря замръзна в устата му. Това не убегна от погледа на Вители. Затова когато Майкъл стана и протегна ръката си, собственикът на кафенето я пое и се засмя. Той щеше да поразпита и

ако полученото не го удовлетворише, можеше да посрещне Майкъл с двамата си сина, които щяха да носят своите пушки. На собственика на кафенето не му липсваха връзки между „приятелите на приятелите“. Но нещо му подсказваше, че това е щастлива случайност, в която сицилианците вярваха, нещо му подсказваше, че хубостта на дъщеря му щеше да донесе на нея щастие, а на семейството ѝ — сигурност. Толкова по-добре. Някои от местните младежи вече започваха да се навъртат около нея и този непознат със своето деформирано лице можеше да свърши необходимата работа и да ги поизплаши. Вители, за да покаже доброжелателството си, изпрати непознатите с бутилка от своето най-хубаво и най-студено вино. Забеляза, че един от овчарите плати сметката. Това му направи още по-силно впечатление, стана ясно, че Майкъл стои по-високо от двамата мъже, които го придружаваха.

Майкъл не се интересуваеше повече от разходката. Намериха гараж и взеха кола и шофьор под наем, за да ги закара обратно в Корлеоне, и някъде преди вечеря доктор Таца беше вече информиран от овчарите за случилото се. Същата вечер, когато седяха в градината, доктор Таца каза на дон Томазино:

— Днес нашия приятел го е ударил гръм.

Дон Томазино не изглеждаше учуден. Той изсумтя:

— Иска ми се някой от онези млади хора в Палермо да ги удари гръм, тогава бих могъл да си отдъхна малко. — Той говореше за новия тип шефове на мафията, които се надигаха в големите градове като Палермо, и оспорваха властта на ветераните като него.

Майкъл каза на Томазино:

— Искам да кажеш на тези двама овчари да ме оставят сам в неделя. Ще отида на вечеря в семейството на това момиче и не искам те да се навъртат там.

Дон Томазино поклати глава:

— Отговорен съм пред баща ти за теб, не искам толкова нещо от мене. И друго, чувам, че си говорил дори за брак. Не мога да позволя толкова нещо, докато не изпратя човек да разговаря с баща ти.

Майкъл Корлеоне беше много внимателен, в края на краищата говореше с един уважаван човек:

— Дон Томазино, вие познавате баща ми. Той оглушава, когато някой му каже думата „не“. И слухът му не се възвръща, докато не му

отговорят с „да“. Е, добре, той е чул моето „не“ много пъти. За двамата от охраната разбирам, не искам да ви създавам неприятности, затова те могат да дойдат с мен в неделя, но ако аз поискам да се ожения, ще се ожения. Съгласете се, че щом не позволявам на собствения си баща да се меси в личния ми живот, ще бъде обидно за него да позволя на вас да го сторите.

Шефът на мафията въздъхна:

— Е, добре тогава, ще трябва да има сватба. Познавам твоя „гръм“. Тя е добро момиче от почтено семейство. Няма да ти позволят да накърниш честта им, без бащата да се опита да те убие, и тогава ще трябва да проливаш кръв. Освен това познавам добре семейството и не мога да допусна да се случи такова нещо.

Майкъл каза:

— Възможно е да не ѝ бъде приятна външността ми, а освен това тя е много млада и може да реши, че съм стар за нея. — Видя, че двамата мъже му се усмихват. — Ще имам нужда от малко пари за подаръци и мисля, че ще ми трябва и кола.

Дон Томазино кимна с глава:

— Фабрицио ще се погрижи за всичко, той е умно момче, във флота са го занимавали с машинарии. Ще ти дам пари утре сутринта и ще уведомя баща ти какво става. Трябва да го сторя.

Майкъл се обърна към доктор Таца:

— Имате ли нещо, с което да пресушите тези проклети сополи, които непрекъснато текат от носа ми? Не мога да се явя пред това момиче и непрекъснато да подсмърчам.

Доктор Таца каза:

— Ще те намажа с едно лекарство, преди да отидеш при нея. От него леко ще се обезчувствиш, но не се притеснявай, ще мине още доста време, преди да получиш право да я целунеш. — И лекарят, и дон Томазино се засмяха на това остроумие.

До неделя Майкъл имаше вече на разположение едно алфареомео, очукано, но вършеше работа. Ходи също до Палермо с рейса, за да купи подаръци за момичето и семейството ѝ. Научил беше, че името на момичето е Аполония и всяка нощ мислеше за прекрасното ѝ лице и прекрасното ѝ име. Изпиваше доста вино, за да може да заспи, и затова на старите прислужнички в къщата беше наредено да оставят по едно изстудено шише до леглото му. А той го изпиваше всяка вечер.

В неделя, под звуците на църковните камбани, които огласяха цяла Сицилия, той отиде с алфа-ромео до селото и спря точно пред кафенето. Кало и Фабрицио бяха на задната седалка със своите лупари и Майкъл им нареди да чакат в кафенето и да не влизат в къщата. Кафенето беше затворено, но Вители беше там и ги чакаше, облегнат на перилата на своята празна тераса.

Когато всички се ръкуваха, Майкъл взе трите пакета с подаръците и двамата с Вители се заизкачваха нагоре по хълма към неговия дом. Той се оказа по-голям от обикновената селска колиба — семейство Вители не беше бедно.

Вътре къщата беше изпълнена със статуетки на Мадоната, в стъклени ковчежета, а пред краката на статуетките с червен пламък блещукаха обредни светлинни. Двамата сина чакаха, те също бяха облечени в своите неделни черни костюми. Бяха здрави младежи, едва двайсетгодишни, но изглеждаха по-възрастни от тежката работа в стопанството. Майката беше енергична жена, пълна като своя мъж. Момичето не се виждаше никъде.

След като се представиха — Майкъл дори не чу имената, — те седнаха в стаята, която можеше да бъде както всекидневна, така и официална трапезария. Беше задръстена с всякакъв вид мебели и не много голяма, но в Сицилия това беше разкошът на средната класа.

Майкъл даде подаръците на синьор Вители и синьора Вители. За бащата имаше златно ножче за подрязване на пури, а за майката топче от най-финия плат, който можеше да се купи в Палермо. Остана още един пакет, който беше за момичето. Подаръците му бяха приети със съдържана благодарност. Те бяха направени малко преждевременно, не биваше да подарява нищо преди второто си посещение.

По селски обичай бащата се обърна към него като мъж към мъж:

— Не мисли, че сме хора без достойнство, които приемат непознати в къщата си така лесно. Но за теб гарантира лично дон Томазино, а никой в този край не би се усъмнил в думата, дадена от този добър човек. Затова те посрещаме. Но трябва да ти кажа, че ако намеренията ти към дъщеря ми са сериозни, ще трябва да научим нещо повече за теб и твоето семейство. Ти знаеш тези неща, семейството ти произхожда от тази страна.

Майкъл кимна и учтиво заяви:

— Ще ти кажа всичко, което искаш да знаеш, когато пожелаеш.

Синьор Вители вдигна ръка:

— Аз не съм любопитен човек. Нека видим първо дали е необходимо. Сега си добре дошъл в моя дом като приятел на дон Томазино.

Въпреки лекарството в носа му, Майкъл в същност подуши присъствието на момичето в стаята. Той се обърна и я видя да стои под сводестата врата, която водеше към задната част на къщата. Миризмата беше на свежи цветя и лимонови цветчета, но в гарвановочерната си къдрава коса тя не беше затъкнала нищо, нямаше украса и на строгата семпла черна рокля, която очевидно беше най-хубавата ѝ неделна премяна. Тя му хвърли бърз поглед и лека усмивка, преди да сведе скромно очи и да седне до майка си.

Майкъл отново почувствува, че не му стига въздух, че тялото му се залива от нещо, което не беше толкова страст, колкото безумно желание да я притежава. За първи път той разбра класическата ревнивост на италианеца. В този миг беше готов да убие всеки, който докоснеше това момиче, който се опитахе да предяви права над нея, да му я отнеме. Както скъперникът ламти за жълтици, както селянинът жадува да притежава собствената си земя, така той жадуваше да притежава нея. Нищо нямаше да го спре да получи това момиче, да го притежава, да я затвори в някоя къща и да я заключи там като пленница само за себе си. Даже не искаше никой да я вижда.

Когато тя се обърна и се усмихна на един от братята си, Майкъл, без дори да се усети, хвърли на младежа убийствен поглед. Семейството виждаше, че това е класически случай на „ударен от гръм“ и се успокои. Този млад мъж щеше да бъде като глина в ръцете на дъщеря им, докато се оженеха. След това, разбира се, нещата щяха да се променят, но това нямаше да има значение.

Майкъл си беше купил нови дрехи в Палермо и не приличаше вече на грубо облечен селянин, за семейството беше очевидно, че той е някакъв дон. Обезобразеното му лице не го правеше толкова страшен, колкото той си мислеше, защото другият профил беше толкова хубав, че правеше физическия му недостатък дори интересен. Още повече че това беше страна, в която, за да се наречеш обезобразен, трябваше да си съперничиш с много мъже, претърпели изключителни физически страдания.

Майкъл гледаше право в момичето, гледаше прелестния овал на лицето му. Сега той виждаше, че устните ѝ са почти сини — толкова тъмна беше кръвта, пулсираща в тях. Той се обърна към нея, без да посмее да произнесе името ѝ:

— Видях те миналия ден до портокаловата горичка. Когато избяга. Надявам се, че не съм те изплашил.

Момичето повдигна само за част от секундата очи към него. Тя поклати глава. Но прелестта на тези очи беше накарала Майкъл да отмести погледа си. Майката сърдито каза:

— Аполония, кажи нещо на бедния човек, изминал е километри, за да те види — но дългите черни мигли на момичето останаха спуснати върху очите ѝ като крила. Майкъл ѝ подаде подаръка, увит в златиста хартия, и момичето го остави в скута си. Бащата ѝ нареди: „Отвори го, моето момиче“, но ръцете ѝ не се помръднаха. Майката се присегна и отвори пакета с нетърпение, като внимаваше да не скъса скъпоценната хартия. Кутийката за бижу от червено кадифе я накара да спре за миг — никога не беше държала в ръцете си такова нещо и не знаеше как да я отвори. Но водена от инстинкта си, успя да отвори кутийката и извади подаръка. Беше тежка златна верижка, която се носеше като огърлица и която изпълни всички с благоговение не само заради очевидната си стойност, но и заради това, че в това общество подаръкът от злато беше израз на най-сериозни намерения. Това не можеше да означава нещо по-малко от предложение за женитба, или по-скоро беше знак, че кандидатът има намерение да направи предложение, за женитба. Вече не можеха да се съмняват в сериозността на намеренията на този чужденец. Не можеха да се съмняват и в неговата състоятелност.

Аполония все още не беше докоснала подаръка си. Майка ѝ го взе, за да ѝ го покаже, и тя повдигна дългите си мигли за миг, а после погледна право към Майкъл, кестениявите ѝ очи трогателни като на кошута, и каза: „Грация“. За първи път той чу гласа ѝ.

В него имаше кадифената мекота на младостта и стеснителност, които накараха ушите на Майкъл да зазвънят. Той продължаваше да гледа встрани от нея и да разговаря с бащата и майката, защото страшно се смущаваше, като я погледнеше. Но Майкъл забеляза, че въпреки традиционно широката рокля, тялото ѝ почти се открояваше през плата с нескрита чувственост. Той забеляза също как кожата ѝ

потъмнява, когато тя се изчервява — тъмната кадифена кожа ставаше още по-тъмна от нахлуващата в лицето кръв.

Най-после Майкъл стана да си върви и останалите също станаха. Те се сбогуваха официално, момичето най-после застана срещу него, когато се ръкуваха, и той почувствува смущение от допира — ръката ѝ беше топла и груба, ръка на селянка. Бащата тръгна с него надолу по хълма до колата му и го покани на вечеря следващата неделя. Майкъл кимна, но знаеше, че не може да чака цяла седмица, за да види момичето отново.

И не дочака неделята. На следващия ден, без своите овчари, той отиде с колата до селото и седна на терасата на кафенето да поговори с баща ѝ. Сеньор Вители се смили и изпрати да повикат жена му и дъщеря му да дойдат в кафенето при тях. Тази среща не беше толкова мъчителна. Аполония не се стесняваше вече толкова и говори повече. Беше облечена във всекидневната си шарена рокля, която ѝ отиваше много повече.

На следващия ден се случи същото. Само че този път Аполония си беше сложила златната верижка, която ѝ беше подарил. Тогава той ѝ се усмихна, като разбираше, че това е знак за него. Изкачи се с нея по хълма, а майка ѝ вървеше наблизо зад тях. Но за двамата млади беше невъзможно да не се докосват и Аполония се спъна веднъж и политна към него, така че той трябваше да я хване, и тялото ѝ, толкова топло и живо в ръцете му, надигна у него огромна топла вълна кръв, която го заля целия. Те не можаха да видят усмивката на майката зад тях, която знаеше, че нейната дъщеря е като дива коза и не се е спъвала по тази пътека от пеленаче. Усмихваше се и затова, че този беше единственият начин младият мъж да докосне дъщеря ѝ преди сватбата.

Това продължи две седмици. Майкъл ѝ носеше подаръци всеки път, когато ходеше, и постепенно тя стана по-малко стеснителна. Но никога не можаха да се срещнат без опекун. Тя беше само едно селско момиче, почти неграмотно, без каквато и да е представа за света, но притежаваше свежест, жажда за живот, която с помощта на езиковата бариера я правеха да изглежда интересна. По молба на Майкъл всичко стана много бързо. И защото момичето беше не само очаровано от него, но и знаеше, че сигурно е и богат, насрочена беше дата за сватбата след две седмици.

Сега дон Томазино се намеси. Беше получил съобщение от Америка, че на Майкъл не може да му се заповяда, но че трябва да бъдат взети всички елементарни предпазни мерки. Дон Томазино пое ролята на баща на младоженеца, за да осигури присъствието на своите лични телохранители. Кало и Фабрицио също бяха гости на сватбата от страна на Корлеоне, както и доктор Таца. Младоженецът и младоженката щяха да живеят във вилата на доктор Таца, опасана с каменна ограда.

Сватбата беше като обикновените селски сватби. Селяните стояха на улиците и хвърляха цветя, когато сватбарите — младоженци и гости — вървяха пеш от църквата до дома на младоженката. Сватбената процесия засипваше всички наоколо със захаросани бадеми — традиционните сватбени бонбони, а с останалите бонбони направиха захарнобели планини върху брачното легло на младоженката, което в случая беше само символично, тъй като първата нощ щеше да бъде прекарана във вилата извън Корлеоне. Сватбеното тържество продължи до полунощ, но младоженецът, и младоженката си тръгнаха с алфаромеото преди това. Когато дойде време да тръгват, Майкъл с учудване разбра, че майката щеше да отиде във вилата заедно с тях по молба на младоженката. Бащата му обясни: момичето било младо, девствено, леко поизплашено и щяло да има нужда да поговори с някого на сутринта след своята първа брачна нощ; да я насочат правилно, ако нещо не станеше както трябва. Тези неща понякога можеше да се усложнят. Майкъл видя, че Аполония го гледа някак нерешително с огромните си тъмнокафяви очи. Той ѝ се усмихна и кимна.

И така, пристигнаха във вилата извън Корлеоне заедно с тъщата. Но възрастната жена веднага завърза разговор със слугите на доктор Таца, прегърна и целуна дъщеря си и изчезна от сцената. Майкъл и неговата младоженка бяха оставени да отидат сами в своята огромна спалня.

Аполония още беше облечена в булчинската си рокля, наметната с пелерина. Чантата и куфарът ѝ бяха пренесени от колата в стаята. На малка масичка имаше бутилка вино и чиния с дребни сватбени сладкиши. Огромното легло с балдахин нито за миг не се използваше от погледите им. Младото момиче стоеше в средата на стаята и чакаше Майкъл да направи първата крачка.

И сега, когато тя беше с него, сега, когато официално я притежаваше, сега, когато нямаше никаква пречка да се наслади на това тяло и лице, за които беше мечтал всяка вечер, Майкъл не можеше да се престраши да я приближи. Наблюдаваше я как свали булчинския воал и го надипли върху един стол, а после остави булчинския венец на малката тоалетна масичка. На тази масичка имаше внушителна редица от парфюми и кремове, които Майкъл беше наредил да изпратят от Палермо. Момичето се загледа за миг в тях.

Майкъл изгаси лампите, като си мислеше, че момичето изчаква стаята да се затъмни, за да скрие тялото си, докато се съблича. Но сицилианската луна проникна през отворените прозорци, сияйна като злато, и Майкъл отиде да пусне капациите на прозорците, но не изцяло, тъй като в стаята щеше да стане много тъмно.

Момичето още стоеше до масичката, затова Майкъл излезе и отиде долу в банята. С доктор Таца и дон Томазино бяха изпили по чаша вино, докато жените се приготвяха за лягане. Бе очаквал, когато се върне, да намери Аполония по нощница под завивките. И се бе изненадал, че майката не беше направила тази услуга на дъщеря си. Може би Аполония беше искала да ѝ помогне да се съблече. Но беше сигурен, че е прекалено срамежлива и прекалено невинна за подобно дръзко държане.

Когато сега се върна пак в стаята, откри, че вътре е съвсем тъмно, някой беше затворил капациите изцяло. Той се добра до леглото пипнешком и видя очертанията на тялото на Аполония под завивките, обърнато с гръб към него, извито настрана и сгушено на топка. Съблече се и се мушна гол под чаршафите. Протегна ръка и докосна копринено голо тяло. Тя не беше сложила нощницата си и тази смелост го очарова. Бавно и внимателно той сложи едната си ръка на рамото ѝ и придърпа нежно тялото ѝ, за да я обърне към себе си. Тя се обърна бавно, ръката му докосна гърдите ѝ — нежни и заоблени, и тогава тя се намери в ръцете му толкова бързо, че телата им се доближиха като два искрящи полюса и най-после ръцете му я обгърнаха, целуваше страстно топлите ѝ устни, притискаше тялото и гърдите ѝ към себе си, а после претърколи своето тяло върху нейното.

Плътта и косата ѝ бяха като опъната коприна, сега тя цялата беше само желание, диво устремена към него в еротичния екстаз на девственица. Когато я облада, дъхът ѝ секна и тя остана неподвижна за

миг, а после с мощно движение на тялото си напред обви гладките си като атлаз крака около бедрата му. Когато свършиха, бяха се вкопчили един в друг така свирепо и се притискаха така силно, че да се откъснат беше равносилно на предсмъртен гърч.

През тази нощ и през следващите седмици Майкъл Корлеоне разбра защо девствеността се ценеше толкова високо от по-примитивните хора. Това беше период на чувственост, която той никога не беше изпитвал, чувственост, примесена с усещането за мъжка сила. През тези първи дни Аполония му стана почти робиня. Обградено с доверие и обич, едно младо жизнено момиче, събудено от девствеността за чувствената осъзнатост, беше така вкусно, както напълно узрял плод.

Тя, от своя страна, освежи доста мрачната мъжка атмосфера във вилата. Беше изпратила майка си да си върви още на следващия ден след първата брачна нощ и властвуваше на общата трапеза със свежия си момичешки чар. Дон Томазино вечеряше с тях всяка вечер, а доктор Таца разказваше старите си истории, докато пиеха вино в градината със статуите, окичени с кървавочервени цветя; така вечерите минаваха сравнително приятно. През нощта в спалнята си, младоженците се любеха трескаво с часове, Майкъл не можеше да се насити на красивите форми на тялото ѝ, на кожата ѝ с меден цвят, на огромните ѝ кафяви очи, блестящи от страст. От нея се излъчваше чудесен свеж мирис, мирис на нейната женска плът, и при това почти сладък и непоносимо възбуждащ. Нейната девствена страст прилягаше на неговото силно желание на младоженец и двамата често задрямваха, изтощени, едва на зазоряване. Понякога, задоволен, но още не готов да заспи, Майкъл сядаше на перваза на прозореца и съзерцаваше голото тяло на Аполония, докато тя спеше. Лицето ѝ също беше прекрасно в съня, свършено лице, беше виждал такива лица преди само в албуми с италиански мадони, които въпреки цялото умение на художника, нямаха вид на девственици.

През първата седмица след сватбата те ходеха на пикници и малки разходки с алфа-ромеото. Но след това дон Томазино дръпна веднъж Майкъл настрана и му обясни, че след сватбата присъствието и самоличността му са станали известни на мнозина в тази част на Сицилия и че трябва да се вземат предпазни мерки срещу враговете на семейство Корлеоне, чиито дълги ръце също се простираха до това

островно убежище. Дон Томазино постави въоръжена охрана около вилата си, а двамата овчари, Кало и Фабрицио, неотлъчно бдяха от вътрешната страна на стената. Така че на Майкъл и жена му се наложи да останат в района на вилата. Майкъл прекарваше времето си, като учеше Аполония да чете и да пише на английски и да кара колата покрай вътрешната страна на оградата на вилата. По това време дон Томазино изглеждаше прекалено ангажиран и нямаше време да им прави компания. Според доктор Таца, той още имал неприятности с новите мафиоти в Палермо.

Една вечер в градината старата селянка, която работеше в къщата като слугиня, донесе чиния с пресни маслини и се обърна към Майкъл с въпроса:

— Вярно ли е това, което всички разправят, че си син на дон Корлеоне от Нью Йорк, на Кръстника?

Майкъл видя как дон Томазино поклати глава, недоволен, че всички знаят Тайната. Но старицата го гледаше с такова безпокойство, сякаш за нея беше много важно да знае истината, и Майкъл кимна.

— Познаваш ли баща ми? — попита той.

Името на жената беше Филомена, а лицето ѝ беше набръчкано и кафяво като орех, с почернели зъби, които стърчаха от устата ѝ. За първи път, откакто беше във вилата, тя му се усмихна.

— Кръстникът спаси живота ми навремето — каза тя, — а също и мозъка ми. — Тя посочи главата си.

Тя очевидно искаше да каже още нещо, затова Майкъл ѝ се усмихна да я окуражи. Тя почти със страх попита:

— Вярно ли е, че Лука Брази е мъртъв?

Майкъл отново кимна и остана изненадан от израза на облекчение, изписан на лицето на старата жена. Филомена се прекръсти и каза:

— Господ да ми прости, но дано душата му вечно се пече в ада.

У Майкъл се събуди отдавнашното любопитство към личността на Брази и той изведнъж интуитивно разбра, че тази жена знае историята, която Хейгън и Сони бяха отказали да му разкажат. Той ѝ наля чаша вино и я накара да седне.

— Разкажи ми за баща ми и Лука Брази — помоли я той нежно. — Аз знам нещо, но как са станали приятели и защо Брази беше така предан на баща ми? Не се страхувай, разкажи ми.

Набръчканото лице на Филомена, нейните черни като стафиди очи се обърнаха към дон Томазино, който по някакъв начин ѝ даде знак, че ѝ разрешава. И така Филомена им запълни вечерта, като им разказа своята история.

Преди трийсет години Филомена била акушерка в Ню Йорк, на Десето Авеню, и обслужвала италианската колония. Жените често забременявали и тя преуспявала. Дала добър урок на лекарите за някои неща, когато те се опитвали да се намесят при трудно раждане. Мъжът ѝ тогава бил собственик на преуспяващ бакалски магазин, сега покойник, горкият, тя го благослови, въпреки че бил картоиграч и женкар, който никога не се сещал да сложи нещо настрана за черни дни. Така или иначе през една проклетата нощ преди трийсет години, когато всички почтени хора отдавна били в леглата си, на вратата на Филомена се почукало. Тя никак не се изплашила, защото това били онези тихи часове, които бебетата предпазливо избирали, за да дойдат благополучно на този грешен свят, затова се облякла и отворила вратата. Отвън стоял Лука Брази, чиято слава още тогава била ужасна. Известно било също, че е ерген. И тогава Филомена се уплашила. Тя помислила, че е дошъл да напакости на мъжа ѝ, че може би мъжът ѝ безразсъдно му е отказал някоя дребна услуга.

Но Брази бил дошъл с друга цел. Той казал на Филомена, че имало една жена, която щяла да ражда, че къщата била извън квартала на известно разстояние и че тя трябвало да отиде с него. Филомена веднага усетила, че нещо не е в ред. Тази нощ жестокото лице на Брази изглеждало почти като лице на смахнат, той очевидно бил обладан от някакъв зъл дух. Опитала се да го увери, че израждала само жени, с протичането на чиято бременност е запозната, но той пъхнал в ръката ѝ шепа зелени банкноти и грубо ѝ заповядал да тръгне с него. Била твърде изплашена, за да откаже.

На улицата имало спрян форд, чийто шофьор бил един дол дренки с Лука Брази. Пътували не повече от трийсет минути до малка къща с ограда в Лонг Айлънд точно след моста. Къщата била двуфамилна, но очевидно наета само от Лука Брази и бандата му. Защото в кухнята седели неколцина други главорези, които играели на карти и пиели. Брази завел Филомена по стълбите нагоре в спалнята. В леглото лежало младо хубаво момиче, което приличало на ирландка, с гримирано лице и червена коса, с издут като на свиня корем. Бедното

момиче било толкова изплашено. Когато видяло Брази, то с ужас извърнало главата си, да, с ужас, и наистина изразът на омраза върху лицето на Брази бил най-ужасяващото нещо, което Филомена била виждала някога през живота си. (Тук тя отново се прекръсти.)

Накратко казано, Брази излязъл от стаята. Двама от неговите хора помогнали на акушерката и бебето се родило, майката, изнемощяла, заспала дълбоко. Брази бил повикан от Филомена, която увила новороденото дете в още едно одеяло, протегнала вързопя към него и казала:

— Ако ти си бащата, вземи я. Моята работа е свършена. Брази я погледнал свиреп и злобно, а на лицето му била изписана лудост.

— Да, аз съм бащата — казал той. — Но не искам никой от тази раса да живее. Занеси го долу в мазето и го хвърли в пещта.

За миг Филомена помислила, че не го е разбрала правилно. Била объркана от начина, по който той използвал думата „раса“. Дали имал пред вид, че момичето не е италианка? Или че е от най-пропадналите — развратница, с една дума? Или имал предвид, че на всичко, което се е пръкнало от него, забранява да живее. Решила, че си прави груба шега и му казала:

— Детето е твое, прави каквото искаш. — След което се опитала да му подаде вързопя.

В това време изтощената майка се събудила и се обърнала. Тя погледнала към тях точно когато Брази блъснал вързопя с новороденото дете в гърдите на Филомена и немощно извикала: „Лук, Лук, съжалявам.“ Брази се обърнал към нея.

Било ужасно, каза Филомена. Толкова ужасно. Двамата били като две побеснели животни. Не били хора. Омразата, която изпитвали един към друг, със страшна сила лумнала в стаята. Нищо, дори новороденото дете не съществувало за тях в този миг. И въпреки това имало някаква необикновена страст.

Кървава, демонична похот, толкова неестествена, че човек разбирал, че са завинаги прокълнати. Тогава Лука Брази се обърнал отново към Филомена и с пресипнал глас заповядал:

— Прави каквото ти казвам и ще те направя богата. Филомена не можела да отвори уста от страх. Тя поклатила глава. Накрая успяла да прошепне:

— Ти го направи, ти си бащата, щом искаш, ти го направи. — Но Брази не отговорил. Вместо това извадил изпод ризата си нож.

— Ще ти прережа гърлото — казал той.

Тогава тя трябва да била изпаднала в шок, защото следващото нещо, което си спомняла, било, че всички стояли в мазето на къщата пред една квадратна желязна пещ. Филомена още държала увитото в одеяло бебе, което не било издало нито звук. (Може би ако беше заплакало, може би ако бях достатъчно хитра да го защитя, каза Филомена, може би тогава този злодей щеше да се смили.)

Един от мъжете трябва да бил отворил пещта, защото огънят сега се виждал. И тогава тя се озовала сама с Брази в това мазе с изпотени тръби и миризма на мишки. Брази отново извадил ножа. Не можело да има никакво съмнение, че щял да я убие. Виждала пламъците, виждала и очите на Брази. Лицето му било лицето на самия дявол, било нечовешко, било ненормално. Той я блъснал към отворената врата на пещта.

На това място Филомена млъкна. Тя скръсти кокалестите си ръце в скута си и погледна Майкъл в очите. Той знаеше какво иска тя, как искаше да му разкаже, без да използва гласа си.

Попита я нежно:

— Направи ли го? — Тя кимна.

Едва след още една чаша вино и след като се прекръсти и измърмори молитвата си, тя продължи разказа. Дали й пачка пари и я откарали в къщи. Разбрала, че ако каже какво се е случило, щяла да бъде убита. Но два дни по-късно Брази убил ирландското момиче, майката на детето, и бил арестуван от полицията. Филомена, изплашена до смърт, отишла при Кръстника и му разказала случилото се. Той й наредил да мълчи, обещал, че ще се погрижи за всичко. По това време Брази не работел за дон Корлеоне.

Преди дон Корлеоне да успее да уреди нещата, Лука Брази се опитал да се самоубие в килията, като прерязал гърлото си с парче стъкло. Бил пренесен в болницата на затвора и докато се възстановил, дон Корлеоне бил уредил всичко. Полицията нямала какво да докаже в съда и Лука Брази бил освободен.

Въпреки че дон Корлеоне уверил Филомена, че няма от какво да се страхува — нито от Лука Брази, нито от полицията, тя нямала мира. Нервите й били разбити и не можела вече да практикува професията

си. Накрая убедила мъжа си да продаде бакалския магазин и се върнали в Италия. Мъжът ѝ бил добър човек, разказала му всичко и той разбрал. Но той бил слаб човек и в Италия пражосал състоянието, за което и двамата се били трепали в Америка. И така, след смъртта му тя станала слугиня.

Филомена завърши своя разказ. Тя изпи още една чаша вино и каза на Майкъл:

— Благославям името на баща ти. Той винаги ми изпращаше пари, когато исках, той ме спаси от Лука Брази. Кажи му, че се моля за душата му всяка вечер и че той няма защо да се страхува от смъртта.

След като тя си отиде, Майкъл попита дон Томазино:

— Вярно ли е това, което разказа? — Шефът на мафията кимна. А Майкъл си мислеше — нищо чудно, че никой не беше искал да му разкаже историята. Биваше си я тази история. Биваше си го този Лука.

На следващата сутрин Майкъл искаше да обсъди всичко това с дон Томазино, но научи, че старият човек е повикан в Палермо със спешно съобщение, пратено по куриер. Същата вечер дон Томазино се върна и дръпна Майкъл настрана. Имало вест от Америка, каза той. Вест, която му било много тежко да съобщи. Сантино Корлеоне бил убит.

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Ранното сицилианско слънце с цвят на лимон изпълваше спалнята на Майкъл. Той се събуди и като почувствува гладкото като атлаз тяло на Аполония до своето, затоплено от съня, я разбуди с любов. Свършиха и той изпита със същата сила, след всичките тези месеци на пълно отдаване един на друг, същото възхищение от красотата и страстта ѝ.

Тя излезе от стаята, за да се измие и облече долу в банята. Все още гол, с тяло, изложено на утринното слънце, което го освежаваше, Майкъл запали цигара и се отпусна на леглото. Това беше последната сутрин, която щяха да прекарат в тази къща и вилата. Дон Томазино му беше уредил да го преместят в друг град на южното крайбрежие на Сицилия. Аполония, бременна в първия месец, искаше да остане при родителите си за няколко седмици и щеше да отиде при него в новото му убежище след гостуването си.

Предната вечер дон Томазино беше останал с Майкъл в градината, след като Аполония беше отишла да си легне. Дон Томазино беше разтревожен и уморен и му призна, че е разтревожен за сигурността му.

— След този брак ти стана център на внимание — каза той на Майкъл. — Изненадан съм, че баща ти не е уредил да отидеш на някое друго място. Във всеки случай аз си имам своите неприятности с младите хаймани от Палермо. Предложих им честни сделки, за да могат да си топнат човките повече, отколкото заслужават, но тази измет иска всичко. Не мога да разбера отношението им. Скроиха ми няколко номерца, но мен не могат така лесно да ме убият. Би трябвало да знаят, че съм доста по-силен от тях, за да ме подценяват. Но там е бедата с младите хора, независимо от това колко са талантиливи. Не обмислят нещата и искат всичката вода от кладенеца да е тяхна.

След което дон Томазино му обясни, че двамата овчари, Фабрицио и Кало, ще пътуват с него в алфаромеото като телохранители. Дон Томазино трябваше да се сбогува тази вечер, защото се налагало да замине рано на следващата сутрин, при изгрев-

слънце, за да се погрижи за своите работи в Палермо. Освен това Майкъл не трябвало да казва на Таца за преместването си, тъй като докторът имал намерение да прекара вечерта в Палермо и можело да издърнка нещо.

Майкъл знаеше, че дон Томазино има неприятности. Въоръжена охрана патрулираше покрай оградата на вилата вечер, а неколцина предани овчари със своите лупари стояха през цялото време в къщата. Самият дон Томазино ходеше добре въоръжен и водеше лична охрана със себе си непрекъснато.

Утринното слънце сега беше много силно. Майкъл загаси цигарата и obu работни панталони и работна риза, като сложи каскет, какъвто носеха повечето сицилианци. Все още бос, той погледна през прозореца на спалнята и видя, че Фабрицио седи на един от градинските столове. Той лениво решише гъстата си черна коса, а лупарата му лежеше, небрежно захвърлена на градинската маса. Майкъл му подсвирна и Фабрицио погледна нагоре към прозореца.

— Докарай колата — извика му Майкъл. — Ще тръгна след няколко минути. Къде е Кало?

Фабрицио стана. Ризата му беше разкопчана и се виждаха сините и червени контури на татуировката на гърдите му.

— Кало пие кафе в кухнята — отговори Фабрицио. — Жена ти ще идва ли с теб?

Майкъл хвърли поглед надолу към него. Сети се, че му бе направила впечатление как през последните няколко седмици Фабрицио доста често следи Аполония с очи. Не че някога би посмял да задиря жената на приятеля на някой дон. В Сицилия нямаше сигурен път към смъртта. Майкъл студено каза:

— Не, първо ще отиде при родителите си, при нас ще дойде след няколко дни. — Той изгледа Фабрицио, който забърза към каменната постройка, която служеше за гараж на алфа-ромео.

Майкъл слезе долу да се измие. Аполония я нямаше. Сигурно беше в кухнята и приготвяше закуската му сама, за да заличи вината, която изпитваше затова, че иска да види родителите си още веднъж, преди да отпътува толкова далече, на другия край на Сицилия. Дон Томазино щеше да уреди да я закарат там, при Майкъл.

Долу в кухнята старата Филомена му донесе кафето и срамежливо се сбогува с него.

— Ще поздравя баща си от теб — каза Майкъл и тя кимна. В кухнята влезе Кало и попита Майкъл:

— Колата е готова, да взема ли багажа ти?

— Не, аз ще го взема — каза Майкъл. — Къде е Апола? — На лицето на Кало се изписа закачлива усмивка. — Тя седи на седалката на шофьора и умира от желание да натисне газта. Ще стане истинска американка, преди да отиде в Америка. — Беше нечувано за една селянка в Сицилия да се опитва да кара кола. Но понякога Майкъл оставяше Аполония да управлява алфа-romeото в двора на вилата, като винаги седеше до нея, защото понякога, вместо да натисне спирачката, тя натискаше педала на газта.

Майкъл нареди на Кало:

— Намери Фабрицио и ме чакайте в колата. — Той излезе от кухнята и изтича нагоре по стълбите към спалнята. Багажът му беше вече готов. Преди да го вземе, той погледна през прозореца и видя, че колата е паркирана по-близо до портала, отколкото до входа на кухнята. Аполония седеше в колата с ръце на волана, като дете. В този миг Кало слагаше кошницата с обяда на задната седалка. И тогава Майкъл с раздразнение забеляза, че Фабрицио се измъква през вратите на вилата по някаква работа навън. Какво, по дяволите, правеше този човек? Той видя, че Фабрицио хвърля поглед назад през рамото си — поглед, който му се стори някак коварен. Трябваше да сложи на мястото му този проклет овчар. Майкъл слезе по стълбите и реши да мине през кухнята, за да види Филомена пак и да се сбoguва с нея. Той попита старата жена:

— Доктор Таца още ли спи?

По набръчканото лице на Филомена се изписа лукаво изражение.

— Старите петли не могат да посрещат слънцето. Докторът беше в Палермо снощи. — Майкъл се засмя. Той излезе през входа на кухнята и миризмата на лимонови цветчета нахлу и в неговия повреден нос. Само на десетина крачки нагоре по алеята на вилата видя Аполония да му маха с ръка от колата и тогава разбра, че тя му прави знак да остане там, където е, че иска да закара колата до мястото, където беше той. Кало стоеше до колата и се усмихваше, небрежно хванал лупарата си в ръка. А Фабрицио не се виждаше никъде. И в този миг, без сам да разбере как, в главата му всички откъслечни подробности се сглобиха и Майкъл изкрещя на момичето:

„Не, не.“ Но викът му се удави в трясъка на страхотната експлозия, когато Аполония завъртя ключа да запали колата. Вратата в кухнята стана на парчета, а Майкъл беше отхвърлен към стената на вилата почти на пет метра. Камъните, падащи от покрива на вилата, го удряха по рамената, а един от тях отскочи от главата му, докато лежеше на земята. Остана в съзнание само толкова, за да види, че от алфаромеото не остана нищо освен четирите колела и стоманените им оси.

Дойде в съзнание в една стая, която изглеждаше много тъмна, и чу гласове, които бяха толкова тихи, че по-скоро бяха само звуци, отколкото думи. Воден от животински инстинкт, се опита да се преструва, че е още в безсъзнание, но гласовете млъкнаха и някой се надвеси над него от един стол близо до леглото му. Сега гласът беше по-ясен и говореше: „Най-после, дойде в съзнание.“ В стаята светна лампа, чиято светлина беше като огън в очите му, и Майкъл извърна глава. Главата му тежеше безчувствена. И тогава видя, че лицето над леглото му беше на доктор Таца.

— Нека те погледна за миг и ще изгася лампата — каза доктор Таца нежно. Той светна в очите на Майкъл с малко колкото молив фенерче. — Ще се справиш — каза доктор Таца и се обърна към някой друг в стаята: — Можеш да говориш с него.

Беше дон Томазино, който седеше на стол близо до леглото на Майкъл. Сега Майкъл го виждаше ясно. Дон Томазино го питаше: „Майкъл, Майкъл, може ли да говоря с теб? Искаш ли да си починаш?“

По-лесно му беше да вдигне ръка и да направи знак и дон Томазино продължи:

— Фабрицио ли изкара колата от гаража?

Без да съзнава, Майкъл се усмихна. Смразяваща усмивка, която беше някакъв странен израз на потвърждение. Дон Томазино каза:

— Фабрицио е изчезнал. Чуй ме, Майкъл. Ти беше в безсъзнание почти цяла седмица. Разбираш ли? Всички мислят, че си мъртъв, и спряха да те търсят. Изпратих съобщение на баща ти и той ни даде инструкции. Вече не е далеч денят, когато ще се върнеш в Америка. Междувременно ще почиваш тук спокойно. Ти си на сигурно място високо в планината в един специален чифлик, моя собственост. Сега, когато те считат за мъртъв, хората от Палермо се помириха с мен. В

същност те през цялото време са преследвали теб. Искали са да убият теб, а в същото време всички смятаха, че преследват мен. Това е нещо, което трябва да знаеш. Колкото до всичко останало, остави го на мен. Възстановявай силите си и бъди спокоен.

Сега Майкъл си спомни всичко. Знаеше, че жена му е мъртва, че Кало също е мъртъв. Замисли се за старата жена в кухнята. Не можеше да си спомни дали тя беше излязла навън с него. Той прошепна: „Филомена?“ Дон Томазино каза тихо:

— Тя не беше ранена от експлозията, само ѝ потече кръв от носа. Не се тревожи за нея.

Майкъл каза:

— Фабрицио. Кажете на овчарите, че онзи, който ми предаде Фабрицио, ще получи най-хубавите пасища в Сицилия.

И двамата мъже сякаш въздъхнаха с облекчение. Дон Томазино взе чаша от масата и отпи някаква кехлибарена течност, която то накара да тръсне глава. Доктор Таца седна на леглото и каза почти разсеяно:

— Знаеш ли, че си вдовец? Това е рядкост в Сицилия. — Като че ли така можеше да го успокои.

Майкъл направи знак на дон Томазино да се наведе по-близо до него. Дон Томазино седна на леглото и наведе главата си.

— Кажете на баща ми да ме върне в къщи — рече Майкъл. — Кажете му, че искам да бъда негов син.

Но измина цял месец, преди Майкъл да се възстанови от раните си, и още два месеца след това, докато всички необходими документи и приготовления бяха готови. Тогава го прехвърлиха от Палермо до Рим със самолет и от Рим до Ню Йорк също със самолет. През всичкото това време не можаха да открият и следа от Фабрицио.

КНИГА СЕДМА

ДВАДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Когато Кей Адамс се дипломира, тя започна работа като учителка в родния си град в щата Ню Хампшър. През първите шест месеца след изчезването на Майкъл тя се обаждаше всяка седмица на майка му да пита за него. Госпожа Корлеоне беше винаги любезна и винаги завършваше разговора с думите: „Ти много, много мило момиче. Забрави Майк и си намери друг съпруг.“ Кей не се обиждаше от нейната откровеност и разбираше, че майката говори така от загриженост за нея — едно младо момиче в комплицирано положение.

Когато завърши своя първи учебен срок, тя реши да отиде до Ню Йорк да си купи свестни дрехи и да се срещне с някои стари приятелки от университета. Мислеше също да си потърси интересна работа в Ню Йорк. Беше живяла като стара мома почти две години — четеше и преподаваше, отказваше да излиза на срещи, отказваше изобщо да излиза, макар да беше престанала вече да звъни в Лонг Бийч. Знаеше, че не може да продължава така, беше започнала да става раздразнителна и нещастна. Но винаги беше вярвала, че Майкъл ще ѝ пише или ще ѝ се обади по някакъв начин. Обаче фактът, че той не го беше сторил, я унижаваше. Криво ѝ беше, че той не се доверява дори на нея.

Тя взе ранен влак и се настани в хотела си следобед. Приятелките ѝ работеха и тя не искаше да ги безпокои в службите им, имаше намерение да им се обади вечерта. Но не ѝ се искаше и да ходи по магазините след изтощителното пътуване с влака. Сама в стаята на хотела, си спомняше всички пъти, когато с Майкъл бяха използвали стаи в хотели, за да се любят, и се почувствува изоставена. И това по-силно от всичко друго я накара да се обади на майката на Майкъл в Лонг Бийч.

На телефона се обади груб мъжки глас с типичен, поне за нея, нюйоркски акцент. Кей помоли да разговаря с госпожа Корлеоне. Последваха няколко минути тишина и после Кей чу глас с подчертан акцент да пита кой се обажда.

Сега Кей беше леко смутена:

— Кей Адамс, госпожо Корлеоне — каза тя. Спомняте ли си за мен?

— Разбира се, разбира се, помня те — каза госпожа Корлеоне. — Защо ти не се обади вече? Ожени ли се?

— Не, не — каза Кей. — Бях заета. — Беше изненадана от очевидното раздразнение в гласа на майката, че е престанала да се обажда. — Обаждал ли ви се е Майкъл? Добре ли е той?

На другия край на телефона настъпи мълчание, после се чу увереният глас на госпожа Корлеоне:

— Майкъл си е в къщи. Не се обаждал тебе? Тебе не виждал?

Кей почувствува, че на стомаха ѝ прималява от смущението и унизителното желание да се разплаче. Гласът ѝ пресекна, когато попита:

— От колко време си е в къщи? Госпожа Корлеоне отговори:

— От шест месеца.

— О, разбирам — каза Кей. И тя наистина разбра. Почувствува топли вълни от срам, че майката на Майкъл е разбрала с какво неуважение се е отнесъл той към нея. И тогава се ядоса. Ядоса се на Майкъл, на майка му, на всички чужденци италианци, които нямаха елементарно възпитание да се държат приятелски поне от приличие, макар и след като една любовна история е приключила. Не знаеше ли Майкъл, че тя щеше да се тревожи за него като приятел, дори той да не я желаете вече за партньорка в леглото, дори да не искаше вече да се ожени за нея? Нима Майкъл я мислеше за едно от онези жалки прости италиански момичета, които се самоубиват или правят сцени, след като отдадат девствеността си и после ги изоставят? Тя заговори с възможно най-безразличен тон:

— Разбирам, благодаря ви много. Радвам се, че Майкъл си е отново в къщи и е добре. Искрах само да зная. Няма да ви се обаждам повече.

Гласът на госпожа Корлеоне дойде от телефона нетърпелив, сякаш не беше чула нищо от онова, което Кей беше казала:

— Ти искаш да видиш Майкъл, ела тук сега, изненадай го приятно. Вземи такси, и аз кажа на човека на вратата да плати твое такси. Кажи на шофьора, че той получи двойно повече, иначе той няма дойде чак тук, в Лонг Бийч. Но ти не плащай. Човекът на мъжа ми на вратата плаща таксито.

— Не мога да направя това, госпожо Корлеоне — каза студено Кей. — Ако Майкъл искаше да ме види, щеше да ми се обади в къщи досега. Очевидно той не иска да възобнови нашата връзка.

Гласът на госпожа Корлеоне се чу оживено:

— Ти много хубаво момиче, ти има хубави крака, но няма много акъл. — Тя се изкиска. — Ти идва да видиш мен, а не Майкъл. Искам да говоря с теб. Ела веднага. И не плаща таксито. Чакам — те. — Телефонът тракна. Госпожа Корлеоне беше затворила.

Кей можеше да се обади отново и да каже, че няма да отиде, но знаеше, че трябва да види Майкъл, да говори с него, дори това да беше само обикновен любезен разговор. Щом сега си беше в къщи, открито, това означаваше, че не е вече в опасност, че може да живее нормално. Тя скочи от леглото и започна да се приготвя за срещата си с него. Положи много грижи за грима и тоалета си. Когато беше готова да тръгва, тя се втренчи в отражението в огледалото. Дали изглеждаше по-добре от времето, когато Майкъл изчезна? Или той щеше да си помисли, че е непривлекателна и по-стара? Фигурата ѝ беше станала по-женствена, бедрата ѝ по-закръглени, гърдите по-пълни, а по общо мнение италианците харесваха това, макар Майкъл да беше казвал винаги, че я обича, защото е толкова слаба. Това в същност нямаше значение, очевидно Майкъл вече не искаше да има нищо общо с нея, иначе сигурно щеше да ѝ се обади през тези шест месеца, откакто е пристигнал в къщи.

Шофьорът на таксито, на което тя махна, отказваше да я закара до Лонг Бийч, докато не му се усмихна любезно и не му каза, че ще получи двойна такса. Пътуването трая почти час, а уличката в Лонг Бийч се беше променила, откакто я беше виждала за последен път. Около нея имаше желязна ограда, желязна врата преграждаше входа на уличката. Един човек, който носеше униформени панталони и бяло сако над червената си риза, отвори желязната врата, пхна главата си в таксито, за да погледне таксиметъра, и даде на шофьора няколко банкноти. След като видя, че шофьорът не протестира и е доволен от парите, които са му платили, Кей слезе от таксито и мина през уличката към централната къща.

Лично госпожа Корлеоне отвори вратата и поздрави Кей с топла прегръдка, която я учуди. После тя огледа Кей с одобрителен поглед.

— Ти красиво момиче — каза тя категорично. — Имам глупави синове. — Тя дръпна Кей да влезе и я поведе към кухнята, където подносът с храна беше вече сложен, а на печката къкреше кафе. — Майкъл прибере се в къщи скоро — каза тя. — Ти изненадаш него.

Те седнаха заедно на масата и старата жена накара Кей да яде, а междувременно я разпитваше с голямо любопитство. Беше очарована, че Кей е само на двайсет и четири години. Тя кимаше с глава, сякаш всички факти съвпадаха с някакви лично нейни сведения, без да каже нищо друго.

Кей го видя първо през прозореца на кухнята. Пред къщата спря кола и други двама мъже слязоха. След тях слезе Майкъл. Той се изправи, за да разговаря с единия от тях. Профилът на Майкъл, левият, беше изложен към нея. Той беше деформиран, хлътнал, като пластмасово лице на кукла, която детето силно е ритнало. Странно беше, че това не помрачаваше красотата му в нейните очи, но я трогна до сълзи. Видя го, че си сложи снежнобяла носна кърпа на устата и носа и я задържа там за мит, докато се обръщаше да влезе в къщата.

Тя чу отварянето на вратата, стъпките му в хола, които се отправяха към кухнята, той отвори вратата и видя нея и майка си. Изглеждаше безразличен, но после се засмя едва-едва, а деформираната част на лицето не позволяваше на устата му да се разтегне повече. А Кей, която беше решила да каже само „Здравей, как си“ по възможно най-сдържания начин, скочи от стола си, изтича в прегръдките му и зарови лице на рамото му. Той целуна мократа ѝ буза и я държа така, докато тя спря да плаче. После я заведе вън в колата си, махна на телохранителя да си върви и потегли, докато тя поправяше грима си, като просто изтриваше с кърпичка онова, което беше останало от него.

— Не исках да постъпя така — каза Кей. — Но никой не ми беше казал колко зле са те ударили.

Майкъл се засмя и докосна деформираната страна на лицето си.

— А-а, това ли? То е нищо. Само имам неприятности със синусите. Сега, след като съм вече в къщи, може би ще го оправя. Не можах да ти пиша или да направя нещо друго — обясни Майкъл. — Трябва да разбереш това преди всичко друго.

— Добре — каза тя.

— Имам жилище в града — продължи Майкъл. — Имаш ли нещо против да отидем там или искаш да вечеряме и да пийнем в ресторант.

— Не съм гладна — каза Кей.

Пътуваха към Ню Йорк известно време в мълчание.

— Дипломира ли се? — попита Майкъл.

— Да — каза Кей. — Учителка съм в едно училище в родния ми град. Откриха ли човека, който наистина е убил полица? Затова ли можа да се върнеш в къщи?

За миг Майкъл не отговори.

— Да, откриха го — каза той. — Съобщението беше отпечатано във всички нюйоркски вестници. Не го ли чете?

Кей се засмя с облекчение — той отричаше, че е убиец.

— В нашия град получаваме само „Ню Йорк Таймс“ — каза тя. — Предполагам, че е било забутано някъде на осемдесет и девета страница. Ако го бях чела, щях по-рано да се обадя на майка ти. — Тя замълча, а после каза: — Странен беше начинът, по който майка ти говореше за това, бях почти повярвала, че си го направил. И точно преди да се прибереш, докато пиехме кафе, тя ми разказа за онзи луд човек, който признал.

Майкъл рече:

— Може би в началото майка ми наистина е вярвала.

— Собствената ти майка? — попита Кей. Майкъл се ухили:

— Майките са като ченгетата. Винаги вярват в най-лошото.

Майкъл паркира колата в един гараж на Малбъри Стрийт, където, изглежда, собственикът го познаваше. Той заведе Кей зад ъгъла в някаква на вид доста разнебитена, построена от кафяви камъни къща, която се сливаше с порутените сгради наоколо. Майкъл имаше ключ за външната врата и когато влязоха вътре, Кей видя, че това е скъпо и удобно обзаведена градска къща на милионер. Майкъл я поведе към горния апартамент, който се състоеше от огромен хол, грамадна кухня и врата, която водеше към спалнята. В единия ъгъл на хола имаше барче и Майкъл сипа уиски и за двамата. Седнаха заедно на един диван и Майкъл тихо продължи:

— Можем да отидем и в спалнята.

Кей изпи голяма глътка от своята чаша и му се усмихна.

— Добре — каза тя.

На Кей ѝ се струваше, че всичко беше почти както преди, с тази разлика, че Майкъл беше по-груб и по-пряк и не така нежен. Сякаш се пазеше от нея. Но тя не искаше да се оплаква. Щеше да бъде пак като преди. Странно, но мъжете са по-чувствителни в подобни ситуации, мислеше си тя. След двегодишно прекъсване любовенето с Майкъл ѝ се струваше най-естественото нещо на света. Сякаш никога не беше отсъствувал.

— Можеше да ми пишеш, да ми се довериш — каза тя, гушейки се в него. — Щях да се подчиня на нашата „омерта“ от Нова Англия. Янките също знаят да мълчат.

Майкъл тихо се засмя в тъмнината.

— Никога не съм смятал, че ме чакаш — каза той. — Никога не съм смятал, че ме чакаш след всичко, което се случи.

Кей бързо каза:

— Аз въобще не повярвах, че си убил онези двама мъже. Освен може би, когато ми се струваше, че майка ти мисли така. Но никога не съм го вярвала със сърцето си. Твърде добре те познавам.

Тя чу как Майкъл въздъхна.

— Това, дали съм ги убил или не, няма значение — каза той. — Трябва да го разбереш.

Кей остана леко потресена от студенината в гласа му. Тя попита:

— Е, тогава ми кажи сега, убил ли си ги или не? Майкъл се облегна на възглавницата и в тъмнината проблесна светлина, когато той запали цигара:

— Ако те помоля да се омъжиш за мен, ще трябва ли да отговоря първо на този въпрос, преди ти да дадеш отговор на моя?

Кей заяви:

— Не ме интересува, аз те обичам и не ме интересува. Но ако ти ме обичаше, нямаше да се страхуваш да ми кажеш истината. Нямаше да се страхуваш, че мога да те издам на полицията. Така стоят нещата, нали? Тогава ти наистина си гангстер, а? Но мен наистина не ме интересува. Онова, за което се безпокоя, е, че ти очевидно не ме обичаш. Дори не ми се обади, когато се върна в къщи.

Майкъл държеше цигарата си и няколко искрици паднаха на голия гръб на Кей. Тя трепна леко и шеговито каза:

— Спри да ме изтезаваш, няма да проговоря. Майкъл не се засмя. Гласът му прозвуча разсеяно:

— Знаеш ли, когато се върнах в къщи и видях семейството си — баща ми, майка ми, сестра ми Кони и Том, не бях толкова щастлив. Но тази вечер се прибрах в къщи, видях те в кухнята и бях щастлив. Това ли разбираш под любов?

— И това ми стига — каза Кей.

Те се любиха пак. Този път Майкъл беше по-нежен. После той отиде в другата стая да донесе пиене и за двамата. Когато се върна, седна в един фотьойл, обърнат към леглото.

— Хайде да поговорим сериозно — предложи той. — Имаш ли желание да се омъжиш за мен? — Кей се усмихна и му направи знак да дойде в леглото. Майкъл също ѝ се усмихна. — Бъди сериозна — рече той. — Не мога да ти кажа нищо за онова, което се случи. Сега работя при баща си. Обучават ме да поема бизнеса със зехтина. Но ти знаеш, че семейството ми има врагове, баща ми има врагове. Възможно е много млада да останеш вдовица, има такава вероятност, макар и неголяма, но би могло да се случи. Освен това няма да ти казвам какво се е случило в службата ми през деня. Няма да ти казвам нищо за моя бизнес. Ти ще бъдеш моя съпруга, но няма да ми бъдеш другарка в живота, както, струва ми се, казват. Няма да бъдеш равностоен партньор. Това не е възможно.

Кей седна в леглото. Светна огромната лампа, която беше на нощната масичка, и запали цигара. Облегна се на възглавниците и тихо рече:

— Ти ми казваш, че си гангстер, нали така? Казваш ми, че си отговорен за убийствата на хора и разни други по-дребни престъпления, свързани с убийствата. И че аз дори не бива да питам за тази страна на живота ти, дори не бива да мисля за нея. Точно както във филмите на ужасите, когато чудовището моли красивото момиче да се ожени за него. — Майкъл се ухили, а деформираната страна на лицето му беше обърната към нея, и Кей разкайно рече: — О, Майкъл, аз дори не забелязвам това глупаво нещо, кълна ти се.

— Зная — каза Майкъл, като се смееше. — Сега то ми харесва, само дето носят ми тече.

Кей продължи:

— Ти каза бъди сериозна. Ако се оженим, що за живот ще водя аз? Като майка ти, като всяка италианска съпруга, която се грижи само

за децата и дома? И какво ще стане, ако нещо се случи? Предполагам, че можеш да свършиш в затвора някой ден?

— Не, това не е възможно — каза Майкъл. — Да ме убият — да, но в затвора — не.

Кей се засмя на увереността му, това беше смях, в който странно се преплитаха гордост и удоволствие.

— Но как можеш да бъдеш толкова сигурен? — попита тя. — Наистина се чудя.

Майкъл въздъхна:

— Това са неща, за които не мога да разговарям с теб и за които не искам да разговарям с теб.

Кей дълго мълча:

— Защо искаш да се ожения за теб, след като въобще не ми се обади през всичките тези месеци? Толкова ли съм добра в леглото?

Майкъл сериозно кимна.

— Разбира се — каза той. — Но аз го получавам безплатно, тогава защо да се женя за теб заради това? Слушай, не искам да ми отговаряш сега. Ще продължим да се виждаме. Можеш да обсъдиш всичко с родителите си. Чувам, че баща ти бил истински твърд човек по свой начин, вслушай се в съвета му.

— Ти не отговори защо, защо искаш да се ожениш за мен — настоя Кей.

Майкъл извади носна кърпа от чекмеджето на нощната масичка и я сложи на носа си. Издуха се в нея и после се избърса.

— Ето ти най-солидната причина, заради която не бива да се омъжваш за мен — каза той. — Как мислиш, че ще се чувствуваш с човек до теб, който непрекъснато трябва да си духа носа?

Кей нетърпеливо настоя:

— Хайде, бъди сериозен, зададох ти въпрос.

Майкъл държеше носната кърпа в ръката си.

— Добре — рече той. — Този път ще ти кажа. Ти си единственият човек, към когото съм изпитвал някаква привързаност, който ме е интересувал. Не ти се обадох, защото и през ум не ми беше минало, че все още ще се интересува от мен след всичко, което се случи. Разбира се, можех да те търся, можех да те намеря, но не исках да постъпя така. А сега ще ти доверя нещо, което не искам да признаваш дори пред баща си. Ако всичко върви както трябва, след

около пет години целият бизнес на семейство Корлеоне ще бъде напълно законен.

Трябва да бъдат направени някои тънки ходове, за да стане това възможно. През това време можеш да станеш богата вдовица. А защо те искам? Ами защото имам нужда от теб и защото искам семейство. Искam деца, време ми е вече. И не искам тези деца да се влияят от мен така, както ми повлия моят баща. Не искам да кажа, че баща ми ми е влияел преднамерено. Не, никога. Той дори не искаше да влизам в семейния бизнес. Искаше да стана професор или лекар, или нещо подобно. Но нещата потръгнаха зле и аз трябваше да защита семейството си. Трябваше да действам, защото обичам баща си и се възхищавам от него. Не познавам човек, който да заслужава повече уважение от него. Той беше добър съпруг, добър баща и добър приятел за някои хора, които нямаха толкова късмет в живота. Той има и друга страна, но това няма нищо общо с мен като негов син. Както и да е, аз не искам това да се случи с моите деца. Искam те да се влияят от теб. Искam да израснат като американци във всяко отношение, да станат истински американци. Може би те или техните внуци ще станат политици. — Майкъл се ухили: — Може някой да стане президент на Съединените щати. Защо, по дяволите, да не стане? В Дартмут учихме по история и малко от биографиите на всички президенти, и те имаха бащи и дядовци, които са имали късмет, че не са били обесени. Но аз ще уредя моите деца да станат лекари, музиканти, учители. Те никога няма да бъдат в семейния бизнес. Докато станат толкова големи, аз вече ще съм се оттеглил. И ти, и аз ще сме членове на някой провинциален клуб, ще водим нормален живот на преуспяващи американци. Как ти се струва това като предложение?

— Прекрасно — каза Кей. — Но ти заобикаляш въпроса за това, че мога да стана вдовица.

— Шансовете са много малки. Споменах го само за да ти дам истинска представа за нещата. — Майкъл допря носната кърпа до носа си.

— Не мога да повярвам, не мога да повярвам, че си такъв човек, ти просто не си такъв — заяви Кей. На лицето ѝ беше изписано смущение. — Просто нищо не разбирам, как е възможно всичко това!

— Повече обяснения няма да ти давам — рече Майкъл внимателно. — Не е необходимо да мислиш за това, което ти казах, в

същност то няма нищо общо с теб и с нашия живот, ако се оженим.

Кей поклати глава:

— Как може да искаш да се ожениш за мен, как може да намекваш, че ме обичаш, когато въобще не споменаваш тази дума; ти току-що каза, че обичаш баща си, но не каза, че обичаш мен, а и как би могъл, щом дотолкова не ми вярваш, че не можеш да споделиш най-важните неща в живота си? Баща ти се доверява на майка ти. Аз зная това.

— Разбира се — съгласи се Майкъл. — Но това не значи, че й казва всичко. И знаеш ли, той има основание да й се доверява. Но не защото са се оженили и тя му е жена. А защото му е родила четири деца във време, когато не е било толкова безопасно да се раждат деца. Тя го е гледала и пазила, когато са стреляли по него. Тя е вярвала в него. Той е бил винаги човекът, на когото е била най-предана в продължение на четиридесет години. След като и ти направиш това, може би ще ти кажа някои неща, които няма да искаш да чуеш.

— На уличката в Лонг Бийч ли трябва да живеем? — попита Кей. Майкъл кимна:

— Ще си имаме отделна къща няма да е чак толкова лошо. Моите родители няма да ни се бъркат; Нашият живот ще си е такъв, какъвто го искаме. Но докато всичко се оправи, аз трябва да живея на уличката.

— Защото за теб е опасно да живееш извън нея — каза Кей.

За първи път, откакто го познаваше, тя видя Майкъл ядосан. Това беше студен смразяващ гняв, който не се проявяваше външно с някакъв жест или промяна в гласа. Това беше студенина, която лъхаше от него като от смъртта, и Кей разбра, че тъкмо тази студенина щеше да бъде причината да реши да не се ожени за него, ако наистина решише така.

— За всичко са виновни тези боклуци от филмите и вестниците — каза Майкъл. — Имаш неправилна представа за баща ми и семейство Корлеоне. Ще ти дам още едно последно обяснение и то ще бъде наистина последното. Баща ми е бизнесмен, който се опитва да осигури своята жена, децата си и онези приятели, от които един ден, в случай на неприятности, може да има нужда. Той не приема законите на обществото, в което живеем, защото тези закони щяха да го обрекат на живот, който не е подходящ за човек като него — човек с

изключителна сила и характер. Онова, което трябва да разбереш, е, че той смята себе си за равен на онези велики хора, като президентите и министър-председателите, като върховните съдии и губернаторите на щати. Той отказва да постави тяхната власт над своята. Той отказва да живее по закони, създадени от други, закони, които го обричат на подчинение за цял живот. Неговата крайна цел е да влезе в това общество, но със сила, тъй като обществото в същност не покровителствува онези свои членове, които нямат своя лична сила. Междувременно той действа според своя система от етични правила, които счита за далеч по-добри от законната структура на обществото.

Кей го гледаше с невярващи очи.

— Но това е абсурд — каза тя. — Какво ще стане, ако всички се смятат за такива? Как би могло обществото да функционира? Та ние ще се върнем във времето на пещерните хора. Майк, ти не вярваш в това, което казваш, нали?

Майкъл й се ухили:

— Казвам ти само онова, в което вярва баща ми. Искам само да разбереш, че какъвто и да е, той не е безотговорен, поне в обществото, което е създал. Той не е някое смахнато чудовище, което стреля безразборно, както, изглежда, си мислиш ти. Той е разумен човек по свой начин.

— А в какво вярваш ти? — тихо попита Кей. Майкъл сви рамене.

— Вярвам в моето семейство — каза той. — Вярвам в теб и в семейството, което бихме могли да създадем. Не се доверявам на обществото да ни закриля, нямам никакво намерение да оставя съдбата си в ръцете на хора, чиято единствена заслуга е, че са успели да убедят група хора да гласуват за тях. Но за сега това е всичко. Времето на моя баща отмина. Нещата, които той е вършил, не могат вече да бъдат вършени, освен с много голям риск. Независимо дали му харесва или не, семейство Корлеоне трябва да се присъедини към обществото с голям заряд собствена сила, с други думи — пари и други ценности. Искам да осигуря моите деца колкото е възможно по-добре, преди те да поемат тази обща съдба.

— Но ти доброволно се би за своята страна, беше герой от войната — каза Кей. — Какво те накара да се промениш?

Майкъл заяви:

— Това наистина няма да ни доведе доникъде. Но може би аз съм само един от онези истински старомодни консерватори, каквито отглеждат в твоя роден град. Аз се грижа само за себе си. Правителствата наистина не правят много за своите народи, нещата се свеждат в същност до това, но то не е всичко. Мога само да кажа, че съм длъжен да помогна на баща си, трябва да бъда на неговата страна. А ти трябва да решиш дали да застанеш на моята. — Той ѝ се усмихна. — Сигурно сгреших, като ти предложих да се оженим.

Кей потупа леглото:

— Не знам за женитбата, но изкарах цели две години без мъж и сега няма да те пусна така лесно. Хайде, идвай тук.

Когато отново бяха заедно в леглото, на тъмно, тя го попита шепнешком:

— Вярваш ли ми, че не съм имала друг, откакто ти замина?

— Вярвам — каза Майкъл.

— А ти? — прошепна тя с по-тих глас.

— Аз имах — каза Майкъл и почувствува, че тя леко настръхна.

— Но не през последните шест месеца. — Това беше вярно, Кей беше първата жена, която той любеше след смъртта на Аполония.

ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Пищно обзаведеният апартамент гледаше към изкуствения вълшебен свят зад хотела — там имаше присадени палмови дървета, осветени от лампи с жълта светлина, два огромни плувни басейна, които проблясваха в тъмносиньо от светлината на пустинните звезди. На хоризонта се виждаха пясъци и каменисти планини, които ограждаха Лас Вегас, сгушил се в своята долина. Джони Фонтейн пусна тежката, богато бродирана сива завеса и отново се обърна към стаята.

Специална команда от четирима души — супервайзърът, крупнето, помощникът му и една келнерка в своя оскъден кабаретен костюм — подготвяха всичко за играта. Нино Валенти лежеше на дивана в определената за хол част от апартаментата и държеше в ръка водна чаша с уиски. Той наблюдаваше как хората от казиното нареждат игралната маса за „21“ с форма на бъбрек, съответно с шест тапицирани стола край нея.

— Чудесно, чудесно — изломоти той с глас, който не беше съвсем пьянски. — Джони, ела да залагаш с мен срещу тези копелета. Аз съм късметлия. Ще ги скъсаме от бой.

Джони седна на една табуретка срещу дивана.

— Знаеш, че не играя на комар — каза той. — Как се чувствуваш, Нино?

Нино Валенти му се ухили:

— Чудесно. Поръчал съм в полунощ да дойдат курви, после вечеря, а после сме отново на игралната маса. Знаеш ли, спечелих от казиното петдесет бона и оттогава вече цяла седмица ме тормозят да играя пак.

— Чух — каза Джони Фонтейн. — На кого искаш да ги оставиш, когато пукнеш?

Нино пресуши чашата си:

— Джони, как, по дяволите, си си спечелил име на плейбой? Та ти си жив заспал, Джони. За бога, дори туристите в този град се забавляват повече от теб.

Джони отвърна:

— Вярно е. Искаш ли да ти помогна да се примъкнеш до масата?

Нино с мъка седна на дивана и здраво стъпи с крака на килимчето.

— Ще се справя и сам — заяви той. Остави чашата си да падне на пода, стана и без да се олюлява, отиде до масата. Крупието беше готов, супервайзърът стоеше зад него и наблюдаваше. Помощникът на крупиеето седна на стол по-далеч от масата. Келнерката седна на друг стол така, че да може да гледа Нино Валенти.

Нино леко почука с пръсти по зеленото сукно.

— Чипове — нареди той.

Супервайзърът извади тефтерче от джоба си, попълни едно листче и го сложи пред Нино заедно с малка писалка.

— Заповядайте, господин Валенти — каза той. — Както обикновено, петте хиляди, с които започвате. — Нино драсна подписа си най-отдолу на листчето и супервайзърът го сложи в джоба си. Той кимна на крупиеето.

Крупиеето с невероятно ловки пръсти извади от вградените отделения пред себе си купчета от чипове за по сто долара в жълто и червено. За по-малко от пет секунди пред Нино бяха наредени равни купчинки от стодоларови чипове, във всяко купче по десет чипа.

На масата имаше шест квадрата, по форма малко по-големи от картите за игра, изписани с бяло върху зеленото сукно пред местата, където трябваше да седнат играчите. Сега Нино залагаше на три от тези квадрата, с единични чипове, така че играеше три ръце по сто долара всяка. Отказа се да рискува, като играе на трите квадрата, защото крупиеето беше изтеглил шестица, с която можеше да загуби, и наистина загуби. Нино прибра своите чипове и се обърна към Джони Фонтейн.

— Така трябва да се започва вечерта, нали, Джони? Джони се усмихна. Беше странно, че комарджия като Нино подписва разписка, когато играе. На големите играчи обикновено имаха доверие. Може би се страхуваха, че като пие, няма да си спомни колко чипове е купил. Те не знаеха, че Нино помни всичко.

Нино продължи да печели и след третия тур даде на келнерката знак с пръст. Тя отиде до барчето в дъното на стаята и му донесе

неговото любимо ръжено уиски във водна чаша. Нино взе чашата и я премести в другата си ръка, за да може да прегърне келнерката.

— Седни при мен, сладурче, и изиграй няколко ръце. Донеси ми щастие.

Келнерката беше много красиво момиче, но Джони виждаше, че тя е само една професионалистка, без нищо човешко в нея, въпреки че се стараеше да не изглежда такава. Усмиваше се на Нино, но устата ѝ в същност беше зейнала за един от онези жълти чипове. По дяволите, помисли си Джони, защо да не получи и тя нещичко? Само съжаляваше, че Нино не получава нещо по-добро за парите си.

Нино остави келнерката да играе следващите турове, после ѝ даде един чип и я тупна по задника, за да я отпрати от масата. Джони ѝ направи знак да му донесе чаша уиски. Тя го направи, но така, сякаш играеше най-драматичния момент в най-драматичния филм, правен някога. Сега тя съсредоточи всичките си усилия да очарова великия Джони Фонтейн. Насили очите си да заискрят от желание, походката ѝ беше възможно най-сексапилната, устата ѝ беше съвсем леко разтворена, сякаш готова да захване най-близкостоящата част на очевидния обект на своята страст. Приличаше на разгонено женско животно, но в действията ѝ имаше преднамереност. Джони Фонтейн си помисли: Боже господи, и тя е като всички. Така действуха всички жени, които искаха да го заведат в леглото си. Този подход имаше успех само когато беше прекалено пиян, но сега той не беше пиян. Хвърли на момичето една от своите прочути усмивки и каза: „Благодаря, сладурче.“ Момичето го погледна и разтегна устните си в благодарствена усмивка, очите ѝ съвсем се замъглиха, тялото ѝ се напрегна, цялото ѝ туловище се изви леко назад чак до дългите тънки крака, обути в мрежести чорапи. Сякаш тялото ѝ се разтърсваше от огромно напрежение, гърдите се издигаха, напъваха нейната тънка и пестеливо скроена блузка до скъсване. После цялото и тяло леко потръпна и издаде едва ли не някакъв сексуален звук. Цялостното впечатление беше на жена, която получава оргазъм, само защото Джони Фонтейн ѝ се е усмихнал и ѝ е казал „Благодаря, сладурче.“ Беше изиграно много добре. Беше изиграно по-добре от всеки друг път. Но той вече знаеше, че всичко е изкуствено. И знаеше с абсолютна сигурност, че курвите, които правят това, не ги бива в леглото.

Той я наблюдаваше как се връща на мястото си, докато пиеше бавно уискито. Не му се гледаше този малък трик отново. Тази вечер не беше в настроение за такива неща.

Това се случи час преди Нино Валенти да припадне. Отначало той започна да се накланя, политна назад и щеше да се строполи от стола право на пода. Но супервайзърът и помощникът на крупиеото бяха нащрек още след като политна и го уловиха, преди да бе паднал на пода. Те го вдигнаха и го занесоха през дръпнатите завеси в спалнята.

Джони наблюдаваше как келнерката помага на двамата мъже да съблекат Нино и да го мушнат под завивките на леглото. Супервайзърът броеше чиповете на Нино и си записваше нещо в тефтерчето, след което се погрижи за чиповете на крупиеото върху масата. Джони го попита:

— От колко време продължава това? Супервайзърът сви рамене:

— Тази вечер припадна рано. Първия път извикахме лекар, той оправи господин Валенти и го посмъмри. После Нино ни нареди да не викаме лекар, ако припадъкът се повтори, само да го сложим в леглото и щял да е добре на сутринта. Така и правехме. Той е голям късметлия, тази вечер пак спечели, почти три бона.

Джони Фонтейн каза:

— Сега ще извикаме вашия лекар, ясно ли ти е. Прати някой в казиното, ако трябва.

Изминаха повече от петнайсет минути, преди Джулс Сигал да дойде в апартамента. Джони с раздразнение забеляза, че този човек никога не изглеждаше като лекар. Тази вечер беше облечен с плетено синьо поло и носеше бели кожени обувки на бос крак. Изглеждаше ужасно смешен с традиционната черна лекарска чанта. Джони го запита:

— Що не си носиш багажа в сак за голф?

Джулс се засмя с разбиране:

— Да, тази чанта е истинско бреме. Изкарва акъла на хората. Във всеки случай трябва да ѝ сменят цвета.

Той отиде до леглото на Нино. Отвори чантата си и се обърна към Джони:

— Благодаря за чека, който ми изпрати за консултацията. Беше прекалено щедър. Не съм направил чак толкова за теб.

— Наистина не си — каза Джони. — Както и да е, няма значение, стара работа. Какво му е на Нино?

Джулс пъргаво преслуша сърцето, премери пулса и кръвното налягане. Извади спринцовка от чантата си, боцна ловко иглата в ръката на Нино и натисна буталото. Спящото лице на Нино загуби восъчната си бледост и бузите му поруменяха, сякаш кръвта беше започнала да пулсира по-бързо.

— Много прост случай — каза Джулс оживено. — Имах възможност да го прегледам и да направя някои изследвания в началото, когато дойде тук и припадна. Наредих да го преместят в болница, преди да дойде в съзнание. Има диабет, в лека форма, получен късно и устойчив, който не представлява никаква опасност, ако човек се лекува, пази диета и всичко останало. Но той упорито не му обръща внимание. Освен това твърдо е решил да умре от пиене. Черният му дроб е разрушен, а и мозъкът му отива натам. В момента е в лека диабетична кома. Моят съвет е да го пратите на лечение.

Джони почувствува, че му олеква. Значи не беше много сериозно, Нино само трябваше да се погрижи за себе си.

— Имаш пред вид някое заведение за алкохолици ли? — попита Джони.

Джулс отиде до барчето в далечния ъгъл на стаята и си сипа едно уиски.

— Не — рече той. — Имам пред вид да го затворят в лудница.

— Не ставай смешен — каза Джони.

— Не се шегувам — заяви Джулс. — Не разбирам много от психиатрия, но имам известна представа, защото е част от занаята ми. Твоят приятел Нино може да се възстанови, стига черният му дроб да не е съсипан напълно, което в същност не можем да узнаем преди аутопсията. Но истинското му заболяване е в главата. В същност него не го интересува дали ще умре, възможно е дори да иска да се самоубие по този начин. Докато не се излекува това, за него няма никаква надежда. Затова те съветвам да го пратиш в психиатрията, където ще може да бъде подложен на необходимата психотерапия.

На вратата се почука и Джони отиде да види кой е. Беше Луси Мансини. Тя прегърна Джони и го целуна:

— Джони, толков е хубаво, че те виждам — каза тя.

— Отдавна не сме се виждали — каза Джони Фонтейн. Той забеляза, че Луси се е променила. Беше достатъчно поотслабнала, дрехите ѝ бяха далеч по-хубави и ѝ стояха по-добре. Прическата отиваше на лицето ѝ — беше късо подстригана като момче. Изглеждаше по-млада и по-хубава от когато и да било и през главата му мина мисълта, че тя може да му прави компания тук, във Вегас. Щеше да му бъде много приятно да се движи с такава мадама. Но преди да пусне в ход чара си, той си спомни, че тя е гадже на доктора. Значи нямаше да стане. Усмихна ѝ се само като приятел и попита:

— Какво търсиш в апартамента на Нино посред нощ? Тя го тупна по рамото:

— Чух, че Нино е болен и че Джулс е тук. Искан само да видя дали не мога да помогна с нещо. Нино е добре, нали?

— Разбира се — каза Джони. — Ще се оправи. Джулс Сигал се беше проснал на дивана.

— Хич го няма — обади се той. — Предлагам ви да останем тук, докато той дойде в съзнание. И после всички да го убедим да постъпи в психиатрия. Луси, ти си му симпатична, може би ще можеш да помогнеш. А ти, Джони, ако си му истински приятел, ще ни подкрепиш. В противен случай съвсем скоро черният дроб на Нино ще бъде експонат №1 в някоя университетска лаборатория.

Джони се засегна от пренебрежителното отношение на доктора. За какъв, по дяволите, се мислеше? Тъкмо понечи да му отговори и от леглото се чу гласът на Нино:

— Хей, стари приятелю, сипи ми една чашка.

Нино беше седнал в леглото. Той се ухили на Луси и ѝ викна:

— Хей, сладурче, ела при стария Нино. — И разтвори широко ръцете си. Луси седна на края на леглото и го прегърна. Странно, но Нино не изглеждаше зле сега, държеше се почти нормално.

Нино щракна с пръсти:

— Хайде, Джони, дай ми една чашка. Нощта още не е почнала. Къде, по дяволите, ми е игралната маса?

Джулс отпи голяма глътка от своята чаша и каза на Нино:

— Не бива да пиеш. Твоят лекар ти забранява. Нино се намръщи:

— Майната му на моя лекар. — Но после на лицето му се изписа театрално разкаяние. — Хей, Джулс, ти ли си бе? Ти ли си моят доктор? Нямах пред вид теб, стари приятелю. Джони, дай ми една

чашка или аз сам ще стана да си взема. — Джони сви рамене и тръгна към барчето. Джулс заяви с безучастен глас:

— Казах, че той не бива да пие.

Джони знаеше защо се дразни от Джулс. Гласът на лекаря беше винаги спокоен, никога не наблягаше на думите, независимо от това колко злокобни бяха, гласът му винаги оставаше тих и овладян. Ако отправяше някакво предупреждение, то се съдържаше само в думите, самият глас оставаше неутрален, сякаш не го беше грижа. Точно това вбеси Джони и го накара да занесе на Нино водната чаша с уиски. Преди да му я подаде, той се обърна към Джулс:

— Една чаша няма да го убие, нали?

— Не, няма да го убие — отговори Джулс спокойно. Луси му хвърли тревожен поглед, понечи да каже нещо, но после замълча. Междувременно Нино взе чашата и я изля в гърлото си.

Джони му се усмихваше: бяха му дали да разбере на този ужасен доктор. Изведнъж Нино се задъха, лицето му посиня той не можеше да си поеме дъх и се задушаваше. Тялото му се мятеше нагоре като риба на сухо, лицето му сега се наля с кръв, а очите му се опулиха. Джулс застана от другата страна на леглото срещу Джони и Луси. Той улови Нино за врата, за да не мърда, и мушна иглата в рамото, съвсем близо до врата. Нино се отпусна в ръцете му, тялото му престана да се мятат и след малко легна тежко на възглавницата. Очите му се затвориха и той заспа.

Джони, Луси и Джулс се върнаха в онази част на апартамента, която изпълняваше ролята на хол, и седнаха около огромната тежка маса за кафе. Луси вдигна един от синьо-зелените телефони и поръча да донесат кафе и храна. Джони беше отишъл до барчето и си сипваше чаша алкохол.

— Знаеше ли, че реакцията от уискито ще бъде такава? — попита Джони.

Джулс сви рамене:

— Бях съвсем сигурен.

Джони сопнато попита:

— Тогава защо не ме предупреди?

— Предупредих те — рече Джулс.

— Не ме предупреди както трябва — каза Джони вбесен. — Ти наистина си ужасен лекар. От нищо не ти пука. Казваш ми да пратя

Нино в лудницата и дори не си правиш труда да употребиш по-деликатна дума като санаториум. На теб ти харесва да работиш хората, нали?

Луси беше навела поглед към скута си. Джулс продължаваше да се усмихва на Фонтейн:

— Нищо нямаше да те спре да дадеш тази чаша на Нино. Ти искаше да покажеш, че не намираш за нужно да се вслушаш в моите предупреждения и нареждания. Спомняш ли си, когато ми предложи да стана твой личен лекар след онази история с гърлото? Отказах, защото знаех, че никога няма да можем да мелим заедно. Един лекар се мисли за господ-бог, той е най-висшият духовник в съвременното общество, това е една от наградите му. Но ти никога нямаше да се отнасяш с мен така. За теб щях да бъда господ-лакей. Като онези, които тип хората като теб имате в Холивуд. Впрочем, откъде ги намирате тези типове? За бога, наистина ли нищо не знаят или просто не им пука? Сигурно знаят какво става с Нино, но му дават всевъзможни лекарства само за да го поддържат. Носят лъскави костюми и те целуват по задника, защото си влиятелен човек в киното, а ти ги смяташ за велики лекари. „Това е шоубизнес, докторе, бъди помил.“ Нали така? Но на тях не им пука дали ще живееш, или ще пукнеш. Е, а моето малко хоби, колкото и непростимо да е то, е да правя всичко възможно хората да живеят. Позволих ти да дадеш на Нино да пие, за да ти покажа какво може да му се случи. — Джулс се наведе към Джони Фонтейн, а гласът му беше все така спокоен и безучастен. — Приятелят ти е почти свършил. Разбираш ли това? За него няма шанс без лечение и строг медицински надзор. Кръвното му налягане, диабетът и лошите му навици могат всеки момент да предизвикат кръвоизлив в главния мозък. Мозъкът му ще се скапе. Така достатъчно ясно ли ти е? Вярно е, казах лудница. Но искам да разбереш какво е необходимо. Защото иначе няма да се помръднеш. Ще ти го кажа направо. Можеш да спасиш живота на приятеля си, ако го накараш да постъпи в психиатрия. В противен случай можеш да се сбогуваш с него.

Луси прошепна:

— Джулс, скъпи, не бъди толкова груб. Просто му обясни.

Джулс стана. Джони Фонтейн забеляза със задоволство, че обичайното му спокойствие го е напуснало. Гласът му не беше вече

така безпристрастен и сдържан.

— Мислиш ли, че за пръв път ми се налага да говоря с хора като теб в подобни ситуации? — попита Джулс. — Вършех го всеки ден. Луси ме моли да не бъда толкова груб, но тя не знае какво говори. Знаеш ли, все повтарях на хората: „Не яжте толкова много, защото ще умрете, не пушете толкова много, защото ще умрете, не работете толкова много, защото ще умрете, не пийте толкова много, защото ще умрете.“ Никой не иска да ме чуе. И знаеш ли защо? Защото не им казвам „Ще умрете утре.“ Е, добре, мога да ти кажа, че на Нино нищо не му пречи да умре и утре. — Той отиде до барчето и си сипа още уиски и се обърна пак. — Е, ще накараш ли Нино да постъпи в психиатрия?

Джони отговори:

— Не зная.

Джулс изпи бързо чашата си до барчето и отново я напълни, след което се обърна към Джони:

— Знаеш ли, странно нещо, човек може да умре от пушене, може да умре от преяждане. Но всичко това се смята за нормално. Единственото нещо, което човек според медицината не може да си причини, е да умре от секс, а тъкмо там се поставят всякакви прегради. — Той замълча, за да допие чашата си. — Но дори сексът създава неприятности, поне на жените. Имах пациентки, които не трябваше да имат повече деца. „Опасно е“, им казвах. „Можете да умрете“, им казвах. И само след месец ми цъфват с порозовели лица и ми заявяват: „Докторе, мисля, че съм бременна“, а аз съм абсолютно убеден, че това ще ги убие. „Нали ви казах, че е опасно?“ — викам им. В онези години не можех да владея гласа си. А те ми се усмихват и ми казват: „Но ние с моя мъж сме католици.“

На вратата се почука и двама келнери вкараха вътре количка, претрупана с храна и сребърен сервиз за кафе. Джони се облегна назад и запали цигара:

— Значи ти спасяваш живота на хората. Тогава как се случи така, че започна да правиш криминални аборти?

Луси се обади за пръв път:

— Искал да помага на момичетата, които имали неприятности и можели да се самоубият или да извършат нещо опасно, за да се отърват от бебето.

Джулс се усмихна и въздъхна:

— Не е чак толкова просто. Накрая станах хирург. Имам златни ръце, както се казва. Но бях толкова добър, че се изплаших. Отварям корема на някой нещастник и разбирам, че ще умре. Оперирам и знам, че ракът или туморът пак ще се появи, но ги изпращам в къщи с усмивка и куп лъжи. Идва някоя жена и аз ѝ отрязвам едната гърда. След година тя идва отново и аз ѝ отрязвам и другата. След още една година изстъргвам вътрешностите ѝ, както човек изстъргва семената на пъпеш. И след всичко това тя умира. Междувременно съпрузите им звънят и питат: „Какви са резултатите от тестовете? Какви са резултатите от тестовете?“ Затова си взех още една секретарка, да отговаря на тези обаждания. Виждах пациентката едва когато беше напълно подготвена за преглед, изследвания или операция. Прекарвах възможно най-малко време с жертвата, защото в края на краищата бях зает човек. Позволявах на съпруга да поговори с мен само две минути. „Това е краят“, казвам аз. А те никога не чуваха тази последна дума. Разбираха какво значи, но не я чуваха. В началото си помислих, че несъзнателно казвам последната дума по-тихо, затова започнах съзнателно да я казвам по-силно. Но и тогава не я чуваха. Един човек дори ми рече: „Какво, по дяволите, искате да кажете с вашето «Това е раят»?“ — Джулс се разсмя — Краят, раят, по дяволите. Започнах да правя аборти. Приятно и лесно, всички са щастливи, все едно да измиеш чиниите и да оставиш мивката чиста. Това беше моята стихия. Харесваше ми, страшно ми харесваше да правя аборти. Не смятам, че двумесечният зародиш е човешко същество, така че нямах задръжки. Помагах на млади момичета и омъжени жени, които имаха неприятности, печелех добри пари. Не бях на предната линия. Когато ме хванаха, се почувствувах като дезертьор, когото са арестували. Но имах късмет, един мой приятел задвижи някакви връзки и ме измъкна, но големите болници не ме допускаха да оперирам. И затова съм тук. Отново давам съвети, които пренебрегват, също както преди.

— Аз не ги пренебрегвам — каза Джони Фонтейн. — Премислям нещата.

Най-после Луси смени темата на разговора:

— Какво правиш в Лас Вегас, Джони? Почиваш си от задълженията ти на голяма филмова клечка или работиш?

Джони поклати глава:

— Майк Корлеоне иска да се видим и да поговорим. Довечера пристига със самолет заедно с Том Хейгън. Том каза, че ще се срещнат и с теб, Луси. Знаеш ли за какво е всичко това?

Луси поклати глава:

— Ще вечеряме всички заедно утре вечер. И Фреди също. Мисля, че може да е във връзка с хотела. Напоследък казиното работи на загуба, което е нежелателно. Може би дон Корлеоне иска Майк да провери какво става.

— Чух, че Майк най-после си е оправил лицето — каза Джони.

Луси се засмя:

— Предполагам, че Кей го е убедила да го стори. Той не искаше да го направи, когато се ожениха. Чудя се защо. Изглеждаше толкова ужасно и носът му течеше непрекъснато. Отдавна трябваше да го направи. — Тя замълча за малко. — Джулс беше повикан от семейство Корлеоне да присъствува на операцията. Използуваха го като консултант и наблюдател.

Джони кимна и сухо каза:

— Аз го препоръчах.

— Така ли! — изненада се Луси. — Както и да е, Майк каза, че иска да направи нещо за Джулс. Затова ни събира на вечеря утре.

Джулс замислено каза:

— Той не се доверява на никого. Предупреди ме да следя какво прави всеки. Операцията беше съвсем елементарна, нищо особено. Всеки компетентен човек можеше да я извърши.

От спалнята се чу шум и те погледнаха към завесата. Нино отново беше дошъл в съзнание. Джони отиде и седна до него, а Джулс и Луси застанаха в долния край на леглото. Нино едва-едва им се усмихна:

— Добре, ще престана да се правя на много умен. Наистина се чувствавам ужасно. Джони, спомняш ли си, какво се случи почти преди година, когато бяхме с онези две мадами в Палм Спрингс? Кълна ти се, че не те ревнувах за онова, което се случи. Бях щастлив. Вярваш ли ми, Джони? Джони успокоително каза:

— Разбира се, Нино, вярвам ти.

Луси и Джулс се спогледаха. От всичко, което бяха чули и знаеха за Джони Фонтейн, изглеждаше невероятно той да отнеме момичето на близък приятел като Нино. И защо Нино казваше, че не го е ревнувал,

чак година след това? Една и съща мисъл мина през ума и на двамата, че Нино романтично иска да умре от пиене, защото някое момиче го е изоставило заради Джони Фонтейн.

Джулс отново прегледа Нино.

— Ще извикам сестра да остане тази вечер при теб в стаята — каза той. — Наистина трябва да полежиш няколко дни. Не те будалкам.

Нино се усмихна:

— Добре, докторе, само гледай сестрата да не е много хубава.

Джулс се обади за сестра и после двамата с Луси си отидоха. Джони седна на един стол близо до леглото, за да дочака сестрата. Нино отново заспиваше с изтощен вид на лицето. Джони си мислеше за онова, което Нино беше казал — че не го е ревнувал за онова, което се беше случило преди година с онези две мадами в Палм Спрингс. И през ум не му беше минавало, че Нино го е ревнувал.

Преди година Джони седеше в разкошно обзаведения си кабинет, в кабинета на филмовата компания, която оглавяваше, и се чувствуваше така зле, както никога през живота си. И това беше учудващо, защото първият филм, който беше направил със себе си в главната роля и Нино в другата мъжка роля, печелеше тонове пари. Всичко беше станало както трябва. Всеки си беше свършил работата. Филмът не надхвърли определения финансов лимит. Всички щяха да направят цяло състояние от него, а Джак Уолц губеше десет години от живота си. Сега Джони правеше още два филма, в единия главната роля изпълняваше той, а в другия — Нино. Нино беше страшен на екрана, като едно от онези очарователни и романтични влюбени момчета, които жените умират да притиснат към гърдите си. Малкото загубено момче. Всичко, до което той се докосваше, носеше пари, те просто валяха. Кръстникът получаваше своя дял чрез банката и това караше Джони да се чувства наистина добре. Но днес това не му помагаше много. Сега, когато беше независим филмов продуцент, той имаше толкова власт, а може би и повече, отколкото когато и да било като певец. Красиви мадами го налитаха отвсякъде точно както преди, макар сега да го правеха повече от търговски съображения. Имаше собствен самолет, живееше дори още по-разточително, облагодетелствуван от по-малкия данък, с който бизнесменът се

облагаше, за разлика от актьора. Тогава какво, по дяволите, го тормозеше?

Той знаеше какво. Главата го болеше, имаше болки в назалните пътища, гърлото го сърбеше. Единственият начин да се почеше и да се освободи от този сърбеж беше да попее, а той се страхуваше дори да опита. Беше се обадил на Джулс и го беше попитал кога ще бъде безопасно да пее, а Джулс му беше казал да го направи, когато изпита желание. И той беше опитал, но гласът му беше толкова дрезгав и ужасен, че се беше отказал. А на следващия ден гърлото го болеше ужасно, но по различен начин от времето преди брадавиците да бъдат оперирани. Болката беше по-лоша, пареща. Страхуваше се да продължи да пее, страхуваше се, че или ще загуби гласа си, или ще го повреди.

А щом не можеше да пее, за какво, по дяволите, му беше всичко останало? Всичко останало бяха само гадости. Пеенето беше единственото нещо, от което разбираше. Може би той знаеше за пеенето и за своята музика много повече от който и да било друг в света. Едва сега разбираше, че е толкова добър. Всички тези години го бяха направили истински професионалист. Никой не можеше да му каже кое е вярно и кое грешно, нямаше нужда да пита когото и да било. Той знаеше. Каква загуба, каква проклета загуба.

Беше петък и той реши да прекара края на седмицата с Върджиния и децата. Обади ѝ се по телефона, за да ѝ каже, че ще отиде. Но в същност, за да ѝ даде възможност да му откаже. Но тя никога не му отказваше. Нито веднъж през всичките тези години, откакто бяха разведени. Защото никога нямаше да откаже на дъщерите си да се срещнат с баща си. Каква жена, мислеше си Джони. Той имаше късмет с Върджиния. И макар да знаеше, че държи на Джини много повече, отколкото на всяка друга жена, той знаеше, че им е невъзможно да живеят заедно като мъж и жена. Може би когато станеха на шейсет и пет, както когато се пенсионираш, щяха да се оттеглят заедно, да се оттеглят от всичко.

Но действителността разби тези негови мисли, когато пристигна там и откри, че Върджиния също е в лошо настроение и че дъщерите му не държат чак толкова да се видят с него, защото за края на седмицата им беше обещано едно посещение, у приятелки в калифорнийско ранчо, където да пояздят.

Той каза на Върджиния да изпрати момичетата на ранчото и ги целуна за довиждане с разбираща усмивка. Той наистина ги разбираше много добре. Кое дете не би предпочело да отиде да язди в някое ранчо, вместо да остане с един начумерен баща, който само се опитваше да се държи като баща. Той каза на Върджиния:

— Ще изпия една-две чашки, а после и аз ще се чупя.

— Добре — каза тя. Този беше един от лошите ѝ дни, случваше ѝ се рядко, но ѝ личеше. Не ѝ беше много лесно да води такъв живот.

Върджиния го видя, че си пийва доста, затова го попита:

— Защо се опитваш да си оправиш настроението? Всичко ти върви чудесно. Не съм и сънувала, че си имал качества да бъдеш толкова добър бизнесмен.

Джони ѝ се усмихна.

— Не е чак толкова трудно — каза той. А в същото време си мислеше: значи това била работата. Той разбираше жените и сега знаеше, че Върджиния се чувства зле, защото си мисли, че всичко става, както той иска. Жените наистина мразеха да виждат, че на техните мъже им върви прекалено много. Това ги дразнеше. Караше ги да се чувствуват по-несигурни във влиянието, което упражняват върху тях чрез привързаността, навика или брачните връзки. Затова повече за да я развесели, отколкото да се оплаче, той каза: — По дяволите, какво значение има това, щом не мога да пея.

В гласа на Върджиния имаше досада:

— О, Джони, ти не си вече дете. Ти си на трийсет и пет. Защо продължаваш да се тревожиш за това глупаво пеене? И без това като продуцент печелиш повече.

Джони я погледна с любопитство и каза:

— Аз съм певец. Обичам да пея. Какво общо има тук възрастта?

Върджиния стана нетърпелива:

— Никога не съм обичала пеенето ти. И сега, когато показва, че можеш да правиш филми, аз съм доволна, че не можеш вече да пееш.

И двамата останаха изненадани, когато Джони викна с гняв:

— Това, което казваш, е мръсно и долно. — Той беше потресен. Как беше възможно. Върджиния да изпитва такова нещо, как можеше толкова много да не го харесва?

Върджиния се засмя, че го е засегнала и защото беше направо скандално да ѝ се сърди, му каза:

— Как мислиш, че се чувствах аз, когато всички тези момичета тичаха след теб заради пеенето ти? Как би се чувствувал ти, ако аз тръгнах с гол задник по улицата, за да хукнат мъжете подир мен? Това беше твоето пеене и аз исках да загубиш гласа си и никога вече да не можеш да пееш. Но това беше преди да се разведем.

Джони допи чашата си:

— Ти нищо не разбираш. Съвсем нищо. — Той отиде в кухнята и набра номера на Нино. Набързо уреди двамата да отидат в Палм Спрингс на уикенд и даде на Нино телефона на едно момиче, на което да се обади, на една съвсем нова секс бомба, която се канеше да свали. — Тя ще доведе и приятелката си за теб — каза Джони. — Ще дойда след час.

Когато той си тръгна, Върджиния се сбогува с него хладно. Не му пукаше, това беше един от малкото пъти, когато ѝ се беше ядосал. По дяволите, щеше просто да се измъкне в края на седмицата и да се освободи от всичката отрова в себе си.

И действително, в Палм Спрингс всичко беше чудесно. Джони си имаше собствена къща там и по това време на годината тя винаги беше отворена и снабдена с всичко. Двете момичета бяха достатъчно млади, за да им доставят удоволствие, и не много алчни за облаги. Няколко души дойдоха да им правят компания край басейна до вечерта. Нино отиде в стаята си със своето момиче да се приготви за вечеря и за един сеанс набързо, докато е още топъл от слънцето. Джони не беше в настроение за такива неща, затова изпрати момичето си, елегантна блондинка на име Тайна, да вземе душа си горе сама. Никога не можеше да се люби с друга жена, след като се беше карал с Върджиния.

Той отиде на остъклената веранда, където имаше пиано. Когато пееше с оркестъра, беше свирил на пианото, така, на майтап, и можеше да изсвири някоя песен в псевдобаладичен, покъртителен стил. Сега седна и си затананика с пианото, много тихо, като произнасяше някои думи, но без в действителност да пее. Без да разбере, Тайна беше влязла в хола, беше му сипала чаша уиски и сега седеше с него до пианото. Той изсвири няколко мелодии, а тя тананикаше с него. Остави я до пианото и отиде горе да си вземе душ. Докато се къпеше, той си тананикаше откъси от песни, но това беше по-скоро речитатив,

отколкото пеене. Облече се и слезе пак долу. Тайна все още беше сама; Нино или още беше със своето момиче, или се наливаше.

Джони отново седна на пианото, а Тайна излезе навън да погледа басейна. Той запя една от старите си песни. В гърлото си не усещаше никакво парене. Тоновите излизаха приглушени, но с нужната плътност. Той погледна към верандата. Тайна стоеше все още там, но стъклената врата бе затворена и тя нямаше да го чуе. Без да знае защо, не му се искаше никой да го чуе. Започна една стара балада, която му беше любимата песен. Пееше с пълен глас, сякаш беше пред публика, като отпускате гласа си и чакаше познатото парещо стържене в гърлото, но то не идваше. Беше по-нисък, беше мъжки глас, а не момчешки, и мек, плътен и мек. Той свърши с песента с лекота и остана до пианото, мислейки за това.

Зад него Нино каза:

— Не е лошо, стари приятелю, никак не е лошо. Джони се завъртя. Нино стоеше на вратата сам. Момичето му не беше с него. Джони почувствува облекчение. Нямаше значение, че Нино го бе чул.

— Да — каза Джони. — Хайде да се отървем от тези двете. Изпрати ги в къщи.

Нино отвърна:

— Ти ги изпрати. Те са добри момичета, не мога да ги оскъбям. А освен това, моята току-що ми се отдаде два пъти. Много лошо ще се получи, ако я отпратя, без дори да я заведа на вечеря!

По дяволите, помисли си Джони. Нека слушат и момичетата, дори и да пее ужасно. Той се обади на един диригент на оркестър, когото познаваше в Палм Спрингс, и го помоли да им изпрати мандолина за Нино. Диригентът на оркестъра запротестира:

— По дяволите, в Калифорния никой не свири на мандолина.

Джони викна:

— Не ме интересува, намери една.

Къщата беше затрупана с техника за звукозапис и Джони накара момичетата да се заемат с копчетата и регулирането на силата на звука. След вечеря Джони се захвана за работа. Накара Нино да му акомпанира на мандолината, а той изпя всички свои стари песни. Изпя ги целите, без да жали гласа си. Гърлото му беше здраво и му се струваше, че може да пее така до забрава. През месеците, когато не можеше да пее, често си беше мислил за пеенето, обмисляше как би

интерпретирал песните по различен начин, сега, когато не беше вече момче. Беше си пял на ум песните в по-изискани варианти, с подчертаване на фразата. А сега го правеше в действителност. Понякога, при самото изпълнение, нещо се объркваше й нещата, които бяха звучали добре, когато ги беше чул само във въображението си, не излизаха добре, когато се опитваше да ги изпее на глас. На глас, помисли си той. Сега не се слушаше, концентрираше се върху изпълнението. Синхронът му леко куцаше, но това нямаше значение, просто беше разстроен. Но в главата си той имаше метроном, който никога нямаше да му изневери. Онова, от което имаше нужда, беше само малко практика.

Накрая спря да пее. Тайна дойде при него с блеснали очи и го целуна продължително.

— Сега знам защо мама ходи на всичките ти филми — каза тя. Джони и Нино се засмяха.

Те прослушаха записите и сега Джони наистина можеше да се чуе. Гласът му се беше променил, беше се променил дяволски много, но въпреки всичко това беше несъмнено гласът на Джони Фонтейн. Беше станал много по-мек и по-плътен, както беше забелязал и преди, но се чувствуваше, че пее мъж, а не момче. В гласа имаше повече истинско чувство, повече характерност. А техниката му на пеене беше далеч по-добра от всичко, което беше правил досега. Тя просто беше съвършена. И ако сега след толкова дълго прекъсване беше толкова добър, то колко ли по-добър щеше да стане, когато бъде отново във форма? Джони се ухили на Нино:

— Наистина ли е толкова хубаво, колкото ми се струва, а? Нино погледна щастливото му лице замислено:

— Дяволски хубаво е — каза той. — Но нека да видим как ще пееш утре.

Джони се засегна, че Нино е толкова откровен:

— Ах ти, кучи сине, ти знаеш, че не можеш да пееш така. Не се тревожи за утре. Чувствувам се великолепно. — Но тази вечер повече не пя. Двамата с Нино заведоха момичетата на едно събиране, после Тайна прекара нощта в леглото му, но там не беше много добър. Момичето остана малко разочаровано. Майната й, човек не може в един ден да върши всичко добре, мислеше си Джони.

Сутринта се събуди с мрачно предчувствие, с неясния ужас, че връщането на гласа му е било само сън. После, когато се увери, че не е така, той се изплаши, че гласът му отново ще се изгуби. Отиде до прозореца и си потананика малко, а после, още по пижама, слезе долу в хола. Започна на пианото една мелодия, а след малко се опита да пее с пианото. Пееше приглушено, но не чувстваше никаква болка, никакво дразнене в гърлото, затова отпусна гласа си. Гласът му звучеше вярно и меко, и въобще не беше необходимо да го напруга. Излизаше леко, леко, просто се лееше. Джони разбра, че лошото беше свършило, сега напълно се беше възстановил. Пет пари не даваше дали ще се провали с филмите си, нямаше никакво значение, че предишната вечер се беше изложил пред Тайна, нямаше значение, че Върджиния ще го мрази заради това, че отново може да пее. За миг само съжали за едно нещо. Ех, ако гласът му се беше върнал в момента, когато се опитваше да изпее нещо на дъщерите си, колко прекрасно щеше да бъде. Щеше да бъде толкова прекрасно.

Сестрата от хотела беше влязла в стаята, като буташе пред себе си количка, натоварена с лекарства. Джони стана и се втренчи в Нино, който спеше или може би умираше. Знаеше, че Нино не е бил ядосан, че гласът му се е върнал. Беше разбрал, че Нино го е яд само заради това, че е толкова щастлив от връщането на гласа си. И че толкова много държи на пеенето. Защото сега беше съвсем очевидно, че Нино Валенти не държеше на нищо, което да го накара да живее.

ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Майкъл Корлеоне пристигна късно вечерта и по негово нареждане не го посрещнаха на летището. Придружаваха го само двама души: Том Хейгън и един нов телохранител на име Албърт Нери.

Най-разкошният апартамент в хотела беше отделен за Майкъл и неговите придружители. В този апартамент вече чакаха хората, с които Майкъл трябваше да се срещне.

Фреди поздрави брат си с топла прегръдка. Той беше доста попълнен, по-приветлив, весел и далеч по-издокаран. Носеше идеално скроен сив костюм и други допълнения към тоалета си. Косата му беше подстригана на пластове и сресана грижливо, като на кинозвезда, лицето му светеше — така идеално избръснато беше, а за ръцете му се беше погрижила маникюристка. Той беше съвсем различен човек от онзи, който се беше качил на кораба в Ню Йорк преди четири години.

Фреди се отдръпна назад и нежно огледа Майкъл.

— Сега, след като си оправил лицето си, изглеждаш дяволски по-добре. Най-последно жена ти те убеди да го сториш, така ли? Как е Кей? Кога ще дойде тук да ни посети?

Майкъл се усмихна на брат си:

— Ти също изглеждаш добре. Кей щеше да дойде сега, но пак е бременна, а и трябва да се грижи за детето. Освен това тук съм по работа, Фреди, и трябва да се върна или утре вечер, или на следващата сутрин.

— Първо трябва да хапнеш нещо — каза Фреди. — Имаме страшен готвач в хотела, ще получиш най-добрата храна, която някога си ял. Иди си вземи душ и се преоблечи, а тук всичко ще бъде приготвено. Събрал съм всички хора, с които искаш да се срещнеш, те ще чакат, докато се приготвиш, и само ще трябва да ги повикаме.

Майкъл любезно предложи:

— Нека оставим Моу Грийн за накрая, съгласен ли си? Покани Джони Фонтейн и Нино да вечерят с нас. А също Луси и нейния

приятел — лекаря. Можем да поговорим, докато ядем. — Той се обърна към Хейгън: — Искаш ли да дойде и друг някой, Том?

Хейгън поклати глава. Фреди го беше поздравил много по-хладно от Майкъл, но Хейгън го разбираше. Фреди беше в черния списък на баща си и той естествено обвиняваше техния *consigliori*, че не е уредил нещата. Хейгън с удоволствие би го сторил, но той не знаеше защо Фреди си беше навлякъл гнева на баща си. Дон Корлеоне не беше се оплаквал от нещо конкретно. Само даваше да се разбере, че е недоволен.

Беше минало полунощ, когато се събраха около специална маса за вечеря, наредена в апартамента на Майкъл. Луси целуна Майкъл, без да коментира операцията на лицето му и това колко по-добре изглежда сега. Джулс Сигал смело огледа коригираната кост на лицето и се обърна към Майкъл:

— Прекрасна работа. Шевът е чудесен. Синусите добре ли са?

— Да — каза Майкъл. — Благодаря за помощта.

На вечерята, докато се хранеха, вниманието на гостите беше съсредоточено върху Майкъл. Всички забелязаха приликата в начина на говорене и маниерите между него и дон Корлеоне. По някакъв странен начин той вдъхваше същото уважение, същото страхопочитание, но въпреки това беше напълно естествен, стараейки се да предразположи всички. Както обикновено, Хейгън остана на заден план, а новия човек с тях не познаваха; Албърт Нери също беше много тих и скромнен. Той каза, че не е гладен, седна в един фотьойл близо до вратата и зачете местния вестник.

След като изпиха по две-три чаши и хапнаха, освободиха келнерите. Майкъл се обърна към Джони Фонтейн:

— Чувам, че гласът ти се е възвърнал и е все така хубав и че си спечелил отново всичките си почитатели. Поздравявам те.

— Благодаря — каза Джони. Любопитен беше да знае за какво точно искаше да го види Майкъл. Каква услуга щяха да искат от него?

Майкъл се обърна към всички едновременно:

— Семейство Корлеоне смята да се прехвърли тук, във Вегас. Смятаме да продадем всичките си акции в бизнеса със зехтин и да се установим тук. Дон Корлеоне, Хейгън и аз сме го обмислили и считаме, че тук е бъдещето на семейството. Това не означава, че ще го направим веднага или през следващата година. Може да минат две,

три, дори четири години, докато оправим всичко. Но това е генералният план. Няколко наши добри приятели притежават доста голям процент от този хотел и казиното, така че това ще ни бъде основата. Моу Грийн ще ни продаде своя дял от казиното и то ще бъде изцяло собственост на приятели на семейството.

Широкото лице на Фреди беше неспокойно:

— Майк, сигурен ли си, че Моу Грийн ще иска да продаде своя дял? Никога не го е споменавал пред мен, а освен това той много обича тази работа. Аз не мисля, че ще се съгласи да продаде своя дял.

— Ще му направя предложение, на което няма да може да откаже.

Думите бяха казани с обикновен глас, но те имаха смразяващ ефект, може би защото това беше любимата фраза на дон Корлеоне. Майкъл се обърна към Джони Фонтейн:

— Дон Корлеоне разчита на теб да ни помогнеш да започнем. Беше ни обяснено, че развлеченията ще бъдат най-големият фактор за привличане на комарджии. Надявам се, че ще подпишеш договор да гастролираш пет пъти годишно, вероятно за по една седмица. Надяваме се също, че и приятелите ти от киното ще постъпят така. Ние сме им правили много услуги, а сега можеш да ги помолиш да ни ги върнат.

— Разбира се — каза Джони. — Ще направя всичко за моя Кръстник, ти знаеш това, Майк. — Но в гласа му имаше лека сянка на съмнение.

Майкъл се усмихна и каза:

— Ти няма да загубиш от тази сделка, нито твоите приятели. Ще получиш дял от хотела, а ако има и някои други, които смяташ, за достатъчно сериозни, те също ще получат известен дял. Може би не ми вярваш, затова позволи ми да кажа, че говоря от името на дон Корлеоне.

Джони бързо каза:

— Вярвам ти, Майк. Но в момента тук се строят още десет хотела и казина. Когато вие влезете в бизнеса, пазарът може да бъде преситен, може да е вече много късно, при наличието на цялата тази конкуренция.

Том Хейгън заговори високо и ясно:

— Семейство Корлеоне има приятели, които финансират три от тези хотели. — Джони разбра смисъла на думите му — семейство Корлеоне притежаваше трите хотела с техните казина. И ще има за раздаване още много дялове.

— Ще започна да работя по този въпрос — обеща Джони. Майкъл се обърна към Луси и Джулс Сигал:

— Аз съм ти задължен — каза той на Джулс. — Чувам, че искаш отново да започнеш да кълцаш хората и че болниците не ти позволяват да използват съоръженията им заради онази стара история с абортите. Искam от теб да го чуя, това ли е желанието ти?

Джулс се усмихна:

— Да, така мисля. Но ти не познаваш положението в медицината. Каквато и власт да имаш, за тях това нищо не значи. Страхувам се, че не можеш да ми помогнеш.

Майкъл разсеяно кимна:

— Разбира се, ти си прав. Но едни мои приятели — доста известни хора, ще построят болница в Лас Вегас. Както е започнал да се разраства и както се предвижда да нарасне, градът ще има нужда от нея. Може би те ще те допуснат в операционната, ако им се обясни всичко както трябва. За бога, колко добри хирурзи като теб могат да бъдат привлечени да дойдат в тази пустиня? Дори наполовина толкова добри като теб? Така ще направим услуга на болницата. Затова остани тук. Чувам, че ще се жените с Луси?

Джулс сви рамене:

— Когато видя, че имам бъдеще.

Луси каза с кисела гримаса:

— Майк, ако ти не построиш тази болница, ще си остана стара мома.

Всички се засмяха. Всички освен Джулс. Той се обърна към Майкъл:

— Ако приема такава работа, това не значи, че ще се обвържа с вас.

Майкъл студено каза:

— Няма никакво обвързване. Аз просто съм ти задължен и искам да се издължа.

Луси тихо се обади:

— Майк, не се обиждай. Майкъл ѝ се усмихна:

— Не се обиждам. — Той се обърна към Джулс: — Глупаво беше да го казваш. Семейство Корлеоне иска да се погрижи за теб. Мислиш ли, че съм толкова глупав, да те моля да вършиш неща, които ненавиждаш? Но дори и така да е, какво от това? По дяволите, помръдна ли си някой друг пръста, за да ти помогне, когато беше в беда? Когато чух, че искаш да станеш отново истински хирург, отделих много време, за да разбера дали мога да ти помогна. Мога да ти помогна. Не те моля за нищо. Но поне можеш да приемеш връзката ни като приятелска, а аз ще знам, че ще направиш за мен онова, което би направил за който и да е добър приятел. Това е обвързването за мен. Но ти можеш и да откажеш.

Том Хейгън наведе глава и се усмихна. Дори самият дон не би могъл да го каже по-добре.

Джулс се червеше:

— Майк, аз въобще не исках да кажа това. Много съм благодарен и на теб, и на баща ти. Забрави казаното.

Майкъл кимна и отговори:

— Добре. Докато болницата бъде построена и открита, ти ще бъдеш главен лекар на четирите хотела. Набери си персонал. Заплатата ти също се увеличава, но това можеш да обсъдиш по-късно с Том. А ти, Луси, искам да вършиш нещо по-важно. Да координираш работата във всички магазини, които ще бъдат открити в безистените на хотелите. По финансовите въпроси. Или да ангажираш момичетата, които ще ни трябват за работа в казината, просто нещо такова. Така че, ако Джулс не се ожени за теб, ще бъдеш богатата стара мома.

През цялото време Фреди беше дърпал ядосано от пурата си. Майкъл се обърна към него и нежно каза:

— Аз съм само пратеник на дон Корлеоне, Фреди. Онова, което иска ти да правиш, естествено ще ти го каже самият той, но съм сигурен, че то ще е достатъчно важно, за да останеш доволен. Всички ни докладват каква голяма работа си свършил тук.

— Тогава защо ми е обиден? — попита Фреди жално. — Само защото казиното работи на загуба ли? Но не аз го контролирам, а Мой Грийн. Какво, по дяволите, иска Стария от мен?

— Не се тревожи — каза Майкъл. Той се обърна към Джони Фонтейн: — Къде е Нино? С нетърпение очаквах да го видя.

Джони сви рамене:

— Нино е доста болен. Една сестра се грижи за него в стаята му. Но докторът казва, че трябва да постъпи в психиатрия, че се опитвал да се самоубие. Той, Нино!

Майкъл, наистина изненадан, каза замислено:

— Нино винаги е бил добър човек. Никога не съм чул да е направил нещо долно, да каже нещо, за да обиди някой. Никога не го е било грижа за нищо. Освен за пиенето.

— Да — каза Джони. — Затрупват го с пари, може да получи много работа като певец или в киното. Получава по петдесет бона на филм и ги профуква. Пет пари не дава за славата. През всичките тези години, откакто сме приятели, никога не съм го видял да извърши нещо долно. И сега кучият му син иска да се умори с пиене.

Джулс се канеше да каже нещо, когато на вратата на апартамента се почука. Той остана изненадан, когато човекът във фотьойла, който стоеше най-близо до вратата, не стана да види кой е, а продължи да си чете вестника. Хейгън беше този, който отиде да отвори вратата. И беше почти изблъскан настрана, когато Моу Грийн влезе с едри крачки в стаята, следван, от двамата си телохранители.

Моу Грийн беше красив скандалджия, който си беше създал репутация на изпълнител на смъртни присъди в Бруклин. Беше се заел с комара и беше заминал на Запад да търси щастието си, пръв беше разбрал възможностите на Лас Вегас и беше построил едно от първите казина тук. Все още изпадеше понякога в дива ярост и всички в хотела се страхуваха от него, включително и Фреди, Луси и Джулс Сигал. Винаги когато беше възможно, те избягваха да се срещат с него.

Красивото му лице сега беше мрачно. Той се обърна към Майкъл Корлеоне:

— Чаках тук, за да поговоря с теб, Майк. Утре имам много важна работа, затова реших да те потърся тази вечер. Съгласен ли си?

Майкъл Корлеоне го погледна с някак приятелска изненада:

— Разбира се — каза той. И направи знак към Хейгън. — Том, дай нещо за пиене на господин Грийн.

Джулс забеляза, че човекът на име Албърт Нери напрегнато изучава Моу Грийн, без да обръща никакво внимание на телохранителите му, които се бяха подпрели на вратата. Той знаеше, че тук, във Вегас, не можеха да си позволят никакво насилие. Това беше изрично забранено като нещо фатално за целия проект за

превръщането на Вегас в легално убежище на американските комарджии.

Моу Грийн нареди на телохранителите си:

— Купете чипове за всички тук, за да могат да поиграят за сметка на заведението. — Той явно имаше пред вид Джулс, Луси, Джони Фонтейн и телохранителя на Майкъл — Албърт Нери.

Майкъл Корлеоне кимна любезно:

— Това е добра идея. — Едва тогава Нери стана от стола си и се приготви да последва останалите навън.

След като се сбогуваха, в стаята останаха Фреди, Том Хейгън, Моу Грийн и Майкъл Корлеоне.

Грийн остави чашата си на масата и каза с едва сдържан гняв:

— Какво е това, което чувам, че семейство Корлеоне иска да откупи моя дял? Аз ще откупя вашия, а не вие моя.

Майкъл разумно каза:

— Твоето казино има значителни загуби. Има нещо нередно в начина, по който го управляваш. Може ние да се справим по-добре.

Грийн се засмя дрезгаво: — Проклети италианци, аз ви правя услуга и прибирам Фреди, когато вашите работи вървят зле, а сега вие ме изтласквате. Но така си мислите вие. Мен никой не може да ме изтика, аз имам приятели, които ще ме подкрепят.

Майкъл все още говореше сдържано:

— Ти прибра Фреди, защото семейство Корлеоне ти даде голяма сума да довършиш обзавеждането на хотела. И финансира твоето казино. Също и защото семейство Молинари гарантира неговата безопасност и ти направи известни услуги за това, че си го прибрал. Сметките на семейство Корлеоне с теб са уредени. Не зная за какво се обиждаш. Ще купим твоя дял на всяка приемлива цена, която предложиш, какво лошо има в това? Кое е нечестното тук? Твоето казино е губещо и ние ти правим услуга.

Грийн поклати глава.

— Семейство Корлеоне не е вече толкова могъщо. Кръстникът е болен. Другите фамилии ви гонят от Ню Йорк и вие си мислите, че тук можете да намерите лесна плячка. Ще те посъветвам нещо, Майк — не се опитвайте.

Майкъл тихо попита:

— Това ли ти даде повод да си мислиш, че можеш да биеш Фреди публично?

Сепнат от тези думи, Том Хейгън насочи вниманието си към Фреди. Лицето на Фреди Корлеоне беше започнало да почервява:

— О, Майк, това не беше нищо сериозно. Моу го направи просто така. Понякога избухва, но двамата сме добри приятели. Нали, Моу?

Грийн стана предпазлив:

— Да, разбира се. Понякога ми се налага да ритам задници, за да вкарам това заведение в пътя. Ядосах се на Фреди, защото сваляше всичките келнерки и им позволяваше да поркат в работно време. Имахме малко спречкване и аз му дадох урок.

Лицето на Майкъл беше безизразно, когато се обърна към брат си:

— А ти разбра ли урока, Фреди?

Фреди се втренчи мрачно в по-малкия си брат. Той не отговори. Грийн се засмя и каза:

— Този кучи син спеше с по две едновременно, стария номер със сандвича. Фреди, трябва да призная, че ти наистина се оправяше добре с тези мадами. След като бяха спали веднъж с теб, после никой друг не можеше да ги задоволи.

Хейгън видя, че това изненада Майкъл. Те се спогледаха. Може би това беше истинската причина, поради която дон Корлеоне бе недоволен от Фреди. Дон Корлеоне беше пуритан по въпросите на секса. Такава лудория от страна на Фреди — да спи с по две момичета едновременно — той щеше да окачестви като извратеност. Допускайки да бъде физически унижаван от човек като Моу Грийн, Фреди накърняваше авторитета на семейство Корлеоне. Това също трябва да беше една от причините, заради която беше в черния списък на баща си.

Като стана от стола, Майкъл каза с тон, който слагаше край на срещата:

— Утре трябва да се връщам в Ню Йорк, затова си помисли за цената.

Грийн яростно отвърна:

— Кучи син, ти си мислиш, че можеш да ме разкараш просто така? Аз съм убил повече хора от теб, преди ти да почнеш да се бараш.

Ще отида в Ню Йорк и ще говоря лично с дон Корлеоне. Ще му направя предложение.

Фреди разтревожено се обърна към Том Хейгън:

— Том, ти си *consigliori*, ти можеш да поговориш с дон Корлеоне и да го посъветваш.

Това беше моментът, в който Майкъл с цялата си ледена властност се обърна към двамината от Вегас.

— Дон Корлеоне почти се е оттеглил — каза той. — Сега аз ръководя семейния бизнес. Освен това свалих Том от поста *consigliori*. Той ще бъде само мой адвокат тук, във Вегас. Ще се премести със семейството си след няколко месеца, за да задвижи юридическите въпроси. Така че, ако имате да казвате нещо, кажете го на мен.

Никой не отговори. Майкъл официално заяви:

— Фреди, ти си по-голям от мен и аз те уважавам, но никога вече не взимай страната на когото и да било срещу семейството. Дори няма да спомена за това на дон Корлеоне. — Той се обърна към Моу Грийн: — Не обиждай хора, които се опитват да ти помогнат. По-добре използвай силите си да откриеш защо казиното губи. Семейство Корлеоне е вложило много пари тук, а не получаваме никакви доходи, и въпреки това аз не дойдох, за да те обиждам. Предлагам ти ръка за помощ. Е, ако ти предпочиташ да плюеш на тази ръка, това си е твоя работа. Нямам какво повече да ти кажа.

Той нито веднъж не беше повишил глас, но думите му имаха отрезвителен ефект както върху Грийн, така и върху Фреди. Майкъл се втрени и в двамата, отдалечавайки се от масата, с което искаше да покаже, че ги чака да излязат. Хейгън отиде до вратата и я отвори. И двамата мъже излязоха, без да кажат лека нощ.

На следващата сутрин Майкъл Корлеоне получи съобщение от Моу Грийн: той не искаше да продаде своя дял от хотела на никаква цена. Фреди донесе съобщението. Майкъл сви рамене и каза на брат си:

— Искам да видя Нино, преди да се върна в Ню Йорк.

В апартамента на Нино завариха Джони Фонтейн, който седеше на дивана и закусваше. Джулс преглеждаше Нино зад спуснатите завеси на спалнята. След малко завесите се дръпнаха настрана.

Майкъл беше потресен от вида на Нино. Този човек видимо дегенерираше. Очите му бяха замъглени, устните увиснали, всичките мускули на лицето му бяха отпуснати. Майкъл седна на края на леглото и каза:

— Нино, радвам се да те видя най-сетне. Дон Корлеоне все пита за теб.

Нино се ухили, това беше познатата усмивка:

— Кажи му... че умирам. Кажи му, че шоубизнесът е по-опасен от бизнеса със зехтин.

— Ти ще се справиш — каза Майкъл. — Ако има нещо, което те тревожи и семейството може да помогне, само ми кажи.

Нино поклати глава.

— Няма нищо — каза той. — Нищо.

Майкъл поговори с него още малко и си отиде. Фреди изпрати брат си и придружаващите го до летището, но по молба на Майкъл не остана с тях до часа на отлитането. Като се качи на самолета заедно с Том. Хейгън и Ал Нери, Майкъл се обърна към Нери и попита.

— Запомни ли го добре? Нери почука по челото си:

— Портретът на Моу Грийн е запечатан и регистриран тука.

ДВАДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

По време на пътуването със самолета обратно за Ню Йорк Майкъл Корлеоне се отпусна и се опита да заспи. Но беше безполезно. Наближаваше най-ужасният период от живота му, който беше може би дори фатален. Повече не можеше да се отлага. Всичко беше в готовност и всички предпазни мерки бяха взети. Изминали бяха две години на предпазливост. Не можеше да има никакво отлагане. Миналата седмица, когато дон Корлеоне беше обявил оттеглянето си на своите довереници и другите членове на семейство Корлеоне, Майкъл беше разбрал, че това беше начинът, по който баща му обявяваше, че неговото време е дошло.

Бяха изминали вече почти три години, откакто се беше върнал в къщи, и повече от две години, откакто се беше оженил за Кей. Трите години бяха прекарани в изучаване на семейния бизнес. Беше прекарал дълги часове с Том Хейгън и с дон Корлеоне. Смаян беше от това колко богато и могъщо в действителност беше семейство Корлеоне. То притежаваше огромни недвижими имоти в центъра на Ню Йорк, цели административни сгради. Притежаваше също, чрез посредници, дялове в две комисионерски дружества на Уол Стрийт, дялове от банки в Лонг Айлънд, дялове в някои фирми за конфекция, и всичко това в допълнение към нелегалните операции в хазарта.

Най-интересното нещо, което Майкъл Корлеоне научи, преглеждайки стари сделки на семейство Корлеоне, беше, че семейството е получавало, наскоро след войната, доходи от покровителствването на група фалшификатори на грамофонни плочи. Фалшификаторите правели копия на грамофонни плочи на известни певци и ги продавали, оформяйки всичко така добре, че въобще не ги залавяли. Естествено за плочите, които те продавали на магазините, певците и истинската компания производителка не получавали нищо. Майкъл Корлеоне забеляза, че Джони Фонтейн беше загубил доста пари от тези фалшификации, защото по това време, точно преди да загуби гласа си, неговите плочи бяха най-популярните в страната.

Той попита Том Хейгън за случая. Защо дон Корлеоне е позволил на фалшификаторите да мамят кръщелника му? Хейгън сви рамене. Бизнесът си е бизнес. Освен това Джони беше разсърдил дон Корлеоне, като се разведе със своята любима от детските години, за да се ожени за Марго Аштън. Това съвсем не беше по вкуса на дон Корлеоне.

— Защо тези хора прекратиха операциите си? — попита Майкъл.
— Ченгетата ли ги пипнаха?

Хейгън поклати глава:

— Дон Корлеоне ги лиши от закрилата си. Това беше точно след сватбата на Кони.

Това беше начин на действие, с който Майкъл често се сблъскваше — дон Корлеоне помагаше на изпаднали в беда, за което отчасти сам беше отговарял. Може би не от коварство или нарочно, а заради разнообразието на интересите си или поради самата същност на вселената — преплитането на доброто и злото, което от само себе си беше естествено.

Майкъл се беше оженил за Кей в Нова Англия — скромна сватба, на която бяха присъствували само нейните родители и няколко от приятелките ѝ. После се бяха преместили в една от къщите на уличката в Лонг Бийч. Майкъл беше удивен колко добре се разбираше Кей с неговите родители и с другите, които живееха на уличката. И, разбира се, веднага беше забременяла, както се очакваше от една добра, истинска италианска съпруга, и това помогна. Второто дете, което щеше да се роди две години след брака, беше вече като глазура на сладкиша.

Кей щеше да го чака на летището, тя винаги идваше да го посрещне и винаги беше толкова щастлива, когато той се връщаше от някое пътуване. Той също беше щастлив. Освен сега. Защото краят на това пътуване означаваше, че най-после трябваше да предприеме акцията, за която беше подготвян повече от три години. Дон Корлеоне щеше да го чака. Техните довереници щяха да го чакат. И той, Майкъл Корлеоне, трябваше да издава заповеди, да взема решения, които щяха да променят неговата съдба и съдбата на неговото семейство.

Всяка сутрин, когато Кей Адамс Корлеоне ставаше, за да се погрижи за кърменето на бебето, тя виждаше, че един от телохранителите откарва някъде мама Корлеоне, жената на дон Корлеоне, а след час я връща. Скоро Кей научи, че свекърва ѝ всяка сутрин ходи на църква. Много често на връщане старата жена се отбиваше на сутрешно кафе при тях, за да види новия си внук.

Мама Корлеоне винаги започваше с въпроса защо Кей не помисли да стане католичка, като пренебрегваше факта, че детето на Кей беше вече кръстено в протестантската вяра. Затова Кей реши, че е правилно да попита старата жена защо ходи на църква всяка сутрин и дали това е необходимо условие, за да бъдеш католик.

Решила сякаш, че това може да накара Кей да не промени вярата си, старата жена отговори:

— Не, не, някои католици ходят на църква само за Великден и Коледа. Ти ходи, когато почувствуващ, че ти се ходи.

Кей се засмя:

— Тогава защо ти ходиш всяка сутрин?

Някак, съвсем естествено мама Корлеоне каза:

— Ходя заради мъжа си — тя посочи надолу към пода, — за да не отиде там долу. — После замълча. — Моля се за душата му всеки ден, за да отиде там горе. — И посочи нагоре. Тя каза това с дяволита усмивка, сякаш нарушаваше волята на мъжа си по някакъв начин, или сякаш това беше вече изгубена битка. Всичко беше казано почти на шега, с нейния типичен мрачен италиански на стара жена. И както винаги, когато мъжът ѝ не присъствуваше, тя проявяваше известно неуважение към Великия дон.

— Как е съпругът ти? — попита учтиво Кей.

Мама Корлеоне сви рамене:

— Откакто стреляха по него, той не е същият човек. Оставя на Майкъл да върши цялата работа, прави се на глупак с тази негова градина, с неговите чушки, с неговите домати. Сякаш е селянин. Но мъжете са всичките такива.

Обикновено, по-късно сутрин, Кони Корлеоне се отбиваше с двете си деца да посети Кей и да поприказват. Кей харесваше Кони, нейната енергичност, очевидната ѝ привързаност към брат ѝ Майкъл. Кони беше научила Кей как да готви някои италиански ястия, но

понякога донасяше от своите по-майсторски произведения, за да ги опита Майкъл.

Тази сутрин, както обикновено, тя попита Кей какво мисли Майкъл за нейния съпруг Карло. Дали Майкъл наистина харесва Карло толкова, колкото изглежда. Карло все имал дребни неприятности със семейството, но сега, през последните години, се бил оправил. Наистина добре се справял с работата в работническите профсъюзи, но толкова много трябвало да работи, толкова до късно. Карло наистина харесвал Майкъл, твърдеше все Кони. Но пък и всички останали харесвали Майкъл, така както всички харесвали баща ѝ. Майкъл бил абсолютно копие на дон Корлеоне. Чудесно било, че Майкъл щял да поеме семейния бизнес.

И преди Кей беше забелязала, че когато Кони говореше за отношенията между мъжа си и семейството, тя беше винаги нервна и имаше силно желание да чуе някоя добра дума за Карло. Кей трябваше да е сляпа, за да не забележи това почти примесено с ужас безпокойство, което Кони изпитваше, дали Майкъл харесва Карло или не. Една вечер тя заговори на Майкъл за това и сломена факта, че никой никога не говори за Сони Корлеоне, никой дори не го споменава, поне в нейно присъствие. Веднъж Кей се беше опитала да изкаже съболезнованията си на дон Корлеоне и жена му, но я бяха изслушали с почти неучтиво мълчание, а после не ѝ бяха обърнали повече внимание. Тя се беше опитала да накара Кони да говори за най-големия си брат, но напразно.

Жената на Сони — Сандра, беше взела децата при себе си и се беше преместила във Флорида, където в момента живееха родителите ѝ. Бяха уредени някои финансови въпроси, така че тя и децата ѝ да могат да живеят заможни, но Сони не беше оставил никакво наследство.

Майкъл неохотно ѝ обясни какво се беше случило вечерта, когато Сони е бил убит. Каза ѝ, че Карло набил жена си и Кони се обадила на уличката, разговора водил Сони, след което се втурнал навън, заслепен от ярост. Затова съвсем естествено Кони и Карло се притеснявали, че останалите от семейството обвиняват нея, че косвено е причинила смъртта на Сони. А също обвиняват мъжа ѝ Карло. Но нямало нищо такова. Доказателството било, че дали на Кони и Карло къща на самата уличка и повишили Карло на по-важна служба в

организацията на работническите профсъюзи. Пък и Карло се оправил, престанал да пие, да развратничи и да се прави на много умен. Семейството било доволно от работата и държането му през последните две години. Никой не го обвинявал за случилото се.

— Тогава защо не ги поканиш у нас някоя вечер и не успокоиш сестра си? — попита Кей. — Горката, тя е толкова разтревожена за това какво мислиш за мъжа ѝ. Кажи ѝ го. Кажи и да си избие тази глупава тревога от главата.

— Не мога да го направя — каза Майкъл. — Ние не говорим за тези неща в нашето семейство.

— Искаш ли да ѝ кажа това, което ти ми каза? — попита Кей. Тя изпадна в недоумение защо той толкова дълго обмисля предложението ѝ, което очевидно беше точно онова, което трябваше да се направи. Накрая той каза:

— Не, не мисля, че трябва да го сториш. Не мисля, че това ще помогне. Тя пак ще се тревожи. То е нещо, за което никой нищо не може да направи.

Кей беше смаяна. Тя разбра, че Майкъл винаги се държи малко по-студено със сестра си Кони, отколкото с всеки друг, въпреки привързаността на Кони.

— Но ти не обвиняваш Кони за убийството на Сони, нали? — попита тя.

Майкъл въздъхна.

— Разбира се, че не — каза той. — Тя е моята малка сестра и аз много я обичам. Мъчно ми е за нея. Карло се оправя, но той наистина не е мъж за нея. Нали разбираш? Хайде да забравим за това.

Не беше в стила на Кей да досажда и тя остави този разговор. Освен това беше разбрала, че Майкъл не е човек, на когото може да се додява, че той можеше да стане студен и неприветлив. Знаеше, че тя е единственият човек в света, който може да пречупи волята му, но знаеше също, че ако го прави твърде често, щеше да разруши тази своя сила. А животът ѝ с него през последните две години я беше накарал да го заобича още по-силно.

Обичаше го, защото той беше винаги честен. Странно нещо. Но той беше винаги честен към всички около него, никога не се налагаше дори в дребните неща. Забелязала беше, че сега той е много властен човек и в къщата идваха хора да се съветват с него и да го молят за

услуги, като се отнасяха към него с почит и уважение, но едно нещо, повече от всичко друго, го беше направило много скъп за нея.

Откакто Майкъл се беше върнал от Сицилия с деформираното си лице, всички в семейството се опитваха да го накарат да се подложи на пластична операция. Майката на Майкъл непрестанно го преследваше и настояваше за това. На един неделен обед, когато цялото семейство се беше събрало, тя му викна:

— Приличаш на гангстер от филмите, оправи си лицето от уважение към бога и бедната ти жена. Така и носът ти ще престане да тече като на пиян ирландец.

Дон Корлеоне, който седеше начело на масата и наблюдаваше всичко, се обърна към Кей:

— Притеснява ли те това?

Кей поклати глава. Дон Корлеоне каза на жена си:

— Ти вече нямаш власт над него, това не е твоя работа. — Старата жена веднага си замълча. Не защото се страхуваше от мъжа си, но защото щеше да бъде неучтиво да спори пред другите за такова нещо.

Но Кони, любимката на дон Корлеоне, дойде от кухнята, където приготвяше неделния обяд, и със зачервено от печката лице каза:

— Мисля, че Майкъл трябва да си оправи физиономията. Той беше най-красивият в семейството, преди да пострада. Хайде, Майк, кажи, че ще го сториш.

Майкъл погледна към нея разсеяно. Изглеждаше така, сякаш наистина не беше чул нищо от казаното. И не отговори. Кони застана зад баща си.

— Накарай Майк да го направи — помоли тя дон Корлеоне. Двете й ръце се бяха отпуснали нежно върху раменете му и тя го поглади по врата. Тя беше единственият човек, който си позволяваше да се държи толкова свойски с него. Обичта й към нейния баща беше затрогваща. Тя му се доверяваше като малко момиченце. Дон Корлеоне я потупа по ръката и каза:

— Всички тук умираме от глад. Сложи спагетите на масата и тогава приказвай.

Кони се обърна към мъжа си и каза:

— Карло, тогава ти накарай Майк да си оправи лицето. Може би ще те послуша. — От гласа й се подразбираше, сякаш Майкъл и Карло

Рици имаха някаква приятелска връзка, която е над всичко и всички.

Карло, чудесно почернял, с добре подстригана и сресана руса коса, сръбна от чашата си домашно вино и заяви:

— Никой не може да нареди на Майкъл какво да прави. — Карло беше станал друг човек, откакто се бяха преместили на уличката. Той знаеше мястото си в семейството и държеше да го запази.

Във всичко това имаше нещо, което Кей не разбираше, нещо, което убягваше от погледа ѝ. Като жена тя забелязваше, че Кони нарочно очарова баща си, макар да беше изиграно чудесно и дори искрено. И все пак не беше непринудено. Отговорът на Карло беше демонстрация на мъжка солидарност. Майкъл не обърна внимание на приказките.

Кей не се притесняваше от обезобразяването на мъжа си, но се тревожеше за увредените му синуси, резултат на нараняването. Една пластична операция на лицето щеше да излекува и синусите. По тази причина тя искаше Майкъл да постъпи в болница и да се подложи на необходимата операция. Но тя разбираше, че по някакъв странен начин той желаше да има своя физически недостатък. Тя беше сигурна, че и дон Корлеоне разбира това.

Но след като роди първото си дете, тя се учуди, когато Майкъл я попита:

— Искаш ли да си оправя лицето?

Кей кимна:

— Ти знаеш как са децата, синът ти ще се чувства зле заради лицето ти, когато стане достатъчно голям, за да разбере, че това не е нормално. Просто не искам детето ни да го види. А за мен, Майкъл, това няма никакво значение, честно ти казвам.

— Добре — усмихна ѝ се той. — Ще го направя. Той изчака тя да се прибере от болницата и след това направи всички необходими приготовления. Операцията беше сполучлива. Хлътването на бузата сега остана едва забележимо.

Всички в семейството бяха доволни, но най-много Кони. Тя посещаваше Майкъл в болницата всеки ден, като влачеше със себе си и Карло. Когато Майкъл се върна в къщи, тя силно го прегърна и целуна, погледна го с възхищение и каза:

— Сега ти отново си моят красив брат.

Само дон Корлеоне остана безразличен и като сви рамене, попита:

— И каква е разликата?

Но Кей беше благодарна. Тя знаеше, че Майкъл го беше направил против собствената си воля. Беше го направил, защото тя го беше помолила и защото тя беше единственият човек в света, който можеше да го накара да действа против собствената си природа.

В деня на завръщането на Майкъл от Вегас Роко Лампоне отиде следобед с лимузината на уличката да вземе Кей, за да я закара на летището да посрещне мъжа си. Тя винаги посрещаше мъжа си, когато той се връщаше отдалече, най-вече защото се чувствуваше самотна без него, още повече че живееше на укрепената уличка.

Видя го да слиза от самолета заедно с Том Хейгън и новия човек, Алберт Нери, когото беше назначил на работа при себе си. Кей не се интересуваеше много от Нери; със своята спотаена свирепост той ѝ напомняше за Лука Брази. Тя видя как Нери изостана от Майкъл и се отдръпна настрана, видя бързия му пронизващ поглед, който се плъзна по всички наоколо. Нери пръв забеляза Кей и докосна рамото на Майкъл, за да го накара да погледне в нейната посока.

Кей се хвърли в прегръдката на мъжа си, а той бързо я целуна и я пусна. Майкъл, Том Хейгън и Кей се качиха в лимузината, а Албърт Нери изчезна. Кей не забеляза, че Нери се беше качил в друга кола с още двама души, че тази кола вървеше зад тях, докато стигнаха Лонг Бийч.

Кей никога не питаше Майкъл как се уреждат проблемите му. Дори такива учтиви въпроси се смятаха за неудобни, не че той нямаше да ѝ даде също такъв учтив отговор, но това щеше да напомни и на двамата за забранената територия, която никога не можеше да бъде включена в брака им. За Кей това вече нямаше значение. Но когато Майкъл ѝ каза, че ще трябва да прекара вечерта с баща си, за да му разкаже за пътуването си до Вегас, тя не се въздържа и направи гримаса на неодобрение.

— Съжалявам — каза Майкъл. — Утре вечер ще отидем в Ню Йорк да видим някое шоу и да вечеряме, съгласна ли си? — Той потупа корема ѝ, тя беше бременна почти в седмия месец. — Като се роди

детето, отново ще се лишиш от свободата си. Хей, та ти си повече италианка, отколкото американка. Две деца за две години!

Кей му отговори хапливо:

— А ти си повече американец, отколкото италианец. Първа вечер в къщи и я посвещавах на работата. — Но му се усмихна, казвайки това. — Няма да се прибереш много късно, нали?

— Преди полунощ — обеща Майкъл. — Не стой да ме чакаш, ако се чувствуваш изморена.

— Ще те чакам — заяви Кей.

На съвещанието тази вечер в ъгловия кабинет в къщата на дон Корлеоне бяха самият дон, Майкъл, Том Хейгън, Карло Рици и двамата довереници Клеменза и Тесио.

Атмосферата на съвещанието съвсем не беше така приятна, както в миналото. Откакто дон Корлеоне беше обявил, че се оттегля и предава семейния бизнес на Майкъл, беше останало някакво напрежение. Поемането на ръководството на такова предприятие, каквото представляваше семейството, в никакъв случай не беше наследствено. Във всяко друго семейство властни довереници като Клеменза и Тесио можеха да се изкачат до поста дон. Или най-малкото можеше да им се позволи да се отделят и да образуват свое собствено семейство.

Освен това, откакто дон Корлеоне беше сключил мира с Петте фамилии, могъществото на семейство Корлеоне беше отслабнало. Сега безспорно семейство Барзини беше най-могъщото на територията на Ню Йорк; в съюз със семейство Таталия, сега те държаха позицията, която преди държеше семейство Корлеоне. Също така те хитро намаляваха могъществото на семейство Корлеоне, като нахлуваха в техни територии за хазарт, опитваха реакциите им и като откриваха, че са слаби, настаняваха там своите събирачи на облози.

Семействата Барзини и Таталия бяха във възторг от оттеглянето на дон Корлеоне. Майкъл, който можеше да докаже, че е страшен, не можеше никога да се надява да достигне дон Корлеоне в неговото умение и влияние най-малко още десет години. Семейство Корлеоне определено беше в упадък.

Разбира се, то беше претърпяло сериозни несполуки. Фреди беше доказал, че не е нищо повече от един хотелиер и „женски мъж“ — непреводим идиом, който съдържа в себе си значението лакомо дете, което вечно виси на гърдата на майка си. Накратко казано, мекушав и женствен. Смъртта на Сони също беше едно бедствие. Сони беше страшен човек, с когото не можеше да си правиш шеги. Разбира се, той беше сторил грешка, изпращайки малкия си брат Майкъл да убие Турчина и капитана от полицията. Макар и необходимо от тактическа гледна точка, като дългосрочна стратегия това се оказа капитална грешка. В крайна сметка тази грешка принуди дон Корлеоне да се вдигне от болничното си легло, лиши Майкъл от две годишен ценен опит и обучение под опекунството на баща му. А пък поставянето на ирландец на поста *consigliori* беше единствената глупост, която дон Корлеоне някога беше извършил. Никой ирландец не можеше да се надява да се мери по хитрост с един сицилианец. Такова беше мнението на повечето фамилии и те естествено уважаваха съюза Барзини — Таталия повече, отколкото Корлеонове. Мнението им за Майкъл беше, че той не е равен на Сони по свирепост, макар със сигурност да беше по-умен, но не толкова умен, колкото баща си. Посредствен приемник и човек, от когото не биваше да се страхуват много.

Освен това, въпреки че всички се възхищаваха от държавническия усет на дон Корлеоне при сключването на мира, фактът, че той не беше отмъстил за убийството на Сони, струваше на семейството загубата на голяма част от уважението към него. Приемаше се, че такова държавническо изкуство може да произтича само от слабост.

Всичко това беше известно на мъжете, които седяха в стаята, и може би част от тях вярваха в него. Карло Рици харесваше Майкъл, но не се страхуваше от него, както от Сони, Клеменза също, макар да отдаваше заслуженото на Майкъл за блестящата акция с Турчина и полицейския капитан, не можеше да не си мисли, че Майкъл е прекалено мек, за да бъде дон.

Клеменза се беше надявал да получи разрешение да образува свое семейство, да отдели своя собствена империя от тази на Корлеоне. Но дон Корлеоне даде да се разбере, че това няма да стане, а

Клеменза уважаваше дон Корлеоне твърде много, за да не се подчини. Освен ако цялата ситуация не станеше непоносима.

Тесио имаше по-добро мнение за Майкъл. Той усещаше, че у младия мъж има нещо друго — сила, която разумно се прикрива, че е човек, който ревниво пази истинската си сила от погледа на другите, следвайки правилото на дон Корлеоне, че приятелят трябва винаги да подценява добродетелите ти, а неприятелят да надценява недостатъците ти.

Самият дон и Том Хейгън, разбира се, нямаха никакви съмнения относно Майкъл. Дон Корлеоне никога не би се оттеглил, ако нямаше пълно доверие в способностите на сина си да възвърне позициите на семейството. Хейгън беше учител на Майкъл през последните две години и беше останал смаян колко бързо схваща Майкъл цялата сложност на семейния бизнес. Той беше истински син на своя баща.

Клеменза и Тесио бяха раздразнени от Майкъл, защото беше намалил мощта на техните отряди и въобще не беше възстановил отряда на Сони. В действителност сега семейство Корлеоне имаше две бойни дивизии с по-малко персонал, отколкото преди. Клеменза и Тесио считаха това за губелно, особено след посегателствата на Барзини — Таталия над тяхната империя. Затова сега те се надяваха, че тези грешки може да бъдат коригирани на извънредното заседание, свикано от дон Корлеоне.

Майкъл започна, като им разказа за пътуването си до Вегас и за отказа на Моу Грийн на предложението да бъде откупен неговият дял.

— Но ние ще му направим предложение, на което той няма да може да откаже — заяви Майкъл. — Вие знаете вече, че семейство Корлеоне смята да премести операциите си на Запад. Ще притежаваме четири от казината в района. Но това не може да стане веднага. Нужно ни е време, за да уредим нещата. — Той се обърна направо към Клеменза: — Пийт, искам ти и Тесио да ме следвате една година безрезервно, без да ми задавате въпроси. В края на тази година и двамата ще можете да се отделите от семейство Корлеоне и да станете господари, като си имате свои семейства. Разбира се, не е необходимо да ви уверявам, че ще запазим приятелството си, не бих ви обидил и не бих накърнил уважението, което изпитвате към баща ми, като имам скрити мисли дори само за миг. Но дотогава искам само да следвате моите указания и да не се безпокоите. В момента се водят преговори,

които ще разрешат проблеми, които считаме за неразрешими. Затова бъдете само малко търпеливи.

Тесио взе думата:

— Щом Моу Грийн е искал да разговаря с баща ти, защо не му разрешим? Дон Корлеоне винаги може да убеди всеки, не е имало случай някой да устои на неговите аргументи.

Дон Корлеоне веднага му отговори:

— Аз съм се оттеглил. Майкъл щеше да загуби от авторитета си, ако се бях намесил. А освен това Грийн е човек, с когото предпочитам да не разговарям.

Тесио си спомни историите, които беше чул, как Моу Грийн ударил Фреди една вечер в хотела във Вегас. И започна да надушва, че има нещо гнило. Той се облегна назад. Спукана му е работата на Моу Грийн, мислеше си той. Семейство Корлеоне не искаше да го убеждава.

Думата взе Карло Рици:

— Семейство Корлеоне въобще ли няма да работи в Ню Йорк?

Майкъл кимна:

— Ще продадем бизнеса си със зехтин. Всичко, което можем, ще прехвърлим на Тесио и Клеменза. Но ти, Карло, не искам да се притесняваш за работата си. Ти си израснал в Невада, познаваш щата, познаваш хората. Разчитам на теб да станеш дясната ми ръка, когато се преместим там.

Карло се облегна назад, а лицето му пламна от благодарност. Неговото време идваше, той щеше да се движи в кръговете на властта.

Майкъл продължи:

— Том Хейгън не е вече *consigliori*. Той ще бъде нашият адвокат във Вегас. След около два месеца ще се премести там с цялото си семейство за постоянно. Само като адвокат. Отсега нататък, от тази минута, никой да не го търси по каквато и да е друга работа. Той е адвокат и нищо друго. Не желая да обсъждаме този въпрос. Аз искам да бъде така. Освен това, ако имам нужда някога от съвет, има ли подобър съветник от баща ми? — Всички се засмяха. Но те бяха схванали онова, което им казваше, независимо от шегата. Том Хейгън беше вън от играта; той нямаше вече никаква власт. Те всички му хвърлиха скришом погледи, за да видят реакцията му, но неговото лице остана безизразно.

Клеменза се обади с хриптящия си глас на дебел човек:

— Значи след година ще бъдем самостоятелни, така ли?

— Може би след по-малко от година — отговори Майкъл любезно. — Разбира се, винаги можете да останете в семейството, това си е ваша работа. Но най-активната ни дейност ще бъде на Запад и може би за вас ще бъде по-добре да сте самостоятелни.

Тесио тихо каза:

— В такъв случай мисля, че трябва да ни позволиш да съберем нови хора за нашите отряди. Тези копелета на Барзини продължават да проникват на моята територия. Струва, ми се дори, че ще е разумно да им дадем един урок по добри обноски.

Майкъл поклати глава:

— Не. Няма смисъл. Само стойте мирни. Всичко това ще бъде уредено с преговори, всичко ще бъде оправено, преди да напуснем.

Тесио не можеше да бъде така лесно удовлетворен. Той се обърна направо към дон Корлеоне, рискувайки с това да си навлече неприязънта на Майкъл:

— Прости ми, Кръстник, нека годините ни на приятелство, бъдат моето извинение. Но аз мисля, че ти и твоят син сте изцяло на погрешен път относно тази работа в Невада. Как може да се надяваш на успех там, без подкрепата на силата, която имаш тук? Двете вървят ръка за ръка. И с твоето заминаване оттук Барзини и Таталия ще бъдат прекалено силни за нас. Аз и Пийт ще имаме неприятности, рано или късно ще попаднем под тяхна власт. А Барзини не е човек по мой вкус. Аз смятам, че семейство Корлеоне трябва да се премести от позиция на силата, а не от слабост. Трябва да укрепим своите отряди и да си върнем загубените територии поне в Стейтън Айленд.

Дон Корлеоне поклати глава:

— Аз склупчих мир, нали си спомняш? И не мога да наруша дадената дума.

Но Тесио продължи да спори:

— Всички знаят, че оттогава Барзини ти е дал много поводи да нарушиш мира. А освен това, ако Майкъл е новият шеф на семейство Корлеоне, какво му пречи да предприема действия, които той счита за необходими? Твоята дума не обвързва и него.

Майкъл остро се намеси. Той се обърна към Тесио, сега съвсем като шеф:

— Има неща, за които се водят преговори, и те ще отговорят на въпросите ти и ще дадат отговор на съмненията ти. Ако моята дума не е достатъчна за теб, попитай своя дон.

Но Тесио разбра, че вече е отишъл твърде далеч. Ако посмееше да попита дон Корлеоне, щеше да направи Майкъл свой враг. Затова сви рамене и заяви:

— Казах го за доброто на семейството, не за себе си. Аз мога да се погрижа за себе си.

Майкъл му се усмихна приятелски:

— Тесио, аз никога за нищо не се съмнявам в теб. И никога не съм се съмнявал. Но довери ми се и ти. Разбира се, аз не мога да се меря с теб или Пийт в тези неща, но в края на краищата баща ми е до мен да ме води. Няма да се справя зле, ще бъде добре за всички.

Съвещанието свърши. Голямата новина беше, че на Клеменза и Тесио щеше да бъде разрешено да образуват свои собствени семейства от отрядите си. Тесио щеше да получи хазарта и доковете в Бруклин, а Клеменза — хазарта в Манхатън и връзките на семейството на хиподрума за конни надбягвания в Лонг Айленд.

Двамата довереници си отидоха не много доволни и все още леко разтревожени. Карло Рици се позабави, надявайки се, че е дошло времето, когато ще бъде третиран като член на семейството, но бързо забеляза, че Майкъл не е на същото мнение. Той остави дон Корлеоне, Том Хейгън и Майкъл сами в ъгловия кабинет. Албърт Нери го изпрати навън от къщата и Карло забеляза, че Нери остана на вратата да го наблюдава как пресича залятата от светлина уличка.

Тримата мъже в кабинета се бяха разположили така, както можеха да се разположат само хора, които години наред бяха живели в една къща, в едно семейство. Майкъл поднесе мастика на дон Корлеоне и скоч на Том Хейгън. Самият той също си сипа уиски, което правеше рядко.

Том Хейгън заговори пръв:

— Майк, защо ме изключваш от акцията? Майкъл изглеждаше изненадан:

— Ти ще бъдеш моят човек номер едно във Вегас. Ние напълно ще се легализираме и ти ще си нашият юрист. Какво по-важно от това може да има?

Хейгън се усмихна малко тъжно:

— Не говоря за това. Говоря за Роко Лампоне, който формира нов отряд без мое знание. Говоря за това, че работиш направо с Нери, а не чрез мен или някой довереник. Освен, разбира се, ако не знаеш какво върши Лампоне.

Майкъл тихо попита:

— Как разбра за отряда на Лампоне?

Хейгън сви рамене:

— Не се тревожи, няма изтичане на информация, никой друг не знае. Но от място като моето аз виждам какво става. Ти осигури на Лампоне собствени възможности за действия, даде му много свобода. Затова той има нужда от хора, които да му помагат в неговата малка империя. А за всеки, когото той вземе на работа, трябва да ми бъде докладвано на мен. И аз забелязвам, че всички, които той включва във ведомостта, са малко прекалено добри за тази работа и получават малко повече пари, отколкото тази дейност заслужава. Между другото, избрал си подходящ човек, като си се спрял на Лампоне. Той действа идеално.

Майкъл се намръщи:

— Не чак толкова идеално, щом ти си забелязал. Но както и да е, дон Корлеоне избра Лампоне.

— Добре — каза Том. — И така, защо ме изключваш от акцията?

Майкъл се обърна към него и без да трепне, му каза:

— Том, ти не можеш да бъдеш военновременен *consigliori*. Нещата може да се влошат с този ход, който се опитваме да направим, може да ни се наложи да се бием. И аз искам да те махна от огневата линия, просто за всеки случай.

Лицето на Хейгън почервения. Ако дон Корлеоне му беше казал същото нещо, той щеше да го приеме смирено. Но защо, по дяволите, Майкъл правеше такъв прибързан извод?

— Добре — каза той, — но аз също мисля като Тесио. Мисля, че подходите към въпроса неправилно. Правите този ход от позицията на слабост, а не на сила. Това е винаги лошо. Барзини е като вълк и ако той ви разкъса парче по парче, другите фамилии няма да се втурнат да помагат на Корлеоновите.

Най-после дон Корлеоне заговори:

— Том, Майк не си измисля тези неща сам. Аз го посъветвах по тези въпроси. Има неща, които може би ще трябва да бъдат извършени

и за които не искам в никакъв случай да съм отговорен. Това е мое желание, не на Майкъл. Никога не съм те мислил за лош consigliere. Мислех Сантино за лош дон, лека му пръст. Той имаше добро сърце, но не биваше да оглави семейството, когато на мен ми се случи онова малко нещастие. А кой е могъл да си представи, че Фредо ще стане лакей на жените? Затова не се огорчавай. Аз се доверявам на Майкъл така, както на теб. По причини, които не можеш да знаеш, ти не бива да имаш никакво участие в онова, което може да се случи. Между другото, аз предупредих Майкъл, че създаването на тайния отряд на Лампоне няма да убегне от твоя поглед. Така че това показва, че ти имам вяра.

Майкъл се засмя:

— Честно, Том, аз наистина не мислех, че ще го забележиш.

На Хейгън му олекна.

— Може би ще мога да помогна по някакъв начин? — попита той.

Майкъл решително поклати глава:

Ти си вън от играта, Том. Том допи чашата си, но преди да си отиде, направи на Майкъл кротка забележка.

— Ти си почти толкова добър, колкото баща ти — каза му той. — Но има още нещо, което трябва да научиш.

— Какво е то? — учтиво попита Майкъл.

— Как да отказваш — отговори Хейгън. Майкъл кимна замислено.

— Прав си — съгласи се той. — Ще го запомня.

Когато Хейгън беше вече излязъл, Майкъл шеговито каза на баща си:

— Значи си ме научил на всичко друго. Кажи ми как да отказвам на хората по начин, който ще им хареса?

Дон Корлеоне се премести и седна зад голямото бюро:

— Човек не може да отказва на хората, които обича, поне не често. В това е секретът. Но в случаите, когато им казваш „не“, то трябва да звучи като „да“. Или трябва да ги накараш те сами да се откажат. Но това иска време и много труд. Аз съм старомоден, ти си от новото, модерно поколение, не ме слушай.

Майкъл се засмя:

— Добре. Но все пак си съгласен Том да излезе от играта, нали?

Дон Корлеоне кимна:

— Не бива да бъде замесен в нея. Майкъл тихо каза:

— Мисля, че е време да ти кажа, че онова, което ще направя, не е само за да отмъстя за Аполония и Сони. А защото точно това трябва да се направи. Тесио и Том са прави за Барзини.

Дон Корлеоне кимна.

— Отмъщението е ястие, което има най-добър вкус, когато е студено — каза той. — Никога нямаше да склуча този мир, ако не знаех, че това е единственият начин да се върнеш в къщи жив. Макар да съм изненадан, че Барзини все пак направи опит да те премахне. Може би е било уредено преди мирните преговори и не е могъл да го спре. Сигурен ли си, че не са искали да убият дон Томазино?

Майкъл отвърна:

— Така са искали да изглежда. И щеше да е идеално изпитано, дори ти нямаше да се усъмниш. Само дето аз останах жив. Видях Фабрицио да излиза от портала, да бяга. И, разбира се, проверих всичко, след като се върнах.

— Откриха ли овчаря? — попита дон Корлеоне.

— Аз го открих — каза Майкъл. — Открих го преди година. Има малка собствена пицерия в Бъфалоу. С ново име, фалшив паспорт и лична карта. Този овчар Фабрицио добре си живее. Дон Корлеоне кимна:

— Тогава няма смисъл да чакаме повече. Кога ще започнеш?

Майкъл отговори:

— Искам да изчакам Кей да роди. Просто в случай че нещо не потръгне както трябва. Искам също Том да се установи във Вегас, за да не бъде замесен в тази афера. Мисля, че ще започна след година.

— Подготвил ли си се за всичко? — попита дон Корлеоне. Той не погледна Майкъл, когато каза тези думи.

Майкъл нежно каза:

— Ти нямаш нищо общо, ти не си отговорен. Всичката отговорност поемам аз. Бих ти отказал дори да използваш твоето право на вето. Ако се беше опитал да го направиш сега, щях да напусна семейството и да тръгна по свой път. Ти не си отговорен.

Дон Корлеоне мълча дълго, после въздъхна.

— Така да бъде. Може би затова се оттеглих, може би затова прехвърлих всичко на теб. Аз взех своя пай от живота, нямам повече

сили. А има и някои отговорности, които и най-способните мъже не могат да поемат. Това си е така.

През тази година Кей Адамс — Корлеоне роди второ дете, още едно момче. Тя роди лесно, без каквито и да е усложнения, и беше посрещната на уличката като истинска принцеса. Кони Корлеоне подари на бебето пълен комплект копринени пелени и одеялце, ръчно изработено в Италия, страшно скъпо и красиво. Тя каза на Кей:

— Карло ги намери. Обиколи целия Ню Йорк, за да купи нещо специално, след като аз не намерих подарък, който наистина да ми хареса. — Кей усмихнато и благодари и веднага разбра, че трябва да разкаже на Майкъл тази чудесна история. Тя беше вече почти сицилианка.

Също през тази година почина Нино Валенти, от кръвоизлив в мозъка. Вестта за смъртта му беше отпечатана на първите страници на сензационните вестници, защото филмът, в който Джони Фонтейн му беше дал главната роля, беше излязъл по екраните няколко седмици преди това и имаше страхотен успех, като правеше Нино голяма кинозвезда. Във вестниците се споменаваше, че погребението се урежда от Джони Фонтейн, че ще бъде само за най-близките, че ще присъствуват само семейството и някои приятели. Една сензационна история дори твърдеше, че в интервю Джони Фонтейн се самообвинил за смъртта на приятеля си, но репортерът го беше направил да звучи като обикновено самообвинение на чувствителен и невинен наблюдател на една трагедия. Джони Фонтейн беше направил своя приятел от детските години Нино Валенти кинозвезда, а какво повече можеше да направи един приятел?

Нито един член на семейство Корлеоне не присъствува на погребението в Калифорния, освен Фреди. Луси и Джулс Сигал присъствуваха. Самият дон бе поискал да отиде в Калифорния, но получи лек сърдечен удар, който го прикова към леглото за цял месец. Вместо това, той изпрати огромен венец, а Албърт Нери също беше изпратен на Запад като официален представител на семейството.

Два дни след погребението на Нино Моу Грийн беше застрелян в холивудския дом на своята приятелка — киноактриса. Албърт Нери се появи в Ню Йорк чак след месец. Беше прекарал отпуската си на Карибско море и се върна към задълженията си, силно почернял. Майкъл Корлеоне го посрещна с усмивка и няколко похвални думи,

които включваха новината, че отсега нататък Нери щеше да получава допълнително възнаграждение — семейния приход от кантората в Ийст Сайд — район, който се считаше за много богат. Нери се радваше, беше доволен, че живее в свят, който заслужено награждаваше онези, които си гледат работата.

ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Майкъл Корлеоне беше взел предпазни мерки срещу всякакви възможни случайности. Планът му беше безпогрешен, сигурността — безукорна. Беше търпелив, като се надяваше да използва цялата година, за да се подготви. Но той нямаше да има тази така необходима цяла година, защото самата съдба му се противопостави, и то по най-неочакван начин. Защото Кръстникът беше този, самият Велик дон, който му изневери.

Една слънчева неделна утрин, докато жените бяха на църква, дон Вито Корлеоне облече дрехите си за работа в градината: широки сиви панталони, избеляла синя риза и стара мръснокафява мека шапка, украсена с лежасана копринена панделка. Дон Корлеоне беше доста напълнял през тези няколко години и се занимаваше със своите домати, както казваше той, заради здравето си. Но той не можеше да измами никого.

Истината беше, че страшно обичаше да се грижи за градината си, обичаше да я гледа рано сутрин. Тя го връщаше в детството му в Сицилия отпреди шейсет години, връщаше го без ужаса и мъката след Смъртта на баща му. Сега по върховете на фасула цъфтяха малки бели цветчета; здравите зелени стебла на лука ограждаха всичко. В дъното на градината като страж стоеше варел с чучур. Той беше напълнен с течен кравешки тор, най-добрия градински тор. Също в тази отдалечена част на градината имаше квадратни дървени рамки, направени със собствените му ръце, чиито пръчки бяха привързани с дебела бяла връв. По тези рамки пълзяха доматиените корени.

Дон Корлеоне бързаше да напои градината си. Трябваше да свърши това, преди слънцето да стане прекалено силно и да превърне водните капки в призми на огъня, който можеше да изгори листата на неговите марули като хартия. Слънцето беше по-важно от водата, водата също беше важна, но двете, примесени необмислено, можеха да причинят голяма беда.

Дон Корлеоне мина през градината си, като търсеше дали има мравки. Ако имаше мравки — значи по зеленчуците му имаше въшки; мравките преследваха въшките и трябваше да пръска.

Беше напоил градината точно навреме. Слънцето ставаше по-силно и дон Корлеоне си мислеше: „По-внимателно. По-внимателно.“ Но оставаха още само няколко растения да бъдат подпрени с колчета и той отново се наведе. Когато свършеше този ред, щеше да отиде обратно в къщи.

Изведнъж почувствува, сякаш слънцето беше слязло много близко до главата му. Въздухът беше изпълнен с танцуващи златни точки. Най-голямото момче на Майкъл тичаше през градината и идваше към мястото, където дон Корлеоне беше коленичил; то беше сякаш обвито с жълт плащ от ослепителна светлина. Но дон Корлеоне не можеше, да бъде измамен, той не беше вчерашен. Зад този пламтящ жълт плащ се криеше смъртта, готова да скочи върху него, и той, махайки с ръка, предупреди момчето да стои настрана от него. И точно навреме. Съкрушителният удар в гърдите му го задуши. Дон Корлеоне тупна върху земята.

Момчето побягна назад да повика баща си. Майкъл Корлеоне и неколцина мъже, които бяха до пътната врата, хукнаха към градината и намериха дон Корлеоне да лежи по очи, стискайки пръст в юмруците си. Те го вдигнаха и го занесоха под сянката на застлания с плочи вътрешен двор. Майкъл коленичи до баща си, като държеше ръката му, докато другите мъже отидоха да извикат линейка и лекар.

С големи усилия дон Корлеоне отвори очи, за да види още веднъж сина си. От силния сърдечен удар руменото му лице беше почти посиняло. Положението му беше критично. Той усети мириса на градината, жълтата слънчева светлина, поразила очите му, и прошепна: „Животът е толкова хубав.“

Беше му спестена гледката на сълзите на жените, защото умря, преди те да се върнат от църква, преди да пристигне линейката или лекарят. Умря, заобиколен от мъже, като държеше ръката на сина си, когото беше обичал най-много.

Погребението беше царско. Петте фамилии, както и семействата на Тесио и Клеменза, изпратиха своите глави на семейства и довереници. Името на Джони Фонтейн се появи в заглавията на сензационните вестници, защото присъствува на погребението,

въпреки съвета на Майкъл да не идва. Фонтейн направи изявление за вестниците, че Вито Корлеоне е негов кръстник и е най-добрият човек, когото някога е познавал; това, че му е било позволено да отдаде последните си почести на такъв човек, е било чест за него и пет пари не давал кой какво ще каже.

По стар обичай нощното бдение над мъртвеца стана в къщата на уличката. Америго Бонасера никога не си беше вършил работата по-добре от сега, той анулира всичките си други ангажменти и приготви своя стар приятел и Кръстник с такава любов, с каквато майката приготвя булката за сватбеното ѝ тържество. Всички коментираха как дори самата смърт не е могла да изтрие от лицето на дон Корлеоне благородството и достойнството, а това изпълваше Америго Бонасера с гордост и със странно чувство за власт. Само той знаеше каква ужасна смъртна маска беше застинала на лицето на дон Корлеоне.

Всички стари приятели и служители дойдоха. Назорине, жена му, дъщеря му с мъжа си и техните деца; Луси Мансини дойде с Фреди от Лас Вегас. Тук бяха Том Хейгън, жена му и децата му, главите на семействата от Сан Франциско и Лос Анжелос, от Бостън и Кливланд. Роко Лампоне и Албърт Нери държаха покрива заедно с Клеменза и Тесио и, разбира се, присъствуваха синовете на дон Корлеоне. Уличката и всичките къщи бяха пълни с венци.

Зад стените на уличката бяха репортерите и фотографите и една камионетка, за която се знаеше, че е пълна с хора от ФБР с техните кинокамери, които засниваха тази епопея. Някои репортери, които се опитваха да се намъкнат непоканени на погребението, откриха, че порталът и оградата се пазят от хора от охраната, които искаха легитимации и покани. И въпреки че се отнасяха към тях с най-голямо внимание — изпращаха им закуски и пиене навън, не им беше позволено да влязат вътре. Те се опитаха да заговорят някои от хората, които излизаха, но ги посрещаха с каменни лица, без да кажат нито дума.

— Майкъл Корлеоне прекара по-голямата част от деня в ъгловия кабинет с Кей, Том Хейгън и Фреди. Там въвеждаха хората да го видят и да изкажат съболезнованията си. Майкъл ги посрещаше много любезно, дори когато някои от тях го наричаха „Кръстник“ или „дон Майкъл“, и само Кей забелязваше как устните му се изпъват от неудоволствие.

Клеменза и Тесио дойдоха и се присъединиха към този вътрешен кръг и сам Майкъл им поднесе пиене. Поговориха малко по служба. Майкъл им съобщи, че уличката и всичките къщи ще бъдат продадени на една строителна компания. При това много изгодно — още едно доказателство за гения на дон Корлеоне.

Сега те всички разбраха, че цялата империя ще бъде преместена на Запад. Че семейство Корлеоне ще ликвидира владенията си в Ню Йорк.

Бяха изминали почти десет години, откакто в тази къща се бяха събирали толкова много хора, бяха изминали почти десет години от сватбата на Констанция Корлеоне и Карло Рици, така каза някой. Майкъл отиде до прозореца, който гледаше към градината. Толкова време беше минало, откакто бе седял с Кей в градината, без дори да подозира, че съдбата му ще бъде толкова необикновена. А умирайки, баща му беше казал: „Животът е толкова хубав.“ Майкъл въобще не си спомняше баща му да е говорил някога за смъртта, сякаш дон Корлеоне я беше уважавал прекалено много, за да философствува за нея.

Време беше за гробищата. Време беше да погребат Великия дон. Майкъл улови Кей за ръка и излезе в градината, за да се присъедини към множеството опечалени. След него дойдоха двамата довереници, следвани от своите хора, а след тях всички скромни хора, които Кръстникът беше ощастливил през живота си. Пекарят Назорине, вдовицата Коломбо и нейните синове и безброй други от неговия свят, който той беше управлявал така строго и така справедливо. Имаше дори някои, които бяха негови врагове, но бяха дошли да му окажат своята почит.

Майкъл наблюдаваше всичко това със сдържана, учтива усмивка. То не му правеше впечатление. Все пак, мислеше си той, ако мога, умирайки, да кажа: „Животът е толкова хубав“, тогава нищо друго няма да има значение. Ако мога да повярвам в себе си толкова, тогава нищо друго няма значение. Той щеше да следва баща си. Той щеше да се грижи за децата си, за семейството си, за своя свят. Но неговите деца щяха да пораснат в друг, различен свят. Те щяха да бъдат лекари, художници, учени. Губернатори. Президенти. Всичко. Щеше да се погрижи те да се присъединят към голямото семейство на

човечеството, но той, като могъщ и благоразумен родител, щеше зорко, да следи това голямо семейство.

Сутринта след погребението всички най-важни служители на семейство Корлеоне се събраха на уличката. Малко преди обяд те бяха приети в празната къща на дон Корлеоне. Прие ги Майкъл Корлеоне.

Те почти изпълниха ъгловия кабинет. Там бяха двамата довереници, Клеменза и Тесио, Роко Лампоне със своя благоразумен и авторитетен вид; Карло Рици — много тих и много добре знаещ мястото си; Том Хейгън — изоставил своята юридическа роля да се опитва да обединява всички в това критично положение; Албърт Нери, опитващ се да е физически близо до Майкъл, като палеше цигарата на новия си дон и пълнеше чашата му, за да покаже с всичко това непоколебима преданост, независимо от нещастieto, сполетяло семейство Корлеоне.

Смъртта на дон Корлеоне беше голямо нещастие за семейството. Без него сякаш половината им сила се бе свършила, а също и всичките им възможности за споразумение със съюза Барзини-Таталия. Всички в стаята знаеха това и чакаха да чуят какво ще каже Майкъл. В техните очи той още не беше новият дон; той не беше заслужил нито поста, нито титлата. Ако Кръстникът беше останал жив, той би могъл да осигури поемането на поста от сина си, но сега това въобще не беше сигурно.

Майкъл изчака, докато Нери раздаде чашите. После тихо започна:

— Искам само да кажа на всички присъстващи тук, че разбирам какво чувствуват. Зная, че всички вие уважавате баща ми, но сега трябва да се тревожите вече за себе си и за своите семейства. Някои от вас се чудят как ще се отрази случилото се върху плановете и обещанията, които аз дадох. Е, добре, отговорът на това е: по никакъв начин. Всичко продължава както преди.

Клеменза поклати своята огромна, космата като на бизон глава. Косата му беше стоманеносива, а чертите на лицето му, дълбоко врязани в пластове тлъстина — неприятни:

— Барзини и Таталия ще ни притиснат наистина сериозно, Майк. Ти или трябва да се биеш с тях, или да преговаряш. — Всички в стаята

забелязаха, че Клеменза не беше използвал официалната форма на обръщение към Майкъл, а още по-малко титлата дон.

— Ще почакаме и ще видим какво ще стане — отговори Майк.
— Нека те първи нарушат мира.

Тесио се обади със своя тих глас:

— Те вече го нарушиха, Майк. Тази сутрин откриха в Бруклин две нови кантори за залагания. Съобщи ми го полицейският капитан, който се занимава със списъка за покровителствуване в участъка. След месец в целия Бруклин няма да има къде да си закача шапката.

Майкъл се втренчи в него замислено:

— Предприе ли нещо?

Тесио поклати своята подобна на пор глава.

— Не, не съм — каза той. — Не исках да ти създавам неприятности.

— Добре — каза Майкъл. — Само стойте мирно. И мисля, че това е, което искам да кажа на всички ви. Само стойте мирни. Не се поддавайте на никакви провокации. Дайте ми няколко седмици да оправя нещата, да видя откъде ще задуха вятърът. Тогава ще направя възможно най-добрата сделка за всички присъстващи тук. Тогава ще имаме последна среща и ще вземем някои последни решения.

Той не обърна внимание на тяхното изумление, а Албърт Нери един по един ги изведе навън. Майкъл внезапно се обади:

— Том, останни за няколко минути.

Хейгън отиде до прозореца, който гледаше към уличката. Той изчака, докато видя, че Нери извежда от охранявания портал двамата довереника, Карло Рици и Роко Лампоне. После се обърна към Майкъл и попита:

— Успя ли да поемеш всички политически връзки на Стария?

Майкъл със съжаление поклати глава:

— Не всички. Трябваша ми още четири месеца. Двамата с дон Корлеоне работехме по този въпрос. Но имам всички съдии, това свършихме най-напред и някои от по-важните хора в Конгреса. И разбира се, големите клечки от партиите тук, в Ню Йорк, не бяха никакъв проблем. Семейство Корлеоне е много по-силно, отколкото всички си мислят, но се надявах да се осигуря отвсякъде. — Той се усмихна на Хейгън: — Предполагам, че досега си разбрал вече всичко.

Хейгън кимна:

— Не беше трудно. Освен това — защо искаше да ме изключиш от играта. Но си сложих Сицилианската шапка и накрая разбрах и него.

Майкъл се засмя:

— Старият каза, че ще се сетиш. Но това е разкош, който не мога вече да си позволя. Поне през следващите няколко седмици. По-добре се обади във Вегас и говори с жена си. Кажи й, че е само за няколко седмици.

Хейгън замислено попита:

— Как смяташ, че ще те атакуват?

Майкъл въздъхна:

— Дон Корлеоне ме инструктира. Чрез някой близък. Барзини ще нанесе удара чрез някой близък, когото, по общо мнение, аз няма да подозирам.

Хейгън му се усмихна:

— Някой като мен. Майкъл също му се усмихна:

— Ти си ирландец, на теб няма да се доверят.

— Аз съм от немско-американски произход — заяви Хейгън.

— За тях това е все същото — каза Майкъл. — Няма да се обърнат към теб, няма да се обърнат и към Нери, защото е бил полицаи. Освен това, и двамата сте прекалено близо до мен. Не могат да рискуват толкова. Роко Лампоне пък не е достатъчно близо. Затова ще бъде или Клеменза, или Тесио, или Карло Рици.

Хейгън тихо каза:

— Обзалагам се, че ще е Карло Рици.

— Ще видим — каза Майкъл. — Няма дълго да чакаме.

Започна се на следващата сутрин, когато Хейгън и Майкъл закусваха заедно. Майкъл отиде в кабинета да види кой звъни по телефона и когато се върна в кухнята, каза на Хейгън:

— Всичко е уредено. Ще се срещна с Барзини след седмица. За да сключим нов мирен договор, след като дон Корлеоне е мъртъв. — Майкъл се засмя.

Хейгън попита:

— Кой ти се обади, кой е установил връзката? — И двамата знаеха, че човекът от семейство Корлеоне, който беше установил връзката, беше станал предател.

Майкъл се усмихна на Хейгън тъжно и със съжаление.

— Тесио — отговори той.

Довършиха закуската си в мълчание. Когато пиеха кафето, Хейгън поклати глава:

— Бях готов да се закълна, че ще бъде Карло или може би Клеменза. Не допусках, че ще е Тесио. Той е най-добрият от тримата.

— Той е най-интелигентният — каза Майкъл. — Ще ме предаде на Барзини, за да наследи семейство Корлеоне. Той смята, че ако остане при мен, ще бъде очистен; смята, че аз не мога да спечеля.

Хейгън помълча, преди да попита неохотно:

— Доколко вярно е преценил той нещата? Майкъл сви рамене:

— Изглежда, лошо. Но баща ми беше единственият, който разбираше, че политическите връзки и власт струват колкото десет бойни отряда. Мисля, че сега държа в ръцете си по-голямата част от политическата власт на баща си, но съм в същност единственият, който знае това. — Той хвърли на Хейгън една окуражаваща усмивка. — Ще ги накарам да ме наричат дон. Но се чувствавам ужасно заради Тесио.

Хейгън попита:

— Съгласи ли се да се срещнеш с Барзини?

— Да — каза Майкъл. — След седмица. В Бруклин, на територията на Тесио, където ще бъде в безопасност. — Той се засмя отново.

Хейгън го предупреди:

— Бъди внимателен дотогава.

За първи път Майкъл се обърна студено към Хейгън:

— Нямам нужда от *consiglieri*, за да ми се дават такива съвети.

През седмицата, предхождаща мирната среща между семейства Корлеоне и Барзини, Майкъл показва на Хейгън колко внимателен може да бъде. Той изобщо не си подаде главата навън от уличката и не прие никого, без Нери да бъде при него. Яви се само едно досадно усложнение. Най-големият син на Карло щеше да получи първо участие в католическата църква и Кей помоли Майкъл да му бъде кръстник. Майкъл отказа.

— Не те моля често — заяви Кей. — Моля те да направиш това само заради мен. Кони толкова силно го желае. И Карло, също. За тях

това е много важно. Моля те, Майкъл.

Тя видя, че той се ядоса на настойчивостта ѝ и очакваше, че ще откаже. Затова остана изненадана, когато кимна:

— Добре. Но аз не мога да напусна уличката. Кажете им да уредят свещеникът да дойде да кръсти детето тук. Ще платя, колкото и да струва. Ако имат неприятности с хората от църквата, Хейгън ще уреди всичко.

И така, в деня преди срещата със семейство Барзини, Майкъл Корлеоне стана кръстник на сина на Карло и Кони Рици. Той подари на момчето изключително скъп ръчен часовник със златна верижка. В дома на Карло имаше малко тържество, на което бяха поканени двамата довереника, Хейгън, Лампоне и всички, които живееха на уличката, включително, разбира се, и вдовицата на дон Корлеоне. Кони беше така разчувствувана, че цялата вечер прегръщаше и целуваше брат си и Кей. Дори Карло Рици се разчувствува и стискаше ръката на Майкъл и го наричаше „Кръстник“ по всякакъв повод — по стар селски обичай. Сам Майкъл никога не се беше държал така любезно, така непринудено. Кони пошепна на Кей:

— Мисля, че Карло и Майкъл ще бъдат вече истински приятели. Подобни неща винаги сближават хората.

Кей стисна ръката на своята зълва.

— Толкова се радвам — каза тя.

КНИГА ОСМА

ТРИДЕСЕТА ГЛАВА

Албърт Нери седеше в своя апартамент в Бронкс и внимателно четкаше синия шевиот на старата си полицейска униформа. Той свали значката и я остави на масата, за да я излъска. Кобурът с пистолета бяха грижливо поставени на един стол. Тези обичайни за него действия в миналото го правеха щастлив по някакъв странен начин, един от малкото случаи, когато се беше чувствувал щастлив, откакто жена му го беше напуснала преди почти две години.

Той се беше оженил за Рита, когато тя беше още ученичка, а той — млад полицай. Тя беше стеснителна, с черна коса, с много строги родители — италианци, които никога не ѝ позволяваха да остава навън след десет часа вечерта. Нери беше влюбен до уши в нея, в нейната невинност, добродетелност, както и в типично италианската ѝ хубост.

В началото Рита Нери беше очарована от своя съпруг. Той беше необикновено силен и тя виждаше, че хората се страхуват от него заради силата му и непоклатимото му отношение към онова, което беше правилно или неправилно. Той рядко беше тактичен. Ако не беше съгласен със становището на дадена група или мнението на даден човек, или си мълчеше, или грубо се противопоставяше. Никога не се съгласяваше от учтивост. Освен това имаше истински сицилиански нрав и неговият гняв беше страховит. Но никога не се сърдеше на жена си.

В продължение на пет години Нери стана един от тези служители на нюйоркската полиция, от които се страхуваха най-много. А също и един от най-честните. Но си имаше свои начини да прилага закона. Мразеше хулиганите и когато видеше група млади скандалджии да нарушават спокойствието по улиците нощно време или да безпокоят минувачите, вземаше бързи и решителни мерки. Използуваше физическата си сила, която беше наистина изключителна и която самият той не оценяваше напълно.

Една вечер в Сентръл Парк той изскочи от патрулната кола и сбара шестима хулиганчета с черни копринени сака. Колегата му остана в колата, тъй като познаваше Нери и не искаше да се замесва.

Шестте момчета, всички около осемнайсет-деветнайсет годишни, спираха хората да искат цигари, като ги заплашваха, но без в същност да причиняват зло на никого. Те закачаха минаващи момичета, правеха сексуални жестове, по-скоро френски, отколкото американски.

Нери ги строи до каменната ограда, която отделяше Сентръл Парк от Осмо Авеню. Още не беше съвсем тъмно, но той носеше своето любимо оръжие — един огромен прожектор. Никога не си правеше труда да вади пистолета си, никога не му трябваше. Когато беше ядосан, лицето му придобиваше груб и заплашителен вид, а като видеха униформата, дребните хулигани се укротяваха. Тези също не правеха изключение.

Нери попита първия младеж с черно копринено сако:

— Как се казваш? — Момчето каза някакво ирландско име. Нери му заповяда: — Чупи се от улицата. Ако още веднъж те видя тази вечер, ще те разпъна на кръст. — Той направи знак с прожектора си и младежът бързо се отдалечи. Нери продължи да се придържа към същата процедура и със следващите две момчета. Пусна ги да си отидат. Но четвъртото момче му каза италианско име и се усмихна на Нери, сякаш за да покаже, че имат някакво родство. За Нери можеше безпогрешно да се твърди, че е от италиански произход. Той се вгледа за миг в този младеж и без нужда попита:

— Италианец ли си? — Момчето се ухили самоуверено.

Нери му нанесе страхотен удар с прожектора си по челото. Момчето падна на колене. Кожата и плътта на челото му се разкъсаха и по лицето му потече кръв. Но това беше само повърхностна рана. Нери грубо му викна:

— Кучи син, ти си позор за италианците. Ти ни създаваш лошо име. Стани. — Той ритна младежа отстрани, нито нежно, нито прекалено силно. — Отивай си в къщи и да не хойкаш по улиците. Гледай да не те пипна, че пак си облякъл това сако. Ще те пратя в болницата. А сега се чупи. Имаш късмет, че не съм ти баща.

Нери не се занима с другите двама хулигани. Само ги изрита в задниците да вървят надолу по авенюто, като им викна, че не иска да ги вижда по улиците тази вечер.

При такива срещи всичко се вършеше толкова бързо, че нямаше време да се събере тълпа или някой да протестира против действията му. Нери скачаше в патрулната кола и колегата му бясно потегляше.

Разбира се, понякога имаше наистина тежки случаи, когато нарушителят на реда искаше да се бие и дори изваждаше нож. Такива хора бяха истински нещастници. Защото Нери със страховита свирепост ги пребиваше до кръв и ги хвърляше в патрулната кола. Арестуваха ги и ги привличаха под отговорност за нападение над полицаи. Но обикновено се налагаше делото им да се отложи, докато бъдат изписани от болницата.

По-късно Нери беше прехвърлен на патрулен обход, който включваше административните сгради на ООН, главно защото не се беше отнесъл с необходимото уважение към своя районен началник. Хората от ООН, с техния дипломатически имунитет, паркираха лимузините си навсякъде из улиците, без да се съобразяват с установените ограничения. Нери се оплака в районното управление, но оттам му казаха да не вдига шум, просто да не им обръща внимание. Една вечер обаче една странична улица се оказа непроходима заради безотговорно паркираните коли. Беше след полунощ, затова Нери взе огромния си прожектор от патрулната кола, тръгна по улицата и строши всички предни стъкла на автомобилите. Дори за високопоставените дипломати не беше лесно да сменят предните стъкла на колите си за по-малко от два-три дни. В районното управление заваляха протестни писма, които настояваха, за закрила срещу подобни вандалщини. След като цяла седмица намираха преданите стъкла на колите разбити, някой успя да се досети кой е виновникът и Албърт Нери беше прехвърлен в Харлем.

Една неделя, скоро след това, Нери заведе жена си на гости у овдовялата си сестра в Бруклин. Албърт Нери изпитваше силна привързаност към сестра си, типична за всички сицилианци, и винаги я посещаваше поне веднъж на два месеца, за да се увери, че е добре. Тя беше много по-голяма от него и имаше син на двайсет години. Нейният син, Томас, без здрава бащина ръка, й създаваше неприятности. Беше се забъркал в няколко дребни нарушения, растеше без всякакъв надзор. Нери беше използвал веднъж връзките си в полицията, за да помогне на младежа да не бъде обвинен в кражба. В този случай той беше обузда гнева си, но беше предупредил своя племенник: „Томи, ако пак разплачеш сестра ми заради твоите глупости, аз ще те оправям.“ Каза му го като приятелско предупреждение, като негов чичо, а не като заплаха. И макар Томи да

беше най-дивото момче в този див бруклински квартал, той се страхуваше от чичо си Ал.

По-специално при това посещение Томи се беше прибрал много късно в събота вечерта и още спеше в стаята си на другия ден. Майка му отиде да го събуди, като му каза да се облече, за да обядва с чичо си и леля си. През леко отворената врата гласът на момчето се чу дрезгаво: „Не ми пука, остави ме да спя“, и майка му се върна в кухнята, усмихвайки се с извинение.

И така трябваше да обядват без него. Нери попита сестра си дали Томи ѝ създава някакви неприятности, но тя поклати глава.

Нери и жена му вече щяха да си тръгват, когато Томи най-после стана. Той едва измънка едно „Здравейте“ и отиде в кухнята. После викна на майка си: „Ей, мамо, ще ми приготвиш ли нещо за ядене?“ Но това не беше молба. Това беше разглезеното недоволство на задоволено дете.

Майка му пискливо отвърна:

— Ставай, когато е време за обяд, и ще можеш да ядеш. Няма пак да готвя заради теб.

Това беше малка неприятна сцена, съвсем банална, но Томи, все още раздразнителен след съня, направи грешка:

— Майната ти на теб и твоето натякване, ще изляза да ям навънка. — В момента, в който го каза, той вече съжаляваше.

Чичо му Ал се хвърли върху него като котка връз мишка. Не толкова заради обидата към сестра му точно този ден, но защото беше очевидно, че той често говори по този начин на майка си, когато са сами. Томи никога не смееше да ѝ вика така пред брат ѝ. Но тази неделя просто се беше изпуснал. За негово нещастие. Пред очите на двете изплашени жени Ал Нери тегли на племенника си безмилостен, но внимателен бой. В началото момчето се опита да се отбранява, но скоро се предаде и започна да моли за милост. Нери го удря по лицето, докато устните му се подуха и потече кръв. Той дръпна главата на момчето назад и го блъсна в стената. Удари го с юмрук в корема, после го просна по очи на пода и навря лицето му в килима. Каза на двете жени да чакат и накара Том да слезе с него на улицата и да се качи в колата му. Там го наплаши до смърт.

— Ако сестра ми някога ми каже, че пак си ѝ говорил така, този бой ще ти се струва като целувки на жена — каза той на Томи. —

Искам да видя, че си се оправил. А сега се качи горе и предай на жена ми, че я чакам.

Бяха минали два месеца оттогава, когато една вечер Нери се прибра от късната смяна в управлението и откри, че жена му го е напуснала. Тя беше прибрала всичките си дрехи и се беше върнала при родителите си. Баща ѝ му каза, че Рита се страхувала от него, че се страхувала да живее с него заради нрава му. Ал се смая и не можеше да повярва. Той никога не беше ударил жена си, никога по никакъв начин не я беше заплашвал и никога не беше изпитвал към нея друго освен обич. Но беше толкова объркан от постъпката ѝ, че реши да минат няколко дни и тогава да отиде в къщата на родителите ѝ и да поговори с нея.

За нещастие на следващата вечер, по време на смяната, той изпадна в беда. Неговата кола прие повикване от Харлем, съобщение за опит за убийство. Както обикновено, Нери скочи от колата още в движение. Беше след полунощ и той носеше своя огромен прожектор. Лесно беше да открие мястото на произшествието. Пред вратата на един апартамент се бе струпала тълпа хора. Една негърка каза на Нери:

— Вътре има един мъж, който кълца с нож едно малко момиче.

Нери влезе в коридора. В далечния край имаше отворена врата, от която се процеждаше светлина, и той чу стенанията. Играейки си с прожектора, той мина по коридора и влезе през отворената врата.

И едва не се спъна в две тела, проснати на пода. Едното беше на двайсет и пет годишна негърка. Другото — на момиче-негърче, не повече от дванайсетгодишно. И двете бяха целите в кръв от рани от бръснач по лицата и телата. В хола Нери видя мъжа, който ги беше подредил така. Познаваше го добре.

Мъжът се казваше Уакс Бейнс, известен сводник, наркоман и насилник. Сега от наркотиците очите му бяха изцъклени, а кървавият нож трепереше в ръката му. Преди две седмици Нери го беше арестувал на улицата за тежко телесно увреждане на една от неговите проститутки. Бейнс му беше казал: „Хей, приятел, това не е твоя работа.“ И Колегата на Нери го беше посъветвал да остави негрите да се колят помежду си, щом искат, но Нери беше закарал Бейнс в участъка. Още на следващия ден Бейнс бе освободен.

Нери никога не беше обичал негрите, а работата му в Харлем беше станала причина да ги обича още по-малко. Те всички бяха

наркомани или пияници, а в същото време оставяха жените им да работят или да си развяват задниците. Той не харесваше никого от тези копелета. Затова безсрамното нарушаване на закона от Бейнс го вбеси. А видът на малкото момиче, цялото нарязано с бръснач, го отврати. Съвсем спокойно и напълно съзнателно, той реши да не арестува Бейнс.

Но зад него в апартамента вече се трупаха свидетели — хора, които живееха в сградата, и неговият колега от патрулната кола.

Нери заповяда на Бейнс:

— Хвърли ножа, арестуван си. Бейнс се засмя:

— Приятел, трябва да си извадиш пистолета, за да ме арестуваш.

— Той вдигна ножа си. — А да не би да искаш това?

Нери реагира много бързо, за да няма колегата му време да извади пистолета си. Негърът замахна с ножа, но изключителните рефлексии на Нери му помогнаха да улови ръката му с лявата, си длан. С дясната ръка той замахна с прожектора яростно, описвайки къса дъга. Ударът попадна отстрани в главата на Бейнс и колената му се подгънаха комично като на пиян човек. Ножът падна от ръката му. Беше съвсем безпомощен. Затова вторият удар на Нери не беше с нищо оправдан, както по-късно се доказва на следствието в полицията и на съдебния процес от показанията на свидетелите и колегата му. С прожектора Нери нанесе върху черепа на Бейнс невероятно силен удар, който раздробява стъклото на самия прожектор, а лъскавият предпазител и крушката изскочиха и изхвърчаха в стаята. Тежкото алуминиево тяло на прожектора се превеи и само батериите в него му попречиха да се пречупи на две. Един смаян от страх наблюдател — негър, който живееше в сградата и по-късно свидетелствува срещу Нери, викна:

— Господи, този негър има здрава глава!

Но главата на Бейнс не беше достатъчно здрава. От удара черепът му хлътна навътре. Два часа по-късно той почина в харлемската болница.

Албърт Нери единствен остана изненадан, когато го подведоха под служебна отговорност за превишаване на правата си. Той беше отстранен от длъжност и беше подведен под отговорност за извършено престъпление. Беше привлечен под отговорност за убийство на човек, осъдиха го и му дадоха присъда от една до десет години затвор. А той беше вече така изпълнен с ярост и омраза към цялото общество, че

въобще не го беше еня. Посмели бяха да го съдят като престъпник! Посмели бяха да го изпратят в затвора за убийство на едно животно като този сводник! Пет пари не даваха за жената и малкото момиче, които бяха изпокълцани, обезобразени за цял живот и все още лежаха в болница.

Той не се страхуваше от затвора. Разбираше, че след като е бил полицаи и най-вече заради характера на престъплението си, там щяха добре да се погрижат за него. Няколко от неговите приятели-полицаи го бяха уверили, че ще поговорят със своите приятели. Само бащата на жена му, хитър старомоден италианец, който притежаваше магазин за риба в Бронкс, разбираше, че човек като Албърт Нери има малко шансове да оцелее една година в затвора. Някой от затворниците можеше да го убие, ако ли не, той със сигурност щеше да убие някой от тях. От чувство за вина, че дъщеря му е напуснала такъв добър съпруг заради някаква женска глупост, тъстът на Нери използва своите връзки със семейство Корлеоне (той плащаше за закрилата си на един от неговите представители и снабдяваше семейство Корлеоне с най-хубавата риба, която имаше.) Той помоли за тяхната намеса.

Семейство Корлеоне знаеше за Албърт Нери. За него се носеха легенди като за жесток, но справедлив полицаи, беше си създал репутация на човек, с когото шега не бива, и човек, който може да вдъхне страх само със собствената си личност и без униформата и полагащия му се пистолет. Семейство Корлеоне се интересуваше от такива хора. Фактът, че беше полицаи, нямаше голямо значение. Много млади хора тръгваха по погрешен път, за да открият истинското си призвание. Обикновено времето и съдбата ги вкарваха в правия път.

Пийт Клеменза със своя остър нюх за добри служители обърна вниманието на Хейгън върху аферата Нери. Хейгън изучи копието от официалното полицейско досие и изслуша Клеменза. Той каза:

— Може би това е един нов Лука Брази.

Клеменза енергично кимна с глава. Въпреки че беше много дебел, на лицето му нямаше и следа от обичайната за дебелиите хора благост:

— Точно така мисля и аз. Майк трябва сам да проучи това дело.

И така още преди Албърт Нери да бъде прехвърлен от временния арест на север, където щеше да бъде постоянното му местожителство, той беше информиран, че съдията е преразгледал делото му въз основа

на нова информация и писмени клетвени декларации, представени от високопоставени полицейски служители. Присъдата беше изменена в условна и той беше свободен.

Албърт Нери не беше глупак, а и тъстът му не беше срамежливо кокиче. Нери научи какво се е случило и се отплати на своя тъст, като се съгласи да даде развод на Рита. После предприе едно пътуване до Лонг Бийч, за да благодари на благодетеля си. Разбира се, това беше уредено предварително. Майкъл го прие в своя кабинет.

Нери изрази своята благодарност в официален тон и беше изненадан и поласкан от сърдечността, с която Майкъл прие благодарностите му.

— Дявол да го вземе, не можех да позволя да натопят така мой сънародник-сицилианец — каза Майкъл. — На теб трябваше да ти дадат медал. Но тези проклетци политици пет пари не дават за друго, освен за клюките, които влияят на общественото мнение. Слушай, аз никога нямаше да се намеся, ако не бях проверил всичко и не бях се уверил какъв лош късмет си имал. Един от моите хора говори със сестра ти и тя ни каза как винаги си се тревожил за нея и нейното дете, как си се карал на детето ѝ и не си му позволил да тръгне по лош път. Твоят тъст казва, че си най-свестният човек в света. Това е рядкост. — Майкъл тактично не спомена нищо за това, че жената на Нери го е напуснала.

Те поприказваха малко. Нери винаги се беше славил като мълчаливец, но сега се улови, че разговаря съвсем свободно и открито с Майкъл Корлеоне. Майкъл беше само с около пет години по-голям от него, но Нери разговаряше с него сякаш с много по-възрастен човек, достатъчно възрастен, за да му бъде баща.

Най-после Майкъл каза:

— Няма никакъв смисъл да те измъкваме от затвора и после да те оставим на сухо без работа. Мога да ти осигуря някакво занимание в Лас Вегас, там ти с твоя опит можеш да служиш като охрана в някой хотел. Или ако има някой малък бизнес, с който би искал да се занимаваш, мога да уредя въпроса, с банките да ти дадат заем за капитал.

Нери беше завладян от смущение и признателност. Той гордо отказа и после добави:

— При всички случаи, с тази условна присъда трябва да съм под съдебен надзор.

Майкъл решително заяви:

— Това са незначителни подробности, мога да ги уредя. Забрави за този надзор, а за да не придирят много банките, ще се разпоредя да заличат „жълтия ти чаршаф“.

„Жълтият, чаршаф“ беше полицейското досие с престъпните деяния, извършени от даден човек. Обикновено то се предоставяше на съдията, когато той преценяваше каква присъда да даде на признат за виновен престъпник. Нери беше служил достатъчно дълго в полицията, за да знае, че много нарушители на закона, на които още не им бяха дадени присъди, бяха третираны от съдиите със снизхождение, защото подкупени служители от полицейския отдел за досиета им предоставяха чист „жълт чаршаф“. Затова той не беше много изненадан, че Майкъл Корлеоне може да уреди подобно нещо; но остана изненадан, че Майкъл щеше да си направи този труд заради него.

— Ако имам нужда от помощ, ще се обадя — каза Нери.

— Добре, добре — рече Майкъл. Той погледна часовника си и Нери прие това за знак, че е свободен. Той стана да си върви. И отново беше изненадан.

— Време е за обяд — каза Майкъл. — Ела да обядваш с мен и моето семейство. Баща ми каза, че ще се радва да се запознае с теб. Ще отидем пеш до неговия дом. Майка ми трябва да е приготвила пържени чушки, яйца и наденици. Съвсем по сицилиански.

Този следобед беше най-приятният, който Албърт Нери беше прекарвал от детството си, от дните, когато родителите му — покойници, когато той беше на петнайсет години — бяха още живи. Дон Корлеоне се държа възможно най-мило и беше доволен, когато откри, че родителите на Нери са родом от едно малко селце, само на няколко минути път от неговото. Разговорът беше приятен, храната много вкусна, а виното — бистрочервено. На Нери му мина мисълта, че най-после е сред свои хора. Той разбираше, че е само случаен гост, но знаеше, че може да си намери постоянно място и да бъде щастлив в такъв един свят.

Майкъл и дон Корлеоне го изпратиха до колата. Дон Корлеоне стисна ръката му и каза:

— Ти си чудесен човек. Аз подготвям моя син Майкъл за нашия бизнес със зехтин, защото старея и искам да се оттегля. А той дойде при мен и ми каза, че иска да се намеси в твоята афера. Аз му казвам да си учи само бизнеса със зехтин. Но той не иска да ме остави на мира. Той ми казва, ето този хубав човек, сицилианец, а му правят такъв мръсен номер. И продължава така, мира не ми даде, докато не се заинтересувах от случая. Разказвам ти го, за да ти обясня, че той се оказа прав. Сега, когато вече те познавам, съм доволен, че си направих труда. Затова, ако можем да направим нещо повече за теб, само ни помоли. Нали разбра? Ние сме на твоите услуги. — (Спомняйки си добрината на дон Корлеоне, на Нери му се искаше този велик човек да беше още жив, за да види услугата, която той щеше да му направи този ден.)

На Нери му бяха необходими по-малко от три дни, за да реши. Той разбра, че искат да го спечелят, но разбра и още нещо. Че семейство Корлеоне одобрява неговата постъпка, която обществото осъждаше и за която го беше наказало. Семейство Корлеоне го ценеше, а обществото — не. Той разбра, че ще бъде по-щастлив в света, който Корлеоновите бяха създали, отколкото в света извън него. Той разбра също, че семейство Корлеоне е по-могъщо в своите по-тесни граници.

Нери посети Майкъл отново и сложи картите си на масата. Той не искаше да работи във Вегас, но би се заел с някаква работа в семейството тук, в Ню Йорк. Недвусмислено заяви своята лоялност. Майкъл беше развълнуван, Нери виждаше това. И всичко беше уредено. Но Майкъл настоя Нери да отиде първо на почивка в Маями, в техния хотел, като всичко му се плащаше и му се даваше една заплата в аванс, за да има необходимите пари на ръка и да може да се забавлява както трябва.

През тази почивка Нери за пръв път се наслади на охотен живот. Хората в хотела се грижеха за него с особено внимание, като казваха: „А, вие сте приятелят на Майкъл Корлеоне.“ За него бяха съобцили навсякъде. Дадох му един от разкошните апартаменти, а не някоя малка стая, която можеше да бъде пробутана на беден роднина. Човекът, който ръководеше кабарето в хотела, му осигури красиви момичета. Когато Нери се върна в Ню Йорк, той гледаше на живота по малко по-различен начин.

Нери беше зачислен в отряда на Клеменза и внимателно проверен от този изкусен кадровик. Трябваше да бъдат взети известни предпазни мерки. В края на краищата в миналото той беше служил като полицаи. Но вродената природа на Нери надделя над всички скрупули, които той може би беше имал в другия лагер. За по-малко от година той влезе в играта. Вече никога не можеше да се върне назад.

Клеменза го превъзнасяше. Нери беше чудо, новият Лука Брази. Ще бъде по-добър от Лука, хвалеше го Клеменза. В края на краищата този човек беше нещо изумително. Рефлексите и координацията му бяха такива, че можеше да бъде втори Джо Димаджо. Клеменза разбираше също, че Нери не може да бъде контролиран от човек като него. Прехвърлиха го под личната опека на Майкъл Корлеоне, а Том Хейгън служеше като необходимия буфер. Нери беше „специален“ случай и като такъв получаваше голяма заплата, но не му осигуриха частни доходи — кантора за облози или друг гешефт. Очевидно беше, че уважението, което изпитва към Майкъл Корлеоне, е огромно и един ден Хейгън шеговито каза на Майкъл:

— Е, сега вече имаш своя Лука.

Майкъл кимна. Добре се беше справил с Албърт Нери. Той щеше да му е верен до смърт. Естествено на този трик го бе научил самият дон. Докато изучаваше бизнеса и прекарваше дълги дни под опекуството на баща си, един ден Майкъл го беше попитал:

— Как стана така, че успя да спечелиш доверието на човек като Лука? На такъв звяр като него? — И той го беше научил.

— Има хора на този свят — беше казал той, — които ходят от място на място и си търсят някой да ги убие. Сигурно си ги забелязал. Те се карат, когато играят на комар, изскачат разярени от колите си, ако някой леко драсне калника им, унижават и мамят хора, чиито възможности не познават. Виждал съм човек, един глупак, нарочно да въбесява цяла тълпа страшни типове, а самият той нямаше никакви шансове. Това са хора, които се скитат по света и крещат: „Убий ме. Убий ме.“ И винаги се намира някой да им направи тази услуга. Четем за това във вестниците всеки ден. Такива хора, разбира се, са много опасни и за останалите. Лука Брази беше от този тип хора. Но той беше толкова изключителен човек и дълго време никой не можеше да го убие. Повечето от тези хора не представляват интерес за нас, но човек като Брази е могъщо оръжие. Трикът е следният: след като той не се

страхува от смъртта и по-скоро сам си я търси, тогава номерът е да станеш единствения човек в света, от когото той наистина да не желае да бъде убит. Той се страхува не от смъртта, а от това, че ти може да си този, който ще го убие. Тогава ти е верен до, гроб.

Това беше един от най-ценните уроци, които дон Корлеоне му даде, преди да умре, и Майкъл го приложи, за да направи Нери своя Лука Брази.

И сега, сам в своя апартамент в Бронкс, Албърт Нери пак щеше да облече униформата си на полицаи. Той я изчетка внимателно. След това щеше да излъска кобура. Също и да почисти козирката на полицейската си фуражка. Здравите черни обувки трябваше да блеснат. Нери работеше с желание. Той беше намерил мястото си в света, Майкъл Корлеоне му се беше доверил и днес той щеше да оправдае това доверие.

ТРИДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Същия този ден на малката уличка в Лонг Бийч стояха паркирани две лимузини. Едната от двете големи коли чакаше да закара Кони Корлеоне, майка ѝ, мъжа ѝ и двете ѝ деца до летището. Семейството на Карло Рици щеше да лети в Лас Вегас, подготвяйки окончателното си преместване в този град. Майкъл беше наредил така на Карло, независимо от протестите на Кони. Майкъл не си беше направил труда да им обясни, че иска всички да се махнат от уличката преди срещата между семействата Корлеоне и Барзини. Разбира се, тази среща беше строго секретна. Единствените, които знаеха за нея, бяха двамата довереника на семейството.

Другата лимузина беше за Кей и нейните деца, които щяха да бъдат откарани в Ню Хампшър на гости у нейните родители. Майкъл трябваше да остане в къщи; той имаше срочна работа и не можеше да замине.

Предишната вечер Майкъл беше съобщил на Карло Рици, че ще има нужда от него на уличката за няколко дни и че ще може да се присъедини към жена си и децата си малко по-късно през седмицата. Кони беше побесняла. Беше се опитвала да се свърже с Майк по телефона, но той беше отишъл в града. Сега очите ѝ се взираха да го мерне на уличката, но той се беше затворил с Том Хейгън и не биваше да бъде обезпокояван. Кони целуна Карло за довиждане, когато той ѝ помогна да се качи в лимузината.

— Ако не дойдеш след два дни, ще се върна да те взема — заплаши го тя. Той мило ѝ се усмихна, като съпруг, който споделя сексуалните възжеления на жена си.

— Ще дойда — обеща той. Кони отвори прозореца.

— За какво смяташ, че му трябваш на Майкъл? — попита тя. Разтревожената гримаса я правеше да изглежда стара и непривлекателна.

Карло сви рамене:

— Той ми обещава големи работи. Може би иска да поговорим за това. Поне така ми намекна. — Карло не знаеше за срещата със

семејство Барзини, насрочена за същата вечер.

Кони разпалено попита:

— Наистина ли, Карло?

Карло ѝ кимна категорично. Лимузината излезе през портала.

Едва след като първата лимузина беше заминала, Майкъл се появи, за да се сбогува с Кей и двете си деца. Карло също дойде при тях и пожела на Кей приятно пътуване и приятна ваканция. Най-после и втората лимузина тръгна и излезе през портала.

Майкъл каза:

— Съжалявам, че трябваше да те задържа тук, Карло. Но няма да е за повече от няколко дни. Карло бързо се обади:

— Нямам нищо против.

— Добре — каза Майкъл. — Стой само до телефона, а аз ще те повикам, когато имам работа за теб. Трябва да получа някои сведения преди това. Разбрахме ли се?

— Разбира се, Майк, разбира се — каза Карло.

Той влезе в къщата, обади се на любовницата си, която държеше тайно в Уестбъри, и ѝ обеща, че ще се опита да отиде при нея късно тази вечер. После се зареди с едно шише уиски и зачака. Чака дълго. Скоро след пладне през портала започнаха да влизат коли. Той видя, че с една от тях дойде Клеменза, а малко по-късно от друга слезе Тесио. И двамата бяха приети в дома на Майкъл от един от телохранителите. След няколко часа Клеменза си отиде, но Тесио не се появи повече.

Карло глътна малко чист въздух, като се разходи из уличката само за десетина минути. Той познаваше всички от охраната на уличката, а с някои от тях дори беше в приятелски отношения. Но за голяма своя изненада откри, че днес не вижда нито едно познато лице. Всички му бяха непознати. И дори още по-изненадващо беше, че дежурният на портала беше Роко Лампоне, а Карло знаеше, че Роко има твърде висок ранг в семейството, за да изпълнява такава черна работа, освен ако нещо изключително не беше в ход.

Роко му се усмихна приятелски и го поздрави. Карло беше нащрек. Роко каза:

— Хей, аз си мислех, че заминаваш на почивка с твоя „дон“?

Карло сви рамене:

— Майкъл пожела да остана тук за няколко дни. Има някаква работа за мен.

— Да-а — каза Роко Лампоне. — И на мен така ми каза. А после ми нареди да пазя портала. По дяволите, няма как, той е шефът. — С тази интонация, малко пренебрежителна, намекваше, че Майкъл не е човек като баща си.

Карло не обърна внимание на думите му.

— Майкъл знае какво върши — каза той. Роко прие забележката мълчаливо. Карло му каза „довиждане“ и се върна в къщи. Нещо ставаше, но Роко не знаеше какво.

Майкъл стоеше до прозореца и наблюдаваше как Карло се разхожда из уличката. Хейгън му донесе чаша силно бренди. Майкъл сръбна от него с благодарност. Зад него Хейгън каза:

— Майк, трябва да започваш. Време е. Майкъл въздъхна:

— Бих желал да не беше толкова скоро. Искан ми се Стариият да беше поживял още малко.

— Всичко ще бъде наред — каза Хейгън. — Щом аз не обърках нищо, тогава никой няма да сбърка. Измислил си го наистина добре.

Майкъл се извърна от прозореца:

— Стариият има голям дял. Не си давах сметка, че е толкова находчив. Но предполагам, че ти си знаел.

— Никой не може да се сравнява с него — каза Хейгън. — Но това сега е направо блестящо. Възможно най-доброто. И теб си те бива.

— Почакай да видим какво ще стане — каза Майкъл. — Тесио и Клеменза тук ли са?

Хейгън кимна. Майкъл изпи брендите в чашата си:

— Изпрати Клеменза при мен. Лично ще го инструктирам. Тесио въобще не искам да го виждам. Само му кажи, че до половин час ще съм готов да отида с него на срещата с Барзини. След това хората на Клеменза ще се погрижат за него.

Хейгън попита нерешително:

— Няма ли начин да го помилваме?

— Няма — отвърна Майкъл.

В северната част на щата, в град Бъфалоу, на една малка странична уличка малка пицерия въртеше оживена търговия. С отминаването на времето за обед най-после работата понамаля и продавачът прибра от витрината кръглия си поднос с останалите на

него няколко парчета и го сложи на полицата над огромната тухлена печка. Той надзърна в печката, където се печеше пица. Кашкавалът още не бе започнал да става на мехури. Когато се обърна към щанда, който му даваше възможност да обслужва хора от улицата, той видя там да стои млад мъж с вид на побойник. Мъжът каза:

— Дай ми едно парче.

Продавачът на пици взе дървената си лопата, загреба едно от студените парчета и го сложи в печката да се стопли. Клиентът, вместо да почака отвън, реши да влезе вътре да го обслужат. Сега магазинът беше празен. Продавачът отвори печката, извади горещото парче и го сервира в картонена чинийка. Но клиентът, вместо да плати, го загледа втренчено.

— Чух, че си имал страшно хубава татуировка на гърдите си — каза клиентът. — Виждам я да се подава от ризата ти. Защо не ми я покажеш цялата?

Продавачът замръзна на мястото си. Изглеждаше, сякаш се е парализирал.

— Разкопчай си ризата — нареди клиентът. Продавачът поклати глава.

— Нямам никаква татуировка — заяви той на английски със силен акцент. — Другият има, дето работи вечер.

Клиентът се засмя. Смехът му беше неприятен, дрезгав и пресилен:

— Хайде, откопчай си ризата, искам да видя. Продавачът заотстъпва към задната част на магазина, опитвайки се да се промъкне зад огромната печка. Но клиентът вдигна ръката си над щанда. В нея държеше пистолет. Той стреля. Куршумът улучи продавача в гърдите и го блъсна в стената на печката. Клиентът стреля в тялото му още веднъж и продавачът падна на пода. Клиентът заобиколи щанда за сервиране, присегна се надолу и скъса копчетата на ризата. Гърдите бяха целите в кръв, но татуировката се виждаше — вплетените един в друг любовници и ножът, който ги пробождаше. Продавачът безсилно повдигна едната си ръка, сякаш да се защити. Убиецът каза:

— Фабрицио, Майкъл Корлеоне ти праща много здраве. — Той доближи пистолета си само на няколко сантиметра от черепа на продавача и дръпна спусъка. После излезе от магазина. Зад ъгъла го

чакаше кола с отворена врата. Той скочи вътре и колата потегли с пълна газ.

Роко Лампоне вдигна слушалката на телефона, който беше инсталиран на един от железните стълбове на портала. Той чу един глас да казва „Пакетът ти е готов“ и телефонът тракна, когато другият затвори. Роко се качи в колата си и излезе от портала. Пресече шосето Джоунс Бийч, същото шосе, на което беше убит Сони Корлеоне, и тръгна за железопътната гара Уонта. Паркира колата на гарата. Там го чакаше друга кола с двама души в нея. Отидоха до един мотел на десет минути път от магистралата „Сънрайз“ и завиха в двора. Като остави другите двама в колата, Роко Лампоне отиде до едно от бунгалата в швейцарски стил. Ритникът изкърти вратата на бунгалото от пантите и Роко се втурна в стаята.

Седемдесетгодишният, гол като новородено дете Филип Таталия седеше на едно легло, на което лежеше младо момиче. Гъстата коса на Филип Таталия беше гарвановочерна, ала оперението на чатала му беше стоманеносиво. Тялото му беше леко закръглено като на птица. Роко изстреля четири куршума в него, всичките в корема. После се обърна и изтича към колата. Двамата мъже го оставиха на гара Уонта. Той се качи в колата си и се върна на уличката. Влезе при Майкъл Корлеоне за малко, а после излезе и зае мястото си на портала.

Сам в апартамента си, Албърт Нери приключи с приготвянето на униформата. Той бавно я облече — панталоните, ризата, вратовръзката, сакото, кобура и ремъка. Беше върнал пистолета си, когато го бяха отстранили от полицията, но поради недоглеждане, не бяха го задължили да предаде значката си. Клеменза го беше снабдил с нов полицейски револвер без отличителни белези. Нери го разглоби, смаза го, провери ударника, сглоби го отново и щракна спусъка. Зареди барабана и беше вече готов за тръгване.

Пъхна полицейската си фуражка в дебел книжен плик, а след това облече цивилна горна дреха върху униформата си. Погледна часовника. Оставаша петнайсет минути доуговорения час, когато колата щеше да го чака долу. Използува тези петнайсет минути да се

огледа в огледалото. Нямаше никакво съмнение. Приличаше на истински полицай.

Колата, с двама от хората на Роко Лампоне, чакаше отпред. Нери седна на задната седалка. Когато колата тръгна и вече се бяха отдалечили от апартамента му, той съблече цивилната горна дреха и я остави на пода на колата. Отвори книжния плик и наложи полицейската фуражка на главата си.

На ъгъла на Петдесет и пета улица и Пето Авеню колата спря и Нери слезе. Той тръгна надолу по авенюто. Изпитваше странно чувство да носи пак униформата и да патрулира по улиците, както беше правил толкова много пъти. Имаше тълпи от хора. Той вървя надолу, докато стигна до Рокфелеровия център намиращ се срещу катедралата „Свети Патрик“. От своята страна на Пето Авеню забеляза лимузината, която търсеше. Тя беше паркирана, съвсем сама, сред цял ред знаци, забраняващи спирането и паркирането. Нери забави крачка. Беше дошъл много рано. Спря се, за да запише нещо в своя кочан с квитанции, после продължи напред. Сега се беше изравнил с лимузината. Почука по калника ѝ с полицейската си палка. Шофьорът го погледна учудено. Нери посочи с палката към знака, забраняващ спирането, и махна на шофьора да премести колата. Шофьорът извърна главата си настрана.

Нери слезе на улицата, така че сега стоеше до отворения прозорец на шофьора. Шофьорът имаше вид на изпечен гамен, точно от онези, с които той страшно обичаше да се оправя. Нери каза преднамерено заядливо:

— Слушай, хитро копеле, искаш ли да ти тикна квитанцията в задника или ще се разкараш оттук?

Шофьорът отвърна невъзмутимо:

— Ти по-добре направи справка в районното си управление. Но ако от това ще ти стане по-добре, можеш и да ми дадеш квитанцията.

— Я, по дяволите, се разкарай оттука — заплаши го Нери, — защото ще те измъкна от тази кола и ще ти спукам задника от бой.

Като по чудо в ръката на шофьора се появи десетдоларова банкнота, той я сгъна няколко пъти само с едната си ръка и се опита да я пхне в куртката на Нери. Нери се качи обратно на тротоара и повика с пръст шофьора. Шофьорът излезе от колата.

— Дай си книжката и документите на колата — нареди Нери. Той се беше надявал да примаме шофьора да мине зад ъгъла, но сега вече нямаше никакъв шанс. С ъгълчето на окото си Нери видя трима ниски, набити мъже да слизат по стълбите на „Плаза“ към улицата. Това бяха самият Барзини и двамата му телохранители, тръгнали за срещата с Майкъл Корлеоне. Тъкмо когато Нери ги видя, единият от телохранителите мина напред да види какво става с колата на Барзини. Той попита шофьора:

— Какво става?

Шофьорът лаконично обясни:

— Глобява ме, няма проблем. Трябва да е нов в този район.

В този миг Барзини се приближи с другия си телохранител. Той изръмжа:

— Какво, по дяволите, става?

Нери свърши да пише в своя кочан с квитанции и върна на шофьора книжката му и документите на колата. После пхна кочана в задния си джоб и извади обратно със същото движение револвера си.

Той изстреля в тлъстите гърди на Барзини три куршума, преди останалите трима мъже да успеят да излязат от вцепенението си и да залегнат. В това време Нери вече беше хукнал през тълпата зад ъгъла, където го чакаше колата. Тя изфуча по Девето Авеню и зави към центъра на града. Близко до Челси Парк Нери, който беше свалил фуражката и се беше преоблякъл и сложил горна дреха, се прехвърли в друга кола, която го чакаше. Той остави пистолета и полицейската униформа в другата кола. Щяха да се погрижат за тях. Час след това той беше на сигурно място на уличката в Лонг Бийч и разговаряше с Майкъл Корлеоне.

Тесио чакаше в кухнята на къщата на дон Корлеоне и пиеше кафе, когато Том Хейгън дойде за него.

— Майк е вече готов да тръгвате — каза Хейгън. — Време е да се обадиш на Барзини и да му кажеш и те да тръгват.

Тесио стана и отиде до телефона на стената. Той избра служебния номер на Барзини в Ню Йорк и лаконично каза:

— Тръгваме за Бруклин. — Затвори и се усмихна на Хейгън. — Надявам се, че тази вечер Майк ще сключи изгодно споразумение.

Хейгън замислено каза:

— Сигурен съм. — Той съпроводи Тесио през кухнята и навън на уличката. Отидоха към къщата на Майкъл. На вратата ги спря един от телохранителите.

— Шефът каза, че ще дойде с друга кола. Нареди вие двамата да тръгнете напред.

Тесио се намръщи и се обърна към Хейгън:

— По дяволите, той не може да направи това. Всичко, което съм уговорил, отива на кино.

В този миг изникнаха още трима телохранители и ги заобиколиха. Хейгън кротко каза:

— И аз не мога да дойда с теб, Тесио.

За част от секундата дребният довереник с лице на поразбра всичко. И го прие. За миг почувствува физическа слабост, но после се съвзе. Той се обърна към Хейгън:

— Кажи на Майк, че всичко беше бизнес, аз винаги съм го харесвал.

Хейгън кимна:

— На него това му е ясно.

Тесио замълча за миг, после тихо попита:

— Том, не можеш ли да ме измъкнеш? Заради старата ни дружба?

Хейгън поклати глава.

— Не мога — рече той.

Той видя как телохранителите заобиколиха Тесио и го отведоха в чакащата кола. Почувствува, че леко му се догади. Тесио беше най-добрият воин в семейство Корлеоне; старият дон беше разчитал на него повече, отколкото на всеки друг, с изключение на Лука Брази.

Карло Рици, който все още чакаше да бъде повикан за срещата си с Майкъл, се разтревожи от всички тези пристигания и заминавания. Очевидно ставаше нещо голямо и изглеждаше, сякаш той щеше да бъде оставен настрана. Изгарящ от нетърпение, той се обади на Майкъл по телефона. Един от телохранителите вдигна слушалката, отиде да повика Майкъл и се върна със съобщението, че Майкъл искал Карло да стои мирно и че скоро сам ще отиде при него.

Карло отново се обади на любовницата си и ѝ каза, че е сигурен, че ще може да я заведе по-късно на вечеря и ще прекара нощта с нея. Майкъл беше обещал, че ще му се обади скоро, а каквото и да имаше да му казва, нямаше да му отнеме повече от час-два. След това щяха да му са необходими четиридесет минути, за да стигне до Уестбъри. Ставаше. Той я увери, че ще успее и с нежни приказки я придума да не му се сърди. Когато затвори телефона, реши да се облече за излизане, за да си спести времето после. Тъкмо беше си облякъл чиста риза, и на вратата се почука. Той набързо размисли и реши, че Майкъл се е опитал да му се обади по телефона, но след като е давал все заето, е изпратил човек да го повика. Отиде до вратата и я отвори. Внезапно почувствува как цялото му тяло отмалява от ужасен сковаващ страх. На вратата стоеше Майкъл Корлеоне, а лицето му беше като лицето на смъртта, което Карло Рици толкова често сънуваше.

Зад Майкъл Корлеоне стояха Хейгън и Роко Лампоне. Те изглеждаха сериозни, като хора, които с крайно нежелание бяха дошли да съобщят лоша вест на свой приятел. Тримата влязоха в къщата и Карло Рици ги заведе в хола. Съвзел се от първия си шок, той помисли, че е получил нервен пристъп. Но от думите на Майкъл му стана наистина лошо, наистина му се догади.

— Ти трябва да отговаряш за Сантино — каза Майкъл.

Карло не отговори, направи се, че не разбира. Хейгън и Лампоне се бяха разделили и бяха застанали в противоположните ъгли на стаята. Карло и Майкъл стояха лице срещу лице.

— Ти предаде Сони на хората на Барзини — каза Майкъл с безизразен глас. — С онзи малък фарс, който си разиграл с моята сестра. Барзини ли те избудалка, че можеш да измамиш някого от нашето семейство?

Карло Рици заговори от ужас, без достойнство, без каквато и да е гордост:

— Кълна се, че съм невинен. Кълна се в децата си, че съм невинен. Майк, не прави това с мен, моля те, Майк, не прави това с мен.

Майкъл тихо каза:

— Барзини е мъртъв. Също и Филип Таталия. Тази вечер искам да разчистя сметките на семейството с всички. Затова не ми казвай, че си невинен. По-добре ще е да си признаеш онова, което си извършил.

Хейгън и Лампоне се втрениха в Майкъл с учудване. Те бяха смятали, че Майкъл не е стигнал още баща си. Защо се опитваше да накара този предател да признае вината си? Тя беше вече доказана — дотолкова, доколкото подобно нещо можеше да бъде доказано. Ясно беше защо: Майкъл още не беше съвсем сигурен в правото си, все още се страхуваше да не постъпи несправедливо, все още се тревожеше за онази незначителна несигурност, която можеше да бъде заличена само с едно признание на Карло Рици.

Рици не даваше никакъв отговор. Майкъл продължи почти любезно:

— Не се плаши толкова. Мислиш ли, че ще направя сестра си вдовица? Мислиш ли, че ще направя племенниците си сираци? В края на краищата аз съм кръстник на едно от децата ти. Не, твоето наказание ще бъде, че няма да ти бъде позволено да останеш на работа в семейството. Изпращам те със самолет за Вегас при жена ти и децата ти и искам да останеш там. Ще изпращам на Кони пари. Това е всичко. Но не продължавай да твърдиш, че си невинен, не ме оскърбявай, като ме смяташ за глупав, и не ме ядосвай. Кой се свърза с теб, Таталия или Барзини?

В своята болезнена надежда за живот, в обзелото го сладко облекчение, че няма да бъде убит, Карло Рици промърмори:

— Барзини.

— Добре, добре — каза Майкъл тихо. Той махна с дясната си ръка. — А сега искам да тръгваш. Чака те кола да те закара до летището.

Карло излезе пръв през вратата, а другите трима го последваха. Вече беше нощ, но както обикновено, уличката беше залята от светлините на прожектори. Една кола спря. Карло видя, че е неговата. Той не позна шофьора. На задната седалка имаше някой, но той седеше чак в другия край на колата. Лампоне отвори предната врата и даде знак на Карло да се качи. Майкъл каза:

— Ще се обадя на жена ти и ще ѝ предам, че си тръгнал. — Карло се качи в колата. Копринената му риза беше мокра от пот.

Колата тръгна, движейки, се бързо към портала. Карло понечи да извърне глава, за да види дали познава човека, който седеше зад него. В този миг Клеменза, като малко момиченце, което сръчно и нежно нахлузва панделка на главата на котенце, метна своята гарота около

врата на Карло Рици. От този замах гладкото въженце се вряза в плътта, тялото на Карло Рици заподскача във въздуха като риба на въдица, но Клеменза го държеше здраво, затягайки въженцето, докато тялото се отпусне. Внезапно в колата се разнесе отвратителна миризма. Тялото на Карло, с освободен от смъртта сфинктер, се беше изпразнило. Клеменза продължи да стиска гаротата здраво още няколко минути за по-сигурно, после я издърпа и я сложи в джоба си. Тялото на Карло тежко се отпусна настрани към вратата и Клеменза се облегна. След малко той отвори прозореца, за да излезе миризмата.

Победата на семейство Корлеоне беше пълна. През същия този двайсет и четири часов период Клеменза и Лампоне пуснаха своите отряди да действуват и наказаха онези, които бяха проникнали в границите на империята на Корлеонове. Нери беше изпратен да поеме командването на отряда на Тесио. Събирачите на облози на Барзини бяха изхвърлени, двама от най-високопоставените му посредници бяха застреляни, когато мирно си чистели зъбите с клечки след вечеря в един италиански ресторант на Малбъри Стрийт. Известен спекулант от конните надбягвания също беше убит, когато се връщал в къщи след една успешна вечер на хиподрума. Двама от най-големите лихвари от крайбрежните улици изчезнаха и бяха намерени в блатата на Ню Джърси месеци по-късно.

С този единствен безжалостен удар Майкъл Корлеоне си създаде репутация и възстанови на семейство Корлеоне първенството измежду нюйоркските фамилии. Уважаваха го не само заради блестящата му тактика, но и затова, че някои от най-важните довереници както на семейство Барзини, така и на семейство Таталия, веднага минаха на негова страна.

Триумфът на Майкъл щеше да бъде пълен, ако не беше истеричното държане на сестра му Кони.

Кони се беше върнала в къщи заедно с майка си, а децата бяха останали във Вегас. Тя беше сдържала скръбта си на вдовица, докато лимузината спря на уличката. Тогава, преди майка ѝ да успее да я възпре, тя изтича по калдъръмената улица към къщата на Майкъл Корлеоне. Влетя през вратата и завари Майкъл и Кей в хола. Кей понечи да тръгне към нея, да я успокои и да я прегърне сестрински, но се спря, когато Кони закрещя на брат си проклетия и обвинения.

— Мръсно копеле — изпищя тя. — Ти уби мъжа ми. Чака баща ни да умре и никой да не може да те спре и го уби. Ти го уби. Ти си го обвинил за Сони, ти винаги си го обвинявал, всички го обвиняваха. Но не помисли за мен. Никога не ти е пукало за мен. Какво ще правя аз сега, какво ще правя? — Тя виеше. Двама от телохранителите на Майкъл се бяха качили горе след нея и чакаха заповед от него. Но той стоеше безразличен и изчакаше сестра си да свърши.

Кей се намеси с ужасен глас:

— Кони, ти си разстроена, не говори такива неща.

Кони се беше съвзела от своя истеричен припадък. В гласа ѝ имаше нечовешка жлъч:

— Как мислиш, защо той беше винаги така студен към мен? Защо държеше Карло тук на уличката? През цялото време знаеше, че трябва да убие мъжа ми. Но не смееше, докато баща ми беше жив. Баща ми щеше да го спре. Той го знаеше. Само чакаше. А после стана кръстник на детето ни единствено за да ни заблуди. Жестокото му копеле. Ти мислиш, че познаваш мъжа си ли? Знаеш ли колко души е убил освен моя Карло? Само прочети вестниците. Барзини, Таталия и всички други. Моят брат е наредил да ги убият.

Тя отново беше изпаднала в истерия. Опита се да заплюе Майкъл, но не ѝ беше останала слюнка.

— Заведете я в къщи и ѝ изпратете лекар — нареди Майкъл. Дватама телохранители веднага сграбчиха Кони за ръцете и я измъкнаха от къщата.

Кей беше все още зашеметена, все още ужасена. Тя попита мъжа си:

— Майкъл, защо говори тя всичко това, защо мисли така? Майкъл сви рамене:

— Изпаднала е в истерия. Кей го погледна в очите:

— Майкъл, това не е вярно, моля те, кажи, че не е вярно. Майкъл отегчено поклати глава:

— Разбира се. Повярвай ми, само още този път ти позволявам да ме питаш за моите работи и ти отговарям. Това не е вярно. — Никога не беше говорил така убедително, както сега. Гледаше я право в очите. Използуваше цялото взаимно доверие, което бяха изградили по време на своя брак, за да я накара да му повярва. И Кей не можеше повече да

се съмнява. Тя му се усмихна печално и се отпусна в прегръдката му, за да я целуне.

— И двамата имаме нужда от по едно уиски. — Тя отиде до кухнята за лед и докато беше там, чу, че външната врата се отваря. Излезе от кухнята и видя Клеменза, Нери и Роко Лампоне да влизат с телохранителите. Майкъл беше с гръб към нея, но тя се премести, така че да вижда профила му. В този миг Клеменза заговори на мъжа ѝ, обръщайки се към него официално.

— Дон Майкъл — каза Клеменза.

Кей видя как Майкъл стана да приеме тяхната почит. Той ѝ напомняше римска статуя, статуя на онези древни римски императори, които, по дадено им от бога право, властвуваха над живота и смъртта на другите хора. Едната му ръка стоеше на кръста, профилът му излъчваше студена и горда сила, тялото му беше небрежно и арогантно отпуснато, тежестта пренесена върху единия крак, изтеглен леко назад. Тримата довереника стояха пред него. В този миг Кей разбра, че всичко, в което Кони беше обвинила Майкъл, е вярно. Тя се върна в кухнята и заплака.

КНИГА ДЕВЕТА

ТРИДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Кървавата победа на семейство Корлеоне завърши едва след една година на тънки политически маневри, които утвърдиха Майкъл Корлеоне като най-могъщия глава на семейство в Съединените щати. В продължение на дванайсет месеца Майкъл разделяше времето си по равно между своя щаб на уличката в Лонг Бийч и новия си дом в Лас Вегас. Но в края на тази година той реши да прекрати операциите си в Ню Йорк и действително да продаде къщите и уличката. По тази причина той доведе цялото си семейство на последно посещение в Източните щати. Щяха да останат един месец, да приключат с бизнеса, а Кей щеше да се погрижи за събирането на личния багаж на семейството и изпращането на покъщнината. Имаше още милион незначителни подробности.

Първенството на семейство Корлеоне сега беше неоспоримо, Клеменза имаше свое семейство. Роко Лампоне беше единственият довереник на семейство Корлеоне. А в Невада Албърт Нери беше шеф на цялата охрана на хотелите, контролирани от семейството. Хейгън също принадлежеше към Западното семейство на Майкъл.

Времето лекува старите рани. Кони Корлеоне се сдобри с брат си Майкъл. В същност само седмица след ужасните обвинения, които му отправи, тя се извини на Майкъл и увери Кей, че в думите ѝ не е имало капка истина, че това е било само истеричен припадък на млада вдовица.

Кони Корлеоне лесно си намери нов съпруг, в същност тя не изчака да изтече и година на траур и прибра в леглото си красив млад мъж, който беше постъпил на работа в семейство Корлеоне като секретар. Той беше момче от надеждно италианско семейство, завършил най-добрия икономически колеж в Америка. Естествено бракът му със сестрата на неговия шеф му осигуряваше бъдещето.

Кей Адамс Корлеоне ощастливи своите роднини по мъжка линия, като прие католическата вяра. Естествено и двете ѝ момчета приеха нейната вяра, както се изискваше. Лично Майкъл не остана

много доволен от това развитие на нещата. Щеше да е по-доволен, ако децата му бяха протестанти, като истински американци.

За свое удивление, на Кей страшно ѝ хареса да живее в Невада. Тя хареса пейзажа, хълмовете и каньоните от яркочервени скали, пламтящи пустини, неочакваните и освежаващи езера, дори горещината. Двете ѝ момчета яздеха собствени понита. Тя имаше истински слуги, а не телохранители. А Майкъл водеше по-нормален живот. Той беше собственик на строително предприятие; проявяваше жив интерес към местната политика, без да се намесва публично. Животът им беше чудесен. Кей беше щастлива, че продават нюйоркската си къща и че Лас Вегас наистина щеше да стане техен постоянен дом. Не ѝ беше приятно да се връща в Ню Йорк. Затова по време на това последно пребиваване тя уреди опаковането и изпращането на багажа с възможно най-голяма експедитивност и сега, през последния ден, чувствуваше същото нетърпение да си тръгне, каквото изпитват лежалите дълго в болница пациенти, когато дойде времето да ги изписват.

В този последен ден Кей Адамс Корлеоне се събуди на зазоряване. Тя чу откъм уличката шума на моторите на камионите. Камионите, които щяха да изпразнят от мебели всичките къщи. Семейство Корлеоне щеше да отлети обратно за Лас Вегас следобед, включително и мама Корлеоне.

Когато Кей излезе от банята, Майкъл се беше облегнал на възглавницата и пушеше цигара.

— Защо, по дяволите, трябва да ходиш на църква всяка сутрин?
— попита той. — Нямам нищо против да ходиш в неделя, но защо, по дяволите, ходиш и през седмицата? И ти си същата като майка ми. — Той се присегна в тъмното и запали нощната лампа.

Кей седна на края на леглото да опъне чорапите си.

— Така са новопокръстените католици — каза тя. — Вземаме всичко по-сериозно.

Майкъл се присегна да я докосне по бедрото, по топлата кожа там, където свършваха найлоновите чорапи.

— Недей — каза тя. — Днес ще се причестявам.

Когато тя стана от леглото, той не се опита да я задържи. Леко усмихнат, само каза:

— Щом като си толкова стриктна католичка, защо позволяваш на децата да пропускат така често службите?

Тя се почувствува неудобно, остана нащрек. Той я изучаваше с онзи поглед, който тя тайно наричаше „погледа на дона“.

— Има много време — каза тя. — Когато се върнем в къщи, ще ги накарам да ходят по-често.

Преди да излезе, тя го целуна за довиждане. Навън въздухът беше вече започнал да става топъл. Лятното слънце изгряващо на изток, беше червено. Кей тръгна към колата си, паркирана близо до портала. Мама Корлеоне, в траур на вдовица, седеше вече вътре и я чакаше. Това им беше станало навик — всяка заран да ходят заедно на утринна служба.

Кей целуна набръчканата буза на старата жена, а после седна зад волана. Мама Корлеоне я попита подозрително:

— Закуси ли?

— Не, не съм — отвърна Кей.

Църквата изглеждаше малка и самотна в ранното утринно слънце. Прозорците ѝ с витражи предпазваха вътрешността ѝ от горещината, там беше хладно, място за почивка. Кей помогна на свекърва си да изкачи белите каменни стъпала и после я остави да върви пред нея. Старата жена предпочиташе пейките отпред, близо до олтара. Кей остана на стълбите още малко. Тя винаги се бавеше в този последен миг, винаги малко се страхуваше.

Най-после влезе в прохладния мрак. Натопи върха на пръстите си в светената вода и се прекръсти, като едва докосна с мокрите си пръсти пресъхналите си устни. Пред светиите блещукаха свещи с червена светлина, Христос беше на своя кръст. Кей преви коляно, преди да влезе в своя ред, а после коленичи на твърдата дъска пред пейката, за да чака да я повикат за причастие. Тя наведе глава, сякаш се молеше, но не беше още съвсем подготвена за молитва.

Само тук, в тези тъмни сводести църкви, тя си позволяваше да мисли за другия живот на мъжа си. За онази ужасна нощ преди година, когато той съзнателно беше използвал цялото им доверие и любов един към друг, за да я накара да повярва в лъжата му, че не е убил мъжа на сестра си.

Тя го беше напуснала заради тази лъжа, а не заради деянието му. На следващата сутрин беше взела децата със себе си и беше отишла при родителите си в Ню Хампшър. Без да каже нито дума на когото и да било, без в действителност да знае какво точно смята да предприеме. Майкъл веднага беше разбрал. Беше й се обадил първия ден, а после я беше оставил на мира. Измина седмица, преди лимузината на Том Хейгън от Ню Йорк да спре пред дома й.

Тя прекара един дълъг и ужасен следобед с Том Хейгън, най-ужасния следобед в живота си. Отидоха да се разходят в гората извън малкото градче и Хейгън не се държа много мило.

Кей сгрещи, опитвайки се да се държи грубо и пренебрежително, роля, която не й подходеше.

— Майк те изпрати да ме заплашваш, така ли? — попита тя. — Очаквах от колата да слязат някои от „момчетата“ с техните автомати, за да ме накарат да се върна.

За първи път, откакто го познаваше, тя видя Хейгън ядосан. Той грубо каза:

— Това е най-голямата глупост, която някога съм чувал. Никога не съм очаквал такава хлапашка постъпка от жена като теб. Хайде, Кей, стегни се.

— Добре — каза тя.

Те вървяха по тревясалия селски път. Хейгън тихо попита:

— Защо избяга? Кей отговори:

— Защото Майкъл ме излъга. Защото ме изигра, когато стана кръстник на момчето на Кони. Той ми изневери. Не мога да обичам такъв човек. Не мога да преживея това. Не мога да го оставя да бъде баща на моите деца.

— Не разбирам за какво говориш — каза Хейгън. Тя се обърна към него с нескрита ярост:

— Искам да кажа, че той уби мъжа на сестра си. Сега разбираш ли? — Тя замълча. — И ме излъга.

Двамата дълго вървяха в мълчание. Най-после Хейгън каза:

— В същност няма начин, по който да установиш, че всичко това е вярно. Но просто заради самия спор, нека приемем, че е вярно. Запомни — не казвам, че е вярно. Но какво ще кажеш ако се опитам да оправдая онова, което той е извършил. По-скоро да дам някакво приемливо оправдание?

Кей го погледна с презрение:

— Сега за първи път те виждам в ролята на адвокат, Том. И не си на висота като такъв.

Хейгън се ухили:

— Добре. Но само ме изслушай. Ами ако Карло наистина е причина Сони да бъде очистен, като го е предал? А ако боят, нанесен от Карло на Кони, е бил замислен нарочно, за да изведат Сони навън, защото са знаели, че той ще тръгне по шосето Джоунс Бийч? А ако на Карло са му платили, за да помогне да бъде убит Сони? Какво би мислила тогава?

Кей не отговори. Хейгън продължи:

— И какво ще кажеш, ако разбереш, че Корлеоне, великият човек, не е могъл да се застави да извърши онова, което е трябвало — да отмъсти за смъртта на сина си, като убие мъжа на своята дъщеря? Какво ще кажеш, ако това в крайна сметка му е дошло доста много дори на него и е направил Майкъл свой наследник, знаейки, че Майкъл ще поеме този товар от неговите плещи, че ще поеме тази вина?

— Всичко беше вече минало — каза Кей, а в очите ѝ бликнаха сълзи. — Всички бяха щастливи. Защо не прости на Карло? Защо всичко не продължеше така и всички не забравеха?

Тя беше тръгнала през една ливада към засенчен от дърветата поток. Хейгън седна сред високата трева и въздъхна. Той се огледа, въздъхна отново и рече:

— В този свят човек би могъл да го направи.

Кей каза:

— Той не е същият човек, за когото се омъжих. Хейгън се изсмя:

— Ако беше същият, сега щеше да е мъртъв. Сега ти щеше да си вдовица. Нямаше да имаш никакви проблеми.

Кей се стресна:

— Какво, по дяволите, значи това? Том, хайде поне веднъж в живота си говори направо. Аз зная, че Майкъл не може, но ти не си сицилианец, ти можеш да кажеш истината на една жена, можеш да се държиш с нея като с равен, като с човешко същество.

Последва дълга пауза. Хейгън поклати глава:

— Ти си разбрала Майк погрешно. Вбесила си се, защото те е излъгал. Е, добре, но той те предупреди да не го питаш за неговата работа. Вбесила си се, защото е станал кръстник на момчето на Карло.

Но ти го накара да го направи. В същност това беше правилен ход от негова страна, ако искаше да предприеме действия срещу Карло. Класическият тактически ход за спечелване на доверието на жертвата. — Хейгън ѝ се усмихна мрачно: — Това достатъчно пряк разговор ли е за теб? — Кей беше навела глава.

Хейгън продължи:

— Ще ти кажа още някои неща. След смъртта на дон Корлеоне Майк беше обречен на смърт. И знаеш ли кой го обрече? Тесио. Затова Тесио трябваше да бъде убит. И Карло трябваше да бъде убит. Защото предателството не може да бъде простено. Майкъл можеше да им прости, но хората никога не си прощават и затова са винаги опасни. Майкъл много обичаше Тесио. Той обича сестра си. Но той трябваше да не изпълни дълга си към теб и своите деца, към цялото семейство, към мен и моето семейство, ако оставеше Тесио и Карло да се отърват ненаказани. През целия ни живот те щяха да бъдат заплаха за нас.

Кей го слушаше, а по лицето ѝ се стичаха сълзи.

— За да ми кажеш това ли те изпрати Майкъл тук?

Хейгън я погледна с нескрита изненада.

— Не — каза той. — Нареди ми да ти предам, че можеш да имаш всичко, каквото пожелаеш, и да правиш всичко, каквото искаш, щом се грижиш добре за децата. — Хейгън се усмихна. — Той поръча да ти кажа, че ти си неговият дон. Това е само шега.

Кей сложи ръката си на рамото на Хейгън:

— Но той не ти нареди да ми кажеш всичко това, нали? Хейгън се поколеба за миг, сякаш спореше със себе си дали да ѝ каже една последна истина.

— Ти все още не разбираш — каза той. — Ако споделиш с Майкъл какво съм ти казал днес, с мен е свършено. — Той отново замълча. — Ти и твоите деца сте единствените хора на тази земя, на които той не би могъл да навреди.

Изминаха пет дълги минути, преди Кей да стане от тревата; двамата тръгнаха обратно към къщи. Когато бяха вече почти стигнали, Кей попита Хейгън:

— Ще можеш ли след вечеря да ни закараш с децата до Ню Йорк с твоята кола?

— Затова съм дошъл — отвърна Хейгън.

Седмица след като се беше върнала при Майкъл, тя отиде при един свещеник, който ѝ даде нужните напътствия за приемане на католическата вяра.

От най-дълбоките алкови на църквата удари камбана за покаяние. Както ѝ бяха казали да прави, Кей удари леко гърдите си със стиснати ръце в знак на покаяние. Камбаната отново удари и наоколо се чу шумът от краката на богомолците, които ставаха от местата си, за да отидат отпред на пейката пред олтара. Кей стана и се присъедини към тях. Тя коленичи пред олтара и камбаната удари още веднъж. Със свита ръка тя удари гърдите си още веднъж. Свещеникът стоеше пред ней. Тя отметна назад глава и отвори уста, за да приеме тънката като хартия нафора. Това беше най-страшният миг. Времето, през което нафората се топеше и тя можеше вече да преглътне и да извърши онова, за което беше дошла.

Пречистена от греха, богоизбрана молителка, тя сведе глава и вплете ръце върху перилата на олтара. Приповдигна тялото си, за да облекчи малко тежестта върху коленете си.

Кей прогони от главата си всички мисли за себе си, за децата, всичкия гняв, всичкото недоволство, всички въпроси. И с дълбока и искрена страст да вярва, да бъде чута, както беше правила всеки ден след убийството на Карло Рици, тя започна да се моли за спасението на душата на Майкъл Корлеоне.

Издание:

Марио Пузо. Кръстникът
Роман

Издателство „Христо Г. Данов“ — Пловдив, 1981
Американска, I издание
Литературна група IV

Превела от английски Елена Юркова
Рецензент Венко Христов
Редактор Йордан Костурков
Художник Никола Марков
Художник-редактор Веселин Христов
Технически редактор Ирина Йовчева
Коректори Жанета Желязкова Таня Кръстева Донка Симеонова

Дадена за набор на 14. VIII. 1981 г. Излязла от печат на 20. XII.
1981 г. Изд. № 1808 Формат 60×90/16 Издателски коли 26 У. И. К. 28,62
Печатни коли 26 Цена 3,50 лева

Издателство „Христо Г. Данов“ — Пловдив
Печатница „Димитър Благоев“ — Пловдив
07 9536652511/5637—31-81

A Pan Book, 1970

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.